

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM ESİRGEĞEN VE BAĞIŞLAYAN ALLAH'IN ADIYLA

Rahmeti insanın gafletine rağmen sonsuz geniş ve insanın zulmüne rağmen bağışlayıcı olan Allah'ın adıyla başlıyorum.Allah'ın bağışı ve esirgeyişi sonunda doğruyu bulup kabul eden insanlara mahsustur.Doğruyu ve iyiliği bildikten sonra kötülüğe ve zulme devam edenler elbette Allah'ın rahmetine nail olamazlar.

İnsanlara doğruyu ve iyiliği öğretmek ve yaşatmak için Allah'ın göndermiş olduğu bütün Peygamberlere O'nun en hayırlı duası ve selamı olsun.Peygamberlerin ve özellikle peygamber efendimizin tertemiz Ehli Beytine Allah'ın sonsuz rahmeti ve selamı olsun.Allah'tan başka tapacak bir ilah olmadığına ve peygamber efendimiz Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğuna iman ve ikrar etmişim.

Değerli okurlarım,

İslam tarihinin ilk döneminde yaşanan olumsuz ve kötü olayların sorumluluğunu bu zamanda yaşayan insanlara devretmek doğru olamaz ve hiç bir zaman düşüncem olmamıştır.Bu zamanda yaşayan insanlara ancak tarihi doğru bir şekilde öğrenmelerinin sorumluluğunu verebiliriz.Tarihin bize getirdiklerini tarafsız ve hür vicdanlı bir şekilde öğrenmek mümkündür.Yapmış olduğum bu tarih çalışmamda toplumun saygı duyduğu bazı şahısların bilinmeyen yönleri ortaya çıkacaktır.Okurlarımın bu hususta sabırlı ve anlayışlı olmalarını rica ediyorum.Bu çalışmam ile başka fikirli veya inançlı olan insanları küçük düşürmek veya kötülemek amacını edinmedim.Bu bir tarih çalışması ve neticesidir.Bu çalışmamda tarih kitaplarının getirmiş olduğu haberleri aktarmaktan başka bir şey üstlenmedim.Onlardan faydalandığım tarih , hadis , tefsir ve başka kitaplar bilinen ve muteber olan kaynaklardır.İslam tarihini kara sayfalar ile dolduran şahıslar şimdi hayatta değillerdir ama onları seven kişiler hayattadır ve devam etmektedir.Bu şahısları seven insanları incitmek için çalışmamı hazırlamadım.Yapmak istediğim sadece doğru olduğunu bildiğim bazı gerçekleri şimdi yaşayan insanlar ile paylaşmaktır.Şimdi yaşayan insanları tarihteki zalim ve gaddar olan şahıslardan tenzih ediyorum.Bu zamanda yaşayan insanlar şayet eski zamana dönme imkanları olsaydı eskilerin yapmış oldukları gaddarlığı ve zulmü yapmazlardı.Şimdi yaşayan insanlar bin yıldan önce yaşanan olumsuzluklar ile sorumlu tutulamazlar.Tarihi her açıdan öğrenmekle birbirimizi daha iyi anlayacağımıza inanıyorum.Bir arada yaşayan insanların birbirini daha yakından öğrenmesi her açıdan faydalı olacaktır.Birbirimizi daha iyi anlama ve yakın olma umudu ile bu çalışmayı yaptım.Sözüm , sevgi dolu , hür vicdanlı , anlayışlı ve çağdaş olan insanlardır.Geleceğimizin iyiliği geçmişimizin iyi ve doğru bilinmesi ile sağlanabilir.Her insanı saygı ve sevgi ile selamlıyorum.

23.05.2002 Augsburg şehri Almanya , ENİS EMİR.

ÖNSÖZ

Din açısından toplumları (ümmetleri) takip ettiğimizde peygamber efendimiz Muhammed'in (S.M.) ümmetinden önce yahudi ve hiristiyan toplumunun varlığını görmekteyiz.Bu önceki ümmetlerin tarihi konusunda bizlere en doğru bilgiyi veren hiç şüphesiz Kuran-ı Kerim ve peygamber efendimizin hadisleridir (sözleridir).Kuran-ı Kerim ve hadislerde zikr edilen bilgilere göre Yahudilerin çoğunluk olarak durumu şöyle sıralanabilir :

- Yahudiler çoğunluk olarak kendi peygamberlerine karşı savaşımlardı.
- Yahudiler kendi peygamberlerinin vasiyet ettikleri şahıslara onların ölümünden sonra itaat etmemişlerdi.
- İsa peygamberi , Allah'ın elçisi olarak kabul etmediler.
- İsa peygamberi ve yardımcılarını (Havarileri) öldürmek istediler.
- Peygamber efendimiz Muhammed'i (S.M.) Allah'ın elçisi olarak kabul etmeyerek Kureyş'in kafirleri (Allah'ın birliğini inkar edenler) ile işbirliği yaparak müslümanlığı ve peygamber efendimizi yok etmek için mücadele ettiler.Bu önemli noktalara daha örnek getirmek mümkündür.

Hiristiyan toplumuna baktığımızda , yahudi toplumuna nazaran farklı tarih akışına sahip olmalarına rağmen sonuçta onlarında büyük bir hataya düştüklerini görmekteyiz.1947 yılında Filistin topraklarında, Kumran vadisi diye bilinen bir yerde yerin altında saklanmış eski yazılar bulundu.Bu bulunan yazıların bir kısmı kaçak yollarla Amerika'ya ve Avrupa'ya vardıklarında bu husus ile ilgilenen kişilerin arasında büyük bir ilgi uyandırmıştı.Bu bulunan yazılar İsa aleyhisselamın devrinden öncesini , kendi devrini ve sonrasını işlemişlerdir.Bu yazılarda , bilinen hiristiyanlık tarihine karşı üstü örtülemez ihtilaflar ortaya çıktı.Vatikan (Katolik hiristiyanların İsa aleyhisselamın temsilciliğinin yeri olarak kabul ettikleri dini merkez) papaları bu belgelerin halka aktarılmasında için elinden gelen bütün siyasi imkanları kullandı.Bu belgeler önceleri İngiliz'lerin eli altındaydı.Daha sonra İsrail'lilerin eli altına geçti.İsrail'liler bu belgeleri kendi bilim adamları tarafından araştırdıklarında , belgelerin içindeki çok ilginç ihtilafların varlığını tesbit etmişlerdi.Bilindiği gibi Vatikan siyasi açıdan İsrail'i devlet olarak kabul etmekten çekinenlerdendi.Bu bulunan yazılar İsrail devletinin hakimiyeti altına geçtiğinde bu yazılar ile Vatikan'ın İsrail'i devlet olarak resmi bir şekilde kabul etmesini zorlamıştı.İsrail devleti Vatikan'ın bu teklifi geri çevirmesi durumunda hakimiyeti altında olan bütün bu belgeleri her inançtan olan bilim adamlarına araştırmak için açık bırakacaklarını ifade etmişlerdi.Vatikan hiristiyan inancına sahip olan insanların kendi inançları doğrultusunda yeni bulunan bilgiler ile sarsılmamaları için halen yalnız kendi bilim adamlarına bu belgeleri serbest kılmıştır.Bu belgelerin içinde mevcut olan bilgilerin dışarıya sızan bir kısmını inceleyenler Vatikan'ın neden tedirgin olduğunu anlayabilir.Bu belgelere göre İsa aleyhisselamdan sonra esas hiristiyanlara karşı zulüm ve katliam yapıldığından haber edilmektedir.Bu belgelerin içinde geçen bilgilere göre gerçek hiristiyanların arasında hainlerin ve

Roma imparatorluğunun tarafından hiristiyanların içine verilen casusların bulunduğundan haber veriliyor.Kısacası İsa aleyhi selama inananlar , inanmış gibi görünenler tarafından alt edilmiş ve kısmen öldürülmüştü.Vatikan bu belgeleri halen kendi hakimiyeti altında tutmaktadır.(1)

Yahudi ve hiristiyanların tarihleri bizi neden ilgilendiriyor ? Bu sorunun cevabını Kuran-ı Kerim ve Hadisler ile vermek istiyorum.Şanı yüce olan Allah , Medine’de peygamber efendimizi eziyet eden münafıklardan bahsederken şöyle buyuruyor : “ **Allah’ın önceden geçenler hakkındaki kanunu budur.Allah’ın kanununda asla değişiklik bulamazsın.**” (Ahzab suresi : 62.ayet) Ahzab suresinin 60. Ve 61. Ayetlerinde bu ümmetin içindeki münafıkların durumunun önceki ümmetlerdeki münafıkların durumunda olduklarını göstermektedir.Şanı yüce olan Allah yine şöyle buyuruyor : “ **Çünkü onlar yeryüzünde büyüklük taşıyor ve kötü tuzaklar kuruyorlardı.Halbuki kişi kazdığı kuyuya kendi düşer.Onlar öncekilerin kanunundan başkasını mı bekliyorlar ? Allah’ın kanununda asla bir değişme bulamazsın , Allah’ın kanununda kesinlikle bir sapma bulamazsın.**” (Fâtır suresi : 43. Ayet) Öncekilerin ve bu ümmetin yaptıkları ve içine düşecekleri kuyular aynıdır.Başka bir ayette şöyle buyurulmuş : “ **...Şafağa , geceye ve ondan basan karanlığa, dolunay olmuş aya yemin ederim ki , halden hale geçersiniz .**” (İnşikak suresi 16-19. Ayetler) Bu ayette de ümmetin halden hale değişeceğini dair açık bir ifade yapılmıştır.Yine şöyle buyurulmuş : “ (Ey münafıklar ! Siz de) sizden öncekiler gibi yaptınız.Onlar sizden kuvvetçe daha üstün, mal ve evlatça daha çok idiler.Onlar dünya malından paylarına düşenden faydalandılar. İşte sizden öncekiler nasıl paylarına düşenden faydalandıysalar , siz de payınıza düşenden faydalandınız ve batıla dalanlar gibi siz de daldınız.İşte onların amelleri dünyada da ahirete de boşa gitmiştir.Ve onlar ziyana uğrayanların kendileridir.(Tevbe suresi : 69. Ayet) Bu ayetten de görüldüğü gibi bu ümmete önceki ümmetler ile örnek verilmiş. Yine şöyle buyurulmuş : “ **... Allah dileseydi o peygamberlerden sonra gelen milletler , kendilerine açık deliller geldikten sonra birbiriyle savaşmazlardı.Fakat onlar ihtilafa düştüler de içlerinden kimi iman etti , kimi de inkar etti.Allah dileseydi onlar savaşmazlardı ; lakin Allah dilediğini yapar.**” (Bakara suresi : 253. ayet)

(1) Kumran vadisinde bulunan yazılar ve ifade etmiş olduğum bu hususlar hakkında geniş bilgi edinmek isteyenler , Michael Baignet ve Richard Leigh tarafından hazırlanan “ The Dead Sea Scrolls Deception “ 1991 London yayını çalışmalarına veya almanca tercümesi “ Verschlusssache Jesus – Die Qumranrollen “ 1991 München Knaur Verlagsanstalt tarafından yayınlanan çalışmaya bakabilirler.

Kuran-ı Kerim'den daha fazla örnekler vermek mümkündür.Şanı yüce olan Allah , Kuran-ı Kerim'de önceki ümmetlerin hatlarını zikrederek bu ümmetin doğruyu daha iyi seçebilmesini istemiştir.Öncekilerin hataları o kadar açık bir şekilde tarif edilmiştir ki bu hataları görmemek ancak kalpleri bozuk olanlara mahsus olabilir.Gerçek anlamı ile iman edenler öncekilerin içine düştükleri hatalara asla düşmezler.

Şanı yüce olan Allah bu ümmeti (toplumu) önceki ümmetlerin hatalarına düşmemesi için açık bir şekilde uyarılmış ve bazı ayetlerde ise önceki toplumların hatalarına düşeceklerine dair açıklama yapmıştır.İhtilafa düşülmemesi için Kuran-ı Kerim de yeterince uyarılar verilmiştir.Peygamber efendimiz ümmetini (ona inanan toplumunu) doğru yolda tutabilmek için görevini hiç eksiltmemiştir.Peygamber efendimiz sahih (doğru kabul edilen) hadislerinde (sözlerinde) kendi ümmetini yeterince uyarıyordu.Peygamber efendimiz hadislerinde ümmetini genel olarak ve eshabını da (etrafında yaşayan ve ona yakın olan kişileri) ihtilaflara ve bozguna düşmemeleri için uyarıyordu.Peygamber efendimizin göstermiş olduğu doğru yolu takip etmekte en fazla mükellef olanlar , peygamber efendimizin etrafında yaşayan kişilerdi.Bu insanlara eshab denilmektedir.Burada eshabın kimliği hakkında açıklama getirmek istiyorum.Nitekim peygamber efendimizin etrafında yaşayıp onun buyurmuş olduklarını hayata geçirmesi gereken insanlar kendileriydi.Eshab kime denir ? Eshabın kimliği hakkında çeşitli açıklamalar yapılmış.Bazı din bilginlerine göre her kim peygamber efendimizi hayatında görmüş ise eshabtan sayılır.Kimilerine göre her kim peygamber efendimizin sohbetinde bulunup ona inanmış ise eshab tan sayılır.Bu bilginlere göre eshab kelimesinin kökü sohbetten geldiği için peygamberin her sohbetinde bulunan müslüman eshab tan sayılır.Bazı din bilgini ise eshabın çemberini daraltarak ancak peygamber efendimiz ile hayatını yaşayanların eshab sayılacağını kabul etmiş.Eshabın kimliği ne olursa olsun peygamber efendimiz bu eshaba açık bir şekilde mesaj vermişti.Eshabın İslam tarihindeki yeri çok önemlidir.Peygamber efendimizin hayatında yanında ve vefatından sonra ise onun emanetini yürütmesi gereken kişiler olmalarından dolayı eshabın kimliğine önem veriyorum.İslam tarihinin akışını ve gidişatını peygamber efendimizin vefatından sonra en çok etkileyen kişiler eshabtı.Şimdiki yaşanan müslümanlığın üzerindeki eshabın etkisini görmemek hata olur.Tarihin bize getirmiş olduğu iyi veya kötü mirasın sahipleri hiç şüphesiz eshabtır.Bu tarih çalışmamda eshabın bilinmeyen yönlerini muteber kaynaklarından getireceğim.Eshabın tarihteki yerlerini belirtmeden önce onları peygamber efendimizin sözleri ile tanıtmayı yararlı olarak görüyorum.Eshabı tanıtan hadisleri doğru ve güvenilir olarak kabul edilen kaynaklardan aldım.Bu itibar kazanmış kaynakların başında **Buhari'nin "Sahih" ve Müslim'in "Sahih"** kitapları gelir.Bu iki şahsın kimliği hakkında kitabımın "Kaynaklar" bölümünde değineceğim için şimdi açıklamaya

girmiyorum.Bu iki kitabın yanında “Sahih” bilinen kitaplar daha mevcuttur.Bu güvenilir kitapların eshab hakkında vermiş oldukları bilgileri aktarırken sadece eshabın yapısını okurlarımın bilmesini gaye edindim.Burada herhangi ard niyet veya karalama sevdası yoktur.Eshabın kimliğini bilmeden tarihi anlamak mümkün değildir.Peygamber efendimiz eshabına hitaben şöyle buyurmuş : **Buluşma yerimizde ben ayakta olduğum halde bir gurubu görüp tanıyacağım.Sonra benimle onların arasında birisi çıkarak onlara : “Haydi gelin !” diyecek.Ben “Onları nereye götürüyor sunuz?” diye sorduğumda “Vallahi onları cehenneme götürüyoruz” diyecekler.Ben, “Ey Rabbim, onlar benim eshabımdır” diyeceğim.Bana diyecekler ki : “Senden sonra onların (eshabın) ne kadar doğruyu değiştirdiklerini bilmiyorsun.Sen onları terk ettiğin andan dinden dönüp cahiliyye devrine geri döndüler !!!” Bunun üzerine ben diyeceğim ki : “Allah’ın rahmeti benden sonra dini değiştirenlerden uzak olsun.Onlardan (eshabtın) ancak deve sürüsünden ayrılan birkaç deve gibi çok azı kurtulacaktır !!!”(*)**

Bu hadisten açık bir şekilde anlaşıldığı gibi , eshabın içinde peygamber efendimizin vefatından sonra doğru yoldan çıkanlar zikredilmiştir.Hatta bu kişilerin cehenneme götürüldükleri şüphesiz bir şekilde açıklanmıştır.Peygamber efendimizin eshabına hayatında bu gibi sözleri buyurmasındaki hikmeti iyi düşünürsek tarihin akışındaki ihtilafları anlamamız daha kolay olur.İslam tarihinde en üzücü olaylardan biri peygamber efendimizin vefatından kısa bir müddet önce yaşanmıştı.Bu olayda peygamber efendimiz hasta yatağından etrafında toplanan eshabına ve Ehli Beytine hitaben şöyle buyurmuştu : **“Gelin size bir şey yazayım ki, benden sonra asla sapmayasınız.”** Bunun üzerine Ömer dedi ki : “Ağrı ve elem Allah’ın elçisine galip gelmiştir.Kuran aranızdadır, o bize yeter !!!” Orada bulunanlar ihtilaf edip çekiştiler.Bir gurup ; “Getirin de sapıklığa düşmemeniz için Allah’ın elçisi (peygamber efendimiz) bir şey yazsın!!!” diyor, bir gurup da Ömer’in sözünü tekrarlıyordu.Peygamberin huzurunda bağırıp çağırımları ve anlaşmazlıkları çoğalınca, Peygamber şöyle buyurdu : **“ Kalkın ve yanımdan gidin !”**

(*) Buhari “Sahih” kitabında bu hadisin müşterek yanlarının zikredildiği yerler : Haşır babı; Kevser havuzu babı ve Fitneler kitabı.Bütün kaynaklarda sayfa numarası vermiyeceğim.Çünkü eski kitapların her baskısı aynı olmadığından sayfa numarası yardımcı olamaz.

Müslim “Sahih” kitabı : Taharet bölümünde.

Tirmizi “Sünen” kitabında.

İbin Mace “Sünen” kitabında.

Nesei “Sünen” kitabında.

Malik ibin Enes “Muvatta” kitabında.

Ahmed ibin Hanbel”Musned” kitabında

Daremi “Sünen” kitabında.

Ebu Ya’la “Musned” kitabında.

İbn’ul-Esir “Cami’ul-Usul” kitabında.

Şeyh Tusi “Amal”

Şeyh Mufid “Mecalis”

Meclisi “ Bihar’ul-Envar “

Bağavi “ Mesabih “

Abbas'ın oğlu Abdullah bu olay için devemli şöyle diyordu: “ Bütün musibet ve belalar, peygamber efendimizin huzurunda bağırıp ihtilaf ederek o önemli konunun yazılmasına engel olunduğundan dolayı meydana geldi.” (1*)

Ömer'in , peygamber efendimiz hakkında söylemiş olduğu esas sözü tarihçilerin ve hadisçilerin bazıları değiştirmişlerdir.Ömer, peygamber efendimizin istediğini önlemek için oradakilere şöyle demişti : “ Peygamber sayıklıyor (ne söylediğini bilmiyor) !!!” (2*) Bazı tarihçi ve hadis ehli , Ömer'i korumak için bu ağır olan ifadeyi daha yumuşak kelimeler ile değiştirerek peygamber efendimizin hadis emanetine ihanetlerini belgelemiş oldular.

Bu olayı şimdiki zamana aktaralım.Peygamber efendimiz aramızda olup ihtilafa düşmememiz için bir şey yazdırma isteğini buyurmuş olsaydı acaba bu isteğini seve seve yerine getirmez miydik ??? Ama eshab kendi menfaatlerini önde tutarak peygamber efendimizin isteğini ardlarına atmışlardı.Şanı yüce olan Allah şöyle buyurmuş : **“Peygaber size ne verdiyse onu alın ; size neyi yasakladıysa ondan sakının ve Allah'tan korkun.Doğrusu Allah'ın azabı şiddetlidir.”** (Haşr suresi /7) **“ O (peygamber) heva (nefsine göre) ve heves üzerine konuşmaz.Onun konuştuğu her şey vahiy (Allah'ın emri) ile dir.”** (Necm suresi/ 3)

Eshabın içinde Ömer gibilerinin neden peygamber efendimizin bir şey yazdırmasına karşı çıktıklarını ileride yeri geldiğinde okuduğunuzda anlayacaksınız.Peygamber efendimize karşı eshabın içinde bazılarının itaatsizliği devam etmişti.Başka önemli bir olayda peygamber efendimiz eshabının ileri gelenlerini , bunların arasında Ebu Bekr, Ömer ve Ebu Ubeyde ibin Cerrah'ta mevcut idi, Zeyd'in oğlu Usame'nin komutanlığı altındaki ordusuna göndermişti.Eshab, peygamber efendimizin bu emrine karşı çıkıp itiraz etmişlerdi.Eshab, peygamber efendimizin hizmetçisi olan Zeyd'in oğlu Usame'nin, yaşı genç olan birinin emri altına girmeği kendilerine layık görmediler.Peygamber efendimiz kendisine karşı yapılan bu ihtilaf ve itaatsizliğe karşı şöyle buyurmuştu : **“ Bugün Usame'nin komutanlığını kabul etmiyorsanız, daha önce de babası Zeyd'in komutanlığını kabul etmemiştiniz.Vallahi Zeyd komutanlığa layıktı ve halkın içinde en çok sevdiğim kimselerden biriydi.Ondan sonra da oğlu (Usame) en çok sevdiğim kimselerdendir.”** (3*)

(1*) Buhari “Sahih” kitabı, Peygamberin hastalığı ve vefatı babı; cihad ve siyer babı, ihtilafın istenmediği babı.

Müslim “Sahih” kitabında.

Ahmed ibin Hanbel “Musned” kitabında

(2*) Buhari “Sahih” kitabında ve Buhari'nin şerhini (açıklamasını) yapan kitaplarda.

Ebu Bekr ec-Cevheri “Sakife” kitabı

Müslim “Sahih” kitabında

(3*) Buhari “Sahih” kitabında, Meğazi bölümü ; Taberi “ Tarih “

İbn Sa'd “Tabakaat” kitabında ; Halebi “ Sire “

Eshabın içinde bazılarının Usame'nin ordusuna katılmak istemediklerinin nedenini yeri geldiğinde açıklıyacağım. Peygamber efendimize karşı eshabın yapmış olduğu saygısızlıktan bir örnek daha : Peygamber efendimiz toplu halde cuma namazını kıldırırken Şam'dan mal getiren bir kervan Medine'ye ulaşır. Peygamber efendimizin arkasında namaz kılan eshabın çoğunluğu kervanın geldiğini duyduklarında namazlarını bırakıp ticaretin yapıldığı yere giderler !!! Peygamber efendimizin yanında ancak oniki kişi kalır, bazı rivayetlerde ise daha az kişinin kaldığı zikredilmiş. Bu olayı şanı yüce olan Allah Kuran-ı kerim de şöyle anlatıyor : **“ Bir yerde ticaret veya boş bir iş gördüklerinde oraya doğru koşup seni (namazında) yalnız bırakırlar !!!” (Cuma suresi/ 11)**

Bu olayı Buhari **“Sahih”** kitabında aktardığım gibi zikretmiş. Bunun doğruluğunu yine, Kuran'ın tefsir kitaplarında Cuma suresinin 11. ayatının açıklamasında aynen okuyabilirsiniz. (1*)

Peygamber efendimiz veda haccında onbinlerce eshabına karşı şöyle buyurmuştu: **“ Benden sonra sakın kafirler gibi birbirinizi öldürmeyiniz !!!” (2*)** yine şöyle buyurmuş: **“ Silahı bize karşı kaldıran bizden değildir !!!” (3*)** Peygamber efendimizin bu açık tenbihine rağmen onun vefatından sonra ümmeti birbirini kılıçtan geçirmişti. İlk savaşlar eshabın arasında olmuştu. Peygamber efendimizin müminlerin mevlası olarak bildirdiği Hz. Ali'ye karşı savaşlar açılmış ve bu savaşlarda binlerce eshabın ölümüne sebep olunmuştu. Cemel savaşı, Siffin savaşı ve Nehrivan savaşı peygamber efendimizin vasiyeti ile nasıl bağdaşabilir ??? Bu savaşlara ileride değineceğim. Peygamber efendimiz şöyle buyurdu : **“ Müslümanı sövmek fasıklık ve onu öldürmek ise kadirliktir !!!” (4)** Tarihe baktığımızda Emevilerin başı Muaviye , Hz. Ali'nin ve Ehli Beytin camilerde lanet edilmeleri için kendisi bizzat emir vermişti. Muaviye'nin bu emrini müslümanlar takriben 80 sene camilerde tatbik etmişlerdi. Muaviye ve yardımcıları Hz. Ali'nin ve Ehli Beytin eserini yok etmek için ellerinden geleni yapmışlardı. Muaviye ve yardımcılarının durumu bu hadise göre nedir ??? Muaviye'nin yaptıklarına, tarihteki yerinde değineceğim için burada açıklamaya girmiyorum.

Eshabtan olan Huzeyfe ibin Yeman hazretleri şöyle anlatıyor : **“ Bu günün münafıkları, Rasulallah'ın (S.M.) zamanındaki münafıklardan daha kötüdürler ! Rasulallah'ın zamanındaki münafıklar kendilerini gizli tutuyorlardı, şimdi ise kendilerini açık bir şekilde göstermektedirler !!! ” (5)** Bu habere göre ilginç olan taraf, eshabın içinde münafıkların olmasıdır. Münafık kelimesinin anlamına baktığımızda bu tarife layık olan insanların her şeyde iki yüzlü olduklarını görürüz. İman etteklerini gösterir ve esas olan imansızlıklarını gizli tutarlar. Bu gibi eshabın ne kadar fazla olduğunu ancak peygamber efendimizin vefatından sonra görmek mümkündür. Tarihin akışı içinde bu gibi münafıkları tanıyacağız.

Yine eshabtan Hz. Huzeyfe ibin Yeman anlatıyor : **“ Peygamberin (S.M.) zamanında münafıklık vardı şimdi (onun vefatından sonra ise) küfür**

başlamıştır !!!” (6) Hz.Huzeyfe eshabın içinde münafıkları en iyi bilin biri olarak tarih ve hadis kitaplarında tanıtılmıştır.Bu husus hakkında ittifak mevcuttur.Hz.Huzeyfe , eshabın içinde münafık bulunduğu gibi küfre sapanlarında bulunduğunu açık bir şekilde ifade etmiştir.Bu küfrün yüzünü ileride tarihin akışı içinde göreceğiz.

---

(1) Zamahşeri “Keşşaf” tefsir kitabında
Fahreddin er-Razi “Tesir’ul-Kebir”
Suyuti ”Dürrel-Mensur” tefsir kitabında
Ahmed ibin Hanbel “Musned” hadis kitabında
İbn Ebi Şeybe “Musned” hadis kitabında
Daha delil saymak mümkündür ...

(2) Buhari “Sahih” kitabında

Muslim “ Sahih “

Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ...

(3) Buhari “Sahih” ; Muslim “Sahih” ; Ahmed ibin Hanbel “Musned” ; Daremiy
“Sunen”

(4) Buhari “Sahih” kitabında ; Muslim “Sahih” ...

(5) Buhari “Sahih” kitabında ...

(6) Tabarani “Mu’cim”
Beyhaki “Sunen”
Muslim “Sahih”
Tirmizi “Sunen”
İbn Mace “Sunen”

Peygamber efendimiz eshabına hitaben şöyle buyurmuştu : “ **Sizler, karış karış ve adım adım sizden öncekilerin (önceki ümmetlerin) yolunu izliyeceksiniz ! Hatta onlar bir hayvan inine (yuvasına) girmiş olsalar daha , siz de gireceksiniz !!!**” Hazır olan eshab sordular ki : “ **Ey Rasulallah ! Öncekilerden , Yahudi ve Hristiyanları mı kastediyorsun ?**” Rasulallah buyurdu ki : “ **Başka kimi kastedeceğim ?!**” (1)

Bu hadise bakıldığında müslümanların durumunu doğru anlamak mümkündür.Yahudi ve hristiyanların peygamberlerinden sonra ne yaptıklarını Kuran-ı Kerim ve sahih hadisler bizlere açık bir şekilde aktarmışlardır.Bu ümmet (din topluluğu) önceki ümmetlerin hatasını yaptı dediğimiz zaman aklımıza ne gelmeli ? Önceki ümmetlerin yaptıkları, dini değiştirmek ve doğru olanı yanlış bilgiler ile kaybetmek değil midir ?! Müslümanların ne kadar değiştirdiklerini tarihin akışı içinde zikredeceğim.Peygamber efendimiz ümmetini daha iyi bir şekilde tarif etmiş ve buyurmuş ki :

“**İsrail oğulları (yahudiler) Musa peygamberden sonra 71 fırkaya (topluluğa) bölünmüştü ! Bu fırkalardan ancak biri doğru yolda kalarak kurtulmuş ve geri kalan bütün fırkalar helak olmuşlardı.Hristiyanlar İsa peygamberden sonra 72 fırkaya ayrılmıştı.Bu fırkalardan ancak biri doğru yola sabit kalarak kurtulmuş ve geri kalanları helak olmuştu.Benden sonra ümmetim 73 fırkaya ayrılacak ! Bir fırkası hariç geri kalanların hepsi helak olacaktır !!!**” (2)

Bu hadise göre,Peygamber efendimizin vefatından sonra geri kalanların çoğunluğu doğru yoldan çıkmış olması gerekir.Tarihin akışını belirleyenlerin de çoğunluklar olması nedeni ile doğruların azınlıklarda kalmış olması gerekir ki bu, bir tabiat kanunudur.Hakkı arayanlar çoğunluğun bulunduğu yerde onu aramasın.Nitekim önceki toplulukların içinde çoğunluk devamlı olarak yanıştan yana olmuş ve bu durum halen öyle devam etmektedir.Kuran-ı Kerim bizlere bu yazdıklarımın doğruluğunu çok yerde beyan etmiştir.Şanı yüce olan Allah, çoğunluğun iman etmediğini ve çoğunluğun yanlış ve sapık bir yolda olduklarını açık bir şekilde beyan buyurmuştur.Örneklerini getirecek olursak kendi halinde bir kitap olurdu.

Eshabtan olan Bera ibn Azib’e şöyle demişler : “ **Ne mutlu sana ! Rasulallah (S.M.) ile birlikte oldun ve ona ağacın altında biat (sadakatine dair ahd) ettin !!!**” Bera ibn Azib hazretleri şöyle cevap vermiş : “ **Ey kardeşimin oğlu ! Bizlerin (eshabın) peygamberden sonra ne sapıtmalar çıkardığınızı bilmiyorsun ?**” (3)

Bera hazretleri peygamber efendimize canını feda etmek üzere yemin eden (söz veren) eshabtandı.İslam’ın ilk günlerinde bu kadar samimi olan bir sahabinin böyle bir ifade kullanması elbette bizi düşündürmeli.İslam dinine bu kadar bağlı olanların doğruları değiştirdikleri açık bir şekilde beyan edildiğine göre acaba dine münafık olarak girenler dini ne kadar değiştirdi ???

(1) Buhari “Sahih” kitabında
Tirmizi “Sunen” kitabında
İbn Mace “Sunen” kitabında
Ebi Davud “Sunen” kitabında
Ahmed ibin Hanbel “Musned”
İbn’ul-Esir “ Cami’ul-Usul”
Hamiydi “ Cam’ beynes-Sahihayn”
Sa’alabi “Tefsir” kitabında
Bağavi “ Mesabih” kitabınd

(3) Buhari “ Sahih “
Seyyid ibin Tavuus “ Taraif”
Kuleyni “ Kaafii”
Ali ibn İbrehim “ Tefsir”
İbn Batriyk “ Umdet’ul-Kaari”
Tabressi “ Mecma’ul-Beyaan “
Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “ ....

(2) Ebi Davud “ Sunen “ ; İbn’ul-Esir “Cami’ul-Usul “ ; Tirmizi “ Sunen “
Kuleyni “ Kaafi “ ; Şeyh Saduk “ Hisaal “ ; Şeyh Tusi “ Amaal “ ...

Tekrar ederek söylemek istiyorum : Eshabı ayıplamak veya kötülemek için bu haberleri aktarmıyorum.Ancak İslam tarihinde önemli yer alan Eshabın kimliğini belirtmek için bu haberlere yer vermekle tarihin akışını daha iyi anlıyabilme açısından doğru olduğuna inanıyorum. Eshabı sevmiyorum diye bana karşı bir feryadın çıkmaması için önceden Eshabın kimliğini açıklamakta fayda görüyorum.Şimdiye kadar mukaddes bir kimliğe büründürülen eshabın gerçekte öyle olmadıklarını okurlarıma şimdiden sunmak istedim.Nitekim tarih çalışmamda eshabın daha kara sayfalarını okuduklarında bunun doğruluğuna şimdiden vakıf olmalarını istedim.Bu tarih çalışmamı okuduktan sonra benim dinden çıkmış veya sapıtmış olduğumu söyleyenler olabilir.Fakat benim bu çalışmamda aktarmak istediğim şudur : Eshabın içinde muhlis iman sahibi kişilerin bulunduğu gibi , münafık, fasık ve hatta dinden çıkanların da bulunduğunu **“sahih”** kabul edilen haberler ile aktarmaktır.Eshabın durumunu bildirmek için Buhari ve Müslim’in haberlerine ağırlık vererek sunmaya çalıştım.Tarih ve başka hadis kitaplarını incelediğimizde Eshabın durumu dahada netleşiyor.Eshabın Uhud ve Huneyn savaşındaki tutumları onların yapısını bizlere anlatmaya yeterli olabilir.Uhud savaşında Eshabtan on veya oniki kişi hariç hepsi peygamber efendimizi kafirlerin(düşmanların) elleri arasında terkedip kaçmışlardı.Bu kaçanların arasında üçüncü halife olarak bilinen Osmab ibn Affan’da vardı.(1) Uhud savaşında oturup savaştan çekilenlerin arasında ikinci halife olarak bilinen Ömer ibin Hattab’ta vardı.(2) Huneyn savaşında durum daha feci idi.Huneyn savaşı hicretin 8. Senesinde meydana gelmişti.Müslümanlar bu savaşa oniki bin kişi ile katılmışlardı.Müslümanların Huneyn savaşına gittikleri zaman İslam dini etrafa yayılmış ve kendine yer edinmişti.Huneyn savaşında Eshabın bu kadar kalabalık olmasına rağmen savaşın kızıştığı bir anda on kişi hariç bütün eshab peygamber efendimizi onbinlerce müşrikin arasında bırakarak kaçmışlardı.Bu olayı bütün tarihçiler ve Kuran- Kerim’i tefsir edenler zikretmişlerdir.Oniki bin kişiden ancak on kişi peygamber efendimizin etrafında onu korumak için kendilerini feda ediyorlar ve geri kalanların hepsi kendi canlarını kurtarmak için savaş alanından kaçıyorlar !!! Bu manzarayı aklımızda canlandırdığımızda eshabın karakterini anlamamız mümkün olabilir.Şanı yüce olan Allah , Kuran-ı Kerim’de şöyle buyurmuş : ” **Ey iman edenler ! Kafirlerle karşılaştığınız zaman onlara sırtınızı çevirip kaçmayın !!! Kim, tekrar savaşmak için bir tarafa çekilmek**

---

(1) Buhari “Sahih”
Taberi “Tarih”
İbn’ul-Esir “Tarih”

(2) Taberi “Tarih”
İbn’ul-Esir “Tarih”

---

yahut bir bölüğe ulaşmak niyetinde olmadan, öyle bir günde onlara (kafirlerle) arkasını dönerse, Allah'ın gazabına uğrayacaktır.Onun yeri cehennemdir ve orası ne kötü bir yerdir !!!” (Enfal suresi / 15-16)

Şanı yüce olan Allah, Uhud savaşında yapılan hataya işaret buyurarak şöyle buyurdu : **“ Andolsun ki daha önce onlar sırt çevirip kaçmayacaklarına dair Allah’a söz vermişlerdi.Allah’a verilen söz sorumluluğu gerektirir !!!” (Ahzab suresi / 15)**

Eshab savaşta düşmanlarına karşı sırt çevirmeyeceklerine dair söz verdikleri halde yine sözlerine sadık kalmamışlardı.Eshabın savaşlardaki yerini belirlemek ile sadece onların ne kadar güvenilir olduklarına işaret etmek istiyorum.Peygamber efendimizi hayatında düşmanın elinde bırakıp kaçanlar peygamberin vasiyetine ve Ehli Beytine nasıl sahip çıkabilirler ??

Peygamber efendimizin vefatından sonra Eshabın birbirini öldürmesini sağlayan şahsiyetlerden biri Peygamber efendimizin hanımı , Ebu Bekr'in kızı Aişe olmuştu.Peygamber efendimizin çok sevip övdüğü hz.Ali halifelik makamına geldiğinde ona ilk karşı çıkanların arasında Aişe vardı.Aişe, İslam'ın iç düşmanlarına yol açarak hz.Ali'ye karşı adam toplayıp meşhur Cemel savaşını gerçekleştirmişti.Bu savaşta binlerce müslüman öldürülmüştü. Buna yeri geldiğinde geniş bir şekilde değineceğim.

ESHABIN KURAN-I KERİM DEKİ YERİ

Şanı yüce olan Allah, Kuran-ı Kerim de peygamber efendimizi etrafında yaşayan eshab hakkında bilgi vermiş.Şimdi zikredeceğim ayetlerde kasd edilen kişiler peygamber efendimize iman ettiğini gösteren şahıslardır.Bu ayetler kesinlikle Yahudi veya Hristiyan olanlara yönelik değildir.Şanı yüce olan Allah , Tevbe suresi, 101. Ayette şöyle buyuruyor : “ **Medinelilerden, münafıklık edip duranlar var.Sen onları bilmiyorsun, ama biz biliyoruz ! Onlara (münafıklara) iki kez azap edip sonra büyük bir azap ile cezalandıracağız !!!**” Medine şehri peygamber efendimizin ona hicret ettiği ve orada yaşadığı yerdir.Münafıklar ise etrafında yaşayan ve kendilerini iman ehlinde gösteren kişilerdir.Peygamber efendimizin etrafında yaşayanlara ise eshab denilir.

Tevse suresi , 74. Ayet : “ **Söylemediklerine dair Allah adına yemin ederler.Fakat andolsun ki onlar (münafıklar) küfür sözünü söylediler.Müslüman olduktan sonra kafir oldular.Ulaşmadıkları şeyi elde etmeğe çalıştılar.**” Bütün tefsir kitapları bu ayette “Ulaşmadıkları şeyi elde etmeğe çalıştılar” ifadesinin 12-14 eshab hakkında indiğini aktarmışlardır.Bu habere göre eshabtan 12 veya 14 kişi peygamber efendimizi öldürmek için girişimde bulunmuşlardı.Bu adamların, peygamber efendimize yönelik suikast yapmak istedikleri haberi nakledilmiş. (1)

Tevbe Suresi , 77. Ayet : “ **Böylece Allah’a verdikleri sözü tutmadılar ve yalan söylediklerinden dolayı Allah, kendisine kavuşacakları güne kadar onların kalplerinde nifakı devamlı kıldı !**” Bu ayette de kasdedilen yine eshabtır.Nitekim bu zikredilen şahıslar peygamber efendimize iman ettiklerini gösteren kişilerdi.Nifak ifadesinin kullanılması ile bu kişilerin iman ettiklerini göstermiş olmaları gerekir.Aksi takdirde münafık (iki yüzlü) olamazlar.

Bakara suresi, 8-10 ayetleri : “ **İnsanlardan Allah’a ve ahirete inandık diyenler vardır, ama inanmamışlardır.Sanki Allah’ı ve inanaları kandırırlar.Ama onların kendilerini kandırdıklarından haberleri yoktur.Kalplerinde hastalık vardır ve Allah’da hastalıklarını artırmıştır.Yalanladıkları şey yüzünden onlara acı bir azap vardır.**” Bu ayette zikredilen kişiler de peygamber efendimizin etrafında yaşayan şahıslardır.Aksi takdirde yalanlamış olmaları mümkün olamaz.

(1) Fahreddin er-Razi “ Tefsir’ul-Kebir “ kitabı
Zamahşeri “ El-Keşşaf “ tefsir kitabı
Suyuti “ Dürrel-Mensur “ tefsir kitabı

Munafikun suresi, 1-3 ayetleri : “ **Munafıklar (iki yüzlü olanlar) yanına geldiklerinde dediler ki: Şهادet ederiz ki sen Allah’ın elçisisin.Ve Allah senin elçisi olduğunu biliyor ve Allah şهادet eder ki munafıklar yalancıdırlar.Onlar yeminlerini bir siper gibi kullanıp Allah’ın yolunu (halka karşı) engellemeye çalışırlar.Yaptıkları ne kötüdür.Bu da hiç şüphesiz iman ettikten sonra kafir oldukları içindir.Sonra kalpleri mühürlendi de artık anlamaz olmuşlardır.”** Kuran-ı Kerim de “Munafıklar” adında bir surenin bulunması ,peygamber efendimizin etrafında yaşayanların durumunu bizlere aktarmaya yeterli olmalı.Zikretmiş olduğum ayetlerden belli olduğu gibi münafıklık ve küfüre sapmış olanlar, peygamber efendimiz ile hayatlarını paylaşan kişilerdi.Halkı, Allah’ın yolundan uzaklaştırmak istemeleri ile iman edenlerle beraber yaşamış olduklarını tesbit eder.Peygamber efendimizin huzuruna girmiş olmaları ile yakın kişiler oldukları kesindir.

Nisa suresi, 60-63 ayetleri : “ **Görmez misin sana indirilene (Kuran-ı Kerim’e) ve senden evvel indirilen şeye (ilahi kitaplara) iman ettiğini zanedenleri !? Tağut (Şeytan’ın bir tecellisi) tarafından yargılanmayı isterler.Halbuki onlardan onu (Şeytan’ı) inkar etmeleri istenmişti.Şeytan onları tamamıyla saptırmak istemektedir.Onlara (munafıklara), Allah’ın indirmiş olduğuna (Kuran’a) ve elçisine doğru gelin, denince senden tamamıyla uzaklaşırlar.Elleriyle hazırladıkları bir felakete uğrayınca halleri nice olur ? Sonra sana gelerek yemin ederler, bizler sadece ihsan ve yardım etmek istiyorduk derler !!!”** Bu ayetlerde zikredilen kişilerde peygamber efendimize yakın olan şahıslardır.Bu kişiler Şeytan’ın oyununa gelip kendilerini felakete atan kişilerdir.Bunların peygamber efendimizin huzuruna girip çıkmış olmalarının ayette anılması ile, bu kişilerin eshabtan olmaları tesbit edilmiş olur.

Nisa suresi, 142. Ayet : “ **Munafıklar Allah’ı kandırdıklarını zannederler. Halbuki Allah onları kandırmaktadır.Namaz için kalktıklarında gevşektirler, halka riya (gösteriş) yaparlar ve Allah’ı çok az zikrederler !!!”** Açık bir şekilde iki yüzlü olan su şahıslar yine peygamber efendimiz ile beraber yaşayan ve namaz kılan eshabtı.

Munafikun suresi, 4. Ayet : “ **Ve onları (munafıkları) gördün mü bedenleri seni şaşırtır ve konuştuklarını dinlersin.Sanki birbirine dayanmış keresteler gibidirler.Her feryadı kendi aleyhine zannederler.İşte onlardır düşman olan, çekin onlardan ! Allah öldürsün onları, nelere de kapılıyorlar !!!** “ Bu kişilerde peygamber efendimizin etrafında yaşayan eshabtı.

Ahzab suresi, 18-19 ayetleri : “ **Gerçekten de Allah sizden geri kalanlarla, kardeşlerine bizimle gelin diyenleri bilir.Bunların ancak pek azı savaşa gelirler.Gelselerde can (feda etme) bakımından pek cimri olarak gelirler.Hele bir korkulu çağ gelip çattı mı görürsün ki gözleri dönmüş ,**

sana bakıyorlar.Sanki ölüm yüzünden bayılıp kendilerinden geçmişler.Sonra korku geçtimi keskin dilleriyle sizi incitmeye başlarlar ve hayrı sever gibi tavır alırlar.Onlar (aranızda munafık olanlar) iman getirmemişlerdir.Sonra Allah onların amellerini (yaptıklarını) boşa çıkarmıştır.Ve bu, Allah’a çok kolaydır !!! “ Önceden zikretmiş olduğum gibi, Uhud ve Huneyn savaşında bir kaç kişi hariç geri kalan eshab peygamber efendimizi düşmanın eline teslim edip kaçmıştı.Ayette açık bir şekilde beyan edildiği gibi bu insanlar gerçekte iman etmemişlerdi.

Muhammed suresi, 16. Ayet : “ **Ve onlardan (munafıklardan) seni dinleyenler de var; sonradan yanından çıkınca kendilerine bilgi verilenlere (peygambere gerçekten iman edenlere) , demin o (peygamber) ne söylüyordu derler !!! Onlar öyle kişilerdir ki Allah kalplerini mühürlemiştir.Onlar kendi hava ve heveslerine uyarlar !!!** “ Bu kişileri düşünün, peygamber efendimiz onlara hitaben bir şeyler söylüyor kendileri ise sanki orada değillermiş gibi peygamber efendimizin huzurundan çıkınca hiç bir şey dinlememiş gibi , peygamber efendimizin neler söylediğini başka eshabtan sorarlar.Bu kadar aşırı edepsizlik yapmışlardı.

Muhammed suresi, 30. Ayet : “ **Yoksa kalplerinde hastalık olanlar, Allah onların kin ve hasetlerini meydana çıkarmıyacak mı sanarlar ? Eğer istersek onları (munafıkları) sana gösterirdik de onları çehreleriyle tanırdın.Sen onları elbette ki sözleriyle tanırsın.Ve Allah onların yaptıklarını bilir .**” Bazı hadis , kalam ve tefsir alimleri münafıkların ancak bir kaç kişiden ibaret olduklarını savunurlar.Daha mühim olarakta, bu münafıkların kimliğinin belli olduğunu okurlarına devamlı olarak kitaplarında inandırmaya çalışmışlar.Halbuki ayet açık bir şekilde bu münafıkların kim olduklarının bilinmediğini ifade ediyor.Alimlerin çoğunluğu eshabı korumak için ellerinden geldiği kadar kitaplarında mücadele etmişlerdi ve halen çoğunluğu etmektedir.Fakat gün ışığı gibi aşikar olan gerçekler ortada.Eshabın içinde ismi o zamanlarda bilinmeyen nice munafıklar daha vardı.Bunları ileride göreceğiz.İsmi belli olan munafıklar kasd edilmiş olsaydı “ sen onları bilmezsin “ ifadesi ayette yersiz olurdu.Bu hatayı Allah’a isnad etmek ise elbette iman ile bağdaşmaz. Özellikle Munafikun suresinin 150 ayetinin sadece birkaç munafık için indiğini söylemek, haşa Allah’a karşı alay etmek olur.

Şanı yüce olan Allah şöyle buyurmuş : “ **İnsanlar imtihandan geçirilmeden, sadece iman ettik demeleriyle bırakılı vereceklerini mi sandılar ???**” (Ankebut suresi / 2. Ayet)

Evet, bu imtihandan ilk olarak eshab geçti.Kendi aralarında ve peygamber efendimize karşı olan tutumları ile imtihan edildiler.Bu sınavda gerçek iman edenler ve munafık olanlar belli oldu.

Tevbe suresi, 38-39 ayetleri : “ **Ey iman edenler ! Size ne oldu da Allah yolunda savaşa çıkın denildiği zaman olduğunuz yerde mıhlamp (hareketsiz) kaldınız.Ahireti bıraktınız da dünya hayatına mı razı oldunuz ? Ama dünya hayatının faydası ahirete göre pek azdır.Hep birden savaşa**

çıkamazsanız sizi acıklı bir azapla cezalandırır, yerinize başka bir topluluk getirir ve sizler ona hiç bir zarar vermezsiniz.Allah'ın her şeye gücü yeter.” Eshabın peygamber efendimize karşı itaatsiz davrandıklarını ayet açık bir şekilde ifade etmiş.

Maide suresi , 54. Ayet : “ **Ey iman edenler ! İçinizden kim çıkar da dininden dönerse Allah onların yerine yakında öyle bir kavim (toplum) getirecek ki, onları sevecek, onlarda Allah'ı sevecekler.O kavim (toplum), müminlere karşı alçak gönüllü, kafirlere karşı yüce olacaktır.Allah yolunda savaşacaklar ve hiçbir kınayanın kınamasından korkmayacak.Bu, Allah'ın lütfu ve inayetidir ki dilediğine verir ve Allah'ın lütfu boldur, O her şeyi bilir.”**

Bu ayette şanı yüce olan Allah'ın kullanmış olduğu hitap eshaba yöneliktir.Bu ayete göre eshabın çoğunluğu Allah'ın emrine karşı isteksiz ve sevgisiz durmaktadır.Hatta çoğunluğun dinden döneceğine dair işaret buyurulmuştur.Eshabın çoğunluğunun sonradan dinden döndüklerini yeri geldiğinde zikredeceğim.

Enfal suresi , 28. Ayet : “ **Ey iman edenler ! Allah'a ve elçisine (peygamberine) hiyanet etmeyin! Ve bildiğiniz halde emanetlerinize hiyanet etmeyin ! Ve biliniz ki , mallarınız ve evlatlarınız sizin için bir imtihandır ve şüphesiz büyük mükafat Allah katındadır.”**

Allah'ın bu ayette nehyettiği hiyanet gerçekleşmemiş olsaydı hitap bu şekilde olmazdı.Bu ayetteki eshaba yönelik olan hitap uyarıdan ziyade açık bir tehdittir.Peygamber efendimizin emaneti olan Kuran-ı Kerim ve Ehli Beytine nasıl ihanet ettiklerini tarih bizlere göstermiştir.

Enfal suresi , 24-25 ayetleri : “ **Ey iman edenler ! Sizi diriltecek, size can verecek şeylere çağırdıkları zaman Allah'a ve Peygambere icabet edin.Ve bilin ki, Allah şüphesiz, insanın kendisiyle kalbi arasına girer ve sizler O'nun huzurunda toplanacaksınız.Ve sakının o fitneden ki, yalnız zulmedenlerinize gelip çatmaz.Ve bilin ki, Allah'ın cezası pek çetindir.”**

Şanı yüce olan Allah açık bir şekilde eshabın fitnelere düşeceklerini beyan buyurmuştur.Bu fitnenin sadece zalim olanlara değil de gerçekten iman edenleri de kapsamına alacağı ifadesi açıktır.Gerçektende peygamber efendimizin vefatından sonra bütün eshab büyük bir fitneye düşmüşlerdi.Bunu yerinde göreceğiz.

Ahzap suresi , 9-12 ayetleri : “ **Ey iman edenler ! Allah'ın size verdiği nimeti hatırlayın.Hani bir ordu saldırmıştı size de onlara karşı bir yel ve görmediğiniz askerler (melekler) göndermiştik.Ve Allah sizin yaptıklarınızı görür.Hani size hem üst tarafınızdan hücum etmişlerdi, hem de alt tarafınızdaki yerlerden ve hani gözler yılmıştı ve korkudan yürekler ağızlara gelmişti.İşte orada müminler imtihan edilmiş ve adam akıllı sarsılmışlardı.Hani münafıklarla kalplerinde hastalık olanlar dediler ki : Allah ve peygamberi bizi boş yere kandırdılar !!!”**

Bu ayetler eshabın Uhud savaşındaki durumunu anlatmaktadır.Bu savaşta eshab peygamber efendimizin emrine itaat etmediklerinden düşmanın iki taraflı saldırısına maruz kalmışlardı.Bu ayetlerin mühim olan yanı peygamber efendimizin etrafında onunla beraber düşmana karşı savaşanların içinde münafıkların ve kalpleri hasta olanların bulunmasıdır.Öyle olmasaydı 7 ile 10 kişi hariç geri kalan bütün eshab peygamber efendimizi düşmanın eline bırakıp kaçmazlardı.

Saff suresi , 3. Ayet : “ **Ey iman edenler ! Niçin yapmadığınız şeyi söylüyorsunuz ? Yapmadığınız şeyi söylemeniz Allah’ın yanında ağır suçtur !!!**”

Bu ayette, eshabın içinde yalan söyleyenlerin olduğunu açık bir şekilde ifade ediyor.

Hadid suresi , 16. Ayet : “ **Acaba iman edenlerin kalplerinin Allah zikrinden ve haktan nazil olan şeylerden korkma zamanı gelmedi mi ???**”

Eshabın içinde , Allah’ın isteğine karşı cüretkar olanların varlığından söz edilmektedir.

Hucurat suresi , 17. Ayet : “ **Müslüman oldular diye sana minnet ediyorlar.De ki : Müslüman oldunuz diye bana minnet etmeyin.Allah’dır ki sizleri imana hidayet ettiği için minnet etmesi gereken, eğer doğru söylüyorsanız !!!**”

Eshab , peygamber efendimize karşı açık bir şekilde saygısızlık ediyorlar.Müslüman olmaları onlara fayda getirmiştir.Peygamber efendimiz yurdunu bırakıp müslümanların güçlenmesi için her türlü fedakarlığı kendisi yapmıştı.Ezilmiş ve mağdur olan insanları hürriyetlerine ve haklarına kavuşturan peygamber efendimizdi.Eshab, peygamber efendimize ve Allah’a minnettar olacaklarına bunun tam tersini yaptılar.

Enfal suresi , 5-6 ayetleri : “ **Şüphe yok ki müminlerin bir kısmı bundan hoşlanmamıştı.Gerçek apaçık ortaya çıktıktan sonra bile göz göre göre ölüme sürükleniyor gibi seninle çekişiyorlardı.**”

Eshab burda da itaatsizliğini göstermiş.

Değerli okurum,

buraya kadar sıralamış olduğum ayetlerden maksadımı açıklamak istiyorum ki hiç bir şüphe aramızda kalmasın.Bu sıraladığım ayati kerimelere göre, peygamber efendimizin etrafında yaşayan müslümanları (eshabı) iki kısma ayırmak gerekir.Eshabın bir kısmı ki, bunlar azınlık olanı, peygamber efendimize karşı muhlis olarak iman etmiş ve bunu öyle devam ettirmişti.İkinci kısmı ise, bunlar çoğunluğu temsil edenler, dünyasına ve şahsi menfaatini düşkün olanlardır.Şanı yüce olan Allah şöyle buyurmuş : “ **Bizler size hakkı getirdik, ama çoğunuz hakkı istemiyorsunuz !**” (zuhruf suresi / 78. Ayet) Bu ayete göre hakkı istemeyen ilk çoğunluk Eshab idi.Bu durum yahudilerde ve hiristiyarlarda da aynıydı.Peygamberlere ihanet edenler onların etrafında yaşayan kişiler olmuştu.Aksi takdirde ihanetin anlamı kalmaz ve olamaz.

Değeli okurum, işte bu yapıya sahip olan Eshab'a karşı İslam tarihinde peygamber efendimizin terbiyesi altında yetişmiş ve her türlü yüceliğe sahip olan onun Ehli Beyti, öz yakınları vardır.Ehli Beyti hep beraber tanıyalım.

İSLAM TARİHİ VE EHLİ BEYT

Tarih çalışmamın odak noktası olan Ehli Beyti okurlarıma tanıtmak istiyorum.İlk olarak Allah'ın Kuran-ı Kerim'de Ehli Beyt hakkında indirmiş olduğu ayetleri saymak istiyorum.Daha sonra Peygamber efendimizin "sahih" (doğru bilinen) ve muteber olan hadisleri ile Ehli Beyti tanıtmak istiyorum.Sayacağım bu özellikler sadece denizden bir damla kadardır.Bunun, hür vicdanlı ve adil olan insana yeterli olacağına inanıyorum.

Ehli Beyt veya Al-i Muhammed (S.M.) denildiği zaman kimler kasd ediliyor ? Muteber haberlere göre Ehli Beyt denildiği zaman beş kişi sayılmaktadır.Bu beş Ehli Beyt ferdi şunlardır : **Peygamber efendimiz Muhammed sallallahu aleyhi ve Alihi ve sellem, imam-ı Ali hazretleri, peygamber efendimizin kızı Hz. Fatime, Hz.Ali ve Hz. Fatime'nin oğulları Hz Hasan ve Hz. Hüseyin.**(1) Ehli Beyt anlam olarak ev halkı demektir, yani bu kişiler peygamber efendimiz ile yaşamlarını paylaşan en yakın ev halkıdır.Al-i Muhammed'in (S.M.) manası nedir ? Al-i Muhammed, Ehli Beytin kendisidir.Mana olarak Muhammed'in (S.M.) ehli anlamındadır.Bu görüş müslümanların çoğunluğu tarafından kabul edilmiştir.

Ehli Beytin arasındaki akrabalık bağına kısa bir şekilde bir daha tanıtmak istiyorum.Peygamber efendimiz , Hz Ali'ni amca oğlu ve kayınpederi dir.Hz.Fatıma, peygamber efendimizin kızıdır.Hz.Hasan ve Hz Hüseyin, peygamber efendimizin torunlarıdır.

-----
(1) Müslim " Sahih " kitabında

Tirmizi " Sunen " kitabında

Nesai " Hasais " kitabında

Ahmed ibin Hanbel " Musned " kitabında

Hakim en-Nişaburi " Mustedrek " kitabında

Ve daha nice muteber Ehli Beyt kaynaklarında bu mesele aynen zikredilmiştir.Hepsini sıralamak istesem bir kaç sayfayı doldurur.

Muteber haberlere göre Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'e " Peygamberin oğulları " olarak hitab ediliyordu.(1)

Peygamber efendimize Eshabı şöyle sormuşlar : " Ey Allah'ın elçisi ! Sana nasıl selam vereceğimizi bildik lakin sana nasıl dua (salat) edeceğimizi bilmiyoruz !?" Peygamber efendimiz cevap olarak buyurdu ki : " Bana yapacağınız duanızda şöyle deyin : Ey Allah'ım ! Salatını (hayır duanı) ve bereketini İbrahim'e (S.M.) ve İbrahim'in Ehli Beytine kıldığın gibi , Muhammed'e (S.M.) ve Ehli Beytine de kıl ! Sen övülmeye layık ve yücesin." (2)

Peygamber efendimiz bu yüce makama kendi Ehli Beyti olan Hz. Ali, Hz. Fatime, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'i , Hz. İbrahim peygamberin Ehli Beytinin zikri ve duası ile eş tutmuştur. İbrahim aleyhisselamın Ehli Beyti, kendisinden sonra insanlara peygamberlik yapmış kişilerdi. Peygamber efendimizden sonra peygamberlik olmadığı için bu ümmetin imamları Ehli Beyt zürriyetinden gelen kişiler olmuştur. Nitekim bu duaya göre birbirini takib eden zürriyet İbrahim aleyhisselam dan ta peygamber efendimize kadar devam etmişti. Peygamber efendimiz den sonra da oniki imam olarak bilinen Ehli Beyt imamları ile bu mübarek zürriyet devam etmiştir. İyi düşünün ki , her müslüman namazını kıldığında Ehli Beyte, yani Hz. Ali, Hz. Fatime, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'e dua etmektedir. Bu makamdan daha yücesi olamaz. Elbette bazı mezheplere göre Ehli Beyte namazın içinde dua etmek şart olarak görülmüyor ama Şafii mezhebine göre Ehli Beyte dua edilmeden bitirilen namaz doğru olmaz diye kabul edilir. Şafii mezhebinin imamı olarak kabul edilen Muhammed ibin İdris eş-Şafii bir şiirinde şöyle demiş : " Ey Ehli Beyt ! Size namazında dua etmeyenin namazı kabul olunmaz !!! " (3) Bu kadar yüce bir makama sahip olan bu şahsiyetlerin tarihin akışı içinde acaba nelere maruz kaldı ??? Peygamber efendimiz için merak ettiğimiz kadar bu mübarek Ehli Beyt şahısları için de hallerini merak etmemiz vicdanen yerindedir. Eshab hakkında merak edildiği kadar Ehli Beyte merak gösterilmiş olsaydı müslümanların şimdiki halinin öyle olmayacağını, Allah'a inanarak, kesin olarak biliyorum.

Şanı yüce olan Allah, Kuran-ı Kerim de Eshabı her türlü iyi ve kötü halde zikretmiştir. Fakat Ehli Beyti sadece iyilik ve hayır içinde zikretmiştir. Ahzab suresinin 33. Ayeti kerimesin de şöyle buyuruyor : " Doğrusu Allah, ancak siz Ehli Beyt'ten her türlü pisliği gidermek ve sizi tertemiz kılmak ister !" ayetinde kasd edilen Ehli Beyt : Hz. Ali, Hz. Fatime, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'dir(4)

Şanı yüce olan Allah, Ehli Beyt olan Hz. Ali, Hz. Fatime, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'i her türlü pislikten ar etmiştir. Bu ayetin hükmüne göre Ehli Beytin bu mübarek şahıslarında asla yalan, iki yüzlülük, menfaatçılık, fitnecilik, zulüm, adaletsizlik, hiyanet ve buna benzer bütün alçak değerler bulunamaz.

-
- (1) Buhari “ Sahih “ ; Muslim “ Sahih “ ; Nesei “ Sunen “ ; Hakim “ Mustedrik”
  - (2) Buhari “ Sahih “ ; Muslim “ Sahih “ ; Tirmizi “ Sunen “ ; Nesei “ Sunen “ ; Ahmed ibin Hanbel “Musned” ; Hakim “Mustedrik”
  - (3) Beyhaki “Sunen” ; Darekutni “Sunen” ; Fahreddin er-Razi “Tefsir” ; Hakim “Mustedrik” ; Taberi “Tefsir” ; Muhammedibin İdris eş-Şafii “Musned” ; Tabarani “Mu’cim” ; İbin ‘Asakir “Tarih” ...
  - (4) Muslim “Sahih” ; Tirmizi “Sunen” ; Ahmed ibin Hanbel “Musned” ; Hakim “Mustedrik” ; Nesei “Hasais “ ; Tabarani “Mu’cim” ; Buhari “Tarih’ul-Kebir” ; Tabari “Tefsir” ; Beyhaki “Sunen “ ; Suyuti “Durr’el-Mensur “ ...
-

Peygamber efendimizin vefatından sonra ümmetin karşısında iki seçenek vardı : Yüce ve tertemiz sıfatlara sahip olan Ehli Beyt, veya her türlü pisliğin içlerinde olması mümkün olan Eshab.Bu iki yolun doğrusu ve iyisi olan Ehli Beyti elbette peygamber efendimiz göz ardı edemezdi.Peygamber efendimiz ümmetine ve Eshabına Ehli Beytine uymaları için her fırsatta hatırlatmış ve vasiyet etmişti.

Şimdiki zamana döndüğümüzde Ehli Beytin ne kadar terk edildiğini görmemiz mümkün değil midir? Camilerde ve dini toplantılarda Ehli Beytin eserini görmek mümkün müdür ? Ehli Beytin zikri müslüman ülkelerinde acaba Eshabın zikri kadar yaygın mıdır ? Neden Ehli Beytin bu mübarek ve mukaddes şahısları müslümanların zihinlerinden silinmiş ? İşte bu soruları ve benzerlerinin cevabını düşünürsek yazmış olduğum tarihin önemini anlamak mümkün olur.

Şanı yüce olan Allah, Al-i İmran suresi, 51. Ayetinde şöyle buyuruyor : “ ... **Öyleyse de ki : Geli, oğullarımızı (çocuklarımızı) ve oğullarınızı, kadınlarımızı ve kadınlarınızı ve kendimizi ve kendinizi çağıralım ; sonra mübahele edelim (yeminleşelim) de Allah’ın lanetini yalancılara üzerine gönderelim...**”

Bu ayeti kerime, hiristiyan heyetinin Medine’ye, peygamber efendimizin huzuruna geldikleri olayı anlatıyor.Hiristiyanların önde gelen alimlerinden oluşan bir heyet, peygamber efendimizin huzuruna gelerek İsa aleyhisselam hakkında tartışmaya girmişlerdi.Hiristiyan heyeti, İsa aleyhisselamın Allah’ın oğlu olduğunu iddia edip, peygamber efendimizin bunu kabul etmesini istiyorlardı.Peygamber efendimiz bu duruma düştüğünde zikretmiş olduğum Al-i İmran suresindeki 51. Ayet indi.Bu ayetin hükmüne göre peygamber efendimiz hiristiyan heyetini hz.İsa konusunda karşılıklı yeminleşmeye davet eder.Bu yeminleşmeye kimlerin geleceği hususunda peygamber efendimize İlahi bir emir olan ayet indi.Bu ayete göre peygamber efendimiz oğullarını, kadınlarını ve kendi nefsinin alarak Hiristiyan heyeti ile yeminleşmeye gidecekti.Hiristiyan heyeti ile ertesi günü yeminleşmeye gittiğinde peygamber efendimiz sağ elinde hz Hasan’ı, sol elinde hz.Hüseyin’i, arkasında hz.Ali ve hz Fatime’yi beraberinde götürmüştü.(1) Peygamber efendimizin oğulları yoktu, onların yerine kızının oğullarını hz.Hasan ve hz Hüseyin’i götürmüştü.Peygamber efendimizin kadınları vardı ama onların yerine kızı olan hz.Fatime’yi götürmüştü.

(1) Müslim “ Sahih “

Tirmizi “ Sahih “

Ahmed ibin Hanbel “ Musned “

Beyhaki “ Sunen “

Hakim en-Nişaburi “ Mustedrek “

Suyuti “ Durrel-Mensur “

Zamahşeri “ Keşşaf “

Fahreddin er-Razi “ Tefsir’ul-Kebir “

Taberi “ Tefsir “ ; Ebu Nu’aym “ Delail en-Nubuvve “ ; Nesei “ Hasais “ ....

Peygamber efendimizin bir tek nefsi vardır, o da kendi şahsıdır ama kendi nefsi ile beraber Hz. Ali'yi götürmüştü. Hristiyan heyeti yeminleşecekleri yerde toplanmış peygamber efendimizin gelişini bekliyorlardı. Heyetin içindeki en bilgin olanlarından biri arkadaşlarına şöyle diyordu : “ **Eğer Muhammed kalabalık bir heyet ile karşımıza çıkarsa bilin ki kendisi peygamber değil bir yalancının ta kendisidir ! Lakin Muhammed en yakın ev halkı ile gelirse onunla yeminleşmekten vaz geçin !!!**” Peygamber efendimiz Ehli Beyti ile Hristiyan heyetine görüldüğünde o bilgin olan kişi arkadaşlarına şöyle dedi : “ **Allah’a yemin olsun ki bizlere doğru öyle yüzlerin geldiğini görüyorum ki, şayet Allah’tan, bir dağı yerinden çekmesini dileseydiler hiç şüphesiz istedikleri hemen olurdu !!! Sakın onlarla yeminleşmeyin ! Aksi takdirde yeryüzünde hiç bir Hristiyan kalmaz, hepimiz Allah’ın cezasına uğrar yok oluruz !!!**” Bunun üzerine Hristiyan heyeti Peygamber efendimiz ile yeminleşmekten vaz geçip uzlaşma yolunu seçer

Bu meşhur olan olaydaki gelişmeyi incelediğimizde Hz. Ali’nin peygamber efendimizin yanındaki makamını açık bir şekilde görebiliriz. Ehli Beytin , peygamber efendimiz tarafından ne kadar yüce tutulduğunu görmemek mümkün değildir. Bunu görmeyenler ise ancak Ehli Beyti sevmeyen ve kıskananlardır. Bu gibi alçak tutumda bulunanlardan Allah’a sığınırım. Peygamber efendimizin ancak kendisi gibi her türlü pislikten ar edilmiş Ehli Beytini yeminleşmeye beraberinde alması , Ehli Beytin yüceliğini kanıtlamaya yeterlidir.

Peygamber efendimiz bir gün Eshabının huzurunda Ehli Beyti olan Hz. Ali, Hz. Fatime, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyine’e işaret ederek şöyle buyurdu : “ **Sizin ona karşı savaş içinde bulunduğunuza ben de savaş içindeyim ! Sizin ona karşı barış içinde bulunduğunuza ben de barış içindeyim !**”(1)

Peygamber efendimiz bu sözlerine hürmet edip riayet göstermesi gerekenler Eshab idi. Nitekim peygamber efendimiz Eshabına hitaben , Ehli Beytine karşı nasıl davranmaları gerektiğini açık bir şekilde ifade buyurmuştu. Eshab, bunu bir uyarı ve tenbih olarak algılamaları ve riayet etmeleri gerekirdi. Ne yazık ki, tarihin akışını izlediğimizde Eshab ın çoğunluğunun, peygamber efendimizin bu uyarısına hiç hürmet göstermemiş olduklarını görüyoruz . Eshabın çoğunluğu peygamber efendimizin hayatında ona gereken hürmeti ve itaati göstermemiş olduğuna göre elbette onun vefatından sonra bunu Ehli Beytine göstermeleri beklenemez. Tarih, Ehli Beyte karşı yapılan savaş ve onlara karşı gösterilen nefret ile doludur. Bu, peygamber efendimizin bizlere vasiyeti ve uyarısı ile hiç bağdaşamaz.

Peygamber efendimiz , Hz. Hasan’ı ve Hz. Hüseyin’i ellerinden tuttuğu bir halde Eshabına hitaben şöyle buyurdu : “ **Her kim beni, bu iki çocuğu, babalarını (Hz. Ali’yi) ve annelerini (Hz. Fatime’yi) severse, kıyamet gününde benimle beraber makamımda olacaktır !!!**” (2)

Peygamber efendimiz Eshabı nın , Ehli Beyte karşı devamlı saygı ve sevgi içinde bağlı olmalarını istemişti. Bu samimiyete karşılık onlara en büyük

mükafatı vaatetmişti.Hesap gününde peygamber efendimiz ile buluşmak ve onunla beraber olmak isteyen Ehli Beyti sevip onlara öncelik tanınmalıydı. Peygamber efendimiz Hz. Ali'ye hitaben şöyle buyurdu : “ **Ey Ali ! Raza olmaz mısın ki sen, bana Harun'un Musa'ya olan menziline !!!**” (3) Harun aleyhisselam bilindiği gibi Musa aleyhisselamın kardeşidir.İkisi de Kuran-ı Kerim de zikredilen peygamberlerden dir.Musa aleyhisselam ,ona inanmış olan toplumunu (ümmetini) başı boş bırakıp Sina dağına çıkmadı.Ümmetini, kardeşi Harun'un emrine teslim edip onu onların üzerine halifesi olarak bırakmıştı.Musa aleyhisselamın, Sina dağında 40 gün kaldığı haberi tarih kitaplarında zikredilmiş.Musa aleyhisselam 40 günlüğüne ümmetini başı boş bırakmadığı halde, bu müddet içinde ümmeti dininden dönmüş ve yaptıkları buzağıyı heykeline tapmaya başlamışlardı.Bu olay Kuran-ı Kerim'de zikredilmiştir (A'raf suresi; 148-150 ayetleri) !

(1) Tirmizi “ Sahih “ ; Zehebi “Talhis” ; Havarezmi “Menakib” ;
Hakim en-Nişaburi “ Mustedrek “ ; Kenci eş-Şafii “El-Kifaye” ;
İbn'ul-Esir “ Usud'ul-Ğaabe “ ; İbin Mace “Sunen” ; İbin 'Asakir “Tarih”
İbn Hubban “ Sahih “ ; Hatib el-Bağdadi “Tarih” ; İbin Hacer “Sava'ik”
Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ; Muhibeddin et-Tabari “Er-Riyad...”
Tabarani “ Mu'cim “ ; İbin Kesir “Tarih” ; Suyuti “ Durrel-Mensur “ ve “Cam' el-Cevami' “ ; Meclisi “Bihar” ...

(2) Tirmizi “ Sahih “
Ahmed ibn Hanbel'in oğlu Abdullah'ın
“ Zevaid'ul-Musned “
İbin Hacer el-Askalani “ Tehzib et-Tehzib “
Tabarani “ Mu'cim “

(3) Buhari “ Sahih “
Müslim “ Sahih “
İbn Mace “ Sunen “
Ahmed ibin Hanbel “ Musned “
Nesai “ Hasais “
Tirmizi “ Sahih “
Hakim “ Mustedrek “

(3) Ebu Davud “ Musned “
Ebu Nu'aym “ Hilyet'ul-Evliya “
Tabarani “ Mu'cim “
ve daha nice muteber kitap ...

Bu olayı zikretmemdeki sebep iki noktadan ibarettir. Birincisi ; Musa aleyhisselamın yerine Harun aleyhisselamın halife tayin edilmiş olması. İkincisi ; bu ümmetin önceki ümmetlerin hatalarına düşeceğinin haberini peygamber efendimizin “sahih” hadislerinde nakledilmiş olması. Bütün bu verilere göre bu ümmet te, peygamber efendimizin vefatından sonra onun halifesi olan Hz. Ali’ye muhalefet etmiş ve doğru yoldan çıkmış olduğu sabit olur. Peygamber efendimizin vefatından sonra ümmetini başı boş bırakıp gitmiş olmasını kabul etmek, Kuran-ı Kerim’e göre doğru değildir. Musa aleyhisselam ümmetini 40 günlüğüne başı boş bırakmadığı halde , peygamber efendimizin ümmetini kıyamete kadar başı boş bırakmış olduğunu kabul etmek ne Kuran-ı Kerim’e ne de akıl-mantığa sığar. Peygamber efendimizin, Harun aleyhisselamın Musa aleyhisselam ile olan bağlantısını kendisi ve Hz. Ali için aynı değerde örnek vermesi ve benzetmesi ,söylemek istediklerimi teyid etmektedir. Tarihe baktığımızda , peygamber efendimizin vefatından sonra Hz. Ali’ye ne oldu ? Hz. Ali’ye tıpkı Harun aleyhisselama yapılan muameleden başka bir şey yapılmadı. Musa aleyhisselam Tur-i Sina dan geri döndüğünde ümmetinin altından yaptıkları bir puta tapmaya başladıklarını gördüğünde, Hz. Harun’u azarlamıştı. Hz. Harun ise ona şöyle demişti : “ **Ey anamın oğlu ! Bu toplum beni dinlemedi, hatta az kaldı ki beni öldüreceklerdi !...**” (A’raf suresi : 150. Ayet) İslam tarihinde de olay aynen Hz. Ali’ye karşı yaşatıldı. Toplum halife olarak vasiyet edilen Hz. Ali’yi terk edip putlara (!) yöneldi. Hz. Ali, bu putperestliği kabul etmeyince onu öldürmeye bile teşebbüs etmişlerdi. Allah’ın , önceki ümmetlerin içinde cereyan eden sünneti bu ümmetin içinde de gerçekleşti. Yeri geldiğinde bu olaya değineceğim. İftira etmekten, Allah’a sığınırım. Yazdıklarım , tarihin bize verdiği haberlerden ibarettir.

Peygamber efendimiz şöyle buyurdu : “ **Ey Ali ! Sen, benim dünya ve ahiret te kardeşimsin !**”(1)

Peygamber efendimiz Eshabı arasında kardeşlik bağı kurmuştu. Bu kardeşlik bir özelliğe sahipti. Herkese ona eş değerde olanı kardeş olarak seçmişti. Peygamber efendimiz her eshaba bir kardeş tayin ettiğinde Hz. Ali’yi kendisi için bırakmıştı. Bu olay tarih kitaplarında zikredilmiştir. Hz. Ali, peygamber efendimizin kardeşliğine seçilmesi ile değerinin yüceliği herkese malum olmuştu. Bununla beraber kıskançlık ve nefret te bazılarının içinde alevlenmeye başlamıştı.

Peygamber efendimiz şöyle buyurdu : “ **Ali ben den , ben de Ali’denim ! Ali, ben den sonra bütün müminlerin velisidir !**”(2)

Peygamber efendimiz bu hadisi ile Hz. Ali için, bütün Eshabına açık bir şekilde yön göstermişti. Hadisin içindeki “veli” kelimesinin anlamı hususunda alimler çeşitli açıklamalar yapmışlardır. Bazıları “veli” kelimesinin anlamını “dost” veya “yardımcı” anlamında tefsir etmeye çalışmışlardır. Kuran-ı Kerim’de ise bütün müminlerin peygamberin hayatında da kardeş, dost ve birbirine yardımcı olduklarını açık bir şekilde ifade buyurulmuştur. Peygamber efendimizin hadisinde “ ben den sonra “ ifadesini kullanması ile bu hadisteki “veli”

kelimesinin anlamı dost veya yardımcı olarak kabul edilmesi mümkün olmaz.Buradaki “veli” kelimesinin anlamı velayete yönelik, yani hz. Ali’nin peygamber efendimizden sonra ümmeti üzerine emir sahibi olduğunu beyan etmekten başka bir şeyi ifade etmez.

-

---

(1) Tirmizi “ Sahih “
Hakim “ Mustedrek “
İbn Mace “ Sunen “
Taberi “ Tarih “
Nesei “ Hasais “
Ahmed ibn Hanbel “ Menakib “
Tabarani “ Mu’cim “
İbn Sa’d “ Tabakat’ul-Kubra “
Suyuti “ Durrel-Mensur “

(2) Tirmizi “ Sahih “
Ahmed ibn Hanbel “ Musned “
Hakim “ Mustedrek “
Ebu Davud “ Musned “
Ebu Nu’aym “ Hilyet’ul-Evliya “
Nesei “ Hasais “
Tabarani “ Mu’cim “

Evet, peygamber efendimiz Hz. Ali'yi çok defasında Eshabı ve ümmeti üzerine kendisinden sonra emir sahibi olan halife olarak tanıtmış ve Eshabının bunu şüphesiz bir şekilde bilmelerini istemişti. İnsanın içindeki en tehlikeli his bencillik ve kıskançlıktır. Bencil olan hak yemekten hiç çekinmez. Kıskanç olan, istediğini elde etmek için elinden geleni ardına bırakmaz. Eshab, Hz. Ali'ye karşı bu hislere kapılarak hak olanı batıla çevirdiler.

Peygamber efendimiz şöyle buyurdu : “ **Ben kimin mevlası isem Ali'de onun mevlasıdır !...**”(1)

Peygamber efendimiz bu hadisini (sözlerini) onbinlerce Eshabının huzurunda , veda haccında buyurmuştu. Tarih çalışmam içinde yeri geldiğinde bu olaya geniş bir şekilde değineceğim. Peygamber efendimiz “mevla” kelimesini ifade ederek Hz. Ali'nin velayetini kasd etmişti. Peygamber efendimiz onbinlerce Eshabını sıcağın altında toplayıp, Hz. Ali'nin herkesin dostu, arkadaşı, yardımcısı veya başka bir anlamda yakını olduğunu ifade etmiş olamaz. Peygamber efendimiz “mevla” kelimesini olayın akışı açısından baktığımızda ancak önemli olamsı açısından kullanmış olabilir. Nitekim bu hadisi buyurduğunda etrafında hac etmek için toplanmış onbinlerce müslüman (Eshab) vardı. Peygamber efendimiz, Hz. Ali'nin kendisinden sonraki makamını belirtmek için daha uygun bir yer ve zaman bulamazdı. Nitekim orada toplanan halk sadece Medine'de yaşayan toplum değildi. Her taraftan müslümanlar orada hazır idiler. Peygamber efendimiz bu hadisnin sonunda şöyle buyurmuştu : “ **Ey Allah'ım ! Ali'ye herkim uyup, yardımcı olursa Sen ona yardımcı ol ! Ve her kim Ali'ye düşman olursa Sen de ona düşman ol !!!**” Bu hadisin tam metni budur. Lakin hadis veya tarih bilginleri bu hadisi muhtasar olarak nakletmişlerdir. Ama hadisin tam metnini bütün muteber alimler kabul etmişlerdir. Peygamber efendimizin “mevla” kelimesindeki kasdı anlam olarak “dost” , “yardımcı” ve buna benzer olsaydı, Kuran-ı Kerim'in içindeki müminlere genel olarak tanılan dostluk ve yardımcı olma özelliği çiğnenmiş olurdu. Daha sade bir tarzda söylersek , bütün inana kişiler birbirinin dostu, yardımcısı ve sevdiğidir. Peygamber efendimizin onbinlerce müslümanı sıcağın altında tutup , Kuran-ı Kerim'in zaten belirtmiş olduğu değerleri sadece Hz. Ali için özel söylemesinde hiç bir anlam ve mantık olamaz. Bu gibi noksan sıfatlardan peygamber efendimizi tenzih ederim. Arapların dilinde “mevla” kelimesinin neden kullanıldığını orada o zaman toplanan halk iyi biliyordu. Ama önceden de belirttiğim gibi, insanlar bu açık vasiyete rağmen kendi hava ve nefislerine uyarak peygamber efendimizin emrini hiçe saydılar. Bu ilk muhalefeti Eshab yaptı ama sonra gelenler ne yapmadılar ? Peygamber efendimiz Hz. Ali'yi mevla (emir, tasarruf sahibi) olarak kabul etmeyenleri Allah'ın düşmanlığına maruz bırakmıştı.

Evet, hz.Ali'nin makamı olan velayet inkar edildi ve Allah'ın düşmanlığı müslümanların üzerine indi.Peygamber efendimizin vefatından sonra şu ana kadar müslümanlar rahatlık görmedi.Birbirini öldürüp, yok etmek veya düşürmekten başka bir failiyetlerini görmüyoruz.Bunu Allah'ın bir lutfu veya rahmeti olarak görmek elbette cahillik olur.Bu hal, Allah'ın gazabı ve düşmanlığının neticesinden başka bir şey değildir.

-----

(1)

Tirmizi “ Sahih “

İbn-i Mace “ Sahih “

Ahmed ibin Hanbel “ Musned “

Nesei “ Hasais “

Hakim en-Nişaburi “ Mustedrek “

Tabarani “ Mu’cim “

İbn Asakir “ Tarih “

İbn Hubban “ Sahih “

Zehebi “ Talhis “

Ebu Nu’aym “ Hilyet’ul-Evliya “

Suyuti “ Durrel-Mensur “

İbin Cerir et-Tabari “ Velaye “

Ebu Ya’la “ Musned “

Tahavi “ Muşkil el-Aasar “

Fahredden er-Razi “ Tefsir’ul-Kebir “ ...

Peygamber efendimiz şöyle buyurdu : “ Ey insanlar ! Aramızda değeri biçilmez iki ağır emanet bırakıyorum ; biri Kuran-ı Kerim ve öbürü ise zürriyetim olan Ehli Beytim dir !İkisine sarılırsanız asla doğru yoldan çıkmazsınız ve ikisi kıyamet gününde bana erişinceye kadar asla birbirinden ayrılmazlar !!! Ehli Beytime karşı tutumunuzdan dolayı Allah’ın azabını hatırlatırım !!! “ Ehli Beytini üç kere tekrarlıyarak hatırlattı ! (1)

Peygamber efendimiz bu hadisini yine veda haccında buyurmuştu.Hadis alimleri sultanların korkusundan veya kendilerinin emanetsizliğinden dolayı peygamber efendimizin sözlerini bile kaybetmeye , karıştırmaya çalıştılar.Bu hadis “mevla” hadisinin başıdır.Bu hadisi Müslim “Sahih” kitabında naklederken Buhari bunu nakletmeye gerek görmemiş ! Konumuz tarih olduğu için okurlarımın tarihin akışı içinde biraz olsun , hadis alimlerinin emanettarlığını bilmelerini istiyorum.Hadis alimleri gerektiği gibi emanetlere sahip çıksaydılar şimdi ve öncesi müslümanların arasında hiç bir tartışma olamazdı.Ama ne yazık ki, hadis alimleri , bunu genel olarak söylemiyorum ama ne yazık ki çoğunluğu peygamber efendimizin emanetine ihanet etmişlerdi.Bu gibi bozuk ahlakın var olmasında kimin çabası olduğunu yeri geldiğinde zikredeceğim.Hadisın anlam ve değerine dönelim ; Peygamber efendimiz hadisinde Kuran-ı Kerim’i bir kere hatırlattığı halde öz akrabası olan Ehli Beytini üç kere hatırlatmaya neden önem verdi ? Peygamber efendimiz kendisinden sonra ümmetinin Kuran-ı Kerim’i inkar etmiyeceğini iyi biliyordu.Nitekim Kuran-ı kerim bir kitaptır, konuşmaz ve tepki gösteremez.Ama Ehli Beyti konuşur ve tepki gösterebilirdi.Kuran-ı Kerim’in tercümanı ve öğreticisi Ehli Beyttir.Kuran-ı Kerim’i doğru olarak peygamberden öğrenmişlerdi.Okul gretmensiz nasıl kabul edilebilir ? Peygamber efendimiz , Ehli Beytime karşı saygılı olmıyanların Allah’ın azabı ile karşı karşıya olacaklarını açık bir şekilde ifade buyurmuş.Peygamber efendimiz , Ehli Beytini Allah’ın kelamı olan Kuran-ı Kerim ile aynı yerde zikretmesi ve vasiyet etmesi ile zaten ümmetine çok açık bir mesaj vermiş oldu.Ümmetin içinde iki yüce ve değeri biçilmez ağır emanet Kuran-ı Kerim ve Ehli Beyt tir.Ümmet, bu iki emanete uysaydı bu hale asla düşmezdi.Ümmet, Kuran-ı Kerim’in hürmetini elinden geldiği kadar gösterirken Ehli Beyte karşı olan hürmetini ne yazık ki göstermemiştir.Önceden ifade etmiş olduğum gibi, Kuran-ı kerim bir kitaptır, onu susturmak bile gerekmez.Onu raflara kaldırmak yeterli olmuştu.Ama Ehli Beyt hakkı ve adaleti peygamber efendimizin ahlakı ile savunan ve ona sahip çıkanlardı.Hakka ve adalete ihtiyaç görmeyenler, kendi şahsi emellerine varmak isteyenler elbette Ehli Beyti ortadan kaldırmak istiyceklerdi.Müslümanlar peygamber efendimiz ile bir devlet ortaya getirmişler ve bu devlet verimli bir hale gelmişti.Bu devleti ele geçirmek için muhalefette bulunmaları , ahlaksız ve menfaat perest olan kişiler için problem değildi.Bu durum acaba şimdiki zamanımızda başka mıdır ??? Mal ve mülke hakim olma sevdası insanın içinde bulunan istektir.Bununla beraber insanın

içinde bulunan daha kötü isteklerden biri de insanın üzerine hakim olma hastalığıdır.Şanı yüce olan Allah, bu alanda insanlara hudutları öğretmek için peygamber göndermiştir.Bazıları inanmış ve bazıları ise küfre sapıp inkar etmiştir.

(1)

Müslim “ Sahih “
Ahmed ibin Hanbel “ Musned “
Beyhaki “ Sunen “
Daremi “ Sunen “
İbin Cerir Et-Taberi “ Velaye “
Tirmizi “ Sahih “
Tahavi “ Muşkil el-Aasar “
Hakim “ Mustedrek “
Nesei “ Hasais “
Tabarani “ Mu’cim “
Fahreddin er-Razi “ Tefsir’ul-Kebir “
Ebu Ya’la “ Musned “
Ebu Nu’aym “ Hilyet’ul-Evliya “
İbin Asakir “ Tarih “
Hatib Huvarezmi “ Menakib “
Ve daha nice muteber kitap ...

Peygamber efendimiz şöyle buyurdu : **Ben den sonra oniki halife (imam) olacaktır ! Hepsi de Kureyş'ten dir !!! “ (1)**

Peygamber efendimiz acaba neden halifelerin sayısını oniki ye sınırlandırmış ? Neden onbir veya onüç halife değil de oniki halife ile sınırlandırılmış ??? Peygamber efendimiz tarafından kasd edilen bu oniki halife veya imamı bulmak mümkün mü ? Tarih kitaplarına baktığımızda , peygamber efendimizden sonra gelen ve giden halife olmuş.Emevi ve Abbasi hakimiyeti zamanında onlarca halife ! hakimiyeti ele geçirmiş.Ama hakim olan tarafın yazdırdığı ve onları destekleyenlerin yazmış oldukları tarihlerde oniki imama rastlamak mümkün değildir.Bazı alimlerde oniki sayısını bulabilmek için halifelik makamına geçen onlarca kişilerden seçerek bu rakama ulaşmayı denemişlerdir.Bu gibi zihniyete sahip olan alimlere gülmekten başka bir çaremiz olamaz.Adamlar hakimiyeti ele geçiren halifelerin içinden kalite kontrolü yaptıktan sonra , bunun kalitesi iyi değil bu oniki den sayılmaz, bu halife iyi biriydi bunu sayalım ! gibi saçma bir yöntemle başvurmuşlar.İnanın ki bütün bu girişimlerine rağmen oniki halifeyi (imamı) tutturamamışlar.Ya iyi insan kabul ettikleri halifelerin sayısı oniki den fazla olmuş veya kötü olanları oniki yi tesbit edebilmek için fazla olmuş. Her halde bu zavallı alimlerin matematiği zayıf kalmış.Peygamber efendimizin hadislerinde baş ağrıtabilecek matematik hesabına yer yoktur.Peygamber efendimiz , Ehli Beyt tarafından aktarılan bu hadisinde “ Kureyş'ten dir !” ifadesi yerine “ Beni-i Haşim'den dir ! “ ifadesi vardır.Yani oniki imam veya halife hepsi Haşim oğullarından olacak.Bunun doğruluğunu bizlere şu hadis vermektedir, peygamber efendimiz buyurdu ki : “ **Şanı yüce olan Allah, Adem'i yaratıp onu seçti.Adem oğullarından Arapları seçti ve Araplar dan Madar'ı (bir kabile boyunu) seçti.Daha sonra Madar'dan Kureyş'i seçti ve Kureyş'ten Haşim oğullarını seçti !!!...” (2)**

Peygamber efendimiz, Allah'ın kulları içinde kimi üste çıkarıp kendisine yakınlaştırdığını açıklamış.Bu tercihe göre şanı yüce olan Allah, Kureyş kabilesi içinden Haşim hazretlerinin oğullarını seçmiş. Haşim oğullarının Kureyş'in içinde en yüce şeref ve makama sahip oldukları Allah tarafından , peygamber efendimizin dili ile beyan edilmiş.Hadis alimleri hakim olanların yardakçılığını yapabilmek için bu hadisin içindeki “ Haşimoğulları” ifadesi yerine “Kureyş” ifadesini kullanmışlardır.Nitekim Kureyş ifadesini kullandıklarında zalim ve gaddar olan halifelerin oniki rakamına hile ile sokulabileceğini zanetmişlerdi.Bu zavallı alimler, Allah'ın hikmetini ve isteğini söndürmek için uğraşmışlar.Ama Allah'ın nuru her zaman zuhur edecek ve zalimlerin kurdukları düzeni ortadan kaldıracaktır.Peygamber efendimiz oniki imamı veya halifeyi ümmetine tanıtmış ve onlara bağlanmaları içinde vasiyet etmişti.Peygamber efendimiz şöyle buyurdu : “ **Her kim benim hayatım gibi yaşamayı, ölümüm gibi ölmeyi ve Allah'ın bana hazırlamış olduğu en güzel cennette olmayı severse, benden sonra Ali'yi kendisine veli edinsin !!! Ali'nin de ona veli gösterdiğini Ali'den sonra kendisine veli edinsin !!! Ben den sonra göstermiş olduğum imamları kendisine veli edinsin ; çünkü onlar (oniki imam) benim zürriyetimden dir**

!!! Kendilerine , benim anlama ve hilim kabiliyetim verilmiştir !!! Ben den sonra onların faziletlerini tekzib edenlerin vay haline olsun !!! Bana dua ederken, onları (oniki imamı) duasına katmayanlara Allah, benim şefaati mi nail kılmasın !!!” (3)

---

(1)

**Buhari “ Sahih “
Muslim “ Sahih “
Tirmizi “ Sahih “
Hakim “ Mustedrek “
Ahmed ibin Hanbel “ Musned “
Ebu Ya’la “ Musned “
İbin Asakir “ Tarih “
Ebu Nu’aym “ Hilvet’ul-Evliya “**

**(3) Ebu Nu’aym “ Hilvet’ul-Evliya “
Hamavini “ Fereid’us-Samtayn “
Sabbaağ “ Fusul el-Muhimme “
ve nice Ehli Beyt haberi bunun doğruluğunu aktarmıştır.**

(2)

**Muslim “ Sahih “
Tirmizi “ Sahih “
Hakim en-Nişaburi “ Mustedrek “
Suyuti “ Durrel-Mensur “**

Peygamber efendimiz hayatında bizlere oniki imamın kimliğini bildirmişti.İmam, toplumun önderliğini üstlenen kişidir.Bu kişinin mechul olması ümmete (topluma) asla fayda getirmez.Tam tersine ihtilaf ve ihtirasın ümmetin başına gelmesini sağlar.Peygamber efendimiz ümmetini bizden daha iyi biliyordu.Bu ümmeti başı boş bırakıp dünyadan göçmüş olması asla kabul edilemez.Eshabın durumunu önceki sayfalarda izah etmeye çalıştım.Ümmetin başında çoğunluğu oluşturan böyle eshab olduğu halde peygamber efendimizin bunlara güvenerek toplumu başı boş bıraktığını kabul etmek akıl ve mantıktan çok uzaktır.İmam veya başkan zan ve menfaat hisleri ile toplumun başına getirilirse ümmetin şimdiki hali meydana gelir.Ümmet , aynı Allah'a ve aynı peygambere bağlı olduğu halde ayrı ayrı yollara ayrılmış.Halbuki, ayrılığın önceki ümmetleri mahvettiğini bildiren Kuran-ı Kerim'dir.Peygamber efendimiz bizleri önceki ümmetlerin hatasına düşmemek için tenbih ederken, kendisi bu hatayı yapıp ümmetini başı boş bırakır mı ??? Bu gibi noksan sıfatlardan peygamber efendimizi tenzih ederim.Önceki toplumlar kendilerine vasiyet edilen imamlara itaat etmediklerinden yok olmaya mahkum kalmışlardı.Peygamber efendimiz bu hatanın kendi ümmeti tarafından yapılmaması için elinden gelen bütün imkanları kullanmıştı.Peygamber efendimiz ümmetine oniki imamın isimlerini bildirmiş ve onlara uyulması için de vasiyet etmişti.Peygamber efendimizin ümmetine vasiyet ettiği oniki imamın isimleri :

1. **İmam hz.Ali'dir.Kendisi peygamber efendimizin amcası oğlu ve damadıdır.**
2. **İmam hz.Hasan'dır.Kendisi peygamber efendimizin torunu , hz.Ali ve peygamber efendimizin kızı hz.Fatime'nin oğludur.**
3. **İmam hz. Hüseyin'dir.Kendisi peygamber efendimizin torunu, hz.Ali ve hz.Fatime'nin oğludur.**
4. **İmam hz.Ali Zeynelabidin'dir.Kendisi hz.Hüseyin'in oğlu dur.**
5. **İmam hz.Muhammed el-Bakır'dır.Kendisi hz. Ali Zeynelabidi'nin oğludur.**
6. **İmam hz.Cafer es-Sadık'tır.Kendisi hz.Muhammed el-Bakır'ın oğludur.**
7. **İmam hz.Musa el-Kazım'dır.Kendisi hz.Cafer es-Sadık'ın oğludur.**
8. **İmam hz.Ali er-Rida'dır.Kendisi hz. Musa el-Kazım'ın oğludur.**
9. **İmam hz.Muhammed el-Cevad'tır.Kendisi hz. Ali er-Rida'nın oğludur.**
10. **İmam hz. Ali el-Hadi'dir.Kendisi hz . Muhammed el-Cevad'ın oğludur.**
11. **İmam hz. Hasan el-Askeri'dir.Kendisi hz. Ali el-Hadi'nin oğludur.**
12. **İmam hz.Muhammed el-Mehdi'dir.Kendisi hz.Hasan el-Askeri'nin oğludur.Bu onikinci imam, ümmeti dünyanın son günlerinde kurtarmak için zuhur edecek olan Mehdi'dir.**

Peygamber efendimizin zürriyetinden olan bu mübarek oniki imamların zikirleri bütün Ehli Beyt kaynaklarında doludur.Ne yazık ki tarihin akışı sebebi ile bu oniki imamların zikirleri toplumun zihinlerinden silinmek istenmiştir.Topluma

bir sultan veya bir diktatör gibi hakim olmak isteyenler oniki imamın ortadan kalkmasını elbette yararları açısından olumlu olarak görecektlerdi.Nitekim oniki imamın hakimiyeti olsaydı herkes hakkını alacaktı.Ama sultanlar veya diktatörler geldiğinde ise menfaat çevreleri kurulacak ve gemisini yürüten kaptan olacaktı.Netice itibarıyla olanlar zavallı halka oluyordu ama bunun ne önemi var ?! Sanki toplum, buna öyle alışmış ki artık bu hal olmadan yaşayamaz bir duruma gelmiş.Bu acınacak duruma ümmetin düşmesini peygamber efendimiz nasıl istemiş olabilir ?! Peygamber efendimiz ümmetini başı boş bırakmış ise toplumun bu hale düşmesinin tek sorumlusu kendisi olurdu.Bu gibi iftira ve kötü zandan Allah’a sığınırım.

Bu tarih çalışmam Ehli Beyte yönelik yapıldığı için, Ehli Beyti okurlarıma biraz daha yakından tanıtmak istiyorum.Nitekim Ehli Beyt, oniki imamın beşiği ve köküdür.Ehli Beyti hakkıyla tanımadan bu tarih çalışmamın gayesini anlamak zor olur.Peygamber efendimiz , Ehli Beyti ni çok defa eshabı önünde övüp takdir etmesinin elbette bir sebebi olmalı.Peygamber efendimiz sözlerinde hiç bir zaman iltimas etmez, kendisi masumiyet kişiliği ile ancak hakkı söylemiştir.Peygamber efendimizin ancak ve ancak doğruyu ve hak olanı buyurduğuna dair Kuran-ı Kerim şahidlik etmektedir.Şanı yüce olan Allah , peygamber efendimizin kendi nefesine ve hevesine uyararak hiç bir şey söylemediğini, peygamberin ancak ona Allah tarafından vahiy (bir melek vasıtası ile bildirileni) söylediğini açık bir şekilde beyan buyurmuştur.Peygamber efendimizin buyurmuş olduğu ve “sahih” olarak bilinen hadislere elbette önem vermemiz gerekiyor.Bazı alimlerin, bu hususta peygamber efendimizin hadislerini hafife almak istemesi , onun peygamberliğinin masumiyeti hususunda gölge düşürmekten başka bir şey olamaz.Şanı yüce olan Allah, Kuran-ı Kerim’i koruduğu gibi elbette hakkı ifade eden peygamber efendimizin hadislerinin de koruyacaktır.Elbette yalan olarak peygamber efendimize isnad edilen hadisler vardır.Hatta peygamber efendimizin dilinden söylenmiş binlerce yalan ve düzme hadisler mevcuttur.Bu gerçeği kimse inkar edemez.Fakat, şanı yüce olan Allah, nurunu izhar edecektir.Allah’ın isteği elbette insanların isteği üzerindedir velev ki münafık ve kafir olanlar bunu istemesede.

Peygamber efendimiz şöyle buyurdu : “ **Ehli Beytim , Nuh aleyhisselamın gemisi gibidir.Gemiye binen kurtulur ve ondan ayrılan boğulur !!!**” (1)

Peygamber efendimiz bu hadisinde ümmetine ve eshabına açık ve şaşmaz bir yol göstermiştir.Nuh aleyhisselamın devrinde tufanın olduğunu bizlere Kuran-ı Kerim beyan etmiştir.Bu tufandan ancak Nuh aleyhisselamın gemisine binenler kurtulmuştu.Peygamber efendimiz ümmetine o kadar net ve açık bir davette bulunmuş ki , bu daveti inkar edenler ancak tufanda boğulmak isteyenler olabilir.Müslümanlar , peygamber efendimizin vefatından sonra ihtilaf tufanına yakalandılar.Bu tufanın içinde ümmetin yok olmasında ki tek sebep, kurtarıcı gemi olan Ehli Beyte sarılmak istemediklerinden kaynaklanıyor.Nuh aleyhisselam kendi ümmetini tufandan kurtulmaları için çağırdığında, toplum

onunla alay etmişti.Kendi ailesinden ona uymayanlar oldu.Peygamber efendimizin durumu acaba daha mı değişik oldu ??? Tarihe baktığımızda, toplumun peygamber efendimiz ile gizli gizli alay ettiğini ve onun muhalefeti yapmak için beklediklerini görmekteyiz.Peygamber efendimizin hanımlarından Ebu Bekr'in kızı Aişe, Ehli Beyti en yakından tanıyanlardandı.Nitekim kendisi Ehli Beytin civarında yaşamış ve onların yüce ahlakını görmüştü.Buna rağmen, peygamber efendimizin vefatından sonra Hz.Ali'ye karşı adam toplayıp binlerce müslümanın ölümüne sebep olan Cemel savaşını yönetmişti.Tıpkı, Nuh aleyhisselamın hanımı gibi, o da kocasının bütün beyanlarına rağmen tufanın içinde boğulmayı yeğlemişti.

Peygamber efendimiz şöyle buyurdu : **“ Yıldızlar, denizde kaybolmamak için insanlara kılavuzdur.Ehli Beytim de ümmetimin ihtilafa düşmemesi için onların kılavuzudur !!! Ehli Beytime karşı bir arap kabilesi bile muhalefet ederse, geri kalanların hepsi ihtilafa düşüp İblis'in (Şeytan'ın) tarafından (hizbinden) olacaklardır !!!” (2)**

Bu hadis bizlere herşeyi beyan etmiyor mu ??? Ehli Beyte tutunmak için daha neyi istiyor ve bekliyoruz ??? Yoksa , Allah korusun, Şeytan'ın yoluna mı düşmeyi yeğliyoruz ?! Her şey açıktır, isteyen iman eder ve isteyen de inadında ısrar eder.

Peygamber efendimiz şöyle buyurdu : **“ Size verdiği nimetlerden dolayı Allah'ı seviniz ! Allah'ı sevdiğinizden dolayı beni seviniz ! Beni sevdiğinizden dolayı Ehli Beyti mi seviniz !!!” (3)**

Peygamber efendimiz insanlara Allah'ın sevgisini öğretiyor ve bu sevginin bağlantısı olan kendisini de hatırlatıyor.Bu iki sevgi bağı da Ehli Beyti ile tamamlıyor.Ne güzel bir bağ ve ne güzel bir tablo.Allah'ın nimetinin yolu bu tablo ile çiziliyor.Allah'ın nimeti peygambere ve ondan da Ehli beytime ve Ehli Beyitten ise halka aktarılıyor.Allah'ın geniş nimetinden yararlanmak isteyen peygamberin ve Ehli Beyti nin yolunu tutsun.

(1)
Hakim en-Nişaburi “ Mustedrek “
Ahmed ibin Hanbel “ Menakib “
Tabarani “ Mu'cim “
Ebu Nu'aym “ Hilyet'ul-Evliya “
Suyuti “ Durrel-Mensur “
Darekutni “ El-Efrad “

(2)
Hakim “ Mustedrek “
Ebu Ya'la “ Musned “
Tabarani “ Mu'cim “
İbin Asakir “ Tarih “
Ahmed ibin Hanbel “ Menakib “

(3)
Tirmizi “ Sahih “
Hakim “ Mustedrek “
Ebu Nu'aym “ Hilyet'ul-Evliya “
İbn'ul-Esir “ Usud'ul-Ğaabe “
Suyuti “ Durrel-Mensur “
Beyhaki “ Şu'b el-İman “
Tabarani “ Mu'cim “
Ahmed ibin Hanbel “ Menakib “

Peygamber efendimiz , Ehli Beytine karşı beslenmesi gereken sevgiye en üst yerden başlayarak işaret buyurmuştur.Allah'ın sevgisini kendi Ehli Beyti ile tamamlamıştır.Ehli Beyti gerçekten sevebilmek için onları tanımak gerekmez mi ??? Acaba müslümanların içinde Ehli Beyti hakkıyla tanıyıp sevenlerin oranı ne kadardır ??? Peygamber efendimiz Ehli Beytine yönelik edinilmesi gereken sevgiyi daha net bir şekilde ifade etmiştir, buyurdu ki : **“ Allah’a yemin olsun ki , Allah’ın rızası ve benim onlara yakınlığım için her kim Ehli Beytimi sevmezse o kişinin kalbine iman asla inmez !!! “ (1)**

Peygamber efendimiz Ehli Beytinin sevilmesi için en yüce varlığı sebep göstermekten geri durmamış.Ehli Beytin sevilmesini iman ile bağdaştırmış , hatta imanın şartını onların sevgisi ile koşullandırmış.Bu kadar tenbih ve vasiyete rağmen Ehli Beytin sevgisi , peygamber efendimizin vefatından sonra acaba nasıl gösterildi ? Ehli beyte yapılan eziyetleri ve zulümleri tarih bize aktarmıştır.Peygamber efendimizin torunu ve ona oğlu gibi sevgi bağladığı hz. Hüseyin’i Kerbela’da şehid edenler kimler di ? Zalimin zulmüne seyirci kalan , zalimin tarafında yer alır.Bu gerçekler dururken mağfiret edilmiş ümmetten bahsetmek mümkün mü ???

Peygamber efendimiz Ehli Beytin başında olan hz.Ali hakkında şöyle buyurdu : **“ Ey Ali ! Seni ancak mümin (iman sahibi olan) sever ve ancak münafık (dinde iki yüzlü olan) sevmez !” (2)**

Peygamber efendimiz , hz.Ali’yi eshabı ve ümmeti için bir ölçü olarak göstermiştir.Hz.Ali’yi karşı edindiğimiz tutum ile dinde ölçülüyoruz.İman eden herkes hz. Ali’yi sever.Hz.Ali’yi sevenler onun yolunda olanlardır.Din de iki yüzlü olan herkes hz.Ali’yi sevmez ve yoluna hiç bir zaman uymaz.Eshabın hz.Ali’ye karşı saygı ve sevgi içinde olmaları gerekir.Tarih ve hatta hadis kitaplarına baktığımızda bu saygı ve sevgi den fazla bir şey göremezsiniz.Hz.Ali’ye karşı savaş düzenleyenler eshabtı.Hz.Ali’yi öldürmek , ortadan kaldırmak isteyenler yine eshabtı.Eshabın çoğunluğunun hz.Ali’ye karşı tutumunu tarih çalışmamda okuyacaksınız.Bu tutumun bir örneğini vermek istiyorum : Peygamber efendimiz hz.Ali’yi ve Halid ibin Velid’i Yemen’e iki ordu ile gönderir.Savaş olduğunda baş komutanın hz.Ali olduğunu ve herkesin ona itaat etmesini tenbih eder.Yemen’de müslümanlarla inanmıyanlar arasında savaş olur.Elde edilen ganimetlerden hz.Ali kendisine bir şey alır.Halid, bunun haksızlık olduğunu iddia ederek durumu şikayet etmek için peygamber efendimize haberci gönderir.Bu haberci Medine’ye vardığına eshab onu karşılamış ve neden yalnız başına geldiğini sormuşlar.Haberci, olayı anlatıp, hz.Ali’yi peygamber efendimize şikayet etmek için geldiğini söyler.Mescidin dışında duran bu eshab gurubu gelen haberciye şöyle derler : **“ Evet, peygamberin huzuruna geçip Ali’yi şikayet et ki onun gözünden düşsün !!!”** Peygamber efendimiz konuşulanları mescidin içinden duyduğunda yüzü kızarmış olduğu halde eshabın yanına çıkarak onlara hitaben şöyle buyurdu : **“ Ali den ne istiyorsunuz ? Ali den ne istiyorsunuz !? Ali ben den ben de**

Ali'denim ! Ali benden sonra bütün müminlerin (iman edenlerin) velisidir !!!” (1) Bu meşhur olayda eshabın Hz.Ali'ye karşı olan hased ve kıskançlığını açık bir şekilde görüyoruz.

Değerli okurlarım,

Bu tarih çalışmamda şimdiye kadar tarihin bilinmeyen yönlerini aktarmaya çalışacağım.Hiç şüphesiz eshab ve ümmet hakkında şimdiye kadar bilmediğiniz gerçekler ile karşılaşacaksınız.Bu gerçekleri anlayabilmeniz için sizlere “sahih” ve muteber hadislerden ve ayet-i kerimelerden örnekler verdim.Bu örnekler eshabın ve ümmetin gerçek yüzünü anlamak için yeterlidir.Tarih ve hadis alimleri yazdıkları haberleri samimi bir şekilde bizlere ulaştırmış olsaydı , doğru olan tarihin daha yaygın ve belli olmasına sebep olurdu.Ne yazık ki din alimlerin çoğu hükümdarlara hizmet etmek amacı ile veya toplumda yaygın olan inançları beslemek için kitaplarını hazırlamışlardı.Allah’a şükür bu zamanda doğruyu ve hakkı söylemek daha kolay oldu.Herkese saygı ve sevgi ile bu tarihi sunmak istiyorum.Yazdıklarım , kitapların içinde saklı kalan emanetlerin yerine iade edilmesinden başka bir şey değildir.Niyet bizden, tevfik ise şanı yüce olan Allah’tan dır.

06.05.2002

Augsburg / Almanya

Enis Emir

---

(1) Tabarani “ Mu’cim “ ;Ahmed ibin Hanbel “Musned” ; Ebu Ya’la “Musned” ; Tirmizi “Sunen” ; Hakim “Mustedrik” ; Nesei “Hasais” ; Ebu Davud “Musned” ; İbin Hacer “El-İsabe” ; Ebu Nu’aym “Hilye” ; Bağavi “Masabih” ; İbin Kesir “Tarih” ; Suyuti “El-Cem’u beynel Cevami’ “ ; Zehebi “Talhis” ; Heysemi “ Mecma’uz-Zevaid “ ; Muttaki el-Hindi “ Kenz’ul-Ummal “ ; Mecliyi “Bihar” ...

DİN VE VASIYET

Vasi veya vasiyet anlamını önce açıklamak istiyorum. Peygamberlerin kendilerinden sonra toplumu yönetecek ve ona önderlik yapacak kişiyi hayatlarında seçerlerdi. Bu seçilen kişiye “vasi” yani vasiyet edilen denir. Şanı yüce olan Allah bu sünneti , vasiyeti, önceki bütün toplumlarda öngörmüş ve devam ettirmişti. Adem aleyhisselam , vefat etmeden önce kendi yerine geçecek ve inana kişilere önder olacak vasisini tayin etmişti. Adem aleyhisselamın ilk vasi olarak tayin ettiği kişi Habil aleyhisselam dı. Kabil, Habil’i vurup öldürdüğünde , Adem aleyhisselam onun yerine öbür oğlu Şis (Şit) aleyhisselamı vasi olarak tayin eder. Vasilerin tayinleri ve seçimi hep Allah’ın iradesi ile gerçekleşti. Adem aleyhisselamın devrinde ki, bu devir insanlığın ilk zamanıdır, ilk muhalefet başkanlık için gerçekleşmişti. İnsanın zihninde kötü şeyler daha bilinmezken Kabil başkanlık uğruna kardeşi Habil’i ortadan kaldırır. Başkanlık için yapılan kavgaların tohumu burada insanların arasına ekilmişti. Adem aleyhisselam, Allah’tan gelen emir ile Habil’i vasi olarak tayin ettiği halde onun öz kardeşi Kabil buna tahammül edemedi. Kabil’in bu itirazı Şeytan’ın oyununa düşmesinden başka bir şey değildi. Nitekim Şeytan, insanların babası olan Adem’e ve çocuklarına düşman olarak dünyaya yerleşmişti. Hak ve batıl davası orada çizilmişti. Hakkı kabul edip vasiyet edilen kişiye uyanlar ve buna karşı durup kendi hakimiyetini sağlamak isteyen Şeytan’ın adamları. Hak ve batıl mücadelesi peygamber efendimizin zamanına kadar devam etmiş ve halen sürmektedir. Şis aleyhisselam başkanlığını sürdürüp ömrünün son günlerine vardığında bütün evladını ve inanaları yanına çağırtmıştı. Toplanan bütün inanaların önünde kendisinden sonra başkanlık yapacak önderi Allah’ın emri doğrultusunda vasiyet eder. Şis aleyhisselam oğlu Enuş’u vasiyet eder. Enuş aleyhisselam devrinde Kabil vefat eder. Böylece iman eden kişiler Enuş aleyhisselamın etrafında ve küfre sapanlar ise Kabil’in oğlu Tahmures’in etrafında yer alırlar. Mücadele burada devam etti, vasiye uyan iman edenler ve ona karşı duran kafirler. Enuş aleyhisselam vefat etmeden önce Allah’ın isteği üzerine iman eden toplumun üzerine oğlu Kiynaan’ı vasi olarak tayin eder. Kiynaan aleyhisselam devrini adalet ve iyilik ile sürdürüp vefat edeceğini bildiğinde Allah’ın isteği üzerine oğlu Mihlail’i vasi olarak tayin eder. Mihlail aleyhisselam iman edenlere iyi bir önder olup ömrü sona doğru geldiğinde Allah’ın isteği üzerine oğlu Yerd’i vasi olarak tayin eder. Yerd aleyhisselam’ın zamanına kadar Kabil’in tarafı devamlı olarak ayrı bir yerde yaşamışlardı. Yerd’in devrinde ise iki tarafın birbiriyle karşılaşması gerçekleşti. Bu devirden sonra iman eden ve kafir olanlar arasında evlilik bağları kurulmaya başlanmıştı. Yerd aleyhisselam vefat etmeden önce oğlu Uhnuh’u , Allah’ın isteği üzerine vasi olarak tayin eder. Uhnuh, İdris aleyhisselamdır. Şanı yüce olan Allah, İdris aleyhisselama geçmişlerin ilmi üzerine 30 sayfalık bir

kitap indirdi.Şis aleyhisselam dan sonra ilim ve bilim ile en çok ilgilenen kişi İdris aleyhisselam olmuştu.İdris aleyhisselamın devrinde de iman edenler ve etmeyenler arasında mücadele devam etmişti.Yalnız bu zamandaki fark ise iki tarafın birarada yaşıyor olması idi.Artık bir saltanat devri başlamıştı.Kabil'in ihtirası ile dolu olan evladı hükümdarlığı maddi olarak ele geçirmişlerdi.İdris aleyhisselam ise manevi ve ilmi değerler ile başkanlığını iman edenlerin üzerine devam ettiriyordu.Allah'ın ilmi ve hidayeti peygamberlerin ve vasilerinin içinde devam ederken ,Kabil'in evladı elinde hükümdarlık makamı devam ediyordu.İdris aleyhisselam bütün gücü ile insanları aydınlatmak için uğraşıp ömrü sona erdiğinde , Allah onu yanına, makamına alır.İdris aleyhisselam evladını ve iman edenleri terketmeden önce kendi yerine Allah'ın isteği ile oğlu Muteveşleh' vasi olarak tayin eder.Muteveşleh aleyhisselam devrinin sonunda , Allah'ın isteği üzerine oğlu Erfahşed'i vasi olarak tayin eder.Erfahşed ömrünün sonunda , Allah'ın isteği üzerine oğlu Nuh'u vasi olarak tayin eder.Nuh aleyhisselam sabır ile Allah'ın emirlerini yaymaya ve icra etmeğe devam eder.Kabil'in evladı ve onlara uyanlar o kadar çoğalmışlardı ki, Nuh aleyhisselam ve ona uyanların sayısı onlara karşı hiç birşey gibiydi.Kabil zürriyeti ve taraftarları bu zamanda her türlü ahlaksızlığı yaşamaktaydılar.Hükümdarlık, maddiyat ellerinde olduğu için ellerinden gelen her türlü pisliği yapmaktaydılar.Nuh aleyhisselam sabır ve itina ile insanları doğru yola çağırdığı halde çoğunluğu dünya hayatının lezzeti ile önünü görmez bir haldeydi.Bunun üzerine şanı yüce Allah'ın azabı tufan ile gerçekleşti.Tufandan sonra dünyada yeni bir nesil ve yeni bir hayat başlamıştı.Nuh aleyhisselam vefat etmeden önce Allah'ın isteği üzerine oğlu Sam'ı vasi olarak tayin eder.Sam aleyhisselam kendisinden sonra oğlu Erfahşed'i vasi olarak tayin eder.Erfahşed aleyhisselam kendisinden sonra oğlu Şaleh'i vasi olarak tayin eder.Bazı haberlere göre Hızır aleyhisselamın Erfahşed'in oğlu olduğu söylenmiş.Şaleh aleyhisselam kendisinden sonra oğlu Hud'u vasi olarak tayin eder. Hud aleyhisselam kendisinden sonra oğlu Faleğ'i vasi olarak tayin eder.Vasiyet İbrahim aleyhisselam'a kadar varır.İbrahim aleyhisselam oğlu İsmail aleyhisselamı vasi olarak tayin eder.Fakat bu vasilik İbrahim aleyhisselamdan sonra iki koldan devam eder.İkinci kolu İshak aleyhisselam ile yürütülür.İsmail aleyhisselamın vasiyeti suskunluk içinde devam ederken İshak aleyhisselamın vasiyeti izhar edilerek devam ettirilir.İsmail aleyhisselam ile devam eden peygamberlik nuru, peygamber efendimizin zuhuruna kadar suskunluk içinde geçti.Öbür kolda ise vasiyet İshak aleyhisselam dan oğlu Ya'kub aleyhisselama geçti.Ve Yakub aleyhisselam dan ta İsa aleyhisselamın devrine kadar devam etti.İsa aleyhisselamın devrinden sonra peygamber efendimizin zuhuru meydana gelir.İsmail aleyhisselam dan devam eden peygamberlik nurunun devamı, İsmail aleyhisselamın oğlu Kiydar ile başlar.Kiydar aleyhisselamın nuru kendisinden sonra oğlu Hamal'de devam etti.Bu mübarek zatlar toplumda belli olan kişilerdi.Sözlerinde ve işlerinde o nurun etkisi belli oluyordu.Toplumun içinde oturduklarında o nurun hikmeti

mevcut olanları etiksi altına alıyordu.Hamal aleyhisselamın nuru (vasiyeti) oğlu Nebet'e intikal etti.Nebet aleyhisselam oğlu Adnan'ı vasiyet etti.Adnan aleyhisselam oğlu Mead'a vasiyet etti.Mead aleyihsselam oğlu Nezar'a vasiyet etti. Nezar alehisselam oğlu Madar'a vasiyet etti.Madar aleyhisselam oğlu Elyas'a vasiyet etti.Elyas aleyhisselam kendisinden sonra oğlu Medrek'e vasiyet etti.Medreke aleyhisselam oğlu Huzeyme'ye vasiyet etti.Huzeyme aleyhisselam oğlu Nadr'a vasiyet etti.Nadr aleyhisselam oğlu Malik'e vasiyet etti.Malik aleyhisselam oğlu Fahr'e vasiyet etti.Fahr aleyhisselam oğlu Galib'e vasiyet etti.Galib aleyhisselam oğlu Luey (Luvey)'e vasiyet etti.Luvey aleyhisselam oğlu Ka'b e vasiyet etti.Ka'b aleyhisselam oğlu Murre'ye vasiyet etti.Murre aleyhisselam oğlu Kuleb'e vasiyet etti.Kuleb aleyhisselam oğlu Kusayy'e vasiyet etti.Kusayy aleyhisselam oğlu Abdulmenaf'a vasiyet etti.Abdulmenaf aleyihsselam oğlu Haşim'e vasiyet etti.Haşim aleyhisselam oğlu Abdulmuttalib'e vasiyet etti.Haşim aleyhisselam ın sofrası misafirlere devamlı olarak açıldı.Misafirlerin durağı Haşim aleyisselamın evi olmuştı.Korkanların ve zayıfların güvence yeri Haşim aleyhisselamın yanında idi.Abdulmuttalib aleyhisselamın devrinde bütün Kureyş zor günlerinde onun yanına sığınırđı.Kuraklık devrinde Abdulmuttalib aleyhisselamın duası ile yağmur istenirdi.Abdulmuttalib aleyhisselamın duası Kureyş için kabul edilmişti.Yemen hükümdarı Ebrehe (veya Ubrehe) Mekke'de bulunan Allah'ın evi Ka'be yi yıkmak istemişti.Büyük filler ile Allah'ın evini yıkmak için gelen Ebrehe ve askerinden bazıları dağlara kaçmış orada kendine sığınak aramıştı.Bazılarıda Abdulmuttalib aleyhisselamın yanında sığınmışlardı.Abdulmuttalib aleyhisselam Kureyş'e hitaben şöyle buyurmuştu : **“ Ey Kureyş ! Ka'be (Allah'ın evi) için merak etmeyin ! Evin sahibi (Allah) kendi evini koruyacaktır !!!”** Ebrehe Mekke'ye varmadan önce etrafta otlanan hayvan sürülerini kendine almıştı.Abdulmuttalib aleyhisselam toplumun geçim kaynağı olan hayvan sürülerini Ebrehe'den istemek için huzuruna gider.Ebrehe, Abdulmuttalib aleyihsselamın sadece hayvanları geri istemek için huzuruna geldiğini duyduğunda şöyle dedi: **“ Kureyş'in içinde Abdulmuttalib'in yerini daha yüce olarak bilirdim ! Bizler onun mukaddes evini (Ka'beyi) yıkmak için gelmişiz.Kendisi benden sığınma talebinde bulunacağına , benden develerini istiyor !?”** Abdulmuttalib aleyhisselam bunu duyduğunda şöyle buyurdu : **“ Ben , develerimin sahibiyim ! Benim istediğim de ancak develerim olabilir.Ka'benin de bir sahibi vardır.Ka'beyi sahibi mutlaka koruyacaktır !!!”** Ebrehe bunları Abdulmuttalib'den duyduğunda öfkelenmişti.Askerleri ile Ka'beyi yıkmak için Mekke'ye girmişti.Ebrehe hedefine varmadan Allah'ın gönderdeğı Ebabil kuşların gagalarından aşağıya bıraktıkları taşların azabına düşer.Ebrehe ve askerleri perişan oldukları halde geri çekilirler.Şanı yüce olan Allah bu olayı Kuran-ı Kerim'in Fil suresinde beyan etmiş.Abdulmuttalib aleyhisselamın Ka'be hususunda olacakları önceden bilmesi, onun nübüvvet nurunu taşıdığına dair en büyük delildir.Aksi takdirde Abdulmuttalib hazretleri olacakları nereden bilebilirdi ? Bu olaya benzer daha

nice hadiseler olmuştu.Hepsinde , peygamber efendimizin zuhurundan öncede de tevhid dininin (İslam'ın) varlığına işaret etmektedir. Peygamber efendimiz zaten tertemiz rahimlerde birbirini takib eden zürriyetten zuhur etmişti.Bunu bütün müslüman alimleri kabul etmektedir. Şimdiye kadar Peygamberlik vasiyetini muteber tarihçilere göre naklettim.(1) Aralarındaki tek fark vasilerin isimlerinin harfiyyen aynı olmamasıdır. Abdulmuttalib aleyhisselamdan sonra bu nur oğlu Abdullah'a ve Ebu Talib'e geçti.Peygamberlik nuru Abdullah aleyhisselam da ve imamet (imamlık) nuru da Ebu Talib aleyhisselam da zuhur etti.Tıpkı İbrahim aleyhisselam dan sonra bu nurun iki koldan yürüdüğü gibi.Bir kolu peygamberlik nurunu devam ettirdi öbür kolu ise suskunluk içinde vasiyet ve peygamberlik kolunu devam ettirmişti.Peygamber efendimizden kesin olarak peygamberlik olmadığı için, peygamber efendimizden sonra bu nura vasiyet veya imamet denilir.

(1) TABERİ “ TARİH ” ; İBN’UL-ESİR “ TARİH “ ; MES’UDİ “ MURUC EZ-ZEHEB “ ....

PEYGAMBERLİK VE İMAMLİK KOLLARI

İBRAHİM ALEYHİSSELAM

I
OĞLU İSMAIL

|
|
|
|
|
|
|

HZ. HAŞİM

|

HZ. ABDULMUTTALİB

|

HZ. ABDULLAH VE KARDEŞİ

|

HZ. MUHAMMED VE DİN KARDEŞİ

I
VE İSHAK

I

İSA PEYGAMBER

I

İSA'NIN VASİSİ HZ.ŞEM'UN

I

VELİLERLE DEVAM ETMİŞ

HZ. EBU TALİB

|

HZ. ALİ

|

HZ. HASAN

|

HZ. HÜSEYİN

|

HZ. ALİ ZEYNELABİDİN

|

HZ. MUHAMMED EL- BAKİR

|

HZ. CAFER ES-SADİK

|

HZ. MUSA EL-KAZİM

|

HZ. ALİ ER-RİDA

|

HZ. MUHAMMED EL-CEVAD

|

HZ. ALİ EL-HADİ

|

HZ. HASAN EL-ASKERİ

|

HZ. MUHAMMED EL-MEHDİ

Peygamber efendimiz , hz. Ali'yi kendisine vasi edindiğini çok sayıda muteber alimler nakletmişlerdir.(1)Hatta hz.Ali ve Ehli Beyte karşı çok katı olan Buhari bile vasilik konusunda bir gerçeği nakletmiştir.Buhari "sahih" " kitabının vasaye bölümünde Ebu Bekr'in kızı Aişe'den bir haberi nakletmiş.Bu habere göre Aişe'nin huzurunda , Peygamberin (S.M.) hz.Ali'ye vasiyette bulunduğu zikredilince,Aişe bunu inkar etmiş.Buhari , hz. Ali'ye vasiyette bulunulmadığını tesbit etmek için Aişe'nin yardımını kullanmış.Bu haberden ise tam aksi bir tesbit çıkıyor, nitekim Aişe'nin huzurunda , hz. Ali'nin peygamber efendimiz tarafından vasiyet edildiği haberini duyanlar kimlerdi ??? Bu haberi duyanlar peygamber efendimizin etrafında yaşayan müslümanlar değil miydi ? Hakikat ortadadır ; Aişe'nin hz.Ali'ye karşı kin ve nefret beslediğini muteber haberler bize nakletmiştir.Bunun doğruluğunu Buhari bile, istemiyerek olsa gerek,ortaya koymuştur.Buhari , peygamber efendimizin hastalığı bölümünde Aişe'den bir haberi naklederken, haberde Aişe'nin hz. Ali'nin ismini zikretmediğine işaret etmiş.Haberin içinde yer alan Abbas'ın oğlu Abdullah ise nedenini şöyle açıklamış : “ **Aişe ‘nin gönlü (nefsi) Ali’den hoşnut değildir !!!**” (2) Buhari haberi nakletmiş fakat Aişe'nin neden hz.Ali'nin ismini zikretmediğine değinmeyip, haberi ordan kesmiş.Buhari ve onun gibi düşünenler olmasaydı zaten bu kadar yanlışlık zamanımıza kadar gelmezdi.Adamlar sevdikleri büyüklerini korumak için peygamber efendimizi töhmet altında bırakmaktan hiç çekinmemişler.Aişe'nin yanında biri hz.Ali ve hz Ammar aleyhinde konuşur.Aişe ona dedi ki : “ **Ali için sana bir şey diyemem ama Ammar için Rasulullah'ın şöyle dediğini duydum ...**” (3) Aişe, hz. Ali'yi savunabilecek hiç bir şey bilmiyor.Ama hz.Ammar'ı savunabilmek için hakkında bildiğini adama hemen söylüyor.Bu da Aişe'nin hz.Ali'ye karşı kin beslediğini açık bir şekilde sergiliyor.Aişe'nin, hz.Ali'ye karşı düşmanlığını Cemel savaşında açık bir şekilde göstermişti.Bu gerçeği inkar etmek akıllı ve vicdanlı insana yakışmaz.Aişe'nin , hz.Ali'nin ölüm haberini aldıktan sonra sevincinden şükür secdesinde bulunduğu ne demeli ? (4) Aişe elinden geldiği kadar hz.Ali'ye olan nefretini ve düşmanlığını göstermişti.Elbette Aişe, hz.Ali'nin vasi olduğunu inkar edecekti.Aksi takdirde ona karşı olan düşmanlığını nasıl aklıya bilirdi !

(1)

Taberi “ Tarih “ ;İbn'ul-Esir “Tarih” ; İbin İshak “Tarih “ ; Ebul-Fida “Tarih” ; Beyhaki “Sunen” ; Ebu Nu'aym “Hilye” ; Sa'alabi “Tefsir” ; El-İskafi “Nakd'ul-Usmaniye” ; Halebi “Sire” ; Said ibin Mansur “Sunen” ; Ahmed ibin Hanbel “Musned” ve “Menakib” ; Hakim “Mustedrik” ; Nesei “Hasais” ; Zehebi “Talhis” Ebu Ya'la “Musned” ; Hatib el-Bağdadi “Tarih” ; Tabarani “Mu'cim” ; İbin Hacer el-Askalani “Tehzib et-Tehzib” ; Deylemi “Firdevs” ....

(2) İbin Sa'd “ Tabakaat “ ...

(3) Ahmed ibin Hanbel “Musned” ...

(4) Ebu Ferec el-İsfahani “ Makatil “ ...

AL-İ MUHAMMED'İN TARİHİ

Ehli Beytin tarihine peygamber efendimiz ile başlamak istiyorum. Peygamber efendimiz Muhammed sallallahu aleyhi ve alihi ve sellem hakkında tarih ve hadis kitaplarında yanlış ve tahrif edilmiş bilgiler nakledilmesine rağmen onun peygamberliğinden hiç bir müslümanın şüphesi yoktur. Bu sebepten dolayı peygamber efendimizi Ehli Beytin tarihi akışı içinde zikredeceğim. Okurlarımın, peygamber efendimizi doğru ve yakıştığı gibi tanımları için onun şahsiyeti hususunda kısa bir giriş yapmak istiyorum.

PEYGAMBER EFENDİMİZİN DOĞUMU

Peygamber efendimiz, Yemen hükümdarı Ebrehe'nin Mekke'ye gelişi yani Fil senesi bilinen yılda dünyaya gelmişti. Peygamber efendimizin babası Abdulmuttalib'in oğlu Abdullah'tır. Annesi Vehb'in kızı Amine'dir. Peygamber efendimizin doğumundan bir kaç ay sonra babası Hz. Abdullah vefat etmişti. Babasının vefatından sonra onun bakımını dedesi Hz. Abdulmuttalib üstlenmişti. Hz. Abdulmuttalib vefat ettiğinde peygamber efendimizin terbiyesi ve bakımı ile amcası Hz. Ebu Talib ilgilenmişti. Hz. Ebu Talib, peygamber efendimizi kendi çocuklarından daha fazla seviyor ve onun terbiyesi ile yakından ilgileniyordu. Hz. Ebu Talib gittiği yolculuğuna yeğeni olan peygamber efendimizin beraberinde alıyordu. Hz. Ebu Talib, peygamber efendimiz ile özel bir şekilde ilgileniyordu. Peygamber efendimiz gençlik çağına geldiğinde Kureyş toplumu içinde saygın bir yere sahip oluyor. Güvenirliği ve doğruluğu sebebinden dolayı toplum onu takdir ederek ona “ **Emin** “ lakabını vermişti. Böylece emin olan Muhammed diye biliniyordu. Hz. Ebu Talib, peygamber efendimizi ticaret seyahatine Şam'a beraberinde götürmüştü. Şam'ın etrafında bulunan Busra yerleşim yerine geldiklerinde orada yaşayan Buhayr'a adında bir rahip ile karşılaşırlar. Rahip Buhayra, Hz. Ebu Talib'in kervanının gelişini uzaktan takib etmişti. Bu kervanın üzerinde bir bulutun devamlı onlar ile seyir halinde olduğunu fark etmişti. Bu bulut parçası yerleşim yerine gelen kervana gölge yapıyordu. Bunu gören rahip Buhayra kervanın içinde seçilmiş bir kişinin bulunduğunu anlamıştı. Hz. Ebu Talib ve peygamber efendimiz yerleşim yerinne girdiklerinde rahip Buhayra onların huzuruna gider. Buhayra, peygamber efendimizi görür görmez onun bir peygamber olduğunu bilir. Rahip Buhayra, Hz. Ebu Talib'in ve peygamber efendimizin kimliğini sorup öğrediğinde şöyle dedi : " **Hiç şüphesiz bu ümmetin peygamberi bu şahıstır. Sakın yahudiler onu görmesinler ! Şayet onu görürlerse , kitaplarında zikredilen son peygamberin sıfatını onda görecekler ve onu öldürmeye kalkışacaklardır !** " B"nları duyan Hz. Ebu Talib peygamber efendimiz ile Mekke'ye geri döner. Peygamber efendimiz 25 yaşlarına geldiğinde toplumun içinde daha da

saygınlık kazanır.Dürüstlüğü ve örnek ahlakı ile herkesin beğenini kazanmıştı.Hz.Ebu Talib peygamber efendimizi Hz.Hadice ile evlendirir.Hz.Hadice anamız, Kureyş toplumu içinde tanınmış bir kadındı.Hz.Hadice “ Tahire “ yani temiz ve “ Kureyş’in hanım efendisi “ lakabları ile tanınmıştı.Hz.Hadice , peygamber efendimiz ile ilk evliliğini yapmıştı.Peygamber efendimizden önce ne evli ne de çocuk sahibiydi.Hz.Hadice ile evlenmek için Kureyş’in bütün eşrafı önceden talip olmuşlardı.Fakat Hz. Hadice Kureyş’in eşrafını redetmişti.Ta ki peygamber efendimiz için Hz.Ebu Talib onu isteyene kadar.Hz.Hadice, peygamber efendimizin yüce ahlakını ve şahsiyetini biliyordu.

HZ. ALİ'NİN DÜNYAYA GELİŞİ

Müminlerin emiri Hz. Ali, peygamber efendimizin Hz. Hadice ile evlendiğinden beş yıl sonra dünyaya gelmişti. Peygamber efendimiz o sıralarda 30 yaşındaydı. Hz. Ali, peygamber efendimizin peygamberliğini izhar etmeden 10 yıl önce Allah'ın evi olan Ka'be de dünyaya gelir. Hz. Ali'nin babası, peygamber efendimizin amcası ve terbiyesi ile ilgilenen Hz. Ebu Talib'tir. Annesi ise Esed'in kızı Hz. Fatime'dir. Hz. Ali soy olarak hem baba ve hem ana tarafından Haşim oğullarındandır. Hz. Ebu Talib ve Hz. Fatime ikisinde Allah'ın Kureyş'in içinden seçmiş olduğu Haşimilerdendi. Esed'in kızı Hz. Fatime hamileliğinin son günlerinde Allah'ın evini (Ka'beyi) tavaf ederken (etrafında dönüp, ziyaret ederken) doğum sancılarına maruz kalır. Hz. Fatime ellerini açarak şöyle dua eder : **“ Ey Rabbim ! Ben, Sana ve tüm göndermiş olduğun peygamberlerine ve kitaplarına iman ettim ! Senin eski olan bu evini (Ka'beyi) bina eden dedem İbrahim el-Halil'i tasdik edenlerdenim. Bu evi bina edenin ve karnımdaki çocuğun hakkı için yapacağım doğumu bana kolay ve müyesser kıl !!! ”** (1) Bu dua üzerine Ka'benin duvarı yarılr ve Hz. Fatime içeri dahil olur. Etrafta hazır olanlar olayı takib etmişlerdi. Hz. Fatime duvarın içine girdikten sonra duvar tekrar kapanmıştı. Toplum duvara yaklaşp içeri girmek istediklerinde , duvarın kapalı ve girilmez bir şekilde olduğunu görürler. Bütün Kureyş bu olayı konuşur. Hz. Fatime üç gün duvarın içinde kaldıktan sonra , dördüncü gününde duvara girdiği yerden dışarı çıkar. Elleri arasında beze sarılı olan Hz. Ali ile topluma görünür. Hz. Fatime orada toplanan halka hitaben şöyle buyurur : **“ Şanı yüce olan Allah, beni önceki mukaddes kadınlardan olan Muzahim'in kızı Asiye ve Amran'ın kızı Meryem'den daha yüce kılmıştır ! Onları dünya nimetleri ile teselli ettiği halde beni bu üç gün içinde cennetin nimetleri ile beslemiştir ! Allah'ın evinden dışarı çıkmak istediğimde bana bir nida geldi ki : Ey Fatime ! Bu çocuğa “Ali” ismini ver ! Çünkü kendisi yücedir ! Yücelerin yücesi olan Allah, sana buyuruyor ki ; Ben bu çocuğa isimlerimden bir isim verdim , edebim ile tedip ettim ve onu en derin ilmime vakıf kıldım ! Bu çocuk evimin içinde (Ka'bede) bulunan putları kıracak ; evimin üzerine çıkıp ezan okuyacaktır ! Beni yüceltip takdis edecektir ! Onu sevip ona itaat edene ne mutlu ve ona asi olup düşmanlık edenin vay haline olsun !!! ”** (2) Hz. Ebu talib, sevincini paylaşmak için gelenlere hayvanlar kesip büyük bir ziyafet takdim eder. Çocuğu (Hz. Ali) için onu tebrik etmek için gelenlere hitaben şöyle buyurdu : **“ Gelin ! Allah'ın evi etrafında yedi kere dönüp tavaf edin ve oğluma selam verin ! ”** Peygamber efendimiz Hz. Fatime'nin yanına gelip çocuğu ondan ister. Hz. Ali , peygamber efendimizi gördüğünde ezanı okur ve iki şehadeti getirir. Hz. Ali, peygamber efendimize hitaben şöyle der : **“ Selam üzerine olsun ey Allah'ın peygamberi ! Sana okuyayım mı ?! ”** Peygamber efendimiz ona okuması için izin verdiğinde Hz. Ali , Allah'ın Hz. Adem'e indirmiş olduğu sahifeleri, daha sonra Hz. Nuh'a ve Hz. İbrahim'e inen bütün sahifeleri harfiyyen okudu. Sonra , Hz. Musa'ya inen

Tevrat'ı, hz.Davud'a inen Zebur'u ve hz.İsa'ya inen İncil'i okudu.Bunun üzerine peygamber efendimize dah inmemiş olan Kuran-ı kerim'i de okudu.Peygamber efendimiz bunları dinledikten sonra uzun bir müddet hz.Ali ile muhatab olur.(3)

(1)Bu olayı , Ehli Beytin haberlerini nakleden çok sayıda muteber olan alimler kitaplarında zikretmişlerdir.Bunlardan bazıları : Şeyh Saduk “ İlel eş-Şarai” ve “ Ma’ani el-Ahbar “ ; Nu’mani “ El-Ğaybe “ ; Şeyh Muhammed ibin Ali “Ravdat’ul-Va’iziyn” İmad Muhammed et-Taberi “Beşaret el-Mustafa” Seyyid ibin Tavus “Keşf el-Yakiyn” ; Şazen ibin Cebrail “Fadail” ; Muhammed ibin Muhammed „Cami’ul-Ahbar“ İbn Şehraaşub “ Menakib “ ; “ Ravda “ (kimin olduğu belli değil) ; Şeyh Saduk “Aamal”; Mecliyi “ Bihar’ul-Envar “

(2) Bu haberi önceki kaynaklar zikretmişlerdir.

(3) Hz.Ali'nin yeni dünyaya gelmiş bir çocuk olarak konuşması fazla acaib değildir.Kuran-ı Kerim’de, hz.İbrahim’in ve hz.İsa’nın yeni dünyaya gelen çocuk olarak konuştukları ve buna benzer daha çok haberler zikredilmiştir.Hz.Ali’nin , Allah’ın bütün indirmiş olduğu kitap ve sayfaları kısa bir zamanda nasıl okuyabildiğini düşündüğümüzde, bunun cevabını yaşadığımız zamandan vermek yerinde olur.Yaşadığımız bu günlerde Bilgisayarların , bilgi aktarma gücünü görmekteyiz.Bilgisayar, hafızaya aldığı bilgileri birkaç saniye içinde başka bir hafızaya aktarma imkanına sahiptir.İnsan aklı bu Bilgisayar’ı yapmış olduğu halde, akıl bu bilgiyi o kadar hızlı bir şekilde dile getiremez.Allah’ın alanında mevcut olan ilimin mahiyetini ve şeklini bizim aklımızın çözmesi mümkün değildir.Aksi takdirde yaratan ve yaratılan arasında bir fark olmazdı.Yaratan yarattığı ile bilinir. Fakat yaratılan daima yaratıcının seviyesi altında kalır.Bilgisayar, insan aklının yarattığıdır.Akl, Allah’ın yarattığı en yüce varlıktır.Bilgisayar hiç bir zaman insan aklının külliyetini veremeyecektir.Verebileceği ancak aklın ona öğrettiği şeyler olacaktır.İnsan ve Allah arasındaki bağ ayındır.İnsan ancak Allah’ın ona verdiği ve vereceği ile ilerleyecektir.Kuran-ı kerim’de şanı yüce olan Allah şöyle buyuruyor : “ ... O, yarattıklarımın, önlerinde ve arkalarında ne varsa, hepsini bilir.Onlarsa, O’nun bilgisinden ancak istediği kadarına varabilirler (o bilgiyi kavrayabilirler) ... “ (Bakara suresi : 255 ayet) Allah, insana aklın taşıyabileceği bilgiyi zamanla vermiştir.Akl bu bilgiyi de ancak zaman içinde kavramıştır.1000 yıl önce yaşayan bir insan bu zamana gelebilse gördüklerinin mucize olduğuna inanacaktır.Halbuki bu gördükleri aklın zaman ile kazandığı deneyimlerden başka bir şey değildir.İnsan aklı 1000 yıl sonra neye varacağını şimdiden kestirebilir mi ? Bunu bilemeyeceğine göre Allah’ın ona vereceği ve vermiş olduğu sınırları asla geçemeyecektir. Allah’ın şimdi düşünülmesi mümkün olmayan ilmine, insanın vakıf olacağına inanıyorum.

İmam-ı Ali hazretlerinin ka'bede (Allah'ın evinde) dünyaya geldiğini aktaran
muteber kitaplar şunlardır:
Hakim en-Nişaburi "Mustedrik"
Mes'udi "Muruc ez-Zeheb"
Sibt ibin Cuzi "Tezkiret'ul-Havvas"
İbin Sabbağ el-Maliki "Fusul el-Muhimme"
Nureddin Ali el-Halabi "Sire"
Şeyh Ali el-Kari eş-Şafi'i "Şerh eş-Şafi"
Ebi Salim Muhammed ibin Talha eş-Şafi'i "Matalib es-Su ul"
Hasan ibin Muhammed el-Kummi "Tarih Kumm"
Şeriyf Radiy "Hasais el-Eimme"
Şeyh el-Mufid "El-İrşaad", "El-Mukni", "Mesar eş-Şiy'a"
Şeriyf el-Murtada "Şerh"
Ebul-Feth Kerracikiy "Kenz el-Favaid"
Huseyn ibin 'Abdelvehhab "'Uyun el-Ma'aaciz"
Şeyh et-Tusi "Tehzib"; "Amaali", "Misbaah"
Tabarassiy "İ'laam el-Vara"
İbin Şehraaşub "Menakib"
İbin Batriyk "'Umdat'ul-Kari"
İrbili "Keşf el-Ğumme"
Mecliysi "Bihar" ve daha nice muteber kitap.

Peygamber efendimiz, Hz.Ali'nin kendisinin nurundan olduğunu ve ikisinin Adem aleyhisselamın yaratılışından önce var olduklarını açık bir şekilde buymuşlardı.Bu nurun Hz. Abdulmuttalib'ten sonra ikiye bölünüp, birinin peygamberlik ve öbürünün ise halifelik (imamlık) nuruna ayrıldığını bildirmiştir.Peygamberliğin nuru Hz.Abdullah'a ve ondan peygamber efendimize ve halifelik (imamlık) nurunun da Hz.Ebu Talib'e verildiğini ve ondan Hz.Ali'ye geçtiğini beyan etmiştir. (1)

Peygamber efendimiz , Hz.Ali'yi devamlı olarak yatağının yanında tutar ve onun bakımı ile kendisi bizzat ilgilenirdi.Peygamber efendimiz hanımı olan Hz.Hatice'ye, Hz.Ali'ye olan muhabbeti ve bağlılığını beyan eder.Bunun üzerine Hz.Hadice'de onu daha da sevmeye ve onunla yakından ilgilenmeye başlar.Peygamber efendimiz, Hz.Ali daha ufak bir çocuk yaşında iken nice defalar onu omuzuna alıp şöyle buyururdu : **“ Bu benim kardeşim, seçtiğim , yardımcım , vasım ve ümmetimin üzerine olan halifemdir !!!”** (2) Hz.Ali , peygamber efendimiz ve Hz.Hadice tarafından ana- baba şefkati ve sevgisi ile terbiye edilir.Hz.Ali hayatının en mühim kısmını peygamber efendimizin güzel ahlakının terbiyesi ile geçirir.Peygamber efendimizin en yüce değerleri ile yoğrulur.Peygamber efendimizin , Hz.Ali'yi evine alıp terbiyesi ile ilgilenmesinin sebeplerinden biri, Kurey'in uğradığı kıtlık dönemiydi.Bu kıtlık döneminde Hz.Ebu Talib büyük bir ailenin yükü altında zayıf kaldığında, peygamber efendimiz , Hz.Ali'yi ondan isteyerek evine alır.Böylece Hz.Ali, peygamber efendimizin evinde büyüme ve yetişme şerefine nail olur.

- (1) Deylemi “Firdevs” ; Ahmed ibin Hanbel “Musned” ve “Menakib” ; İbin Mağaziliy “Menakib” ; Havarezmi “Menakib” ; Muhammed ibin Ali “Ravdat’ul-Va’iziyn” ; Seyyid ibin Tavus “ Keşf’ul-Yakin” ; Şehid es-Sani “Ravda” ; Şeyh et-Tusi “Amaal” ; Ravendiy “Haraic” ; Cemaleddin Hasan ibin Yusuf “El-Yakin fi imamet Emirelmuminin” ; Şeyh Ali ibin Seyf ibin Mansur “Kenz cami’ul-Fevaid” ; Meclisi “Bihar” ...
- (2) İmad Muhammed et-Tabari “Başaret el-Mustafa” ; Seyyid ibin Tavus “Keşf el-Yakin” ;Kadı Ebu Hanife Nu’mân el-Mağribiy “Şerh el-Ahbar” ; Meclisi “Bihar” ...

HZ. EBU TALİB

Peygamber efendimizin amcası ve hz.Ali'nin babası olan hz.Ebu Talib'tir.Hz.Ali'nin annesi hz.Fatime, Haşim'in oğlu Esed'in kızıdır.Tarihçilerin bazıları hz.Ebu Talib'in iman etmeden vefat ettiğini yazmışlardır.Tarihin akışını takip ettiğimizde bunun doğru olamayacağını açık bir şekilde görebiliriz.Hz.Ebu talib, peygamber efendimizi, peygamberliğinin en mühim ve tehlikeli olan döneminde devamlı olarak korumuştur.Düşmanların bütün tehditlerine ve ambargolarına rağmen peygamber efendimizi korumuş ve davasına inanmıştı.Hz.Ebu Talib, ecdadı gibi hz.İbrahim'in hanif (tevhid) dinine mensubtu.Hz.Ali'ye halifeliği devrinde şöyle sormuşlardı : “ **Ey müminlerin emiri ! Sen, Allah'ın sana vermiş olduğu bu yüce makamda olduğun halde , senin baban (Ebu Talib) cehennemde ateşinde azap mı görüyor ?**” Hz.Ali, soran kişiye hitaben şöyle buyurdu “**Sus ! Allah , senin dişlerini döksün ! Muhammed'i peygamber gönderen Allah'a yemin olsun ki, şayet babam Ebu Talib dünyanın bütün günahkar insanları için şefaate dileseydi, Allah onun şefaatine icabet ederdi ! Ben, cennete ve cehenneme gidecekleri tayin edeceğim halde benim babam mı cehennemde azap görecek !? Allah'a yemin olsun ki kıyamet gününde, Muhammed'in (S.M.) , benim, Hasan, Hüseyin ve geri kalan dokuz imamın nurundan hariç , Ebu Talib'in nuru bütün nurları söndürecek kadar kuvvetli olacaktır ! Çünkü , Ebu Talib'in nuru, Allah'ın Adem'i yaratmadan bin yıl önce yaratmış olduğu bizim nurumuzdan dır !!!**” (1)

- (1) Tabressiy “ İhticaac” ; Şeyh et-Tusi “Amaal” ; İbin Şazan “El-Menakib” Kerracakiy “Kenz el-Fevaid” ; İbin eş-Şeyh “Amaal” : Ebil-Futuh “Tefsir” İbin Ma'd “El-Hucce” ; Mecliysi “Bihar” ...

Ehli Beyt imamlarından gelen haberlere göre Hz. Ebu Talib, Kehf ehline benzetilmiş.(1) Bilindiği gibi Kehf ehli Tarsus'ta yaşamış olan iman eden guruptu. Bunlar , iman ettiklerini devamlı gizli tutmuşlardı. Ne zam ki onların iman ettiği anlaşıldığında o şehirden kaçıp kafir olan hükümdarın onları öldürmesinden korkmuşlardı. Sonra bir mağaraya gizlenip, saklanmışlardı. İman ettiğini gizliyerek peygamber efendimizin İslam dinini yaymaya en büyük stratejik desteği Hz. Ebu Talib sağlamıştı. Nitekim Hz. Ebu Talib'in iman ettiğini Kureyş bilseydi, iman edenlere genel bir saldırıda bulunurlardı. Bunu yapamadılar çünkü Kureyş'in içinde saygın ve söz sahibi olan Hz. Ebu Talib'in onlardan yana olduğunu düşünerek uzlaşma yolunu tutmuşlardı. Hz. Ali'nin ondan daha yaşlı üç erkek kardeşi vardı. Bunlar : Hz. Talib, Hz. Akil ve Hz. Cafer et-Tayyar. Aynı zamanda iki kız kardeşi vardı. Bunlar : Hz. Umm Hani Fahte ve Hz. Cumane. Hz. Ebu Talib ve bütün evladı hanif olan İslam dinine mensuplardı. Hepsisi iman ehliydendi.(2)

- (1) Şeyh Saduk "Ma'aani el-Ahbaar" , "Amaal" ve "İkmal ed-Din" ; Kuleyni "El-Kaafi" ; İbin Ebil-Hadid "Şerh" ; İbin Ma'd "El-Hucce" Mecliyi "Bihar" ...
- (2) İbin Ebil-Hadid "Şerh" ; Suyuti "Bağyatu et-Talib Li-İyman Ebi Talib" (El yazması Mısır) ; Şeyh Mufid "Evail el-Makaalat" ; Tabarassi "Mecma'ul-Beyan" ; İbin Ma'd el-Fahhar "El-Hucce" ; Ebu Ali El-Fettal "Ravdat'ul-Va'iziyn" ; Seyyid ibin Tavuus "Et-Taraif" ; Kuleyni "El-Kaafi" ; Şeyh Saduk "Ma'aani el-Ahbar" ; Ebul-Futuh er-Razi "Tefsir" ; Mecliyi "Bihar" ....

HZ. MUHAMMED'İN PEYGAMBERLİĞİNİ İZHAR ETMESİ

Hız.Muhammed sallallahu aleyhi ve alihi ve sellem 40 yaşına geldiğinde peygamberliğini failiyet ile göstermeye başlamıştı.Cebraile aleyhisselam Kuran-ı Kerim'den ilk ayetleri ile peygamber efendimizin huzuruna gelerek, İslam dininin ortaya koyulmasını ve insanların bu dine davet edilmesi emrini vermişti.Bu ilk ayetlerde şanı yüce olan Allah , peygamber efendimize şöyle buyrmıştı: “ **Esirgeyen ve bağışlayan Allah'ın adıyla (Bismillahirrahmanirrahim) ; Yaratıcı (yaratıcı olan) Allah'ın adıyla oku !!!**” Şanı yüce olan Allah ilk emrinde “oku !” emrini vermişti.Peygamber efendimiz bir müddet İslam'a daveti en yakın çevresine yöneltmişti.İşinin daha iyi gidebilmesi için güvenebileceği destekçilere ihtiyacı vardı.Peygamber efendimizin ilk davetine icabet eden hiç şüphesiz hanımı Hz.Hadice ve evinde olan Hz.Ali olmuştu.(1) Peygamber efendimiz ona vahiy indikten sonra ibadete başladığında Hz.Ali devamlı olarak onun yanında beraber idi.Bir gün Hz.Ebu Talib ikisinin ibadet ettiklerini gördüğünde yanında olan Hz.Cafer'e şöyle buyurmuş : “ **Sen de onlara katıl ! Amcanın oğluna (peygambere) ikinci kanat ol !!!**” (2) Önceden anlatmış olduğum gibi, Hz.Ebu Talib imanını gizli tutmakla İslam'a büyük hizmetler verme imkanını sağlamıştı.Kureyş, Hz.Ebu Talib'in iman ettiğini görseydi umudunu kesip, peygamber efendimizi Hz.Ebu Talib'in hayatında öldürmeye kalkışarlardı.Ama bunu ancak Hz.Ebu Talib'in vefatından sonra düşünebildiler.Peygamber efendimiz peygamberliğinin ilk üç yılında Kureyş'in hedefine düşmemek için çok dikkat etmişti.Bu önemli dönemin yıllarında Hz.Ali devamlı olarak peygamber efendimiz ile beraber idi.Daha sonra peygamber efendimiz ibadetini Hz.Hadice ve Hz. Ali ile Beytullah'ın etrafında yapmaya başladığında Kureyş olanları fark etmişti.

- (1) Tirmizi “Sunen” ; Hakim “Mustedrik” ; Nesei “Hasais” ; Ahmed ibin Hanbel “Musned” ; Tabari “Tarih” Ebi Hanife Nu'man “Musned” İbn'ul-Esir “Usud'ul-Ğaabe” ; İbin Hacer el-‘Askalaniy “El-İsaabe” ; İbin ‘Abdelberr “El-İstiy'aab” ; Tabarani “Mu'cim” ; Beyhaki “Sunen” ; Ebu Nu'aym “Hilye” İbin Ebi Şeybe “Musned” ; Hatib el-Bağdadi “Tarih” ; İbin Ebil-Hadid “Şerh” ; Nureddin el-Halebi “Sire” ; Suyuti “Cem' el-Cavami” “ ; Ebu Davud “Musned” ; İbin Kuteybe “Me'aarif” ; Meclisi “Bihar” ...
- (2) Şeyh Ebi Hasan eş-Şerif el-Fetevani “Diya el-‘Alamiyn” ; Kadı Ebu Hanife Nu'man “Şerh el-Ahbar” ; İbn'ul-Esir “Usud'ul-Ğaabe” ; İbin Ebil-Hadid “Şerh” ; İbin Hacer “El-İsaabe” ; Nureddin el-Halebi “Sire” ; Meclisi “Bihar” ....

Eshabtan olan hz Afif el-Kindi bu olayı şöyle anlatıyor : Ben ticaretle uğraşan bir kişiydim.Mekke'ye ticaret için uğramıştım.Beytullah'ın (Ka'benin) hizasında Abdulmuttalib'in oğlu Abbas ile oturmuş sohbet ediyordum.Karşımızda bir adam Beytullaha yönelerek durdu.Biraz sonra bir çocuk gelip o adamın yanında durdu.Daha sonra bir kadın gelip ikisinin arkasında durdu.İkisi adamın secdesine ve kalkışına uyarak kalkıp oturuyorlardı.Ben bunu gördüğümde şaşırmıştım, Abbas'a dedim ki : “ Bunlar kimlerdir ve ne yapıyorlar ?” Abbas dedi ki : “ Bu gördüğün adam kardeşim Abdullah'ın oğlu Muhammed'tir.Kendisini yerleri ve gökleri yaratanın seçtiğini (peygamber kıldığını) söylüyor.Yanında duran çocukta kardeşim Ebu talib'in oğlu Ali'dir.Arkalarında duran ise Huveylid'in kızı Hadice'dir.İkisi de ona inanmışlardır.Yemin olsun ki bu üçünden hariç bu dine mensub olanları bilmiyorum !!!” (1)

---

(1) Nesei “Hasais” ; Ahmed ibin Hanbel “Musned” ; Hakim “Mustedrik” ; İbn'ul-Esir “Usud'ul-Ğaabe” ; İbin Sa'd “Tabakaat” ; İbin ‘Adeyy “El-Kaamil” ; İbin Hacer “EL-İsaabe” ; Ebi Ya'la “Musned” ; İbin ‘Asakir “Tarih” ; Tabari “Tarih” İbin ‘Abdelbirr “El-İstiy'aab” ; Nureddin el-Halabiy “Sire” ; Meclisi “Bihar” ...

Bu dönemden sonra Kureyş'in peygamber efendimize yönelik olan eziyetleri çoğalmaya başlamıştı.Kureyş, peygamber efendimizin onların dinlerine hakaret ettiğini ve insanları yoldan çıkardığını söylüyorlardı.Halbuki onların tek korktuğu hakim oldukları insanları elden kaybetmektir.Kureyş, ticareti ve etrafta yaşayan insanları hakimiyeti altına almıştı.Peygamber efendimizin getirdiği bu dine göre onlar bir hizmetçi ile eş değerde olacaktı.Kureyş buna dayanamayıp durumu şikayet etmek için yatağında hasta olan Hz.Ebu Talib'e giderler.Hz.Ebu Talib'in , peygamber efendimizin bu yoldan vazgeçmesi için ikna etmesini isterler.Hz.Ebu Talib, her defasında Kureyş'i teskin edip geri çeviriyordu.İşte bunu yapabilmesi için iman ettiğini izhar edemezdi.Kureyş'te Hz.Ebu Talib'e karşı olan saygısını bozmak istemiyordu.Hz.Ebu Talib, Kureyş'in adamlarını geri çevirdikten sonra devamlı olarak peygamber efendimize şöyle buyuruyordu : **“ Ey kardeşimin oğlu ! Sen yoluna devam et ! Ben hayatta olduğum müddetçe sana hiç kimse zarar veremez !”** Durum Hz.Ebu Talib'in ve Hz.Hadice'nin vefatına kadar böyle devam etti.

Eshabtan, peygamber efendimize ilk iman edenlerden Hz.Zeyd ve Hz. Ebu Zer olmuştu.Hz.Zeyd, peygamber efendimizin evinde yetişmişti.Hz.Ebu Zer ise Mekke'nin dışında yaşayan biriydi.Kendisi Mekke'ye gelip , peygamber efendimize açık bir şekilde iman etmişti.Hz.Ebu Zer, ilk iman edenlerin dördüncüsü olmasına rağmen toplumun içinde gerektiği gibi sayılmıyor.Elbette Hz.Ebu Zer'in sayılmamasının sebepleri ilerde açıklığa gelecektir.Ebu Zer hazretleri devamlı olarak Ehli Beytten, özellikle peygamber efendimizin vefatından sonra Hz.Ali'den yana olan bir şahsiyetti.Bu mübarek zatın takdir edilmemesini sağlayanlar tarihi ve hadisleri yan çizenlerdir.Bu gibi alimler hükümdarların rızasını kazanmak için topluma böyle mukaddes şahsiyetleri unutturmaya çalışmışlardır.Hz.Ebu zer Mekke'ye ilk geldiğinde onu yolda karşılayıp eve misafir olarak götüren çocuk yaşta olan Hz.Ali idi.Hz.Ebu Zer, Hz.Ali'nin daveti üzerine evinde kaldıktan sonra peygamber efendimizin huzuruna çıkıp bu davaya inandığını beyan etmişti.Hz.Ebu Zer, İslam'a inandığını açık bir şekilde topluma beyan etmiş ve bundan dolayı Kureyş'in azabına maruz kalmıştı.Hz.Ebu Talib, peygamber efendimize herhangi bir kötülük gelmesin diye devamlı olarak evladını peygamber efendimizin yerine, yatağına yatırırdu.Kötü bir kasd olduğunda evladını peygamber efendimizin uğruna feda etmeye hazırdu.

PEYGAMBER EFENDİMİZİN MİRAC'I

Peygamberlik süresinin üçüncü yılına doğru peygamber efendimiz Mekke'den, Kudüs'e ve oradan şanı yüce olan Allah'ın huzuruna yücelmişti.Peygamber efendimizin şanı yüce olan Allah ile bulunduğu bu gece hakkında çeşitli haberler ve yorumlar vardır.Ehli Beyt imamlarından gelen haberler ise bu olayı insanın aklına yatkın ve kanaat verici olarak aktarmıştır.Peygamber efendimizin sadece ruhu ile veya olduğu gibi bedeni ile mi Allah'ın huzuruna çıktığı soruları ortaya atılmış.Peygamber efendimizin esas varlığı şanı yüce olan Allah'ın nuruna dayanır.Peygamber efendimiz o yüce varlığı ile yüce olan Allah'a varmıştı.Bu yüce olan nur istediğine “ol !” emrini verir ve o istediği oluverir.Bu kudretin şimdiki insanın beyninde çözülüp anlaşılması hiç şüphesiz zordur.Peygamber efendimiz Muhammed sallallahu aleyhi ve alihi ve sellem, Allah'ın nuru ile her şeyi bilebilir, görebilir ve yapabilir.Hareket Allah'ın nuruna döndüğünde olmayacak veya yapılamıyacak bir şey olamaz.Şanı yüce olan Allah, Mirac gecesinde nurunu kendi makamına almıştır.Bu nurun buluşması ve birleşmesi zaman veya hız mefhumu ile hiç bir ilgisi yoktur.Bazı haberlere göre, şanı yüce olan Allah, peygamber efendimize makamına geldiğinde ona hz.Ali'nin sesi ile muhatab olmuştu.Peygamber efendimiz bu sesi duyduğunda şöyle buyurdu : “ **Ey Allah'ım ! Benimle muhatab olan Sen misin yoksa Ali mi ?**” Şanı yüce olan Allah şöyle buyurdu : “ **Ey sevdiğim Muhammed ! Senin kalbine baktım ve orada Ali'nin sevgisinden başka bir şey görmedim ! Bu sebepten sana Ali'nin sesi ile muhatab oldum ki kalbin mutmain olsun !!!**” (1) Peygamber efendimiz gerçektende hz.Ali'yi o kadar sevmiştir ki ikisi sanki bir şahıs gibi olmuşlardı.Hz.Ali'de kendi nefsinin her zaman peygamber efendimiz için feda etmeye hazırды.Peygamber efendimiz , hz. Ali'nin samimiyetliğini ve yüceliğini iyi biliyordu.Çünkü ikisi bir nurdandır.Peygamber efendimiz bu sebepten şöyle buyurdu : “ **Ey Ali ! Allah'ı hakkıyla ancak ben ve sen bildik ! Beni de hakkıyla ancak Allah ve sen bildin ! Seni de hakkıyla ancak Allah ve ben bildim !!!**” (2) Marifet evinde şanı yüce olan Allah'ın nuru, peygamber efendimizin ve hz.Ali'nin nuru ile buluşur.Bu buluşmayı hakkıyla bilen kurtuluşun en alasına varır.İnkâr eden veya şirke sapan da yoldan çıkıp, helak olur.Mirac gecesinde şanı yüce olan Allah sadece peygamber efendimizin yüceliğini ortaya koymak istemiştir.Bu buluşmada hasret kalmamış hak nuru ile görüşmüş ve bu zevk ile yücelmiştir.Bu buluşmayı insanın düşüncesi veya görme hissi ile bağlantıya getirmek doğru olamaz.Peygamber efendimiz o makamda şanı yüce olan Allah'ın sınırsız kudretinin yüceliğine şahid oldu.

(1) Havarezmi “Menakib” ; Receb el-Bursi “Meşarik envar'ul-yakin” ; Meclisi “Bihar” ....

(2) Receb el-Bursi “Meşarik envar'ul-yakin” ; Meclisi “Bihar” ....

EN YAKIN AKRABALARINI İNZAR ET , EMRİ

Peygamber efendimize , peygamberliğin üçüncü yılından sonra şanı yüce olan Allah tarafından en yakın akrabalarını bu dine davet edip, onları uyarması istenmişti.İslam'a davet artık açık bir şekilde yapılacak ve bununla beraber zor günler başlayacaktı.Bu durumda en yakın akrabaların peygamber efendimizin yanında destekçi olmaları dava açısından elbette daha uygun olacaktı.Peygamber efendimiz Abdulmuttalib oğullarını davet etmişti.Akrabaların biraraya gelmesini sağlamak için bu görevi hz.Ali'ye vermişti.Bu davete takriben 40 kişi gelmişti.Herkes yemeğini yedikten ve içeceğini içtikten sonra peygamber efendimiz konuşmak istemişti.Amcası Ebu Leheb bu konuşmayı önliyerek toplantının dağılmasına sebep olmuştu.Peygamber efendimiz , Allah'ın emri olan bu toplantıdan vaz geçemezdi.Bir müddet sonra aynı daveti bir daha tekrarlıyarak hepsini biraraya getirdi.Yeme ve içme faslı biterbitmez peygamber efendimiz hemen şöyle söze başlamıştı: **“ Ey Abdulmuttalib oğulları ! Allah'a yemin olsun ki , benim size geldiğim davet ile hiç bir genç araplara gelmemiştir.Benim sizleri davet ettiğim işin içinde dünya ve ahiret hayrı vardır.Şanı yüce olan Allah, sizleri O'na davet etmemi istiyor.Bu işte benim yardımcım, kardeşim, vasım ve halifem olmak şartıyla hanginiz benim vezirim olur ?”** Hazır olanlar sustuğunda aralarında yaşça en küçüğü olan hz.Ali ayağa kalkıp dedi ki : **“ Ben olurum !”** Peygamber bu davetini bir kaç kere tekrarladıktan sonra hz.Ali'den başka hiç kimse olumlu cevap vermedi.Peygamber efendimiz bunun üzerine elini hz.Ali'nin omuzuna koyarak şöyle buyurdu : **“ Bu, benim kardeşim, yardımcım, vasım ve halifemdir !!! Ona itaat edin ve onu dinleyin !!! (1)**

(1) Tabari „Tarih“ ve „Tefsir“ ; Beyhaki „Delail en-Nubuvve“ ; Ebu Nu'aym „Delail en-Nubuvve“ ; İbin İshak „Tarih“ ; El-İskafi „Nakd'ul-,Usmaniyye“ ; Muhammed ibin Muhammed Burhaneddin el-Mağribi „Enba Nucba el-Ebna“ ; Ebu el-Fida ,İmadeddin ed-Dimaşki „Tarih“ ; Şehabeddin el-Haffaci „Şerh eş-Şifa“ ; Hazin ,Alaeddin el-Bağdadiy „Tefsir“ ; Suyuti „Cam' el-Cavami“ “ ; İbin Ebil-Hadid „Şerh“ ; Ahmed ibin Hanbel „Musned“ ; Nesei „Hasais“ ; İbin Teymiye „Minhac es-Sunne“ ; Nureddin el-Halebi „Sire“ ; Ebu İshak es-Sa'alabiy „Tefsir el-Keşf vel-Beyan“ ; Muttaki el-Hindi „Kenz'ul-,Ummaal“ İbin Sa'd “Tabakaat“ ; Mecliysi „Bihar“ ...

Kureyş içinde İslam'a karşı olanlar peygamber efendimizin bu davetinden sonra kendisinin bu hususta ısrarlı olduğunu anlamışlardı. Bunun üzerine İslam dinini kabul edenlere karşı daha katı bir şekilde eziyet ve zulüm etmeye başlamışlardı. Her kabile veya eaila kendi içinden İslam dinini kabul edenleri sindirmeye çalışıyordu. Kureyş'in kafirleri tarafından en fazla eziyeti ve zulmü iman eden Yaser ailesi görmüştü. İslam dini uğruna ilk şehid olanlar Hz. Yaser ve hanımı Sümeyye idi. Bu iki zat Hz. Ammar'ın baba ve annesiydi. Ebu Cehil, Kureyş'in içinde peygamber efendimize ve inanlara karşı en büyük düşmanlığı gösteren kişiydi. Hz. Ammar ibin Yasir'de Ebu Cehil'in işkencesine maruz kalmıştı. Kureyş'in ileri gelenleri , maliyeti idare edenler, halkın İslam dinine girmesi ile kendi hakimiyetlerinin sallantıda olacağını sezmişlerdi. İslam dininin getirdiği eşitlik, adalet, özgürlük ve buna benzer değerleri kafirler kendilerine karşı bir tehlike olarak görmüşlerdi. Kureyş'in büyük aileleri devamlı Hz. Ebu Talib'in huzuruna gelerek , peygamber efendimizi şikayet ediyor ve onu susturması için ondan rica ediyorlardı. Hz. Ebu Talib onlara karşı yumuşak davranıp, zaman kazanılmasını sağlamıştı. Peygamber efendimizde ezilen halkı uyandırıp gerçeğe doğru götürmek için mücadelesine devam etmişti. Hz. Ammar , Kureyş'in zalimleri tarafından işkenceye tutulduğunda, ondan İslam dinini inkar etmesi ve putlara olan bağlılığını herkesin önünde şahadet etmesini istemişlerdi. Hz. Ammar bu işkenceye göğüs gererek dayanmak istemiş ve bu dava için ölmek istediğinde, peygamber efendimiz onun istedikleri kelimeleri söylemesi için haber gönderir. Hz. Ammar ağlayarak kafirlerin duymak istedikleri şahadeti söylemişti. Peygamber efendimiz Yasir ailesinin çektiklerini takdir etmiş ve Hz. Ammar hakkında şöyle buyurmuştu : “ **Ammar , kemiklerinin iliklerine kadar imanla doludur !!!**” İşte bu yüce zat tarihin akışı içinde devamlı olarak Hz. Ali'nin yanında yer almış ve İslam dininin esas sahibine bağlılığını göstermişti. Tıpkı halis bir imana sahip olan Hz. Ebu Zer , Hz. Mikdad ibnul-Esved ve Hz. Selman gibi. Hattab'ın oğlu Ömer ise bu zamanlarda kendi aşiretinden İslam dinini kabul eden bir kadına bizzat işkence etmişti.(1)

(1) İbin Hişşam „Sire“ ; Nureddin el-Halebi „Sire“ ; İbin Kesir „Sire“ Mecliyi „Bihar“ ...

HABEŞİSTAN'A İLK HİCRET

Peygamber efendimizin İslam'a davetinin beşinci yılında iman edenlerin Habeşistan'a hicret edip sığınmalarını hedeflemişti. Nitekim Kureyş'in zalimleri işkence ve baskılarını daha şiddetlendirmişlerdi. Müslümanlar küçük gruplar halinde gizlice Mekke'den çıkıp Habeşistan'a hareket ederler. Peygamber efendimiz Habeşistan hükümdarının adil ve insafı bir insan olduğunu biliyordu. Kureyş'in de ancak deniz yolu ile arkada bırakılabileceğini düşünmüştü. Nitekim Kureyş yakında olan bütün yerleşim merkezleri ile ticari bir işbirliği içindeydi. Bu sebepten denizin ayırdığı bu ülkeye müslümanların sığınmasını iyi düşünmüştü. Kureyş'in Habeşistan ile bir ticari ilişkisi yoktu. Kureyşliler, müslümanların Habeşistan'da güçleneceklerini iyi biliyorlardı. Müslümanlar dan hicret edenlerin başında peygamber efendimizin amcası oğlu ve hz. Ali'nin kardeşi hz. Cafer et-Tayyar vardı. Habeşistana vardıklarında peygamber efendimizin onlara buyurmuş olduğu gibi adil ve ihsan sahibi olan hükümdar Neccaşi'nin huzuruna çıkarlar. Neccaşi, müslümanları iyi karşılar ve yurdunda kalmalarına müsaade verir. Kureyş'in kafirleri bu durumdan haberdar olduklarında Neccaşi'yi müslümanlara karşı tutmak için oraya güvendikleri bir heyeti gönderirler. Bu heyetin başında Amr ibin As vardı. İşte bu Amr ibin As cahiliye devrinde müslümanların baş düşmanlarından olduğu gibi sonradan menfaatinden dolayı müslüman olduğunda da bu düşmanlığından vaz geçmemişti. Amr ibin As , Neccaşi'yi her ne kadar hile ile kandırmaya çalıştıysa buna muvaffak olmamıştı. Nitekim Neccaşi müslümanların başında gelen hz. Cafer'in söylediklerini dinledikten sonra İslam'ı anlamış ve onları koruması altına almıştı. Kureyş kafirleri , Neccaşi ile müslümanlara darbeyi vuramayınca Mekke'de onlara karşı eziyeti çoğaltmaya başlamışlardı. Bu döneme kadar peygamber efendimizin amcası hz. Hamza müslümanlığını gizli tutuyordu. Fakat peygamber efendimize ve müslümanlara eziyet edildiğinde kendiside müslümanlığını açığa vurmuş ve Kureyş'in kafirlerine karşı durmuştu. Ebu Cehil peygamber efendimize kötü laflar söylediğinde hz. Hamza onun başına vurmuş ve onu toplumun önünde küçükmüşü. Artık herkes müslümanların hz. Hamza ile yeni bir güç kazandıklarını biliyordu. Nitekim hz. Hamza babayığit bir battaldı. Kureyş'in kafirleri müslümanların çoğalmaya ve güçlenmeye başladıklarını gördüklerinde onlara karşı eziyet taktiğini değiştirdiler. Haşim oğullarına ve Muttalib oğullarına karşı sosyal ve iktisadi (ekonomik) ambargo uygulamaya başlamışlardı. Onlarla alış veriş yapılmıyacak, onlardan kız alınmayacak ve onlara kız verilmeyecek. Mekke'de yapılan bütün mühim toplantılara Haşim oğulları ve Muttalib oğulları katılmıyacaklardı. Bu ambargo ile ya zelil olup açlıktan öleceklerdi veya peygamber efendimizi onlara teslim edeceklerdi. Peygamber efendimiz peygamberliğinden vaz geçip eski durumu sağlarsa yine kabul edilecekti. İşte bu ağır maddeler antlaşmaya yazılı olarak

kaydedilmiş ve Beytullah'a (Ka'beye) asılmıştı.Bu antlaşma peygamberliğin altıncı yılından onuncu yılına kadar devam etmişti.Haşim oğulları bu zor günleri ancak Hz.Ebu Talib'in ve Hz.Hadice'nin maddi desteği ile geçebilmişlerdi. Hz.Hadice'nin mal varlığı İslam'ın kuruluşunda büyük bir hizmeti sağlamıştı.Hz.Ebu Talib'in tedbiri ile müslümanlar Kureyş'e karşı ayakta durabilmişti.Hz.Ebu Talib, hac mevsiminde dışardan gelen insanlar ile gizli olarak mal satın alarak müslümanların temel gıdalarını sağlamıştı.Müslümanlara açık bir şekilde hiç kimse bir şey satamıyordu.Dışardan gelip Haşimoğullarının mahallesine geçmek isteyenler Kureyş'in kafirleri tarafından teftiş ediliyordu.Mekke'ye gelip mal satmak isteyenlere öyle yüksek fiyat veriliyordu ki piyasaya gelen bütün mallar Kureyş'in kafirlerinin eline geçiyordu.Bu durum üç yıl kadar bu şekilde devam etmişti.Hz.Ebu talib devamlı olarak bu zor günlerde bizzat peygamber efendimizi himayesi altına almıştı.Onu , kendi oğullarının yatağına yatırıp, herhangi bir suikasta karşı düşmemesini tedbir olarak almıştı.Oğullarını peygamber efendimiz için feda etmeyi göze almıştı.Peygamberliğin sekizinci yılında Kureyş kafirleri peygamber efendimizi küçük düşürmek için ondan ayı ikiye bölmelerini istemişlerdi.Peygamber efendimiz bunu gerçekleştirmeyince onun yalancı olduğunu topluma sunmak istemişlerdi.Şanı yüce olan Allah, peygamberini teyid etmiş ve ay herkesin gözleri önünde ikiye bölünmüştü.Buna benzer daha mucizeler peygamber efendimiz tarafından Mekke halkına gösterilmişti.İnanan kişiler bu mucizeler ile daha da inançlı olmuş ve kafir olanlar ise küfürlerinde ısrar etmişlerdi.Ambargonun sona ermesinde en büyük etkeni kafirlerin kendi aralarında yazmış oldukları antlaşma yazısı olmuştu.Peygamber efendimiz amcası Hz.Ebu Talib' Kureyş'in kafirlerine gönderip, onların yazmış oldukları antlaşmanın içinde yazılan bütün Allah'ın isimlerinin silinmiş olduğunu söylemesini istemişti.Hz.Ebu Talib, Kureyş kafirlerinin bulundukları yere gittiğinde onlar Ebu Talib'in teslim olmak için geldiğini sanmışlardı.Hz.Ebu Talib, kendi aralarında yazmış oldukları antlaşmanın içinde her Allah'ın ismi geçtiği yerde bunun silinmiş olduğunu bildirdi.Kureyş kafirleri yazmış oldukları antlaşmayı bir süre Ka'beye astıktan sonra kendi aralarında saklamışlardı.Antlaşmayı sakladıkları yerden getirip açtıklarında Allah isminin her yazılı olduğu yerde silinmiş olduğunu gördüler.Hz.Ebu Talib, yeğeni olan peygamber efendimizin dinine inanmamış olsaydı ve özellikle peygamber efendimizin doğru söylediğini bilmeseydi Kureyş'in yanına gider miydi ? Hz.Ebu Talib, peygamber efendimizin mucizesini bizzat ortaya çıkması için hareket etmişti.Bu olaydan sonra Kureyş'in içinden bazıları iman etmiş, bazıları yapmış oldukları ambargo antlaşmasından vaz geçmiş ve geri kalanlarıda küfürlerinde devam etmişlerdi.Bu durum peygamberliğin onuncu yılına kadar devam etmişti.Peygamber efendimiz Kureyş'in zulmüne sabretmiş ve her türlü engeli geçmeyi başarmıştı.

HÜZÜN YILI

Peygamberliğin onuncu senesinde peygamber efendimizin yardımcısı ve koruyucusu olan hz.Ebu Talib vefat etmişti.Takriben bir ay sonra da müminlerin annesi ve cennet kadınlarının efendisi hz.Hadice vefat etmişti.Peygamber efendimiz bu iki ayrılığa o kadar üzülmüştü ki bunu ifade etmek için şöyle buyurmuştu : “ **Ümmetin başına iki musibet gelmiştir ki, hangisine daha üzüleceğimi bilemiyorum !**” (1) Peygamber efendimiz amcası hz.Ebu Talib’e ve hanımı hz.Hadice için o kadar üzüldüğü için bu yıla “ Hüzün yılı “ adı verildi.Hz.Ebu Talib kendisi ve ailesi ile peygamber efendimizi korumuş ve ona hizmet etmişti.Hanımı hz.Hadice onu en zor günlerinde maddi ve manevi desteği ile sevindirmiş ve davanın ayakta durabilmesi için yardımcı olmuştu.Peygamber efendimizin ahlakı Allah için sevmek ve Allah için düşman olmak ile mükellefti.Hz.Ebu talib iddia edildiği gibi iman etmemiş olsaydı, peygamber efendimizin onun ölümü için üzülmemesinin hiç bir anlamı olmazdı.Hz.Ebu Talib halis bir imana sahip olduğu gibi hiç şüphesiz peygamber efendimizin rızasını kazanarak vefat etmişti.Peygamber efendimiz amcası hz.Ebu Talib’i çok seviyordu.Bu sevgi akrabalık bağından oluşan sevgi değildi, bu sevgi İslam uğruna yapılan fedakarlığın karşılığında olan sevgidir.Allah’ın selamı ve rahmeti hz.Ebu Talib’in ve hz. Hadice’nin üzerine olsun.Allah’ın laneti de İslam düşmanlarının üzerine olsun.Hz.Ebu Talib’in vefatı ile Kureyş’in müslümanlara karşı baskısı şiddetlenmişti.Peygamber efendimiz Mekke’nin dışına çıkıp etraftaki insanları İslam’a davet etmek istemişti.Dinin yayılması ile Kureyş’in zayıflamasını sağlamak istiyordu.Mekke’ye yakın olan yerleşim yeri Taif’e hareket eder.Taif halkı her yönden Mekke’deki müşriklerin hakimiyeti altındaydı.Taif’in bahçelerinde yetişen meyveler Mekke pazarına satılıyordu.Ekonomik bağ bulunduğu gibi dini bir bağ da vardı.Taif’te bulunan büyük bir put Mekke’liler tarafından ziyaret ediliyordu.Uzza diye bilinen bu put Taif’te ziyaret ediliyordu.Taif halkı her yönden Mekke kafirleri ile iyi geçinmek zorundaydı.Bu sebepten peygamber efendimizin davetine katılmamışlardı.Peygamber efendimiz Taif’e olan bu hareketinde halkın onu şahsen tanımalarını ve konuştuklarının tesirini akıllarında tutabilmesi açısından iyi olmuştu.Nitekim Kureyş kafirleri peygamber efendimizin deli olduğunu ve sihirbazlık yaptığını etrafa yaymışlardı.Taif halkının bizzat peygamber efendimiz ile tanışması bu şüphenin giderilmesi açısından etkili olmuştu.Peygamberliğin onbirinci yılında Mekke’de büyük bir kıtlık zamanı yaşanır.

(1) Meclisi “Bihar” ...

Müşrikler bu devirde her türlü pıslığı yemeğe mecbur kalmışlardı.Bu duruma dayanamıyan Kureyş kafirlerinin başlarından Ebu Sufyan, peygamber efendimizin huzuruna gelmişti.Peygamber efendimizin Allah'tan bu durumu değiştirmesi için duada bulunmasını ister.Ebu Sufyan ve etrafındaki kafirler peygamber efendimizin hak davasında olduğunu iyi biliyorlardı ama hakimiyeti de kaybetmek istemiyorlardı.Ebu Sufyan gibi insanlar zayıf olan insanları ezerek yücelmişlerdi.Kendi şahısların hiç bir yüceliği ve özelliği yoktu.Bu gibi insanlar kibirliği ve bencilliği asla bırakmak istemiyorlardı.Peygamber efendimizin duası ile korku yaratan bu açlık ve kıtlık dönemi ortadan kalkmıştı.Peygamber efendimiz bunu Ebu Sufyan'ın hatırı veya isteği için yapmamıştı.Peygamber efendimiz bunu zayıf olan halk tabakasının artık hakkı görmeleri için yapmıştı.Ezilen halkın ancak İslam dini ile bir yere varabileceği işaretini vermişti.Neticede ezilen halkın kaybedecek hiç bir şeyi yoktu.İşte bu noktaya değinerek peygamber efendimiz etkisini göstermişti.

AŞİRETLERİN İSLAM'A DAVET EDİLMESİ

Peygamberliğin onbirinci yılında ,peygamber efendimiz Mekke'ye hac için gelen aşiretleri İslam dinine davet etmeye başlamıştı.Ebu Leheb, peygamber efendimizin davetini bozmak için aşiretleri İslam'a karşı ikna etmeye uğraşmıştı.Aşiretlerden Amir oğullarını İslam'a davet ettiğinde onlar peygamber efendimize şöyle demişlerdi : **“ Bizler sana davanda yardımcı olup Allah seni muzaffer kıldıktan sonra bizleri senin yerine bu işin başına tayin edecek misin ?”** Peygamber efendimizin cevabı şöyle olmuştu: **“ Bu iş Allah'ın elinde dir ! Bu makamı istediğine verir !”** Aşiret davaya inandığı için değilde sonradan hakim olabilme sevdası ile peygamber efendimize katılmak istiyordu.Peygamber efendimizin vermiş olduğu cevapta bazı müslümanların halen anlamak istemedikleri bir gerçek vardır.Şanı yüce olan Allah kendisi , peygamberin yerine geçecek başkanı tayin eder.Tıpkı hz.Ali'nin vasi ve halife olarak tayin edildiği gibi.Bu seçimi halk kendisi üstlenemez.Amir oğulları yurtlarına geri döndüklerinde peygamber efendimiz ile yaptıkları sohbeti bir yaşlı adama anlatırlar.O yaşlı adam anlattıklarını duyduğunda ellerini başına koyarak şöyle dedi **“ Ey Amir oğulları ! Bu yapmış olduğunuz hatayı geri çevirmek mümkün mü ?! Nefsim O'nun elinde olana yemin olsun ki İsmali oğullarından daha hiç biri böyle bir daveti yapmamıştır ! Bu davet hak olan bir iştir, sizin fikriniz neredeydi ?!”** Amir oğulları peygamber efendimize katılmamış olmaktan dolayı pişman olur.

Peygamberliğin onbirinci yılında Ebu Bekr ibin Ebi Kuhafe kızı Aişe'yi peygamber efendimize evlilik için takdim eder.Peygamber efendimizin Aişe ile olan nikahı Mekke'de kılınır ve evlilik devri ise hicretten sonra Medine'de gerçekleşir.Aişe'nin nikahı kıyıldığında yaşı onyeddi (17) idi.Mekke'den Medine'ye hicret edildiğinde Aişe'nin yaşı 19-20 arasındaydı.Bazı tarihçilerin ve hadis alimlerinin haber verdikleri gibi 9 yaşında değildi.Bunun doğruluğunu tesbit edebilmemiz için Aişe'nin ne zaman müslüman olduğu haberleri incelemeye almamız yeterli olacak.Tarihçilerin bazıları (1) Aişe'yi ilk müslüman olanların arasında sayarlar.Aişe'nin yaşını müslüman olduğunda 7 olarak hesap edersek ve peygamber efendimizin peygamberliğinin Mekke'de hicrete kadar 13 yıl olduğunu bildiğimizde netice ortaya kendiliğinden çıkmaktadır.Aişe müslüman olduğunda en azından 7 yaşındaydı, bunu 8 yaş olarak kabul etsekte fazla bir şey değişmez.Bir çocuğun müslüman olabileceğini kabul edebilmek için o çocuğun neye inandığını bilmesi ön şartlardandır.Bu duruma göre Aişe 7-8 yaşı arasında müslüman olmuş ve peygamber efendimizin hicretine kadar yani 13 yıl Mekke'de yaşamıştı.Bu müddetin toplamı 19 ile 20 yıl arası kadardır.

(1) İbin Hişşam “Sire” ; İbin Ebi Heyseme “Tarih” ...

Tarihçilerin ve hadis alimlerinin Aîşe'nin nikahı kıyıldığında yaşının 9 olduğunu söylemelerinin nedenlerini şimdi ele almak istemiyorum.Ama bir gerçek ortada varki Aîşe'nin nikahlandığı vakitteki yaşını 9 olarak kitaplarına yazanlar doğruyu ifade etmemişlerdir.Buna yakın bir ifadeyi **Tahavi “ Muşkil el-Aasar “** adlı kitabında zikretmiştir.Bu alim , Aîşe'nin Hz. Fatime'den daha yaşlı olduğunu zikretmektedir.Tahavi kitabında Aîşe'nin öbür kadınlara göre neden daha faziletli olduğunu hadisler ile zikrederken, Aîşe'nin baliğ bir yaşta müslümanlığı kabul ettiğini ve bu sebepten daha değerli olması gerektiğini savunmuştur.Tahavi'nin bu hesabına göre Aîşe'nin yaşı daha da büyük olması gerekir.Bir kızın buluğa varması adet görmesi(aybaşı görmesi) ile kabul edilir.Bir kızın hangi yaşta aybaşı olabileceğini burada tartışmak istemiyorum.Ama herkesin bildiğine göre hesap etmesi ile neticenin belli olacağından hiç şüphem yoktur.**İbin Kuteybe “ Maarif “** adlı kitabında Aîşe'nin vefat tarihini 58. Hicri yılı ve yaşını 70 olarak belirlemiş.Bu tesbite göre Aîşe, Mekke'den hicret ettiğinde en azından 12 yaşında olması gerekir.Hicri tarihin 0 noktası hicretten sonra olduğuna göre bu hesap doğrudur.Bazı tarihçilerin zikrettiğine göre Aîşe'nin vefat tarihi hicretin 57. yılı idi ve kendisi 70 yaşına varmıştı.Bu hesaba göre Aîşe'nin hicret esnasındaki yaşı en azından 13 idi.Peygamber efendimizin Aîşe ile nikahlanması ve evli olarak aynı evde yaşamaları arasında 3 yıl geçtiği haberi meşhur olduğuna göre Aîşe'nin gerdeğe girdiğinde en azından 16 yaşında olması gerekir.Bütün bu hesaplara rağmen Ehli Beyt imamlarından gelen haberlere göre Aîşe'e evlendiğinde 20 yaşındaydı.

AKABE BEYATİ

Peygamberliğin onbirinci yılında Medine'den gelen Evs ve Hazrec aşiretleri peygamber efendimiz ile görüşme yapmışlardı.Bu iki aşiret arasında geçmişe dayanan bir düşmanlık sürüyordu.Peygamber efendimizden duydukları ile bu düşmanlığın yok olacağına inanmışlardı.Nitekim peygamber efendimizin izah ettiği İslam dininde kardeşlik, sevgi , adalet ve beraberlik bu iki topluma neticede huzurlu bir yaşam getirecekti.Bu iki aşiretin heyeti Medine'ye geri dönüp, peygamber efendimiz ile yaptıkları görüşmeyi kendi aşiretlerine anlatırlar.Medine'de hakim olan putpereslik, Mekke'de olan putperestlik gibi hakimiyetini ekonomik olarak yapmıyordu.Mekke'de olan putperestlik hakim tabakanın ticari geliri için mühim bir noktaydı.Medine'de öyle bir durum yoktu.Bu sebepten putperestliğin Medine'de terkedilmesinde maddi bir zarar meydana gelmiyecekti.Aynı zamanda Medine civarında yaşayan yahudilerde arapların içinden yakın bir zamanda bir peygamberin çıkacağını Medine halkına anlatmışlardı.Bütün bu olumlu verilerin neticesinde Medine'de yaşayan bu iki aşiretin çoğunluğu müslümanlığa girmeyi kabul etmişti.Peygamberliğin onikinci yılında bu iki aşiretin temsilcisi olarak hac mevsiminde 12 kişi Mekke'ye gelir.İşte akabe denilen yerde, Mina vadisinde bu oniki kişi ve peygamber efendimiz arasında beyat (antlaşma, ahidleşme, verilen söze sadık kalınacağına şeref sözü verme) edilmişti.Bu beyatte peygamber efendimiz gelen heyete hitaben şöyle buyurmuştu : **“ Allah’a hiç bir şeyi ortak koşmayacaksınız ! Hırsızlık yapmayacaksınız ! Zina etmiyeceksiniz ! Çocuklarınızı (kız oldukları için) öldürmeyeceksiniz ! İftira etmiyeceksiniz ! Maruf olan (hak ve yerinde olan emirlerime) karşı asi olmayacaksınız ! Bu dediklerime uyarsanız cennet sizin olacaktır ! Bu söylediklerimden birine karşı tutumsuzluk yaparsanız emrinizi (akibetinizi) Allah’a havale ediyorum ! İsterse sizi bağışlar ve isterse sizi cezalan dırır !!!”** Peygamber efendimiz bu gelen heyet ile Medine'ye gidip Kuran-ı ve müslümanlığı öğretmesi için bir kişiyi gönderir.Bu kişi, Mus'ab ibin Umeyr idi.Mus'ab Medine'ye vardığında halktan beyat alır ve onları aydınlatmaya başlar.Takriben bir yıl sonra Mus'ab Mekke'ye geri gelip Medine'de gerçekleşen gelişmeyi peygamber efendimize haber verir.Peygamber efendimiz bu gelişmeye çok sevinmişti.

İKİNCİ AKABE BEYATİ

Peygamberliğin onüçüncü yılında Medine'den hac mevsimi için hayli bir kalabalık gelir.Bu gelen kalabalığın içinde müslüman olup , müslümanlığını gizleyenler olduğu gibi müşrik (putperest) olanlar da vardı.Müslüman olanlar hac mevsiminde ilk olarak peygamber efendimiz ile görüşme imkanına sahip olurlar.Peygamber efendimiz bu gelen müslümanlardan takriben 70 kişi ile gizli bir buluşma yapar.Bu buluşmada yeniden peygamber efendimize söz verilir (beyat edilir) .Peygamber efendimiz toplanan heyete karşı şu maddelerin kabul edilmesini şart koşar :

- 1- **Peygamber efendimizi ve Ehli Beytini, kendi nefislerini ve ehillerini korudukları gibi korumalarını !**
- 2- **Peygamber efendimizi ve Ehli Beytini gerekirse evlerinde barındırmalarını ve yardımcı olmalarını !**
- 3- **Her türlü zorluğa karşı Peygamber efendimize itaat etmeleri !**
- 4- **İyi ve kötü gidişata rağmen dava için maddi yardım yapılması !**
- 5- **İyiliği her zaman emretmek (yürütmek) !**
- 6- **Allah yolunda kendilerine karşı çıkanlara alt vermemek !**
- 7- **Hakkı her zaman ve her yerde savunmak**
- 8- **Amirlik (başkanlık) konusunda ehil olanlara karşı tartışma yapmamak**

Peygamber efendimiz amirlik konusunda itaat edilmesi hususunu Mekke'de iken şart koşmayı ihmal etmemişti.Peygamber efendimizin bir iş için ehil göreceği kişiyi herkesin kabul edip ona itaat etmesi gerektiğini işin başından itibaren onlara açıklamıştı.Ayrıca peygamber efendimiz Medine heyetine iki önemli şeyin olacağına dair işaret buyurdu.Bu iki şey ; Arap aşiretlerinin Medine halkına karşı savaş açacaklarına ve araplardan hariç milletlerinde İslam dinin yıkmak için Medine halkına saldıracaklarını önceden bildirdi.Medine halkı daha peygamber efendimize beyat etmeden önce kendisinin üzerine gelecek ağırlıktan haberdar edilmişti.Bu durumu bilerek beyat etmeleri istenmişti.Bu sözleşmede hazır olan Hz.Ebul-Heysem ibin Teyyihaan şöyle dedi : “ **Ey Allah'ın elçisi ! Bizim kanımız senin kanın için fedadır ! Bizim nefsimiz senin nefsine fedadır ! Kendi nefsin ve Rabbin için istediğin şartı bize koşabilirsin !!!**” Peygamber efendimizin bu gizli yapılan toplantısında Hz.Hamza ve Hz.Ali'de

bulunuyorlardı.Mekke'nin kafirleri bu toplantıyı casuslarından haber aldıklarında , kılıçları ellerinde toplantının yapıldığı yere gelirler.Gerçekleşen bu toplantının Mekke müşrikleri için ne kadar tehlikeli olduğunu iyi biliyorlardı.Toplantının yapıldığı mahalleye geldiklerinde dar geçitin içinde hz.Hamza ve hz.Ali'nin olduklarını görürler.Hz.Hamza gelen kafirlere karşı şöyle buyurdu : “ **Bu mahalleye geçmek isteyen herkesi bu kılıçım ile öldüreceğim !!!**” Müşrikler sadece bir toplantının olup olmadığını öğrenmek için geldiklerini bildirirler.Bu arada içeride toplananların birer birer dağılmasını peygamber efendimiz temin etmiş olur.İşte müslümanlar dağılana kadarhz.Hamza ve hz.Ali müşrikleri o dar geçitte durdurmuşlardı.Herkes dağıldığında müşriklerin içeri girip bakmaları için yol verirler.Müşrikler mahalleye girdiklerinde orada hiç kimsenin bulunmadığını görürler.Bu toplantıda hazır olan oniki nakib (kefil) seçilmişti.Bu sözleşmeden sonra İslam dini yayılma ve büyüme devrine geçmişti.

MEKKE'DEN MEDİNE'YE HİCRET

Peygamberliğin 13. Yılında peygamber efendimiz ve müslümanların çoğunluğu evlerini ve yurtlarını terkederek Medine'ye hicret ederler.Bu hicretin sebebi Mekke'de gelişen baskı ve zulümlerdi.Aynı zamanda Kureyş müşrikleri yaptıkları baskının müslümanlara bir etki yapmadığını gördüklerinde peygamber efendimizi öldürmek için kendi aralarında karar almışlardı.Bu karara göre her aşiret kendinden bir kişiyi peygamber efendimizi evinde öldürmek için tayin edecekti.Peygamber efendimizin çeşitli aşiretlerin tarafından aynı zamanda vurulup öldürülmesi Haşim oğullarının intikam girişimini zorlaştırması için düşünülmüştü.Bu plana göre İslam davası peygamber efendimizin ölümü ile sona varacaktı.Kureyş müşrikleri bu anlaşmayı kendi aralarında gizli yapmışlardı.Şanı yüce olan Allah, kafirlerin yaptıkları bu antlaşmayı peygamber efendimize Cibrail aleyhisselamın vasıtası ile bildirmiş ve Mekke'den Medine'ye göç etmesini istemişti.Mekke'nin durumuna göre , Medine'ye göç etmek için yeterince neden vardı.Mekke içinde bulunan aşiretlerin gelir kaynağı olan putperestliğin çoğunluk olarak bırakılması o zamanda daha mümkün değildi.Buna karşılık ise Medine'de halkın çoğunluğu İslam dinini kabul etmişti.Medine şehri İslam'ın yayılması ve güçlenmesi için çok uygun bir yerdi.Mekke kafirleri bu gerçeğin farkında idiler.Bu sebepten de peygamber efendimizi Mekke'de öldürerek korktukları gelişmenin önüne geçmek istiyorlardı.Peygamber efendimize hicret (göç) izni geldiğinde , müslümanlar toplu olarak Mekke'den çıkmadılar.Müslümanların çoğunluğu teker teker gizli olarak Mekke'yi terketmişlerdi.Bazıları da herkesin görebileceği bir şekilde Mekke'den ayrılmışlardı.Hicretin başlayacağı zamanda peygamber efendimiz muhacirler arasında kardeşlik bağı kurmuştu.Her müslümanı kendi dengi ile kardeş ilan etmişti.Ebu Bekr'i Ömer ile kardeş kılmıştı.Hz.Hamza ve hz.Zeyd ibin Haris'i kardeş tayin etmişti.Osman ve Abdurrahman ibin avf arasında ; hz.Zubeyr ve hz.Abdullah ibin Mes'du arasında ; hz.Ubade ibin Haris ve hz.Bilal arasında ; Mus'ab ibin Umeyr ve Huzeyfe'nin hizmetçisi Salim arasında ; Said ibin Zeyd ve Talha ibin Ubeydullah arasında ve Peygamber efendimiz kendi nefsi ve hz.Ali arasında kardeşlik bağı kurmuştu.Peygamber efendimiz hz.Ali'ye hitaben şöyle buyurdu : “ Ey Ali ! Sen dünya ve ahirette kardeşimsin !” (1)

(1) Tirmizi “Sunen” ; İbin Mace “Sunen” ; Hakim “Mustedrik” ; İbin Sa'd “Tabakaat” ; Suyuti “Durrel-Mensur” ; Muttaki el-Hindi “Kenz'ul-'Ummaal” ;

Peygamber efendimiz Kureyş kafirlerinin onu yatarken yatağında öldürmek için anlaştıklarını biliyordu.Kendi yatağına güvенеbileceğı birinin yatması gerekiyordu.Bu kişı İslam davası için kendini feda etmekten çekinmiyecek ve korkmayacaktı.Peygamber efendimiz, hz.Ali’ye kafirlerin niyetini anlattıktan sonra onun kendi yatağına yatmasını ister.Hz.Ali hiç tereddüt etmeden bunu kabul eder.Şanı yüce olan Allah, yakın meleklerine hitaben şöyle buyurdu : “ **Sizin aranızda kardeşlik bağı kursaydım hanginiz öbürünüz için hayatını feda etmek isterdi ?**” Hz.Cebrail ve hz.Mikail bir şey demeyince , Allah şöyle buyurdu : “ **Ali’yi görmezmissiniz ki kendisiyle elçim Muhammed arasında kardeşlik bağı olduğı için nefsinı kardeşı yerine feda etmekten çekinmiyor ! İkiniz Ali’nin yanın gidin ve onu koruyun !!!**” Cebrail aleyhisselam hz.Ali’nin başı ucunda ve hz.Mikail’de onun ayakları ucunda beklediler.Cebrail aleyhisselam buyurdu ki : “ **Ey Ali ! Senin gibi kim olabilir ? Allah, seninle meleklerine karşı iftihar ediyor !!!**” (1) Gece olduğıunda kafirler peygamber efendimizin yatağının bulunduğı yere gelip giriş yerinde beklediler.Bu gelenlerin arasında Halid ibin Velid’te vardı.Her biri kılıcını çekmiş ve peygamber efendimizi vuracağı anı bekliyordu.Peygamber efendimiz , hz.Ali’yi yatağına yatırdıktan sonra kapıya doğru yönelir ve orada beklemekte olan kafirlere karşı şu ayetleri okur : “ **Biz, onların önlerine ve arkalarına bir sed koyduk.Ve gözlerini bağladık.Artık onlar göremezler.**” (Ya-Sin Suresi : 9-10) Bu ayetleri okuduktan sonra orada beklemekte olan kafirlerin üzerine bir avuç toprağı serper.Kafirler ise hiç bir şeyden haberleri olmamış gibi donup kalmışlardı.Hepsi peygamber efendimizin yatağının bulunduğı yere bakıyorlar ve olup bitenlerden bir şey farketmiyorlardı.Ebu Bekr bu sıralarda peygamber efendimizin yattığı yere yaklaşıp, peygamberin yatakta olduğunu düşünerek onu çağırır.Hz.Ali, Ebu Bekr’in sesini duyduğunda örtüyü yüzünden kaldırıp kendini ona gösterir.Ebu Bekr şaşkın bir halde peygamber efendimizin nerede olduğunu öğrenmek ister.(2) Ebu Bekr’in hicreti ile ilgili yazılan haberlerin çoğı birbirine uygun değildir.Ebu Bekr’in hicret olayında şüpheli bir kişı olduğunu Kuran-ı Kerim’de ki ayetler açık bir şekilde göstermektedir.Peygamber efendimizin hicretini zikreden ayetlerde Ebu Bekr’in durumu bellidir.Ayetlerin tefsirine ve mantığına beraber bakalım.Şanı yüce olan Allah şöyle buyurdu :

- (1) Fahreddin er-Razi “ Tefsir’ul-Kebir “ ; İbn’ul-Esir “Usud’ul-Ğaabe” ; Hakim “Mustedrik” ; Ğazaliy “İhya” ; Sa’alabiy “Tefsir” ; İbin Sabbağ el-Maliki “Fusul el-Muhimme” ; İbin Ebil-Hadid “Şerh” ; Mecliysi “Bihar” ...
- (2) Nesei “ Hasais “ ; Hakim “Mustedrik” ; Ahmed ibin Hanbel “Musned” ; İbin ‘Asakir “El-Muvafakaat” ; Tabarani “Mu’cim” ; Heysemi “Mecma’ez-Zevaid”

“ Eğer siz elçime (peygambere) yardım etmezseniz, Allah ona (önceden yardım ettiği gibi) yine yardım eder.Kafirler onu (peygamberi) Mekke’den çıkardıkları zaman yanında ikinin (iki kişinin) ikincisi ile mağarada beraberdi.Peygamber yanındakine (Ebu Bekr’e) : Mahzun olma (korkma) Allah bizi korur, yardım eder.Allah, onun (peygamberin kalbine) huzuru ve kuvveti indirdi.Ve onu görmediğiniz ordularla (meleklerle) teyid etti, (takviye etti)...” (Tevbe suresi : 40)

Tevbe suresinde inen bu ayette Ebu Bekr’in zikredildiği tarza baktığımızda onun hiç bir faziletini göremeyiz.Tam tersine Ebu Bekr’in şüpheli bir durumda olduğunu görüyoruz.Şanı yüce olan Allah, yalnız peygamber efendimizin kalbine huzuru indiriyor ve Ebu Bekr bundan hariç tutuluyor.Aynı zamanda Allah, yalnız peygamber efendimizi melekleri ile takviye ve teyid ediyor.Peygamber efendimizin yanında duran Ebu Bekr bu teyidten hariç tutuluyor.Önemli olan bütün hitab sadece peygamber efendimize yöneltilmiş ve Ebu Bekr’in bundan hariç tutulmuş olmasıdır.Bu durum düşündürücü değil mi ? Ebu Bekr , peygamber efendimiz ile beraber olduğu halde neden korkmuştu ??? Mağarada sadece peygamber efendimiz ve Ebu Bekr bulunduğu halde, şanı yüce olan Allah, Ebu Bekr’i, peygamber efendimiz ile beraber hitaba müsterek kılmamış !!! Ayette Ebu Bekr’in zikri, peygamber efendimizin“yanındaki” kişi ifadesi ile ancak anılmış.Ayette Ebu Bekr’in tek bir özelliği var o da peygamber efendimizin yanında bir kişi olarak zikredilmesidir.Kuran-ı Kerim’de Kehf Ehli (Mağara ehli) anılmışlardır, bu kişilerin tarihi İsa aleyhisselamın devrinden sonra idi.Bu zatlar hükümdarın şerrinden kurtulmak için mağaraya yanlarında gelen köpekleri ile saklanmışlardı.Şanı yüce olan Allah , bu olayı Kuran-ı Kerim’de anlatırken Kehf ehline köpeğide dahil kımış ve onu o zatların “sahipleri” yani yanında bulunan olarak zikretmiştir.Burada köpeğin herhangi bir özelliği yoktur.Ebu Bekr’in bu hicret olayında iyi bir intiba bırakmadığına dair Kuran-ı Kerim’den örnekler vererek tesbit etmek mümkündür.Tarihin akışı içinde Ebu Bekr’in şahsiyetini yeterince aktaracağım için bu konuyu fazla genişletmek istemiyorum.Ebu Bekr içeri girdiğinde Kureyş kafirleri kapıda bekliyorlardı.Kafirler Ebu Bekr’i nasıl fark etmediler ??? Ebu Bekr, peygamber efendimizin yatakta olmadığını ve onun yerine Hz.Ali’nin yattığını farkettiğinde dışarı çıkar.Yine kafirlerin yanından geçip yoluna devam eder !!! Acaba kafirler neden Ebu Bekr’i göremediler ??? Netici itibarıyla Ebu Bekr, peygamber efendimizin peşinden giderek ona yetişir.Peygamber efendimiz karanlıkta kimin

geldiğini bilmiyordu, Ebu Bekr ona yaklaştığında kim olduğunu bilmişti. Peygamber efendimiz , Ebu Bekr'i geri çevirmeyip beraberinde alması en mantıklı olan seçimdi. Aksi takdirde müşrikler , Ebu Bekr'i fark edip peygamber efendimizi takip etmeleri daha kolay olabilirdi. Müşrikler, peygamber efendimizin kapısında bir müddet bekledikten sonra içeri girip kılıçları ile vurmak istediklerinde Hz. Ali örtüyü kaldırıp onlara görünür. Müşrikler neye uğradıklarını şaşırılmışlardı. Müşriklerin önünde Halid ibin Velid duruyordu. Hz. Ali, Halid'in elini kıvrarak kılıcını alır ve kolunu arkasına bükerek. Halid duyduğu acıdan deve gibi bağırmaya başlar. Hz. Ali, Halid'i yere bıraktıktan sonra geri kalan kafirlerin üzerine Halid'in kılıcı ile gittiğinde hepsi hayvan sürüsünün kaçtığı gibi önünden kaçarlar. Müşrikler , peygamber efendimizin Mekke'den çıktığını anladıklarında izini bulmak için adam getirirler. Ebu Bekr'in , peygamber efendimize yettiği yerden itibaren izleri daha iyi takip edebiliyorlardı. Müşriklerin yanında gelen izleri takip eden adam inanılmaz bir şekilde izleri tarif ediyordu. Bu adam Ebu Bekr'i izlerinden tanımış ve bu izlerin ona ait olduğunu söylemişti. Bu izleri mağaranın önüne kadar takip ettiler. Oraya vardıklarında mağaranın önünde yabani bir güvercinin yuva kurmuş olduğunu ve girişinin örümcek ağı ile örüldüğünü görmüşlerdi. Herhangi birinin mağaraya girdiğinde bu ağın bozulması gerekiyordu, ağın bozuk olmaması ile kimsenin içeriye girmediğine kanaat getirmişlerdi. Aynı zamanda yabani bir güvercinin orada kalmış olması mağaraya kimsenin girmediğine dair bir kanıt olarak görülmüştü. Mağaranın içinden peygamber efendimiz ve yanında bulunan Ebu Bekr bütün olanları görüyorlardı. Ebu Bekr korkusunu gizliyememiş ve ne olacağını peygamber efendimize devamlı sormuştu. Peygamber efendimiz ona , müşriklerin bir zarar vermeden gideceklerini söylüyordu. Peygamber efendimiz, Ebu Bekr'in inanması için mağarada bir mucize göstermişti. Peygamber efendimiz Ebu Bekr'in yüzüne eli ile sürüp ona şöyle buyurdu : **“ Mağaradan dışarı bak !”** Ebu Bekr dışarı baktığında Hz. Cafer et-Tayyar'ın Habeşistan'a hicret edişini seyretti. Ebu Bekr gördüklerine sadece şaşırılmıştı. Tıpkı müşriklerin kendisini ve peygamber efendimizi mağaranın içinde görmediklerine şaşırdığı gibi. Ertesi gün müşrikler aramaktan vaz geçtiklerinde Hz. Ali, peygamber efendimizin bulunduğu mağaraya gelir. Peygamber efendimiz , Hz. Ali'ye yapması gerektiği bütün şeyleri tavsiye eder. Hz. Ali, tavsiye edildiği gibi peygamber efendimiz de bulunan bütün emanetleri sahiplerine geri verecek , Haşim oğullarından geri kalanları ve Hz. Fatime'yi beraberinde Medine'ye getirecekti. Peygamber efendimiz mağarada üç gün kaldıktan sonra Medine yolunu takip eder. İyi düşünülmesi gerekir ki, peygamber efendimiz kendisinden sonra Mekke'de müşriklerin elinde Hz. Ali'nin yalnız başına kalacağını iyi biliyordu. Hz. Ali, bütün müşriklerin savaşçılarına karşı yalnızdı. Müşriklerin , peygamber efendimizin yatağında yatarak hicretine yardımcı olan Hz. Ali'ye karşı kin ve düşmanlık göstereceklerini biliyordu. Ama peygamber efendimiz arkasında ehli üzerine kimi vekil olarak bıraktığını da iyi biliyordu. Hz. Ali'nin burada göstermiş olduğu yiğitliği İslam tarihinde hiç kimse

gösterememiştir.Hz.Ali üç gün sonra annesi Hz. Fatime bint Esed'i, peygamber efendimizin kızı Hz.Fatime'yi ve Haşim oğullarından geri kalanları beraberinde alıp Mekke'den hareket eder.Peygamber efendimiz Medine dışında Kuba adındaki bir menzilde, Hz.Ali ve geri kalanların ona yetişmesi için bekler.Ebu Bekr, peygamber efendimizin Medine'ye girmesi için o kadar ısrarda bulmasına rağmen peygamber efendimizin cevabı şöyle olmuştu : “ **Anamın oğlu Ali ve kızım Fatime bana yetişmeden asla Medine'ye girmem !**” Ebu Bekr, peygamber efendimizi beklemeden Medine'ye gider.Hz.Ali Mekke'den dışarı çıkarken kafirlerden bir gurup onun yolunu kesip gitmesine mani olmak ister.Hz.Ali kılıcını çekip ona yaklaşan kafirlerden birini, bir vuruş ile öldürür.Hz.Ali o kadar güçlü bir şekilde vurmuştu ki kafiri ve bineğini ikiye kesmişti.Kafirler bu vuruşu gördüklerinde Hz.Ali'yi ve yanındakilerini rahat bırakmaya mecbur olurlar.Daha sonra Mekke'de bulunan zayıf müslümanlar teker teker Hz.Ali'nin kafilesine katılırlar.Hz.Ali beraberindekiler ile peygamber efendimizin yanına , Kuba menziline kadar yol alırlar.Peygamber efendimiz Hz.Ali'nin yürümekten kanayan ayaklarını ve halini gördüğünde kavuşma sevinci ile onu kucaklayıp ağlar.Peygamber efendimiz burada Hz.Ali'ye hitaben şöyle buyurdu : “ **Ey Ali ! Sen bu ümmetin içinde Allah'a ve peygamberine ilk iman edensin ! Sen bu ümmetin içinde Allah'a ve peygamberine doğru ilk hicret edensin.Sen, Allah'ın peygamberine sonuna kadar en yakın olansın.Allah'a yemin olsun ki, seni ancak kalbi iman ile sınanmış olan sever ve seni ancak kafir veya münafık olan sevmez !!!**” (1)

Peygamber efendimiz , Hz.Ali'yi sevmiyenin kafir ve münafık olduğunu buyurmuş.Mekke devrinde acaba münafıklar var mıydı ? Yani müslüman olduğunu gösterip gerçekte müslüman olmıyanlar.Bu soru Medine devri için çok mühimdir.Münafıklığın sadece Medine'de başladığını düşünürsek yanlış olur.Medine'de kurulan müslümanlığı sonradan bozan kişiler Mekke'den Medine'ye gelen müslümanlar olduğunu tarihin akışı içinde okuyacağız.Mekke'den peygamber efendimize katılanların bazıları İslam dininin yakın bir tarihte mal, mülk ve hakimiyete sahip olacağını peygamber efendimizin sözlerinden anlamışlardı.Bu gibi insanlar peygamber efendimiz ile sadece bu maddi varlıktan istifade etmek için gelmişlerdi.Bunların öyle bir karaktere sahip olduklarını ilerde göstermiş oldukları çeşitli tavırlarından anlıyacağız.Medine devrine geçmeden bu açıklamayı yapmakta önem görüyorum.Mekke'den gelen iki yüzlü müslümanların yaptıkları yatırımlar Medine devrinde kendini sonunda göstermiştir.Peygamber efendimiz İslam dini ile kardeşliği , sevgiyi, adaleti, beraber barış içinde yaşamayı getirmişti.Ama bu değindiğim şahısların peygamber efendimizin vefatından sonra getirmiş oldukları zulüm ve gaddarlardan başka bir şey olmamıştı.İslam dinini yozlaştırmış ve insanları kendi görüşlerine göre İslam'a yetiştirmiş.

---

(1) Meclisi “ Bihar’ul-Envar “

Bu hadisin muhtasar olarak çok yerde zikri mevcuttur.Hadis alimleri bu hadisi parça parça zikretmişlerdir.Hz.Ali'yi ancak mümin insanın seveceğini ve onu ancak münafık olan kişinin sevmiyeceğini ifade eden hadis Buhari'nin “ Sahih “ kitabında , Nesei'nin “ Hasais “ kitabında ve daha nice muteber kitapta zikredilmiştir.Hz.Ali'nin ilk iman ettiğini nakleden nice muteber hadisler vardır.Hz.Ali'nin sonuna kadar peygamber efendimize en yakın olduğunu nice muteber alimler zikretmişlerdir...

Bu iki yüzölçü müslümanlar yeni yerler feth etmiş ve oradaki insanları da kendi düşüncelerine göre İslam dinine yetiştirmişlerdir.İslam aleminde halen gördüğümüz çarpıklık ve mantıksızlık Mekke münafıklarının ekmiş oldukları nifak ve küfür tohumlarının ürünleridir.Şanı yüce olan Allah, insanlar için iyiliği ve güzelliği istemiştir.İnsanlardan bencil ve zalim olanlar ise bu güzelliği ve iyiliği sadece kendileri için düşünmüş ve başkalarına bunu ancak kendi şartları altında tatırmışlardı.Hükümdarlıklarını sürdürebilmek için Allah'ın bütün emirlerini ayakları altına almaktan çekinmemişlerdir.İşte bu gibi zalim insanların geleceğini Mekke münafıkları hazırlamışlardı.Medine devri Kuba menziline sonra başlamış ve İslam dininin geniş ufku burada açılmıştı.

MEDİNE DEVRİ

Peygamber efendimiz , peygamberliğinin onüç yılını Mekke’de geçirmiş ve bu müddetten sonra 53 yaşında Medine’ye göç (hicret) etmişti.Medine’de ise hayatının sonuna kadar takriben on yıl daha yaşamıştı.

Peygamber efendimiz , hz.Ali ve yanındakiler Mekke’den ona Kuba menzilinde yetiştiklerinde onlarla beraber Medine’ye geçmişti.Hz.Ali, peygamber efendimiz ile adım adım beraber Medine’ye dahil olmuştu.Peygamber efendimizin Medine’de kalabileceği bir evi olmadığı için halktan herkes onun kendi evinde konuk olmasını istiyordu.Peygamber efendimiz halkın kalbini kırmamak için devesinin duracağı yerde kendisinin konaklayacağını buyurmuştu.Peygamber efendimiz devesini serbest bıraktığında , deve bir yere varıp orada oturmuştu.Devenin oturduğu yer, Eba Eyyub el-Ansari’nin evinin önü idi.Medine halkı içinde en fakir olanlardan Eba Eyyub el-Ansari hazretleri , peygamber efendimize konukluk etme mutluluğuna nail olmuştu.Peygamber efendimiz Medine’de ilk olarak toplumun bir araya gelebilmesi için bir yerin yapılması için düşüncesini halka açıklar.Toplumu bir araya getirebilecek yerin en uygunu , insanların beraber ibadet ettiği yer olabilirdi.Toplu olarak ibadet edebilmek için bir yerin inşa edilmesine peygamber efendimiz kendisi bizzat iştirak etmişti.Halkın eğitimi için gereken tedbirleri hemen başlatmıştı.Bir devletin oluşabilmesi için gereken bütün ön çalışmalar devreye girmişti.Etrafta yaşayan yahudilerin kurlmakta olan bu devleti nasıl etkileyebileceğine dair tedbirler düşünüldü.Nitekim ileride Mekke müşriklerini (putperestlerini) İslam dinini yıkmak için maddi olarak destekleyecek olanlar yahudilerdi.Peygamber efendimiz, Mekke’den Medine’ye göç eden müslümanların maddi sıkıntı çekmemeleri için iki toplumun arasında manevi kardeşlik bağının kurulmasını sağlamıştı.Bu manevi kardeşlik bağı tabii olan kardeşlik bağının getirdiği veraseti de içeriyordu.Mekke’den gelen bir müslüman (muhacir) ve Medine’de yaşayan müslüman kardeşine (ansar) a vefatından sonra varisi olacaktı.Ta ki, şanı yüce olan Allah bu veraset işini Kuran-ı Kerim’de beyan edene kadar devam edecekti.İbadet yeri inşa edildiğinde herkes bir tuğla taşırken hz.Ammar ibin Yasir iki tuğla taşılırdı.Peygamber efendimiz bunu gördüğünde hz.Ammar’ın yüzündeki toprağı eli ile silmiş ve şöyle buyurmuştu : “ **Ey Ammmar ! Seni, bağı (ası) bir toplum öldürecektir ! Sen onları cennete**

davet edeceksin, onlar ise seni cehennemin ateşine davet edeceklerdir !!!”

(1)

(1) Buhari “Sahih” ; Muslim “Sahih” ; Tirmizi “Sunen” ; Hakim “Mustedrik” ; Ahmed ibin Hanbel “Musned” (muhtasar); Hatib el-Bağdadi “Tarih” ; Ebu Nu’aym “Hilye”(muhtasar) ...

Peygamber efendimiz hayatında kendisinden sonra olacıklara işaret buyurarak insanları doğruyu seçmeleri için kolaylık sağlamıştı.Nitekim orada hazır olan bütün müslümanlar peygamber efendimizin , hz.Ammar için buyurduğunu duymuşlardı.Hz.Ammar bilindiği gibi hz.Ali’nin halifelîği zamanında onunla beraber Muaviye ve adamlarına karşı savaşmıştı.Hz.Ammar, Muaviye’nin adamları tarafından şehid edilmişti.Hz.Ammar onları cennete, hz.Ali’nin itaatine çağırmıştı, onlar ise onu cehennemin ateşine Muaviye’nin itaatine çağırmışlardı.İbadet yerinin inşaatından sonra kurulan kardeşlik bağında peygamber efendimiz hz.Ali’yi kendi nefsi için kardeş tayin etmişti.Peygamber efendimiz bütün eshabına bir kardeşi tayin edip hz.Ali’ye kimseyi kardeş olarak göstermediğinde, hz.Ali şöyle demişti : **“ Ey Allah’ın elçisi ! Bütün eshabına bir kardeş tayin ettin de beni kardeşsiz mi bırakacaksın ?!”** Peygamber efendimiz bunu duyduğunda şöyle buyurdu : **“ Ey Ali ! Seni kendi nefsim için bırakmışım.Sen , benim kardeşimsin, ben de senin kardeşimim ! Seni her kim sorarsa ona deki : Ben Allah’ın kulu ve peygamberinin kardeşiyim! Bunu senden sonra kim iddia ederse yalancıdır !Beni hak ile gönderen Allah’a yemin olsun ki, seni ancak kendi nefsim için geride bıraktım ! Sen, benden Harun’un Musa’ya olan menzilindesin ki, ancak şu fark varki benden sonra peygamber yoktur ! Sen , benim kardeşim ve varisimsin !!!”**

(1)

-----
(1) Ahmed ibn Hanbel “ Menakib “ ; İbin Asakir “ Erbe’in et-Tuval “ ; Tabarani “ Mu’cim “ ; Bağavi “ Masabiyh” ; İbin Sa’d “ Tabakaat “ ; Muttaki el-Hindi “ Kenz’ul-Ummaal “ ; Tabari “ Riyad’un-Nadara “ ; Tirmizi “Sunen” ; Hakim “Mustedrik” ; İbin ‘Abdelbirr “El-İstiy’aab” ; Sıbt ibin Cevziy “Tezkire” ; İbin Sabbağ el-Malikiy “Fusul el-Muhimme” ; İbin Kesir “Tarih” ; Suyuti “Tarih el-Hulafe” ; İbin Hacer “El-İsabe” ; Nureddin el-Halabi “Sire” ; Ebu Ya’la “Musned” ; İbin Hişam “Tarih” ; Sa’id ibin Mansur “Sunen” ; Beyhaki “El-Mehasin vel-Meseviy” ; Havarezmi “Menakib” ; Mecliysi “Bihar” ...

Bu kurulan kardeşlik bağı ile iki toplum arasındaki yaşamın daha iyi olması düşünülmüştü. İman edenler bunu takdir ederek beraber yaşamın daha iyi olmasına katkıda bulunacaklardı. Herkes eşit bir şekilde hayata devam etme imkanına sahip olmuştu. Medine halkı arasında Hazrec aşireti ve Evs aşireti arasındaki soğukluk bu kardeşlik bağı ile yumuşatılmıştı. Aynı zamanda Medine civarında yaşayan yahudilere karşı birlik ve beraberlik içinde yaşamın gücü gösterilmeliydi. Toplumun birarada iyi yaşayabilmesi için sadece kanun ve nizamlar yeterli olamazdı. Bu beraberliği manevi değerler ile beslemek , toplumun geleceği açısından daha etkili olurdu. Hicretin birinci yılında, Mekke’de babası Ebu Bekr tarafından peygamber efendimize nikah edilen Aişe , peygamber efendimizin evine onun hanımı olarak girmişti. Aişe’nin , peygamber efendimizin evine girmesi ile bu evin içindeki huzur ve sukunet yavaş yavaş bozulmuştu. Aişe, ihtiras ve kıskançlığını her fırsatta göstermekten çekinmiyordu. (1) Aişe’nin peygamber efendimizin vasiyetine ve şanı yüce olan Allah’ın Kuran-ı Kerim’deki emrine nasıl muhalefet ettiğini yeri geldiğinde zikredeceğim.

Hicretin birinci yılında Hz. Selman el-Farisi , peygamber efendimizin huzuruna gelerek iman ettiğini ikrar etmişti. Hz. Selman İran’lı olup orada ateşe tapan insanların arasında yaşıyordu. Bu inancın doğru olmadığını bilen Hz. Selman oradan ayrılıp çeşitli ülkeleri dolaşmıştı. Her vardığı ülkede gerçek din mensublarının hizmetinde bulunmuştu. Sonunda Arabistan’a varmış ve peygamber efendimizin zuhur ettiğini öğrenmişti. Yahudi bir adam Hz. Selman’ı bir hizmetçi olarak satın almıştı. Hz. Selman yoldaşları tarafından tuzağa düşürülmüş ve köle pazarında bu yahudi adama satılmıştı. Hz. Selman her ülkede tanıştığı gerçek din adamlarından aldığı bilgiler ile peygamber efendimizin özelliklerini önceden öğrenmiş bulunuyordu. Peygamber efendimiz Medine’ye geldiğinde onun haberini almış ve huzuruna gelmişti. Hz. Selman, peygamber efendimiz ile ilk buluştuğunda beraberinde ona sunmak için sadaka olarak bir tabak hurma getirmişti. Peygamber efendimiz hurma tabağını etrafında oturan eshabına uzatıp takdim eder, fakat kendisi hurmadan yemez. Hz. Selman, peygamberlerin sadaka malından yemez olduklarını önceden öğrenmişti. Hz. Selman bir müddet sonra bir tabak hurma daha getirip bunun kendisinden bir hediye olduğunu söylediğinde peygamber efendimiz o hurmadan alıp yer. Hz. Selman bu hikmeti ile etrafta hazır olan eshaba da peygamber efendimizin peygamberliğinin hak olduğuna dair manevi destek

vermişti.Hz.Selman, peygamber efendimizin omuzu hizasında, sırtında olan peygamberlik mühürünü gördüğünde onun ayaklarına kapanmış ve halis imanını izhar etmişti.

(1) Buhari “Sahih” Kitabında Aişe’nin ahlakını ve edebini açığa veren çok sayıda haber nakletmiştir. ; Mecliyi “Bihar” ...

Peygamber efendimiz Hz.Selman’ın halis ve temiz kişiliğini bildiği için onun hakkında şöyle buyurmuştu : **“Selman bizden , Ehli Beytten dir !”** (1) Peygamber efendimizin bu hadisini Hendek veya Ahzab olarak bilinen savaşın hazırlığında söylediği de rivayet edilmiştir.Peygamber efendimiz bu hadisini çeşitli yerlerde söylemiş olabilir.

Peygamber efendimiz ibadet yerinin etrafına kendisi, Ehli Beyti ve eshabının bazıları için odalar yapılmasını istemişti.Herkes kendisine tayin edilen yeri inşa etmişti.Bu yapılan odalar çember şeklinde ibadet yerinin etrafını sarmıştı.Her odanın ibadet yerine açılan bir kapısı bulunuyordu.Eshab evlerinden çıktıklarında direk ibadet yerine geçiyorlardı.Bir müddet sonra Cibrail aleyhisselam , peygamber efendimizin huzuruna gelip şöyle buyurdu : **“ Ey Muhammed ! Senin ve Ali’nin ibadet yerine açılan kapısı hariç bütün kapıların kapatılması için eshabına emir ver ! Bu ibadet yerinde sana helal olan ancak Ali’ye helaldir !!!”** Peygamber efendimiz , Allah’tan gelen bu emri yerine getirmeleri için eshabına bildirir.Eshabın içinde bazıları bu emire karşı tepki gösterir.Halkın arasında ileri geri söylentiler çoğaldığında peygamber efendimiz herkesi ibadet yerine çağırır.Toplanan halka hitaben peygamber efendimiz şöyle buyurur : **“ Ey insanlar ! Ben kendimden sizin kapılarınızı kapatıp Ali’nin kapısını açık bırakmadım ! Ben, sadece bana emredileni yerine getirdim ! Allah, Ali’nin kapısını açık bıraktı ve sizin kapılarınızı da kapattı !!!”** (2)

-----
(1) Hz.Selman’ın Ehli Beyte dahil kılındığını çok sayıda tarih ve hadis kitabı zikretmişlerdir.

(2) Tirmizi “ Sahih “ ; Suyuti “ Durrel-Mensur “ ; Hakim “ Mustedrik “ ; Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ; Nesei “ Hasais “ ve “Sunen” ; Ebu Ya’la “ Musned “ ; Said ibin Mansur “ Sunen “ ; Tabarani “ Mu’cim “ ; Heysemi “Mecma’u-Zevaid “ ; Muttaki el-Hindi “ Kenz’ul-Ummaal “ ; Zehebi “ Miyzan’ul-İ’tidaal “ ve “Talhis” ; Sibt ibin Cevziy “Tezkire” ; İbin Ebil-Hadid “Şerh” ; İbin Kesir “Tarih” Hatib el-Bağdadi “Tarih” ; Suyuti “Cem’ el-Cavami” “ ; İbin Hacer “El-Kavl el-Musedded” ; İbin Ebi Şeybe “Musned” ; Ebu Nu’aym “Hilye” ve “Fadail es-Sahabe” ; Nureddin el-Halebi “Sire” ; Kastalani “İrşad es-Sari” ; Bezzar “Musned” ; İbin ‘Asakir “Tarih” Tahavi “Muşkil el-Asaar” ; Mecliyi “Bihar” ...

Eshab temiz olmadıkları halde ibadet yerine girip çıkıyorlardı.Şanı yüce olan Allah, onların gizli tutukları bu gerçeği kapılarını kapatarak sona erdirdi.Peygamber efendimizin ve hz.Ali'nin maddi ve manevi temizliği bu olayda sabit olmuştur.Eshabtan bazıları bu olaydan hiç hoşlanmamıştı.Ebu Bekr, Medine etrafında olan “ Sunh “ adlı bir köye yerleşir.(1)

Hicretin ikinci yılında Uşeyre diye bilinen savaş meydana gelir.Bu savaşta peygamber efendimiz hz.Ali'ye onun çok sevdiği “ Ebu Turab “ künyesini vermişti.Hz.Ali ve hz.Ammar ağaçların arasında toprağın üzerine uzanıp uyumuşlardı.Peygamber efendimiz onları farkettiğinde yanlarına gelir.Hz.Ali , peygamber efendimizi hisedip uyandığında, peygamber efendimiz onun elbisesi üzerindeki toprağı silkeliyerek ona şöyle buyurdu : “ **Ey Ebu Turab ! Ayağa kalk !**” (2) Ebu Turab'ın türkçe anlamı “ Toprağın babası “ dır.Hz.Ali'nin en çok sevdiği künye bu olaydan sonra “ Ebu Turab “ olmuştur.Hz.Ali'yi sevmiyenler onun taraftarlarına tarih boyunca “ Turabiler “ lakabını vermişlerdi.Hz.Ali'ye verilen bu künyenin sırrını ancak arifler bilir.Bu bir tesadüf eseri değildi.

- (1) Buhari “ Sahih “ kitabında Ebu Bekr'in, peygamber efendimizin vefatından sonra “ Sunh “ diye bilinen köydeki evinden Medine'ye geldiğini zikretmiştir.Tarih kitaplarında bu olayı bildirmişlerdir.
- (2) Hz.Ali'nin künyesini “ Ebu Turab “ olarak zikredenler ; Müslim “ Sahih “ ; Tirmizi “ Sahih “ ; Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ...

HİCRETİN İKİNCİ YILINDA BEDİR SAVAŞI

İslam tarihinin sosyal ve iktisadi (ekonomik) açısına baktığımızda, yaşanan savaşların önemini anlamak mümkün olur.İslam tarihinde Medine halkı açısından savaşların neden önemli olduklarına kısa bir şekilde değinmek istiyorum.Mekke kafirlerinin en büyük ekonomik üstünlüğü kervanlar ile sağlanan ticaret geliri idi.Bu ticaretin geliri onların çevreye hakim olmalarını sağlamıştı.Kureyş'in kafirleri bu üstünlüklerini her yerde geçerli kılmayı istemişlerdi.Peygamber efendimiz onların güçlerini zayıflatmak için Medine civarından geçen kervanları durduruyordu.Kureyşliler hakimiyetlerini sürdürebilmek için bu kervan ticaretini devam ettirmekten vaz geçemezlerdi.İslam dininde kurtuluşu gören halk, Kureyş'in ticari gelirinin kesilmesi ile rahat bir geleceğe bakabileceklerini de iyi biliyorlardı.İslam dinine bağlı insanların çoğalmasi ile ekonomi dengesinin değişeceği de kesindi.Peygamber efendimiz bu konuda Kureyş'lilere hadlerini bildirmek istemişti.İslam tarihi içinde büyük savaşlardan biri , Bedir diye bilinen yerde olmuştu.Bu savaşa katılan müslümanların sayısı 313 olarak tarih kitaplarında zikredilmiş.Müşriklerin sayısı ise 1000 civarındaydı.Müslümanlar binek ve silah açısından çok zayıftılar.Kureyş'liler ise tam teçhizatlı olarak savaşa gelmişlerdi.Bedir yerine varıldığında İslam bayrağını Hz.Ali taşıyordu.İki ordu karşı karşıya durduğunda, peygamber efendimiz onların ilk olarak saldırmasını beklemelerini kendi askerlerine talimat verdi.Müşrikler teke tek savaşmak için müslümanlardan savaşçı istemişlerdi.Kureyş'ten , Utbe, Şeybe ve Velid adınaki kişiler öne çıkarak savaşçı istemişlerdi.Müslüman ordusundan Ansar toplumundan üç kişi öne çıkarak onlara karşı durdular.Kureyş kafirleri bu kişileri denkleme olmadığını söyleyerek onları geri çevirdiler.Onlar , Mekke'den hicret eden müslümanları istiyorlardı.Peygamber efendimiz onların kimi istediklerini iyi biliyordu ve şöyle buyurdu : “ **Ey Ubeyde ! Ey Hamza ! Ey Ali ! Onlara karşı durun ve haklarınızı onlardan alın !**” Hz.Ali'ye, Velid düşmüştü.Hz.Ali, fazla vakit geçirmeden Velid'i öldürür.Hz.Hamza, Şeybe ile savaşıyordu.İkisinin elinden kılıçları düşmüş elleri ile boğuşuyorlardı.Hz.Hamza uzun boyluydu.Hz.Ali, ikisinin boğuştuğu yere gelip Hz.Hamza'ya hitaben şöyle buyurdu : “ **Ey amca ! Başını aşağı ey !**” Hz.Hamza başını Şeybe'nin karnına dayadığında Hz.Ali ortada duran Şeybe'nin başını bir vuruşla ortadan kesti.Öbür tarafta Hz.Ubeyde, Utbe ile savaşıyordu.Utbe, Hz.Ubeyde'nin ayağını kesmiş ve kendisinde onun

başını yaralamıştı.Hz.Ali onlara doğru gidip, Utbe'nin işini bitirir.Ayağı kesik olan Hz.Ubeyde ibin Haris , peygamber efendimizin huzuruna götürülür.Hz.Ubeyde, peygamber efendimizin ailesinden olarak bu savaşta şehid düşer.Peygamber efendimiz kendi öz akrabasını ilk olarak savaşa sürüp, Ansar'a ve geri kalan müslümanlara karşı samimi olduğunu gösterir.Bunun üzerine toplu saldırı başlamış ve iki tarafa birbirine girmişti.

Savaşın sonunda müşriklerden 70 kişi öldürülmüştü.Tarihçilerin zikrettiklerine göre bu savaşta öldürülenlerin 35'ini Hz.Ali öldürmüş ve geri kalanların öldürülmesine iştirak etmişti.(1) Bu savaşta melekler, Allah tarafından yardımcı olarak gönderildi.Peygamber efendimiz savaşa başlarken Hz.Ali'nin ona verdiği bir avuç toprağı kafirlere doğru savurup şöyle nida etti : **“ Yüzleri kara olsun !”** Bu savrulan toprak (veya çakıl) bütün kafirlere isabet etmişti.Şanı yüce olan Allah şöyle buyurdu : **“ Ve (o bir avuç toprağı) atan da sen değildin.Fakat atan Allah idi.”** (Enfal suresi : 17) Şanı yüce olan Allah , Bedir savaşı için ayetler indirdi, buyurdu ki : **“ Hani siz, Rabbinizden yardım duasında bulunmuştunuz, O da : Ben, size birbiri ardınca Melekle yardım edeceğim, diye duanıza karşılık vermişti.Allah, bu yardımı sırf size müjde olsun ve kalbiniz mutmain (huzurlu) olsun diye yapmıştı.Yoksa nusret ve zafer yalnız Allah'ın tarafından gelir.Allah , Aziz ve Hakim'dir.”** (Enfal suresi : 9-10) **“ Hani, Rabbin Meleklerle : Ben, sizinle beraberim.Haydi müminlere yardımcı olun, diye vahyetmişti.Kafirlerin kalblerine korku bırakacağım... buyuruyordu.”** (Enfal suresi : 12)

Şanı yüce olan Allah, bu korkuyu Hz.Ali'nin eli ile kafirlere göstermişti.Kafirlerin en ileri gelenlerini Hz.Ali öldürmüştü. Enfal suresi ; 17 : **“ Onları siz öldürmediniz.Fakat onları Allah öldürdü.”**

Peygamber efendimiz Bedir yerine geldiğinde suya ihtiyaç olmuştu.Gecenin zifri karanlığında peygamber efendimiz etrafındaki eshabına hitaben şöyle buyurdu : **“ Bize kim su getirebilir ?”** Herkes suskun kaldığında Hz.Ali şöyle der : **“ Ey Allah'ın elçisi , ben getiririm !”** Hz.Ali su lie dolduracağı tulumu alıp su kuyusunun bulunduğu yere gittiğinde onu Allah'ın en önde gelen Melekleri olan Hz.Cebrail, Hz Mikail ve Hz.İsrafil selamlarlar.(2)

Bedir savaşının neticesi Hz.Ali ve Medine halkına peygamber efendimizin vefatından sonra büyük düşmanlıklar getirmişti.Hz.Ali, Mekke kafirlerinin en önde gelenlerini bu savaşta öldürmüştü.Hz.Ali gibi Medine halkı da bu savaşta Mekke müşriklerini öldürmüştü.Müslümanların sayısı az olduğundan kimin kimi öldürdüğü biliniyordu.

---

(1) İbn'ul-Esir “ Usud'ul-Gaabe “ ; İbin 'Asakir “Tarih” ; Şeyh el-Mufid “İrşaad” ; İbin Şehraaşub “Menakib” ; Belazuri “Ensab'ul-Eşraf” ; Tabressi “Mecma'ul-Beyan” ; Kummi “Tefsir” ; Vakidi “Mağazi” İbin Hişşam “Sire” ; Mecliyisi “Bihar” ...

(2) Tabressi “ İhticaac “ ; ‘Ayyaşı “Tefsir” ; Şeyh Saduk “Hisaaal” ; Mecliyisi “Bihar” ...

Peygamber efendimizin vefatından sonra Hz. Ali , bu öldürmüş olduğu kafirlerin sonradan müslüman olan akrabalarının düşmanlığına maruz kalmıştı. Emevilerin devrinde Medine halkına yapılan zulümler hiç bir müslüman tarafından yapılamazdı. Bu zulmün tek sebebi Bedir savaşında öldürülen akrabalar idi. Hz. Ali halifeliği zamanında ona karşı çıkan Muaviye’ye gönderdiği mektubunda şöyle buyurmuştu : “ **Ben hakkıyla Hasan’ın babası olarak anılırım ! Bedir gününde Allah, benim elimle senin deden Utbe’nin, amcan Şeybe’nin, dayın Velid’in ve kardeşin Hanzala’nın kanını akıtmıştı ! Bedir günündeki kılıç halen elimde ve o günün kalbi ile düşmana (sana) karşı durmaktayım !!!**” (1)

İslam tarihinin içinde Emevilerin gerçekten Bedir savaşının intikamını almak için ellerinden geleni yaptıklarını ileride göreceğiz. Ansar toplumunun sayısal olarak Bedir savaşında ağırlıklı olmaları, onların tarihte Emevilerin hışmına uğramalarına sebep olmuştu.

Bedir savaşını zikreden tarihçilerin kitaplarına baktığımızda Ebu Bekr ve Ömer gibi insanların o savaşta göstermiş oldukları hiç bir kahramanlığa veya özelliğe rastlayamayız. Sanki bunlar o savaşa katılmamış gibi intiba var. Bu iki kişinin bazı kitaplarda battal ve kahramanlıkları sadece kelimeler ile zikrediliyor. Halbuki bu iki insanın tarihte bir darbe kılıç vurduklarını okuyamazsınız. İslam dininin çok önemli olan Bedir savaşı hareketinde Ebu Bekr ve Ömer gibilerin hiç bir kayde değer hizmeti olmamıştı. Bütün savaşlarda ve önemli yerlerde bu iki insanın ve benzerlerinin İslam dinine hiç bir hizmetleri görülmemişti.

Bedir savaşından sonra hicretin ikinci yılında Allah’ın isteği doğrultusunda Hz. Ali ve Hz. Fatime’nin evliliği gerçekleşir. Hz. Fatime , peygamber efendimizin tek kızıdır. Peygamber efendimizin vefatına kadar hayatta kalan tek çocuğudur.

(1) İbin ‘Asem el-Kufi “El-Futuh”
Mecliyisi “Bihar’ul-Envar” ...

Peygamber efendimizin zürriyeti , damadı hz.Ali ve kızı hz.Fatime'nin soyundan devam etmişti.Bu sebepten peygamber efendimiz hz.Hasan ve hz.Hüseyin'e hitaben şöyle buyurdu: “ **Her annenin oğulları baba tarafına şekil ve huy itibarıyla benzerler.Fatime'nin oğulları bu duruma bağlı değillerdir, onların velisi Benim ! Onlar şekil ve huy açısından bana benzerler !!!**” (1) Hz.Hasan ve hz.Hüseyin'in ne derecede peygamber efendimize manevi açıdan yakın olduklarını onların doğumu bölümünde zikredeceğim.Peygamber efendimiz kızı hz.Fatime'yi o kadar seviyordu ki ona şu lakabı vermişti : “ **Babasının annesi !**” (2) Hz.Fatime, peygamber efendimiz tarafından manevi bir değer ve destek olarak gösterilmişti.Hz.Fatime, babası peygamber efendimizin meclisine dahil olduğunda , peygamber efendimiz ayağa kalkarak onu yerine oturturdu. (3) Peygamber efendimiz her imkanda kızı hz.Fatime'ye olan sevgisini ve takdirini göstermişti, bir gün eshabına hitaben şöyle buyurdu : “**Fatime , benden bir parçadır ! Onu üzen veya eziyet eden beni üzmüş ve eziyet etmiş olur!**”(4)

(1) Hakim “ Mustedrik “
Hatib el-Bağdadi ” Tarih “
Tabarani “ Mu'cim “
El-Muttaki “ Kenz'ul-Ummaal “
İbin Asakir “ Tarih “
Ebu Ya'la “ Musned “
Ahmed ibin Hanbel “ Menakib “
Heysemi “ Mecma'zu-Zevaid “
Tabari “ Riyad'un-Nadara “
El-Heytemi “ Sava'ik-ul Muhrika “
(2) İbn'ul-Esir “ Usud'ul-Ğaabe “
İbn Abdelbirr “ İstiy'aab ”

(3) Tirmizi “ Sahih “
Ebu Davud “ Sunen “
Hakim “ Mustedrik “
Buhari “ El-Edeb el-Mufrid “
Askalani “ Feth el-Baari “
İbin Abdelbirr “ El-İstiy'aab “
Beyhaki “ Sunen “

(4) Buhari “ Sahih “
Muslim “ Sahih “
Tirmizi “ Sahih “
Hakim “ Mustedrik “
Ahmed ibin Hanbel “ Musned “
Nesai “ Hasais “
Ebu Davud “ Sunen “
Ebu Nu'aym “ Hilyet'ul-Evliya “
Beyhaki “ Sunen “
Tabarani “ Mu'cim “

Yine başka bir hadisinde kızı hz.Fatime'yi şöyle yüceltmışti : “ **Allah, Fatime'nin rızasına rıza gösterir ve gazabına da gazablanır !**” (1) Peygamber efendimiz devamlı olarak kızı hz.Fatime'ye karşı özel bir muamele göstermiş, onu sayıp sevmişti.Peygamber efendimiz Medine'den ayrıldığında son olarak kızı hz.Fatime ile vedalaşır ve geri döndüğünde ilk olarak onunla selamlaştırdı.(2)

Peygamber efendimizin takdirine ve sevgisine sahip olan hz.Fatime ile evlenmek için Kureyş'in ileri gelenleri talip olmuşlardı.Peygamber efendimiz hz.Fatime'nin evlilik konusunda Allah'ın emrini beklediğini söyleyerek hepsini geri çevirmişti.Daha sonra vahiy yolu ile hz.Fatime'nin hz.Ali ile evlendirilmesi Allah tarafından istenir.Cebrail aleyhisselam, peygamber efendimizin huzuruna gelip şöyle buyurmuş : “ **Ey Muhammed ! Allah, kızın Fatime'yi Ali ile evlendirmeni sana emrediyor !**” (3) Bunun üzerine Peygamber efendimiz eshabına hitaben şöyle buyurdu : “ **Şanı yüce olan Allah, Ali ve benim aramda kardeşlik bağı kurdu.Ve Ali'yi yedi gökün üstünde kızım Fatime ile evlendirdi.Evliliğin şahidliğini Allah'a en yakın Melekler yaptı.Ali'yi bana halife ve vasi kıldı.Ali benden, ben de Ali denim ; onu seven beni sevendir ve onu buğz eden , beni buğz edendir.Melekler , Ali'ye olan sevgileri ile Allah'a yakın olurlar !!!**” (4) Peygamber efendimiz kızı hz.Fatime'nin evliliğine gereken vahyi aldığı anda eshabına hitaben şöyle buyurdu : “**Şanı yüce olan Allah, nuru (Ali'yi) nur (Fatime) ile evlendirmemi bana emretti !!!**” (5) Peygamber efendimiz , kızı hz.Fatime'yi evlilik gecesinde hz.Ali'nin evine götürdüğünde önünde kendisi , sağında hz.Cebrail, solunda hz.Mikail ve arkasından yetmişbin Melek yürümüşü.Hepsi sabaha kadar Allah'ı takdis ve tesbih ettiler. (6)

- (1) Hakim “Mustedrik” ; İbn'ul-Esir “Usud'ul-Ğaabe” ; İbin Hacer “El-İsaabe” ; Ebu Nu'aym “Fadail es-Sahabe” ; Ebu Ya'la “Musned” ; Tabarani “Mu'cim” ; Zehebi “Mizan'ul-İ'tidaal” ; Muttaki el-Hindi “Kenz” Ebu Musa ibin Mesna el-Basri “Mu'cem” ; İbin 'Asakir “Tarih” ; Sıbt ibin Cevziy “Tezkire” ; Muhibeddin et-Tabari “Zahair” ; Ebu Sa'id el-Harkuşi “El-Muellif” İbin Hacer el-Heysimi “Sava'ik “ ; Mecliysi “Bihar” ....
- (2) Ebi Davud “Sunun” ; Ahmed ibin Hanbel “Musned” ; Beyhaki “Sunen” ; Hakim “Mustedrik” ; Zehebi “Talhis” ; Ebu Nu'aym “Hilye” ; Heytemi “Sava'ik el-Muhrika” ...

- (3) Tabarani “Mu’cim” ; Beyhaki “Sunen” ; Hatib el-Bağdadi “Tarih” İbin ‘Asakir “Tarih” ; Hakim “Mustedrik” ; Heysemi “Mecma’ ez-Zevaid” ; Munavi “Fayd’ul-Kadir” ; Muhib et-Tabari “Zahair el-‘Ukba” ; İbin Ebil-Hadid “Şerh” ...
- (4) Şeyh Saduk”Amaal” ; Mecliysi “Bihar” ...
- (5) Hafız Receb el-Bursi “Meşarik envar’ul-yakin” ; Şeyh Saduk “Amaal” ; İbin Şehraşub “Menakib” ; El-İrbiliy “Keşf el-Ğumme” ; Havarezmi “Menakib” ..
- (6) Hatib el-Bağdadi “Tarih” ; İbin Marduveyh “Menakib” ; Deylemi “Firdevs” ; İrbiliy “Keşf el-Ğumme” ; Havarazmi “Menakib” ; Mecliysi “Bihar” ...

Hız.Fatime evlendikten sonra Kureys’in kadınları yanına gelip şöyle demişlerdi :
“ Baban seni en fakir adamla evlendirdi !” Hız.Fatime kadınların bu söylediğini peygamber efendimize söylediğinde, peygamber efendimiz şöyle buyurdu : **“ Ey kızım ! Seni, ümmetimin içinde ilk İslam olanı ; en alimi ve en iyi huya sahip olanı ile evlendirdim ! Şanı yüce olan Allah yeryüzüne bakıp babamı seçti ve bir daha baktığında kocamı (Ali’yi) bütün varlığın içinden seçti ! (1) Beni peygamber olarak seçti ve Ali’yi bana vasi kıldı !!!!”**
 (2)

Bedir savaşından sonra peygamber efendimiz, hz Umm Seleme ile evlendi.Hız.Umm Seleme, hz.Hadice’den sonra peygamber efendimizin hanımları içinde en takvalı ve faziletli olanıydı.Hız.Umm Seleme kamil bir iman ve salim bir akıla sahipti.Hız.Umm Seleme, peygamber efendimizin vefatından sonra onun ahbine sadık kalıp Ehli Beytin yolundan gitmişti.Müminlerin emiri hz.Ali’ye gereken itaati göstermiş ve halkı ona uymaları için çağrıda bulunmuştu.Peygamber efendimizin hanımlarından Aişe ve Hafsa’ya devamlı olarak iyi nasihatlerde bulunmuş ve onları doğru yolda kalmaları için davet etmişti.Hız.Umm Seleme devamlı olarak Ehli Beytin hizmetinde bulunmuş ve onların rızasını kazanmıştı.

-
- (1) Hakim “Mustedrik” ; Hatib el-Bağdadi “Tarih” ; İbn’ul-Esir “Usud’ul-Ğaabe” ; Ebu Nu’aym “Hilye” ; Muhib et-Tabari “Zahairel-‘Ukba” ; Hatib el-Bağdadi “El-Muttafik” ; Suyuti “Cam’ el-Cavami” “ ; Ahmed ibin Hanbel “Musned” İbin ‘Abdelbirr “El-İstiy’aab” ; Nureddin el-Halabi “Sire” ;İbin Ebil-Hadid “Şerh” ; Tabarani “Mu’cim” ; Heysemi “Mecma’u ez-Zevaid” ; Muttaki el-Hindi “Kenz’ul-‘Ummaal” ; Şeyh et-Tusi “Amaal” ; Mecliysi “Bihar” ...
  - (2) Heysemi “Mecma’u ez-Zevaid” ; Muhib et-Tabari “Zahair el-‘Ukba” ; Muttaki el-Hindi “Kenz” ; Tabarani “Mu’cim” ; Mecliysi “Bihar” ...

Hicretin üçüncü yılında imam-ı Hasan hazretleri dünyaya geldi.Peygamber efendimiz buna çok sevinmişti ve kendisi bizzat ismini vermişti.Peygamber efendimiz Hz.Hasan'a vereceği ismi Allah'ın ona vahiy yolu ile bildirmesini beklemişti.Şanı yüce olan Allah, peygamber efendimize şöyle buyurdu : **“Ey habibim Muhammed ! Ali senden, Harun'un Musa'ya olan menzilesindedir ! Bu oğlana, Harun'un oğlu olan Şubber'in ismini ver !”**Peygamber efendimiz Buyurdu ki : **“ Ya Rabbi ! Benim dilim arapçadır ! “ Allah buyurdu ki : **“ İsmi , Şubber'in arapça manası olan Hasan koy !” (1)****

Hasan ve Hüseyin isimleri araplarda ilk olarak Peygamber efendimizin torunlarına verilmişti.Bu iki isim Allah tarafından verildiğine dair çok sayıda haberler vardır.Hz.Hasan, peygamber efendimizin evinde büyümüş ve onun terbiyesi altında yetişmişti.Hz.Hasan, anne, baba ve dede tarafından en yüce değerler ile yetiştirilmiş ve eğitilmişti.Peygamber efendimiz, Hz.Hasan'ı sevdiğini her fırsatta eshabına belirtmeyi ihmal etmemişti.Bir gün Peygamber efendimiz eshabına namaz kıldırıldığı bir anda , Hz.Hasan gelip secde bulunan peygamber efendimizin, dedesinin sırtına çıkmıştı.Peygamber efendimiz, Hz.Hasan'ı sırtından düşürmemek için secdesinde uzun bir müddet bekledi.Eshab olanları secde oldukları için göremiyorlardı.Hepsi ,peygamber efendimize vahyin geldiğini ve bu sebepten secdesini uzattığını düşünmüşlerdi.Hz.Hasan, peygamber efendimizin sırtından indiğinde , peygamber efendimiz doğrulmuş ve sonra namazını sona erdirmişti.Eshab, uzun secdenin sebebini sorduklarında onlara hitaben şöyle buyurdu : **“ Ben secdede iken oğlum Hasan sırtıma çıktı.Ben de onu rahatsız etmek istemedim ve onun inmesini bekledim !” (2)**

Peygamber efendimiz , Allah'a karşı durduğu namazında bile Hz.Hasan'ı rahatsız olmasın diye bekledi.Peygamber efendimizin ümmeti olan eshabı acaba Hz.Hasan'a karşı nasıl davranmıştı ? Peygamber efendimizin vefatından sonra Hz.Hasan'a yapılan zulüm ve saygısızlık, peygamber efendimizin Hz.Hasan'a göstermiş olduğu bu özene ve sevgiye yakışabilir mi ? Hz.Hasan, Muaviye gibi bir adamın karşısında yalnız terkedildi.Bu hususu ileride Hz.Hasan'ın döneminde işleyeceğim.

(1) Diyarbekri “Tarih'ul-Hamiys” ; Sam'ani “Fadail es-Sahaba” ; Deylemi “Firdevs” ; Ahmed ibin Hanbel “Musned” ; Beyhaki “Sunen” ; Şeyh Saduk “Amaal” ; İbin Şehraaşub “Menakib” ; Mecliysi ”Bihar” ...

- (2) Hakim “Mustedrik” ; Ahmed ibin Hanbel “Musned” ; İbin ‘Asakir “Tarih” ; Beyhaki “Sunen” ; Tabarani “Mu’cim” ; Nesei “Hasais” ; İbn’ul-Esir “Usud’ul-Ğaabe” ; Sa’id ibin Mansur “Musned” ; Ebu Ya’la “Musned” ; Muttaki el-Hindi “Kenz” ; Mecliysi “Bihar” ...

ÇEŞİTLİ SAVAŞLAR

Hicretin üçüncü yılından itibaren çeşitli savunma amaçlı savaşlar olmuştu. Medine’nin etrafında yaşayan Yahudiler, İslam dininin güçlendiğini farkettilerinde bu gelişmeye karşı harekete geçmişlerdi. Yahudiler tarih boyunca mal ve mülke sahiplenme ihtirasına düşmüşlerdi. Başka toplumları kendilerine nazaran hakir ve değersiz görmekteydiler. Kendilerini , Allah tarafından seçilmiş en yüce toplum olarak bilirler. Peygamber efendimizin, Medine’ye getirmiş olduğu İslam dinindeki sınıfsızlığı ve eşitliği kendi kurmuş oldukları dünyalarına ters görüyorlardı. İslam dininin hareketini önceden de ortadan kaldırmak için Kureyş kafirleri ile anlaşmaya girmişlerdi. Bu anlaşma neticesinde Kureyş’in ticari geliri zedelenmeyecek ve Yahudilerin civardaki kurmuş oldukları sistem bozulmayacaktı. Mekke müşrikleri (putperestleri) Bedir savaşının acısını yok edebilmek için yeni bir savaşın hazırlığına girmişti. Yahudiler de önceden Medine halkı ile yapmış oldukları barış anlaşmasını bozarak, Mekke müşriklerini müslümanlara karşı savaşmaları için teşvik ve destek etmeye başlamışlardı.

UHUD SAVAŞI

Hicretin üçüncü yılında Mekke müşrikleri (putperestleri) müslümanlara karşı savaşmak için var güçleri ile hazırlık yapmışlardı. Etrafta yaşayan bütün aşiretleri kendi etraflarında toplayarak , peygamber efendimize ve müslümanlara karşı savaşmaya ikna etmişlerdi. Müşrikler Medine'ye doğru takriben üçbin kişi ile hareket etmişlerdi. Uhud, Medine'ye takriben üç mil uzaklıkta olan bir dağın adıdır. Bu dağın etrafına müşrikler vardıklarında orada kendilerine bir karargah kurmuşlardı. Peygamber efendimiz müşriklere karşı Medine'den takriben bin kişi ile çıkmıştı. İslam bayrağını müminlerin emiri Hz. Ali taşıyordu. (1) Peygamber efendimiz , eshabı ile Uhud dağına yetiştiğinde, dağı arkalarına siper olarak almışlardı. Durdukları, karargah edindikleri yerin solunda olan bir geçitin üzerine eshabından 50 kişiyi okçu olarak tayin etmişti. Şayet müşrikler dağın etrafından dolanıp, müslümanları arkadan vurmaya teşebbüs ettiklerinde bu okçular onlara mani olacaktı. Peygamber efendimiz , okçuların başına eshabından Abdullah ibin Cubeyr'i amir olarak tayin etti ve bütün okçulara hitaben şöyle buyurdu : “ **Bizim galip geldiğimizi veya öldürüldüğümüzü görürseniz, benim talimatım size gelmeden sakın yerinizden ayrılmayın !**” Bu önemli ifadeyi bütün tarihçiler zikretmişlerdir. Okçular, müslümanların arkadan vurulmaması için hayati bir önem taşıyordu. Peygamber efendimiz savaşın akışını önceden bildiği için okçuların yerlerinde sabit kalmasını özellikle tenbih etmişti. Peygamber efendimiz, eshabının düşmana karşı sıra sıra durmaları için talimat vermiş ve herkes sıralar halinde müşriklere karşı durmuştu. Müşriklerin başında duran bayraktarları Talha ibin Ebi Talha , müslümanlardan ona karşı savaşması için bir kişiyi istemişti. Bu tanınmış savaşçıya karşı Hz. Ali çıkar. Hz. Ali, bir kılıç darbesi ile Talha'nın başını sakalına kadar ikiye böler. Talha can verip yere düşer. Talha'nın yerine kardeşleri ve akrabaları sırasıyla müşriklerin en büyük bayraklarını yerden alıp teker teker savaşa devam ederler. Müşriklerin bu seçkin savaşçılarından sayısı 11 idi ve hepsini Hz. Ali öldürmüştü. (2) Hz. Ali bu savaşta Mahzumoğullarından çok sayıda kişiyi öldürmüştü. Bunlar Halid ibin Velid'in akrabaları idi. Halid ibin Velid'te kendisi müşriklerin sağ kanadında müslümanlara karşı savaşmıştı. Halid ibin Velid, müslüman olduktan sonra Hz. Ali'nin öldürmüş olduğu akrabalarının acısını unutmamıştı. Halid ibin Velid,

müslüman olduktan sonra her fırsatında Hz.Ali'ye olan düşmanlığını göstermişti.Örnek olarak iki önemli olayı aktarmak istiyorum : Peygamber efendimiz, Hz.Ali'yi baş komutan olarak bir orduya tayin edip gönderdiğinde , ordunun bir kolunda Halid ibin Velid'te vardı.Peygamber efendimiz, ordunun bir savaşa girmesi halinde herkesin Hz.Ali'nin komutası altında olduğunu açık bir şekilde tenbih etmişti.Ordu gittiği yerde şiddet ile karşılanmış ve savaş kaçınılmaz olmuştu.Bu savaşta müslümanlar galip gelmiş ve karşı tarafın malları ganimet olarak alınmıştı.Bu ganimetin içinden Hz.Ali kendisine bir pay aldığıında, Halid ibin Velid etrafında olan eshabı Hz.Ali'ye karşı kıskırtıp, bu olayı peygamber efendimize şikayet etmeleri için Medine'ye gönderir.Medine'ye ordudan önce gelen eshab , peygamber efendimizin huzuruna çıkıp, Hz.Ali'yi şikayet etmişlerdi.Peygamber efendimiz gelen şikayetçi eshaba çok kızmış ve hazır olan bütün eshaba hitaben şöyle buyurmuştu : “ Ali'den ne istiyorsunuz ? Ali'den ne istiyorsunuz ? Ali benden , bende Ali'denim ! Ali, benden sonra bütün müminlerin velisidir !!! Ali, aldığı maldan dahasına müstehaktır !!!” (3)

---

(1) Hakim “ Mustedrik “
Zehebi “ Talhis “
Şeyh Mufid “ El-İrşaad “
Ahmed ibin Hanbel “ Menakib “
Tabressi “ İhticaac “
İbin Asakir “ Tarih “
Tabarani “ Mu'cim “
Abdurrezzak “ El-Musannif “
Kastalani “ Feth'ul-Baari “
İbn'ul-Esir “ Usud'ul-Ğaabe “
Belazuri “ Ensab'ul-Eşraaf “
Diyarbakri “ Tarih'ul-Hamiys “
İbni Hişşam “ Siyre “
Meclisi “ Bihar'ul-Envar “ ...

(2) Vakidi “ Mağazi “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Taberi “ Tarih “
İbn'ul-Esir “ El-Kamil fit-Tarih “
Semhudi “ El-Vefa'ul-Vefa “
Diyarbakri “ Tarih'ul-Hamiys “
Ali Kuşcu “ Şerh et-Tecrid “
Tabressi “ Mecma'ul-Beyaan “
Şeyh Mufid “ El-İrşaad “
(3) Tirmizi “ Sahih “
Ahmed ibin Hanbel “ Musned “
Nesei “ Hasais “
Tabarani “ Mu'cim “
Heysemi “ Mecma'zu-Zevaaid “
Ebu Ya'la “Musned”
Ebu Nu'aym “Hilye”
Muhibeddin “Riyad'un-Nadara”
Bağavi “Misbah”
İbin Kesir “Tarih”
Suyuti “Cem' el-Cavami” “
Hakim “Mustedrik”
Zehebi “Talhis”

**İbin Hacer “El-İsabe”
Ebu Davud “Musned”
Muttaki el-Hindi “Kenz”
Mecliyi “Bihar” ....**

İkinci örneği ise, peygamber efendimizin buyurduğu şu hadisinde mevcut, buyurdu ki : “ **Ehli Beytim, benden sonra ümmetim tarafından öldürülecek ve yurtlarından kovulacak.Bizi, Ehli Beyti en fazla sevmiyenler ; Ümeyyeoğulları (Emeviler), Muğireoğulları ve Mahzumoğullarıdır !!!**” (1) Halid ibin Velid, Mahzumoğullarından dır.Halid’in, peygamber efendimizin vefatından sonra Ehli Beyte karşı gösterdiği düşmanlığı ileride zikredeceğim.Umeyyeoğulları ise, Osman ibin Affan’ın ve Muaviye’nin ailesidir.İşte bu aşiretler müslüman olduktan sonra, hz.Ali’nin akrabalarını öldürmüş olduğunu unutmayıp, onların intikamını hz.Ali ve Ehli Beytin den almışlardı.

Uhud savaşında iki taraf toplu olarak birbirine karşı savaştıktan sonra müslümanlar , müşrikleri yenilgiye uğratmışken, okçuların yerlerini terketmeleriyle durum değişmişti.Okçuların çoğunluğu , peygamber efendimizin vasiyetine uymayarak yerlerini terketmişlerdi.Bu fırsatı bekleyen Halid ibin Velid ve askerleri , müslümanlara arka taraftan saldırarak ortalığı altüst etmişti.Müslümanlar birbirini düşman sanarak vurmuş , büyük bir darbe yemişlerdi.Önceden kaçmakta olan müşrikler, Halid ve adamlarının müslümanları arkadan vurup karıştırdığını gördüklerinde savaş alanına geri dönerek savaşa devam etmişlerdi.Durum böyle olduğunda eshabın hemen hemen hepsi savaştan kaçmıştı.Peygamber efendimizin yanında ancak iki kişi kalmıştı, müminlerin emiri hz.Ali ve hz.Ebu Duccane.(2) Eshabın çoğunluğu Medine’ye kaçmış ve bazıları ise dağa çıkıp orada gizlenmişti.Bunların arasında Osman ibin Affan’da vardı.Kendisi ancak savaştan üç gün sonra ortalarda görünmüştü.(3) Peygamber efendimiz, eshabının kaçtığını gördüğünde geri dönmeleri için onları çağırmıştı.Fakat kaçanların hepsi peygamber efendimizin çağrısını hiç dinlemedi.Müşrikler , topluluklar halinde teker teker peygamber efendimize hücum etmişlerdi.Hz.Ali bütün bu saldırıları geri çeviriyordu.Hz.Ebu Duccane’de üstün bir fedakarlık göstermişti.Hz.Ali kılıcı ile müşriklere o kadar vurmuştu ki, kılıcı kırılmıştı.Peygamber efendimiz ona kendi kılıcı “Zülfikar’ı” verir.Hz.Ali her vuruşunda bir müşriği öldürmüş , her taraftan gelen müşrikleri yere sermişti.Elindeki İslam bayrağı ve kendisi kana bulunmuş, dehşet verici bir manzara oluşturmuştu.Cebrail aleyhisselam , peygamber efendimizin yanına iner ve hz.Ali’den gördüklerine dair şöyle ifade buyurur : “ **Ali gibi bir yiğit ve Zülfikar gibi bir kılıç yoktur !**” (4) Muteber haberlere göre, peygamber efendimizin öldürüldüğü haberi müşrikler tarafından söylendiğinde Ömer ibin Hattab ve Talha ibin Ubeydullah savaşı bırakıp , bir gurup eshab ile

oturmuşlardı.Eshabtan Enes ibin Nadr, Ömer , Talha ve yanındakilerin oturduklarını gördüğünde onlara şöyle sormuş : **“Neden savaşı bırakıp oturuyorsunuz ?”** Ömer ve yanındakiler şöyle cevap vermişler : **“ Artık peygamber öldürüldü , bu sebepten oturuyoruz !!!”** Hz.Enes onlara dedi ki : **“ Şayet peygamber öldüyse, Allah ölmez, bakidir ! Peygamberden sonra hayatta kalmanız ile ne yapacaksınız ? Ayağa kalkın da peygamberin onun uğruna ölmüş olduğu dava için sizde savaşıp ölün !”** (5) Hz.Enes bunu söyledikten sonra müşriklerin üzerine saldırmış ve ölene kadar savaşımtı.Bu olayın tablosunu düşünün.Peygamber efendimizin öldüğü haberi müşrikler tarafından etrafa yayılıyor, Ömer ve Talha gibi adamlar silahlarını bırakıp herşey bitti gibi oturuyorlar.Acaba müşrikler bu oturanlara neden ilişmiyorlar ??? Silahını bırakıp oturan bir topluma müşrikler neden rıza gösteriyor ???

-----

(1) Hakim “ Mustedrik “
Mecliyi “ Bihar’ul-Envar “

(2) Kuleyni “ El-Kaafi “
Şeyh Mufid “ El-Hisaal “
Tabressi “ El-İhticaac “
Ayyaşi “ Tefsir “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Furat ibin İbrahim “ Tefsir “
Şeyh Saduk “ ‘İle eş-Şeraai’ “
Emin eddin et-Tabaresiy “ İ’laam el-Vara “
Mecliyi “ Bihar’ul-Envar “

(3) Taberi “ Tarih “
Vakiydi “ Mağaaazi “
İbn’ul-Esir “ Tarih “

(3) Mecliyi “ Bihar “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “

(4) Taberi “ Tarih “
Vakiydi “ Mağaaazi “
İbn’ul-Esir “ Tarih “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
İbni Hişşam “ Sire “
Kuleyni “ Kaafi “
İbin İbrahim “ Tefsir “...
(5) Taberi “ Tarih “
İbn’ul-Esir “ Tarih “
İbin Hişşam “ Sire “
İbin Ebi Şeybe “ Sunen “
Beyhaki “ Sunen “
İbin İshak “ Sire “ ...

Müşrikler oturanları iyi biliyor ve tanıyorlardı.Bu olay, tıpkı Bedir savaşındaki duruma benziyor.Peygamber efendimizin öz akrabası zorunlu olarak Bedir savaşında müşrikler ile müslümanlara karşı durmuşlardı.Peygamber efendimizin bu akrabaları arasında amcası Abbas ibin Abdulmuttalib ve amca oğulları Akil ve Talib bulunuyordu.Bu akrabalar müşriklerin saffında bulundukları halde müslümanlara kılıç çekmemişlerdi.Bu akrabalar, hicret esnasında Mekke’de geri kalmışlardı.Böylece müşrikler ile iyi geçinmeleri gerekiyordu.Ama kalplerinde iman ettikleri hiç şüphesizdir.Bu kişiler Mekke’de gizli kalan müslümanların korunması için müşrikler ile Bedir savaşına katılmışlardı.Peygamber efendimiz akrabasını savaştan sonra afederek durumun müslümanlar tarafından doğru anlaşılmasını sağlamıştı.Ömer , Talha ve yanındakilerin , müslümanların arasındaki durumu tıpkı Abbas, Akil ve Talib’in müşriklerin arasındaki durumu gibidir.Bunun doğruluğunu tarih kitapları bize aktarmıştır.Bu adamlar müşrikler için yararlı olmasaydı onları oturdıkları yerde hiç kimse rahat bırakmazdı.Ehli Beyt kaynaklarına göre eshabtan kaçanların arasında hiç şüphesiz olarak Ebu Bekr, Ömer, Osman, Talha ve çok sayıda muteber sayılan eshabta vardı.Bütün tarih kitaplarına baktığımızda Ebu Bekr, Ömer veya Osman’ın bir kılıç darbesinin tescil edildiğini göremeyiz.Bu adamlar sanki savaşlara seyirci olarak gitmişler gibi bir netice ortaya çıkıyor.Muteber tarih kitapları elimizde buyrun sizde bakın.Bu üç kişinin herhangi bir savaşta yara aldıklarını yazan bir muteber tarih kitabı bulamazsınız !!! Canlarını peygamberleri için feda etmek isteyenlerin savaşlarda hiç yara almaması mümkün mü ??? Nitekim başka eshabın yara aldıkları ve şehid düştükleri haberleri tarih kitaplarında doludur.

Uhud savaşında müslüman okçuların peygamber efendimizin vasiyetine uymadıklarından yenilgiye uğranmış ve peygamber efendimizin çok sevdiği yiğit amcası hz.Hamza şehid edilmişti.Hz.Hamza, şehid edilene kadar yiğitliğini göstermiş ve müşriklere ölüm getirmişti.Muaviye’nin annesi Bedir savaşında öldürülen akrabalarının intikamını almak için kölesi Vahşi’yi , hz.Hamza’yı öldürmesi için görevlendirmişti.Vahşi, hz.Hamza’yı arkasından mızrak ile vurarak şehid etmişti.Yere serilen hz.Hamza’nın cesedine, Muaviye’nin annesi Hind, insanlık dışı girişimlerde bulunmuştu.Hind, hz.Hamza’nın kulaklarını ve burnunu başından kesip boynuna gerdan gibi takmıştı.Bu yetmeyip, karnını yararak, ciğerini eline almıştı.Hind’in bu insanlık dışı kini ve nefreti oğlu Muaviye ve torunu Yezid’te devam etmişti.Bu kişiler İslam tarihinin en kara ve ayıp sahifelerini dolduranlar olmuştu.Fakat bu gibi insanların başa gelebilmesini sağlıyanlar onlardan da daha kötüdürler.

Hicretin üçüncü yılında , peygamber efendimizin kızı olarak bilinen ve terbiyesi altında yetişen Hz.Umm Kulsum (Gülsüm) öldürülür.Hz.Umm Kulsum, Osman ibin Affan ile evliydi.Uhud savaşında Hz.Hamza'nın cesedine zarar verenlerden bir müşriki,savaş bittikten sonra Osman, Medine'deki evinde saklar.Osman, bu adamın evinde saklandığına dair peygamber efendimizin haberi olmaması için hanımı Hz.Umm Kulsum'e tenbih eder.Peygamber efendimiz bu durumu Allah tarafından vahiy yolu ile öğrenir.Peygamber efendimiz, Osman'ın evinde sakladığı müşriki teslim etmesi için haber yollar.Osman, evinde sakladığı adama bir şey yapılmıyacağına dair teminat ister.Peygamber efendimiz, o müşrikin Medine'den uzaklaşması için üç gün mühlet verir.Bu üç günden sonra onu yakalarlarsa, öldürüleceğine dair şart koşar.Osman evindeki müşriki Medine'den uzaklaştırması için evinden çıkarıp yolcu eder.Osman, evindeki müşrikin haberini peygamber efendimizi hanımı Hz.Umm Kulsum'ün verdiği için kendi kendine kanaat getirerek hanımını ağır bir şekilde döver.Hz.Umm Kulsum dayaktan aldığı ağır yaraların azabı içinde üç gün kavrulduktan sonra durumunu peygamber efendimize bildirir.Peygamber efendimiz dördüncü gününde Hz.Umm Kulsum'u , Osman'ın evinden getirmesi için Hz.Ali'yi gönderir.Hz.Ali, Hz.Umm Kulsum'u bitkin bir halde peygamber efendimizin huzuruna getirir.Hz.Umm Kulsum acılar içinde ağlamaya başladığında peygamber efendimiz kendini tutamayıp ağlamıştı.Umm Kulsum, kocası Osman'ın ona vurduğu darbelerin izlerini peygamber efendimize gösterir.Beline şiddetli bir darbe yemişti.Umm Kulsum'un bakıma alınması için Hz.Fatime'nin evine götürülür.Osman ise aynı günün gecesinde cariyesi ile cinsel ilişkiye girip yaptığından hiç vicdan azabı çekmez.Ertesi günü Hz.Umm Kulsum aldığı yaralara dayanamıyarak vefat eder.Osman, Umm Kulsum'n cenazesine katılmak istediğinde peygamber efendimiz tarafından men edilir.(1)

-----

(1) Kuleyni “ Kaafi “ ; Et-Tusteriy “ Kaamus er-Rical “ ; Mecliyi “ Bihar’ul-Envar “

Hicretin dördüncü yılında hz.Ali ve hz Fatime'nin oğulları hz.Hasan ve hz.Hüseyin dünyaya gelirler.Hz.Fatime doğum yaptığında yanında hazır olan Esmâ bint Yezid el-Ansari, gördüklerinden çok etkilenecek peygamber efendimize gördüklerini şöyle dile getirir : **“ Ey Allah'ın elçisi ! Kadınların doğum esnasında kanamaları ve buna benzer durumları olur.Fakat , Fatime'nin doğum yaptığı esnada ondan buna benzer hiç bir şey görmedim !”** Peygamber efendimiz buyurdu ki : **“ Kızım Fatime'nin tertemiz olduğunu daha bilmedin mi ? Kendisinden ne doğum esnasında neda aybaşında kanama olmaz !!!”** (1) Hz. Hasan ve hz.Hüseyin tertemiz bir şekilde dünyaya gelmişlerdi.Hz.Hüseyin , hz.Hasan'dan takriben altı ay sonra dünyaya gelmişti.Peygamber efendimiz hz.Hasan ve hz.Hüseyin'i çok sevmiş ve bunu her zaman eshabına göstermişti.Peygamber efendimiz bir gün sevinç içinde hz.Hüseyin'i ellerine alıp sevdiğinde , Cebrail aleyhisselam yanına gelip şöyle buyurmuştu : **“ Ey Muhammed ! Bunu (Hüseyin'i) seviyor musun ? “** Peygamber efendimiz buyurdu ki : **“ Evet, seviyorum !”** Bunun üzerine Cebrail aleyhisselam buyurdu ki : **“ Senin ümmetin bunu (Hüseyin'i) öldürecektir !!!”** (2) Peygamber efendimiz onu çok sevdiği , ona “oğlum” diye hitap ettiği , onu gözünün nuru diye andığı hz.Hüseyin'in kendi toplumu tarafından öldürüleceğini öğrendiğinde çok üzölmüştü.Peygamber efendimiz eshabına hitaben şöyle buyurmuştu : **“ Bu benim oğlum Hüseyin, İrak'ın bir yerinde öldürülecektir ! Her kim o zamana yetişirse muhakkak Hüseyin'e yardımcı olsun !!!”** (3) Peygamber efendimiz kendisinden sonra Ehli Beytine karşı yapılacakları bildiği gibi onlara yardım edilmesi içinde ümmetini tenbih ve vasiyet etmişti.Peygamber efendimiz ifadelerinde özellikle hz.Hüseyin'e fazla önem veriyordu.Nitekim peygamber efendimizin peygamberlik nurunun şeceresi hz.Hüseyin'in zürriyetinde imamlık olarak devam edeceğini , peygamber efendimiz iyi biliyordu.Peygamber efendimiz buna açık bir şekilde işaret ederek buyurdu ki : **“ Hüseyin bendendir, bende Hüseyin denim.Hüseyin'i sevenleri Allah sevsin ! Hüseyin, ümmetlerden başlı başına bir ümmettir !!!”** (4) Peygamber efendimiz , hz.Hüseyin'i kendi oğlu gibi yetiştirmiş ve ona bütün ilmini aktarmıştı.Bunun delili şu olayda görölmektedir ; Peygamber efendimizin vefatından önceki hastalığı esnasında huzuruna hz.Fatime gelip şöyle demişti : **“Ey Allah'ın elçisi ! Bu senin iki oğluna (Hasan ve Hüseyin'e) senden bir şey bıraksaydın !? “** Peygamber efendimiz bunun üzerine şöyle buyurdu : **“ Hasan'a benim heybetimi ve hilmimi bıraktım ! Hüseyin'e ise cesaretimi ve keremimi bırakıyorum !!! “** (5) Peygamber efendimiz bütün yüce vasıflarını

hz.Hasan ve hz.Hüseyin'e bırakmıştı.Peygamber efendimizin vefatından sonra hz.Hasan ve hz.Hüseyin ile karşılaşanlar kendilerini peygamber efendimizin huzurunda hisediyorlardı.Sanki peygamber efendimizi görmüş gibi oluyorlardı.Ama sonra ne oldu ? Toplum, peygamber efendimizin Ehli Beytine dair yapmış olduğu vasiyete riayet etti mi ? Bunu ileride göreceğiz.

- (1) Tabari “Zahair el-Ukba “
Diyarbakri “Tarih’ul-Hamiys “
İrbiliy “Keşf’ul-Ğumme “
Mecliysi “Bihar’ul-Envar “
(2) Hakim “Mustedrik “
Ahmed ibin Hanbel “Musned “
Tabarani “Mu’cim “
Bağavi “Mu’cim “
Ebu Hatim “Sahih “
Ebu Ya’la “Musned “
İbin Asakir “Tarih “
İbin Ebi Şeybe “Musannif “
Ebu Nu’aym “Hilyet’ul-Evliya “
Heysemi “Mecma’zu-Zevaid “
Muttaki el-Hindi “Kenz’ul-Ummal “ ...
(3) İbn’ul-Esir “Usud’ul-Ğaabe “
İbin Hacer “El-İsabe “
Bağavi “Mu’cim “
Muhibb et-Tabari “Zahair el-Ukba “
Muttaki el-Hindi “Kenz’ul-Ummaal “
Mecliysi “Bihar” ....

- (4) İbn’ul-Esir “Usud’ul-Ğaabe “
Tirmizi “Sahah “
İbin Maace “Sunen “
Buhari “Edeb el-Mufred “
Muttaki el-Hindi “Kenz “
Hakim “Mustedrik “
Ahmed ibin Hanbel “Musned “
İbin Asakir “Tarih “
Tabarani “Mu’cim “
Mecliysi “Bihar “ .....
(5) İbn’ul-Esir “Usud’ul-Ğaabe “
İbin Hacer “El-İsabe “
İbin Asakir “Tarih “
Tabarani ” Mu’cim “
Ebu Nu’aym “Hilye “
Tabari “Zahair el-Ukba “
Muttaki el-Hindi “Kenz “
Mecliysi “Bihar “

MEDİNE DEVRİNDE YAHUDİLERİN DURUMU

Bedir savaşıdan sonra , yenilgiye uğrayan müşriklerin durumu ve müslümanların galibiyeti , Medine civarında yaşayan Yahudileri hayli tedirgin edip, korkutmuştu.Yahudiler bucivarlarda hayli mal ve mülke sahipti.Nüfuzlarını bütün civardaki aşiretlere kabulettirmişlerdi.Etrafta yaşayanları borç vererek kendilerine bağlı kılmayı prensip edinmişlerdi.Şimdiki borç verme ve tefeciliğin ilk kurumunu Yahudiler yapmıştı.Müslümanların gittikçe taraftar kazanmalarını, Yahudiler kendi işlerine ters görmüşlerdi.Yahudiler , hesabını iyi yapan bir toplum olarak nam bırakmıştır.Peygamber efendimiz Medine'ye geldiğinde ve müslümanlar çoğaldığında , Yahudiler onlarla barış antlaşma yapmışlardı.Kendilerine göre peygamber efendimizin getirmiş olduğu bu din Allah tarafından değildi.Yahudiler bu konuda sadece kendilerinin Allah tarafından seçilmiş olduklarına inanıyorlardı.Fakat , müslümanların az sayıda olmasına rağmen müşrikleri yendiklerini gördüklerinde tedirginliğe düşüp , tedbir yollarını aramışlardı.Yahudilerin içinde bulunan bazı alimleri (din bilginleri) , peygamber efendimizin , Allah tarafından gönderilmiş bir peygamber olduğunu biliyorlardı.Nitekim kendileri bizzat peygamber efendimiz ile görüşmüş ve onun göstermiş olduğu insan üstü yeteneği ve kudreti görmüşlerdi.Lakin , Yahudi toplumunun önderleri bunu kabullenmek istemiyorlardı.Sonunda Yahudiler, peygamber efendimiz ile yapmış oldukları barış antlaşmasını bozmaya karar verirler.Bu karara göre Yahudiler, peygamber efendimiz zehirletilerek öldüreceklerdi.Yahudiler, peygamber efendimiz ile görüşmek istediklerine dair haber gönderirler.Peygamber efendimiz din konusunda Yahudiler ile bir neticeye varma ümidi ile eshabından üç kişi ile onların yerleşim yerlerine gitmişti.Yahudilerin bu civarda iki büyük aşiretleri vardı, biri Kurayzaoğulları ve öbürü ise Nudayroğulları idi.Kurayzaoğulları , peygamber efendimiz ile yapmış oldukları barış antlaşmasına devam etmek için karar verirken, Nudayroğulları ise bu antlaşmayı bozma kararını almıştı.Nudayroğulları, peygamber efendimizi kendilerine davet ederek onu ortadan kaldırmak istemişlerdi.Cebrail aleyhisselam, Nudayroğullarının peygamber efendimize yapmak istedikleri suikastı ona (peygambere) bildirir.Peygamber efendimiz yolda iken bu haberi aldığı anda Medine'ye geri döner.Medine'ye varan peygamber efendimiz

Yahudilere karşı savaşmak için hemen hazırlığa girilmesi için talimat verir.Nudayroğulları , Medine'nin doğusunda takriben iki mil uzaklıkta yerleşmişlerdi.Peygamber efendimiz savaş hazırlığını bitirdikten sonra onların üzerine eshabı ile gider.Yahudiler, peygamber efendimizin eshabı ile geldiğini gördüklerinde kalelerine girip orada saklanırlar.Peygamber efendimiz bu durum üzerine kalenin muhasara altına alınmasına karar verir.Müslümanlar , Yahudilerin kalesi etrafına çadırlarını kurarlar.Gecenin karanlığında Yahudilerin önde gelen onbir savaşçısı gizlice kaleden dışarı çıkıp, peygamber efendimizi öldürmeye teşebbüs ederler.Hz.Ali, peygamber efendimizin talimatı ile onbir savaşçıyı bekler ve hiç kimsenin haberi olmadan hepsini öldürür.Yahudilerin baş savaşçısının kesilmiş başını peygamber efendimizin huzuruna getirir.Kaledeki Yahudiler bunu bildiklerinde korkuya düşüp, teslim olmaya karar verirler.(1) Bu savaş hususunda şanı yüce olan Allah şöyle buyurdu : “ **Kitap ehlinde (Yahudilerden) o küfre sapanları ilk hesaplaşma için diyarlarından çıkaran O’dur (Allah’tır).Siz , onların diyarlarından çıkacaklarını zanetmemiştiniz.Onlarda (Yahudilerde) kalelerinin kendilerini Allah’ın azabından koruyacağını zanetmişlerdi.Fakat Allah onlara (Yahudilere) ummadıkları bir yerden geldi.Ve kalblerine korku indirdi...**” (Haşr suresi : 2.ayet)

-----

(1) İbin Şehraaşub “ Menakib “
Şeyh Mufid “ El-İrşad “
Meclisi “ Bihar’ul-Envar “

AHZAB (HENDEK) SAVAŞI

Diyarlarından, Medine civadından göç eden Nudayroğulları Yahudileri, Mekke'ye adamlarını gönderip müşrikleri, müslümanlara karşı savaşmaları için maddi ve manevi desteği vaadederler.Nudayroğulları Yahudileri diyarladını terketmeye mecbur olmalarından dolayı çok etkilenmişlerdi.Ellerinden geldiği kadar peygamber efendimizin getirmiş olduğu İslam dinini ortadan kaldırmak için gayret ediyorlardı.Mekke müşriklerini, peygamber efendimize karşı savaşmaya ikna ettikten sonra, Kurayzaoğulları Yahudilerini de , peygamber efendimiz ile yapmış oldukları barış antlaşmasını bozmaları için onları ikna etmeye girişirler.Sonunda Kurayzaoğulları Yahudileri de, peygamber efendimizi ortadan kaldırmanın onların açısından daha isabetli olacağına inanıp yapmış oldukları barış antlaşmasını bozmaya karar verirler.Peygamber efendimiz, Medine civarında yaşayan Kurayzaoğulları Yahudileri ile yapmış olduğu barış antlaşmasına devamlı olarak sadık kalmıştı.Yahudiler, Mekke müşrikleri ve etrafta yaşayan putperest aşiretleri savaşa ikna ederek hazırlığa girmişlerdi.Peygamber efendimiz , Yahudilerin bu girişimini haber aldığı anda durum tesbiti için eshabı ile görüşme yapmıştı.Hz.Selam el-Farisi, Medine etrafına bir hendeğin açılmasını ve böylece şehiri içeriden korumayı önerdi.Peygamber efendimiz bu fikre iyi bulmuştu.Peygamber efendimiz hendeğin açılacağı yeri tesbit edip, her guruba açacağı miktarı taksim etmişti.Her gurup, hz.Selman'ın kendilerinde olması için istekte bulundu.Herkes hz.Selman'ın çalışkan bir kişi olduğunu iyi biliyordu.Eshabın arasında , hz.Selman için münakaşa olduğunda peygamber efendimiz şöyle buyurdu : “ **Selman, bizden Ehli Beytten dir !!!**”(1) Hz.Selman , dünya üzerinde mevcut olan en yüce evin bir ferdi olarak peygamber efendimiz tarafından bizzat tayin edilmişti.Hz.Selman bu şerefe layık olmuş ve devamlı olarak Ehli Beytin değerlerini taşımıştı.Hz.Ali'yi her hareketinde desteklemiş ve onun yanında yer almıştı.Peygamber efendimiz hendek kazma işine kendisi bizzat katılmıştı.Açılan hendek Medine için iyi bir koruma sağlamıştı.Mekke müşrikleri kölelerini ve etraflarında yaşayanları ile takriben onbin kişilik bir orduyla Medine'ye hareket etmişlerdi.Etrafta yaşayan putperest aşiretlerde hayli kalabalık bir halde Medine'ye doğru gelmişlerdi.Kurayzaoğulları Yahudilerin

antlaşmayı bozmaları ile durum hayli ciddiye kazanmıştı.Müslümanlar kendilerini korumak için Medine etrafında olan bir dağı arkalarına alıp kendilerini arkadan gelebilecek saldırılara karşı korumayı amaçlamışlardı.Buna rağmen müslümanların her tarafı sarılmış durumdaydı.Peygamber efendimizin eshabı arasında bu durum büyük bir etki yapmıştı.Münafık olanlar durumun böyle olmasına sevinmişlerdi.İnanmış olarak görünenler bile çeşitli zanlara düşmüşlerdi.Medine'yi dehşet ve korku sarmıştı.Müşrikler Medine civarında karargahlarını kurmuşlardı.Orada takriben yirmi gün kadar kalmışlar ve ara sıra oklarla karşılıklı atışmalar olmuştu.Daha sonra müşriklerden bir gurup hendeğin dar bir yerini aramaya başlamışlar ve buldukları dar bir yerden atlarını koşturarak müslümanların tarafına atlamayı başarmışlardı.Müşriklerin bu gurubu içlerinde en meşhur savaşçılardan oluşmuştu.Aralarında bin savaşçıya bedel sayılan Amr ibin Abdvudd vardı.Peygamber efendimiz her namazından sonra şöyle dua ediyordu : “ Ey Allah'ım ! Sen kitabı (Kuran'ı) indirensin ; Sen hesabı acele ifa edensin ; Sen, bize karşı toplananları kaçışa sürükleyensin ! Ey Allah'ım ! Onların kaçmasını sağla ve onları zelil kıl !!! Allah'tan başka bir İlah yoktur ! Askerini izzetli kıldı ; kuluna (peygamberine) nusret verdi ; toplulukları (ahzabı) kendisi yalnız mağlub etti ; Kendisinden sonra da hiç bir şey yoktur !!!” (2)

-----

(1) Bu olay çok sayıda muteber tarih ve hadis kitaplarında zikredilmiştir.

(2) Buhari “ Sahih “
Mecliysi “ Bihar'ul-Envar “

Amr ibin Abdvudd, müslümanların karşısında atının üzerinde kibirli bir şekilde , kendisine karşı bir savaşçı istedi.Müminlerin emiri hz.Ali, ona karşı savaşmak için peygamber efendimizden izin istedi.Peygamber efendimiz eli ile hz.Ali'nin oturması için işaret buyurur.Peygamber efendimiz eshabına yönelerek şöyle buyurdu : “ **Cennetin ona vaadedilmesini ve Allah'ın katında ona yer ayrılmasını aranızda isteyen yok mu !?** “ Hz.Ali hariç herkes suskundu.Sanki başlarına kuşlar konmuş gibi donup kalmışlardı.Hepsi Amr ibin Abduvedd'in nasıl bir savaşçı olduğunu iyi biliyorlardı.Hz.Ali üçüncü de fasında izin istediğinde ve ondan başka hiç kimse buna cesaret etmeyince peygamber efendimiz onun yanına gelir.Peygamber efendimiz başındaki sarığı çıkarıp hz.Ali'nin başına sarar ve kılıcı Zülfikar'ı onun eline verir.(1) Peygamber efendimiz , hz.Ali için ellerini havaya kaldırarak şöyle duada bulunur : ” **Ey Allah'ım ! Haris'i benden Bedir savaşında aldın ; Uhud savaşında da Hamza'yı aldın ! Bu Ali, benim kardeşimdir , beni yalnız bırakma, Sen geri kalanların en hayırlısı !!!** “ (2) Peygamber efendimiz eshabına doğru bakarak şöyle devam buyurdu : “ **İmanın tümü, küfrün tümüne karşı savaşıyor !!!**” (3) Hz.Ali , Amr ibin Abdvudd ile vuruşmaya başladığında yerdeki tozlar etrafı kaplamıştı.Müslümanlar ve müşrikler tozların koptuğu yere merakla baktıkları bir anda “ Allah-u Ekber “ nidasını duyarlar.Bunu duyan peygamber efendimiz de yüksek bir sesle “ Allah-u Ekber “ tekbir getirir.İlk tekbiri getiren hz.Ali idi.Tozlar yatıştıktan sonra hz.Ali'nin Amr'ı öldürmüş olduğunu herkes görmüştü.Peygamber efendimiz bu manzarayı gördüğünde şöyle buyurmuştu : “ **Ali'nin Amr'a karşı bir vuruşu ümmetimin kıyamete kadar yapacağı iyi amellerden daha hayırlıdır !!!** “ (4) Neden daha hayırlı olmasın ki, bu vuruş ile hz.Ali müşrikleri adeta yerlerinde dondurmuştu.Neye uğradıklarını şaşırılmışlardı.Bu vuruş olmasaydı İslam'ın sonu görünmüştü.Müşrikler en meşhur savaşçılarının öldürüldüğünü gördüklerinde kaçmaya başladılar.Hz.Ali, kaçmakta olan müşriklerden yettiğini de öldürmüştü.Bu olay müşriklerin kalblerine korku düşürmüş ve kaçmalarına sebep olmuştu. (5) Müşriklerin kaçışından sonra , peygamber efendimiz İslam'ın bayrağını hz.Ali'ye vererek antlaşmayı bozan Kurayzaoğulları Yahudilerinin üzerine gider.Antlaşmayı bozup ihanet eden Yahudiler kendi kalelerinde yirmibeş gün muhasara altında tutulduktan sonra teslim olurlar.

---

(1) Vakiydi “ Mağaazi “ ; Mecliyi “Bihar” ...

(2) Kerraciyki “ Kenz “ ; Mecliyi “Bihar” ...

- (3) İbin Ebil Hadid “ Şerh “ ; Kerraciyki “Kenz” ; Ebu Hilala el-‘Askeri “ Kitab’ul-Evaail” ; Seyyid ibin Tavus “Et-Teraif” ; Mecliysi “Bihar” ...
- (4) Ali Kuşcu “ Şerh et-Tecrid “ ; Deylemi “Firdevs” ; Havarezmi “Menakib” ; İbin İshak “Sire” ; Tabressi “Mecma’ul-Beyaan” ; Seyyid ibin Tavus “Sa’d es-Su’uud” ; İbin Ebil-Hadid “Şerh” ; Hakim “Mustedrik” ; Hatib el-Bağdadi “Tarih” ; Razi “Tefsir” ; Halebi “Sire” ; Mecliysi “Bihar” ...
- (5) Hakim “Mustedrik” ; Vakiydi “Mağazi” ; İbin Hişşam “Sire” Mufid “İrşaad” ; Halebi “Sire” ; Mecliysi “Bihar” ...

HUDEYBİYE ANTLAŞMASI

Hicretin altıncı yılına kadar çeşitli savaşlar olmuştu.Bu savaşlar etrafta yaşayan putperest aşiretlere karşı yapılmıştı.Etrafta yaşayan putperest aşiretler İslam dininin genişlemesine karşı tedbirler almaktaydılar.Bu tedbirlerin önüne geçebilmek için erken müdahale yapılmıştı.Savaşların çoğunluğu kılıç vurmaktan istenilen sonucu getirmişti.Bu yılda peygamber efendimiz eshabı ile Mekke’ye Umre (küçük hac merasimi) için Medine’den hareket etmişti.Mekke putperestleri bunu haber aldıklarında müslümanların Mekke’ye girmemesi için hazırlığa girmişti.Peygamber efendimiz etrafı sakinleştirmek için Mekke’ye sadece Allah’ın evi (Ka’beyi) tavaf etmek için (etrafını dolanıp ziyaret etmek için) geldiğini haber verir.Müşrikler buna rağmen peygamber efendimizin eshabı ile Mekke’ye girmesine karşı olduklarında, eshabın arasından bazıları onlara karşı savaşmak gerektiğini ifade ederler.Eshabın arasında Ömer ibin Hattab , peygamber efendimizi tenkid eden bir ifade ile şöyle demişti : “ **Hani Mekke’yi fethedeceğimizi söylemiştin !?**” Peygamber efendimiz önceden gönderdiği haberde barış içinde geldiğini bildirmişti.Peygamber efendimiz eshabına Mekke’nin fethedileceğine dair haber etmişti fakat bu fethin ne zaman olacağına dair belirli bir zamana işaret etmemişti.Peygamber efendimiz ortamı iyi anlayan ve tedbir hususunda mükemmel bir fikre sahipti.Ömer ve ona uyan bir gurup eshab müşriklere karşı savaşmak için ısrar edip, saldırıya geçmişlerdi.Ömer ve arkadaşları koyun sürüsü gibi müşriklerin önünden geri kaçmışlardı.Peygamber efendimiz olacakları önceden iyi bildiğinden sadece eshabının ona karşı olan itaatsizliğine ve tedbirsizliğine üzülmüştü.Peygamber efendimiz Hz.Ali’yi İslam bayrağı ile tek başına müşriklere karşı göndermişti.Müşrikler Hz.Ali’nin İslam bayrağı ile onlara doğru geldiğini gördüklerinde Mekke’nin içine doğru çekilmeye mecbur olurlar.(1) Peygamber efendimiz ,Mekke civarında olan Hudeybiye yerine eshabından 1500 ile 1800 kişi arasında gelmişti.Ağcın altında “Şecere” veya “Rıdvan” beyati (karşılıklı sözleşmesi) bu tarihte gerçekleşmişti.Bu karşılıklı sözleşmeye göre eshabın hepsi savaşlarda geri kaçmayacaklarına dair söz vermişlerdi.Ama bu sözlerine ne yazık ki çoğunluğu sabit kalmadı.Müşrikler , peygamber efendimiz ile Hudeybiye denilen yerde

barış antlaşmasını yapmışlardı.Bu antlaşmaya göre müslümanlar Mekke'ye hac için girebileceklerdi.Bu antlaşma ile Mekke'nin fethi için savaşız bir yol açılmıştı.Müşrikler antlaşma esnasında peygamber efendimize hitaben şöyle demişlerdi : “ **Ey Muhammed ! Senin yanına bizim zayıf olan akrabalarımız ve kölelerimiz sığınmıştır.Bunlar sadece işlerinden kurtulmak için sana katılmışlardır.Bunların , senin dinin ile hiç bir ilgileri yoktur.Onları bize geri ver !**” Peygamber efendimiz bunları duyduğunda yüzü kızarmış ve şöyle buyurmuştu : “ **Ey Kureyş topluluğu ! Akıllanıp bu boş davanızdan vaz geçecek misiniz !? Yoksa üzerinize öyle birini gönderirim ki kendisi benim nefsim gibidir.Allah, onun kalbini iman ile sınamıştır.O, sizin üzerinize gider ; boyunlarınızı vurur, kadın ve çocuklarınızı esir alır !!!** “ Eshab bunu duyduklarında şöyle dediler : “ **Ey Allah'ın elçisi ! Bu bahsettiğin kişi kim dir ?**” Ebu Bekr de şöyle dedi : “ **Ey Allah'ın elçisi ! O zikrettiğin adam ben miyim ?**” Peygamber efendimiz şöyle cevap buyurdu : “ **Hayır, o adam sen değilsin !!!**” Ömer de dedi ki : “ **Ey Allah'ın elçisi ! O adam ben miyim ?**” Peygamber efendimiz buna da şöyle cevap buyurdu : “ **Hayır, sen değilsin ! Lakin o zikrettiğim adam ayakkabılarımı tamir edendir !!!**” Eshabın hepsi bundan hz.Ali'nin kasdedildiğini anlamışlardı.Nitekim peygamber efendimizin ayakkabılarını tamir eden hz.Ali idi.Eshab bu müjdeden dolayı hz.Ali'yi tebrik ederler. (2)

-----
(1) Ali ibin İbrahim “ Tefsir “
Makrizi “ El-Amtaa “
Meclisi “ Bihar'ul-Envar “

(2) Şeyh Mufid “ El-İrşaad “ ; Tirmizi “ Sahih “ ; Nesei “ Hasais “ ; Hakim “ Mustedrik “ ; Muttaki el-Hindi “ Kenz'ul-Ummaal “ ; Hatib el-Bağdadi “ Tarih “ ; Tahavi “ Şerh ma'aani el-Aasar “ ; Ahmed ibin Hanbel “ Fadail “ ; Ebu Nu'aym “ Hilyet'ul-Evliya “ ; El-Huvarezmi “ Menakib “ ; Sam'ani “ Fadail “ ; İbin Asakir “ Tarih “ ; Meclisi “ Bihar'ul-Envar “

Hudeybiye antlaşması bittikten sonra peygamber efendimiz Hz.Ali'ye işaret ederek eshabına hitaben şöyle buyurdu : “ **Bu, iyi insanların emir sahibi ve kötü insanları öldüren kişidir ! Ona yardımcı olan zafere ulaşır ve onu desteklemeyen ise yenilgiye uğrar ! Ben ilmin şehriyim, Ali'de kapısıdır ! İlim isteyen kapısına gelsin !!!**” (1)

Peygamber efendimiz Hz.Ali'yi çok yerde eshabına karşı bir kılavuz olarak göstermiş ve ona tutunmaları için işaret buyurmuştu.Hz.Ali ve geri kalan Ehli Beyt imamları ilim özelliklerini her alanda göstermişlerdir.Peygamber efendimiz ilimin değerini açıklayan çok sayıda hadisler buyurmuştu.

-
- (1) Hakim “ Mustedrik “ ; Hatib el-Bağdadi “ Tarih “ ; İbin Kesir ”Tarih” ; Ahmed ibin Hanbel “Menakib” ; Tirmizi “Sunen” ; Ebu Bekr Ahmed el-Bezzar “Musned” ; İbin Cerir et-Tabari “Tehzib el-Asaar” ; Ebu Kasem et-Tabarani “Mu’cim “ ; Ebu Muhammed ibin Hayyan Ebi eş-Şeyh “Es-Sunne” ; Sahavi “Makasid el-Hasane” ; Ebu Leys Nasır es-Samarkandi el-Hanafi “El-Mecaalis” ; Ebu Nu’aym el-İsfahani “Ma’rifet es-Sahabe” İbin ‘Abdelberr el-Kurtubi “El-İstiy’aab” ; İbin Mağaziliy “Menakib” ; Ebu Muhammed Hasan es-Samarkandi “Bahr el-Esaniyd fi Sahih el-Esaniyd” ; Deylemi “Firdevs” ; Ebu el-Kasem Zamahşeri “El-Faik” ; Ebu Mansur ed-Deylemi “Musned el-Firdevs” ; Ebu Sa’d ibin Mansur es-Sam’aani “El-Ensaab” ; Havarezmi “Menakib” ve “Maktel el-Huseyn” ; İbin ‘Asakir “Tarih” ; Ebu el-Haccac Yusuf ibin Muhammed İbin eş-Şeyh “Elif Ba” ; İbn’ul-Esir el-Cezeriy “Cami’ el-Usuul” ; Ebu Hasan Ali ibin’ul-Esir “Usud’ul-Ğaabe” ; Muhyieddin Muhammed ibin Ali el-‘Arabi el-Endelusi “Dirril-Meknun” ; Sıbt ibin Cevzi “Tezkire” ; Muhibeddin et-Tabari “Riyadun-Nadara” ve “Zahir el-‘Ukba” ; Şemseddin ez-Zehebî “Tezkiratul-Huffaz” ; Heysemi “Mecma’ ez-Zevaid” ; Kemaleddin ed-Demiyri “Hayat el-Hayvan” ; Şihabeddin Ebul-Fadl Ahmed ibin Hacer el-‘Askalani “Tehzib et-Tehzib” ve “Lisan el-Miyzan” ; Nureddin Ali ibin Sabbağ el-Maliki “Fusul el-Muhimme” ; Bedreddin Mahmud ibin Ahmed el-‘Uyeyniy el-Hanafi “Umdatul-Kaari” ; Celaleddin es-Suyuti “Cami’ es-Sağiyir” ve “Cam’ el-Cavami’ “ ; Şihabeddin el-Kastalanîy “El-Mevahib” ; Muttaki el-Hindi “Kenz” ; Meclisi “Bihar” ...
-

HAYBER SAVAŞI

Hicretin altıncı ile yendinci yılları arasında Peygamber efendimiz Hayber civarında yaşayan Yahudilere karşı savaşmak için, Hudeybiye antlaşmasından sonra yola çıkar.Hudeybiye barış antlaşması ile Kureyş'in putperestleri teskin edilmişti.Medine civarından kaçan Yahudilerin bir kısmı Hayber civarına yerleşmişti.Yahudiler, ekonomiyi ellerinde bulundurdıkları ve yalnız faiz karşılığında çalıştırdıkları altın ve gümüşleri ile kontrol edebiliyorlardı.Kendilerine karşı İslam hareketini tehlikeli görmeye devam etmişlerdi.Yahudilerin bir daha Medine'ye karşı bir saldırıyı organize etmeden önce Peygamber efendimiz onlara karşı savaşmaya kendisi çıkmıştı.Yahudilerin artık İslam dininin getirmiş olduğu yeni kanunları benimsemelerinin gerekli olacağını bilmeliydiler.Peygamber efendimiz eshabı ile Hayber civarına bu yeni oluşumu Yahudilere kabul ettirmek için gitmişti.Hayber civarında çok sayıda Yahudi yerleşim yerleri (kaleleri) vardı.Bu kalelerin en büyüğü Kamus diye bilinen yerdi.Yahudiler bütün önemli maddi ve manevi güçlerini bu kalede tutmuşlardı.Etraftaki bütün kaleler teslim olmuş sadece Kamus kalesi kendini savunmak için kapanmıştı.Peygamber efendimiz ,Ebu Bekr ibin Ebi Kuhafe'yi askerler ile kaleyi fethetmeleri için gönderir.Ebu Bekr ve askerler Yahudilerin müdafasına dayanamayıp geri kaçarlar.Peygamber efendimiz ertesi günü Ömer ibin Hattab'ı askerler ile kalenin üzerine gönderir.Ömer'de , Yahudilerin karşısında dayanmayarak askerler ile geri kaçar.(1) Peygamber efendimiz eshabın Yahudilerden geri kaçmasına çok üzülmüştü.Durumdan etkilenen Peygamber efendimiz şöyle buyurmuştu: “ **Yarın bayrağı öyle birine vereceğim ki , kendisi Allah'ı ve Peygamberini sever , Allah ve Peygamberide onu severler !Kendisi asla geri kaçmayacak ve Allah onun eli ile kaleyi fethedecektir !!!**” Ertesi gün Hz.Ali'yi huzuruna çağırarak bayrağı ona vermişti.(2) Hz.Ali gözlerinin ağrısından dolayı savaşa katılamamıştı.Peygamber efendimiz tükürüğü ile Hz.Ali'nin gözlerini sürmüş ve böylece şifa bulmuştu.

---

(1) İbni Hişam “ Sire “ ; İbin İshak “ Sire “ ; Hakim “ Mustedrik “ ; Beyhaki “ Delail en-Nubuvve “ ; Makrizi “El-Amtaa “ ; Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ; Muttaki el-Hindi “ Kenz “ ; Taberi “ Tarih “ ; Nesei “Hasais “ ; Vakidi “ Mağazi “

; Tabressi “ İhticaac “ ; Şeyh Mufid “ İrşad “ Saduk “ Aamal “ ; Mecliyisi “Bihar’ul-Envar “ ...

(2) Buhari “ Sahih “ ; Muslim “ Sahih “ ; Tirmizi “ Sahih “ ; Beyhaki “ Sunen “ ; Nesei “ Hasais “ ; Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ; Tabarani “ Mu’cim “ ; Ebu Davud “ Musned “ ; İbin Maace “ Sahih “ ; Hakim “Mustedrik “ ; İbin Sa’d “ Tabakaat’ul-Kubra “ ; Mecliyisi “ Bihar’ul-Envar “ ...

Yahudilerin baş savaşı Merhab adındaki adam askerler ile kaleden baştan aşağı zırhlı olduğu halde çıkmıştı.Yahudilerin çıkışında üstlerindeki zırhın etkisi ile yer adeta sarsılıyordu.Hiç bir müslüman askeri onlara karşı duramıyordu.Hz.Ali bayrağı eline alarak müslüman askerlerin önünde Yahudilere doğru hareket etmişti.Merhab ve askerleri kaleden dışarı çıktıklarında müslüman askerler geri kaçarak Hz.Ali’yi yalnız başına bırakmışlardı.Hz.Ali’nin, Merhab’a karşı duruşu tıpkı Hz.Davud’un Calut’a karşı duruşuna benziyordu.Merhab uzun boylu ve meşhur savaşçılardan idi.Üzerine o kadar demir zırh giymişti ki hiç bir yeri görünmüyordu.Merhab , Hz.Ali’nin yalnız durduğunu gördüğünde ona saldırmıştı.Hz.Ali, Merhab’ı bir vuruş ile atıyla beraber ikiye bölmüştü.Hz.Ali öyle bir darbe indirmişti ki Merhab’ın üzerindeki demir zırhın ve kemiklerinin sesi ta peygamber efendimizin çadırına kadar duyulmuştu.Hz.Ali’nin ve Merhab’ın bu savaşını seyreden peygamber efendimiz vuruşun sesini duyduğunda yüksek bir sesle “ **Allahu Ekber** “ diye tekbir getirir.Hazır olan bütün eshabta tekbir getirir.(1) Yahudiler, Merhab’ın bu feci ölümünü gördüklerinde kaçıp kalelerinin içine sığınırılar.Kalenin içine giren Yahudiler , kalenin büyük ve demirden olan kapısını hemen kapatırlar.Hz.Ali onları kalenin kapısına kadar kovalamıştı.Oraya geldiğinde kapıyı bir silke ile duvarlarından söküp geri fırlatmıştı.Yahudiler gördüklerine inanmamış gibi ne yapacaklarını şaşırılmışlardı.Hz.Ali tek başına kalenin içine girip önüne her çıkan savaşçıyı öldürmüştü.Olanları seyreden müslüman askerler Hz.Ali’nin yanına koşmuşlardı.Bazı haberlere göre Hz.Ali kopardığı kalenin kapısını kalkan olarak Yahudilere karşı kullanır.Sonunda kalenin fethi Hz.Ali’nin eli ile gerçekleşir.(2) Hz.Ali’nin fırlatıp attığı kalenin kapısını savaştan sonra eshabtan 40 veya 70 kişi yerinden kaldıramazlar.(3) Hz.Ali, kendisi kalenin kapısını nasıl kopardığını şöyle anlatmış : “ **Allah’a yemin olsun ki , kalenin kapısını kırk adım geri atmamdaki güç , cismimin veya gıdanın bana verdiği güç ile olmadı.Lakin kapıyı İlahi kuvvetin yardımı ve Rabbimin nuru ile aydınlanmış bir nefis ile attım.Ben , Ahmed’ten (peygamberden) ışığın ışıktan olduğu gibiyim !!!Allah’a yemin olsun ki, bütün araplar bana karşı savaşmak için durmuş olsaydı hepsinine karşı durabilirdim !!!** (4)

(1) Vakidi “ Mağazi “ ; Mecliyisi “ Bihar’ul-Envar “

- (2) Muslim “ Sahih “ ; Hakim “ Mustedrik “ ; Beyhaki “ Sunen “ ; İbin Hişam “ Sire “ ; İbin İshak “ Sire “ ; Şeyh et-Tusi “ Aamaal “ ; Tabressi “ İhticaac “ ; Şeyh Mufid “ Hisaal “ ; İbin Şehraaşuub “ Menakib “ ; Saduk “ Aamaal “ ; Mecliysi “ Bihar “ ...
- (3) Hakim “ Mustedrik “ ; Makrizi “ Amtaa “ ; İbin Şehraaşuub “ Menakib “ ; Taberi “ Tarih “ ; İbn’ul-Esir “Tarih “ ; İbin Hişam “ Sire “ ; İbin İshak “ Sire “ ; Tabressi “ İhticaac “ ; Şeyh Mufid “ Hisaal “ ; Saduk “ Aamaal “ ; Şeyh et-Tusi “ Aamaal “ ; Mecliysi “ Bihar “ ...
- (4) Şeyh Saduk “ Aamaal “ ; Mecliysi “ Bihar “

Hayber savaşından sonra çeşitli savaşlar olmuştu.Mute savaşı , müslümanların Rumlara karşı yapmış olduğu önemli savaşlardan biriydi.Bu savaşta hz.Ali’nin kardeşi hz.Cafer et-Tayyar şehid düşmüştü.Zat es-Salaasil veya Vadi er-Remil diye tanına savaş hicretin 7.ile 8. Yılı arasında gerçekleşmişti.Peygamber efendimizi ve eshabını ortadan kaldırmak için putperest olan kabileler birleşip Medine’ye saldırmak istemişlerdi.Bir çöl arabı , peygamber efendimize hazırlanmakta olan kabilelerin durumunu bildirir.Bunun üzerine peygamber efendimiz, eshabını ibadet yerine çağırıp onlara durumu anlatır.Peygamber efendimiz müşrikleri önlemek için onların üzerine ilk önce Ebu Bekr’i askerler ile gönderir.Ebu Bekr, müşriklerin yerine vardığında onların yaptıkları tehditlere karşı dayanmayarak korkusundan geri kaçır.Daha sonra aynı görev Ömer ibin Hattab’a verilir.Ömer’de arkadaşı Ebu Bekr gibi müşriklere karşı dayanmayarak geri kaçır.Peygamber efendimiz olanlardan dolayı üzölmüştü.Eshabın içinde hilesi ile meşhur olan Amr ibin As, müşrikleri nasıl yenebileceğini peygamber efendimize anlatarak savaşmak için izin ister.Peygamber efendimiz, Ebu Bekr ve Ömer’i , Amr ibin As’ın komutası altına vererek onunla beraber müşriklerin üzerine gönderir.Amr ibin As’ta başarı göstermeden müşriklerin önünden geri kaçır.Peygamber efendimiz, hz.Ali’yi çağırarak ona bayrağı teslim eder ve onu müşriklerin üzerine gönderir.Hz.Ali, müşriklerin bulunduğu vadiye geceleri yol alıp gündüzleri dinlenerek varır.Hz.Ali, askerleri devamlı olarak vadinin içinden götürmüştü.Ebu Bekr, Ömer ve Amr ise askerleri yüksek yerden götürmüşlerdi.Müşrikler , müslümanların gelişini ta uzaktan farkedebilmişlerdi.Hz.Ali bunun farkına varmış ve devamlı olarak vadiden yol almıştı.Hz.Ali, müşriklerin vadisine sabah varmış ve kendisi tek başına onların üzerine saldırıp perişan etmişti.Müşrikler ihç bir şeyin farkına varmadan hz.Ali’yi başlarında bulmuşlardı.Hz.Ali , müşriklerden çoğunu öldürmüş ve geri kalanları esir almıştı.Peygamber efendimiz, hz.Ali Medine’ye gelmeden önce onun başarısını hz.Cebrail vasıtası ile öğrenmişti.Peygamber efendimiz eshabını ibadet yerinde toplayıp hz.Ali’n’n başarısı müjdesini vermişti.Peygamber efendimiz eshabı ile Medine’n’n dışına çıkıp, hz.Ali’yi karşılamak için beklemişti.Eshab iki saf halinde hz.Ali’yi karşılayıp başarısından dolayı tebrik etmişti.Şanı yüce olan Allah, bu savaşta olanları Adiyat Suresinin 1-5

ayetlerinde zikretmiş.Peygamber efendimiz , hz.Ali'yi gördüğünde onu kucaklamış ve alnından öperek şöyle buyurmuştu : “ Ey Ali ! Ümmetimin ,İsa aleyhisselamın ümmeti gibi yanlış yola sapmalarından korkmasaydım, bu gün senin hakkında öyle şeyler söylerdim ki , senin üzerine bastığın toprağı alıp ondan kendilerine bereket edinirlerdi.Ey Ali ! Seninle beni güçlendiren ve belimi doğrultan Allah’a hamd olsun ! Ey Ali , kardeşim Musa aleyhisselam kendi kardeşi Harun aleyhisselamın ona işinde ortak olması için Allah’tan istekte bulunmuştu.Bende Musa’nın isteğinde bulunup Allah’ın ,seninle işimi güçlendirmesini ve yardımcı olmasını istedim !!!Ey Eshabım ! Ali’ye olan sevgimden dolayı beni yargılamayın ! Benim Ali’yi sevmem, Allah’ın emrinden kaynaklanıyor ! Allah, Ali’yi sevmemi ve bana yakın kılmamı emretmiştir.Ey Ali ! Her kim seni severse beni sevmiş olur ve her kim beni severse Allah’ı sevmiş olur !!! Allah’ı her kim severse hiç şüphesiz Allah’ta onu sever ve cennetinde kılar.Ey Ali ! Seni sevmiyen beni sevmemiştir ve beni sevmiyen ise hiç şüphesiz Allah’ı sevmemiştir !!!Her kim Allah’ı sevmez ise hiç şüphesiz Allah onu da sevmez ve lanetine maruz kılar !!! Bu gibilerinde ahirette amelleri ve dinleri boşa olanların saffından kılar !!! (1)

(1) Tabressi “ Tefsir “ ; Ravendi “ Navadir “ ; Ali ibin İbrahim el-Kummi “ Tefsir “ ; Furat el-Kufi “ Tefsir “ ; Şeyh Mufid “ İrşad “ ; Şeyh et-Tusi “ Aamaal “ ; Mecliyi “ Bihar “ ...

Bu hadisi kısmen nakleden muteber kitaplar şunlardır :

Tirmizi “Sunen” ; Hakim “Mustedrik” ; İbin Mace “Sunen” ; Ahmed ibin Hanbel “Musned” ve “Menakib” ; Ebu Nu’yam “Hilye” ; Tabarani “Mu’cim” ; Heysemi “Mecma’ ez-Zevaid” ; İbin Hacer “Tehzib et-Tehzib” ; İbin ‘Abdelbirr “El-İstiy’aab” ; Ebu Ya’la “Musned” ; Bezzar “Musned” ; İbin ‘Asakir “Tarih” ; Muttaki el-Hindi “Kenz” ; Hatib el-Bağdadi “Tarih” ; Muhibeddin et-Tabari “Riyadun-Nadara” ; Darakutni “El-Efraad” ; İbn’ul-Esir “Usud’ul-Gaabe” ; İbin Hacer “El-İsaabe” ; Deylemi “Firdevs” ....

MEKKE' NİN FETHİ

Hicretin 8. Yılında peygamber efendimiz eshabı ile Mekke'ye savaşız olarak girmişti.Bu gelişmeden sonra müşriklerden çok sayıda insan İslam dinine girmiş, müslüman olmuşlardı.Mekke'de bulunun ve kendilerini gizleyen müslümanlarda artık çekinmeden müslüman olduklarını gösterebiliyorlardı.Peygamber efendimiz Beytullah'ın (Ka'be nin) üzerinde bulunan putları kırması için Hz.Ali'yi omuzlarına çıkarmıştı.Hz.Ali bütün müslümanların önünde peygamber efendimizin omuzlarında olduğu halde putları yere yıkıp parçalamıştı.Müşriklerin önde gelenleri de kendilerini müslüman olarak göstermeye baş vurmuşlardı.İşte bu kişiler torunlarına kadar İslam'ı asla benimsememiş ve onu içeriden bozmaya çalışmıştı.İslam'ın düşmanları olarak kendilerini tarihin akışı içinde göstermişlerdir.Muaviye'nin babası ve müşriklerin başı olan Ebu Sufyan, İslam dinini kabul ettiğini göstererek maddi zarardan kendini korumaya çalışmıştı.Müslüman olduğunu gösterdiği halde , müslümanların mağlup oldukları anlarda sevincini gizlememiştir. Ebu Sufyan gibi oğlu Muaviye ve onun oğlu Yezid'te İslam'a en çok zarar veren kişiler arasında yer almışlardı.Ne yazık ki İslam dinini kendi menfaatleri için sistematik olarak kullanan kurumlar ve organlar halen devam etmektedir.

Peygamber efendimiz Mekke'nin fethinden sonra herkesi biraraya toplayıp önemli açıklamalarda bulunmuştu.Herkesin artık geride kalan günlerin etkisinden kurtulması gerektiğini ve geçmişin hiç kimse üzerinde bir zarar vermeyeceğini müjdeliyerek herkesin rahat olmasını sağlamayı hedeflemişti.Gerçek müminlerinde ancak takva ehlinin olduğuna dair önemlilikle işaret buyurmuştu.Peygamber efendimiz , Mekke'nin fethinden sonra müslümanların çoğalacağını iyi biliyordu.Böylece aşiretlerin arasındaki savaşlardan dolayı çıkan düşmanlığın ortadan kaldırılması için yeni ve eski müslümanların arasını bulmayı hedeflemişti.İçlerinde sakladıkları kin ve düşmanlık hislerinin atılması ile ancak takva ehli olabileceklerini ve böylece halis iman ehlinen sayılacaklarını onlara beyan etmişti.Peygamber efendimiz , Mekke civarında yaşayan aşiretleri İslam'a davet etmek için guruplar halinde

davetçi göndermişti.Etrafta yaşayan Cezimeoğullarını davet etmesi için Halid ibin Velid'i bir gurup eshab ile göndermişti.Cezimeoğulları cahiliyye devrinde Halid'in amcasını öldürmüşlerdi.Halid ve yanındakiler Cezimeoğullarının yerleşim bölgesine vardıklarında, onlar kendilerini müslüman olarak tanıtmışlardı.Halid, Cezimeoğullarının silahlarını teslim etmeleri için davette bulunur. Cezimeoğulları, peygamber efendimizin cahiliyye devrinde olan kann davalarının yok olması için vasiyette bulunduğunu bildikleri için Halid'in bu vasiyete riayet edeceğini düşünmüşlerdi.Cezimeoğulları silahlarını güvenerek ellerinden bıraktıklarında, kollarının bağlanması için Halid emir verir.Cezimeoğulları bunu duyduklarında Halid'in cahiliyye devrinden daha çıkmadığını anlamışlardı.Fakat olanlar olmuştu artık.Halid acele davranarak kolları bağlı olanların çoğunun başını kestirmişti.Halid bu cinayeti ile Allah'a ve peygamberine karşı asilik ve itaatsizlik etmişti.Peygamber efendimiz , Halid'in yaptıklarından haberdar olduğunda ellerini açarak şöyle buyurdu : **“ Ey Allah'ım ! Halid'in yaptığından dolayı Sana sığınırım ve onun yaptığından beriyim !!!”** Peygamber efendimiz bu olaydan dolayı çok müteessir olup, ağlamıştı.Peygamber efendimiz fazla vakit geçirmeden müminlerin emiri hz.Ali'yi yüklü mal ile Cezimeoğullarına göndermiş ve onların gönüllerini almak için girişimde bulunmuştu.Hz.Ali, Cezimeoğullarına vardığında Halid'in yaptıklarını İslam ve peygamberden tenzih etmiş ve onların gönüllerini bir daha kazanmıştı.Peygamber efendimizin göndermiş olduğu malları dağıtarak onların yarasını biraz olsada hafifletmişti.**Bu olayı en muteber tarih ve hadis kitapları zikretmişlerdir.** Hz.Ali Medine'ye geri döndüğünde peygamber efendimize malları nasıl dağıttığını ve geri kalan malları da peygamberin namına özür dilemek amacı ile verdiğini anlatır.Peygamber efendimiz bunları duyduğunda sevinmiş ve şöyle buyurmuştu : **“ Ey Ali ! Sen benden Harun'un Musa'ya olan menzilindesin ! Ancak şu var ki benden sonra peygamber yoktur.Ey Ali ! Sen ümmetimin Hadi'si (doğru yolu gösterensin) ! Mutlu o kişidir ki , senin yolunu tutan ve seni takib edendir ! Mutsuz ve kötü kişi o dur ki seni takib etmez ve sana uymazdır !!! Senin bu özelliğin kıyamet gününe kadar devam edecektir !!!”** (1)

(1) Şeyh Tusi “ Aamaal “ ; Şeyh Saduk “ Aamaal “ ve “ Hisaal” ; Meclisi “ Bihar “ ...

Bu hadisi altı çizilmiş olarak nakleden muteber kitaplar şunlardır :

Buhari “Sahih” ; Muslim “Sahih” ; Ebu Davud “Musned” ; İbin Mace”Sunen” ; Tirmizi “Sunen” ; Hakim “Mustedrik” ; Ebu Nu'aym “Hilye” ; Hatib el-Bağdadi “Tarih” ; Nesei “Hasais” ; Tahavi “Muşkil el-Asaar” ; İbn'ul-Esir “Usud'ul-Ğaabe” ; İbin 'Asakir “Tarih” ; Suyuti “Durrel-Mensur” ; İbin Sa'd “Tabakaat” ; Tabarani “Mu'cim” ; Heysemi “Mecma' ez-Zevaid” ; Muttaki el-Hindi “Kenz” ;

HUNEYN VE TAİF SAVAŞI

Hicretin sekizinci yılında etrafta toplanan müşriklere karşı harekete geçilmişti.Mekke’nin fethinden sonra biraraya toplanan müşrikler kendilerini kanıtlamak amacı ile toplanıp müslümanlara saldırmayı hedeflemişlerdi.Peygamber efendimiz onların Medine’ye gelmesini beklemeden onların bulundukları yere oniki bin eshabı ile yola çıkar.Müslümanlar ve müşrikler karşı karşıya durduklarında , müslümanlar galip geleceklerine dair kesin kanaat getirmişlerdi.Fakat savaş başladığında müslümanlar kaçarak birkaç kişi hariç hepsi peygamber efendimizi müşriklerin elleri arasında bırakmışlardı.Peygamber efendimizin etrafında sadece Haşimoğullarından müminlerin emiri hz.Ali , peygamber efendimizin amcası hz. Abbas ve sekiz kişi daha kalmıştı.Kaçanların içinde en önde olanlardan Ebu Bekr ve Ömer vardı.Müminlerin emiri hz.Ali, peygamber efendimize saldırmak isteyen bütün müşrikleri yalnız başına geri çevirmişti.Peygamber efendimiz kaçan müslümanların geri dönmeleri için defalarca çağırdığı halde hiç biri buna kulak asmayıp, duymamazlıktan gelmişti.Hz.Abbas yüksek bir yere çıkıp gür sesi ile kaçanları geri çağırdığında Ansar topluluğu (Medine halkı) utanarak İslam bayrağının altına geri dönmüşlerdi.Böylece zafer yine peygamber efendimizin ve geri dönen müslümanların olmuştu.(1) Huneyn savaşı hakkında şanı yüce olan Allah , Kuran-ı Kerim’in Tevbe suresi ; 9. , 25. ve 27. Ayetlerinde müslümanların durumunu açık bir şekilde bildirmiştir.Şanı yüce olan Allah, bu savaşta peygamber efendimizi ve yanında duran hz.Ali ile Haşimoğullarını övmüştür.

(1) Taberi “ Tefsir “ ; Şeyh Tusi “ Aamaal “ ; Şeyh Mufid “ El-İrşaad “ ; Ali ibin İbrahim “ Tefsir “ ; Meclisi “ Bihar “ ...

Huneyn savaşından kaçan müşrikler iki guruba ayrılmıştı.Önemli olan gurub Taif’e doğru gitmişti.Peygamber efendimiz, müşrikleri kalelerinde iltica veren Taif halkını muhasara altına almıştı.Taif’in etrafında bulunan puthanelerin yıkılması için peygamber efendimiz Hz.Ali’yi gönderir.Hz.Ali bütün bölgeyi putlardan temizlemişti.Hz.Ali’nin yaptıklarından haber alan civardaki müşrikler müslümanları yok etmek için gelirler.Müşriklerin başında Şehaab adında biri, savaşmak için müslümanlardan birini davet ettiğinde bütün eshab susmuştu.Hz.Ali , Şehaab’a karşı çıkıp , onu bir kılıç darbesi ile öldürmüştü.Bunu gören müşriklerin kalbine korku düşüp geri kaçmışlardı.Hz.Ali , peygamber efendimizin bulunduğu yere geldiğinde , peygamber efendimiz “Allahu Ekber” diye tekbir getirerek sevincini ifade etmişti.Peygamber efendimiz Taif’in muhasarası esnasında Hz.Ali’yi yanına alarak gizli bir şekilde münacaatta (ikisi arasında gizli konuşmada) bulunmuştu.Ömer ibin Hattab, peygamber efendimizin gizli bir şekilde Hz.Ali ile tek başına konuşmasından dolayı rahatsız olup, iftira dolu sözler sarfeder.Peygamber efendimiz eshabı arasına geri döndüğünde , Ömer’in başlatmış olduğu fitneden haberdar olur.Peygamber efendimiz eshabını toplayarak onlara hitaben şöyle buyurur : “ **Beni, Ali ile تنها ve gizli konuştuğum için yermeyin ! Allah’a yemin olsun ki , ben Ali ile konuşmadım lakin Allah onunla konuştu !” (1)**

Ömer ibin Hattab, peygamber efendimizin , Hz.Ali için buyurduklarını duyduğunda şöyle dedi : “**Ali hakkında şimdi söylediklerin tıpkı bize Hudeybiye gününde söylediğin gibidir ! O günde Mekkeyi fethedeceğimizi söylemiştin ama fethetmedik !!!**” Peygamber efendimiz buna mukabil şöyle buyurdu : “ **Ben, Hudeybiye gününde Mekke’yi fethedeceğimizi söylemiştim.Ben sadece fethedeceğimizi söylemiştim , fakat ne zaman fethedeceğimizi söylememiştim !!! “ (2)**

Ömer, herkesin önünde Peygamber efendimizi yalan söylemekle suçlama cüretinde bulunmuştu.Peygamber efendimiz yüce ahlakını göstererek , Ömer’in iftirasını sadece bozmakla yetinmişti.Peygamber efendimiz diktatörlük tasalayıp Ömer’i cezalandırma imkanına sahipti.Ama bu gibi yöntem yüce bir ahlaka

sahip olan peygamber efendimize uygun olamazdı.Taif ehli 20 gün civarındaki muhasaraya dayanamayıp teslim olmuşlardı.Onlardan bir gurup kaleden çıkıp gitmek istediğinde hz.Ali onların yolunu kesmiş ve öncülerini öldürmüştü.

- (1) Tirmizi “ Sahih “ ; Tabarani “ Mu’cim “ ; Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ; Hatib el-Bağdadi “ Tarih “ ; İbn’ul-Esir “ Usud’ul-Ğaabe “ İbin Mağazaliy “Menakib” ; Muttaki el-Hindi “ Kenz “ ; Şeyh Tusi “ Aamaal “ ; Şeyh Mufid “ El-İrşaad “ Tabressi “ El-İhticaac “ ; Mecliysi “ Bihar “ ...
- (2) Şeyh Mufid “ El-İrşaad “ ; Mecliysi “ Bihar “

TEBUK SAVAŞI

Taif muhasarasından sonra şanı yüce olan Allah, peygamber efendimize eshabı ile Tebuk’e hareket etmesi için vahiy indirir.Allah’tan gelen vahye göre Tebuk seferinde müşriklerden bir dirence olmayacağına dair beyan vardı.Peygamber efendimizin bu seferin başında olması emri vahiy yolu ile belirlenmişti.Medine’de ve çevresinde bulunan münafıklar, aynı zamanda Medine civarında yaşıyan müşrikler İslam dininin Huneyn savaşı ve Taif muhasarasından sonra güçlendiğini biliyorlardı.İslam dinini, ona bağlı olan müslümanları kösteklemek ve inntikam almak için fırsat bekliyorlardı.Peygamber efendimiz etrafında dönen tehlikeyi biliyordu.Peygamber efendimiz Medine’den çıkınca kendisinin yerine ancak tam güvenileceği birini bırakabilirdi.Peygamber efendimiz, ona bütün savaşlarında en üstün fedakarlığı yapan müminlerin emiri hz.Ali’yi Medine’de kendisinin yerine halife olarak tayin ederek şöyle buyurur : “ **Ey Ali ! Medine ancak benimle veya seninle rahat ve huzurlu olabilir !!!**” (1) Medine’de yaşayan münafıklar bunu duyduklarında emellerine kavuşamayacakları için bir çıkar yol ararlar.Münafıklar, peygamber efendimizin hz.Ali’yi artık yanında bulundurmamak istemediği için güya Medine’de bıraktığı haberini halkın arasına yayarlar.Münafıklar, Medine’de emellerine ulaşmak için bu haberi herkese duyurmaya çalıştılar.Peygamber efendimiz , münafıkların bu oyunlarını bozmak için halka hitaben hz.Ali hakkında şöyle beyanda buyurur : “ **Ey Ali ! Sen benden Harun’un Musa’ya olan menzilindesin.Tek farkla ki benden sonra peygamber yoktur !!!** “ (2) Ehli Beyt’ten gelen hadise göre ise peygamber efendimiz hz.Ali’ye şöyle buyurmuştu : “ **Ey Ali ! Musa’nın Harun’un kardeşi olduğu gibi, benim senin kardeşin olmama razı olmaz mısın ?! Tek farkla ki benden sonra peygamber yoktur ! Sen benim ümmetimin içinde halifemsin ! Sen benim vezirim ve dünya-ahiret kardeşimsin !!!**” (3)

Peygamber efendimiz hiç bir şüphe bırakmadan ümmetine kendisinin yerine layık olan halifesini belirtmiş ve tüm Medine halkı buna şahit olmuştu. Peygamber efendimizin yapmış olduğu bu beyan Kuran-ı Kerim'in ayetlerinde de yer almıştır. Şanı yüce olan Allah , Musa peygamberin kardeşi olan Harun aleyhisselamın makamını açık bir şekilde beyan buyurmuştur. Kuran-ı Kerim'in Ta-Ha suresinde bu açık bir şekilde görülmektedir.

- (1) Şeyh Mufid “ El-İrşad “ ; Hakim “Mustedrik” ; Suyuti “Durrel-Mensur” ; Meclisi “Bihar” ...
- (2) Buhari “ Sahih “ ; Muslim “Sahih” ; Tirmizi “Sahih” ; İbin Mace”Sunen” ; Ebu Davud “Sunen” ; Beyhaki “Sunen” ; Ahmed ibin Hanbel “Musned” ; Nesei “Hasais” ; Ebu Nu’aym “Hilye” ; Hakim “Mustedrik” ; Tabari “Tarih” ; İbn’ul-Esir “Usud’ul-Ğaabe” ; Meclisi “Bihar” ...
- (3) Ali ibin İbrahim “ Tefsir “ ; Meclisi “ Bihar’ul-Envar “ ...

Harun aleyhisselamın , Musa aleyhisselamın kardeşi, veziri , yardımcısı ve ümmeti üzerine halifesi olduğu Ta-Ha suresinin 25-32 ayetlerinde ve A’raf suresinin 132. Ayetinde açık bir şekilde görülmektedir. Peygamber efendimiz, Hz. Ali’nin yerini ümmeti içinde belirtmiş ve böylece münafıkların dedikodularını susturmuştu. Ne yazık ki, peygamber efendimizin vefatından sonra aynı münafıklar harekete geçip Hz. Ali’nin bu makamını bir daha inkar ettiler. Halk bunu iyi bildiği halde zelil yaşamayı seçmiş ve inkarından dolayı elim bir azaba (zulüme) maruz kalmıştı. Bunu ileride işleyeceğim.

Peygamber efendimiz Eshabı ile Medine’den çıkıp Tebuk’e hareket eder. Eshabın içinde kalabalık bir topluluk bu sefere katılmak istemiyordu. Şanı yüce olan Allah, Eshabın durumunu Kuran-ı Kerim’de şöyle açıklıyor : **“ Ey iman edenler ! Size ne oldu ki , Allah yolunda savaşa çıkın ! denildiğinde, yere meylederek ağır davrandınız ? ... Eğer emrolunduğunuz savaşa çıkmazsanız, şanı yüce olan Allah size elim bir azab verir ve yerinize başka bir kavim (toplum) getirir ...”** (Tevbe suresi : 38-39)

Peygamber efendimiz Eshabının durumunu çok iyi biliyordu. Eshabı ile Tebuk’e vardığında orada 20 gün kadar kaldıktan sonra Medine’ye geri döner. Bu seferin gayesi etrafta yaşayan müşrik kabilelere İslam’ın gücünü göstermekti. Nitekim önceleri münafıklar ve müşrikler Roma İmparatorluğu tarafından müslümanları yok etmek için askerlerin Medine tarafına gönderildiği haberini yaymışlardı. İslam dininin yakın bir zamanda yok olacağı propagandasını yapmışlardı. Peygamber efendimiz münafık ve müşriklerin bu hilesini ortadan kaldırmak için Tebuk’e hareket etmişti. Eshabın içinde kalplerinde hastalık olanlar Roma askerlerinden korkuya düşerek bu sefere katılmak istememişti. Mümin olanlar ise peygamber efendimizin emrine uymuş ve onu her an desteklemişlerdi. Peygamber efendimiz Eshabı ile Tebuk’ten Medine’ye dönerken yol üzerinde İslam tarihi açısından çok önemli bir olay olmuştu. Peygamber efendimiz Eshabı ile bir vadiden yol alırken kendisi, Hz. Huzeyfe ve Hz. Ammar’dan hariç bütün Eshabın vadiden yol alması için emir verir. Peygamber efendimiz Hz. Huzeyfe ve Hz. Ammar ile dağın yamacından yola

devam eder.Hz.Huzeyfe, peygamber efendimizin devesinin yulalarını tutmuş ve Hz Ammar deveyi güdüyordu.Peygamber efendimiz gecenin karanlığında dağın yüksek bir yerine ulaştığında onu bir suikast ile öldürmek için eshabtan 14 kişi saklanarak beklemişlerdi.Peygamber efendimiz dağın o yüksek virajına vardığında saklanmış olan münafık eshab, doldurmuş oldukları torbaları devenin önüne yükseklikten yuvarlamışlardı.Bu münafıkların gayesi peygamber efendimizi devesi ile uçuruma düşürüp öldürmektir.Peygamber efendimiz , melek Cebrail aleyhisselamın vasıtası (vahiy) ile bu suikastın haberini önceden almıştı.Peygamber efendimizin devesi önüne yuvarlanan çuvallara rağmen hiç ürkmeyen yerinde sabit kalmıştı.Hz.Huzeyfe , peygamber efendimize yaklaşmak isteyen o münafık eshabı sopası ile vurarak uzaklaştırmaya çalıştı.Peygamber efendimiz kendisini öldürmek isteyen bu eshabın kimler olduklarını Hz.Huzeyfe'ye bildirmişti.Bu sebeptendir ki Hz.Huzeyfe eshabın içinde bulunan münafıkları tanımakla meşhur olmuştur.Nitekim Hz.Huzeyfe o 14 münafık eshabı gözü ile görmüş ve tanımıştı.Tarihi, Kuran tefsirini ve hadisleri nakleden muteber sünni itikadına sahip alimler bu olaya değinmiş lakin eshabın kimler olduklarına dair açıklama getirilmemesi için özen göstermişlerdir.Bu olayı, yazdığım şekilde kitaplarında zikredenlerin sayısı çoktur.Ne hikmet ise hepside olayın aktörlerini korumak için haberde şu ifadeyi kullanmışlardır : “**...peygambere kast eden kişiler yüzlerine bir örtü çekmiş oldukları için yüzleri belli olmuyordu.Fakat bineklerinden kimler oldukları belliydi...**” Bu ifade Hz.Huzeyfe'nin ağızından haber olarak rivayet edilmiş.Bu koruma gayretine rağmen Hz.Huzeyfe'nin o şahısları bineklerinden tanıdığı ifadesi yer almaktadır. Bu ifadeyi açık bir şekilde nakledenlerden biri **İbin Kesir'dir**.Kendisi bu haberi aynı şekilde tefsir kitabında zikretmiştir.Bu olayı eshabın kimliğini koruyarak nakledenlerin sayısı az değildir.(1) Buna rağmen Kuran-ı Kerim'in Tevbe suresinin 74. Ayeti kerimesinde şöyle buyurulmuş : “**... Ve nail olamayacakları şeye (peygamberi öldürmeye) kasdettiler...**” Tefsir ehli bu ayeti açıkladıklarında olayı zikretmişlerdir. Bu olayı Ehli Beytten gelen haberler ile incelediğimizde eshabın kimliğinin açık bir şekilde Hz.Huzeyfe tarafından açıklandığını görüyoruz.Ehli Beytten ve güvenilir kaynaklardan gelen haberlere göre Hz.peygamber efendimizi uçurumdan düşürüp onu öldürmek isteyen eshabın isimleri şunlardır : **Ebu Bekr ibin Ebi Kuhafe, Ömer ibin Hattab , Muaviye ibin Ebi Sufyan , Muaviye'nin babası Ebu Sufyan Harb , Talha ibin Ubeydullah , Sa'd ibin Ebi Vakkas , Ebu Ubeyde ibin Cerrah , Ebul-'Avar es-Sulemi , Muğire ibin Şu'be , Ebi Huzeyfe'nin hizmetçisi Salim , Halid ibin Velid , Amr ibin As , Ebu Musa el-Eş'ari , Abdurrahman ibin 'Avf. (2)** Hz.Huzeyfe , Osman ibin Affan öldürüldükten sonra ve Hz.Ali halifelik makamına geldiğinde eshabın bu isimlerini açıklamıştı.(3)

---

(1) Beyhaki “ Delail en-Nubuvve “ ; Fahreddin er-Razi “Tefsir” ; Zamahşeri “Tefsir” ; İbin Kesir “Tefsir” ; Tabarani “Mi'cem” ; Ahmed ibin Hanbel

“Musned” (olayı kısmen aktarmış) ; Muslim “Sahah” (olayı münafıklar bölümünde kısmen aktarmış) ; İbn’ul-Esir “Cami’ul-Usul” ; Mecliyi “Bihar”
(2) Şeyh Saduk “ Hisal “
İmam-ı Muhammed el-Askeri “ Tefsir “
Tabressi “ İhticaac “
‘Ayyaşi “ Tefsir “
Kuleyni “ El-Kaafi “
Mecliyi “ Bihar “
Fadl ibin Şazen “ El-İydah “
İbin Cerir (Şii) “ Mustersid “
Ebi Muhammed Hasan ibin Muhmmmed ed-Deylemiy “ İrşad el-Kulub “
Ravendi “ El-Haraaic “
(3) Mecliyi “ Bihar “

Sünni itikadında olan muteber alimlerin neden eshabın bu isimlerini açıklamadıklarını sormak bence abes olur.Nitekim itikadlarının desteği ve temeli bu sayılan eshaba dayanmıştır.Elbette bu gibi haberleri doğrulamaları beklenemez.Mühim olan bir mesele daha var , neden peygamber efendimiz bu suikastçıları cezalandırmadı ??? Peygamber efendimiz bu olaydan sonra dağın eteklerinden vadiye indiğinde bu suikastçılar öbür eshabın içine karışmıştı.Hiç bir şeyden haberleri yokmuş gibi peygamber efendimize yaklaşmışlardı.Hz.Huzeyfe, onları isim isim sayarak cezalandırmasını peygamber efendimizden istemişti.Ama peygamber efendimiz bu işe girişen eshabın ne kadar kurnazca davrandıklarını iyi biliyordu.Bu kişiler karanlığın içinde öbür eshabın arasından ayrılmış ve aynı karanlığın içinde bir daha yerlerine gelmişlerdi.Bunları cezalandırmakta aşiretler arasında isyan getirecekti nitekim bu yaptıklarını kimse inanamazdı.Hatta bunu peygamber efendimiz söylesede.Peygamber efendimizin söylediklerine çok defa kulak asmadıkları gibi şimdi menfaat çevreleri bu sözlerle hiç değer vermiyecekti.Peygamber efendimiz , önce eshabını devletini kurmak için kullandı ve sonra onların lüzümü kalmadığında onları öldürttü diye söylenmesini istemedi.Peygamber efendimiz , suikast yapan kişileri tanıdığını ve onların cezasını Allah’a havala ettiğini halka açık bir şekilde beyan etti.Her ümmette olduğu gibi peygamber efendimizin vefatından sonra onun vasiyetine kendi ümmetide ne yazık ki değer vermedi.Ve her ümmetin çektiği azabıda bu ümmette gördü ve görmeye devam etmektedir. Peygamber efendimizi yolda öldürmeye kasdettikleri gibi Medine’deki münafıklarda orada kalan hz.Ali’yi de öldürmeye kasdetmişlerdi.Medine’deki hz.Ali’ye olan kasdlarıda onlara bir şey getirmedi.Hz.Ali , Medine’deki münafıkların onu öldürmek istediklerini bilmiş ve tedbirini almıştı.(1) Şanı yüce olan Allah her iki suikasta kendi nurunu korudu ve münafıkların onu söndürmesine izin vermedi.

---

(1) İmma-ı Muhammed el-Askeri “ Tefsir “

BERAET (TEVBE) SURESİNİN TEBLİĞİ

Tebuk seferinden geri dönüldüğünde Tevbe suresi inmişti.Bu surede münafıkların ve kafirlerin hakkında çok açık bir beyan bulunmaktadır.Peygamber efendimiz bu surenin belirli ayetlerini Mekke'deki insanlara tebliğ edilmesi için Ebu Bekr'i bir gurup eshabıyla gönderir.Ebu Bekr yola çıktıktan sonra Cebrail aleyhisselam peygamber efendimizin huzuruna inip şöyle buyurdu : **“ Ey Muhammed ! Göndermiş olduğun ayetleri ancak sen veya senden olan biri tebliğ edebilir !!!”** Bunun üzerine peygamber efendimiz, müminlerin emiri Hz.Ali'yi çağırarak ona şöyle buyurdu : **“Ey Ali ! Ebu Bekr'e yetiş ve ondan ayetleri al ! Mekke'de insanlara hitaben sen oku ! Benim yerime ancak ben veya sen tebliğ edebiliriz !!!”** Hz.Ali, peygamber efendimizin devesine binerek Ebu Bekr'e yetişmek için yola çıkar.Ebu Bekr'e yetiştiğinde olanları anlatır ve ayetleri elinden alır.Ebu bekr bu durumdan çok müteessir olup Medine'ye geri döner.Hz.Ali'de Mekke'ye varıp ayetleri halka tebliğ eder.Hac mevsimi lie ilgili yeni emirleri bütün insanlara bildirir.Bu emirlerin yerine getirilmesi için dört ay mühlet verir.(1)

---

(1) Kuleyni “ Kaafi “
Şeyh Mufid “ İrşaad “
Ayyaşi “ Tefsir “
Tabressi “Mecma'ul-Beyan “
Mecliysi “ Bihar “
Tirmizi “ Sahih “ (kısmen)
Nesei “ Hasais “
Suyuti “ Durrel-Mensur “
İbin Cerir et-Tabari “ Tefsir “
Hakim “ Mustedrek “
Ahmed ibin Hanbel “ Musned “
Darekutni “ El-Efraad “
İbin Asakir “ El-Muvafakaat “ “ Tarih “
Tabarani “ Mu'cim “

İbin Ebi Şeybe “Musned”
İbin Mace “Sunen”
Muhibeddin et-Tabari “Riyad’un-Nadara”
İbin Kesir “Tarih”
Tabari “Tefsir”
İbin Hacer el-‘Askalaniy “Feth’ul-Bari”
İbin Ebil-Hadid “Şerh”
Daremiy “Sunen”
Heysemi “ Mecma’uze-Zevaid “
Muttaki el-Hindi “ Kenz’ul-Ummal “ ....

HZ.ALİ’YE “ MÜMİNLERİN EMİRİ “ ÜNVANI VERİLMESİ

Peygamber efendimiz, Cebrail aleyhisselam ile sohbet ederken hz.Ali eve girmek istemişti.Peygamber efendimiz kapının ağzını perde ile kapattığı için hz.Ali onun meşgul olduğunu anlamış ve geri dönmüştü.Peygamber efendimiz bir görüşmede olduğunda kapının perdesini çekerek gelenler onun meşgul olduğunu anlasın ve geri dönsün.Cebrail aleyhisselam, hz.Ali’nin gelip geri döndüğünü gördüğünde şöyle buyurdu : “ **Keşke müminlerin emiri bize gelip selam verseydi .**” Peygamber efendimiz , Cebrail aleyhisselamdan hz.Ali hakkında bu ünvanı duyduğunda çok sevinmiş ve bunu eshabına müjdelemiştir.Peygamber efendimiz eshabına hitaben şöyle buyurdu : “**Ali müminlerin emiri ; müslümanların efendisi ; takva ehlinin imamı ; temiz ve seçkin olanların önderidir !!!**” (1)

Ehli Beytten gelen haberlere göre ise, peygamber efendimiz Medine’deki bütün eshabını bir bahçede toplamıştı.Herkesin hazır olduğu anda onlara hitaben şöyle buyurmuştu : “ **Hepiniz Ali’ye müminlerin emiri olarak selam vereceksiniz !!!**” Hz.Selman, hz.Ebu Zer, Hz,Mikdad, hz.Ammar gibi olan temiz ve saf imana sahip olan eshab hiç tereddüt etmeden peygamber efendimizin isteğini yerine getirdiler.Birer birer ayağa kalkıp hz.Ali’yi “mümünlerin emiri” olarak selamladılar ve tebrik ettiler.Ebu Bekr, Ömer ve onlara yakın olan eshab ise tereddüt içinde şöyle demişlerdi : “ **Ey Muhammed !!! Bu bize emrettiğin şey senden mi yoksa Allah’tan mı ???**” Peygamber efendimiz de bu emrin Allah tarafından geldiğini bildirir.Bunun üzerine onlar selam verip beyat etmişlerdi.Eshabın bazılarıda peygamber efendimize şöyle sormuşlardı : “ **Ey Allah’ın elçisi ! Sen hayatta olduğun halde Ali nasıl müminlerin emiri olur ?!**” Peygamber efendimiz bunun üzerine şöyle buyurmuş : “ **Ben hayatta olsam da Ali müminlerin emiridir !!!**” Peygamber efendimizin, hz.Ali için halktan beyat almasına eshabtan bazıları çok kızmıştı.Ömer ibin Hattab yanında duran Ebu Bekr ibin Ebi Kuhafe’ye şöyle dedi : “ **Merak etme ! Muhammed öldükten sonra Ali için söylediklerini ayaklarımızın altında kılacağız !!!**” (2)

---

(1) Hakim “Mustedrik “ ; İbin Hacer “El-İsabe” ; İbn’ul-Esir “Usud’ul-Gaabe” ; Tabarani “Mu’cim” ; Ebu Nu’aym “Hilye “ ; Hatib el-Bağdadi “Tarih” ; Muttaki el-Hindi “Kenz” ; Heysemi “Mecma’u ez-Zevaid” ; Mecliyi “Bihar”

(2) Şeyh Saduk “Uyun ahbar er-Rida “ ve “Amaal “ ; Şeyh et-Tusi “Amaal” ; Ayyaşi “Tefsir “ ; Tabressi “El-İhticaac” ; Saffar “Basair ed-Deracaat” ; İbin Şehraaşub “Menakib” ; Deylemiy “İrşad el-Kulub “ ; İbin Tavus “El-İkbaal “ Mecliyi “Bihar “ ....

Eshabın içinde, hz.Ali için beyan edilen ünvana karşı çıkanların olduğunu bilen peygamber efendimiz eshabını toplayarak onlara hitaben şöyle buyurdu : “ Ey insanlar ! Şanı yüce olan Allah beni sizlere peygamber olarak gönderdi ve sizin üzerinize Ali’yi halife ve başkan olarak kılmanı emretti !!! Ben kimin peygamberi isem bu yanımda duran Ali’de onun başkanıdır !!! Bu başkanlık şanı yüce Allah tarafından verilen bir makamdır ! Ali’ye itaat edip onu dinlemenizi size söylemeyi Allah bana emretti !!! Ali’nin emrine itaat etmenizi ve yasakladığı her şeye de uymanızı da Allah size emretti !!! İyi dikkat edin ve bilin ki ne benim hayatımda nede benim vefatımdan sonra hiç biriniz Ali’nin önüne başkanlık için geçmesin !!! Şanı yüce olan Allah, Ali’yi sizin üzerinize başkan kılıp ona müminlerin emiri ünvanını verdi ! Şanı yüce olan Allah bu ünvanı daha önce Ali’den başkasına hiç kimseye vermemiştir !!! Ali hakkında sizlere bildirmemi emredildiği gibi yerine getirip tebliğ ettim.Bu tebliğime itaat eden Allah’a itaat etmiş olur ve her kim buna karşı çıkarsa hiç şüphesiz Allah’a karşı çıkmış olur !!!! Ve karşı çıkanların Allah’ın katında hiç bir huccetleri (kurtuluş yolu) kalmaz !!! Asi olanlar cehennemın ateşine doğru giderler tıpkı Allah’ın buyurduğu gibi : Kim Allah’a ve Peygamberine karşı asi olur ve hududunu aşarsa, Allah o kişiyi ebedi ateşin içinde kılacaktır ! (Nisa suresi : 14) (1)

(1) Mecliyi “Bihar’ul-Envar “
Kadı Ebu Hanife Nu’mân el-Mağribi “Şerh el-Ahbar” (kısmen)
İbin Batriyk “Umde” (kısmen)
Muhammed ibin Cerir et-Tabari “Kitab el-Velaye” (kısmen)
Seyyid Bahrani “Çayet el-Meram” (kısmen)
Ebu Nu’aym el-İsfahani “Hilyet’ul-Evliya” (kısmen)
Şeyh Mufid “El-İrşaad” (kısmen) .....

MÜBAHELE OLAYI

Hicretin 10. Yılında Necran bölgesinden bir hristiyan heyeti Medine'ye gelir.Bölgede yaşayan hristiyanlar geliştirmekte olan İslam'a karşı tedirgin olmuşlardı.Hristiyanların toplu olarak yaşadıkları yer Necran bölgesiydi.Hristiyanlar kendi bilginleri ile istişare ederek peygamber efendimiz ile nasıl buluşmaları gerektiği konusunda bilgi alırlar.Hristiyanlar kendi aralarından seçtikleri bilgin kişilerden oluşan bir gurubun peygamber efendimizin huzuruna gidip onunla görüşmesine karar verirler.Bu seçkin hristiyan bilginleri Medine'ye vardığında bütün muhacir ve ansarın dikkatini çekmişti.Nitekim bu heyet gibi Medine'ye daha hiç bir topluluk gelmemişti.Heyetin en bilgin olanı peygamber ile görüşür.Bu görüşmede hristiyanlar namına İsa aleyhisselamın durumunu öğrenmek ister.Peygamber efendimiz, İsa aleyhisselamın bir peygamber olduğunu ve onun Allah'ın oğlu olmadığını bildirir.Hristiyan alimi kendi görüşünde ısrarlı kaldığında şanı yüce olan Allah, Cebrail aleyhisselamın vasıtası ile peygamber efendimize şu ayetleri indirir : **“ İsa konusunda, sana ilim geldikten sonra kim karşılıklı bulunursa onlara de ki : Gelin biz oğullarımızı sizde oğullarınızı, biz kadınlarımızı siz de kadınlarınızı, biz nefsimizi siz de nefsinizi çağıralım ve yeminleşelim ; Allah'ın lanetini de yalan söyleyenlerin üzerine kılalım.” (Al-i İmran suresi : 59-61)**

Ayeti kerimelerde mübahele, yani karşılıklı yeminleşme emri indiğinde peygamber efendimiz hristiyan heyetini ertesi güne karşılıklı yeminleşmeye ayetlerin hükmü ile çağırır.Peygamber efendimiz Medine'd' bulunan iki ağacın arasında yeminleşme yerini hristiyanlara gösterip herkes oradan dağılır.Hristiyanlar Medine dışında konakladıkları yerlerine geri dönerler.Peygamber efendimiz iki ağacın arasına hvada bir örtünün gölgelik yapması için çekilmesine dair talimat verir. Hristiyan heyeti konakladığı yerde ertesi günü için istişarede bulunur.Kendi aralarında şayet peygamber efendimiz kalabalık eshab topluluğu ile yeminleşmeye gelirse onun yalancı olduğunu bileceklerini ve yalnız kendi Ehli Beyti ile gelirse davasında sadık olduğunu bileceklerini konuşmuşlardı.Ertesi günü hristiyan heyeti anlaşılan yere en iyi

elbiselerini giyerek gelirler.Peygamber efendimiz ise ayetlerde emrolunduğu gibi abasının altına (elbisesinin altına) hz.Ali'yi, hz.Fatime'yi , hz.Hasan'ı ve hz.Hüseyin'i alarak ellerini havaya kaldırır ve şöyle buyurur: “ **Ey Allah'ım ! Bunlar benim Ehli Beytim ve seçkinlerimdir !!!** “ (1)

(1) Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ; Tahavi “Muşkil el-Asar” ;Suyuti “Durrel-Mensur” ; Tabarani “Mu'cim” ; Hakim “Mustedrik” ; Nesei “Hasais” ; Muttaki el-Hindi “ Kenz'ul-Ummaal “ ; Tirmizi “ Sahih “ ; Taberi “ Tefsir “ ...

Peygamber efendimiz bir elinde hz.Hasan öbür elinde hz.Hüseyin yanında hz.Ali ve arkasında hz.Fatime olduğu halde yeminleşme yerine doğru gider.Vaadedilen yere doğru giderken Ehli Beytine hitaben şöyle buyurdu: “ **Ben dua ettiğimde siz : amin , deyiniz ! Nitekim sizin rıza gösterdiğiniz dua hiç mahcup olmaz !!!**” Hristiyan heyeti peygamber efendimizi seçkin Ehli Beyti ile yalnız onlara doğru geldiğini gördüğünde içlerinden iman eden bir alim onlara hitaben şöyle söyler : “ **Ey hristiyan toplumu ! Öyle yüzlerin bize doğru geldiğini görmekteyimki şayet onlar Allah'ın dağları yerinden izale etmesini isteseler hiç şüphesiz istedikleri oluverirdi, sakın onlarla yeminleşmeyin !!! Şayet yeminleşirseniz yeryüzünde hiç bir hristiyan kalmaz hepsi helak olur !!!**” Medine halkı, muhacir ve ensar olaya etraftan şahid olmuşlardı , bütün olanları görüp duymuşlardı.Peygamber efendimiz gölgeğin altına girip Ehli Beyti ile diz çökerek yeminleşmeye hazır olduğunu göstermişti.Hristiyan alimlerinden biri öne geçerek dedi ki : “ **Ey Muhammed ! İki çocuk, bir genç ve bir kadın ile mi bizimle yeminleşmeye geldin ?**” Peygamber efendimiz buyurdu ki : “ **Evet, şanı yüce olan Allah'ın katında yeryüzündeki bütün varlıklardan daha hayırlı ve mübarek olan bu şahıslarla yeminleşmeye geldim !!!**” Hristiyan alimi dedi ki : “ **Bizler senin kalabalık eshabın ile bize geleceğini bekliyorduk !!! Sen ise bu genç adam, iki çocuk ve bir kadın ile bize geldin !!!**” Peygamber efendimiz buyurdu ki : “ **Ben sizlere biraz önce bu şahısların değerini söylemiştim ve Allah'a yemin olsun ki sizlere karşı bunlarla yeminleşeceğim !!!**” Hristiyan heyeti bu kesin ve güven içinde yapılan açıklamayı duyduklarında yüzlerinin rengi değişmişti.Hristiyan heyetinden akıllı biri öne geçerek şöyle dedi : “ **Bu yeminleşme yerine size diyet ödemeğe hazırız !!!**” Böylece hristiyanlar her sene peygamber efendimize para ve silah ödemeye anlaşırlar.(1)

---

(1) İbin Tavuus “ İkbaal el- ‘Amaal “
Şeyh et-Tusi “ Amaal “
Ali ibin İbrahim “ Tefsir “
‘Ayyaşiy “ Tefsir “
İbin Şehraaşub “ Menakib “

Furat ibin İbrahim “ Tefsir “
Mecliysi “ Bihar “
Tabressi “ Mecma’ul-Beyan “
Muslim “ Sahih “
Tirmizi “ Sahih “
Beyhaki “ Sunen “
Hakim “ Mustedrik “
Zamahşeri “ Tefsir “
Fahredden er-Razi “ Tefsir’ul-Kebir “
İbin Cerir et-Taberi “ Tefsir “
Ebu Nu’aym el-İsfahani “ Delail en-Nubuvve“
Vahidi “ Esbab en-Nuzul “ ...

Peygamber efendimiz bu mühim olayda Ehli Beytinin faziletini ve makamını bütün eshabına göstermişti.Oğulları yerine Hz.Hasan ve Hz.Hüseyin’i , kadınları yerine kızı Hz.Fatime’yi ve kendi nefsi ile Hz.Ali’yi götürmüştü.Hz.Ali’nin , peygamber efendimizin nefsi makamında olduğu Kuran-ı Kerim ve tarihin kaydı ile sabit oldu.Peygamber efendimiz, Hz.Hasan ve Hz.Hüseyin’i kendi oğulları makamında tutmasının esas sebebi ikisinin peygamber efendimizin zürriyetinin devamı olmasından kaynaklanıyor.Peygamber efendimizin zürriyeti kendi sulbünden değil kızı Hz.Fatime ve damadı Hz. Ali’den devam etmiştir.Peygamberlikten sonra gelen oniki imam Hz.Ali ile başlamış ve Hz.Hüseyin’in zürriyetinden son imama kadar devam etmiştir.Peygamber efendimizin zürriyetinin kızından devam etmesi tıpkı İsa aleyhisselamın annesi tarafından babasız önceki peygamberlerin sulbünden gelmiş olması ve Ben-i İsrail peygamberlerinin zürriyetinin devamı olması gibidir.Peygamber efendimiz Ehli Beytinin yüce makamını bütün eshabına gösterdikten sonra hepsinin onlara uymaları gerekirdi.Hz.Ali’yi kendi nefsi makamında göstermesiyle eshabın ona uyması için yeterli bir beyan olarak kabul edilmeliydi.Hz.Ali’nin önüne geçen Hz.Peygamber efendimizin önüne geçmiş gibi olacağı bu olayda sabit olmuştur.Hz.Fatime’nin yüceliği bu olayda tam görünmüştür.Peygamber efendimiz kendi kadınlarından hiç birini beraberinde almazken tertemiz kızını almıştı.Elbeste bu seçimin ağırlığı ve değeri olmalıdır.

AMR BİN MU'DA SAVAŞI

Peygamber efendimiz, Amr ibin Mu'da'nın müslüman olması için onu teşvik eder. Amr müslümanlığı kabul ettikten sonra ,cahiliye zamanında (geçmiş putperestlik zamanında) babasını öldürmüş olan adama rastladığında o adamı intikam almak için öldürmek ister. Peygamber efendimiz buna karşı çıkıp, cahiliyye devrinde olan olayların İslam dini devrinde geçerliliğini kaybettiğine dair Amr'a beyan eder. Amr bu olaydan sonra kızgın olarak müslümanlığı terk eder ve Medine'den ayrılır. Amr ve aşireti yolları üzerinde bulunan müslüman kabilelere saldırarak çirkin işlerde bulunur. Peygamber efendimiz bu kötü işlerin haberini aldığı anda Amr'ın arkasından gitmesi için müminlerin emiri Hz. Ali'yi gönderir. Peygamber efendimiz , Halid ibin Velid'i de Hz. Ali'nin ordusu ile paralel gönderir. Peygamber efendimiz bu iki orduya hitaben şöyle buyurur : “**Savaş olursa iki ordunun komutanı Ali'dir ! Onu dinleyin ve itaat edin !!!**” İki ordu yola çıktıktan sonra Amr'ın aşireti kendi yerleşim yerlerine varmadan önce iki bölüğe ayrılarak kaçarlar. Bir bölüğü Yemen'e ve öbür bölüğü ise bir kabilenin himayesine sığınır. Müminlerin emiri Hz. Ali bu durumdan haberdar olduğunda Halid ibin Velid'in ordusu ile onu beklemesi için haber gönderir. Halid gelen emire rağmen yerinde beklemeyip yoluna devam eder. Hz. Ali bunu haber aldığı anda Halid'in tutuklanması için askerleri ile emir gönderir. Hz. Ali ikinci orduya yetiştiğinde Halid'i yaptığı itaatsizlikten dolayı azarlar. Müminlerin emiri Hz. Ali, Amr ve aşiretinin bölünüp kaçtığını bildiği için kendi ordusunun birleşerek onlara hücum etmesini istiyordu. Hz. Ali ordusu ile Amr ve ordusuna karşı durduğunda, Amr savaşmak için bir savaşçı talep eder. Hz. Ali kendisi Amr'a karşı savaşmak için ileri çıkar. Hz. Ali, Amr'a doğru giderken ona öyle bir haykırıшта (nara da) bulunur ki , Amr korkusundan geri kaçar. Hz. Ali, Amr'ın ordusuna saldırıp Amr'ın kardeşini öldürür ve çok sayıda insan esir alınır. Alınan mal veya esirlerden Hz. Ali kendi payını aldığı anda , Halid

mevcud olan eshabın içinden Bureyde'yi Hz. Ali'ye karşı kıskırtır. Halid sonunda Bureyde'yi ikna ederek Hz. Ali'yi peygamber efendimize şikayet etmesi için bir mektupla Medine'ye gönderir. Hz. Ali'nin ordusu Medine'ye geri dönmeden önce Bureyde oraya varır. Bureyde'nin ordudan hariç yalnız Medine'ye geldiğini gören eshabtan Ömer ibin Hattab , ona neden yalnız geri döndüğünü sorar. Bureyde, Hz. Ali'yi peygamber efendimize şikayet etmek için Medine'ye geri döndüğünü anlatır. Ömer duyduklarından memnun olarak Bureyde'ye şöyle der : **“ Evet, Ali'yi peygambere şikayet et de onun gözünden düşsün !!!”** Ömer'in etrafında bulunan münafıklarda aynı şeyi söylediklerinde, Bureyde iyi bir iş yaptığını sanarak peygamber efendimizin huzuruna çıkar. Peygamber efendimiz evinin içindeyken dışarıda konuşulanları duymuştu. Bureyde selamlaştıktan sonra Halid'in göndermiş olduğu mektubu okumaya başlar. Peygamber efendimiz mektubu dinledikçe yüzü daha kızarır. Bureyde, peygamber efendimizin yüz ifadesinin değiştiğini fark ettiğinde dedi ki : **“ Ey Allah'ın elçisi ! Seni üzen bir şey mi yaptım ?”** Peygamber efendimiz buyurdu ki : **“ Ey Bureyde ! Sen müslüman olduktan sonra dinden mi çıktın ?!”** Bureyde dedi ki : **“ Ey Allah'ın elçisi ! Bu gibi kötü şeyden Allah'a sığınırım !”** Peygamber efendimiz ona şöyle buyurdu : **“ Ey Bureyde ! Savaşta elde ettiğiniz ganimetten bana helal olan Ali'ye de helaldir ! Ebu Talib'in oğlu Ali , benden sonra sana, kavmine ve bütün ümmetime bırakacağım herkesten daha hayırlıdır !!! Kendisi benden sonra sizin veliniz (emir sahibiniz) dir. Ey Bureyde ! Ali'yi buğz etmekten çekin, aksi halde Allah seni buğz eder !!!”** Bureyde bunları duyduktan sonra tevbe ve istiğfarda bulunmuş ve sanki İslam'a bir daha yeniden giriyormuş gibi peygamber efendimize beyatını yeniler.(1)

---

(1) Bu olayı kısa veya tam metni ile nakleden muteber kaynaklar :

Şeyh Mufid “ El-İrşaad “

Şeyh Eminateddin Ebi Ali el-Fadl et-Tabaresiy “İ'laam el-Varaa”

Meclisi “ Bihar “

Tirmizi “ Sahih “

Ahmed ibin Hanbel “ Musned “

Ebu Ya'la “Musned”

Bağavi “Masabih”

Suyuti “Cam' el-Cavami’ “

Hakim “Mustedrik”

Zehebi “Talhis”

İbin Kesir “Tarih”

Ebu Davud “ Musned “

Ebu Nu'aym el-İsfahani “ Hilyet'ul-Evliya “

Nesai “ Hasais “

Bezzar “ Musned “
Tabarani “ Mu’cim “
Hatib el-Bağdadi “ Tarih “
İbn’ul-Esir “ Usud’ul-Ğaabe “
Munavi “ Fayd’ul-Kadir “
İbin Hacer el-‘Akalani “ El-İsaabe “
Heysemi “ Mecma’zu-Zevaaid “
Muttaki el-Hindi “ Kenz “
İbin Cerir et-Tabari ve İbin Ebi Şeybe bu olayı ihrac etmişlerdir.

YEMEN’DE HEMEDAN TOPLUMUNUN İSLAM’A GİRMESİ

Hicretin onuncu yılında peygamber efendimiz, Yemen’deki Hemedan topluluğunu İslama’a davet etmek için Halid ibin Velid’i eshab ile gönderir.Halid ,Yemen’de insanları aylarca davet etmesine rağmen hiç bir kabile İslam’a girmeye kabullenmez.Peygamber efendimiz bu durumdan sonra hz.Ali’yi Yemen’e gönderir.Hz.Ali Yemen’e vardığında, Halid’i ve yanında bulunan bütün eshabı Medine’ye geri gönderir.Hz.Ali , Hemedan toplumuna vardığında kendi eshabı ile onların diyarında namaz kılmış ve peygamber efendimizin göndermiş olduğu mektubu okumuştı.Toplumu iyilik ile İslam’a davet etmiş ve bütün Hemedan boyu bunun üzerine İslam’a girmişti.Peygamber efendimiz bu haberi Medine’de aldığında çok sevinmiş ve şükür secdesinde bulunmuştu.Hz.Ali, Yemen’de halka İslam’ı öğretmek için bir müddet kalmıştı.Bu zaman içinde halkın arasında vermiş olduğu bir hükmü toplumdan bir kısım kabul etmeyerek bunu şikayet etmek için Medine’ye giderler.Peygamber efendimizin huzuruna çıkan bu heyet hz.Ali’yi şikayet ettiğinde peygamber efendimiz onları dinledikten sonra şöyle buyurur : “ **Ali kesinlikle zalimlerden değildir ! Ali’nin kendi aslında hiç zulüm yoktur ! Benden sonra hüküm ve emir verme yetkisi Ali’nin dir !!! Hüküm, Ali’nin hükmüdür ; söz, Ali’nin sözüdür !!! Ali’nin vermiş olduğu hükmü veya söylemiş olduğu sözü ancak kafir olan rededer ! Ali’nin hükmüne ve emrine de ancak mümin olan rıza gösterir !!!**” Yemenliler, peygamber efendimizin bu sözlerini duyduklarında şöyle dediler : “ **Ey Allah’ın elçisi ! Biz, Ali’nin sözüne ve hükmüne razı olduk !**” Peygamber efendimiz de onlara şöyle buyurdu : “**Ali’ye karşı rıza göstermeniz ile küfrü inkar etmiş oldunuz !**” (1)
Hz.Ali ile beraber Yemen’de bulunan eshabtan Amr ibin Şaas el-Eslemi, hz.Ali’den gördüğü bazı durumlardan memnun olmamıştı.Amr, Medine’ye geri döndüğünde eshabın arasında hz.Ali’den gördüğünü şikayet etmiş.Amr bunu yaptıktan sonra peygamber efendimizin huzuruna çıktığında, peygamber

efendimiz ona bakarak şöyle buyurmuş : “ Ey Amr ! Bana eziyet ettin !” Amr dedi ki : “ Allah’ın elçisine eziyet etmekten Allah’a ve İslam’a sığmırım !” Peygamber efendimiz ona buyurdu ki : “ Ali’yi eziyet eden bani eziyet etmiş olur !!!” (2)

- (1) Şeyh Mufid “ el-İrşaad “ ; Saffar “Basair ed-Deracaat” ; Ravendi “Kasas’ul-Enbiya” ; Radiyeddin el-Hilli “Aded el-Kaviye” ; Tabaresiy “İ’lam el-Vara” ; Mecliyi “Bihar” ...
- (2) İbn’ul-Esir “ Tarih “ ve “ Usud’ul-Ğaabe “ ; Hakim “ Mustedrik “ ; Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ; İbin Hacer “ El-İsaabe “ ; Buhari “ Tarih “ ; İbin Hubban “ Sahih “ ; İbin ‘Abd-rabbih “ El-İstiy’aab “ ; Tabarani “ Mu’cim “ Heysemi “ Mecma’uz-Zevaaid “ ; Muttaki el-Hindi “ Kenz “ ; Mecliyi “Bihar” ...

VEDA HACCI VE ĞADİR HUMM GÜNÜ

İslam tarihinde önemliliği açısından hiç benzeri olmayan hadise veda haccından sonra gerçekleşen Ğadir Humm günü olmuştur.Hicretin onuncu yılında peygamber efendimiz, şanı yüce olan Allah tarafından hac etme buyruğunu aldıktan sonra bütün müslümanları beraberinde toplu olarak Beytullah’ı (Ka’be yi) Mekke’de hac etmek için davet eder.Etrafta yaşayan bütün müslümanlar bu davetten haberdar edilir.Herkesin Medine’de biraraya gelmesi için talimat verilir.Müslümanların çoğunluğu haccı peygamberleri ile en doğru bir şekilde öğrenme şerefine nail olmak için çok sayıda hazır olurlar.Tarihçilerin aktardıkları haberlere göre veda haccına katılan müslümanların sayısı 80 bin ile 124 bin arasındadır.(1) Medine’nin haricinden, yol üzerinde ve Mekke’de katılan hacılar bu rakamlara dahil sayılmamış.Peygamber efendimiz bu kalabalık müslüman topluluğu ile Medine’den Mekke’ye hareket eder.Mekke’ye varıldığında peygamber efendimiz müslümanlara (eshaba) nasıl hac edileceğini öğretir.Peygamber efendimiz veda haccı olarak bilinen bu hacta müslümanlara üç önemli hutbede (hitapta) bulunur.Peygamber efendimiz yakın bir zamanda dünyadan ayrılacağını bildiği için bütün müslümanların birarada olup ondan önemli olan hitabını dinlemelerini sağlamıştı.Peygamber efendimiz iki hutbesini Mekke’de halka hitaben buyurur.Bu hutbelerde halkın toplumsal yaşantısında önemli olan temel maddelere değinerek vasiyette bulunur.Kadınların toplumun içinde haklara sahip olduklarını ve önemlisi kadının erkek üzerinde de bazı haklara sahip olduğuna dair beyanda bulunur.Cahiliye (müslümanlık öncesi) zamanında gerçekleşen bütün olayların müslümanlar arasında hesaplaşma veya intikam almak için geçersiz olduğuna dair tenbihte bulunur.

-
- (1) İbin Sa'd " Tabakaat " ;Makrizi " Amta' " ;Burhaneddin el-Halebi " Siret'ul-Halebiye " ; İbin Cevzi " El-Menakib " ; Sıbt ibin Cevzi "Tezkire" Mecliyi " Bihar'ul-Envar " ...

Müslümanların arasında herhangi milli bir özelliğin veya sınıflaşmanın olmadığını ve her milletin müslüman olarak aynı değere sahip olduğuna dair beyanda bulunur. İnsanların rengine veya ırkına göre değil de o insanların kendi değerlerine (takvalarına) göre ölçülmelerinin gerektiğine dair işaret buyurur. Peygamber efendimiz haccı eshabı ile eda ettikten sonra Yemen'de bulunan hz. Ali askerleri ile Mekke'ye ulaşır. Peygamber efendimiz, hz. Ali'yi gördüğünde çok sevinir ve onu alnından öperek kucaklaşır. Yemen'de hz. Ali ile beraber olan bazı sahabeler Mekke'de halkın içinde hz. Ali hakkında kötü laflar sarfederek dedikodu yaparlar. Peygamber efendimiz bu dedikoduları haber aldığında halkı toplayarak onlara hitaben şöyle buyurur: **" Ali hakkında kötü bir şey söylemeyin !!! Ali, Allah'ın yolunda katıdır, hak olandan ayrılmaz !!!" (1)**

- (1) Hakim " Mustedrik "
Ahmed ibin Hanbel " Musned "
İbin 'Abdel-Birr " El-İstiy'aab "
İbin İshak " Sire "
Taberi " Tarih "
Ebu Nu'aym " Hilvet'ul-Evliya "
Tabarani " Mu'cim "
Heysemi " Mecma'uz-Zevaaid "
Mecliyi " Bihar'ul-Envar "

Peygamber efendimiz hacdan sonra Medine'ye doğru kalabalık eshab topluluğu ile yola çıkar.Müslümanlar peygamber efendimiz ile toplu oldukları halde Cebrail aleyhisselam vahiy ile iner.Şanı yüce olan Allah bu vahiyde şöyle buyurdu : **“ Ey Peygamber ! Allah’tan sana indirilen emri bildir ! Şayet bu emri bildirmezsen elçiliğini eda etmemiş olursun ve Allah seni insanların şerrinden korur ! “** (Maide suresi : 67. Ayet) (1)

Peygamber efendimiz bu emri aldığıında , sel sularından oluşmuş bir gölün etrafına varmıştı.Bu gölün adı Humm gölüdür.Ğadir kelimesi arapçadan türkçeye çevirildiğinde göl anlamı çıkar.Böylece bu yerin arapçası “ Ğadir-i Humm “ ve türkçesi ise “ Humm gölü “ olarak anlaşılır.Hicretin onuncu yılının Zilhicce ayının 18. Günü bu ayet peygamber efendimize Ğadir Humm yerinde inmişti.Peygamber efendimiz bu emri aldığıında orada eshabtan ilerde olanların geri gelmesi ve geride kalanların ona yetişmesi için haber göndermişti.Peygamber efendimiz, gölün etrafında bulunan büyük ağaçların altında kendisine bir gölgeliğin yapılması için eshabına talimat verir.Bütün hacılar gölün etrafına toplandıklarında öğlen namazı için çağırıda bulunulur ve herkes toplu olarak peygamber efendimiz ile namazını kılar.Gün öğlen vaktiydi ve yakıcı bir sıcaklık vardı.Müslümanların çoğu yere oturabilmek için altlarına elbiselerini sermişlerdi.Peygamber efendimiz namazdan sonra kendisi için deve homutlarından yapılan yüksek bir yere (mimbere) çıkar ve yanına hz.Ali’yi beraber alır.Herkesin onu iyi görebilmesini ve duyabilmesini ister.Peygamber efendimiz o yükseklikte Allah’ı yakıştığı bir şekilde hamd ve sena ettikten sonra yüksek bir sesle hutbesine (hitabına) şöyle devam etti : **“ Ey insanlar ! Allah’ın katına davet edildim (yakında aranızdan ayrılacağım) ve bu davete hiç şüphesiz icabet edeceğim ! Ben kendi açımdan sorumluyum sizde sorumlusunuz, buna ne dersiniz ?!”**

- (1) Bu ayetin hz.Ali’nin peygamber efendimizden sonra müminlerin üzerine emir sahibi olduğuna dair tebliğ edilmesi için indiğini zikreden bazı muteber alimler :

Hafız Ebu Sa'id Mes'du es-Sicistani "Ed-Diraye ..."
Hafız Haakim el-Hasakani "Şevaahid et-Tenziyl"
Hafız Ebu Kasım İbin 'Asakir "Tarih"
Ebul-Feth en-Natanzariyyu "Hasais el-'Aleviyye"
Fahredden er-Razi "Tefsir'ul-Kebir"
Celaeddin es-Suyuti "Durrel-Mensur"
Muhammed ibin Cerir et-Tabari "Vilaye"
Hafız ibin Ebi Hatim "Hadis"
Hafız Ebu Bekr eş-Şirazi "Ma nuzila fil-Kuraan .."
Ebu Hasan el-Vahiydi "Esbab en-Nuzuul"
Hafız Ebu Nu'aym el-İsfahani "Ma nuzile minel-Kuraan ..."
Hafız Ebu 'Abdullah el-Muhamili "El-Amaal"
Ebu İshak es-Sa'alabi "El-Keşf vel-Beyaan"
Mecliysi "Bihar'ul-Envar" ...

Bütün hazır olanlar şöyle bağıştılar : **"Şahid oluruz ki sen , tebliğde , nasihatta ve mücadelede bulundun.Buna karşılık Allah, seni mükafatlandırsın !"** Bunun üzerine peygamber efendimiz hutbesine şöyle devam etti : **" Allah'tan başka bir İlah olmadığına, benim de Allah'ın elçisi olduğuma, Cennetin, cehennemin, şüphesiz olarak gelecek olan hesap saatinin, bütün ölülerin dirilip hesaba sorulacağına hak olduğuna dair şahid oluyor musunuz ???"** Toplum hep birden : **" Evet, şahid oluruz !"** dediler.Peygamber efendimiz şöyle devam buyurdu : **" Ey Allah'ım ! Sen şahid ol ! Ey insanlar, benim dediklerimi hepiniz duyuyormusunuz ?"** Hepsisi şöyle dediler : **" Evet, duyuyoruz !"** Peygamber efendimiz şöyle devam buyurdu : **" Ey insanlar ! Ben sizleri Kevser havuzunun başı ucunda bekleyeceğim ! Bu havuzun genişliği Busra (Şam'a yakın bir yerrin adı) ve San'a (Yemen'deki şehir) arasındaki mesafe kadardır ! Bu havuzun etrafında yıldızların sayısı kadar kadeh vardır.Sizin aranızda bırakacağım iki, değeri ağır emanete karşı tutumunuzu göreyim !?"** Toplumun arasından biri ayağa kalkarak şöyle dedi : **" Bu değeri ağır olan iki emanet nedir ?"** Peygamber efendimiz şöyle buyurur : **" Emanetlerin biri Allah'ın kitabı (Kuran-ı Kerim) dir.Bir tarafı şanı yüce olan Allah'ın elinde ve öbür tarafıda sizin elinizdedir.Öbür emanetim ise Ehli Beytim dir ! İkisine tutunursanız asla doğru yoldan çıkmıyacaksınız.Latif ve haberdar olan Allah bana, iki emanet hususunda ; ikisinin bana Kevser havuzunda ulaşınca kadar asla birbirinden ayrılmıyacaklarını bildirdi !!!Bu iki emanetin sakın önüne geçmeyiniz ve sakın onlardan uzak olmayınız !!! Aksi takdirde yok olup gidersiniz !!!"** Bunun üzerine yanında duran hz.Ali'nin elini tutarak okadar havaya kaldırdı ki ikisinin koltukaltları herkese göründü ve şöyle buyurdu : **" Ey insanlar ! İnsanların içinde müminlerin üzerine kim emir sahibidir ?"** Cevap verdiler ki : **" Bunu Allah ve Peygamberi daha iyi bilirler !"** Peygamber efendimiz şöyle devam buyurdu : **" Allah, benim emir sahibimdir ! Ben de müminler üzerine kendi nefislerinden ziyade emir sahibiyim ! Ben her kimin nefsi**

üzerine emir sahibi (mevlası) isem bu Ali o kişinin üzerine emir sahibidir (mevlasıdır) !!! “ Peygamber efendimiz bunları buyurduktan sonra hz.Ali’nin elini bırakarak iki elini havaya kaldırıp şöyle buyurdu : “ Ey Allah’ım ! Ali’yi böyle kabul edene Sen dost ol ve onu inkar edene de düşman ol !!! Ali’yi seveni Sen de sev ve onu sevmiyeni de Sen sevme ; Ali’ye yardımcı olana Sen yardımcı ol ve onu terk edenide Sen terket ; hakkı da Ali nerede olursa olsun onunla beraber kıl !!! Burada hazır olanlar hazır olmayanlara söylediklerimi bildirsin !!!” (1)

(1) ĞADİR HUMM olayını tam metni ile veya muhtasar olarak nakleden muteber alimler şunlardır :

Belazari “ Ensab’ul-Eşraaf “
İbin Kuteybe “ El-Ma’arif “ ve “ El-İmamatü ves-Siyase “ (Tarih el-Hulefa)
Tabari “ Vilaye “ ve “ Tefsir “
İbin Zuvlaak el-Leysi el-Mısri “ Tarih Bağdaad “
Hatib el-Bağdadi “ Tarih “
İbin ‘Abdel-Birr “ İstiy’aab “
Şehristani “ El-Milelu ven-Nihal “
İbin ‘Asakir “ Tarih “
Yakut el-Hamaviy “ Mu’cim el-Udbaa “
İbn’ul-Esir “ Usud’ul-Ğaabe “
İbin Ebil-Hadiid “ Şerh Nehcul-Belağa “
İbin Hllikaan “ Vefiyat’ul-‘Ayaan “
El-Yafi’i “ Meraat ec-Cinaan “
İbin Kesir eş-Şami “ El-Bidayetu ven-Nihaye “ ve “ Tefsir “
İbin Haldun “ Mukaddime... “
Şemseddin ez-Zehebi “ Tezkiret’ul-Huffaaz “
İbin Hacer el-‘Askalaani “ Tehzibu et-Tehzib “ ve “ El-İsaabe “
Celaleddin es-Suyuti “ Durrel-Mensur “ “ Tarih el-Hulafe “ ...
Nureddin el-Halebi “ Sire “
Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ve “ Menakib “
İbin Maace “ Sunen “
Tirmizi “ Sunen “
Nesei “ Hasais “
Ebu Ya’la el-Musuli “ Musned “
Bağavi “ Sunen “
Duvlabiy “ El-Kuna vel-Esmaa “
Tahavi “ Muşkil el-Aasar “
Hakim “ Mustedrik “
İbin Munde el-İsfahani “ Teliif “

Tabarani “ Mu’cim “
Ebu Nu’aym el-İsfahani “ Hilyet’ul-Evliya “
Gazali “ Sırrul-‘Alemeyn “
Heysemi “ Mecma’uz-Zevaid “
Muttaki el-Hindi “ Kenz’ul-‘Ummaal “
Kurtubi “ Tefsir “
Hatib eş-Şebriyni “ Tefsir “
Ebus-Su’uud “ Tefsir “
Alusi el-Bağdaadi “ Tefsir “ (Bu hadisi nakleden daha nice muteber Ehli Beyt taraftarı olan alimler vardır...)

Peygamber efendimiz , hz.Ali’yi kendisinden sonra ümmeti üzerine emir sahibi olarak tebliğ ettikten sonra bütün hazır olan eshab, başta olmak üzere Ebu Bekr ve Ömer hz.Ali’yi bu makamı için tebrik etmişlerdi.(1)

Peygamber efendimizin bu tebliğinden sonra Cebrail aleyhisselam şu ayeti kerime ile inmişti: “ **Bu gün dininizi ve nimetimi üzerinize tamamladım ve İslam’ı size din olarak rıza gördüm.**” (Maide suresi : 3. Ayet)

Peygamber efendimiz bu ayeti aldığı anda şöyle buyurdu : “ **Allahu ekber ! Dinin ve nimetin bizim üzerimize tamamlanmasına ; Rabbimin benim peygamberliğime rıza göstermesine ve Ali’nin benden sonra emir sahibi olmasından dolayı Allah’a şükürler olsun !!!**” (2)

Peygamber efendimiz , Ehli Beytten gelen haberlere göre Ğadir Humm günü için şöyle buyurmuştu: “ **Ğadir Humm günü ümmetimin en faziletli bayram günüdür ! Şanı yüce olan Allah bu günde kardeşim Ali’yi benden sonra ümmetime önder olarak tanıtmamı emretmişti.Ümmetimin Ali ile hidayet bulması için bu emir inmişti.Bu mübarek günde şanı yüce olan Allah , dini ve ümmetim üzerine olan nimetini tamamlamıştı ; aynı zamanda İslam’ı din olarak bize rıza görmüştü.Ey insanlar ! Ali bendendir , ben de Ali’denim ! Kendisi benim özüm dendir ve kendisi benden sonra halkın üzerine imamdır ! Kendisi ümmetimin ihtilafa düştüğü konularda onlara açıklık getirecek kişidir ! Ali , müminlerin emiri , tertemiz olan insanların önderi , Arılar içinde arıbeyi nasıl ise kendisi müminlerin içinde aynıdır , kendisi vasiyelerin en hayırlısıdır , Kendisi, alemlerin içinde en hayırlı olan kadının (hz.Fatime’nin) kocasıdır ve kendisi hidayet imamlarının (oniki imamların) babasıdır !!! Ey insanlar ! Ali’yi seveni ben severim ; Ali’yi sevmeyeni ben de sevmem ; Ali’yi makamında sayanı bende sayarım ; Ali’yi istemeyeni ben de istemem ; Ali’ye cefa gösterene ben de cefa gösteririm ; Ali’yi kabul edip ona dost olana ben de dost olurum ve Ali’ye düşman olana ben de düşman olurum !!!**

- (1) Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ;Ebu Ya’la “Musned” ; Gazali “ Sırrul-‘Alemeyn “ ; Fahreddin er-Razi “ Tefsir “ ; Hatib el-Bağdadi “ Tarih “ ; Muhibeddin et-Tabari “ Riyad’un-Nadara “ ve “ Zahair’ul-‘Ukba “ ; Munavi “ Fayd’ul-Kadiyr “ ; İbin Semmaan “ El-Muvaafık “ ; İbin Hacer el-Heytemi “ Sava’ik el- Muhrika “ ; Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “ ...
- (2) İbin Cerir et-Tabari “ Velayet “ ; Hafız ibin Marduveyh el-İsfahani “ Tefsir “ Hafız Ebu Nu’aym el-İsfahani “ Ma nuzila minel Kuraan fi Ali “ ; Hafız Ebu Bekr Hatib el-Bağdaadi “ Tarih Bağdaad “ ; Hafız Ebu Sa’id es-Sicistani “ Velayet “ ; Ebul-Hasan el-Mağazili eş-Şafii “ Menakib “ ; Hafız Ebul-Kasım Haakim el-Hasakani “ Şevahid et-Tenziyl “ ; Hafız Ebul-Kasım İbin ‘Asakir “ Tarih “ ; Muvaffak el-Havarezmiy “ Menakib “ ; Ebul-Feth en-Natanziyyu “ Hasais el-‘Aleviyye “ ; Sibt ibin Cuvzi el-Hanefi “ Tezkiret’ul-Havvaas “ ; Şeyh’ul-İslam el-Hammaveyni el-Hanefi “ Feraid es-Samatayn “ ; İmadeddin İbin Kesir ed-Dimeşki “ Tefsir “ ; Celaledin es-Suyuti “ Durr’el-Mensur “ ; Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “ ...

Ey insanlar ! Ben hikmet şehriyim Ali’de onun kapısıdır ! Şehire ise ancak kapısından geçilir! Beni sevdiğini söyleyip Ali’yi sevmeyen kişi bana olan sevgisinde yalancıdır !!! Ey insanlar ! Beni peygamber olarak gönderene ve beni bütün varlığın üzerinden seçene yemin olsun ki , Allah göklerde meleklerine karşı Ali’yi seçtiğini bildirdikten sonra ancak ben de sizlere Ali’in önderliğini tebliğ ettim !!! Allah, meleklerine de Ali’in velayetini vacib kılmıştır!!! (1)

Peygamber efendimiz , hz.Ali’yi kendisinden sonra ümmeti için imam ve halife olarak tayin ettikten sonra bütün hazır olanlar teker teker onu tebrik edip beyat ettiler.Beyat eden eshabın içinde bazıları biraraya gelerek bu beyati sadece şüphe uyandırmamak için yaptıklarını konuşurlar.Eshabın içinde halis imana sahip olanlardan biri o münafık olan eshabın kendi aralarında konuştuklarını duyduğunda , onların hz.Ali’nin beyati hakkında dediklerini peygamber efendimize iletir.Bu münafıkların kendi aralarında yaptıkları konuşmaya göre , Peygamber efendimiz öldüğünde hz.Ali’ye vermiş oldukları bağlılık yeminini (beyati) bozacaklardı.Peygamber efendimiz bu münafıkları huzuruna çağırıp kendi aralarında dediklerini onlara söylediğinde hepsi böyle bir şeyi söylemedikleri ne dair yemin ettiler.Peygamber efendimiz bu münafıkları uyardı ve hz.Ali’ye karşı bağlı kalmaları için tenbihte bulunmuştu.Aksi takdirde dinden çıkıp kafir olacaklarını ve kıyamete kadar lanetleneceklerini söyledi.İşte bu münafıklar peygamber efendimiz daha hasta yatağında iken ihtilafı başlatmış ve peygamber efendimizin vasiyetine ve Allah’ın emrine karşı asi olmuşlardı.(2)

Peygamber efendimiz eshabı ile Medine’ye geri döndüğünde Haris ibin Nu’mân adında bir kişi Ğadir Humm gününde peygamber efendimizin söylemiş olduklarını duyup ondan sormak için huzuruna gelmişti.Haris ibin Nu’mân hz.Ali hakkında peygamber efendimizin almış olduğu beyatin (itaat yemininin) kendisinden olup olmadığını bilmek istiyordu.Haris , peygamber efendimize hitaben şöyle dedi : “ **Ey Muhammed !!! Allah tarafından bizlere : Allah’tan başka bir ilah olmadığına ve senin O’nun peygamberi olduğuna şahidlik**

etmemizi bizlere emrettin, bizde kabul ettik.Bizlere namaz kılmanızı emrettin onuda kabul ettik.Bizlerin oruç tutmasını, zekat vermesini ve hacca gitmesini emrettin bunlarıda kabul ettik.

- (1) Şeyh Saduk “ Amaal “ ; Meclisi “ Bihar’ul-Envar “ ; Kadı Ebu Hanife Nu’mân “Şerh el-Ahbar” (kısmen)
- (2) Şeyh Saduk “ Amaal “ ; Ali ibin İbrahim “ Tefsir “ ; Ebi Cafer Muhammed el-Humeyri el-Kummi “ Kurb el-İsnad “ ; İmam-ı Hasen el-‘Askeri “ Tefsir “ Ali ibin Seyf ibin Mansur “ Kenz Cemi’ul-Fevaaid “ ; Kuleyni “ Kafi “ ; Furat ibin İbrahim “ Tefsir “ ; Tebressi “ El-İhticaac “ ; Seyyid ibin Tavuus “ Keşf el- Yakın “ ; Meclisi “ Bihar’ul-Envar “ ...

Bütün bu emrettiklerin yetmiyormuş gibi Ğadir Humm günü amcanın oğlu Ali’nin elinden tutup : Ben kimin üzerinde emir sahibi (mevlası) isem bu Ali onun üzerine emir sahibidir ! demişsin.Bu söylediklerin senden mi yoksa Allah’tan mı ??? “ Peygamber efendimiz eshabının hazır olduğu ve dinlediği halde şöyle cevap buyurdu : “ Kendisinden başka bir ilah olmayan Allah’a yemin olsunki Ali hakkında sizlere tebliğ ettiğim Allah tarafından bana emredildi !!!” Haris ibin Nu’mân , peygamber efendimizin buyurduğunu duyduktan sonra devesine binmek için meclisi bırakırken şöyle dedi : “ **Ey Allah’ım ! Şayet Muhammed’in söylediği doğru ise bizlere gökten taş yağdır veya acı bir azap ver !!!** “ Haris daha devesine yetişmeden gökten bir ufak taş düşüp onun başına isabet eder.Haris o taşın başına düşmesi ile anında ölür. (1)

Peygamber efendimizin , hz.Ali için Ğadir Humm gününde aldığı beyat üç gün sürmüştü.Hz.Ali’ye eshabtan ilk beyat edenler Ebu Bekr , Ömer , Osman , Talha ibin Ubeydullah gibi muhacir ve ensar olmuştu.Peygamber efendimiz beyat etmek için gelenlere hitaben şöyle buyurmuştu : “ **Ey insanlar! Ali’ye beyat ederken şöyle deyin : Nefsimizden samimi olarak bu beyat için sana yemin veriyor ve dilimizden bizi bağlayan sözü söylüyoruz ki , biz beyatimize sadık kalacağız ! Bu verdiğimiz yemini ve sözü çocuklarımıza ve ehlimize de iletip bundan asla geri dönmeyeceğimize , bu verdiğimiz yemine ve söze asla ihanet etmeyeceğimize tanıklık ederiz !** Bu söylediklerimize sen peygamberimiz olarak şahidsin, Allah’ta bizim üzerimize en büyük ve yeterli olan şahittir !!! Ey insanlar ! Bu size söylediğim sözler tekrarlıyarak Ali’ye beyat edin ! Ali’ye hepiniz “müminlerin emiri “ olarak selam verin !!! Ona selam verirken şöyle deyin : Bizleri buna hidayet eden Allah’a hamdolsun ; Allah bizi buna hidayet etmeseydi biz asla hidayete ermezdik ; Allah , her söyleneni işitir ve göğüslerde saklı olan ihaneti de bilir !!! Her kim Ali’ye verdiği beyat ve teslimiyetten geri dönerse kendi nefesine ihanet

etmiş olur ! Her kim Allah’a karşı , Ali için vermiş olduğu beyate ve teslimiyete sabit kalırsa, Allah o kişiye büyük mükafat verecektir ! Allah’ın sizlerden duyduğunda razı olacağı söyleyin ve çekinmeyin !!! Şayet bundan uzaklaşıp inkar ederseniz küfre sapmış olursunuz ve Allah’ın sizlere ihtiyacı yoktur , sizden müstağnidir !!! “ (2)

(1) Hafız Ebu Ubeyd el-Herevi “ Ğarib el-Kuran “ ; Ebu Bekr en-Nekkaş el-Musuli el-Bağdaadi “ Şifa es-Sudur “ ; Ebu İshak es-Sa’alabi “ El-Keşf vel-Beyaan “ ; Hafız Haakim Ebu Kasım el-Hasakani “ Du’aat el-Hudaat ...” ; Ebu Bekr Yahya el-Kurtubi “ Tefsir “ ; Şemseddin Ebu Muzaffar Sıbt ibin Cuvzi “ Tezkiret’ul-Havvaas “ ; Şeyhul-İslam Hammaveyni Fereid es-Samatayn” ; Şeyh Muhammed ez-Zarendiy el-Hanefi “Me’aaric el-Vusul” ve “Nuzam durer es-Samatayn” ; Şihabeddin Ahmed Devlet-Abaadiy “Hidayet es-Su’ada” ; Nureddin ibin Sabbağ el-Maliki “Fusul el-Muhimme” ; Seyyid Nureddin el-Huseyni es-Semhudi “ Cevahir el-‘Akdayn” ; Ebu Su’du el-‘İmadiy “Tefsir” ; Burhaneddin el-Halabi “Sire” ; Abdurrauf el-Munavi “ Fayd’ul-Kadir “ ; Meclisi “ Bihar’ul-Envar “ ....

(2) Olayı tam metni ile nakleden alimler :

Muhammed ibin Cerir et-Tabari “ Kitab’ul-Velaye “

Ahmed ibin Muhammed el-Haliyli “ Menakib “

Meclisi “ Bihar’ul-Envar “ ...

Bu olayı muhtasar olarak nakleden alimler :

Hafız Ebu Bekr Abdullah ibin Ebi Şeybe “ Musannaf “

Ahmed ibin Hanbel “ Musned “

Hafız Ebu Ya’la el-Musuli “ Musned “

Hafız Ebu Cafer Muhammed ibin Cerir et-Tabari “ Tefsir “

Hafız Ahmed ibin ‘Ukde el-Kufi “ Kitab’ul-Velaye “

Hafız Ebu Abdullah el-Merzabani el-Bağdaadi “ Surkaat eş-Şu’ur “

Hafız ibin Batta el-Hanbeli “ El-İbene “

Kadı Ebu Bekr el-Baklani el-Bağdaadi “ Et-Temhid fi usul ed-Din “

Hafız Ebu Sa’id el-Harkuşi en-Nişaburi “ Şeref el-Mustafa “

Hafız Ahmed ibin Marduveyh el-İsfahani “ Tefsir “

Ebu İshak es-Sa’alabi “ El-Keşf vel-Beyaan “

Hafız Ebu Bekr el-Hatib el-Bağdaadi “ Tarih Bağdaad “

Hafız Ebu Sa’d es-Sam’aani “ Fadail es-Sahabe “

Huccet’ul-İslam Ebu Hamid el-Ğazali “ Sır el-‘Alemeyn “

Ebul Ferec el-Cuvzi el-Hanbeli “ Menakib “

Fahreddin er-Razi “ Tefsir “

İbn’ul-Esir “ Usud’ul-Ğaabe “

Ebul Feda İbin Kesir eş-Şami “ El-Bidayetu ven-Nihaye “

Celaedden es-Suyuti “ Cem’el-Cuvami “

Nureddin es-Samhudi “ Vefa el-Vefa ...”

Ve daha nice muteber alim bu olayı tam metni ile veya muhtasar olarak nakletmiştir !!!!!

Ğadir Humm günü iman edenler için büyük bir bayram günü olarak tarih boyunca kutlanmıştır.Ehli Beyt imamlarından (oniki imam dan) olan hz.Cafer es-Sadık’a şöyle sormuşlar : “ **Müslümanların belli başlı olan üç bayramı vardır ; Kurban bayramı, İftar bayramı ve Cuma günü bayramı.Bu üç günden başka bayramları var mı ?**” İmam-ı Cafer es-Sadık hazretleri şöyle cevap buyurmuş : “ **Evet, müslümanların bu üç bayramdan daha yüce hürmete sahip olan bayramları vardır !**” Soran adam dedi ki : “ **Bu bayram günü nedir ve hangi gündür ?**” İmam-ı Cafer es-Sadık hazretleri buyurdu ki : “ **Bu bayram günü , Allah’ın elçisinin (peygamberin) müminlerin emiri hz.Ali’yi kendi yerine imam olarak tayin ettiği gün ve : Ben kimin mevlası (emir sahibi) isem bu Ali onun mevlasıdır ! buyurduğu gündür !!!**” Soran adam dedi ki : “ **Bu gün yılın içinde hangi güne denk gelir ?**” İmam-ı Cafer es-Sadık hazretleri şöyle buyurdu : “ **Günü ne edeceksin !? Günler yılın içinde (ay hesabına göre) gezegendir ! İlk rastladığı tarih zilhicce ayının 18’i idi !!!**” (1)

Ğadir günü , zilhicce ayının 18. Günü olan Cuma gününe denk gelmişti.Ay hesabına göre olan hicri takviminde ayın günleri rakamına göre her yıl değişir.Misal olarak : Bu yılda zilhicce ayının 18. Günü cuma günü ise gelecek yılda zilhicce ayının 18. Günü pazartesi olabilir.

Peygamber efendimizin ve Ehli Beytinin bizlere öğrettiği gibi zilhicce ayının 18’de her yıl Ğadir Bayramı toplu namazlar ile kutlanır.Ğadir Bayramı gününde inana insanların kalbinde neşe, mutluluk, huzur ve huşu olur.Bu günün yüceliğinin etkisi inanan insanların daha da yardımlaşma ve kaynaşma isteğini arttırır.

Muteber ve sahih olarak bilinen haberlere göre Yahudiler peygamber efendimizin vefatından sonra eshabına şöyle demişlerdi : “ **Size inmiş olan : Bu gün dininizi kemale erdirdim ve nimetimi üzerinize tamamladım . (Maide**

suresi : 3.) ayeti bize inmiş olsaydı , bizler bu günü bayram olarak kutlardık !!!” (2)

- (1) İbin Furat el-Kufi “ Tefsir “ ; Kuleyni “ Kafi “ ; Şeyh Saduk “ El-Hisaal “ ; Şeyh et-Tusi “ El-Misbah “ ; Beyruni “ El-Asaar el-Bakiye ...” ; İbin Talha eş-Şafii “ Matalib es-Su-ul “ ; İbin Hillikan “ Vefayat’ul-‘Ayan “ ; Sa’alabi “ Samar el-Kulub “ ; Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “ ...
- (2) Buhari “ Sahih “ ; Muslim “ Sahih “ ;Malik ibin Enes “ Muvatta “ ; Tirmizi “ Sahih “ ; Nesei “ Sahih “ ; Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ; Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “ ...

Maide suresinin 3. Ayeti Ğadir gününde , peygamber efendimizin hz. Ali’yi kendi yerine imam tayin ettikten hemen sonra indiğini önceden zikretmiştim.Elbeste bu günün ehemmiyeti vardır.Nitekim peygamber efendimiz görevi olan elçiliği Allah’ın isteği doğrultusunda tamamlamış ve ümmetinin birbirine girip ihtilafa düşmemesi için kendi yerine hz.Ali’yi imam olarak tayin etmişti.Şanı yüce olan Allah ve peygamberi hz.Muhammed sallallahu aleyhi ve Alihi vesellem, elbeste ümmeti en iyi bilenlerdi.Ümmetin, peygamber efendimizin vefatından sonra başı boş bırakılması neticesinde neler olacağını Allah ve peygamberi daha iyi biliyorlardı.Peygamber efendimizin vasiyet ettiği halde vefatından sonra ihtilafların hemen ortaya çıktığını bütün tarih kitapları göstermektedir.Bu durumda peygamber efendimizin ümmetini kendi aralarında bir başkan seçmesi için başı boş bıraktığını düşünmek bile peygamber efendimizin şahsiyetini küçük düşürmekten başka bir şey olamaz.Aklı selim olan her kişi peygamber efendimizin ümmetinin tedbirinde çok hassas ve duyarlı olduğunu bilir.Peygamber efendimiz kendisi bizzat “sahih” olan haberlerde ümmetinin kendisinden sonra ihtilafa düşeceğini ve önceki ümmetlerin hatalarına ve gafletlerine uyacağını bildirdiği halde ümmetini başı boş bırakıp gitmiş olması nasıl doğru olabilir !? Bunu kabullenmek peygamber efendimize hakaretten başka bir şey olamaz.Nitekim bu ümmet kendi peygamberinin hayatında ve huzurunda ihtilafa düşmüş ve az kalmış ki birbirini öldürecek.Bu gibi “sahih” bilinen haberleri kitabın başında yeterince zikretmiştim.Peygamber efendimizin Ğadir Humm gününde kendi yerine hz.Ali’yi ümmetinin başına halife ve imam tayin etmesi en mantıklı ve doğru olanıdır.Ümmet için toplumsal, sosyal ve siyasi açıdan istikbalinin iyi yönde tedbire alınmış olunması açısından, bir kişinin önder olarak peygamber efendimizin hayatında seçilmiş olması vazgeçilmez ve gerekliydi.Müslümanların Medine’deki aşiret yapısı başkanlık konusunda ihmal yapılmasına hiç müsait değildi.Evs ve Hazrec

aşiretleri arasındaki husumet daha tam sönmemişti.Mekke'den gelen muhacirler ve Medine'de yaşayan ensar arasında da tam ahenkli bir yaşam ortamı yoktu.Peygamber efendimiz etrafında bulunan tehlikeyi en iyi bilenlerdendi.Barut fıçısı gibi olan bu aşiretler ve toplumsal çekişmelerinin arasına ateşi bırakıp gidemezdi.Peygamber efendimizin hayatında başkanlık konusunda tartışmaya ve düşmanlığa hazır olan bu toplumun, peygamber efendimizin vefatından sonra ne yapacağını düşünmek zor değildir.Peygamber efendimiz bu ihtilafı önlemek için Allah katında en değerli ve önde olan Hz.Ali'yi kendi yerine halife ve imam olarak ümmetine bırakmıştı.Hz.Ali, Medine halkı için en iyi çözümdü.Hz.Ali aşiret konusunda taraftarlığı hiç kabul etmeyen ve karşı çıkanların başındaydı.Kendi yüceliğini idaresi altına almasını iyi bilen Hz.Ali, alçak gönüllüğü ile bütün inananların kalbine taht kurmuştu.Hz.Ali'nin kibirliğe yer vermemesi Mekke'den gelen muhacirlerin içinde bazılarının hiç hoşuna gitmemişti.Onlar kendilerini Medine halkından daha yüce görüyorlardı.Bu gibi kişiler müslüman oldukları halde, müslümanlığın getirmiş olduğu eşitliği kendi içlerine sindiremeyen kişilerdi.Bunların çoğunluğu halen cahiliyye devrinden çıkamamışlardı.Bu kişilerin içindeki kötülük peygamber efendimizin vefatından sonra hemen ortaya çıkmış ve ümmetin kıyamet gününe kadar düşmanlık ve problemler içinde kalmasına sebep olmuşlardı.Bütün toplumlarda anlaşma ve yaklaşma failiyetleri güçlenirken müslümanların arasında bu gibi failiyetler gittikçe azalmaktadır.Bu ilahi bir bedduanın tecellisidir.Peygamber efendimiz , Hz.Ali için Ğadir Humm gününde şöyle dua etmişti : **“ Ey Allah'ım ! Ali'yi kabul edip dost olana Sen dost ol ve onu inkar edip düşman olana Sen düşman ol !!!”** Ümmet, Hz.Ali'nin dostluğuna tutunmadı.Tam tersine eshab Hz.Ali'yi hiçe sayarak onu ve Ehli Beytini nasıl ortadan kaldırabileceği için çözümler aramıştı.Ehli beyte karşı zulüm ve saygısızlık o zaman ekildi ve yüzlerce sene devam etti.Bu , Allah'ın düşmanlığı değil mi ??? Allah'ta bu topluma düşman olmasaydı bu kadar geride kalmaları mümkün mü ??? Allah'ın katında tek din olan İslam'a tutunan herkes yüce olur ! Yüceliğe gönül veren yücelir !!! Ama bu ümmetin hali öyle midir ??? Ğadir Humm olayı ile Peygamber efendimizin vefatına kadar, 80 ile 90 gün arasında zaman geçmişti. (1)

- (1) İbn'ul-Esir “ Tarih “ ; Makrizi “ El-İmta' “ ; İbin Kesir “ Tarih “ ; Burhaneddin el-Halebi “ Sire “ ; Fahreddin er-Razi “ Tefsir “ ; Ebu Su'ud “ Tefsir “ ; Meclisi “ Bihar'ul-Envar “ ...

PEYGAMBER EFENDİMİZİN VEFATINA KADAR GELİŞEN OLAYLAR

Peygamber efendimiz veda haccından sonra Medine’de ümmetine gereken tenbih ve vasiyetlerini devamlı tekrarlamıştı.Ümmetinin kendisinden sonra önceki ümmetler gibi ihtilafa düşmemesi için gereken beyanları yapmıştı.Mekke’den Medine’ye hicret eden muhacirleri ve Medine halkı olan ensarı biraraya toplayarak onlara hitaben şöyle buyurmuştu : “ **Ey insanlar ! Sizlerden ayrılıp gitme zamanı gelmiştir ! Önceden de (Çadır Hummm gününde) bildirmiş olduğum gibi , aranızda değeri biçilmez iki emanet bırakıyorum ! Bu iki emanetin biri Kuran-ı Kerim ve öbürü ise benim zürriyetim olan Ehli Beytim dir ! Ehli Beytimini önüne sakın geçmeyiniz ! Aksi takdirde fırka fırka ayrılıp yok olursunuz !Ehli Beytimden geri durmayınız ! Aksi takdirde mahvolup gidersiniz !Ehli Beytime bir şey öğretmeye kalkışmayınız ! Nitekim onlar sizden daha bilgi sahibidirler ! Ey insanlar , sizleri benden sonra birbirini öldüren bir toplum olarak görmeyeyim !!! Ey insanlar , Ali ibin Ebi Talib benim vasım , Ehli Beytim ve ümmetim üzerine halifemdir !!! Ona itaat eden bana itaat etmiş olur ve ona karşı asi olan bana karşı asi olmuş olur !!! Ey insanlar , Ali benden sonra Kuran’ın tevili için savaşıacak ! Tıpkı benim Kuran’ın inişi için savaştığım gibi ! Ali , Kuran ile beraber Kuran’da Ali ile beraberdir !!! İkisi asla birbirinden ayrılmazlar !!! Ey insanlar , Ehli Beytime karşı tutumunuzdan dolayı Allah’ın azabını şimdiden hatırlatmak istiyorum !!! Sizlere Allah’ın azabını hatırlatıyorum !!! Ehli Beytim karanlığın ışıklarıdır ! Ehli Beytim ilim madenidir ! Ehli Beytim hikmetin kaynağıdır ! Ehli**

Beytim meleklerin istikrar yeridir ! Ey insanlar, sizlere gerektiği gibi tebliğ ettim mi ??? Burada hazır olanlar , burada hazır olmıyanlara söylediklerimi bildirsin !!! Fatime'nin kapısı benim kapımdır ! Fatime'nin evi benim evimdir ! Her kim buna karşı saygısız olursa Allah'ın hicabına karşı saygısız olur !!! ...” (1)

(1) Şeyh Mufid “ El-İrşaad “ ve “ Mecalis “
Seyyid Ali ibin Tavus “ Tarf “
İsa ibin Mustefed ed-Dariyr “ Vasiye “
Seyyid Radiyeddin el-Musevi “ Hasais el-Eimme “
Meclisi “ Bihar’ul Envar “
Emineddin et-Tabaresiy “ İ’lam el-Varaa “
Şeyh Ali ibin İsa el-İrbili “ Keşf el-Ğumma “
Bu hutbenin içinde geçen bazı hadisleri nakleden muteber alimler şunlardır :
Hakim “ Mustedrik “
Tabarani “ Mu’cim “
Muttaki el-Hindi “ Kenz’ul-Ummmal “
İbin Hacer el-Heytemi “ Sava’ik-ul Muhrika “
Heysemi “ Mecma’uz-Zevaid “
Munavi “ Fayd’ul-Kadir “
Nesei “ Hasais “
Ahmed ibin Hanbel “ Musned “
Ebu Nu’aym el-İsfahani “ Hilyet’ul-Evliya “
İbn’ul-Esir ” Usud’ul-Ğaabe “
İbin Hacer el-‘Askalani “ El-İsaabe “
İbin ‘Abdel-Birr “ El-İstiy’aab “
İbin Ebi Şeybe “ Musned “
Ebu Ya’la el-Musuli “ Musned “
İbin Hubban “ Sahih “
Sa’id ibin Mansur “ Sunen “ ...

USAME İBİN ZEYD ORDUSU

Peygamber efendimiz vefat etmeden kısa bir müddet önce hicretin 11. Yılında Şam'a doğru bir ordunun gitmesini emretmişti. Bu ordunun başına daha yaşça çok genç olan Usame ibin Zeyd'i tayin etmişti. Peygamber efendimiz Vefatından sonra Medine'de Hz. Ali'nin makamına göz dikebilecek ve bunu içinde saklamış olan bütün eshabını Usame'nin ordusuna tayin etmişti. Usame'nin ordusuna verilen eshabın bazıları şunlardı : **Ebu Bekr ibin Ebi Kuhafe , Ömer ibin Hattab , Ebu Ubeyde ibin Cerrah , Talha ibin Ubeydullah , Abdurrahman ibin 'Avf , Sa'd ibin Ebi Vakkas , Osman ibin 'Affan ...** (1) Bu eshab , Usame'nin yaşça küçük olmasından dolayı onun ordusuna katılmak istemediklerini halka mazeret olarak duyurmuşlardı (2) Bu eshab peygamber efendimizin açık emrine rağmen muhalefette bulunduklarında, peygamber efendimiz orduya katılmamak için muhalefet edenler için mescidin içinde hitab ederek şöyle buyurdu : “ **Usame'nin ordusuna katılmalarını emrettiğim halde geri dönenlerin üzerine Allah'ın laneti olsun !!!**” (3)

(1) İbin Ebi Şeybe “ Musned “
İbin Sa'd “ Tabakaat'ul-Kubra “
İbin 'Asakir “ Et-Tehzib “
Muttaki el-Hindi “ Kenz “
Diyarbakri “ Tarih'ul-Hamiys “
Ya'kubi “ Tarih “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh Nehc'ul-Belağ

Seyyid ibin Tavus “ El-İkbaal “
Şeyh Saduk “ El-Hisaal ”
Cemaleddin el-Hilli “Keşf el-Yakin “
Deylemi “ İrşad el-Kulub “
Mecliysi “ Bihar “
(2) Buhari “ Sahih “ kitabında bu olayı isim vermeden zikretmiş !!!
Mecliysi “ Bihar “ ...
(3) Şehristani “ El-Milelu ven-Nihal “
Ebu Bekr Ahmed ibin ‘Aziz el-Cevheri “ Kitabu es-Sakiyfe “
Şeyh Saduk “El-Hisaal”
Kadı Ebu Hanife “Şerh el-Ahbar”
Şeyh Mufid “El-İhtisas”
Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “

Peygamber efendimiz , Usame’nin ordugahını Medine’nin dışına kurmasını ve her ismi zikredilen eshabın oraya gidip katılmasını emretmişti.Ebu Bekr ve Ömer , peygamber efendimizin bu hastalığından ötürü vefat edeceğini iyi biliyorlardı.Nitekim peygamber efendimiz bunun gerçekleşeceğine dair defalarca beyanda bulunmuştu.Ebu Bekr ve Ömer, emredildikleri gibi Usame’nin ordusu ile Filistin topraklarına giderlerse geri döndüklerinde peygamber efendimizin vefat etmiş olacağını ve onun yerine vasiyet etmiş olduğu hz.Ali’nin de halife ve imam olarak ümmetin başında olacağını da iyi biliyorlardı.Kendileri bunu iyi bildikleri gibi peygamber efendimizde ikisinin esas gayelerini de iyi biliyordu.Bu sebeptende ikisini Medine’den uzaklaştırmak istemişti.Peygamber efendimizin , Usame’yi ordusu ile hareket etmesini emretmesi ve vefatı arasında 10 ile 14 gün arasında uzun bir müddet geçmiştiBu uzun müddete rağmen ordu bir türlü toplanamıyordu.Ebu Bekr ve Ömer, peygamber efendimizin vefat edip etmediğini öğrenmek için gizlice (peygamber efendimizin hanımı ve Ebu bekr’in kızı) Aişe’den haber alıyorlardı.(1) Peygamber efendimiz , Ebu bekr ve Ömer’in halen Medine’ye gizlice girip çıktıklarını bildiğinde hasta yatmış olduğu odasının içinde etrafında bulunan eshabına şöyle buyurdu : “ **Sizlere yazdırmam için bir şey getirin ki, benden sonra ihtilafa düşmemeniz için bir vabiyet yazayım!”** Bunu haber alan Ömer ibin Hattab hazır olan eshaba müdahale ederek şöyle dedi : “ **Allah’ın elçisi artık ne dediğini bilmiyor, sayıklıyor !!! Kuran aramızdadır o bize yeter !!!”(2)** Peygamber efendimiz, Ömer’in dediklerini duyduğunda eshabına hitaben şöyle buyurur : “ **Size yazdırmak istediklerim , bu adamın (Ömer’in) dediklerinden sonra size bir şey getirmez !!! Beni Ehli beytim ile yalnız bırakın !!! Ehli Beytime karşı iyi davranmanızı tavsiye ediyorum!!”(3)**

-
- (1) Seyyid Haydar ibin Ali “El-Keşkul” ; Şeyh Mufid “El-İhtisaas” ; Tabressi “El-İhticaac” ; Suleym ibin Kays “Kitabu Suleym” ; Seyyid ibin Tavus “El-İkbaal” ; El-Hilli “Keşf el-Yakin” ; Deylemi “İrşaad el-Kulub” ; Şeyh Saduk “Hisaal” ; Mecliyisi “Bihar” ...
  - (2) Buhari “Sahih” ; Muslim “Sahih” ; Ahmed ibin Hanbel “Musned” ; Tabari “Tarih” ; Şeyh Mufid “Mecaalis” ; İbin Şehraaşub “Menakib” ; Mecliyisi “Bihar” ...
  - (3) Şeyh Mufid “El-İrşaad” ve “Mecaalis” ; Seyyid ibin Tavus “Et-Tarf” ; İsi ibin Mustedad “El-Vasiyye” ; Ebi Kasem et-Tabari “Beşaret el-Mustafa” ; İrbili “Keşf el-Ğumme” ; Eminateddin et-Tabarasiy “İ’laam el-Vara” ; Mecliyisi “Bihar” ...

Bunun üzerine bütün eshab dışarı çıkar.Peygamber efendimiz Ehli Beytinin fertleri hz.Ali, hz.Fatime, hz.Hasan ve hz.Hüseyin ile uzun bir müddet yalnız kalır.Bu esnada peygamber efendimiz , hz.Ali ile uzun bir müddet gizli konuşur.İmam-ı Ali hazretleri peygamber efendimizin yanından dışarı çıktığında, kapıda bekleyenler ona sordular : “ **Peygamber seninle bu kadar uzun bir müddette ne konuştu ?**” Müminlerin emiri hz.Ali şöyle buyurdu : “ **Peygamber bana şöyle buyurdu : Ey Ali ! Sen Ehli Beytimin ve ümmetimin üzerine hayatımda ve vefatımdan sonra vasim ve halifemsin !!! Senin dostun benim dostumdur , benim dostumda Allah’ın dostudur ! Senin düşmanın benim düşmanımdır , benim düşmanım da Allah’ın düşmanıdır !!! Ey Ali , senin imamlığını benden sonra inkar eden , benim peygamberliğimi hayatımda inkar eden gibidir !!! Çünkü sen bendensin bende sendenim !!! Daha sonra beni kendisine yaklaştırıp ilimden bin kapı öğretti ve her öğrettiği kapı da bin kapı daha açar !!! (1)**

Peygamber efendimiz bir veya iki gün sonra hastalığı şiddetlendiğinde namazı kıldırmak için kalkamaz olmuştu.Bilal el-Habeşi hazretleri peygamber efendimizin huzuruna gelerek herkesin onu namazı kıldırması için beklediğini söyler.Peygamber efendimiz, kendi yerine herhangi bir sahabinin namaz kıldırması için hz.Bilal’e direktif verir.Peygamber efendimizin etrafında olan hanımları Aişe ve Hafsa bunu duyduklarında her biri babasının namaz kıldırması için gayret gösterir.Aişe, babası Ebu Bekr’in ve Hafsa ise babası Ömer’in namaz kıldırması için çaba harcar.Bu durumu fark eden peygamber efendimiz ağır hasta olduğu halde hz.Ali’nin ve hz.Abbas’ın oğlu Fadl’ın omuzlarına dayanarak, ayakları yere süründüğü halde mescide geçer.Peygamber efendimiz mescide

girdiğinde Ebu bekr halkın önüne geçmiş namazı kıldırıyordu.Halk peygamber efendimizi gördüğünde buna dayanmayarak namazlarını bozdular.Peygamber efendimiz Ebu bekr'in namaz kıldırıldığı yerden uzaklaşması için eliyle işaret eder.Bu olay “ Sahih “ sayılan bütün kitaplarda aynen aktarılmış.Fakat aradaki fark ise şudur : Sünni itikadından olan takriben bütün hadis ve tarih ehli bu olayda Ebu Bekr'i masum olarak göstermeye özen göstermişlerdir.Bu rivayetlere göre Ebu Bekr kendi hırsı ve isteğine göre değilde peygamber efendimizin isteği üzerine hareket ettiği intibası bırakılmak istenmiştir.Bu olayda Ebu Bekr'in orada bulunmasındaki çelişkinin çok yönden delileri vardır.Ebu Bekr, Usame'nin ordusunda olmalıydı, ama kendisi Medine'de namaz kıldırıyor.Peygamber efendimiz şayet Ebu Bekr'in namaz kıldırması için emir vermiş olsaydı neden ağır hastalığına rağmen mescide girmeye önemli bulmuş ???

(1) Şeyh Saduk “ El-Hisal “ ; Saffar “ Basair'ud-Derecaat “ ; Emineddin et-Tabarasiy “ İ'lam el-Varaa “ ; Şeyh Mufid “ El-İrşaad “ ; Meclisi “ Bihâr'ul-Envar “ ; Bu olayı kısmen nakleden muteber alimler şunlardır : Fahreddin er-Razi “ Tefsir'ul-Kebir “ ; Tabarani “ Mu'cim “ ; 'Askalani “ Feth'ul-Bari “ ; Muttaki el-Hindi “ Kenz'ul-'Ummaal “ ; Sa'alabi “ Kasas'ul-Enbiya “ ...

Peygamber efendimiz , Ebu Bekr'in namaz kıldırmasından razı olsaydı neden Ebu bekr'in namazının kesilmesine sebep olsun ??? Peygamber efendimiz namazı ayakta kıldırılmıyacak halde hasta olduğuna rağmen neden Ebu bekr'i durdurmak için gayret göstermiş ??? Bu soruları Ebu Bekr'i temize çıkarmak isteyen yalancı tarihçi ve hadisçilere yöneltiyorum !!! Bu zavallı adamlar iyi bir şey yaptıklarını sanarak bu kadar insanın yanlış haberleri doğru olarak kabullenmelerine sebep olmuşlardır.İnsanları kandıran ve bu yaptıkları için dünya malından kazananlar ahirette Allah'ın huzurunda ne diyecekler ?!

Ehli Beyt ve eshabından gelen bütün doğru bilinen haberlere göre , Ebu Bekr , peygamber efendimizin ağır hasta olmasından istifade ederek halka namaz kıldırılmaya yeltenmişti.Peygamber efendimiz oturduğu halde topluma namazı kıldırıdıktan sonra eshabının Usame'nin ordusuna katılmaları için bir daha emretmiş ve buna muhalefet edenleri lanetlemişti.Bunun üzerine peygamber efendimiz evine çekilmiş ve hastalığı daha da şiddetlenmişti.Yanında bulunan kızı hz.Fatime babasının durumundan dolayı ağlamıştı.Hz.Fatime'nin üzüntüsü peygamber efendimizden sonra hallerinin ne olacağıydı.Peygamber efendimiz kızı hz.Fatime'yi teselli etmek için şöyle buyurdu : “ **Ey Fatime ! Yakında öleceğim ve Ehli Beytim den ilk olarak sen bana yetişeceksin !!!** “ Hz.Fatime bunları duyduğunda daha da etkilenmişti.Bunun üzerine peygamber efendimiz ona şöyle buyurdu : “ **Ey Fatime ! Bütün mümin olan kadınların efendisi olmaya razı değil misin ?!**” (1) Hz.Fatime bunları duyduğunda sevinmiş ve sabırlı olmuştu.Peygamber efendimiz daha sonra hz.Ali'yi istemiş ve etrafındakilere şöyle buyurmuştu: “ **Bana sevdiğimi çağırın !**” Aişe bunu duyunca babası Ebu Bekr'i içeri almış.Peygamber efendimiz Ebu bekr'in içeri

girdiğini gördüğünde ondan yüzünü çevirmişti. Daha sonra Hafsa babası Ömer'i içeri aldığı anda yine peygamber efendimiz onu gördüğünde yüzünü ondan çevirmişti. Olanları gören Hz. Ümm Seleme şöyle demiş : “ **Vay sizin halinize olsun ! Allah'ın elçisi Ali'yi istiyor ! Hemen onu çağırında gelsin !!!**” Hz. Ali zaruru ve ihtiyac durumunda ancak peygamber efendimizi yalnız bırakıyordu. Hz. Ali içeri girdiğinde peygamber efendimiz onu yatağına alarak onunla kucaklaştığı bir halde vefat eder. (2)

(1) Buhari “ Sahih “ ; Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ; İbin Sa'd “ Tabakaat “ ; İbn'ul-Esir “ Usud'ul-Gaabe “ ; Ebu Davud “ Musned “ ; Ebu Nu'aym “ Hilyet'ul-Evliya “ ; Tirmizi “ Sahih “ ; Nesei “ Hasais “ ; Hakim “ Mustedrik “ ; Meclisi “ Bihar ” ...

(2) İbin Cerir et-Tabari “ Kitab'ul-Vilaye “ ; Darekutni “ Sunen “ ; Sam'ani “ Fadail “ ; Ebu Ya'la “ Musned “ ; Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ; İbin Sa'd “ Tabakaat “ ; Tabarani “ Mu'cim “ ; Heysemi “ Mecma'uz-Zevaid “ ; Hakim “ Mustedrik “ ; Nesei “ Hasais “ ; İbin Hacer el- 'Askalani “ El-İsaabe “ ; Beyhaki “ Sunen “ ; Muttaki el-Hindi “ Kenz'ul-'Ummmaaal “ ; Şeyh Mufid “ İrşaad “ ; Meclisi “ Bihar'ul-Envar “ ...

Peygamber efendimiz Hz. Ali ile yalnız kaldığı son anlarında onun ve Ehli Beytinin kendisinin vefatından sonra zulme uğrayacaklarını ve haklarının ellerinden alınacağını bildirir. Bu durum gerçekleştiğinde Hz. Ali'nin belirli bir zamana kadar sabırlı olmasını tavsiye eder. (1)

(1) Hakim “Mustedrik” ; İbin Ebi Şeybe “Musned” ; Bezzar “Musned” ; Beyhaki “Delalil en-Nubuvve” ; Darekutni “El-Efrad” ; Ebu Nu'aym “Hilyet'ul-Evliya” ; Hatib el-Bağdadi “Tarih” ; Heysemi “Mecma'u ez-Zevaid” ; Muttaki el-Hindi “Kenz'ul-Ummal” ; Ebu Ya'la “Musned” ; İbin Neccar “Tarih” ; Ahmed ibin Hanbel “Menakib” ; Tabarani “Mu'cim” ; Seyyid Ali ibin Tavus “Et-Tarf” ; İsi ibin Mustafed ed-Dariyr “El-Vasiyye” ; Kuleyni “El-Kafi” ; Radiyeddin el-Musavi “Hasais” Şeyh Tusi “Amaal” ; Meclisi “Bihar” ...

Peygamber efendimiz ve hz.Ali , toplumun daha yeni İslam'ı tanıdığını ve bu gelişme devrinde ümmetin içinde savaş olmasının çok tehlikeli ve zararlı olacağını biliyorlardı.Bu sebepten peygamber efendimizin hz.Ali'ye kendisinden sonra belirli bir zamana kadar savaşmamasını istemesi , peygamber efendimizin idare bilgisinin yüceliğine bir delildir.Aksi takdirde ümmet parça parça olup hak diye bir şey tanınmıyacaktı.Hak olan Ehli Beytin İslam'a yeni girenler tarafından tanınması için daha zaman gerekiyordu.Peygamber efendimiz ve hz.Ali'nin tek gayesi insanlara yakıştığı gibi bir yaşamı sağlamaktır.Peygamber efendimizin ve hz.Ali'nin , ümmetten şahsi bir menfaatleri düşünmüş olmaları asla söz konusu olamaz.Nitekim ikisinin mal varlığı , bir normal vatandaştan daha az olduğu, tarih kitaplarında geniş bir şekilde zikredilmiştir.Peygamber efendimiz, hz.Ali'nin kendisinden sonra ümetinin üzerine halifesi olduğunu defalarca eshabına beyan edip vasiyet ettikten sonra , hz.Ali'nin kolları arasında vefat etmişti.Peygamber efendimizin vefatından sonra hz.Ali , onun cenazesi ile meşgul olmuştu.Toplumun içinden bazılarının muhalefet için harekete geçeceklerini hz.Ali biliyordu.Kendisi emrolunduğu gibi gelişmeleri beklemişti.Hz.Ali'yi itaat etmeleri vasiyet edilen eshabın bazıları peygamber efendimizin cenazesi ile hiç ilgilenmeyerek halifelik konusunda kendileri için neyi yapabileceklerini düşünüp hareket etmişlerdi.Ensar topluluğunun bir kısmı peygamber efendimizin vasiyetine uyarak hz.Ali'nin halifeliğinden şüpheye düşmediler.Ensar topluluğunun bir kısmı ise muhacirlerin içindeki hz.Ali'yi karşı olan muhalefti iyi bildiklerinden halifeliği onlara kaptırmamak için halifeliği kendi aralarında paylaşmaya karar vermişlerdi.Bu ensar topluluğu Ben-

i Sa'de nin gölgeleği altında toplanmışlardı.Kendi aralarında halifeliki paylaşmak için konusmalar yapıyorlardı.Ebu Bekr, Ömer ve Ebu Ubeyde ibin Cerrah , ensarın toplandığını haber aldıklarında işin neye varacağını hemen kestirmişlerdi.Bu hususta ensarın muhacirlere karşı olan güvensizliğini ifade etmek gerekir.Ensar toplumu muhacirlerin halifelik konusunda peygamber efendimizin emrine uymayacaklarını iyi biliyorlardı.Aynı zamanda peygamber efendimizin hayatında bile muhacirler ensar toplumuna karşı kendilerini devamlı olarak daha yüce görüyorlardı.Bunu bütün tarih ve hadis kitapları örnekleri ile bizlere aktarmışlardır.Buhari " Sahih " bilinen kitabında muhacir ve ensar arasında cereyan eden münakaşaları zikretmiştir.Ensar toplumu halifelik makamı ile kendi istikballerini garantileme açısından muhacirlerden daha erken davranmışlardı.Ebu Bekr, Ömer ve Ebu Ubeyde'nin Ben-i Sa'de gölgeleği altınada ensara karşı konuştukları bu görüşümüzü teyid etmektedir.Bu olayın muteber tarih kitaplarında nasıl aktarıldığına bakalım : Peygamber efendimiz vefat ediyor.Ebu Bekr bu esnada Medine'de olmayıp Sunh diye bilinin yerdeki evindedir.Peygamber efendimiz mescide açılan kapıları kapattığında Ebu Bekr Medine'nin civarında olan Sunh köyüne yerleşmişti.Ömer ibin Hatab ise Medine'de ve gelişen bütün olayları takib etmektedir.Ömer, peygamber efendimizin vefatından sonra halkın üzerine gidip, peygamber efendimizin ölmediğini iddia ederek halkı tehdit ediyordu.Ömer bu olayda siyasetini çok iyi kullanmıştı.Ebu Bekr'in hazır olmadığı bir anda halkın Hz.Ali'ye beyatini tasdik etmesine engel oluyordu.Ömer eline kılıncını alarak halkı , peygamber efendimizin ölmediğine ve tekrar geri döneceğine dair ikna etmek için ölümle tehdit ediyordu.Ömer durumu Ebu Bekr haber alıp Medine'ye gelene kadar idare etmişti.Ebu Bekr, Ömer'in bulunduğu yere geldiğinde Ömer'i hemen susturabilmişti.Ömer'in bu birden gerçekleşen susuşunun , onun inceliğinden kaynaklanmış olmasını düşünmek doğru olamaz.Çünkü Ömer'in kabalığı tarih ve hadis kitaplarında yeterince kanıtlanmıştır.Bunun doğruluğunu görmek isteyenler sadece Buhari ve Muslim'in "sahih " kitaplarına bakmaları yeterli olacak.Ömer , halkı karıştırmak için bu hareketi yaptığını elbette kimseye söyleyemezdi.Ebu Bekr'in , Ömer'i ikna etmek için sarf ettiği sözlerde , Ömer'in söylediklerini defedecek hiç bir söz yoktu.Neticede Ömer vazifesini iyi yapmış, Ebu Bekr gelene kadar halkı oyalamıştı.Ebu Bekr , Ömer" ve halkı yatıştırdıktan sonra peygamber efendimizin cenazesinin bulunduğu yere gider.Ebu bekr ve Ömer orada beklerken , ensarın Ben-i Sa'e gölgeleği altında toplandıklarının haberini gizli olarak alır.(İbin Ebil-Hadid "Şerh Nehc'ul-Belağa " ; İbin 'Abdrabbih "Akd'ul-Ferid "...)

Ömer bu haberi aldığıında dehşete düşmüş gibi olanları Ebu Bekr'in kulağına söyler.Ebu Bekr, Ömer ve Ebu Ubeyde ile hemen Ben-i Sa'de gölgeleğine gider.(Taberi " Tarih ") Ebu Bekr'in bu hareketini savunan hadis ve tarih ehli şöyle diyorlar : Ebu Bekr, fitnenin olmaması için peygamber efendimizin cenazesini ortada bırakıp Ben-i Sa'de gölgeleğine gitmişti ... Bu iddia doğru olsaydı peygamber efendimizin cenazesi ile ilgilenen Haşim oğullarının ve

özellikle Hz. Ali'nin , Ömer ve Ebu Bekr tarafından bu gelişmeden neden haberdar edilmediği sorusuna işaret etmek gerekir. Ebu Bekr, Ben-i Sa'de gölgesi altında gelişen olayın ümmetin selameti açısından çok önemli olduğunu biliyorsa Hz. Ali bu ümmetin başında gelmiyor muydu ? Bu haberi nakleden bütün tarih ve hadis kitaplarına tarafsız bakıldığında Ebu Bekr, Ömer ve arkadaşlarının kendi şahsi menfaatleri için hareket ettikleri açık bir şekilde görülür. Olaya geri dönelim : Ebu Bekr, Ömer ve arkadaşları gölgeye gittiklerinde bir şeyi iyi biliyorlardı. Ensar topluluğu iki büyük kabileden oluşmaktaydı. Biri Hazrec kolu ve öbürü ise Evs koluydu. Hazrec kabilesinin başkanı Sa'd ibin Ubade ve Useyd ibin Hudayr de Evs'in başkanıydı. Bu iki aşiretin arasında peygamber efendimizin zamanında ve öncesinden husumetler (düşmanlıklar) mevcuttu. (1)

(1) Taberi “ Tarih “
İbn'ul-Esir “ Tarih “
Buhari “ Sahih “
Cahiz “ El-Beyan vet-Tebyin “
Meclisi “ Bihar'ul-Envar “

Ebu Bekr ve Ömer gölgesinin altına gelmeden önce Evs aşireti Hazrec aşiretinin başkanı Sa'd ibin Ubade'nin halife olmasına karşı değildi. Bunu mecburi olarak kabullenmişti. Muhacirlerin müdahalesi söz konusu olduğunda Evs aşiretinin muhacirlerden yana taraf tutacağı önceden belli idi. Ebu Bekr gölgesinin altına geldiğinde Ömer gibi sert ve bilinçsiz davranmadı. Ebu Bekr , ensarı överek onları kendi tarafına kazanmaya çalıştı. Ebu Bekr, halifeliğin ancak Kureys'ten birine olabileceğini peygamber efendimizin önceden belirtmiş olduğuna işaret ederek, Ensar'ın ikiye bölünmesini hızlandırmıştı. Ebu Bekr'e halifelik için ensardan ilk beyat eden (rıza gösteren) Hazrec aşiretinden biri olmuştu. Hazrec'in başkanı Sa'd ibin Ubade kendi adamları tarafından yolda bırakılmıştı. Durumu gören Evs aşireti geride durmamak için hemen Ebu Bekr'e beyat ederler. Ebu Bekr'in istediği gerçekleşmişti. Ensardan bir topluluk ise : **“ Biz Ali'den başkasına beyat etmeyiz!”** dediler. (1) Bu söylenen sözlerle kimse kulak asmadı ve az kalsın yerde hasta olarak yatağında yatan Sa'd ibin Ubade'yi ezeceklerdi. Ensar'dan biri bunu gördüğünde şöyle dedi : **“Sa'di ezip öldüreceksiniz !?”** Ömer ibin Hattab ise şöyle dedi : **“ Sa'di öldürünüz ! Allah onu öldürsün , kendisi fitnedir !!! “** (2)

(1) Tabari “ Tarih “
İbn'ul-Esir “ Tarih “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh Nehc'ul-Belağa “
Şeyh Saduk “ El-Hisal “

Tabressi “ El-İhticaac “
Şeyh İlm el-Huda “ Eş-Şafi “
Meclisi “ Bihar’ul-Envar “ ...

(2) Tabari “ Tarih “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh Nehcul-Belağa “
Buhari “ Sahih “
İbn’ul-Esir “ Tarih “
İbin Hişşam “ Sire “
Meclisi “ Bihar “ ...

Ensar topluluğunun birbirine karşı olan güvensizliğinden hak olan davayı kaybetmiş ve Ebu bekr’in oyununa gelmişti.Ensar topluluğunun çoğunluğu peygamber efendimize vermiş olduğu ahde karşı ihanette bulunup Ebu Bekr’in halifeliğine rıza göstermişti.Ensar bu rızadan dolayı en azından halifenin veziri olmayı kazanmak istemişti.Ebu Bekr , Ensarı halifelik konusunda Kureyş’ten bir halife olması gerektiğini inandırmakta güçlük çekmezken , Kureyş’in peygamber efendimize akraba ve yakın olmasına işaret etmişti.(**Tabari “ Tarih “**)Halbuki gölgeliğin altında bulunan Kureyş’lilerin hiç biri Hz.Ali kadar peygamber efendimize yakın ve akraba değildi.Peygamber efendimize akrabalık bağı açısından en yakın olan ve peygamber efendimiz ile ilk namaz kılan Hz.Ali idi.(1) Ebu Bekr, kendisinde olmayan özellikler ile Ensarı ikna etmişti.Sonuçta ise , Ensar toplumu kendilerini hiç bir zaman vezirleri olarak kabul etmeyecek muhacirlere beyat etmişlerdi.Ensar bu hataları yüzünden tarihin akışı içinde acı ve ağır bir şekilde cezalandırılmışlardı.Ensar toplumu, Emevilerin devrinde perişan edildiler.Bunun olabildiğini sağlayan ise Ömer ibin Hattab olmuştu.Kendisi Ebu Bekr’in halife olabilmesi için en çok çaba sarfedenlerden idi.Ebu bekr’de Ömer’in bu fedakarlığını ona yazılı olarak vefatından sonra halifeliği vasiyet ederek mükafatlandırmıştı.Ömer’in zamanında ise Emeviler ilk olarak devletin içinde göreve başlamışlardı.Ensarı ihmal edilmesi de Ömer’in halifelik zamanında başlamıştı.Ömer’in halka aylık tayin ederken neyi ölçü olarak aldığını tarih ve hadis kitaplarında açık bir şekilde görüyoruz.Halka hangi değerler ve ölçüler ile aylık miktarı belirlediğini gördüğümüzde , Ömer’in ne kadar adaletsiz olduğunu anlamamız kolay olur.

---

(1) İbn-i Mace “ Sunen “
Hakim “ Mustedrik “
İbin Cerir et-Tabari “ Tarih “
İbin Marduveyh “ Menakib “
İbn’ul-Esir “ Usud’ul-Ğaabe “
Ahmed ibin Hanbel “ Musned “
Ebu Davud “ Sunen “
Tabarani “ Mu’cim “
Bezzar “ Musned “
Ebu Ya’la “ Musned “
Nesai “ Hasais “
Tirmizi “ Sahih “
Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “ ....

PEYGAMBER EFENDİMİZİN VEFATINDAN SONRA EHLİ BEYT’İN DURUMU

Ebu Bekr , kendisine beyat edilmesi hususunda aralıksız olarak gölgelikten sonra devam etti.Yolda gördükleri herkesin elini zorla Ebu bekr’in eline sürüp , beyat etmiş olmasını sağlamışlardı.Bu durum bir kaç gün devam etmişti.Eshabtan bazıları Medine’de değildi.Gelişen durum karşısında Ehli Beyt ve yandaşları hz.Fatime’nin evinde toplanmışlardı.Peygamber efendimizin bütün akrabaları (Haşim oğulları) Ebu Bekr’e beyat etmemişti.Ebu Bekr, gasbettiği halifelik makamının zedelenmemesi için Ehli Beytin ve yandaşlarının ona beyat etmelerinin vazgeçilmez olduğunu biliyordu.Bu görüşüne en büyük desteği ortağı Ömer ibin Hattab veriyordu.Müminlerin emiri hz.Ali, oğulları hz.Hasan ve hz.Hüseyin’i ve hanımı hz.Fatime’yi beraberinde alarak muhacir ve ensarın evlerini bir bir dolaşp ona vermiş oldukları halifelik ahdini hatırlattı.Muhacir ve ensardan çok kişi oyuna getirildiklerini ve bundan dolayı pişman olduklarını ifade ederler.Hz.Ali, kendisinin halifeliğine ve peygamber efendimizin emrine uymak isteyen herkesin ertesi günü sabahleyin onun evinin kapısına gelmesini söyleyerek Ehli Beyti ile evine geri döner.Pişman olan herkes ertesi gün sahleyin saçını traş etmiş olarak hz.Ali’nin evinin kapısına gelecekti.Bu saçların traş edilmesinin anlamı ölüme hazır bir vaziyette gelmiş olmalarına işaret olacaktı.Geleceğini söz veren toplumdan ertesi günü ancak dört kişi gelmişti.Bu dört kişi : **Hz.Selman , hz. Mikdad ibin Esved , hz. Ebu Zerr el-Ğaffari ve**

hz. Ammar ibin Yasir.(1) Bazı haberlere göre de hz.Zübeyr ibin ‘Avvam da gelenlerin arasındaydı.Peygamber efendimiz kendisinden sonra ümmetin hz.Ali’ye karşı sadık kalmıyacağını biliyordu.Ümmetin hz.Ali’yi mağdur bırakacağınına dair şöyle buyurmuştu : “ **Ey Ali ! Toplum benim hayatımda sana vermiş olduğu (halifelik) ahdini tutmayacak ve seni mağdur durumda bırakacaklardır !!!** “ Hz.Ali bunları duyduğunda şöyle sormuştu : “ **Ey Allah’ın elçisi ! Bu durum gerçekleştiğinde ne yapayım ?** “ Peygamber efendimiz ona şöyle buyurdu : “ **Onlara karşı savaşmak için yardımcı bulursan savaş ! Yardımcı bulamazsan sabret !!!** “ (2)

(1) Suleym ibin Kays el-Hilali “ Kitab Suleym “
Tabressi “ El-İhticaac “
Şeyh Saduk “ El-Amaal “
Şeyh Tusi “ El-Amaal “
Şeyh Saduk “ ‘İle eş-Şerai’ “
Şeyh et-Taifa et-Tusi “ El-Ğaybe “
‘Ayyaşi “ Tefsir “
“Er-Ravda “ Müellifin kim olduğu kesin bilinmiyor
Keşşi “ Er-Ricaal “
İbin Şehraaşub “ Menakib “
Ya’kubi “ Tarih “
Kuleyni “ El-Kaafi “
Furat ibin İbrahim “ Tefsir “
İbin Kuteybe “ El-İmamatu ves-Siyase “ (Tarih el-Hulefa)
İbin Ebil-Hadid “ Şerh Nehc’ul-Balağa “
Mes’udi “ İbet el-Vasiy “
Şeyh Mufid “ ‘Aded el-Kaviyy “
Mecliysi “ bihar’ul-Envar “

(2) Ümmetin hz.Ali’yi mağdur edeceğini sadece ifade eden hadisi nakledenler:
Beyhaki “ Delail en-Nubuvve “ ; Bezzar “ Musned “ ; İbin Ebi Şeybe “ Musned “
; Hakim “ Mustedrik “ ; Hatib el-Bağdaadi “ Tarih “ ; Darekutni “ El-Efraad “ ;
Ebu Ya’la “ Musned “ ; Ebu Nu’aym “ Hilyet’ul-Evliya “ ; İbin Cevzi “ Tarih “ ;
İbin Neccar “ Tarih “ ; Ahmed ibin Hanbel “ Menakib “ ; Tabarani “ Mu’cim “
Heysemi “ Mecma’uz-Zevaaid “ ; Muttaki el-Hindi “ Kenz” İbn-i Mace “ Sunen “
(Fitneler bölümü) ; .....
Hz.Ali’yi ümmetin hem mağdur hemde halifeliği konusunda ihanetlik edeceğini ifade eden hadisin tam metnini nakledenler : Kuleyni “ El-Kaafi “ ; Radiyeddin el-Hilli “Aded el-Kaviyye “ ; Şeyh Tusi “ El-Amaal “ ; Saduk “Amaal” ; Suleym ibin Kays el-Hilali “ Kitab Suleym “ ; ‘Ayyaşi “ Tefsir “ ; Furat ibin İbrahim “ Tefsir “ ; Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “ ve daha nice muteber kitab ...

Müminlerin emiri Hz. Ali kendisine yapılan ihaneti ve zulmü gördüğünde evine çekilip, peygamber efendimizin emrettiği şekilde sabretmeye karar vermişti. Ebu Bekr, Ömer ve adamları ise Hz. Ali'yi (Ehli Beyti) ve onlara sadık kalan eshabı kendilerine beyat etmeleri için zorlamaya giriştiler. Ebu Bekr hizmetçisini Hz. Ali'nin evine gönderip, kendisini Ebu Bekr'in çağırdığını söylemesini emreder. Hz. Ali bu çağrıya cevap vermeyince, Ebu Bekr'in yanında devamlı bulunan Ömer, sert bir şekilde Hz. Ali'ye karşı müdahale yapılmasını önerir. Ebu Bekr bu öneriyi kabul ederek Ömer'i ve adamlarını Hz. Ali'nin evine gönderir. Ömer, Hz. Ali'nin evine vardığında kapıyı sert bir şekilde vurarak yüksek sesle Hz. Ali'ne 'dışarı çıkması için bağırır. Medine halkı ise gelişen bu olayı seyrediyordu. Hz. Ali dışarı çıkmayınca Ömer yüksek sesle şöyle bağırır : **“ Ey Ali ! Yanındakiler ile beraber dışarı çıkıp Ebu Bekr'e beyat etmezsen evi ateş ile yakarım !!!”** Olayı seyreden halktan biri Ömer'e dedi ki : **“ Ey Ömer ! Evin içinde Fatime'nin olduğunu bilmiyor musun ?!”** Ömer dedi ki : **“ Evin içinde Fatime olsada beni yapacağım işten alıkoymaz !!!”** Bu ifadelerle rağmen Hz. Ali ve yanındakiler dışarı çıkmayınca Ömer ve adamları evin kapısını vurup, zorlayarak içeri geçerler. Kapının arkasında olan Hz. Fatime, Ömer'in zorla kapıyı açması neticesinde büyük bir eziyet görür. Hz. Fatime, Ömer'in ve adamlarının yaptıklarına dayanmayarak seyirci olan halkın arasına çıkarak şöyle haykırır : **“ Ey babam ! Ey Allah'ın elçisi ! Senden sonra Hattab'ın oğlu Ömer ve Ebi Kuhafe'nin oğlu Ebu Bekr'den neler çektik ! “** Ömer ile beraber gelen birkaç kişi bu feryadı duyduklarında utanarak geri

çekilirler.Ömer ve birkaç adamı ise hiç utanmadan ve korkmadan işlerine devam ettiler.(1)

Ebu Bekr gelişen olaydan korktuğunda Ömer'i geri çağırır.Daha sonra yaptıkları zulmü ve hatayı insanların gözünde düzeltmiş olabilmek için Hz.Fatime'den özür dilemeye giderler.Hz.Fatime onları görmek istemediğini haber verdiğinde Ebu Bekr ve Ömer Hz.Ali'nin eshabını vasıta kılarak Hz.Fatime'yi ikna etmesi için rica ederler.Hz.Fatime bütün olanlara rağmen Ebu Bekr ve Ömer'in huzuruna girmelerini kabul eder.Ebu Bekr ve Ömer içeri girdiklerinde Hz.Fatime yüzünü duvara ve sırtını onlara çevirir.İkisi onu selamladıklarında , selamlarına cevap vermez.

(1) Yakubi “ Tarih “ ; İbin Kutaybe “ El-İmamatı ves-Siyase “ (Tarih el-Hulefa) Taberi “ Tarih “ ; Belazuri “ Ensab’ul-Eşraf “ ; Ebil Feda “ Tarih “ ; Şehristani “ El-Milel ven-Nihel “ ; Mes’udi “ Muruc ez-Zeheb “ ; İbin Ebil Hadid “ Şerh Nehc’ul-Belağa “ ; İbin Abd Rabbih “ Akd’el-Ferid “ ; İbin Şuhne “ Tarih “ ; Cevheri “ Es-Sakife “ ; İbrahim es-Sakfiy “ Ğaaraat “ ; Şeyh Mufid “El-İhtisaas” Tabressi “ El-İhticaac “ ; Ayyaşi “ Tefsir “ ; Kuleyni “ El-Kafi “ ; Mecliyisi “ Bihar’ul-Envar “ .....

Ebu Bekr hemen söze başlayıp ondan özür dilemeye başlar.Hz.Fatime, Ebu Bekr'in sözlerini dinledikten sonra şöyle buyurdu : “ **İkinize, Allah'ın elçisinden bir hadis söylersem bu hadisi bildiğinizde onunla amel (haraket) edecek misiniz ?!**” İkiside dediler ki : “ **Evet, söyleyeceğin hadisle amel edeceğiz.**”Bunun üzerine Hz.Fatime şöyle buyurdu : “ **Allah rızası için bana söyleyin , Allah'ın elçisinin ; Fatime'nin rızası benim rızamdır ve Fatime'nin kırgınlığı benim kırgınlığımdır !!! (1) Her kim Fatime'yi severse beni sevmiş olur, her kim Fatime'yi razı ederse beni razı etmiş olur ve her kim Fatime'yi üzerse beni üzmüş olur !!!(2) diye buyurduğunu duydunuz mu ?**” İkiside : “ **Evet, duyduk !**” dediler.Bunun üzerine Hz.Fatime şöyle devam buyurdu : “ **Allah ve melekleri şahid olsunlar ki ikiniz beni kırdınız ve razı etmediniz !!! Peygamber ile buluştuğumda ikinizi şikayet edeceğim ve her kıldığım namazda size beddua edeceğim !!!** “ Ebu Bekr bunları Hz.Fatime'den duyduğunda ağlamaya başlamış ve özür dilemeye devam etmişti.(3)

(1) Bu hadisi tam veya muhtasar olarak nakleden muteber alimler şunlardır :

Buhari “ Sahih “ ; Muslim “ Sahih “ ; Tirmizi “ Sahih “ ; Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ; Nesei “ Hasais “ ; Ebu Davud “ Sunen “ ; Ebu Nu’aym “ Hilyet’ul-Evliya “ ; Hakim “ Mustedrik “ ; Tabarani “ Mu’cim “ ; İbin Maace “ Sunen “ ; Beyhaki “Sunen “ ; İbin Ebil-Hadid “ Şerh Nehc’ul-Belağa “ ; Heysemi “ Mecma’uz-Zevaaid “ ; Muttaki el-Hindi “ Kenz’ul-Ummaal “ ...

(2) Hakim “ Mustedrik “
İbn’ul-Esir “ Usud’ul-Gaabe “
İbin Hacer el-Askalani “ El-İsaabe “ ve “ Tehzib’ut-Tehzib “
Ebu Ya’la “ Musned “
Tabarani “ Mu’cim “
Ebu Nu’aym “ Fadail es-Sahabe “
Zehebi “ Miyzan’ul-İ’tidaal “

(3) İbin Kuteybe “ El-İmamatü ves-Siyase “ ; Şeyh Mufid “ El-İhtisaas “
Şerif Ebil-Kasım Ali ibin Ahmed el-Kufi “ El-İstigaase fi bid’us-Selase “ (vefatı 352 hicri, Zeri’a ile tasnif eş-Şia) ; Suleym ibin Kays el-Hilali “ Kitab Suleym “ ; Cahiz “Risail” ; Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “ ....

EBU BEKR’İN HALİFELİĞİNE KARŞI ÇIKANLAR

Hız.Ali, halkı bir daha peygamber efendimizin vasiyetine uymaları için mescidin içinde hitab ederek davet eder.Orada hazır olan HzEbu Zer’de halkı Hz.Ali’nin itaatine çağırır.(1) Peygamber efendimiz defnedildikten üç gün sonra Hz.Selman’da halka hitaben şöyle buyurdu : “ **Ey insanlar ! Size anlatacağımı benden dinleyin ve iyi anlayın ! Bana çok şeyden ilim verildi ! (*)** Müminlerin emiri Ali hakkında bildiğim bütün yücelikleri sizlere anlatsaydım içinizden bir topluluk : Selman delirdi ! diyecek ve başka bir topluluk ise : Selman’ı öldüren kişiyi Allah afetsin ! diyecektir.Ey insanlar ! Aranızda öyle şeyler oluyor ki bunun arkasından size belalar getirecektir ! İyi biliniz ki Ali ibin Ebi Talib aleyhisselam da hem oluşan fitnenin ve gelecek olan belanın hakkında ilmi vardır.Kendisinde vasiyet mirası , açıklayıcı kitab ve İmran oğlu Harun’un Musa ile olan irtibatı minhacı üzere neseb bilgisi ve bağlantısı vardır.Allah’ın elçisi bu sebepten onun hakkında şöyle buyurdu : Ey Ali ! Sen Ehli Beytim içinde vasimsin ; Sen ümmetimin üzerine halifemsin ; Sen benden Harun’un Musa’ya olan menzilindesin ! Ey insanlar, sizler İsrailoğullarının sünnetine (takip ettikleri yola) uydunuz ; haktan şaştınız ! Hakkı biliyorsunuz fakat onunla amel etmiyorsunuz ! Allah’a yemin olsun ki İsrailoğullarının gittiği yoldan sizde gideceksiniz !Onların yapmış oldukları hataları sizlerde işleyeceksiniz

! Nefsim O'nun kudret elinde olan Allah'a yemin olsun ki şayet halifelik makamını emrolunduğunuz gibi Ali'de bırakırsanız , nimetler altınızdan ve üstünüzden taşacaktır !!! Ali'ye tabi olursanız göklerde uçan kuşları çağırdığınızda size uyacaklar ve denizde yüzen balıkları istediğinizde onlar size gelip itaat edecektir !!!Allah'ın velisi Ali yücelirse (ona itaat edip uyarsanız) Allah'ın sizlere farz kıldığı geçim payınız size hakkıyla varacak ve iki kişi bile Allah'ın vermiş olduğu hükümlerde ihtilafa düşmeyecektir !!!Sizle bunun yerine Ali'den başkasına razı oldunuz.Bundan sonra belalar ile müjdelenin !!!Bilinmesi gerekeni sizlere açıkladıktan sonra şayet doğruya uymazsanız artık aramızda dostluk bağı değil düşmanlık hasıl olacaktır !!! Al-i Muhammed'e (Ehli Beyte) uyun !Kendileri cennete öncülük edenlerdir! Kıyamet gününde cennete davet edenler de Al-i Muhammed olacaktır !!! Müminlerin emiri Ali ibin Ebi Talib'e uyun ve itaat edin ! Allah'a yemin olsun ki hepimiz Allah'ın elçisinin bulunduğu anlarda Ali'ye defalarca "müminlerin emiri" olarak selam vermiştik ! Peygamber bunu her defasında bizlere emredip Ali'nin aramızdaki makamını bizlere teyid etmişti.Ali'nin makamını ve faziletini iyi bildikten sonra toplum onu kiskandı !Zamanında Kabil kardeşi Habil'i kiskanmış ve haseti yüzünden onu öldürmüştü.İmran'ın oğlu Musa'nın ümmetide onun vefatından sonra küfre sapıp mürted oldu.Bu ümmetin durumu İsrailoğullarından farksızdır !!!Ey insanlar , nereye götürülüyorsunuz ??? Ebu Bekr ve Ömer ile ne yapacaksınız ??? Vay halinize olsun ! Cahil misiniz yoksa cehalette mi kaldınız ??? Hasette mi bulundunuz yoksa hasetten mi çıkmadınız ??? Allah'a yemin olsunki bu yaptıklarınızdan ötürü küfre sapıp mürted olacak ve birbirinizi öldüreceksiniz !!! Bundan sonra kurtulan kişiye öldü diye ve ölene ise kurtuldu diye şahidlik edeceksiniz !!! Ben kendi bildiğimi hak olarak söyledim ve peygambere olan ihlasımı ve teslimiyetimi ifade ettim.Benim ve bütün müminlerin mevlası olan müminlerin emiri Ali'ye tabi olun !!! Kendisi , vasi olanların efendisi ; elleri ve ayakları pak olanların önderi ; doğruların , şehitlerin ve salih olanların imamıdır !!! (2)

(1) Kuleyni " El-Kafi "
Şeyh Mufid " El-Mecaalis "
Şeyh Tusi " Amaal "
Suleym ibin Kays " Kitab Suleym "
Furat ibin İbrahim " Tefsir "
Mecliyi (Bihar'ul-Envar "

(2) Tabressi " El-İhticaac "
Mecliyi " Bihar'ul-Envar "

(*) Selman hazretlerinin kişiliği hakkında bilgi veren bütün muteber kitaplar onun geçmiş ve gelecek hakkında geniş bilgilere sahip olduğunu açıklamışlardır .Bunun en güzel örneği Ebu Nu'aym el-İsfahani'nin " Hilyet'ul-Evliya " kitabında zikredilmiş

Ebu Bekr ibin Ebi Kuhafe halifelik makamını işgal ettikten sonra halkın karşısına çıktığında eshabtan hz.Ubeyy ibin Ka'b ayağa kalkıp hazır olan halka hitaben şöyle konuştu : “ **Ey Allah’ın onları Kuran’da rızası ile övmüş olduğu muhacir topluluğu ! Ey imana ev sahipliği yapıp Kuran’da Allah tarafından övülen ansar topluluğu ! Unutturuldunuz mu yoksa siz mi unuttunuz ?! Değiştiniz mi yoksa değiştirildiniz mi ?! İhanet mi ettiniz yoksa aciz mi kaldınız ?! Allah’ın elçisinin aramızda Ali’nin makamını göstermek için , Ben kimin mevlası isem Ali onun mevlasıdır , ben kimin peygamberi isem Ali onun emir sahibidir , diye buyurduğunu duymadınız mı ??? Allah’ın elçisinin : Ey Ali , sen benden Harun’un Musa’ya olan menziline sin ; Benim ölümünden sonra sana itaat eden tıpkı hayatımda bana itaat eden gibidir , arada bir fark varki benden sonra peygamber yoktur !!! diye buyurduğunu bilmiyor musunuz ??? Allah’ın elçisinin : Ehli Beytimi sizlere hayır ile vasiyet ediyorum ; Ehli Beytimi sizlere önder kılın ve hiç bir zaman önlerine geçmeyin !!! Onları emir sahibi kılın fakat siz hiç bir zaman onların üzerine emir sahibi olmayın !!! diye buyurduğunu bilmiyor musunuz ??? Allah’ın elçisinin : Ehli Beytim hidayetin nurudur ve Allah’a dosdoğru götürenlerdir !!! diye buyurduğunu bilmiyor musunuz ??? Allah’ın elçisinin , Ali hakkında : Sen ümmetim üzerine doğru yoldan çıkmamaları için onların hidayetisin !!! diye buyurduğunu bilmiyor musunuz ??? Yine peygamber : Ali , sünnetimi ihya eden ; ümmetimi**

öğreten ; huccetimi ayakta tutan ; terk ettiklerimin en hayırlısı ; Ehli Beytimin efendisi ; insanların içinde bana en sevgili olanıdır !!! Ona itaat etmek , ümmetimin bana itaat etmesi gibidir !!! diye buyurduğunu bilmiyor musunuz ??? Peygamberin ,Ali'nin üzerine hiç birinizi hayatında emir sahibi kılmadığını fakat Ali'yi kendisinin olmadığı anlarda sizin üzerine emir sahibi kıldığını bilmiyor musunuz ??? Peygamberin : Eğer sizden uzak olduğumda Ali'yi üzerine emir sahibi olarak tayin edersem , biliniz ki o zaman üzerine nefsim gibi olan birini tayin etmişimdir !!! diye buyurduğunu bilmiyor musunuz ??? Peygamber vefatından önce bizleri Fatime'nin evinde toplayıp : Şanı yüce olan Allah , İmran'ın oğlu Musa'ya şöyle vahyetmişti : Ey Musa , sana ehlinde olan birini peygamber kılacam ve onun ehlini sana evlat kılıp onları her türlü pislikten ve şüpheden uzaklaştıracam ! Bu istek üzerine Musa , Harun'u kendisine kardeş edindi ve Harun'un evladından İsrailoğulları üzerine kendisinden sonra imamlar tayin etti.Musa'ya ibadet yerlerinde helal olan Harun'un evladında helal kılınmıştı ! Şanı yüce olan Allah bana da şöyle vahyetti : Ey Muhammed , Musa Harun'u kardeş edindiği gibi sende Ali'yi kendine kardeş edin ! Ali'nin evladını kendine evlat edin , Ben onları da Harun'un evladını temiz kıldığım gibi tertemiz kıldım !!! Aranızda ancak şu fark varki Musa'dan sonra peygamber geldi sende sonra peygamber gelmeyecektir !!! Ey Muhammed , Ali'nin evladı hadi olan imamlardır !!! diye buyurduğunu bilmiyor musunuz ??? Doğruyu görmüyor musunuz ??? Doğruyu anlamıyor musunuz ??? Sizin üzerine şüpheler vurulmuş.Sizin durumunuz yola çıkmış bir adama benzer.Bu adam yolunda şiddetli bir şekilde susamış.Susuzluktan öleceğini sandığı anda önüne yolu iyi bilen bir adam çıkmış.Ona hemen nerede su bulabileceğini sormuş.Yolu iyi bilen adam ona demiş ki : önünde iki pınar vardır.Birinin suyu tuzlu içilmez ve öbürünün suyu ise tatlıdır ! Şayet tuzlu olan pınara gidersen kaybedersin fakat tatlı olan pınara gidersen kazanıp susuzluğunu giderirsin ! İşte sizin durumunuz yaptığınız ile zanettiğiniz gibi doğru değildir ! Sizlere helali ve haramı öğretecek bir ilim (hz.Ali) gösterilmiştir.Ona itaat ederseniz ihtilafa düşmez ; sadece tedbir ile hareket etmez ; birbirinizden uzaklaşmaz ve birbirinizi öldürmezsiniz !!!Allah'a yemin olsun ki Ali'ye karşı yaptığınız muhalefetten sonra hükümlerinizde ihtilafa düşeceksiniz !!! Sizler bundan böyle Peygamber'in ahdini bozmuş ve onun zürriyeti olan Ehli Beytine karşı ihtilafa düşmüş oldunuz.Birinize bir şey sorulduğunda , bilenler hariç, geri kalanların hepsi kendi fikrine göre fetva verecektir.Böylece haktan uzaklaşıp , ihtilafın rahmet olduğunu iddia ederek bu tutarsızlığınız ile beni hayrete düşürüyorsunuz.Kuran sizin bu görüşünüzü kabul etmiyor, şanı yüce olan Allah şöyle buyuruyor : Kendilerine apaçık deliller geldikten sonra , birbirlerinden ayrılp ihtilafa düşenler gibi olmayın.Onlar için büyük bir azap vardır.(Al-i İmran suresi:105) Şanı yüce olan Allah sonra bu ümmetin ihtilafı için haber vererek şöyle buyurdu : Ancak, Rabbinizin

rahmetine nail olanlar müstesna.Allah, onları bu ihtilaf için yaratmıştır ... (Hud suresi:119) Ayette kastedilen rahmet Al-i Muhammed'tir (Ehli Beyttir).Peygamberin (S.M.) şöyle buyurduğunu duydum : Ey Ali ! Sen ve şian (sana uyanlar) doğruluk ve temizlik üzeresiniz ! Geri kalanlar ise bundan uzaktırlar !!! Peygamberinizin , Ali hakkında buyurdıklarını kabul ettiniz mi ??? Peygamber sizlere ; vasisi, veziri, emini , kardeşi ve sizden hariç olarak velisi olan Ali'den ayrılacağınızı, ona uymayacağınızı bildirdiği halde yine ona uymak istemiyorsunuz !!! Ali, hepinizden daha temiz kalpli, daha bilgili , sizden önce teslimiyet göstermiş ve kendisi sizlere nazaran peygambere daha az muhtaç olanınızdır.Çünkü peygamber kendisine bizzat bütün birikimini Ali'ye vermiş , sahip olduğu her şeyi ona vasiyet etmiş ve onu ümmeti üzerine halife tayin ederek bütün sırrını onda kılmıştır !!! Ali, hepinizden hariç peygamberin velisidir.Ali'nin , peygamber tarafından halifelik makamına tayin edilmesi hepinize nazaran daha haklıdır.Çünkü Ali, vasilerin efendisi ; takva ehlinin en faziletli ve ümmeti içinde Allah'a karşı en itaatkar olanıdır !!! Sizler hepiniz , peygamberlerin sonuncusu ve en hayırlısı olan Muhammed'in (S.M.) hayatında, Ali'ye müminlerin halifesi olarak itaat sözü vermiştiniz !!! İnzar eden özürlü olur , vaaz eeden nasihatı yerine getirmiş olur, kör olan bile hakkı gördü.Sizlerde benim duyduğum gibi hakkı duydunuz ve gördüğüm gibi gördünüz ve şahid olduğum gibi de şahid oldunuz !!! “ Mescitte hazır olan Abdurrahman ibin Avf , Ebu Ubeyde ibin Cerrah ve Mu'az ibin Cebel ayağa kalkıp Ubeyy hazretlerine hitaben şöyle dediler : “ Ey Ubeyy ! Sen hasta mısın yoksa delirdin mi ?! “ Hz.Ubeyy onlara cevaben şöyle dedi : “ Hasta olanlar sizlersiniz ! Bir gün Allah'ın elçisinin yanındaydım.Peygamber (S.M.) yüzünü göremediğim bir şahısla konuşuyordu.Peygamberin konuştuğu o adam dedi ki : Kendisi sana ve ümmetine ne kadar nasihatlı ve ne kadar haizdir !Bunun üzerine Peygamber o adama buyurdu ki : Acaba benden sonra ümmetimin ona uyacağını görüyor musun ? O adam dedi ki : Ey Muhammed ! Ona , ümmetinin içinde ancak temiz ve doğru olanlar uyacak ve ancak facir olanlarda ona karşı muhalefet edecekler !!!Tıpkı önceki ümmetlerde halkın peygamberlerinin vasilerine (vasiyet ettiği kişiye) karşı muhalif oldukları gibi !Ey Muhammed , İmran'ın oğlu Musa Nun'un oğlu Yuşa'a vasiyet etmişti.Yuşa' , İsrailoğulları içinde en bilgini ve Allah'a karşı en itaatli ve korkulu olanıydı.Allah, Musa'ya Yuşa'ı vasi edinmesini emretmişti , tıpkı sana Ali'yi kendinden sonra ümmetine vasi edinmeni emrettiği gibi.İsrail oğulları Yuşa'ı kıskandılar , kötülerdiler , lanet ettiler ve ona kaba davranıp yolunu zorlaştırdılar !!! Ey Muhammed , senin ümmetinde Ali'yi vasi olarak kabul etmezse, tıpkı İsrail oğullarının yaptıkları gibi , onlarda Ali'yi tekzib edip onu inkar edeceklerdir !!! Ali'nin makamı olan halifeliği başka bir yöne çekecekler ve ilim alanında da ona karşı çıkacaklardır !!! Peygamber ve o yüzünü göremediğim adam arasında bütün bu konuştuklarını duyduktan sonra dedim ki : Ey Allah'ın elçisi !

Seninle konuşan o adam kim di ? Peygamber bana buyurdu ki : Bu adam , şanı yüce olan Allah'ın meleklerinden bir melektir.Kendisi bana ümmetimin benden sonra vasım olan (onlara itaat etmelerini vasiyet ettiğim) Ali'ye karşı muhalefet edeceklerini bildirdi.Ey Ubeyy ! Ben de sana bir vasiyette bulunuyorum , şayet buna sahip olursan devamlı olarak hayır içinde kalacaksın.Ey Ubeyy ! Ali'ye tutun ! Kendisi doğruyu bilenlerin yol göstericisi ve ümmetime nasihat verendir.Kendisi , sünnetimi benden sonra ihya edecek ve benden sonra sizin üzerinize imam olandır !!!Her kim bu dediklerime razı olursa, beni bir daha İslam üzere beraber bulacaktır.Ey Ubeyy ! Her kim benden sonra hakkı değiştirirse ve Ali'ye itaat ahdini verdiği halde bozarsa , emrime karşı asi olmuş ve peygamberliğini inkar etmiş olarak benim karşıma çıkacaktır !!!Bu gibilerine Allah'ın huzurunda şefaati olmam ve ona Kevser havuzumdan içirmem !!! “

Ubeyy hazretleri buraya kadar anlattığında ensardan hazır olanlardan bazıları ayağa kalkıp şöyle dediler : “ **Ey Ubeyy ! Allah'ın rahmeti senin üzerine olsun , yerine otur ! Sen , duymuş olduğunu bildirip vermiş olduğun ahdi yerine getirdin !“(1)**

Hız.Ali'nin imamlığına ve halife olduğuna dair ,eshabtan takriben 15 kişi sadık kalmıştı.Geri kalanların bir kısmı korkudan dolayı evlerinde gizlenerek olanları unutmaya çalıştı bir kısımda vermiş oldukları ahidlerini unutarak peygamber efendimizin emrine asi olmuşlardı.Hız.Ali, kendisine vermiş oldukları ahdi yerine getirecek 40 kişi bulsaydı, muhalif olanlara karşı savaşacaktı.Ne yazık ki vermiş oldukları ahdi yerine getirecek 40 kişi bulamamıştı.Sonunda evlerinde oturup olanları unutmak isteyenler yaptıkları bu ihanetin cezasını pek pahalıya ödediler.Ebu Bekr devrinden sonra hız.Ubeyy'in onlara anlattığı gibi zulümler ve ihtilaflar baş gösterdi.Bu durumdan en çok etkilenenler , ortada duranlar olmuştu.Hız.Ali'ye sadık kaldıklarını gösterenlerin sayısı zaten az idi.Sadık kalmayı isteyipte korkudan geri çekilenler ne hız.Ali'nin şefaatine nail olabildiler nede Ebu Bekr ve adamlarının menfaat çarkına uyabildiler.Bu gibi insanlarda az değildi.Bu insanların akibetlerini bilmek isteyenlerin Emevi devrinde olan olayları okumalarını tavsiye ediyorum.O devirde ortada kalanların hesaplaşma günü gelip çatmıştı.Medine ve Mekke'de binlerce insan bir sinek kadar kıymetsiz olarak öldürülmüştü.Günlerce hiç bir haramın, günahın olmadığı bir ortamda bu insanlara karşı zulüm yapılmıştı.Allah'ın cezası hemen o anda

enseye bir tokat olarak gelmediği için insanlar kendilerini unutuyorlar.Allah'ın ipi uzundur.Ama yine bu ipin bir sonu vardır.

(1) İbin Tavus “ Keşf el-Yakin “
Tabressi “ El-İhticaac “
Şeyh Mufid “ El-Hisaal “
İbin Şazen “ El-İydah “
Seyyid Murtada “ Eş-Şafi “
Allame el-Bayaadi “ Sırat el-Mustakim “
Huseyn ibin Cabr “ El-İ'tibar “
Mecliysi “ Bihar'ul-Envar “
İbin Ebil Hadid “ Şerh Nehc'ul-Belağa “ bu olayı kısmen aktarmış.

PEYGAMBER EFENDİMİZ VEFATINDAN SONRA BİR DAHA GÖRÜNÜYOR

Hz.Ali, Ebu Bekr ile başbaşa kaldığı bir anda halifelik konusunu dile getirir.Ebu Bekr halifelik konusuyla ilgili, hz.Ali'ye hitaben şöyle konuşur : “ **Halifelik makamının sana vasiyet edildiğini bir daha peygamberden duyabilseydim hiç tereddüt etmeden sana iade ederdim !!!** “ Hz.Ali bunu duyduğunda şöyle buyurdu : “ **Bu işgal etmiş olduğun halifelik makamının bana ait olduğunu peygamber sana bizzat hatırlatırsa , senin şimdiki yolundan geri dönmen gerekir ! Aksi takdirde kafir olup dinden çıkarsın !!!**” Ebu Bekr dedi ki : “ **Şayet Allah'ın elçisi ölümünden sonra bir daha aramıza geri dönüp senin halifelliğini hatırlatırsa bana yeterli olacaktır !** “ Hz.Ali ona buyurdu ki : “ **Bu söylediklerine sadık kalacaksan o zaman akşam namazından sonra bana uğra sana Allah'ın elçisini göstereceğim !!!** “ Ebu Bekr akşam namazından sonra yalnız başına hz.Ali'nin yanına gelir.Hz.Ali , Ebu Bekr'i yanına alarak Medine'nin civarında terkedilmiş olan Kuba mescidine alır.Mescide vardıklarında , mihrabın önünde peygamber efendimizin oturduğunu

görürler.Peygamber efendimiz , Ebu Bekr'i gördüğünde ona hitaben şöyle buyurur : **“ Ey Ebu Bekr ! Senin ona ehil olmadığın ve hakkın olmayan halifelik makamından çekil ! Bu makamın Ali'ye ait olduğunu sana önceleri bildirmemiş miydim ??? ”** Ebu Bekr , neyi görüp duyduğuna halen inanmamış gibi deliye döner.Peygamber efendimizin ayaklarına kapılıp, bu işinden hemen geri döneceğine dair söz verir.Peygamber efendimiz ona hitaben şöyle buyurur : **“ Ey Ebu Bekr ! Bana vermiş olduğun bu sözünden vaz geçersen cehennem ehlinde olursun !!! ”** Ebu Bekr korku içinde mescitten ayrılır.Ebu Bekr yolda giderken Hz.Ali'ye hitaben şöyle konuşur : **“ Bu gördüğümde sonra sana halifelik makamını terketmem için kimse bana mani olamaz ! Yarın sabah namazından hemen sonra halka bu gördüklerimi anlatarak makamı sana terkedeceğim ! ”** Hz.Ali bunları duyduğunda gülümseyerek şöyle buyurdu : **“ Şeytanın bu iş için sana mani olmazsa elbette yapacaksın ! ”** Ebu Bekr kimin kastedildiğini hemen anlayarak şöyle konuştu : **“ Zaten bütün yanlışlıklarım onun tezgahladığı işten türedi ! Onun sözüne artık uymayacağım !!! ”** Hz.Ali ve Ebu Bekr bu halde Medine'ye geceleyin geri dönerler.Ebu bekr'in ortalıkta görünmediğini fark eden Ömer ibin Hattab , Ebu Bekr'i aramaktaydı.Ömer bu haldeyken Ebu Bekr ile yolda karşılaşır.Ömer, Ebu Bekr'in telaşlı ve karışık bir durumda olduğunu farkettiğinde, ortada bir şeylerin döndüğünü anlar.Ömer, Ebu Bekr'e nerelerde kaldığını ve neden bu halde olduğunu durmadan sorar.Ebu Bekr önceleri direnir Ömer'e olanları anlatmak istemez.Ömer durumdan daha da şüphelenir Ebu Bekr'e yüklenmeyi daha da arttırır.Ebu Bekr sonunda Ömer'in baskısına dayanmayıp ona olup bitenleri anlatır.Ömer bunları dinledikten sonra Ebu Bekr'e şöyle konuşur : **“ Şimdi bunları gördün ve duyduğun için mi halifeliği Ali'ye devredecek sin ?? ”** Ebu Bekr dedi ki : **“ Evet , geri vereceğim ! Yarın sabah namazından hemen sonra bunu halka bildireceğim ! ”** Ömer ise ona şöyle dedi : **“ Senin aklın ne kadar zayıf !? Haşim oğullarının (peygamberin ve ecdadının) sihirlerine kapılmışsın !!! Bunların hepsinin sihirbaz olduklarını sen hemen nasıl unutursun !? Unuttun mu , bir gün onunla (peygamberle) sefere çıkmıştık.Hacetini gidermek için bir yer aramıştı.Etraftaki ağaçlar onu bizden gizlemek için etrafını sararak gizlemişlerdi, bu sihirini unuttun mu ?! ”** Ebu Bekr bunları duyduğunda Ömer'e dedi ki : **“ Haklısın ! Ben onunla (peygamberle) Mekke'den (hicret için) çıkıp mağarada saklandığımda , elini yüzüme sürüp , bak ! demişti.Ben de mağaradan dışarı baktığımda Ebu Talib'in oğlu Cafer'i (et-Tayyar'ı) ve yanında gemide bulunan müslümanların denizde nasıl yol aldıklarını görmüştüm !!! Haklısın , bana bu akşam gösterdiği de bu sihirlerinden biri dahaydı !!! ” (1)**

Ebu Bekr, Hz.Ali ile beraber Kuba mescidine gitmeği kabul ettiğinde bunu iyiliğinden veya inandığından dolayı yapmamıştı.Ebu Bekr, peygamber efendimizin zaten ölümünden sonra bir daha dirilemeyeceğine inanmıştı.Peygamber efendimizin hangi makama sahip olduğunu Ebu Bekr zaten anlamış değildi.Ebu Bekr muhalefetine devam etti.Dünya ahiretine galip geldi,

saltanat hevesi ve hakimiyet ihtişamı Ebu Bekr'i sardı.Hakkı , çok değersiz menfaate karşı sattı.

(1) Şeyh Mufid “ El-İhtisaas “
Tabressi “ El-İhticaac “
Saffar “ Basair ed-Deracaat “
Şeyh Saduk “ El-Hisaal “
Ravendiy “ El-Haraic “
İbin Şehraaşub “ Menakib “
İrbiliy “ Keşf el-Ğumme “
Deylemi “ İrşad el-Kulub “
Kuleyni “ El-Kaafi “
Mes’udi “ İsbat el-Vasiy “
Seyyid Radiyy “ Hasais el-Eimme “
Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “
Suleym ibin Kays el-Hilali “ Kitab Suleym “

FEDEK OLAYI VE ZULMÜN DEVAMI

Peygamber efendimiz hayatında Fedek’te bulunan hurma bahçesini kızı hz.Fatime’ye vermişti. (1) Fedek hurmalığı , Medine’den iki-üç gün kadar uzaklıkta kalan bir yerdi.Peygamber efendimiz bu hurmalığın gelirini hayatında kızı hz.Fatime’ye vermişti.Ebu Bekr ve Ömer , Ehli Beyti her yönden zayıf düşürmek için ellerinden geleni yaptılar.Özellikle maddi açıdan Ehli Beytin zayıf bırakılması durumunda halkın onlardan daha da uzaklaşacağına sebep olacağını Ebu bekr ve Ömer iyi biliyorlardı.Ebu Bekr bu sebepten halifelik makamına oturduğu ilk günlerde Fedek hurmalığına el koymuştu.Hz.Fatime kendisine ait olan Fedek hurmalığını geri istemek için Ebu Bekr’in yanına gider.Ebu Bekr, hz.Fatime’nin mirası olan Fedek topraklarına el koyabilmesi için şu iddiayı öne getirir : “ **Biz , peygamberin şöyle buyurduğunu duyduk : Biz , Peygamberlerin mirası olmaz , bizim geride bıraktığımız mal ve mülk**

sadaka olarak kalır .Bende sana Fedek hurmalığını verirsem peygambere karşı itaatsizlik yapmış olurum !!! “ Hz.Fatime, Ebu Bekr’e dedi ki : “ Ey Ebu Bekr ! Sen öldükten sonra senin çocukların sana mirasçı olmayacaklar mı ? “ Ebu Bekr dedi ki : “ Evet , olacaklar !” Hz.Fatime bunun üzerine şöyle buyurdu : “ Senin çocukların sana mirasçı olabiliyorlarda ben neden babamın mirasçısı olamıyorum ? “ Ebu Bekr dedi ki : “ Ben sana önceden söylemişim , peygamberlerin geride bıraktıkları mal ve mülk sadaka olarak kalır ! “ Hz.Fatime buyurdu ki : “ Ey Ebu Bekr ! Sen Kuran’ı okuyor musun ? “ Ebu Bekr : “ Evet , okuyorum .” dedi.Hz.Fatime şöyle devam buyurdu : “ Şanı yüce olan Allah Kuran’da şöyle buyuruyor : Süleyman , Davud’a varis oldu ! (Neml suresi : 16) Zekeriyya aleyhisselam da , Allah’a şöyle yalvardı : Bana, tarafından ve fazlından bir oğul ihsan et ki benden sonra bana ve Ya’kub ehline varis olsun ! (Meryem suresi : 5-6) Ey Ebu Bekr , biz Ehli Beyt peygambere, Zekeriya aleyhisselamın Ya’kub aleyhisselama olan yakınlığından daha da yakınız !!! “ (2)

(1) Suyuti “ Durrel-Mensur “
Bezzar “ Musned “
Ebu Ya’la “ Musned “
Tabarani “ Mu’cim “
Zehebi “ Miyzan’ul-İ’tidaal “
Hakim en-Nişaburi “ Tarih “
İbin Neccar “ Tarih “
Heysemi “ Mecma’uz-Zevaaid “
Muttaki el-Hindi “ Kenz “
Tabressi “ Mecma’ul-Beyan “
(1) ‘Ayyaşi “ Tefsir “
Furat el-Kufi “ Tefsir “
İbin Tavus “ Sa’d es-Su’uud “
İbin Şehraşub “ Menakib “
Ali ibin İbrahim “ Tefsir “
Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “ .....

(2) El-Cevheri “ Es-Sakiyfetu ve Fedek “
Mes’udi “ Muruc ez-Zeheb “
Seyyid Murtada “ Eş-Şafi “
Şeyh Saduk “ ‘Ale eş-Şerai’ “
Şeyh Mufid “ Amaal “
Seyyid ibin Tavus “ Taraif “
İbin Marduveyh “ Menakib “
Tabressi “ İhticaac “
Ebi Tahir “Belâğatu en-Nisa “
Şeyh et-Tusi “ Amaal “
(2) İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Haydar el-Huseyni “El-Keşkul”
Ebi Kasım “ El-İstiğase”
Suleym el-Hilali “Kitab Suleym “
Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “

Fedek hususunda hz.Fatime’nin hakkını talep etmek için Ebu Bekr’e gittiğini kısmen aktaranlar :

Buhari “ Sahih “
Muslim “ Sahih “
Tirmizi “ Sahih “
Ebu Davud “ Sunen “
Hamiydi “ Ec-Cami’u beynes-Sahihayn “
Beyhaki “ Sunen “
Taberi “ Tarih “
Tahavi “ Muşkil el-Asaar “
İbin Kesir “ Tarih “
Diyarbakri “ Tarih’ul-Hamiys “ .....

Hz.Fatime’nin konuşmasında zikretmiş olduğu ayetlerde geçen veraset ilim veya peygamberlik anlamında olamaz.Nitekim Süleyman aleyhisselam babası Davud aleyhisselamın hayatında ilim ve peygamberliğe sahipti.Aynı durum Zekeriyya aleyhisselam ve oğlu Yahya aleyhisselam için de geçerlidir.Yahya (A.S.) babası Zekeriyya (A.S.) hayatında ilim ve peygamberliğe sahipti.Bu iki ayette zikri geçen veraset mal ve mülkten ibarettir.Aynı zamanda veraset ancak ölümden sonra gerçekleşen bir olaydır.Bu açıdan Ebu Bekr’in “peygamberler miras bırakmazlar” iddiası yanlış ve uydurmadır.Hz.Fatime, Ebu Bekr’in bu haksızlığına ve zulmüne uğradığından dolayı çok üzülmüştü.Üzüntüsü mal ve mülk için olmamıştı.Üzüntüsü , Ebu Bekr’in peygamberin ölümünden hemen sonra bu kadar doğru yoldan sapmaya cüret göstermesinden kaynaklanmıştı.Hz.Fatime bu olaydan sonra ölümüne kadar Ebu Bekr ve Ömer’le hiç konuşmamış ve onlara karşı gazaplanmıştı.(1) Hz.Ali, Hz.Fatime’nin gazaplandığını ve üzüldüğünü gördüğünde Ebu Bekr’in yanına gider.Ebu Bekr mescidte ensar ve muhacir ile beraber oturduğu bir anda Hz.Ali mescide girip ona hitaben şöyle buyurur : “ **Ey Ebu Bekr !Allah’ın elçisinin (S.M.) hayatında kızı Fatime’yi vermiş olduğu Fedek hunmalığını neden elinden alıyorsun ?**” Ebu Bekr dedi ki : “ **Bu hurmalık yer müslümanlara sadaka olarak terk edilmiş yerdir.Şayet Fatime bu toprakların Allah’ın**

elçisi tarafından hayatında ona verildiğine dair bana şahid getirirse ona bir daha geri veririm. Aksi takdirde bu toprakların üzerine onun hiç bir hakkı yoktur !!!” Müminlerin emiri Hz. Ali şöyle buyurdu : “ Ey Ebu Bekr ! Allah’ın müslümanlara genel olarak kılınmış olduğu hükümlerin dışında mı bize karşı muamele etmek istiyorsun ?! “ Ebu Bekr dedi ki : “ Hayır ! Bunu yapmak istemiyorum !” Hz. Ali buyurdu ki : “ Bir müslümanın elinde olan bir yerin bana ait olduğunu iddia edersem kimden delil istemen gerekirdi ?” Ebu Bekr dedi ki : “ Elbette senden , iddia edenden delil isterdim !!!” Hz. Ali buyurdu ki : “ Fatime’nin Rasulallah’ın (S.M.) hayatında ve vefatından sonra sahip olduğunu bildiğin Fedek topraklarını ondan geri alırken neden bu toprakların ona ait olmadığını iddia edenlerden delil istemiyorsunda , Fatime’den bu toprakların ona ait olduğuna dair sana şahid getirmesini istiyorsun ?!” Ebu Bekr ne diyeceğini bilmiyerek suskun kalır, mecliste hazır olan Ömer ise söze müdahale ederek şöyle konuşur : “ Ey Ali ! Bizi sözlerinden rahat bırak ! Bu topraklar müslümanlara terkedilmiş bir paydır. Şayet bu toprakların size ait olduğunu tesbit etmek istiyorsan bize şahid getir ve hakkını al.

(1)Buhari “ Sahih “ ; Muslim “ Sahih “ ; Tirmizi “ Sahih “ ; Ebu Davud“ Sunen “ Hamiydi “ El-Cami’u beyn’es-Sahihayn “ ; İbin Kuteybe“El-İmametu ves-Siyase “ İbin Ebil-Hadid “ Şerh Nehc’ul-Belağa “ ; Şeyh Mufid “ Amaal “ ; İbin Batriyk “ ‘Umdat’ul-Kaari “ ; Haşim ibin Muhammed “ Misbah’ul-Envar “ ; Mecliyi “ Bihar’ul-Envar “ ...

Aksi takdirde bu topraklarda ne senin nede Fatime’nin hiç bir hakkı yoktur !!!” Hz. Ali buyurdu ki : “ Ey Ebu Bekr ! Allah’ın kitabını (Kurani) okuyor musun ?!” Ebu Bekr dedi ki : “ Evet, okuyorum !” Hz. Ali şöyle devam buyurdu : “ Şanı yüce olan Allah’ın şu ayetinden bana haber ver, buyurdu ki : Ey Ehli Beyt ! Allah ancak sizden her türlü pislği gidermek ve sizi tertemiz kılmak ister (Ahzab suresi :33). Ey Ebu Bekr ! Bu ayet bizim hakkımızda mı indi yoksa başkalarının hakkında mı indi ?!” Ebu Bekr dedi ki : “ Hayır , sizin hakkınızda indi !!!” Hz. Ali ona buyurdu ki : “ Şayet bir kişi sana gelip Rasulallahın (S.M.) kızı Fatime’nin bir kötülükte bulunduğunu iddia edip şahidlik ederse sen Fatime’ye karşı nasıl davranırdın ?!” Ebu Bekr dedi ki : “ Bütün kadınlara uygulayacağım cezayı Fatime’ye de uygulardım !!!” Hz. Ali buyurdu ki : “ Ey Ebu Bekr ! Bunu Fatime’ye karşı yapsaydın Allah’ın nezdinde kafirlerden olurdun !!!” Ebu Bekr dedi ki : “ Neden kafir olurdum ?!” Hz. Ali buyurdu ki : “ Çünkü sen, Allah’ın Kuran’da Fatime için tertemiz olduğuna dair yapmış olduğu şahidliği terk edip bir insanın ona karşı yaptığı şahidliği kabul ediyorsun !!!! Tıpkı Fedek hurmalığı konusunda Allah’ın ve Peygamberinin hükümlerini terk edip kendi hükmüne baş vurduğun gibi. Nitekim Fedek hurmalığı Allah ve Peygamberi tarafından Fatime’ye verilmişken sen bir

  l arabının  ahidlyiği ile Allah'ın ve peygamberinin vermiş oldukları hükümlerini hiçe saydın !!! Fedek topraklarını Fatime'nin elinden alıp müslümanların payı olarak kıldın.Peygamber (S.M.) ise şöyle buyurmuştu : Bir davada delil getirmek iddia edene ve yemin etmek ise karşı tarafa d  er.(*). Hz.Ali ve Ebu Bekr arasında geçen bu konuşmayı dinleyenlerin çoğunluğu hz.Ali'ye hak verirler.(1)

Ebu Bekr, halkın hz.Ali'ye hak verdiğini gördüğünde  mer'e şöyle dedi : “ Ali'nin bizi halkın önünde nasıl perişan ettiğini gördün mü ?!  ayet bu toplantı gibi bir daha halkın huzurunda olay olursa, Allah'a yemin olsun ki elimizde bulunan halifelik tehlikeye d  er !!! Bu hususta görüşün nedir ?”

(*) İslam kanunlarına göre , Ebu Bekr kendisi  ahid getirip Fedek topraklarının hz.Fatime'ye ait olmadığına dair delil göstermesi gerekir.Buna karşılık hz.Fatime'nin yemin edip bu toprakların kendisine ait olduğunu söylemesi yeterli oluyor.İslam kanunlarına göre Ebu Bekr, Fedek hurmalığını hiç bir zaman Fatime'nin elinden alamazdı.

(1)  eyh Saduk “ ‘Alel e - erai’ ”

Tebressi “ El-İhticaac “

Ali ibin İbrahim “ Tefsir “

İbin Kays el-Hilali “ Kitab Suleym “

Ebil-Kasım Ali ibin Ahmed “ El-İstiğase fi bid'us-Selase “

Meclisi “ Bihar'ul-Envar “

Ömer dedi ki : “ En iyi görüş , Ali'yi öldürmesi için birine emir vermek olacaktır !!!” Ebu Bekr dedi ki : “ Kim onu öldürecek ??? “ Ömer dedi ki : “ Halid ibin Velid !” Buna anla an Ebu Bekr ve  mer, Halid'in onların huzuruna gelmesi için haber gönderirler.Halid onların huzuruna geldiğinde ona dediler ki : “ Seni büyük bir i  ile görevlendirmek istiyoruz !” Halid dedi ki : “ İstediğiniz her i e beni g revlendirebilirsiniz. Hatta Ali'yi öldürmek için olsada !!!” Ebu Bekr ve  mer bunu duyduklarında dediler ki : “ Zaten bizim senden isteyeceğimiz buydu !!!” Halid dedi ki : “ Ali'yi ne zaman ve nasıl öldüreyim !?” Ebu Bekr dedi ki : “ Camide (mescidte) Ali'nin yanında namaza dur.Ben namazın sonunda selam verdiğimde ayağa kalkıp onun boynunu vurursun !!!” Halid dedi ki : “ Evet , bunu yaparım !” Hz.Ali mescide gelip namaza durduğunda Halid kılıcını elbisesinin altında sakladığı halde hz.Ali'nin yanında namaza durur.Ebu Bekr namazın sonuna geldiğinde bir türlü selam verip için bitirilmesine işaret veremedi.İçine bir korku d  m   onu bu i ten vaz geçirmişti.Ebu Bekr ne yapacağını  a ırmı  bir halde bir müddet durduktan sonra Halid'in tarafına bakarak şöyle dedi : “ Ey Halid ! Sana emretmiş olduğumu yapma !!!” Hz.Ali, Halid'e bakıp buyurdu ki : “Ey Halid! Sana neyi emretmi ti ?” Halid dedi ki : “ Senin boynunu vurmaya emretmi ti !” Hz.Ali Buyurdu ki : “Sen bu istediğini yapacak mıydın ?” Halid dedi

ki : “ Allah’a yemin olsun ki , Ebu Bekr bana bir şey söylemeden selam vermiş olsaydı senin boynunu vuracaktım !!!” Hz.Ali, Halid’i tuttuğu gibi hava kaldırıp onu yere vurur.Halid bir deve yavrusu gibi acılar içinde bağırır.Hz.Ali, Halid’i elinden ,baş parmağı ve işaret parmağı arasında tutarak sıkıdığı Halid acısından altına eder.Etraftakiler araya girip Halid’i bırakması için Hz.Ali’den ricada bulunurlar.Bazıları ise Hz.Ali’ye şöyle rica derler : “ **Şu kabrin sahibi (Hz.Muhammed’in) hakkı için artık Halid’i bırak !** “ Hz.Ali, peygamber efendimizin hatırı ortaya getirildiğinde Halid’in elini bırakır.Hz.Ali, Ömer’e doğru gidip onu elbisesi içinde sıkarak şöyle buyurdu : “ **Ey Sahhak’ın oğlu !!! (*) Allah’a yemin olsun ki Rasulallah’tan (S.M.) bir vasiyet ve Allah’ın nezdinden bir takdir olmasaydı ikimizden kimin zayıf ve yardımcıya muhtaç olduğunu ve kimin daha az bir topluluğa sahip olduğunu görürdün !!! “ (1)**

Müminlerin emiri Hz.Ali, bütün bu olaylardan sonra evine çekilip Kuran’ı Kerim’i bir kitap haline getirmek için meşgul olur.Nitekim peygamber efendimizin zamanında Kuran-ı Kerim parça parça deriye veya levhalara yazılmıştı.Hz.Ali , Kuran-ı Kerim’i bir araya toplayıp onu okumak isteyenlerin daha rahat bir şekilde elde edebilmelerini ve aynı zamanda arasına yanlışlıkların katılmamasını önlemek istemişti.Peygamber efendimizden sonra Kuran-ı Kerim’i en iyi bilen Hz.Ali idi.Hz.Ali, bir araya topladığı Kuran-ı Kerim’i Ebu Bekr’e vermek istediğinde orada hazır olan Ömer onu kabul etmez geri çevirir.Hz.Ali, Ebu Bekr’in bilgi hususunda çok zayıf olduğunu biliyordu.Kuran-ı Kerim’in peygamber efendimize inmiş olduğu gibi tertib edildiği halde Hz.Ali’den kabul edilseydi sonra gelen müslümanlar hiç zorluk çekmiyecekti.Fakat Ömer’in , Hz.Ali’ye olan düşmanlığı Kuran-ı Kerim hususunda da devam etmişti.(2) Ömer’in , Hz.Ali’nin evine kapıyı vurarak girdiğinde , kapının arkasında kalan Hz.Fatime’nin eziyet edildiğini zikretmiştim.Hz.Fatime, Ömer’in darbesinden sonra hastalanmış ve yatalak olmuştu.(3) Hz.Fatime, Hz.Ali’ye vasiyette bulunmuştu, buyurdu ki : “ **Ey Ali ! Beni gece defnedeceksin (mezarıma koyacaksın) ! Ebu Bekr ve Ömer’in cenazeme hazır olmamaları için bana söz vereceksin !!! “ (4)** Hz.Fatime, peygamber efendimizin vefatından 75 gün veya 6 ay sonra vefat etti.Vasiyet ettiği gibi onun cenazesine Ebu Bekr, Ömer ve yordakçıları katılamadılar.(5) Hz.Fatime, Ebu Bekr, Ömer ve adamlarına karşı kırgın ve razı olmadan vefat etmişti.(6)Peygamber efendimizin sahih olan hadisine (sözüne) göre Hz.Fatime’nin rızası Allah’ın rızasıdır.(7)

(*) Hz.Ali neden Ömer’e “ Sahhak’ın oğlu “ olarak hitab ediyor ??? Ömer , Hattab’ın oğlu olarak biliniyor ama gerçek bu değildir .Ömer’in kimliği hakkında Ehli Beyten ve muteber neseb bilginlerinden gelen bilgileri ilerde aktarmak istiyorum.

---

(1) Suleym ibin Kays el-Hilali “ Kitab Suleym “
Ali ibin İbrahim “ Tefsir “
Tabressi “ El-İhticac “
Şeyh Saduk “ ‘Alel eş-Şerai’ “
Ebil Kasım Ali ibin Ahmed “ El-İstiğase fi bid’us-Selase “
Fadl ibin Şazen “ El-İydaah “
Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “

(2) Mes’udi “ İsbat’ul-Vasiy “
Suleym ibin Kays el-Hilali “ Kitabu Suleym “
İbin Ebi Davud “ Masahif “
Suyuti “ El-İttikan fi ‘Ulum el-Kuraan “
İbin Nedim “ El-Fihrist “
İbin Kuteybe “ El-İmametü ves-Siyase “
Cevheri “ Sakife “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh Nehc’ul-Belağa “
İbin Şehraaşub “ Menakib “
Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “
Hatib el-Bağdaadi “ El-Erba’in “

(3) Tabressi “ El-İhticaac “
Suleym ibin Kays el-Hilali “ Kitabu Suleym “
Kuleyni “ El-Kafi “
Şehristani “ El-Milelu ven-Nihal “
Belazuri “ Ensab’ul-Eşraf “
Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “

(4) Suleym ibin Kays el-Hilali “ Kitabu Suleym “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh Nehcul-Belağa “
Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “

(5) İbin Ebil-Hadid “ Şerh Nehcul-Belağa “
Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “

(6) Buhari “ Sahih “
Muslim “ Sahih “
Ahmed ibin Hanbel “ Musned “
Beyhaki “ Sunen “
Tirmizi “ Sahih “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “
Suleym ibin Kays “ Kitabu Suleym “

(7) Hakim en-Nişaburi “ El-Mustedrik “
İbn’ul-Esir “ Usud’ul-Ğaabe “
İbin Hacer el-‘Askalani “ El-İsaabe “ ve “ Tehzibut-Tehzib “
Muttaki el-Hindi “ Kenz’ul-‘Ummaal “

İbin Neccar “ Tarih “
Deylemi “ Firdevs ... “
Ebu Ya’la “ Musned “
Tabarani “ Mu’cim “
Ebu Nu’aym el-İsfahani “ Fadail es-Sahabe “
Zehebi “ Miyzen’ul-İ’tidel “
Ebu Sa’id “ Şeref en-Nubuvve “
Muhibeddin et-Tabari “ Zahair el-‘Ukba “
Meclisi “Bihar” ...

EBU BEKR , ÖMER VE OSMAN’IN DEVRİ

Ebu Bekr hicretin 13. Senesinin sonuna kadar halifelik makamını işgal eder.Ebu Bekr vefat etmeden önce hiç kimseye danışmadan kendi işgal ettiği halifelik makamına Ömer ibin Hattab’ı tayin eder.Ebu Bekr ölmeden önce son anlarını yaşadığı bir anda Hz.Fatime’nin evini yakmak için Ömer’i gönderdiğine dair ifadede bulunmuştu.Bu kötü işi keşke yapmasaydı diye üzüntüsünü ifade etmeye çalışmış.(1) Ebu Bekr’in halifelik makamını işgal ettiği zaman içinde yapmış olduğu bütün hatalarını bir bir saymak istemiyorum.Hiç şüphesiz Ebu Bekr’in en büyük ve afedilmez hatası Hz.Ali’ye itaat etmemesi olmuştu.Hz.Ali, peygamber efendimiz tarafından halife ve imam olarak tayin edildiği halde Ebu Bekr’in ona karşı çıkması geri kalan hatalarını gölgede bırakır.Ebu Bekr’in zamanında yapmış olduğu büyük hatalardan biri Malik ibin Nuveyre’ye karşı tutumu olmuştu.Malik ibin Nuveyre bir aşiretin başkanıydı.Malik, Ebu Bekr’in halifelik

makamını işgal ettiğini duyduğunda aşiretinin zekatını ona vermekten çekinmişti. Malik, zekatın ancak vasiyet edilen Hz. Ali'ye verilmesi gerektiğini ifade etmişti. Malik, Hz. Ali'nin bütün müslümanlara halife ve imam olarak peygamber efendimiz tarafından vasiyet edildiğini iyi biliyordu. (2) Ebu Bekr, kendisine zekatı vermek istemeyen bu aşiretin üzerine Halid ibn Velid'i asker ile gönderir. Ebu Bekr bu müdahaleyi toplumun önünde haklı olarak gösterebilmek için Halid'e şöyle bir emir verdi : “ **Malik ve adamları namazlarını kıyorlar ise onlara müdahale etmiyeceksiniz !** “ Halid sanki bunun bir parola olduğunu anlamıştı. Halid ve adamları Malik'in aşiretinin yerine vardıklarında, onların namaz kıldıklarını ve müslüman olduklarını görmüşlerdi. Buna rağmen Halid adamlarına emir vererek bütün aşiretin erkeklerinin ellerini bağlamalarını ister. Malik ve aşireti olacaklardan habersiz ve müslüman olduklarından dolayı korkusuz olarak teslim olmuşlardı. Bunun üzerine Halid her erkeğin üzerine bir asker tayin eder. Halid'in adamları onun emri üzerine, elleri arasında duran Malik ve adamlarının başlarını keserler. Halid, Malik'i öldürdükten sonra aynı günde onun hanımını yatağa alır (tecavüz eder). (3)

(1) Yakubi “ Tarih “ ; İbn'ul-Esir “ Tarih “ ; İbn Ebil-Hadid “ Şerh Nehcul-Belağ “ ; Muttaki el-Hindi “ Kenz “ ; Taberi “ Tarih “ ; Mes'udi “ Muruc ez-Zehab “ ; İbn 'Abdrabbih “ 'Akd el-Ferid “ ; İbn Kuteybe “ El-İmametü ves-Siyase “ ; Ebu 'Ubeyd “ El-Emvaal ” ; Meclisi “ Bihar'ul-Envar “ ....

(2) Seyyid Murtada “ Eş-Şafi “
Ebi Kasım Ali ibn Ahmed “ El-istiğase ...”
İbn Şazen “ Fadail “
Şeyh el-Kummi “ El-Vaahide “
Meclisi “ Bihar'ul-Envar “
Deylemiy “ İrşad el-Kulub “

(3) Taberi “ Tarih “
İbn'ul-Esir “ Tarih “
Vakidi “ Mağazi “
İbn Hallikaan “ Vefayaat'ul-'Ayaan “
İbn Sa'd “ Tabakaat'ul-Kubra “
İbn Hacer el-'Askalaani “ El-İsaabe “
İbn Ebil-Hadid “ Şerh Nehcul-Belağ “
Ebil-Fida “ Tarih “
İbn 'Asakir “ Tarih “
İbn Kesir “ Tarih “
Diyarbakri “ Tarih'ul-Hamiys “
İbn Şuhne “ Tarih “ ...

Halid, Ebu Bekr'in huzuruna geri döndüğünde onunla beraber olan bir kaç eshab, Halid'in yaptıklarını şikayet ederek anlatırlar.Ebu Bekr , Halid'e karşı şahidlik yapan eshabın sözlerine hiç kulak asmaz.Halid bu dehşet verici katliamı yaptığı halde hiç bir ceza almadan kurtulur.Eshab, Malik ibin Nuveyre'nin Halid tarafından öldürülmesinin tek sebebi onun hanımının güzelliği olduğuna dair şahidlik etmişlerdi.Malik'in hanımı arapların içinde güzelliği ile nam salmıştı.Halid bunu bildiği için Malik'i öldürüp hemen o anda hanımına sahip olur (tecavüz eder).(1) Ebu Bekr , halifelik makamına kendi adamları ve özellikle Ömer tarafından getirildiğinde halka hitaben şöyle demişti : “ **Beni , en hayırlınız olmadığım halde halife yaptınız !!! Beni terk ediniz !!!** “ (2) Ebu Bekr kendisinin halifelik makamının sahibi olmadığını iyi biliyordu.Fakat kendisini kurtarmak için bu ifadeleri kullanmıştı.

Ebu Bekr'in büyük hatalarından biri daha ; Ensar topluluğunun Hazrec kabilesinin başkanı Sa'd ibin Ubade, Ebu Bekr'in halifeliği gaspetmesinden sonra Medine'yi terk edip Şam civarına taşınır.Sa'd ibin 'Ubade, Ebu Bekr'i devamlı olarak tenkid edenlerdendi.Onunla görüşen herkese Ebu Bekr'in halifeliğinin meşru olmadığını anlatıyordu.Ebu Bekr'in emri üzerine Halid ibin

Velid, Sa'd ibin 'Ubade'yi okla vurup gizlice öldürür.(3) Bazı haberlere göre Sa'd ibin 'Ubadey'i öldüren Muğire ibin Şu'be olmuştu.(4) Halid ibin Velid , Malik ibin Nuveyre'yi öldürüp hanımına tecavüz ettiğinde, Ömer onun cezalandırılması için Ebu Bekr'e çok ısrar etmişti.Ömer halifelik makamını kendisi işgal ettiğinde Halid'in Sa'd ibin 'Ubade'yi öldürdüğünü öğrendiğinde Halid'ten memnun olmuş ve onu bir daha ordusunun başına getirmişti.

- (1) Zamahşeri “ Esaas el-Belağa “ ; İbn'ul-Esir “ En-Nihaye “ ; İbin Hacer “ El-İsaabe “ ;Mecliysi “ Bihar'ul-Envar “
- (2) İbin Sa'd “ Tabakaat “ ; İbin Cuvzi “ Es-Safve “ ;Taberi “ Tarih “ ; Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ; İbin Kuteybe “ ‘Uyun el-Ahbar “ ve “ El-İmamatu ves-Siyase “ ; Tabarani “ Mu'cim “ ; İbin Kesir “ Tarih “ ; Ya'kubi “ Tarih “ İbin Hişsaam “ Sire “ ; Burhaneddin el-Halebi “ Sire “ ; İbin 'Abdrabbih “ ‘Akd el-Ferid “ ; Mecliysi “ Bihar'ul-Envar “
- (3) Belazari “ Ensab'ul-Eşraf “ ; Tabressi “ İhticaac “ ; Mes'udi “ Muruc ez-Zehab “ ; Mecliysi “ Bihar'ul-Envar “ ; İbin Ebil-Hadid “ Şerh “ ; Bu olayı kısmen nakledenler : İbin 'Abdelberr “ El-İstiy'aab “ ; İbin Hacer el-'Askalani “ El-İsaabe “ ...
- (4) Mecliysi “ Bihar'ul-Envar “

Ömer ve Halid arasında şöyle bir konuşma geçer , Ömer dedi ki : “ **Ey Halid ! Malik ibin Nuveyre'yi sen öldürdün !** “ Halid dedi ki : “ **Malik'i aramızda olan husumetten dolayı öldürdüm ! Sa'd ibin 'Ubade'yi sizinle olan husumetinden dolayı öldürdüğüm gibi !!!**” (1) Ömer, Halid'in bu ifadesini duyduğunda sevinmiş ve onu kendisine daha da yakın kılmıştı.

Ebu Bekr'in af edilmez hatalarından biri de , hz.Ali'nin tertibini yapmış olduğu Kuran-ı Kerim'i kabul etmeyerek geri çevirmesi olmuştu.Hz.Ali , Kuran-ı Kerimi peygamber efendimize inmiş olduğu şekliyle Ebu bekr'e sunduğu halde kabul görmemesi , Ebu Bekr ve Ömer'in İslam'a karşı düşüncelerini ortaya koymak için yeterlidir.Nitekim Ebu Bekr ve Ömer'in Kuranla ilgili hiç bir bilgileri yoktu.Kuran-ı Kerimin nasıl bir araya toplandığını yazan kitaplara baktığımızda, Ebu Bekr ve Ömer'in bu hususta ne kadar bilgisiz olduklarını açık bir şekilde görebiliriz.Bu hususta muteber olan Suyuti'nin “ El-İttikan fi 'ulum el-Kuran “ kitabına bakabilirsiniz.Peygamber efendimiz çok defasında Ehli Beyti ve Kuran-ı Kerimi bir arada vasiyet ederek ümmetinin yolunu şaşırmaması için önlem almıştı.Peygamber efendimiz , hz.Ali hakkında şöyle buyurmuştu : “

Kuran'ın inişinde benim savaştığım gibi, benden sonra Ali Kuran'ın tevili için savaşacaktır !!!" (1) Kuran-ı Kerim'in tevili için savaşa bilmek için en derin bilgilere sahip olmak gerekir.Hz.Ali, bu hadisten belli olduğu gibi Kuran-ı Kerimin en derin bilgilerine sahipti.Peygamber efendimiz yine şöyle buyurdu : “ **Ali Kuran ile beraberdir ve Kuran'da Ali ile beraberdir.İkisi bana kevser havuzuna yetişinceye kadar asla birbirinden ayrılmazlar !!!**" (2) Hz.Ali ve Kuran-ı Kerim birbirinden kıyamet gününe kadar birbirinden ayrılmıyacak olan iki vazgeçilmez değerlerdir.Her müslümanın ikisini bilmesi gerekir.Hz.Ali efendimiz şöyle buyurdu : “ **Bana Kuran'ın her ayetini sorunuz ! Her ayetin nerede indiğini ve neden indiğini bilirim !!!** (3) Hz.Ali'nin bütün bilinen bilgisine rağmen Ebu Bekr onu kabul etmemişti.Ebu Bekr, hz.Ali'nin bilgisini redetmesi ile İslam'a en büyük darbeyi vurmuş oldu.

- (1) Nesei “ Hasais “ ; Hakim “ Mustedrik “ ; Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ Ebu Nu'aym “ Hilyet'ul-Evliya “ ; İbn'ul-Esir “ Usud'ul-Ğaabe “ ; İbin Hacer “ El-İsaabe “ ; Darekutni “ El-Efraad “ ; İbin ‘Abdelbirr “ El-İstiy'aab “ ; Ebu Ya'la “ Musned “ ; Beyhaki “ Şu'b el-İmaan “ ; Sa'id ibin Mansur “ Sunen “ ; Deylemi “ Firdevs “ ; İbin Hubban “ Sahih “ ; İbin Ebi Şeybe “ Musned “ ; Muttaki el-Hindi “ Kenz “ ; Heysemi “ Mecma'uz-Zevaid “ ...
- (2) Hakim “ Mustedrik “ ; Munaavi “ Fayd'ul-Kadir “ ; Tabarani “ Mu'cim “ ; El-Heysemi “ Savaa'ik el-Muhrika “ ; Heysemi “ Mecma'uz-Zevaaid “ ...
- (3) Ebu Nu'aym “ Hilyet'ul-Evliya “ ; İbin Sa'd “ Tabakaat “ ; İbin ‘Asakir “ Tarih “ ; İbin Hacer “ El-İsaabe “ ; İbin Abdelbirr “ El-İstiy'aab “ ; İbin Cerir et-Tabari “ Tefsir “ ; Muttaki el-Hindi “ Kenz'ul-'Ummaal “ ...

ÖMER İBİN HATTAB'IN DEVRİ

Ebu Bekr'in vefatından sonra Ömer halifelik makamına Ebu Bekr'in vasiyeti üzerine gelir.Ebu Bekr, kabalığı ve kötü davranışı ile meşhur olan Ömer'i halifelik makamına getirerek Ehli Beyti tam devre dışı bırakmıştı.Ömer'in kişiliği hakkında “sahih” (doğru) olarak bilinen hadis kitaplarda yeterince bilgi vardır.Ömer, peygamber efendimizin hayatında ve huzurunda kabalığını ve edepsizliğini gösteren bir kişiydi.Örneklerini verirsem kendi halinde bir kitap olurdu.Bu örneklerden birine değinmek istiyorum ; peygamber efendimiz vefat etmeden bir kaç gün önce hasta haliyle şöyle buyurmuştu : “ **Benden sonra ihtilafa düşmemeniz için size bir vasiyet yazdırmam için bir şey (kalem, deri) getirin !!!**" Ömer, peygamber efendimizin bu isteğine karşı odada hazır olanlara şöyle demiş : “ **Peygamber sayıkıyor, ne dediğini bilmiyor !!! Allah'ın kitabı (Kuran) aramızdadır , o bize yeter !!!**" (1) Ömer küstahlığını

ve edepsizliğini hiç çekinmeden peygamber efendimizin o halinde göstermişti. Peygamber efendimiz hiç bir zaman sayıklamaz. Peygamber efendimizin hastalığı onun akıl dengesini bozmaz. Peygamber efendimiz ümmetinin içinde kendisinden sonra Kuran'ın bulunduğunu Ömer'den daha iyi biliyordu. Ömer'in yazdırılacak vasiyete karşı çıkmasının sebebine önceden değinmiştim. Ömer, peygamber efendimizin kendisinden sonra defalarca vasiyet etmiş olduğu Hz. Ali'yi yazılı olarak bir daha teyid etmek istiyordu. Vasiyetini yazılı olarak ümmetine terk etmek istiyordu. Ömer'in karşı çıkmasıyla bu yazının önemi kalmamıştı. Nitekim peygamberin hayatında onun sayıkladığını söyleyen elbette vefatından sonra daha kötü şeyleri söyleyecektir.

Ömer'in en büyük hatası , Hz. Ali'nin makamı olan halifelik yerini işgal etmesi olmuştur. Ömer, Ehli Beyte karşı yaptığı zulmü ile kıyamet gününe kadar vebal ile yüklü kalmıştır. Ömer saltanatı devrinde büyük günahlar da işlemiştir. Basra şehrine Muğire ibin Şu'be'yi vali tayin etmişti. Muğire , müslümanlığı kabul etmeden önce zinaya çok düşkündü. Müslüman olduktan sonra da bu pisliği bırakmadı. Vali olduğu şehirde bir evli kadın ile zinada bulunur. Muğire'nin zina ettiğini dört kişi görür. Bu dört kişi olanları Ömer'e yazılı olarak bildirirler. Ömer, olayda isimleri geçen Muğire ve o dört kişiyi Medine'ye çağırır. Medine'yi gelen dört şahitten üçü Muğire'yi kadınla zina ederken gördüklerini ifade ederler. Bu dört kişinin dördüncüsü Ziyad adında bir kişiydi. Bu Ziyad'ın nasıl bir mayadan olduğunu ileride göreceğiz. Bu adamın babası belli olmadığı için "Ziyad ibin Ebih" babasının oğlu Ziyad, olarak biliniyordu. İşte bu babası belli olmayan adam Muğire'nin kurtarıcısı olmuştu. Ömer, adamı olan Muğire'yi kurtarmak için son şahid olan Ziyad'a şöyle dedi : **" Umarım ki, peygamberin eshabından olan Muğire'yi rezil etmezsin !!!"** Ziyad, Ömer'in ne istediğini anlamıştı. Ömer, Ziyad'a şöyle sordu : **" Sen ne gördün ?!"** Ziyad dedi ki : **" Muğire'nin bir kadının bacakları arasında gidip geldiğini gördüm !!!"** Ömer dedi ki : **" Muğire'nin cinsel organının , kadının içine girip çıktığını gördün mü ???"** Ziyad dedi ki : **" Ben o kadını görmedim !"** Ömer dedi ki : **" Muğire'nin altında yatan kadını tanımadın mı ?!"** Ziyad dedi ki : **" Hayır, sadece benzettim !!!"** Ziyad'ın bu sözleri ile Muğire ceza görmekten kurtulmuş ve gördüklerini şahidlik eden üç kişi ise Muğire'ye iftira ettiler diye suçlanıp, kırbaçlandılar.(2)

(1) Buhari " Sahih "
Muslim " Sahih "
İbn Sa'd " Tabakaat "
Ahmed ibin Hanbel " Musned "
İbn'ul-Esir " Tarih "
Burhaneddin el-Halebi " Sire "
Şeyh Mufid " Mecalis "
Suleym ibin Kays " Kitabu Suleym "

---

(2) Taberi “Tarih”
Ebi Ferec el-İsfahani “El-Ağani”
Beyhaki “Sunen”
İbin Ebil-Hadid “Şerh”
Belazuri “Futuh el-Buldan”
İbn’ul-Esir “El-Kamil fit-Tarih”
İbin Hilikan “Tarih”
İbin Kesir “Tarih”
‘Uyeyni “Umdat’ul-Kari”
Muttaki el-Hindi “Kenz”
Medaini “Tarih”
Mecliyisi “Bihar” ....

Ömer’in adaleti Muğire’yi zina cezasından kurtarmıştı.Zavallı müslüman adamlar kötü gördükleri valiyi şikayet etmek için geldiklerinde , kendileri cezayı alıp geri döndüler.Ömer, Muğire’yi neden kollamıştı ???Muğire, Ebu Bekr’e ilk beyat edip onun halifeliğini meşru göstermeyen çalışanlardan biriydi.Muğire’nin en önemli özelliği ise hz.Ali’ye olan düşmanlığıydı.Muğire, hz.Ali’yi sevmeyenlerdendi.Ömer, Muğire’nin bu özelliğini en çok seviyordu.Muğire, hz.Ali’yi herkesin önünde sövenlerdendi.(1)

Ömer, saltanatı devrinde geceleri halkın evlerinde ne yaptıklarını bilmek için gizlice evlere yaklaşıp, insanların ne yaptıklarını casusluk ederdi.(2) Şanı yüce olan Allah, Kuran-ı Kerim’in Hucurat suresinin 12. Ayetinde şöyle buyuruyor :
“ **Ey iman edenler ! ...birbirinizin kusurunu araştırmayın ..**” Ömer’in bu kötü işini gören halk ona bunun Kuran’da kötülendiğini anlattıklarında şöyle dedi : “ **Herkes dinde Ömer’den daha bilgilidir !!!**” (3) Ömer, din bilgisi açısından halkın en cahil adamıydı.Buna rağmen Ebu Bekr onu halkın üzerine halife olarak tayin etmeyi uygun görmüştü.Bunun sebebi ise belliydi, hz.Ali

kendisinin olan halifelik makamını almamalıydı. Aksi takdirde hak ve batıl birbirinden ayrılacak ve gerçek İslam öğretilene Ebu Bekr buna mani oldu. Ömer, deli bir kadının zinada bulunduğu için onun taşlanarak öldürülmesine karar vermişti. Müminlerin emiri Hz. Ali bunu duyduğunda Ömer'in yanına gelip şöyle buyurdu : **“ Deli olan bir insanın üzerine kanunların hükmünü icra etmek mümkün değildir, ta ki o insanın akıl dengesi yerine gelmiş olsun !”** Yani o insan ne yaptığını bildiği halde ancak cezalandırılabilir.

- (1) Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ; Cahiz “ Risaail “ ve “ El-Ezkiya “ ; İbin Cevzi “Tarih” ; Meclisi “ Bihar’ul-Envar “ ....
- (2) Suyuti “ Durr’el-Mensur “ ; İbn’ul-Esir “ Tarih “ ; Ali Burhaneddin el-Hindi “ Kenz’ul-‘Ummaal “ ; İbin ‘Abdebbirr “ ‘Akd’ul-Ferid “ ; İbin Ebil-Hadid “ Şerh “ ; Beyhaki “ Sunen “ ; İbin Hacer el-‘Askalani “ El-İsabe “ ; Taberi “ Tarih “ ; Gazali “ İhya ‘ulum ed-Din “ ; Meclisi “ Bihar’ul-Envar “ ...
- (3) İbin ‘Abdelbirr “ ‘Akd’ul-Ferid “ ; Fahreddin er-Razi “ Tefsir’ul-Kebir “ ; Ebi Ya’la el-Musuli “ Musned “ ; Sa’id ibin Mansur “ Sunen “ ; İbin Cevzi “ Siret-i ‘Umar “ ; İbin Kesir “ Tefsir “ ; Suyuti “ Durr’el-Mensur “ ve “ Cam’ el-Cuvami’ “ ; Kurtubi “ Tefsir “ ; Kastalani “ İrşad es-Sari fi şerh sahih el-Buhari “ ; Beyhaki “ sunen “ ; Muttaki el-Hindi “ Kenz “ ; Meclisi “ Bihar’ul-Envar “ ....

Bunu duyan Ömer şöyle dedi : **“ Ali olmasaydı Ömer helak olurdu !!!” (1)** Ömer’in dinde bilgisizliğini kanıtlayan daha nice haberler en muteber kitaplarda zikredilmiştir. Peygamber efendimiz ise şöyle buyurdu : **“ Allah’ın kitabından (Kuran’dan) ve peygamberin sünnetinden bilgisi olmayan bir kişiyi kim müslümanların üzerine amir olarak tayin ederse , Allah’a , peygamberine ve bütün iman edenlere karşı ihanet etmiş olur !!! ” (2)** İşte bu ihaneti yapan önce Ebu Bekr sonra Ömer olmuştu. Peygamber efendimiz hayatında ramazan ayının içinde sadece yatsı namazını eshabı ile toplu kılardı. Ömer ise kendi aklından “teravih” namazı olarak bilinen namazı icad etmiş ve peygamber efendimizin sünnetini değiştirmişti. Toplumu gerekmeyen işlerle gerçek sünnetten uzaklaştırdı. (3) Ömer, peygamber efendimizin sünnetini açık bir şekilde değiştirmişti. Peygamber efendimiz şöyle buyurmuş : **“ Sünnetimi terkeden benden değildir !!!” (4)**

-
- (1) Ebu Davud “ Sunen “ ; İbin Mace “ Sunen “ ; Hakim “ Mustedrik “ ; Beyhaki “ Sunen “ ; Kastalani “ İrşad es-Sari ...” ; İbin Cuvzi “ Tezkire “ ; İbin Hacer “ Feth’ul-Bari ... “ ; Munavi “ Fayd’ul-Kadir “ ; İbin ‘Abdelberr “ El-İstiy’aab “ ; Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ; Kadi el-Kudaat “ Muğni “ İbin Ebil-Hadid “ Şerh “ ; Muttaki el-Hindi “ Kenz’ul-‘Ummaal “ ; Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “ ...
  - (2) Heysemi “ Mecma’uz-Zevaid “
  - (3) Buhari “ Sahih “ ; Malik ibin Enes “ El-Muvatta “ Maliki mezhebinin imamı. İbin Ebil-Hadid “ Şerh “ ; İbn’ul-Esir “ Cami’ul-Usuul “ ; Kastalani “ İrşad’us-Sari ...” ; Muslim “ Sahih “ ; İbin Cevzi “ Sire “ ; İbin Sumne “ Tarih “ ; Suyuti “ Tarih el-Hulefa “ ; İbni Sa’d “ Tabakaat “ ; İbn’ul-Esir “ Tarih “ ; Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “ ...
  - (4) Buhari “ Sahih “ ; Muslim “ Sahih “ ; Nesei “ Sahih “ ; Daremi “ Sunen “ ; Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ; Kastalani “ İrşad’us-Saari ..” ; ‘Askalani “ Feth’ul-Bari ...” ; Uyeyni “ ‘Umdet’ul-Kari ...”

Ömer elinde bir değnek olduğu halde halkın arasına karışıp korku salıyordu.Adaleti ile meşhur yapılan Ömer, adaletini elindeki değneği ile gösteriyordu.Suçsuz insanların kalbine korkuyu yerleştirmiş ve kabalığını tarihe tescil etmişti.(1) Ömer’in bu kabalığı kendisinden sonra onun sünnetine bağlı olan sevenleri tarafından “ Ömer’in adaleti “ olarak insanlara öğretilirdi.İslam dinini halen zulüm , kabalık ve dayatma ile yürütenler bu idare şeklini Ömer’den almış olmaları gerek.Kureyş ve arap milliyetçiliğini ilk yürüten Ömer olmuştu.Bir Kureyş’li erkek diğer kabilelerden kız alabilirdi ama diğer kabilelerin erkekleri Kureyş’li bir kızı alamıyordu.Bir arap başka bir milletin kızıyla evlenebilirdi.Başka bir milletin erkeği arap bir kız ile evlenemezdi.(2) Ömer’in bu adaletsizliği halen Sudiarabistan’da yürürlüktedir.Arapların arasında bağnaz milliyetçiliği getiren Ömer, peygamber efendimizin sünnetine ve Kuran-ı Kerim’e karşı çıkmıştır.Peygamber efendimiz arap milliyetçiliğini ve en önemlisi her türlü milliyetçiliği kaldırmak istemiştir.Allah’ın katında en yüce

kişi, en fazla takvaya sahip olandır.Bu alanda milli bir özellik gösterilmemiştir.Peygamber efendimiz bağnazlık duvarını yıkmak için kendi ailesinden olan Abdulmuttalib'in oğlu Zubeyr'in kızını kendi hizmetçisi olan Hz.Mikdad ibin Esved el-Kindi ile evlendirmişti.(3) Peygamber efendimiz bir hutbesinde şöyle buyurmuştu : “ **Araplar, Acemler (İran’lılar) üzerine ancak takvaları ile daha faziletli olabilirler !!! Arapların Acemlilerin üzerine milli bir fazileti yoktur !!!** “ (4) Ömer’in başlatıp Emevilerin devam ettirdikleri arap milliyetçiliği halen müslümanları kötü yönden etkilemektedir.Müslümanların birleşmemesinin en önemli sebeplerinden biri milliyetçiliktir.Şanı yüce olan Allah ise Kuran’da şöyle buyurmuş : “ **Muhakkak ki Allah yanında en değerli olanınız, O’ndan (emirlerine uymamaktan) en çok korkanınızdır ...**” (Hucurat suresi : 13)

- (1) Muttaki el-Hindi “ Kenz “ ; İbin Cevzi “ Sireti ‘Umar “ ; Suyuti “ Tarih el-Hulefa “ ; İbin Ebil-Hadid “ Şerh “ ; İbin Kesir “ Tarih “ ; İbin Hacer el-‘Askalani “ El-İsaabe “ ; İbin Sa’d “ Tabakaat “ ; Heysemi “ Mecma’uz-Zevaaid “ ; İbin Kayyim el-Cevzi “ Turuk el-Hikmiyye “ ; İbin Mace“Sunen” Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ; Meclisi “Bihar” ...
- (2) Taberi “ El-Musterşid “ ; İbin Şazen “ El-İydah “ ; Ebil Kasım Ahmed ibin Ali “ El-İstiğaafe fi bid’us-Selase “ ; Suleym ibin Kays el-Hilali “ Kitab Suleym “ ; Kuleyni “ El-Kafi “ ; Meclisi “ Bihar “ ...
- (3) Kuleyni “ El-Kafi “ ; Şeyh et-Tusi “ Tehzib “ ; Hurr el ‘Amiliy “ Vesail eş-Şi’a “ ; Meclisi “ Bihar “
- (4) Cahiz “ El-Beyan vet-Tebyin “ ; İbin Abdrebbih “ ‘Akd el-Ferid “ ; Ya’kubi “ Tarih “ ; Heysemi “ Mecma’uz-Zevaaid “ ....

Peygamber efendimiz cenaze namazında beş kere tekbir getiriyordu.Ömer kendi saltanatı devrinde tekbiri dörde indirdi.(1) Müslümanların çoğunluğu halen Peygamber efendimizin sünneti yerine Ömer’in sünneti ile cenazelerine dört kere tekbir getirmektedirler.Ömer, devletin halka dağıttığı paraları adil bir şekilde dağıtmadı.Peygamber efendimizin eşitlik çizgisini ezerek kendi görüşüne göre bazı insanlara daha fazla para tahsis etmişti.(2) Ömer’in bu tutumu eshabın arasındaki sınıflaşmayı daha da hızlandırmıştı.Devletin yanında yer alanlar ve almayanlar ikiye bölündü.Burada Ömer’in devletinden söz ediyorum, İslam’ın devletinden değil.Ömer’in bütün hünerlerini (!) kitaplardan aktarırsam kendi halinde bir kitap olurdu.

---

(1) Muslim “ Sahih “
Nesei “ Sahih “
Tirmizi “ Sahih “
Ebi Davud “ Sunen “
Ahmed ibin Hanbel “ Musned “
İbin Hacer el-‘Askalani “ El-İsaabe “
Beyhaki “ Sunen “
İbni Mace “ Sunen “ ....

(2) İbin Sa’d “ Tabakaat “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Tabari “ Tarih “
İbn’ul-Esir “ Tarih “
Ebu Hilal el-‘Askeri “ El-Evaail “
Mecliysi “ Bihar “ ....

ÖMER’İN EN BÜYÜK FELAKETİ “ŞURA” OLAYI

Ömer bıçakla vurulduktan sonra öleceğini bildiğinde, halifelik makamına kimin geleceği hususunda bir şurayı oluşturmuştu.Bu şura meselesi İslam dinine ve müslümanlara yapılan en büyük zulümdü.Ömer’in seçtiği şura altı kişiden oluşmuştu.Bunlar : Müminlerin emiri hz.Ali ; Osman ibin ‘Affan ; Zubeyr ibin ‘Avvam ; Talha ibin ‘Ubeydullah ; Abdurrahman ibin ‘Avf ; Sa’d ibin Ebi Vakkas.(1) Ömer, hz.Ali’nin İslam dini içindeki yerini çok iyi biliyordu.En önemlisi ise Ömer, hz.Ali’nin esas vasiyet edilen halife olduğunu biliyordu.Bütün bu gerçeklere rağmen hz.Ali’yi ancak altı kişiden biri olarak göstermişti.Peygamber efendimizin hz.Ali hakkında bütün buyurmuş olduklarını, Ömer ayakları altına almış ve hiçe saymıştı.Ömer’in hz.Ali’ye karşı yaptığı adaletsizlik burada bitmedi.Ömer vasiyetinde şöyle demişti : “ **Altı kişiden üçü bir kişi için ve öbür üçü başka biri için karar verirse,**

Abdurrahman ibin ‘Avf ın bulunduğu taraf yeğlenecektir !!! Ömer, Abdurrahman ibin ‘Avf ın hz.Ali’nin tarafını tutmayacağını iyi biliyordu.(2)Böylece hz.Ali hiç kargaşa çıkarmadan, daha doğrusu halka belli etmeden saf dışı bırakılacaktı.Hz.Zubeyr’dan hariç, geri kalan dört kişinin hz.Ali’ye meyil göstermiyeceklerini Ömer iyi biliyordu.Çünkü bu eshabın hz.Ali’ye olan tutumları Ebu Bekr ve Ömer’in kendi zamanında belliydi.Bunlar hz.Ali’den yana olmamışlardı.Ömer böylece tezgahını iyi hazırlayarak bu dünyadan göçmüştü.

(1) Seyyid Murtada “ Eş-Şafi “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Ahmed ibin Ebi Tahir “ Kitabu Bağdaad “
Belazuri “ Ensab’ul-Eşraf “
İbin ‘Abdelbirr “ El-İstiy’aab “
İbin Sa’d “ Tabakaat “
Muhibeddin et-Tabari “ Riyad’un-Nadara “
İbn’ul-Esir “ Tarih “
Cevheri “ Kitabu es-Sakiyfe “
Tabari “ Tarih “ ....

(2) Balazuri “Ensab’ul-Eşraf”
İbin ‘Abdelbirr “El-İstiy’aab”
İbin Sa’d “Tabakaat “
Muttaki el-Hindi “Kenz”
Muhibeddin et-Tabari “Riyadu en-Nadara”
Kadi el-Kudat “El-Muğni”
Seyyid Murtada “Eş-Şafi”
İbin Ebil-Hadid “Şerh”
Meclisi “Bihar” ...

Ömer bu kadar zulmü ve adaletsizliği ile kalmamış vasiyet olarak askerlere şöyle demişti : “ **Üç gün içinde bu altı kişiden birini aralarında halife seçmezlerse hepsini öldürünüz !!! Şayet üç kişi birini seçerlerde geri kalan iki kişi bunu kabul etmezlerse o iki kişiyi öldürünüz !!!!**” (1)

Ömer’in adaleti bu ifadesi ile son doruğuna varmıştı.Bu altı eshabın ancak Kuran’ın hükümlerine aykırı oldukları halde ceza görmeleri mümkündür.Ama Ömer kendi koymuş olduğu kanunlara bu altı seçkin bilinen eshabın ister istemez uymalarını istiyordu.Bunu Peygamber efendimiz bile yapmamıştı.Peygamber efendimiz hiç bir zaman dayatma ile kanunları yürütmemişti.Kaldi ki peygamber efendimizin yürütmüş olduğu kanunlar Allah’ın istemiş olduğu emirlerdi.Ömer , Allah’ın ve peygamberinin daha üstünden kanunlar yürütmek istemişti.Neden bunu istediğini anlatmak istiyorum.Ömer bu altı kişinin kimlerden oluştuğunu eshabın içinde en iyi

bilendi.Bu altı kişi üç gün içinde aralarından birini seçeceklerdi.Bu seçilen kişi Hz.Ali'den hariç biri olursa buna ancak Hz.Ali ve Hz.Zubeyr'in karşı çıkacağını, Ömer hesap etmişti.Nitekim Ebu bekr'in zamanında hep Hz.Ali'nin tarafını tutan Hz.Zubeyr olmuştu.Şimdide Hz.Zubeyr oyunu Hz.Ali için kullanacaktı.Durum böyle sonuçlandığında altı kişiden sadece Hz.Ali ve Hz.Zubeyr yalnız kalacaklardı.Ömer, ikisinin karşı çıktıkları anda öldürülmesine dair kapıda bekleyecek olan askerlere emir vermişti.Burada Hz.Ali'yi öldürebileceklerdi veya öldüremezlerdi tartışması önemli değil.Burada önemli olan, Ömer'in Hz.Ali'yi karşı olan tutumudur.Ömer, Hz.Ali'ye karşı olan düşmanlığını daha açık bir şekilde ifade etmişti.Ömer, vurulduktan sonra etrafındakilerine şöyle demişti : “ **Ebu Ubeyde ibin Cerrah hayatta olsaydı onu bu ümmetin başına halife tayin ederdim !!! Ebi Huzeyfe'nin hizmetçisi Salim hayatta olsaydı onu kendimden sonra bu ümmetin başına halife tayin ederdim !!!**” (2) Ömer'in çifte standardına işaret etmek istiyorum.Ömer, Ebu Bekr'i hile ile halife olarak kabul ettirmek istediği önceki zamanda Ensar topluluğuna karşı şöyle demişti : “ **Halifenin ancak Kureyş kabilesinden olabileceğini peygamber sizlere önceden bildirmişti !!! Bu işte (halifelikte) sizin hakkınızın olmadığını iyi biliyorsunuz !!!**” (3)

- (1) Kadi el-Kudat “ El-Muğni “ ; Taberi “ Tarih “ ; İbin Ebil-Hadid “ Şerh “ ; Balazuri “ Ensab'ul-Eşraf “ ; İbin Kuteybe “ El-İmamatu ves-Siyase “ ; İbin ‘Abdrabbih “ ‘Akd'ul-Ferid “ ; Seyid Murtada “ Eş-Şafi “ ; Şu'bi “ Kitab eş-Şura “ ; Cevheri “ Kitab es-Sakiyfe “ ; Mecliyi “ Bihar “ ..
- (2) İbn'ul-Esir “ Tarih “ ; Tabari “ Tarih “ ; İbin Ebil-Hadid “ Şerh “ ; Seyyid Murtada “ Eş-Şafi “ ; Balazari “ Ensab'ul-Eşraf “ ; İbin Sa'd “ Tabakaat “ ; Baklani “ Et-Temhid “ ; İbin ‘Abdelberr “ El-İstiy'aab “ ; Kadi el-Kudat “ El-Muğni “ ; İbin ‘Abdrabbih “ ‘Akd el-Ferid “ ; İbin Kuteybe “ El-İmamatu ves-Siyase “ ; Mecliyi “ Bihar “ ...
- (3) Ömer'in bu ifadeyi kullandığını bütün muteber tarihçiler zikretmişlerdir.

Ensar toplumuna karşı halifeliğin ancak Kureyş'e ait olduğunu kabul ettiren Ömer, kendisinden sonra Kureyş'ten olmayan Salim'i hayatta olsaydı onu halife olarak tayin etmek istediğininide hiç çekinmeden söylemiştir.Ebu Bekr'in halifeliğini kurabilmek için Kureyş'in hakkını kullanan Ömer, daha sonra Hz.Ali'nin hakkını çiğnemek için Kureyş'in hakkını unutmıştı.Ebu Ubeyde ibin Cerrah ise Kureyş'in içinde en önde olanlardan değildir.Kureyş'in içinde en önde olanlar peygamber efendimizin tertemiz ailesiydi, Ehli Beytiydi.Ömer bütün bunları çiğnemiş ve Hz.Ali'yi altı kişiden biri olarak göstermişti.Ömer, Ebu Ubeyde ibin Cerrah'ın ve Salim'in Ehli Beyte olan düşmanlığını iyi biliyordu.Nitekim bunların ikisi Ebu Bekr'in halife yapılmasında Ömer'e en fazla yardım edenlerdi.Ömer bir yandan şükran borcunu bu iki kişiye karşı toplumun içinde ifade etmeyi istemişti.Salim, Hz.Fatime'ye eziyet eden Ömer'in

yardımcısıydı.Hz.Fatime'nin evine saldırmaya cüret eden Ömer'in en büyük desteği Salim olmuştu.Bunu önce zikretmiştim.

ÖMER İBİN HATTAB'IN NESEBİ

Ömer'in nesebi, geçmişi hakkında bir şey aktarmak istemiyordum.Ömer'in , Ehli Beyte olan düşmanlığını tarihin akışı içinde gördüğümde, onun ancak geçmişi ile daha iyi tanıtılabileceğine kanaat getirdim.Bir müslümanın kötülüğünü arkasından anlatmak iyi bir şey değildir.Fakat Ömer'in müslümanlara ve İslam'a yapmış olduğu zararlar onu bu korumadan dışarı çıkarmaktadır.Sebeplerine bir bir değinmek istemiyorum.Ömer, hz.Fatime'yi eziyet etmiş ve hz.Ali'nin hakkını inkar ederek İslam dinine büyük zararlar getirmiştir.İslam dininin iyiliğini ve yumuşaklığını tam tersine zulüm ve kabalığa çevirmiştir.İslam dininde hiç bir zaman zorlama olamaz.Ama şimdiki

verilere göre İslam dini sadece dayatmalar ve zorlamalar ile çevrilmiştir.Bunu ilk getiren Ömer olmuştu.

Ömer ibin Hattab'ın annesinin kimliği hakkında tarih ve hadis kitaplarında araştırdığımızda çelişkili ifadeler ile karşılaşırız.Bazı haberlerde Ömer'in annesi “ Hanteme “ olarak belirtiliyor.Hanteme, Muğire'nin oğlu Haşim'in kızı olarak bildiriliyor.(1) Başka haberlerde ise Hanteme'nin Muğire'nin oğlu Hişşam'ın kızı olduğu belirtilmiş.Ehli Beytten gelen haberlere göre Ömer'in nesebi şöyledir : Ömer'in dedesi Nufeyl, peygamber efendimizin ve Hz.Ali'nin dedesi olan Hz. Abdumuttalib'in mahiyetinde hayvanlara çobanlık etmekteydi.Nufeyl, habesi olan Sahhak adında bir kadınla zina etmiş.Bu ilişkiden Ömer'in babası Hattab dünyaya gelmiş.Nufeyl, Sahhak ile ilişkisini gizli tutmuş.Sahhak çocuğunu doğurduktan sonra oradan uzaklaşmış.Nitekim Hz.Abdumuttalib cahiliye devrinde de müslümanlığı yaşamış ve etrafındakiler bunu bildikleri için kendilerini ona göre ayarlamışlardı. Nufeyl oğlu Hattab'ı kendisi yetiştirmiş ve Sahhak'ın kim olduğunu bildirmemişti.Hattab erginlik çağına geldiğinde Sahhak ile buluşmuş ve bu kadınla kendisinde zinada bulunmuştu.Bu ilişkiden bir kız dünyaya gelmişti.Sahhak bu kızı doğduktan sonra bir beze sarıp yolun kenarına bırakmıştı.Muğire'nin oğlu Haşim o yoldan giderken beze sarılmış olan kız çocuğu fark etmiş ve beraberinde evine götürmüştü.Haşim bu kızı evinde yetiştirmiş ve ona “ Hanteme “ adını vermişti.Hanteme yetiştğinde, Hattab onu görmüş ve Haşim'den istemişti..Haşim kızı gibi yetiştirdiği Hanteme'yi Ömer'in babası Hattab'a verir.Hattab ve Hanteme'nin birleşmesinden ilk çocukları Ömer dünyaya gelir.(2)

Ömer'in ruhsal yapısının nasıl olması gerektiğine dair, değerli okurlarımın karar vermesini rica ediyorum.Böyle geçmişe sahip olan bir insanın toplumun içindeki gidişatının nasıl olabileceğini siz düşünün.

Ömer, hicretin 23. Yılında vefat eder.Ümmeti , hiç bir daha çözemeyeceği bir karışıklık içine getirip gider.

(1) Ve (2) İbin Şehraaşub “ Kitab'ul-Mesaalib “

Mecliyi “ Bihar'ul-Envar “

Şeyh Hasan bin Suleyman el-Hilli “ Sırat el-Mustakim “

Kuleyni “ Ravdat'ul-Kafi “ olaya değinmiş.

Suleym ibin Kays “ Kitabu Suleym “ olaya değinmiş.

Ebil Kasım Ahmed ibin Ali “ El-İstiğaase ...” Sahhak'ı zikretmiş.

Cemaleddin Hasan ibin Yusuf el-Hilli “ Keşf'ul-Hakk “

Kelbi “ El-Mesaalib “ Sahhak'a işaret etmiş...

OSMAN İBİN ‘AFFAN’IN DEVRİ

Ömer’in vefatından önce tezgahladığı oyundan, şura dan Osman halife olarak çıktı.Osman’ı halife yapan Abdurrahman ibin ‘Avf idi.Şurada bulunan altı kişiden üçü hz.Ali ve geri kalan üçü de Osman için oy kullandıklarında Ömer’in vasiyet ettiği şekilde Abdurrahman’ın bulunduğu tarafın kabul edilecekti.Abdurrahman ibin ‘Avf, Ömer’in tezgahlamış olduğu oyunu tam açığa çıkarmamak için hile yolunu denedi.Abdurrahman seçimin kendi elinde olduğunu gördüğünde Osman’ın yanına giderek ona şöyle dedi : “

Peygamber'in, Ebu Bekr'in ve Ömer'in sünneti üzere halifelik yapacağına dair bize söz verir misin ?!" Osman bunu hemen kabul etmişti. Abdurrahman hz. Ali'nin huzuruna giderek aynı şeyi sorduğunda hz. Ali şöyle buyurdu : **"Allah'ın emrine ve peygamberin sünnetine göre elimden geldiği kadar amel edeceğime dair söz verebilirim !"** Hz. Ali, Ebu Bekr ve Ömer'in sünnetinin ne olduğunu iyi bildiğinden onların sünnetini red etmişti. Abdurrahman, hz. Ali'nin Ebu bekr ve Ömer'in sünnetini red edeceğini iyi biliyordu. Abdurrahman bunu hz. Ali'den duyduktan sonra hemen Osman'ın yanına gitmiş ve ona halife olarak beyat etmişti. (1) İşte bu oyun Ömer'in vefatından sonra ümmete bırakmış olduğu en büyük zararlardan biri olmuştu. Nitekim Osman halifelik makamına hiç bir zaman layık olamayacak bir kişiliğe sahipti. Osman zayıflığını hemen göstermişti. Osman, müslüman ülkelerine tayin edeceği valilerin çoğunu akrabasından seçmişti. Osman'ın anne tarafından kardeşi olan Velid ibin 'Ukbe'yi Kufe şehrine (İrak'a) vali olarak tayin eder. Velid, sarhoşluğu ve fasıklığı ile meşhur biriydi. Kufe'ye varan Velid cemaat ile namaz kıldığında sarhoşluğundan ne yaptığının farkında olmuyordu. Bir gün sabah namazını kıldırırken , dört rekat kıldırdıktan sonra arkasında duran cemaata dönerek alaylı bir tarzda şöyle dedi : **" Size daha fazla namaz kıldırayım mı ?!"** Zamanla halk Velid'in ahlaksızlığından ve sarhoşluğundan bıkmış ve onu kardeşi Osman'a şikayet etmişlerdi. (2) Şikayet etmek için gelen heyeti Osman ağır bir şekilde azarlamış ve makamından kovmuştu. Bu heyet hz. Ali'nin huzuruna gidip olanları şikayet ederler. Velid, heyetin ne yapmak istediğini bildiği için kendisinde Medine'ye gelmişti. Hz. Ali, Osman'ın yanına şikayetçi heyet ile beraber gider. Hz. Ali, Velid'in kırbaçlanarak cezalandırılmasının şeriata göre şart olduğunu Osman'a hatırlattığında, Osman buna karşı ister istemez suskun kalır. Halktan hazır olup olanları dinleyenlerden hiç biri Velid'i kırbaçlamak istemez. Bunu fark eden hz. Ali kendisi bizzat Velid'e gereken cezayı verir. Velid, hz. Ali'yi bu tutumundan dolayı söver. Hz. Ali, Velid'in bu fasıkça yaptığı ifadeyi duyduğunda onu yere vurur. Osman kardeşine karşı yapılabilecek tahammül etmeyip hz. Ali'ye müdahale eder ve Velid'i savunur. Osman, Velid'in meşhur bir fasık olduğunu bildiği ve buna şahid olduğu halde onu tekrar vali yapmaktan vaz geçmez. (3)

(1) Taberi "Tarih"
İbn'ul-Esir "Tarih"
İbin Ebil-Hadid "Şerh"
Meclisi "Bihar'ul-Envar" ....

(2) Belazuri "Ensab'ul-Eşraf"
Muslim "Sahih"
Ahmed ibin Hanbel "Musned"
Beyhaki "Sunen"
Ya'kubi "Tarih"

(3) İbin Hacer el-'Askalani "El-İsaabe"
İbin 'Abdelberr "El-İstiy'aab"
Belazuri "Ensab'ul-Eşraf"
Vakidi "El-Mağaazi"
Seyyid Murtada "Eş-Şafi"
Şeyh et-Tusi "Telhis eş-Şafi"
Ebi Mihnef Lut ibin Yahya "Tarih"
İbn'ul-Esir "Usud'ul-Ğaabe"
İbin Cerir et-Tabari "Tefsir"
Vahidi "Esbab en-Nuzul"
Mes'udi "Muruc ez-Zehab"

İbn’ul-Esir “ Tarih “	İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
İbin Hacer “ El-İsaabe “	Hazin “ tefsir “
Suyuti “ Tarih el-Hulefa “	Ebul-Ferec el-İsfahani “ El-Ağaani “
Ebul-Ferec el-İsfahani “ El-Ağaani “	Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “ .....
İbin ‘Abdrabbih “ ‘Akd’ul-Ferid “	
Burhaneddin el-Halebi “ Siret’ul-Halebiy “	
Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “	

Osman, peygamber efendimizin Medine’den kovduğu ve uzaklaştırdığı munafıklardan olan Hakim ibin Ebil-‘As’ı ve oğlu Mervan’ı tekrar Medine’ye geri getirmişti.Abdurrahman ibin ‘Avf , Osman’dan Ebu Bekr ve Ömer’in sünnetine uyacağına dair söz almıştı.Ebu Bekr ve Ömer bile Hakim’i ve oğlu Mervan’ı Medine’ye girmeleri için izin vermemişlerdi.Osman hem peygamber efendimizin sözünü ve Ebu Bekr ve Ömer’in yolunuda bırakmıştı.Osman bu iki İslam düşmanının Medine’ye geri getirmekle felaketin daha hızlanmasına sebep olmuştu.Osman, Hakem’i ve oğlu Mervan’ı akrabaları oldukları için geri getirmişti.Hz.Ali ve geri kalan eshab Osman’ın bu tutumundan dolayı onu kınamışlardı.Hz.Ali, Osman’ı gelecek olan kötülüklerden uyarılmıştı.Nitekim Hakem ve oğlu Mervan birer fitne ve fücür kaynağıydı.Peygamber efendimizin

lanet etmiş olduğu Hakem ve oğlu Mervan'ı hiç çekinmeden yanına alarak onları müslümanların başına musallat kıldı.(1)

Osman'ın en büyük günahlarından biri, hz.Ebu Zerr el-Ğaffari'yi Medine'den Rebze denilen ıssız bir köye sürgün etmesi olmuştu.Osman akrabaları Emevilere bol miktarda para dağıtıyordu.Hz.Ebu Zerr, Osman'ın bu adaletsiz davranışından dolayı onu yermeye başlamıştı.Mervan , hz.Ebu Zerr'in onlar için bir tehlike oluşturduğunu fark ettiğinde onu Osman'a şikayet eder.Hz.Ebu Zerr ise halka Kuran'dan ayetler okuyarak Osman'ın hakkı olmadığı halde halkın parasını akrabalarına dağıttığını ifade ediyordu.Osman, hz.Ebu Zerr'in yaptığını Mervan'dan haber alınca buna çok kızmış ve onu huzuruna çağırılmıştı.Hz.Ebu Zerr geldiğinde Osman onu ağır bir şekilde azarlayıp yalan söylemekle suçlamıştı.Osman bununla kalmayarak ilk olarak hz.Ebu Zerr'i Şam'a sürgün eder.Hz.Ebu Zerr, Şam'a vardığında orada vali olan Muaviye'nin Osman'dan farksız bir şekilde halkın parasını kendi isteğine ve hevesine göre harcadığını görür.Hz.Ebu Zerr, Muaviye'nin bu tutumuna karşı çıkar.Muaviye, hz.Ebu Zerr'in tutumundan rahatsız olmuş ve onu Osman'a şikayet etmişti

(1) Vakidi “Tarih” ; Seyyid Murtada “Eş-Şafi” ; İbin ‘Abdelberr “El-İstiy’aab” ; Taberi “Tarih” ; İbn’ul-Esir “Tarih” ; İbin Hacar el-Heysemi “Tarih el-Cenaan “ ; Belazuri “Ensab’ul-Eşraf” ; Hakim “Mustedrek” ; Nuraddin el-Halebi “Sire” ; Muttaki el-Hindi “Kenz” ; Kurtubi “Tefsir” ; Zamahşeri “Tefsir” Ve “El-Faik” ; İbin Kesir “Tefsir” ; Fahreddin er-Razi “Tefsir” ; Kastalaani “İrşaad es-Saari” ; Suyuti “Durrel-Mensur” ; İbin Hişam “Sire” ; İbin Hacar el-‘Askalaani “El-İsaabe” ; Meclisi “Bihar” ...

Şam'da halkın Muaviye'ye israfından dolayı tepki göstermemesi için hz.Ebu Zerr'in Medine'ye geri gönderilmesi için Osman emir gönderir.Osman, hz.Ebu Zerr'in Şam'dan Medine'ye yapacağı yolculuğun zahmetli ve meşakketli geçmesi için Muaviye'ye tenbih eder.Muaviye , Osman'ın emrine uyararak hz.Ebu Zerr'i devenin üstüne döşek koymadan bindirir ve Medine'ye yollar.Hz.Ebu Zerr yolda bacaklarının içi devenin sırtına sürtüle sürtüle Medine'ye varır.Hz.Ebu Zerr bitkin ve acılar içinde Medine'ye vardığında bu manzarayı gören bazı eshab Osman'a kızarlar.Hz.Ali, Osman'ı bu yaptırdığından dolayı onu çok azarlamıştı.Osman, hz.Ali'nin azarlamasına karşılık verip ağır laflar sarfeder.Hz.Ebu Zerr kendine geldikten sonra Osman onu yanına çağırılmış ve hazır olanlara hitaben şöyle demiş : “ **Bu yalancı adama ne yapayım ?! Bana**

bu hususta akıl verin !!! Onu hapse mi atayım veya ona sopa mı vurayım yoksa öldüreyim mi ??? Osman, Hz.Ebu Zerr'in Medine'de kalmaması için elinden gelen bütün imkanları kullanmıştı.Osman, Hz.Ebu Zerr ile beraber oturulmamasını ve onunla konuşulmaması için emir verir.Osman, Hz.Ebu Zerr'i Medine'den Rebze denilen köye sürgün ettiğinde halkın onu uğurlamaması için emir verir.Hz.Ebu Zerr Medine'den Rebze'ye yola çıkmak istediğinde onu uğurlamak için Hz.Ali, Hz.Hasan ve Hz.Hüseyin yanına giderler.Onunla beraber Medine'nin dışına kadar beraber çıkarlar.Osman'ın vermiş olduğu emrin yerine getirilip getirilmediğini takip eden fasık Mervan, Hz.Ali'nin Ebu Zerr'i uğurlamaması için onunla mücadele eder.Buna bazı sahabelerde yardımcı olurlar.Hz.Ali kırbaçla Mervan'ın atına vurarak onu kendisinden uzaklaştırır.Mervan olanları ve Hz.Ali'yi şikayet etmek için Osman'ın huzuruna gider.Osman, Hz.Ali'nin Hz.Ebu Zerr'i uğurladığını duyduğunda sinirlenmiş ve kötü laflar sarfetmişti.Hz.Ali, Hz.Ebu Zerr'i yolcu yaptıktan sonra geri döndüklerinde Osman, onun yanına gelmesi için haber gönderir.Osman, Hz.Ali huzuruna geldiğinde ona karşı çok ağır sözler söyler.Osman, Mervan'ı müdafaa etmek için şöyle demişti : **“ Ey Ali ! Sen Mervan'ı sövmüş ve atını vurmuş sun !? Bu yaptığına karşılık Mervan'da seni sövüp bineğini de vuracaktır !!!”** Hz.Ali, Osman'ın dediklerini duyduğunda şöyle buyurdu : **“ Allah'a yemin olsun ki şayet Mervan beni söverse , ben seni öyle bir şekilde söveceğim ki onda yalan, iftira yoktur ve haktan ibaret olacaktır !!!”** Osman dedi ki : **“ Sen Mervan'ı sövdüğün halde o seni neden sövmesin !? Allah'a yemin olsun ki Mervan benim yanımda senden daha faziletlidir !!!”** Hz.Ali , Osman'ın söylediğine teessüf ederek şöyle buyurdu : **“ Bana mı bunları söylüyorsun !? Mervan mı benden daha faziletli ?! Allah'a yemin olsun ki ben senden daha faziletliyim ; babam da senin baban dan daha faziletlidir ve annem de senin annen den daha faziletlidir !!!”** Osman bunu duyduğunda yüzü kızarmış ve sinirlenerek oradan ayrılmıştı.(1)

Osman neye dayanarak fasık ve ahlaksız olan Mervan'ı Hz.Ali'den daha faziletli görmüştü ??? Bir tarafta kılıcı Zülfikar ile İslam'a nusret veren Hz.Ali ve öbür tarafta ise fasık ve münafık olan Hakem'in oğlu Mervan !!! Hadis kitaplarında Osman'ın güya çok hayaya sahip olduğunu rivayet ediyorlar.Hayası olan bir adam Mervan gibi birini Hz.Ali'den daha faziletli görebilir mi ??? Osman aynı hayasızlığı Hz.Ebu Zerr'e karşı göstermişti.Osman, Hz.Ebu Zerr'in yalancı olduğunu defalarca halkın önünde söylemişti.Peygamber efendimiz ise Hz.Ebu Zerr için şöyle buyurmuştu : **“ Ebu Zerr gibi doğruyu söyleyen birini ne ağaçlar gölgelendirmiş nede topraklar taşımıştır !!! Ebu Zerr, Meryem'in oğlu İsa'nın benzeridir !!!”**(2) Peygamber efendimiz yine şöyle buyurmuştu : **“ Allah bana dört kişiyi sevdiğini haber etti ve benim de onları sevmemi emretti !!!”** Hazır olan eshab sormuşlar ki : **“ Ey Allah'ın elçisi ! Sevmeni emredildiğin kişileri bizlere açıklasaydın !?”** Peygamber efendimiz buyurdu ki : **“ Allah'ın bana onları sevmemi emrettiği kişiler : Ali onlardandır, Ali onlardandır , Ali onlardandır !!! Selman, Mikdad ve Ebu Zerr'dir !!!”**(3)

(1) İbin Ebil-Hadid “Şerh “
Seyyid Murtada “Eş-Şafi “
Vakidi “Tarih “
Mes’udi “Muruc ez-Zeheb “
Diyarbakri “Tarih’ul-Hamiys “
Sam’aani “El-Ensaab “
İbin Sa’d “Tabakaat “
Ya’kubi “Tarih “
‘Askalani “Feth’ul-Bari ...”
Buhari “Sahih “ bu olayı kısmen aktarmış.
Taberi “Tarih “
İbn’ul-Esir “Tarih “
Mecliysi “Bihar’ul-Envar “ ...

(2) Tirmizi “Sahih “
İbin Sa’d “Tabakaat “
Ebu Nu’aym “Hilyet’ul-Evliya “
İbin Cuvzi “Safvetu es-Safve “
Hakim “El-Mustedrek “
İbn’ul-Esir “Cami’ul-Usul “
İbin Maace “Sunen “

(2) devamı :
İbin ‘Abdelbirr “El-İstiy’aab “
İbin Hacer “El-İsaabe “
Ahmed ibin Hanbel “Musned “
Tabarani “Mu’cim “
Mecliysi “Bihar’ul-Envar “ ...

(3) Hakim “Mustedrek “
Tirmizi “Sahih “
İbn’ul-Esir “Cami’ul-Usul “
İbin Maace “Sunen “
İbin Hanbel “Musned “
Ebu Nu’aym “Hileye “
Tabarani “Mu’cim “
İbin Hacer “Tehzib et-Tehzib“
İbin ‘Abdelbirr “El-İstiy’aab “
Ebu Ya’la “Musned “
İbin ‘Asakir “Tarih “
Heysemi “Mecma’uz-Zevaaid “
Muttaki el-Hindi “Kenz “
Mecliysi “Bihar’ul-Envar “ ....

Peygamber efendimiz tarafından bu kadar methodilen ve büyük bir peygamber olan Hz.İsa’ya benzetilen Hz.Ebu Zerr, Osman tarafından yalancı olarak nitelenmiş ve sürgün edilmişti.Osman sadece Hz.Ebu Zerr’e değil başka muhterem ve saygın eshabıda yormuş ve zulüm etmişti.Bunlardan biri Hz.Abdullah ibin Mes’ud tur.Hz.Abdullah ibin Mes’du, Osman’ın işlediği hataları ona karşı söyleyenlerdendi.Hz.Abdullah ibin Mes’du Kuran-ı Kerim’i en iyi anlayan eshabtandı.Osman’ın Kuran’a karşı yaptığı hareketlerini devamlı olarak kınıyor ve halkı bu gibi yolsuzlukları taklid etmemeleri için uyarıyordu.Osman, Hz.Abdullah ibin Mes’ud u yere vurarak ayaklarıyla kaburga kemiklerini kırmıştı.Bazı haberlere göre ise hizmetçisine bu emri vererek o adam Hz.Abdullah’ın kaburga kemiklerine ayaklarıyla vura vura kırmıştı.(1) Hz.Ebu

Zerr sürgün edildiği Rebze denilen köyde vefat ettiğinde yalnız başınaydı.Oradan geçen Hz.Abdullah ibin Mes'du ve arkadaşları cenazesine namaz kılıp defnetmişlerdi.Bunu haber alan Osman , Hz.Abdullah'a kırk kırbaç vurmuştu.(2) Hz.Abdullah, Osman'ın ona karşı yaptığı bu zulümlere karşı gazaplanmış ve onun hakkında çok ağır laflar sarfetmişti.Hz.Abdullah çektiği elemenden sonra vefat edeceğini bildiğinde ölümünden sonra Osman'ın onun cenazesinde bulunmaması için vasiyet eder.(3)

Eshabın büyüklerinden olan ve fazileti herkes tarafından bilinen Hz.'Ammar ibin Yasir'de Osman tarafından zulmedilmişti.Tarih kitaplarında, Hz.'Ammar'ın çeşitli nedenlerden dolayı Osman tarafından dövdürüldüğü haberleri aktarılmıştır.Bir defasında Osman, Hz.'Ammar'a o kadar vurmuştu ki, Hz.'Ammar ibin Yasir baygınlık geçirmişti.(4)

- (1) Seyyid Murtada “ Eş-Şafi “ ; İbn Ebil-Hadid “ Şerh “ ; Belazuri “ Ensab’ul-Eşraf “; Vakidi “ Mağazi “ ; Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ bu olaya değinmiş. ; Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “ ...
- (2) Muhammed ibin İshak “ Tarih “ ; Seyyid Murtada “ Eş-Şafi “ ; Belazuri “ Ensab’ul-Eşraf “ ; Ya’kubi “ Tarih “ ; Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “ ...
- (3) Seyyid Murtada “ Eş-Şafi “ ; İbn Ebil-Hadid “ Şerh “ ; İbn ‘Abdelberr “ İstiy’aab “ ; Hakim “ Mustedrik “ ; İbn Kesir “ Tarih “ ; Mecliysi “ Bihar’ul-Envar “ ...
- (4) Seyyid Murtada “ Eş-Şafi “ ; Belazuri “ Ensab’ul-Eşraf “ ; İbn Ebil-Hadid “ Şerh “ ; İbn Kuteybe “ El-İmaametu ves-Siyase “ ; İbn ‘Abdrabbih “ ‘Akd el-Ferid “ ; Ahmed ibin Abdel’aziz el-Cevheri “ Es-Sakiyfe “ ; Mecliysi“Bihar “

Osman'ın Hz.'Ammar'ı sevmemesindeki en büyük neden, Hz.'Ammar'ın Hz.Ali'ye olan sevgisi ve bağlılığı olmuştu.Hz.'Ammar, peygamber efendimiz tarafından vasiyet edilen halifenin Hz.Ali olduğunu halka devamlı olarak hatırlatıyor ve bunu devamlı olarak beyan ediyordu.Osman halife olunca bunları unutmamış ve Hz.Ammar'a karşı düşmanca davranmıştı.(1) Peygamber efendimiz ise Hz.'Ammar'ı devamlı olarak övmüş ve onun yüceliğini beyan buyurmuştu.Peygamber efendimiz Hz.Ammar için şöyle buyurdu : “ **Ammar iki seçenek arasında kaldığında muhakkak doğru olanı seçer !!!**” (2)

- (1) İbn’ul-Esir “Tarih” ; Mes’udi “Muruc ez-Zeheb” ; Seyyid Murtada “Eş-Şafi “ ; İbn Ebil-Hadid “Şerh” ; Mecliysi “Bihar” ...

---

(2) Tirmizi “Sunen” ; İbn’ul-Esir “Cami’ul-Usul” ; Ahmed ibin Hanbel “Musned” Hakim “Mustedrek “ ; İbin Mace “Sunen” ; Kurtubi “Tefsir” ; İbin Hacer “El-İsaabe” ; Muttaki el-Hindi “Kenz’ul-‘Ummaal” ; Mecliyi “Bihar” ...

Peygamber efendimiz Hz. Ammar’a olan sevgisini şöyle ifade buyurmuştu : “**Ammar’a düşmanlık edene Allah düşman olur ! Ammar’ı sevmiyen kişiyi Allah da sevmez !!!**” (1)

Osman sadece eshaba karşı olan düşmanlığı ile kalmamış Kuran-ı Kerim’e karşı da saygısız davranmıştı. Osman halkın elinde mevcut olan Kuran yazılarını toplatıp yakmış ve herkesi Zeyd ibin Sabit’in usulüne göre Kuran-ı Kerim’i okumaya zorlamıştı. (2) Peygamber efendimiz ise Kuran’ın okunuş tarzını sınırlamamıştı. (3) Aynı zamanda Kuran-ı Kerim’i en iyi okuyanları peygamber efendimiz kendisi bizzat adlandırmıştı. Peygamber efendimiz Kuran’ı en iyi okuyanlardan Hz. Abdullah ibin Mes’du u devamlı olarak övmüştü. (4)

---

(1) Ahmed ibin Hanbel “ Musned “
Hakim “ Mustedrek “
Hatib el-Bağdaadi “ Tarih Bağdaad “
İbin ‘Abdelbirr “ El-İstiy’aab “
İbin Kesir “ Tarih “
Muttaki el-Hindi “ Kenz’ul-‘Ummaal “
İbn’ul-Esir “ Usud’ul-Ğaabe “
İbin Hacer el-‘Askalani “ El-İsabe “
Mecliysi “ Bihar “ ...

(2) Seyyid Murtada “ Eş-Şafi “
Şeyh et-Tusi “ Et-Telhis “
Diyarbakri “ Tarih’ul-Hamiys “
Muhibeddin et-Tabari “ Riyad’un-Nadara “
Belazuri “ Ensab’ul-Eşraf “
Buhari “ Sahih “ olaya değinmiş.
Tirmizi “ Sahih “
İbn’ul-Esir “ Cami’ul-Usuul “
Ebu Davud “ Sunen “
Mecliysi “ Bihar “ ...

(3) Buhari “ Sahih “
Muslim “ Sahih “
Malik ibin Enes “ Muvatta “
Nesei “ Sahih “
Ebu Davud “ Sunen “

(4) İbin ‘Abdelbirr “ El-İstiy’aab “
Buhari “ Sahih “
Muslim “ Sahih “
Tirmizi “ Sahih “
İbn’ul-Esir “ Cami’ul-Usuul “

Hız.Abdullah’ta önceden aktardığım gibi Osman’dan Kuran hususunda dayak yemişti.Peygamber efendimiz Hz.Abdullah’ı övüyor Osman ise onu dövüyor !!! Herkes Hz.Abdullah ibin Mes’du un Kuran-ı Kerimi en iyi okuyanlardan ve bilenlerden biri olduğunu biliyordu, Osman’da bunu çok iyi biliyordu.Fakat Hz.Abdullah, Osman’ın gittiği yolu devamlı olarak sünnetin dışında olduğu için tenkit edenlerdendi.Zeyd ibin Sabit ise devallı olarak Osman’ın tarafını tutanlardandı.Zeyd ibin Sabit’in ayrı bir özelliği ise Hz.Ali’yi sevmemesi ve ona hiç bir zaman taraftar olmamasıdır.(1) Osman’ın en büyük hatalarından biri de akrabaları olan Emevilere halktan ziyade özel olarak dağıttığı yüzbinlerce paralar olmuştu.Peygamber efendimizin Medine’den kovmuş olduğu Mervan gibi fasıklara ve benzerlerine yüzbinlerce para hediye etmişti.(2)

---

(1) İbin ‘Abdelbirr “El-İstiy’aab”

Mecliyisi “Bihar” Kitabında bu durumu çok kitaptan aktarmıştır.

(2) İbin ‘Abdrabbih “‘Akd el-Ferid” ; İbin Kuteybe “El-Ma’aarif “ ; İbin Ebil-Hadid “Şerh” ; Vakidi “Mağazi” ; Seyyid Murtada “Eş-Şafi” ; Burhaneddin el-Halebi “Sire” ; Ebul-Fida “Tarih” ; Belazuri “Ensab’ul-Eşraf” ; Rağib el-İsfahani “El-Muhadarat” ; Ya’kubi “Tarih” ; Yefi’i “Miraatu Cenaan “ ; Ebu Mihnef “Tarih” ; Mes’udi “Muruc ez-Zehab” ; İbin Sa’d “Tabakaat” ; İbn’ul-Esir “Tarih” İbin Kesir “Tarih” ; Taberi “Tarih” ; Mecliyisi “Bihar” ...

Osman devletin paralarını akrabalarına dağıtmakla kalmamış aynı zamanda boş ve sahipsiz olan otlanma yerlerini akrabasının hayvanları için ihtisas etmişti.Bu otlanma yerlerine ancak kendisinin ve akrabalarının hayvanları otlanabilirdi.(1) Peygamber efendimiz ise boş ve sahipsiz yerlerin bütün müslümanların kullanabileceği ve istifade edebileceği şekilde serbest olması doğrultusunda beyan etmişti.(2) İslam dinine en büyük zararı veren Emevilerin para , mal ve mülk ile güçlenmelerini sağlayan Osman olmuştu.Emeviler Osman’ın onlara vermiş olduğu bu fırsat ile halifeliği bir saltanat olarak görmüşler ve Muaviye devrinde ve sonrasında bunu göstermişlerdi.Muaviye’nin hz.Ali’ye karşı savaşılabile gücüne sahip olmasında en büyük maddi katkısı Osman sağlamıştı.Muaviye devletin malını istediği şekilde harcıyabiliyordu.

Osman , Peygamber efendimizin sünnetini açık bir şekilde değiştirmekten de çekinmemişti.Peygamber efendimiz hac mevsiminde Mina yerined iki rekat namaz kıldırmıştı.Ebu Bekr ve Ömer’de iki rekat olarak kıldırmışlardı.Osman hepsine muhalif olarak dört rekat olarak kılmıştı.(3) Osman’ın büyük günahlarından biri de peygamber efendimizin vefatından sonra onun hanımlarından biri ile evlenmek istemesi olmuştur.Osman ve Talha ibin ‘Ubeydullah şöyle demişlerdi : **“ Muhammed biz öldükten sonra kadınlarımız ile evlenebiliyorda kendisi öldükten sonra ise biz onun kadınları ile neden evlenmeyelim !? Allah’a yemin olsun ki Muhammed öldükten sonra onun kadınlarını kendimize nikahlıyacağız !!!”** (4)

- (1) Vakidi “ Meğaazi “ ; İbin Ebil-Hadid “ Şerh “ ; Belazuri “ Ensab “ ; Burhaneddin el-Halebi “ Sire “ ; Seyyid Murtada “ Eş-Şafi “ ; Mecliyi “ Bihar’ul-Envar “ ...
- (2) Buhari “ Sahih “ ; Muhammed ibin İdris eş-Şafii “ El-Umm “ ; Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ; Ebu Davud “ Sunen “ ; İbin Mace “ Sunen “ ...
- (3) Buhari “ Sahih “ ; Muslim “ Sahih “ ; Nesei “ Sahih “ ; Ebu Davud “ Sunen “ İbn’ul-Esir “ Cami’ul-Usuul “ ve “ Tarih “ ; Daremi “ Sunen “ ...
- (4) Cemaleddin el-Hilli “Keşf el-Hakk” ; Hamiydi “El-Cem’u beyne es-Sahihayn” ; Suddi “Tefsir” Mecliyi “Bihar” ...

Osman ve Talha’nın bu ifadelerinden sonra haklarında iki ayet inmişti, biri şudur : **“ Allah’ın peygamberine eza etmeniz ve vefatından sonra zevcelerini (hanımlarını) nikahlamanız da size ebediyyen caiz (müsade edilmiş) değildir.Bu Allah’ın yanında pek büyük bir günahdır.”** (Ahzap suresi : 53) İkinci ayette şudur : **“ Allah ve Resulünü (elçisini) incitenlere Allah, dünyada ve ahirette lanet etmiş ve onlar için horlayıcı bir azap hazırlamıştır.”** (Ahzap suresi: 57)

Osman bayram namazlarında ve genel kılınan namazlarda irad edilen hutbenin yerini değiştirmişti.Peygamber efendimiz hutbesini devamlı olarak namazdan sonra irad ederdi, Osman ve Emeviler ise hutbeyi namazdan öncesine aldılar.(1)

---

(1) Tirmizi “Sunen”
Muslim “Sahih”
Buhari “Sahih”
Ebi Davud “Sunen”
Nesei “Sunen”
İbin Mace “Sunen”
Beyhaki “Sunen”
İbn’ul-Esir “Cami’ul-Usul”
Ahmed ibin Hanbel “Musned”
Malik ibin Enes “El-Muvatta”
Kuleyni “El-Kafi”
Şeyh Mufid “El-Mukni” “
Mecliysi “Bihar” ....

Osman’ın sünneti değıştirmesi ile kendisinden sonra gelen Emevilerin işine çok yaradı.Toplu namazlarda hz.Ali’yi sövebilmek için namazdan önce halkın onu sövmesini sağlamışlardı.Halk korkusundan tayin edilen imamın arkasında ancak toplu namazını kılabilirdi.Toplu namaza katılmayanlar dinden ve sünnetten ayrılmış olarak görülüyordu.Namaz gelenler hz.Ali’yi söverek, lanet ederek ancak namazlarını kılabiliyorlardı.Bu durum karşısında Aleviler (Şiiler) , hz.Ali taraftarları mağdur kalmışlardı.Hz.Ali’yi sövmek ve lanet etmek istemeyen Alevilerin bir kısmı toplu namazlara katılmamıştı.Alevilerin toplu namaza katılmadıklarını gören devlet adamları, onların dinin dışında olduklarını göstererek halkın tepkisini uyandırmışlardı.Halk, Emevi ve Abbasi devrinde iyice iki ana kutuba ayrılmıştı.

Osman sonunda o kadar fesad yapmıştı ki eshabın çoğunluğu ona karşı olmuştu.Eshabın çoğunluğu Osman'ın dinsiz, fasık , zalim , ahmak ve dirayetsiz olduğunu açık bir şekilde ifade ediyorlardı.(1)

Osman yoluna aynı şekilde devam ettiğinde onu şikayet etmek için Medine'ye Mısır ve Irak'tan heyetler gelir.Medine'de yaşayan halk ve eshabın çoğunluğu zaten Osman'ın icraatından şikayetçiydi.Osman'ın gidişatına en çok tepki gösterenler Ebu bekr'in kızı Aişe ve Talha ibin 'Ubeydullah olmuştu.Osman halkın ona karşı olan isteksizliklerini ve şikayetlerini baskılı bir şekilde gördüğünde gidişatını değiştireceğine dair halkın önünde söz verir.Müminlerin emiri Hz.Ali, halkı yatıştırıp Osman'a bir fırsat daha vermeleri için güven verir.Medine dışından gelen heyetler Hz.Ali'nin güvence vermesi ile yurtlarına geri dönerler.Mısır heyeti yurtlarına geri dönerken, yolları üzerinde Medine istikametinden Mısır'a doğru devenin üzerinde bir adamın hızlı yol aldığını fark ederler.Heyet o adamın telaşlı durumdan şüpheye düşüp onu durdururlar.

- (1) Belazuri “ Ensab’ul-Eşraf “ ; İbin Ebil-Hadid “ Şerh “ ; Seyyid Murtada “ Eş-Şafi “ ; İbin Kuteybe “ El-İmamatü ves-Siyase “ ; İbin ‘Abdrabbih “ ‘Akd el-Ferid “ ; Ebu Ferec el-İsfahani “ El-Ağaani “ ; Taberi “ Tarih “ ; İbn’ul-Esir “ Tarih “ ; İbin Hacer el- ‘Askalani “ El-İsaabe “ ; İbin Muzahim “ Kitabu Siffin “ ; İbin ‘Asakir “ Tarih “ ; Suyuti “ Tarih el-Hulafa “ ; İbin ‘Abdelbirr “ El-İstiy’aab “ ; İbin Kesir “ Tarih “ ; Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ; Mes’udi “ Muruc ez-Zeheb “ ; Diyarbekri “ Tarih el-Hamiys “ ; Vakidi “ Tarih “ ; Şeyh et-Tusi “ Amaal “ ; Ya’kubi “ Tarih “ ; Rağib el-İsfahani “ El-Muhadaraat “ ; İbin Haldun “ Tarih “ ; Burhaneddin el-Halebi “Sire” ; Şeyh Mufid “Mecaalis” ; İbin ‘Asem el-Kufi “Futuh” ; Demiri “Hayat el-Hayvaan” ; Mecliysi ”Bihar” ...

Adam durdurulduğu anda şüpheli hareketler yaptığında onun üzerine teftiş ederler.Adamın üzerinde Osman'dan Mısır valisine gönderilmiş bir mektup bulurlar.Bu mektupta, heyetin Mısır'a döndüğünde elleri , ayakları ve başlarının kesilmesi talimatı yer alıyordu.Heyet bu mektubu okuduktan sonra öfkeli bir şekilde Medine'ye geri döner.Tarihçilerin bir kısmı yazının Osman'a ait olduğunu bir kısmı ise Mervan'a ait olduğunu kitaplarına kaydetmişler.Fakat yazının altındaki mühürün Osman'a ait olduğu hakkında hiç bir tarihçinin ihtilafı yoktur.Bu mühür Osman'ın elindeki yüzük ile yapılmıştı.Mısır heyeti Medine'ye varıp olanları halka açıkladığında halkta öfkelenmiş ve ayaklanma başlamıştı.Osman bu ayaklanma neticesinde sarayında muhasara altında

kalır.Osman durumun ilerledikçe kötüye gittiğini gördüğünde valilerine haber yollayarak yardım ister.Şam valisi olan Muaviye, Osman'ın akrabası olduğu halde onun yardımına gelmez.Geri kalan valilerde Osman'ın imdadına gelmezler.Medine'de mevcut olan bütün eshab Osman'ın bu ayaklanmadan kurtulamayacağını iyi biliyorlardı.Ebu Bekr'in kızı Aişe durumun nereye varacağını bildiğinde hac etmek bahanesiyle Mekke'ye hareket eder. Osman muhasara altında kaldığında içecek suyu kalmamıştı.Hz.Ali , Osman'a su verilmesini sağlamıştı.Halk sonunda taşmış ve durdurulmaz bir hal almıştı.Osman'a son olarak halifelik makamını bırakıp saraydan çekilmesini istediklerinde Osman bu teklifi rededer.Bunu kabullenmeyen halk sarayın içine girerek Osman'ı orada öldürür.(1)

Osman hicretin 35. Yılında Medine'de eshabın arasında öldürülür.Cenazesi yerde üç gün toprağa verilmeden ortada terkedilir ve kimse onu defnetmek istemez.(2) Emeviler Osman'ın ortada duran cesedini üç gün sonra toprağa vermek istediklerinde halkın tepkisine maruz kalır.Osman'ın cenazesi müslümanların defnedildiği mezarlığa götürüldüğünde halk onun orada toprağa verilmesine razı olmadı.Osman'ın cenazesine taş atılır.Sonunda Osman'ın cenazesi halkın tuvalet olarak kullandığı bir bahçeye gömülür.(3) Osman'ın halifeliği takriben 12 yıl sürmüştü.Bu oniki yılın içinde cereyan eden önemli olayların akışını ancak muhtasar (kısaltılmış) olarak aktardım.

(1) Taberi “ Tarih “
İbn’ul-Esir “ Tarih “
İbin Kuteybe “ El-İmamatı ves-Siyase “
Belazuri “ Ensab’ul-Eşraf “
İbin Muzahim “ Kitabu Siffin “
Mes’udi “ Muruc ez-Zeheb “
İbin ‘Asakir “ Tarih “
Suyuti “ Tarih el-Hulefa “
İbin ‘Abdelbirr “ El-İstiy’aab “
Ebil-Fida “ Tarih “
İbin Haldun “ Tarih “
İbin ‘Abdrabbih “ ‘Akd-el Ferid “
Seyyid Murtada “ Eş-Şaafi “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Vakidi “ Tarih “
Şeyh et-Tusi “ Amaal “
Şeyh Mufid “ El Kaafiyetu fi ibtal tevbetil-hatia “
Mecliysi “ Bihar “ ....

(2) İbin ‘Abdelbirr “ El-İstiy’aab “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Taberi “ Tarih “
İbn’ul-Esir “ Tarih “
İbin ‘Asem el-Kufi “ El-Futuh “

Şeyh Mufid “ El-Kafiyetu ...”
Meclysi “ Bihar “
Radiyeddin el-Hilli “ ‘Aded el-kaviy “

(3) İbin ‘Abdelbirr “ El-İstiy’aab “
İbin’ul-Esir ” En-Nihaye “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Taberi “ Tarih “
İbin ‘Asem el-Kufi “ El-Futuh “
Meclysi “ Bihar “ .....

PEYGAMBER EFENDİMİZİN VASIYET ETTİĞİ HALİFE VE İMAM MÜMİNLERİN EMİRİ HZ. ALİ’YE BEY’AT EDİLMESİ

Hicretin 35. Yılında Medine’de halk hz.Ali’ye halife olarak bey’at eder.Eshabtan birkaçı hariç geri kalanların hepsi hz.Ali’yi halife olarak tebrik eder.Hz.Zubeyr ibin ‘Avvam ve Talha ibin ‘Ubeydullah eshabın içinde hz.Ali’nin halife olmasını en çok isteyenlerin başında geliyordu.Hz.Ali’nin

halifeliğine karşı çekimser kalanların başında Ömer'in oğlu Abdullah , Zeyd ibin Sabit ve Sa'd ibin Vakkas vardı.Hz.Ali'nin vasiyet edilen hak halife olduğunu iyi bildikleri halde ona bey'at etmek istemeyenleri Hz.Ali görüşlerinde serbest bırakmıştı.(1) Hz.Ali , halifelik makamına geldikten hemen sonra halkı toplayıp onlara ilk hitabını irad etmişti.Hz.Ali bu hutbesinde halkın ona vermiş olduğu halifelik yeminini hatırlattıktan sonra kendisinden önce bu makama gelenlerin haksız ve vasiyete ihanet ettiklerini hatırlattı.Hz.Ali , halkın artık refah ve huzur içinde nasıl yaşayabileceğine dair vasiyetlerde bulundu.İnsanların kendi aralarındaki haklarına ve tabiatın korunmasına kadar önemli olan bütün noktalara değindi.Hutbesinin sonunda şöyle buyurdu : **“ Zürriyetimin tertemiz olan küçük yaştakileri insanların içinde en halim olanlarıdır ; zürriyetimin içinde yaşça büyük olanları ise insanların en bilginleridir ! Biz Ehli Beytin bildikleri Allah'ın ilmindendir ve bizler O'nun hükmünü tatbik ederiz.Biz Ehli Beyt doğru sözü sahibinden aldık ve dinledik.Bize uyarsanız doğru yolu bulacaksınız ! Şayet bize uymazsanız , Allah sizleri bizimle helak edecektir ! Biz de hak bayrağı vardır , bu bayrağı takib eden kurtulur ve onu terkedenler ise boğulur ! Bizimle ancak müminlerin hakkı alınır ve bizimle ancak sizin boyunlarınızdan zillet giderilir ! Allah bizimle başlangıcı yaptı sizinle değil ve Allah bizimle bu işi sonuçlandıracak sizinle değil ! “** (2) Hz.Ali bu hutbesinin ardından ertesi günü halka devletin hazinesinden onlara düşen payı vermek için hazır olmalarını bildirdi.Ertesi gün eshabın hepsi paylarını almak için toplanmışlardı.Hz.Ali toplanan herkese eşit bir şekilde üçer Dinar (ozamanki para birimi) dağıttı.Ömer ve Osman'ın zamanında başkalarına nazaran fazla para almaya alışan eshabın bir kısmı Hz.Ali'nin bu eşitlik prensibinden dolayı alınırlar.Hz.Ali aynı zamanda Osman'ın devrinde onun tarafından haksız olarak yüzbinlerce hatta milyonlarca parayı devletin hazinesinden alanlardan geri istemişti.Hz.Ali adaletli bir şekilde dağılımı ayarlamak istediğinde eshabtan kalplerinde hastalık olanlar ona karşı muhalefet yapmaya başlarlar.(3)

(1) Taberi “ Tarih “
İbn'ul-Esir “ Tarih “
Belazuri “ Ensab'ul-Eşraf “
İbn Ebil-Hadid “ Şerh “
Şeyh Mufid “ El-Kaafiye ...”
Meclisi “ Bihar “ ....

(3) Ravendi “ El-Haraic “
İbin Şehraşub “ Menakib “
Kuleyni “ Usul el-Kafi “
Meclisi “ Bihar “ ...

(2) Seyyid Radiy “ El-Muhtar “
Şeyh Mufid “ El-İrşaad “
İbn Ebil-Hadid “ Şerh “
Cahiz “ Kitab el-Beyan vet-Tebyin “

Taberi “ Tarih “ kısmen nakletmiş.
Mecliyisi “ Bihar “ ...

(3) İbin Meysem “ Şerh el-Muhtar “
Seyyid Radiy “ El-Muhtar “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Ebil Kasım Ca’far ibin Muhammed el-İskafi “ El-Mi’yaar vel-Muvazene “
Ebu Osman el-Cahiz “ El-Beyaan vet-Tebyiin “
Şeyh et-Tusi “ Amaal “
Şeyh Mufid “ El-Kaafiye ...”

Hızlı Ali’ye eshab bey’at ettiğinde Ebu Bekr’in kızı Aişe Medine’de değildi.Hac bahanesi ile Mekke’de bulunuyordu.Nitekim Osman’ın öldürüleceğini kendisi iyi biliyordu.Aişe, Mekke’den Medine’ye geri dönerken yol üzerinde karşılaştığı bir adama şöyle demişti : “ **Ben Mekke’ye gittikten sonra Medine’de ne oldu ?!**” Adam, Osman’ın öldürüldüğünü anlattığında Aişe müteessir olduğunu göstererek şöyle sordu : “ **Osman’ın ölümünden sonra ne oldu ?!**” Adam dedi ki : “ **Osman öldürüldükten sonra halk Ali ibin Ebi Talib’e bey’at etti.**” Aişe bunu duyduğunda öfkelenerek şöyle dedi : “ **Keşke gökyüzü yeryüzüne düşseydide ben bu haberi duymasaydım ! Allah’a yemin olsun ki Osman mazlum olarak öldürüldü !!! Beni geri çeviriniz, Mekke’ye geri döneceğim**

!!!” Adam ona dedi ki : “ **Bizlere Osman’ın hakkında : Bu ahmak ihtiyarı öldürün, kendisi kafir olmuştur ! diyen Sen değil miydin !?”** (1) Aişe , hz.Ali’nin hakkı olan halifelik makamına gelmiş olmasına hiç sevinmemişti.Bu durumu değiştirmek içinde Mekke’ye geri döner.Medine’de Zubeyr ibin ‘Avvam ve Talha ibin ‘Ubeydullah valilik makamı onlara verilmedi diye hz.Ali’ye darılmışlardı.İkisi hz.Ali’ye vermiş oldukları bey’ati bozmak için karar verirler.İkisi haccı bahane ederek Mekke’ye gitmek için hz.Ali’den izin isterler.Hz.Ali onların içlerinde sakladıkları gayelerini iyi biliyordu.İkisinden ona vermiş oldukları halifelik yeminini ve ahdini bozmayacaklarına dair söz aldıktan sonra Mekke’ye gitmelerine izin verir.(2)

(1) Taberi “ Tarih “

İbn’ul-Esir “ Tarih “

Ebi Cafer Muhammed “ Kur’b el-İsnad “

İbin ‘Asem el-Kufi “ El-Futuh “

İrbili “ Keşful-Ğumme “

İbn’ul-Esir “ En-Nihaye “

İbin Ebil-Hadid “ Şerh “

Tabressi “ El-İhticaac “

Seyyid Murtada “ Eş-Şaafi “

Şeyh Mufid “ El-İhtisaas “

Ebu Mihnef “ Tarih “

Meclisi “ Bihar “ ...

(2) Taberi “ Tarih “

İbn’ul-Esir “ Tarih “

Şeyh et-Tusi “ Amaaal “

Şeyh Mufid “ El-Kafiye ...”

Ebu Osman el-Cahiz “ El-Beyaan vet-Tebyiin “

Ebul Kasım Ca’far ibin Muhammed el-İskaafi “ El-Mi’yaar ...”

İbin Ebil-Hadid “ Şerh “

Seyyid Radiy “ El-Muhtar “

Kemaleddin ibin Meysem “ Şerh el-Muhtar “

Ebu Mihnef “ Tarih “

Ali el-Medaini “ Kitabul-Cemel “

Meclisi “ Bihar “ ...

Talha ve Zubeyr Mekke’ye vardıklarında orada bulunan Aişe’yi hz.Ali’ye muhalefet etmek için davet ederler.Aişe zaten hz.Ali’nin halifeliğini istememişti ve bu sebepten oraya geri dönmüştü.Kendisi iyi biliyordu ki hz.Ali’ye ancak Mekke’den karşı çıkabilecek adam bulabilirdi.Nitekim hz.Ali İslam’ı korumak için çok sayıda Mekke’li meşhur savaşçıları öldürmüştü.İşte bu kişilerin akrabaları orada hz.Ali’den intikam alabilmek için hazırды.Mekke’de bulunan peygamber efendimizin hanımlarından hz.Umm Selem’e , Aişe’nin hz.Ali’ye karşı ne yapmak istediğini duyduğunda ona hatırlatmada bulunur.Hz.Umm Selem’e , peygamber efendimizin hanımlarıyla ilgili hz.Ali’ye vermiş olduğu yetkiyi hatırlatır ve hz.Ali’nin ona itaat edilmesi gereken hak halife olduğunu

bildirir.Hz.Umm Selem'e Aişe'ye Kuran'da ve hadislerde kadınların erkeklerin arasında savaşlara katılmamaları için mevcut olan tenbihleri hatırlatır.Peygamber efendimizin hanımlarına yönelik Hz.Ali'ye itaat etmeleri gerektiği vasiyetini bir daha Aişe'ye hatırlatır.(1)

(1) Tabaressi "El-İhticaac"
Seyyid Murtada "Eş-Şafi"
İbin Ebil-Hadid "Şerh"
Şeyh Saduk "Ma'aani el-Ahbar"
Ebu Mihnef "Tarih"
İbin Kuteybe "Ğariyb el-Hadis"
Ahmed ibin Ebi Tahir "Belaagat en-Nisa"
Zamahşeri "El-Faik fi ğariyb el-Hadiys"
İbn'ul-Esir "En-Nihaye"
Şeyh Mufid "El-İhtisaas"
Ahmed ibin 'Asem el-Kufi "Futuh"
Hişşam ibin Muhammed el-Kelbi "Cemel"
Mecliysi "Bihar" ...

Müminlerin annesi Hz.Umm Seleme'nin bütün nasihatlarına ve hatırlatmasına rağmen Aişe devesine binip Talha ve Zubeyr'in ordusuna katılır.Üçü Hz.Ali'yi vurabilmek için savaş sahası olarak Basra'yı en uygun olarak görürler.Basra'da onlara yardımcı bulabileceklerini iyi biliyorlardı.Talha, Zubeyr ve Aişe bulabildikleri kalpleri kör, cahil ve münafıklar ile bir ordu kurarak Basra'ya Mekke'den hareket ederler.Peygamber efendimiz ise şöyle buyurmuştu : **"Ali'ye karşı savaşan bana karşı savaşmış olur !!!"** (1) Peygamber efendimiz hayatında hanımlarının savaşlara katılmamaları için vasiyette bulunmuş ve bunu özellikle Aişe'ye hitaben söylemişti.(2) Aişe bütün bu apaçık vasiyet ve yasaklara rağmen devesine binip Hz.Ali'ye karşı savaşmaya adam toplayıp

gitmişti.Kendisinin ümmeti birleştirmek ve Osman'ın dökülen kanının hesabını sormak için savaşmak istediğini söylüyordu.Aişe'nin Osman'ın öldürülüşünde en az onu öldürenler kadar suçlu olduğunu bütün muteber tarihçiler beyan etmişlerdir.Aişe kendisi halkı Osman'a karşı ayaklandırıp Mekke'ye hac bahanesiyle gitmişti.Ümmeti birleştirme konusunda Aişe'nin önderlik veya başkanlık yapması zaten yerinde değildir.Aişe'nin Cemel (deve) savaşının önderliğini yapmaya girişmesi ile savaşa katılıp katılmayacaklarını bilmeyen aklı selim müslümanların uyanmasına ve doğru yolu seçmelerine sebep olmuştu.Bir ordunun başında bir kadının bulunmasıyla o savaştan bir hayır gelmeyeceğini anlayan aklı selim müslümanlar Hz.Ali'nin ordusuna katılmışlardı.Peygamber efendimizin hayatında İran kralı öldüğünde onun yerine kızını tahta getirmişlerdi.

- (1) Tirmizi “Sahih” ; İbin Maace “Sunen” ; Hakim “Mustedrik” ; İbn’ul-Esir “Usud’ul-Ğaabe” ; İbin Hubban “Sahih” ; Ahmed ibin Hanbel “Musned” ; Tabarani “Mu’cim” ; Suyuti “Durrel-Mensur” ; Hatib el-Bağdaadi “Tarih” ; Sa’alebi “Tefsir” ; Taberi “Tarih” ; İbin Şehraaşub “Menakib” ; Kuleyni “El-Kaafi” ; Furat ibin İbrahim “Tefsir” ; Şeyh Mufid “El-Kafiye ...” ; Mecliysi “Bihar” ....
- (2) Hakim “Mustedrek” ; Nu’aym ibin Hammaad “El-Fiten” ; Taberi “Tarih” ; Askalani “Feth’ul-Baari ...” ; Ahmed ibin Hanbel “Musned” ; Ebu Ya’la “Musned” ; Bezzar “Musned” ; İbin Hubban “Sahih” ; İbin Hacer el-Askalani “El-İsaabe” ; Heysemi “Mecma’uz-Zevaid” ; Muttaki el-Hindi “Kenz” ; Tabarani “Mu’cim” ; İbin ‘Abdelberr “El-İstiy’aab” ; İbin Kuteybe “El-İmaametü ves-Siyase” ; İbin Marduveyh “El-Fadail” ; İbin ‘Asem el-Kufi “Futuh” ; El-Maverdi “A’laam en-Nubuvve” ; Balazuri “Ensab” ; Şeyh Saduk “Ma’aani el-Ahbar” ; Şeyh Mufid “El-Kafiye” ; Ravendi “El-Haraic” ; Tabressi “El-Ihticaac” ; ‘Ayyaşi “Tefsir” ; Mecliysi “Bihar” ...

Peygamber efendimiz bunu haber aldığıında şöyle buyurmuştu : “ **Bir toplum kendi idaresini bir kadına teslim ederse o toplum asla kurtuluşa (zafere) ulaşamaz !!!**” (1) İşte bu hadisi hatırlayan aklı selim müslümanlar Aişe'nin tarafının doğru olmadığını anlamışlar ve Hz.Ali'in ordusuna katılmışlardı.

- (1) Buhari “Sahih”
Tirmizi “Sunen”
Nesai “Sunen”
Hakim “Mustedrek”
Mecliysi “Bihar” ...

Peygamber efendimiz kendisinden sonra ihtilafların ümmeti içinde gerçekleşeceğini iyi biliyordu.Bu sebepten özellikle hanımlarının evlerinde oturup herhangi bir harekete katılmamalarını vasiyet etmişti.Bunun hanımları için daha hayırlı olacağını beyan etmişti.(1) Şanı yüce olan Allah Kuran-ı Kerim'in Ahzab suresinde peygamber efendimizin hanımlarına hitaben apaçık vasiyetler ve öğütler vermiştir.Kendilerinin evlerinde oturmalarını ve herhangi bir kadın gibi toplumda hareket etmemelerini emretmiştir.Nitekim kendileri ümmete iyi bir örnek olmalıydılar.Aişe bütün bu beyanlara rağmen hz.Ali'ye karşı savaşmak istemesinde başka nedenler olmalı.Bu nedenleri iki noktadan ibaret olarak görmekteyim.Birincisi, hz.Ali hak halifedir ve Aişe'nin babası Ebu Bekr halifeliği ondan gasbetmişti.Bu sebepten Aişe devamlı olarak hz.Ali'ye

karşı olmuştu.İkincisi ise peygamber efendimizin hayatında Aişe onunla beraber bir yolculuğa çıkmıştı.Bu yolculuk esnasında “ **ifk**” olayı olarak bilinen bir hadise olmuştu.Bu hadisede Aişe itham altında bırakılmıştı.Peygamber efendimiz bu olayı çözmesi için hz.Ali’yi görevlendirmişti.Hz.Ali gereken araştırmayı yaptıktan sonra peygamber efendimize şöyle demişti : “ **Ey Allah’ın elçisi ! Aişe , suçlandığı davada hatalı değildir ! Fakat canını bu kadar üzmesine lüzum yok ! İstersen Aişe’yi bırakırsın ondan başka kadın mı yok !?** “ Bu olayı çok sayıda tarihçi ve tefsir ehli zikretmişlerdir.Aişe bu araştırma esnasında babasının evinde kalmıştı.Hz.Ali’nin peygamber efendimize söylediği sözler kulağına geldiğinde ona karşı daha da düşman oldu.Aişe’nin Ehli Beyte karşı göstermiş olduğu kıskançlık çok örnekleriyle tarih, hadis ve tefsir kitaplarında mevcuttur.Bütün bu sebeplere rağmen Aişe’nin hz.Ali’ye karşı olması onu hiç bir zaman temize çıkaramaz.Nitekim peygamber efendimiz şöyle buyurmuş : “ **Ali’yi ancak mümin olan sever ve ancak münafık olan sevmez !!!**” (2)

- (1) İbin Sa’d “ Tabakaat “; İbn’ul-Esir “ Usud’ul-Ğaabe “ ; Hatib el-Bağdaadi “ Tarih “ ; İbin Hacer “ Tehzib et-Tehzib “ ; Tabarani “ Mu’cim “ ; Ebu Ya’la “ Musned “ ; Heysemi “ Mecma’uz-Zevaid “ ; Mecliysi “ Bihar “ ....
- (2) Muslim “ Sahih “ ; Tirmizi “ Sahih “ ; Nesei “ Sahih “ ve “ Hasais “ ; İbin Hubban “ Sahih “ ; Humeydi “ El cam’u beyn es- Sahihayn “ ; İbin Maace “ Sunen “ ; Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ; Hakim “ Mustedrek “ ; Tabarani “ Mu’cim “ ; Ebu Nu’aym el-İsfahani “ Hilye “ ; Muttaki el-Hindi “ Kenz “ ; Heysemi “ Mecma’uz-Zevaid “ ; Mecliysi “ Bihar “ ...

Aişe ve adamlarının hz.Ali’yi hak halife olarak bildikleri halde ona karşı savaşmak istemeleri onları şüpheli bir durumun içinde bırakmaya yeterlidir.Hz.Ali hiç bir zaman hatalı bir karar veya hüküm yürütmemişti.Kendisi devamlı olarak hak üzerindeydi.Bunu peygamber efendimizin şu hadisi doğrulamaktadır, buyurdu ki : “ **Ali hak ile beraberdir ve hak ta Ali ile beraberdir !!!**” (1) Bu durumda Aişe ve adamlarının hakka karşı savaşışıkları sabit oluyor.

(1) Tirmizi “Sunen”
Hakim “Mustedrek”

Fahreddin er-Razi “Tefsir”
Hatib el-Bağdadi “Tarih”
Bezzar “Musned”
İbin Marduveyh “Menakib”
İbin Kuteybe “El-İmamatu ves-Siyase”
Zamahşeri “Rebi’ul-Ebrar”
Havarezmi “Menakib”
Şeyh’ul-İslam el-Hammaveyyi “Feraid es-Samatayn”
Deylemi “Firdevs”
Tabarani “Mu’cim”
Ebu Ya’la “Musned”
Sa’id ibin Mansur “Musned”
Heysemi “Mecma’u ez-Zevaid”
Muttaki el-Hindi “Kenz”
Mecliysi “Bihar” ...

Talha ibin ‘Ubeydullah , hz.Ali’ye ilk beyat edenlerdendi.Beyat eden söz vermiş olur, şanı yüce olan Allah şöyle buyurmuş : “ **Verdiğiniz sözü de yerine getirin.Çünkü verilen söz, sorumluluğu gerektirir.**” (İsra suresi : 34) “ **Her kim sözünü yerine getirir ve kötülükten sakınırsa , bilsin ki Allah sakınanları sever.**” (Al-i İmran suresi 76) “ **Allah’a karşı verdikleri sözü ve yeminlerini az bir bedelle değiştirenlere gelince, işte bunların ahirette bir payı yoktur.Kıyamet günü Allah onlarla konuşmayacak, onlara bakmayacak ve onları temize çıkarmayacaktır.Onlar için acı bir azap vardır.**” (Al-i İmran : 77) Şanı yüce olan Allah iyi ve doğru insanı tarif ederken şöyle buyurmuş : “ **...ve antlaşma yaptığı zaman sözlerini yerine getirir...**” (Bakara suresi : 177) Şanı yüce olan Allah müminleri tanıtırken

şöyle buyurmuş : “ **Yine onlar (o müminler) ki, emanetlerine ve ahidlerine riayet ederler .” (Muminun suresi : 8)** Şanı yüce olan Allah, iyi insanların, iman edenlerin devamlı olarak verdikleri sözü yerine getirmeleri için Kuran-ı kerim’in çok ayetinde işaret buyurmuştur.Peygamber efendimiz de inanan kişilerin ahidlerine sadık kalmaları için vasiyette bulunmuştur.Müslümanlığın esası doğru söze dayanır.Peygamber efendimiz ile beraber yaşadıkları halde bütün bu gerçekleri ardlarına atmış olan eshabı temize çıkarmak mümkün değildir.Peygamber efendimiz şöyle buyurdu : “ **Ey Ali ! Sen, ahidlerini (verdikleri sözü) bozanlara ; doğru yoldan sapanlara ve dinden çıkanlara karşı savaşacaksın !!!**” (1) Tarih ve hadis kitaplarında hz.Ali’nin onlara karşı savaşaacağı bu üç toplumun kimliği bellidir.Vermiş oldukları ahidlerini bozanlar Talha ibin Ubeydullah ve adamlarıdır.Bu ordunun başında da Aişe vardı.Doğru yoldan sapanlar ise Muaviye ve adamlarıdır.Kendileri hak imam ve halife olan hz.Ali’ye karşı çıkmışlardı.Dinden çıkanlar ise Haricilerdir ki, kendileri önce hz.Ali’nin tarafında savaşımlar ve sonra onu savaşın en önemli yerinde yalnız bırakanlardı.Bu Haricilerin durumunu ileride göreceğiz.

- (1) Hakim “ Mustedrek “ ; Hatib el-Bağdaadi “ Tarih “ ; Deylemi “ Firdevs “ ; İbn’ul-Esir “ Usud’ul-Gaabe “ ; Muttaki el-Hindi “ Kenz “ ; Tabari “ Tarih “ ; Suyuti “ Durrel-Mensur “ ; Bezzar “ Musned “ ; Ebu Ya’la “ Musned “ ; İbin ‘Asakir “ Tarih “ ; İbin ‘Adeyy “ El-Kamil “ ; İbin Munde “ Ğaraib Şu’be “ ; Ebu Nu’aym el-İsfahani “ El-Hucce “ ; Tabarani “ Mu’cim “ ; Heysemi “ Mecma’uz-Zevaaid “ ; İbin Kesir “Tarih” ; İbin Hubban “Sahih” ; İbin ‘Abdelberr “El-İstiy’ab” ; İbin Marduveyh “Menakib” ; Muhibeddin et-Tabari “Riyad’un-Nadara” ; Şeyh Tusi “ Amaal “ ; İbin Batrik“ Kitab el-Ğumde “ ; Şeyh Saduk “ ‘Uyun ahbar er-Rida “ ; Es-Saffar “ Basairu ed-Derecaat “ ; İbin Şehraaşub “ Menakib “ ; İrbili “ Keşf el-Ğumme “ ; İbin Ebil-Hadid “ Şerh “ ; Seyyid Radiy “ Şerh el-Muhtar “ ; Allame el-Kerraci “ Kenz’ul-Fevaid “ ; Seyyid ibin Taavus “ Et-Taraaif “ ; Mecliysi “ Bihar “ ....

CEMEL SAVAŞI VE AHDİ BOZANLAR

Talha, Zubeyr ve Aişe Basra’ya vardıklarında Hz.Ali tarafından tayin edilen hz.Osman ibin Huneyf vardı.Hz.Ali, Talha, Zubeyr ve Aişe’nin Basra’ya doğru hareket ettiklerini haber aldığıında kendisi de ordusu ile Basra’ya gider.Talha ve adamları hz.Ali Basra’ya varmadan önce şehrin etrafına yerleşmişlerdi.Aişe ve askerler Basra şehrine girerek orada mevcut olan hz.Ali’nin valisini ve adamlarını şehri onlara teslim etmesi için baskıda bulunurlar.Vali hz.Osman ibin Huneyf Aişe’nin teklifini redederek, kendisinin hak halife olan hz.Ali’nin

emirlerine göre hareket etme durumunda olduğunu belirtir. Aişe ve ona ait olan askerler bu red cevabı aldıklarında Hz. Osman ibin Huneyf'in sadık adamlarına karşı mescidin içinde ve etrafında katliamda bulunurlar. Hz. Osman ibin Huneyf'in sakalını ve kaşlarını yolarak ona işkence ederler. (1) Hz. Ali, Aişe ve askerlerinin yaptıklarını haber aldığı anda üzülmüş ve onlara teesüf etmişti. Hz. Ali askerlerine hitab ederek, Talha ve Zübeyr'in kendi kadınlarını evlerinde bırakarak Aişe ile savaşa geldiklerini ve ikisinin zalim olduklarını bildirir. (2) Hz. Ali hutbesinde şöyle devam buyurdu : “ **Osman ibin ‘Affan’ın (üçüncü halifenin) kanının intikamını talep eden Talha , Osman’a karşı halkı kışkırtan ve ona en sert olanıydı ! Kendisi şimdi Osman’ın kanını talep etmek için geldiğini söylüyor. Talha ancak üç guruptan birine mensub olabilir ; birincisi : Osman’ın (üçüncü halifenin) zalim olduğunu kabul edip ona karşı ayaklananlardan ; ikincisi : Osman’ın mazlum olarak öldürüldüğünü kabul edip o zaman ona karşı ayaklanana karşı savaşılanlardan veya her iki durumdan şüphe içinde kalıp evinin köşesinde oturanlardan ! Ne acayiptir ki, Talha bu üç guruptan hiç birine mensup olmadı. Şimdi ise hak halife olduğumu bildiği halde ve daha önemlisi bana halife olarak ilk rızasını gösterdiği halde, bana karşı savaş açıyor !!!**” Hz. Ali ellerini havaya kaldırarak Talha’ya bedduada bulunur (2)

(1) Taberi “ Tarih “ ; İbn’ul-Esir “ Tarih “ ; Şeyh Mufid “ El-Kafiye ...” ; İbn ‘Asem el-Kufi “ El-Futuh “ ; Belazuri “ Ensab’ul-Eşraaf “ ; Vakidi “ Mağaazi “ ; Meclisi “ Bihar “ ...

(2) Suleym ibin Kays “ Kitab Suleym “
Meclisi “ Bihar “ ...

İrak’ta, Kufe şehrinin valisi olan Ebu Musa el-Aş’ari de halkın Hz. Ali tarafına katılmamaları için vaaz ve tenbihte bulunur. Hz. Ali, Ebu Musa’nın ona karşı itaatsiz davrandığını haber aldığı anda onu ağır bir şekilde tenkid eder ve yanına seçkin eshabından bir gurubu gönderir. Hz. Ali’nin gönderdiği heyet Kufe’ye vardığında halkı Hz. Ali’nin itaatine çağırır ve Ebu Musa’yı ağır bir şekilde tenkid ederler. Ebu Musa eshabın ileri gelenlerinden olmasına rağmen Hz. Ali’ye itaat etmekten çekinmiş ve onun bedduasına düşmüştü. Bu savaşa Cemel isminin verilmesindeki sebep Aişe’nin bir deveye binmesinden kaynaklanıyor. Cemel kelimesinin türkçe anlamı deve dir. Aişe’nin askerinin arasında ve önünde bir

bayrak gibi durması için büyük ve yüksek bir deveye bindirilmişti.Aişe bu devenin üzerinde askerlere önderlik yapmıştı.(1)

(1) İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Seyyid Radiy “ El-Muhtar “
Belazuri “ Ensab’ul-Eşraaf “
İbin Şehraaşub “ Menakib “
Mecliyi “ Bihar “ ...

Hız.Ali Basra’ya vardığında orada karşılaştığı manzara onu üzmüştü.Nitekim Aişe ve askerleri müslümanların en hayırlıları olarak bilinen çok sayıda kişiyi öldürmüşlerdi.Bu öldürdükleri salih insanların tek suçu hız.Ali’yi sevmek ve ona bağlı olmaktı.Hız.Ali Basra’nın içinde insanlara hitaben yaptığı konuşmasında Aişe’yi ve adamlarını ağır bir şekilde zemederek ve halkı onlara karşı savaşmak için davet eder.Hız.Ali savaşa başlamadan önce Aişe ve adamlarına nasihatlerde bulunur ve itaatine davet eder.Aişe ve adamları savaş için ısrarlı olduklarında hız.Ali

askerlerine hitaben şöyle buyurdu: “ **İçinizden hanginiz bu karşımızda duran toplumu Kuran’a davet edecek ?! Bunu yapacak kişi iyi bilsin ki bu davetinden dolayı karşı taraf kendisini öldüreceklerdir !!!**” Askerlerden biri bu şartı kabul ederek sağ eline Kuran’ı alıp Aişe ve adamlarına doğru gider.Onların önünde durup Kuran-ı Kerime davet ettiğinde sağ elini kılıç ile vurup keserler.Adam yere düşen Kuran’ı sol eliyle tutup Aişe ve askerlerini bir daha Kuran’a davet eder.Onlar bu davete adamın sol eline keserek cevap verirler.Adam yere düşen Kuran-ı Kerimi dişleri arasında tuttuğunda başını kesip öldürürler.(1) Hz.Ali ve askerleri olanları seyrediyordu.Adam öldürüldüğünde hz.Ali askerlerine hitaben karşı tarafın savaşa başlamasını beklemelerini tenbih eder.Aişe’nin askerleri oklarla hz.Ali’nin askerleri üzerine saldırıp onlardan birkaçını öldürdüklerinde hz.Ali askerlerine hitaben şöyle buyurdu : “ **Ey Allah’ım ! Ben onları hakka davet edip inzarda bulundum, Sen benim ve onların üzerine şahid ol !!!**”(2)

(1) İbin Şehraaşub “ Menakib “
Meclisi “ Bihar “ ...

(2) Şeyh Mufid “ Amaal “
Kutbeddin er-Ravandi “ Haraaic “
Meclisi “ Bihar “
İbin Şehraaşub “ Menakib “

Hız.Ali savaşa başlamadan önce iki saffın ortasına giderek Aişe’nin askerleri içinde olan Zubeyr ibin ‘Avvam’ı ortaya çıkması için çağırır.Zubeyr , hz.Ali’nin çağrısına icabet edip onun yanına yaklaşır.Hız.Ali, Zubeyr’e peygamber efendimizin ona söylemiş olduğu hadisi hatırlatır.Peygamber efendimiz hayatında Zubeyr’i ve hz.Ali’yi beraber gördüğünde şöyle buyurmuştu: “ **Ey Zubeyr ! Ali’yi seviyor musun ?**” Zubeyr dedi ki : “ **Ali’yi nasıl sevmeyeyim ki , ikimizin arasında öyle bağlar vardır ki benimle başkaları arasında böyle bir**

bağ yoktur !” Peygamber efendimiz bunları duyduğunda şöyle buyurdu :
“ Ey Zubeyr ! Bir zaman gelecek ki sen, Ali’ye karşı zalim olduğun halde savaşıyorsun !!!” Hz.Zubeyr bu hadisi hz.Ali’den duyduğunda ona karşı hatalı olduğunu anlar ve kendi askerlerine hitab ederek hepsini hz.Ali’nin itaatine çağırır.Hz.Zubeyr savaş alanını terk edip oradan ayrılır.(1)

(1) İbin Marduveyh “ Fadail “
Ebu Nu’aym el-İsfahani “ Hilvet’ul-Evliya “
Hakim “ Mustedrek “
Zehabi “Talhis”
Tabari “Tarih”
Ebul-Ferec el-İsfahani “El-Ağani”
İbin ‘Abdrabbih “Akd-ul Feriyd”
Mes’udi “Muruc ez-Zehab”
İbn’ul-Esir “ Usud’ul-Ğaabe “ ve “Tarih”
Kadı İyad “Eş-Şefa”
Suyuti “Hasais”
Nureddin el-Halabi “Sire”
İbin ‘Abdelberr “ El-İstiy’aab “
İbin Hacer el-‘Askalani “ El-İsaabe “
Ebu Ya’la “ Musned “
Beyhaki “ Delail en-Nubuvve “
İbin ‘Asakir “ Tarih “
İbin Kuteybe “ El-İmamatu ves-Siyase
Muttaki el-Hindi “ Kenz “
İrbili “ Keşf el-Ğumme “
Tabressi “ El-İhticaac “
Meclisi “ Bihar “ ...

Hz.Ali savaşa başlamadan önce Aişe ve askerlerine hitaben onların bu tutumları ile dinden çıkıp kafir olacaklarını beyan eder.(1) Hz.Ali , Aişe’yi ve askerlerini ısrarlı bir şekilde dine davet ettiği halde onlar her defasında bunu redederler.Bu savaşın sonunda ise onbinlerce müslüman ölmüştü.(2) Elbette bu durum İslam dinine sığamazdı.Müslüman olduklarını söyleyen insanlar onların üzerine halife ve imam olan hz.Ali’ye karşı itaatsiz ve düşman kesilmişlerdi.Savaş hz.Ali ve

askerlerinin zaferi ile sonuçlanır.Hz.Ali askerlerine hitaben şöyle buyurur : **“ Yerde yaralı olarak serilmiş olanlara , önünüzden kaçanlara ve herhangi bir evin içine girip sığınanlara ilişmeyin !!!Her kim teslim olduğunu ifade ederse bunu ondan kabul edin !!! “** Hz.Ali, devesinin korumalığında yere serili olan Aişe'nin yanına gidip şöyle buyurdu : **“ Ey Aişe ! Allah'ın peygamberi sana bunu mu emretmişti !? “ (3)**

Müminlerin emiri Hz.Ali savaştan üç gün sonra Basra'da bütün halkı davet ederek onlara hitabta bulundu.Basra ve halkı için gelecekleri hususunda çok anlamlı ve geniş haberler verdi.Hz.Ali'yi dinleyenlerden biri ayağa kalkıp şöyle dedi : **“ Ey müminlerin emiri ! Bana cemaat ehlini ve ayrımcı olan toplumu , değiştiren toplumu ve buna karşılık sünnete uyan toplumu tarif edermisin ?”** Müminlerin emiri Hz.Ali o adama hitaben şöyle buyurdu : **“ Madem ki bana bunu sordun, cevabımı iyi anla ve benden sonra da hiç kimseye bunu sorma ! Cemaat ehli , sayıları az olmalarına rağmen ,benim ve bana uyan taraftarlarımdır ! Bunun böyle olması Allah ve peygamberi tarafından hak olarak bildirilmiştir ! Ayrımcı toplum ise bana ve bana uyanlara karşı muhalif olanlardır ki sayıları çoktur ! Sünnet ehli onlarıdır ki, kendileri Allah'ın ve peygamberinin göstermiş olduğu yola uyanlardır, sayıları az da olsa ! Değiştiren toplum ise , Allah'ın emrine, kitabına (Kuran'a) ve peygamberine karşı muhalefet edip kendi görüşlerine göre hareket edenlerdir ki sayıları çoktur !Bu toplumun birinci kısmı geride kalmıştır, geçmiştir.Şimdiye kadar kalan kısmı ise Allah'ın emri ile bu dünyanın üzerinden dökülüp süpürülecektir !!!”** Halkın arasında bulunan Hz.Ammar ibin Yasir, Hz.Ali sözünü bitirdikten sonra ayağa kalkıp şöyle buyurdu : **“ Ey insanlar ! Allah'a yemin olsun ki şayet Ali'ye uyup ona itaat ederseniz, peygamberinizin yolundan bir kıl kadar şaşmayacaksınız ! Bu size dediğim neden doğru olmasın ki peygamber Ali'ye Harun'un minhacı üzerine bütün ilimleri öğretmişti ! Ve Ali'ye hitaben şöyle buyurmuştu : Sen benden Harun'un Musa'ya olan menzilindesin tek farkla ki benden sonra peygamber yoktur ! Bu fazilet Allah'ın peygamberine vermiş olduğu ikramdan dolayı Ali'ye verilmiştir ! Allah bu fazileti Ali'den başka birine vermemiştir !!!” (4)**

(1) Şeyh Mufid “ Amaal “
‘Ayyaşi “ Tefsir “
Seyyid Haşim Bahrani “ Tefsir “

(3) İbin Şehraaşub “ Menakib “
Kuleyni “ El-Kaafi “
Nu'mani “ Kitab'ul-Ğaybe “

İrbili “ Keşf el-Ğumme “
Furat ibin İbrahim el-Kufi “ Tefsir “
Haskani “ Şevahid et-Tenzil “
Tabressi “ El-İhticaac “
Şeyh Saduk “ ‘Uyun ahbar er-Rida “
İbin Şehraaşub “ Menakib “
Kuleyni “ El-Kaafi “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Nasır ibin Muzahim “ Kitabu Siffin “
Şeyh et-Tusi “ Amaal “
Suleym ibin Kays “ Kitabu Suleym “
Mecliysi “ Bihar “ ...

(2) Ebu Muhnif “ Tarih “
İrbili “ Keşf e-Ğumme “
Seyyid Radiy “ Muhtar “
Ali ibin Sedideddin Yusuf el-Hilli “Adad el-Kaviye “
Mecliysi “ Bihar “ ...

Mecliysi “ Bihar “ ...

(4) Tabressi “ El-İhticaac “
Suyuti “ El-Cam’u el-Cevami’ “
Muttaki el-Hindi “ Kenz “
İbin Heysem “ Şerh el-Muhtar “
Mecliysi “ Bihar “ ...

Savaştan sonra Hz.Ali, esir düşen Aişe’ye karşı hiç bir kötü muamelede bulunmadı.Aişe ise Hz.Ali’nin bu tutuma rağmen Basra ve Medine’de halkı Hz.Ali’ye karşı kışkırtmaya devam etti.Aişe her fırsatta Hz.Ali’ye olan düşmanlığını ifade ediyordu.(1) Hz.Ali’ye düşman olan Muaviye, Şam’da vali olduğu yerden Aişe’nin yaptığı kışkırtmalardan yararlanmıştı.Muaviye Şam’da Hz.Ali’ye karşı adamlarını hazırlama imkanına daha kolay sahip olmuştu.Müslümanlar büyük bir fitnenin içine düşmüşlerdi.Aişe bu fitnelerden biriydi.Şamı yüce olan Allah ümmetin O’na mı yoksa Aişe’ye mi itaat

edeceklerini bu savaşıla sınıamıştır.Hak halife ve imam olan Hz.Ali'yi kabul etmemeleri ümmet için büyük bir felaket oluşturmıştu.Peygamber efendimiz veda haccında ümmetinin kendisinden sonra kafirler gibi birbirinin boyunlarını kesmemesi için vasiyet etmişti.Peygamber efendimiz ümmetin fitnelerden kurtulabilmesi için kime tutunması gerektiğini de apaçık bir şekilde ifade etmişti.Hz.Ali'nin her zaman hakkı temsil edeceğine dair peygamber efendimiz eshabına vasiyet etmişti.Peygamber efendimiz eshabı arasında iken onlara hitaben şöyle buyurmuştu : “ **Benim Kuran'ın inişi için savaştığım gibi benden sonra içinizden biriniz Kuran'ın tevili için savaşacaktır !**” Eshab sordular ki : “ **Ey Allah'ın elçisi ! Kuran'ın tevili için savaşacak kişi kim dir ?**” Peygamber efendimiz ayak kabılarını tamir eden Hz.Ali'ye işaret ederek buyurdu ki : “ **Benden sonra Kuran'ın tevili için savaşacak kişi ayak kabılarını tamir edendir !**” (2) Eshab bunu duyduklarında Hz.Ali'nin yanına giderek onu tebrik etmişlerdi.

(1) Şeyh et-Tusi “ Amaal “
Vakidi “ Meğazi “
Tabressi “ El-İhticaac “
Meclisi “ Bihar “
Keşşi “ Ricaal “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Şeyh mufid “ El-Kafiye ...”
Muhammed ibin İshak “ Tarih “

(2) Nesei “ Hasais “ ;Hakim “ Mustedrek “ ; Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ;
Ebu Nu'aym el-İsfahani “ Hilyet'ul-Evliya “ ; İbn'ul-Esir “ Usud'ul-Ğaabe “ ;
İbin Hacer el-Askalani “ El-İsaabe “ ; Darekutni “ El-Efraad “ ; Tirmizi “
Sahih “ ; İbin 'Abdelberr “ El-İstiy'aab “ ; Beyhaki “ Şu'b el-İmaan “ ; Ebu
Ya'la “ Musned “ ; Sa'id ibin Mansur “ Musned “ ; İbin Hubban el-Busti “
Sahih “ ; İbin 'Asakir “ Tarih “ ; Tabarani “ Mu'cim “ ; Kuleyni “ Usul el-
Kaafi “ ; Şeyh et-Tusi “ Amaal “ ; Şeyh Mufid “ El-İrşaad “ ; İbin Ebil-Hadid “
Şerh “ ; Meclisi “ Bihar “ .....

Peygamber efendimiz veda haccında hazır olan eshabına : “ **Sakin benden sonra kafirler gibi birbirinizin boyunlarını kesmeyiniz ! Bunu yaptığımız anda size karşı hak ile savaşanların arasında ben olacağım !!!**” Peygamber efendimiz bunu buyurduğunda sanki arkasından biri ona bir şey söyledi gibi arkasına baktıktan sonra şöyle devam buyurdu : “ **Size karşı ben veya Ali savaşacağız !!!**”(1) Peygamber efendimiz eshabına apaçık bir şekilde Hz.Ali'nin hak tarafı olduğunu beyan ederek hepsinin ona bağlanmasını istemiştir.İhtilaflar

koptuğunda herkes Hz.Ali'nin yolunu tutmalıydı.Aksi takdirde karşılarında peygamber efendimizi veya Hz.Ali'yi görecektlerdi.Nitekim peygamber efendimizin önceden bildirmiş olduğu gibi olaylar gerçekleşti.

Hız.Ali Basra'da gerçekleşen Cemel savaşından sonra ona sadık olan eshabı ile İrak'ın Kufe şehrine yerleşir.Hız.Ali artık Medine'den taşınmıştı.Kufe'ye vardığında halka hitabta bulunur.Hız.Ali bu hutbesinde doğru yoldan çıkan zalimlerin Cemel savaşında yenildiklerini ve hak olan tarafın kendisinin galip geldiğini ifade buyurur.Peygamber efendimizin Ehli Beytinin halifelik makamının esas sahipleri olduğunu ve kendisine itaat etmeleri için hazır olan halka vaaz etti.(2) Hız.Ali Kufe'ye yerleştikten sonra oradan valilerini tayin edip, yerlerine gönderir.Şam'da Osman ibin 'Affan zamanından vali olan Muaviye ibin Sufyan'a, eshabtan Cerir ibin Abdullah ile teslimiyet göstermesi için haber gönderir.Muaviye'nin Hz.Ali'ye itaat edip ona halkın önünde beyat etmesini ister.Bazı haberlere göre ise Hz.Ali halifelik makamına gelir gelmez Muaviye'yi itaatine çağırmıştı.(3) Muaviye'nin niyeti önceden belli idi.Kendisi Hz.Ali'ye beyat etmek istemiyordu.Hız.Ali'de Muaviye'yi kesin bir şekilde valilikten çıkarmak istiyordu.Nitekim Hz.Ali, Muaviye'nin nasıl bir insan olduğunu en iyi bilenlerdendi.Muaviye müslümanların üzerine vali olmaya hiç bir zaman layık değildi.(4) Eshabtan olan Cerir ibin Abdullah Hz.Ali'nin mektubunu Muaviye'ye , Şam'a götürür.Cerir, Şam'a vardığında Hz.Ali'nin mektubunu Muaviye'nin ve halkın önünde okur.Cerir, Muaviye'nin hemen herkesin huzurunda Hz.Ali'ye beyat etmesini ister.Muaviye ise istişaret etmek için Cerir'den mühlet isteyip onu teskin eder.Muaviye kendi özel adamları ile istişaret ettiğinde Hz.Ali'ye beyat etmemek için karar alır.Bu kararına paralel olarak halkı Hz.Ali'ye karşı nasıl kışkırtacağını düşünür.Muaviye halkı kendisinin arkasına çekebilmesi için onları inandırması gerekiyordu.Muaviye halkı inandırabilmek için Osman'ın akrabası olarak onun kanının yerde kalmaması için mücadele etmek istediğini halka anlatarak taraftar kazanmak istemişti.Hız.Ali'yi karşı tarafta düşman olarak gösterebilmek için Osman'ı öldürenlerin onun etrafında olduklarını halka propaganda olarak kullanır.Muaviye bütün bu sinsi planı için yanında sağ kolu olabilecek onun eş değerinde birini istiyordu.Hız.Ali'nin etrafında ise peygamber efendimizin bütün temiz eshabı vardı.Muaviye bu gibi eshabın arasından ona sağ kol olabilecek birini inandıramazdı.Muaviye'nin aklına 'Amr ibin 'As gelir.Muaviye, 'Amr ibin 'As ın kendisine gelmesi için haber gönderir.

(1) Tabressi " Mecma'ul-Beyan "
Hafız el-Haskani " Şevahid et-Tenzil "
Şeyh et-Tusi " Amaal "
İbin Mağazali " Menakib "
Kerraci " Kenz'ul-Fevaid "
Kuleyni " Usul el-Kaafi "
Şeyh Mufid " El-İhtisaas "

(4) Seyyid Radiy " El-Muhtar "
İbin Ebil-Hadid " Şerh "
İbin Muzahim " Sıffin "
Mecliyi " Bihar "

(2) Şeyh Mufid “ El-İrşaad “
İbin Eibl-Hadid “ Şerh “
Nasır ibin Muzahim “ Kitabu Sıffin “
Meclisi “ Bihar “

(3) Vakidi “ Kitabu Cemel “
Seyyid Radiy “ El-Muhtar “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Meclisi “ Bihar “

‘Amr ibin ‘As Muaviye’nin haberini aldığıında oğulları Abdullah ve Muhammed’e ne yapması gerektiğini danışır. Abdullah, babasının evinde oturup Muaviye’nin kötü emellerine alet olmamasını tavsiye eder. Muhammed ise babasını , Muaviye’nin davetine icabet edip bu işten kendisine hisse almasını teşvik eder. Amr ibin ‘As bu iki oğlunun önerilerine yönelik karar vermekte zorlanıyordu. Amr’ın hizmetçisi akıllı bir adamdı. Amr’ın şaşkın olduğunu gördüğünde ondan mücadele alıp fikrini açıklamak ister. Amr ona mücadele ettiğinde

Verdan adındaki bu hizmetçi şöyle konuşur : “ **Ey Abdullah’ın babası ! Görüyorum ki karar veremiyorsun.İstersen ben senin içinde dönen fikirleri anlatayım !?**” Amr dedi ki : “ **Anlat bakayım !**” Verdan şöyle devam etti : “ **Dünya ve ahiret senin kalbinde mücadele ediyor ! Kendi kendine diyorsun ki : Ali’de ahiret var dünya ihtişamı yoktur , ama dünyaya bedel olarak ahirette ecir var ! Muaviye’de ise dünya isteği var ama ahirete bedel olabilecek hiç bir şey yok !Sen de ey Amr, bu iki düşüncenin arasında kalmışsın !**” Amr ibin ‘As bunları duyduğunda dedi ki : “ **Allah’a yemin olsun ki sen doğruyu söyledin ! Ama bu durumda ne yapmamı önerirsin ?**” Verdan dedi ki : “**Benim fikrime göre senin evinde kalman daha doğru olur ! Şayet din ehli olan Ali galip gelirse onların din affı içinde yaşayıp gidersin.Yok eğer dünya ehli Muaviye galip gelirse zaten sana muhtaç olup seni çağıracaktır !!!**” Amr bunları duyduğunda Muaviye’ye katılmak için yola çıkar.(1) ‘Amr ibin ‘As Muaviye’nin huzuruna vardığında dinini hangi bedele karşı sattığını öğrenmek ister.Muaviye ona bu dinsizliğine karşılık Mısır’a vali tayin edeceğini söz verir.’Amr ibin ‘As Mısır’a vali olabilmek için ahiretini dünyası için satar.(2) Öbür tarafta Hz.Ali her iman ehlini Muaviye’ye karşı savaşması için davet eder.Bütün eshab Hz.Ali’nin İslam’daki yüce yerini iyi biliyordu.Hz.Ali ve Muaviye İslam dini açısından bir olamazlardı.Muaviye’nin Hz.Ali ile beraber anılması bile İslam dinine tersti.Bunun gerçek olduğunu eshabın hepsi biliyorlardı.Hz.Ali’nin itaatine girmek istemeyen Muaviye askerlerini savaşa hazırlamaya başlar.Hz.Ali askerlerini hazırlarken huzuruna iki davacı adam gelir.Bu iki adamın arasında bir tartışma olmuş ve bu durumda kimin haklı olduğunu bilmek için Hz.Ali’ye danışmak isterler.Bu iki adamdan biri sözlerine ağır laflar kattığında Hz.Ali ona şöyle dedi : “ **Ey köpek adam, sus !**” O adam herkesin önünde köpek haline dönüşür.Bütün hazır olan askerler bu olanları seyrediyordu.Köpek haline dönüşen adam ön ayağı ile Hz.Ali’ye yalvarıyormuş gibi hareketler ederek sanki özür diliyormuş gibi görünür.Hz.Ali onun durumunu gördüğünde sesiz bir şekilde duduklarını hareket ederek dua eder ve o adam eski insan haline döner.Buna seyirci olan askerler donup kalmışlardı.Aralarından biri dedi ki : “ **Sen bu kudrete sahip olduğun halde neden Muaviye’ye karşı asker topluyorsun ki !?**” Hz.Ali buyurdu ki : “**Her şeyi yaratan Allah’a yemin olsun ki , isteseydim bu kısa ayağım ile o kadar uzaklıkta olan Muaviye’nin göğüsüne vururdum ki onu tahtından düşürürdüm.Fakat bizler Allah’ın emrinin tecelli etmesini bekleyen kerem sahibi kullarız.”(3)**

(1) İbin Muzahim “ Kitabu Sıffin “
Seyyid Radiy “ El-Muhtar “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Taberi “ Tarih “
Belazuri “ Ensab’ul-Eşraaf “
İbin Kuteybe “ El-İmamatü ves-Siyase “
İrbili “ Keşf el-Ğumme “

(3) Şeyh Mufid “ El-İhtisaas “
Receb el-Bursi “ Meşarik “
Deylemi “ İrşad el-Kulub “
Kutub er-Ravendi “ Haraic “
Mecliysi “ Bihar “ ...

Havarezmi “ Menakib “
Mecliysi “ Bihar “ ...

(2) Taberi “ Tarih “
İbn’ul-Esir “ Tarih “
El-Muberrid “El-Kamil”
Ya’kubi “Tarih”
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Seyyid Radiy “ El-Muhtar “
Nasır ibin Muzahim “ Kitabu Siffin “
Mecliysi “ Bihar “ ...

Muaviye eshabın bazılarına mektub yazarak onları kendisi ile beraber Hz. Ali’ye karşı savaşmalarını çağırır. Eshabın hepsi onun halifelik ile bir ilgisi olmadığını ve Hz. Ali’nin hak halifeliğini kabul etmesi için tavsiyede bulunurlar. Bazıları ise onu dinsizlik ile suçlarlar. (1) Hz. Ali, Muaviye’nin dinden çıktığını ve herkesin ona karşı savaşmasının gerektiğini halka anlatır. (2) Hz. Ali halkı teşvik etmek için şöyle hitabta bulundu : “ **Ey Allah’ın kulları ! Allah’tan korkup imanınız ile düşmana karşı savaşmak için istekli olun ! Sizin içinizden benim emrime**

itaat edecek Bedir savaşına katılanların sayısı kadar olsaydı, benim emrime şartsız uyarak hareket ederdinizde başkalarına ihtiyacım kalmazdı ! Onlarla Muaviye ve adamlarına karşı farz olan cihada hemen acele ederdim !!!” (3) Bedir savaşına katılanların sayısı 313 kişiydi.Hz.Ali bu sayıdaki samimi ve halis imanlı savaşçıya sahip olsaydı Muaviye ve adamlarını hiç zorlanmadan yenilgiye uğratacağını buyurmuştu.Hz.Ali, kendisine katılanların içinde bir isteksizliğin olduğunu biliyordu.Muaviye’ye katılan askerler öyle değildi.Hz.Ali başka bir hitabında halka şöyle buyurdu : “ **Allah’ın düşmanlarına karşı savaşmak için harekete geçin ! Kuran’ın ve sünnetin düşmanlarına karşı savaşmak için hareket edin ! Peygamber efendimizin düşmanlarına, müşriklerin kalıntısına , muhacir ve ensarın katillerine karşı savaşmak için hareket edin !”(4)**

Hız.Ali, Muaviye’nin kim olduğunu halka açık bir şekilde ifade buyurmuştu.Buna rağmen bazı eshab onunla savaşa katılmak istememişti.Hz.Ali bu hain eshaba karşı bir şey yapmadı, onları zorlamadı.Nitekim bu savaş iman edenlerin ve dindin çıkanların karşı karşıya savaşıydı.Her iman eden Hz.Ali’nin etrafında toplanmıştı.

Müminlerin emiri Hz.Ali askerlerini topladıktan sonra hicretin 37. Yılında Kufe şehrinde Şam’a doğru yola çıkar.Hz.Ali yola çıkmadan önce askerlerine savaşta olsada hakka ve adalete sadık kalmalarını ve hiç kimseye yersiz zulüm yapmamalarını tenbih eder.(5)

- (1) Nasır ibin Muzahim “ Kitabu Sıffin “ ; İbin Ebil-Hadid “ Şerh “ ; İbin ‘Abdrabbih “ ‘Akd-el Ferid “ ; Mes’udi “ Muruc ez-Zeheb “ ; Meclisi “ Bihar “ ...
- (2) Şeyh Tusi “ Amaal “ ; Şeyh Mufid “ El-İrşaad “ ; Meclisi “ Bihar “ ...
- (3) Şeyh Mufid “ El-İrşaad “ ; Şeyh Tusi “ Amaal “ ; Meclisi “ Bihar “ ...
- (4) Nasır ibin Muzahim “ Kitabu Sıffin “ ; İbin Ebil-Hadid “ Şerh “ ; Meclisi “ Bihar “ ...
- (5) İbin Ebil-Hadid “ Şerh “ ; Seyyid Radiyy “ El-Muhtar “ ; Nasır ibin Muzahim “ Kitabu Sıffin “ ; Meclisi “ Bihar “ ...

Müminlerin emiri Hz.Ali askerleri ile Şam’a doğru yol alırken Babil(*) denilen topraklardan geçer.Namaz vakti geldiğinde askerler namazlarını kılmak için Babil topraklarında duraklama yapar.Hz.Ali askerlerine bu topraklarda namaz kılmanın caiz olmadığına dair haber verir ve herkesin acele bir şekilde bu toprakları geçmelerini bildirir.Askerlerin hepsi Babil topraklarını geçene kadar akşam olur, güneş batar.Askerler namazlarını kılmadılar diye şikayetçi olduklarında Hz.Ali dua ederek güneşin ikindi vaktine geri dönmesini sağladı ve

askerler geçirdikleri iki vakit namazı kılmışlardı.(1) Müminlerin emir hz.Ali ve askerleri hayli yol aldıklarında beraberlerinde almış oldukları suları biter.Susamaya başlayan askerler durumu hz.Ali'ye bildirirler.Hz.Ali etrafta bir ibadet yerine yakın bir yerde büyük bir kayanın yanına gelir ve bu kayanın altında su olduğunu askerlerine bildirir.Askerler aldıkları talimata göre o kayayı yerinden çıkardıklarında altında soğuk ve tadı çok iyi olan suya varırlar.Askerler sususluğunu o sudan giderir ve bütün su tulumlarını doldurur.Herkes kendisinin ve hayvanının su ihtiyacını giderdikten sonra o kayanın yerine bir daha koyulmasını hz.Ali emreder.Hz.Ali ve askerler yollarına devam edip hayli yol aldıktan sonra hz.Ali askerlerine hitaben şöyle buyurdu : **“ O içtiğimiz suyun yerini hanginiz bilir ?”** Askerler dediler ki : **“ O suyun yerini hepimiz biliriz !”** Bunun üzerine hz.Ali buyurdu ki : **“ İçinizden bir gurup o suyun yerine dönsün ve suyu araştırsın !”** Askerler suyun yerine geri döndüklerinde orada bir şey bulamazlar.Askerler o yerin yakınında bulunan ibadet evinin içinde bulunan bir adama suyun yerini sorarlar.O adam askerlere şöyle dedi : **“ Allah’a yemin olsun ki o zikrettiğiniz suyun yerini ancak bir peygamber veya onun yerine vasiyet ettiği bir imam bilir !”** (2)

Müminlerin emiri hz.Ali askerleri ile Muaviye’ye yetişmeden önce ona bir daha haber gönderir.Hz.Ali mektubunda Muaviye ve adamlarını bir daha dine ve millete uymaları için çağrıda bulunur.Muaviye hz.Ali’ye savaşı ima ederek cevap gönderir.(3)

Hz.Ali Muaviye’nin ordusu ile buluşmadan önce askerlerinden oniki bin kişilik bir orduyu öncü olarak göndermişti.Bu öncü ordunun komutanına hz.Ali vasiyette bulunmuştu.Bu vasiyete göre bu öncü ordu Muaviye’nin ordusu ile karşı karşıya geldiğinde onları bir daha dine davet edecek ve onlarla savaşmıyacaktı.Muaviye’de ordusundan bir gurubu öncü olarak göndermişti.İki öncü ordu birbirinin karşısında durduğunda hz.Ali’nin tarafından olan ordunun komutanı Muaviye’nin askerlerini hz.Ali’nin itaatine çağırır.Muaviye’nin askerlerine komutanlık yapan Eba A’var es-Sulemi vardı.Eba A’var hz.Ali’nin itaatine girmeyi kabul etmediyinde durum hz.Ali’ye haberci yoluyla bildirilir.Hz.Ali öncü ordusunu takviye amacıyla en güvendiği hz.Malik ibin el-Eşter’i bir gurup askerler ile gönderir.Hz.Malik, Muaviye’nin öncü ordusunun karşısına vardığında Eba A’varı teke tek savaşmak için çağrıda bulunur.Eba A’var bu daveti redederek toplu halde hz.Malik’in ve ordusunun üzerine saldırıda bulunur.Bu iki öncü ordu akşama kadar savaşır.(4)

(*) Babil, İrak’ta bir yerin adıdır.

(1) Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
İbin Babuveyh “ Ma’rifet el-Fedail “
Kuleyni “ El-Kaafi “
İbin Şehraaşub “ Menakib “
Şeyh et-Tusi “ Amaal “

(3) Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
Mecliysi “ Bihar “ ...

(4) Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
Mecliysi “ Bihar “ ...

Şeyh Mufid “ El-İrşaad “
Şaazen ibin Cebrail “ El-Fedail”
Saffar “ Besair ed-Derecaat “
Mecliysi “ Bihar “ ...

(2) Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
İbrahim ibin Diyzil el-Hamadani “ Sıffin “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Hatib el-Bağdadi “Tarih”
Ebul Kasem Ca’fer el-İskaafi “ El-Mi’yaar vel-Muvazene “
Hatib Ahmed ibin Muvaffak el-Havarezmi “ Menakib “
Şeyh Saduk “ Amaal “
Ravendi “ Haraaic “
Şaazen ibin Cebrail “ Fedail “
Şeyh Mufid “ El-İrşaad “
Seyyid Murtada “ Şerh el-Muhtar “
Mecliysi “ Bihar “ ...

Hz.Malik ve askerleri sabahladıklarında Eba A’var ve askerlerinin oradan geri çekildiklerini farkederler.Malik dört bin kişilik bir orduyu Eba A’var ın ordusu arkasından onları takib etmek için gönderir.Eba A’var ordusu ile su buldukları yere vardıklarında orasını orduyeri olarak kullanır.Muaviye’nin ana ordusu oraya yetiştiğinde suyun hakimiyetini ellerine tam alırlar.Hz.Ali ve askerleri öncü ordusu ile beraber Eba A’var ın kurduğu ordu yerine geldiklerinde onların

suyun giriş yerine hakim olduklarını görür.Hz.Ali'nin askerleri sudan içmek istediklerinde Muaviye'nin askerleri buna mani olur.(1) Bu durum Hz.Ali'ye şikayet edildiğinde ,Hz.Ali Muaviye'ye haberci olarak Hz.Sa'sa'a İbin Suhaan'ı gönderir.Hz.Ali gönderdiği mektubunda şöyle buyurmuştu: **“ Buraya kada geldiğimiz halde sizleri hakka davet etmeden sizinle savaşmak istemem.Sen ise adamlarını gönderip önce savaşımaya başlattın.Bizler sizinle vuruşmadan önce sizi deliler ile yanlış yoldan geri dönmeniz için davet edecektik.Bununla yetinmeyip etrafta başka bir su yeri olmadığı halde suyu bize men etmek istiyorsun.Suyun her iki taraf için serbest olmasını sağlaki önce neden buraya karşı karşıya geldiğimizi görüşelim.Ama sen gelişimizin sebebini bilmek istemiyorsan o zaman aramızdan galip gelen suya hakim olsun !”** Muaviye adamlarına bu mektubun içeriği konusunda danışır.Adamları ve kendisi Hz.Ali'yi askerleri ile sudan men etmek için karar alır.Muaviye bu kararını göstermek için suyun etrafına daha fazla asker tayin eder.Hz.Ali bunu gördüğünde Muaviye'nin cevabını anlamış oldu.Hz.Ali seçkin adamlarını askerleri ile suyun bulunduğu yere gönderir.Her iki taraf birbiriyle şiddetli çarpıştıktan sonra Hz.Ali'nin askerleri suya hakim olurlar.Hz.Ali'nin askerleri, Muaviye'nin askerlerini sudan men etmek istediklerinde Hz.Ali onlara şöyle buyurdu : **“ Onlar size zalim ve yoldan çıkmış olarak hareket etmişlerdi.Allah'ta bunun üzerine sizleri onlara üstün kılarak size zaferi verdi.İhtiyacınız kadar sudan alın ve onlarında sudan almalarını serbest bırakın !!!”** (2)

(1) İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Nasır İbin Muzahim “ Sıffin “
Meclisi “ Bihar “ ...

(2) İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Nasır İbin Muzahim “ Sıffin “
Meclisi “ Bihar “ ...

SIFFİN SAVAŞI

Hicretin 37. Yılında Hz.Ali ve Muaviye'nin orduları Sıffin denilen Suriye ve Irak arasında olan bir yerde karşı karşıya gelirler.Muaviye ve adamları önceden oraya

varmış ve suyun üzerine hakim olmuşlardı.Hz.Ali ve ordusu oraya vardığında sudan men edildiği zaman onun ordusu savaşarak suyu kendi hakimiyeti altına almıştı.Hz.Ali herkesin sudan içebileceğini bildirerek askerlerinin karşı tarafa zulüm etmemesini istedi.Hz.Ali su olayından sonra birkaç gün Muaviye'ye hiç bir haber göndermeden bekledi.Bu arada askerlerin arasında söylentiler dolaşmaya başlar.Askerlerin bir kısmı Hz.Ali'in savaştan korktuğunu ve bir kısmı ise onun haklı olup olmadığı konusunda şüphe içinde olduğunu söylerler.Hz.Ali bu söylentilerden haberdar olduğunda askerlerine hitaben şöyle buyurdu : **“ Allah’a yemin olsun ki hiç bir zaman ne ölümden nede savaştan korkmadım !Muaviye ve adamlarına karşı savaşmakta haklı olduğumuzu hiç şüphesiz biliyorum ! Nitekim Muaviye ve adamlarına karşı savaşmamak Allah’a ve peygamberine asilik olurdu ! Savaş için birkaç gün beklememdeki tek gayem olur ki Şam ehlinde bir gurup doğruyu düşünerek hidayeti bulur ve savaştan vaz geçer ! Allah’ın elçisi bana Hayber savaşında şöyle buyurmuştu : Ey Ali ! Senin elinden bir kişinin doğruyu anlayıp kurtulması, seni bütün mevcud olandan daha hayırlı kılar !!! Ben de Şam ehline doğruyu bilmeleri için fırsat vermek istiyorum !!!”** (1)

Hız.Ali'nin gayesi sadece savaşp karşı tarafı alt etmek değildi.Müminlerin emiri Hz.Ali, Muaviye'nin tezgahlamış olduğu bu savaşa habersiz ve bilgisiz katılan zavallıların doğruyu anlayıp kurtulabilmeleri için her zaman fırsat tanımıştı.Savaş başlamadan önce Hz.Ali bir daha Muaviye'ye haber göndererek onu ve adamlarını hakka uymaları için davet eder.Muaviye bir daha itaati red edip savaşa ısrar eder. (2) İki tarafın Kuran hafızları üç ay kadar iki toplumun arasını bulmaya çalışırlar.Bu girişime Muaviye devamlı olarak Hz.Ali'nin Osman ibin 'Affan'ı öldürdüğünü ve onun ölümünden sorumlu olanları kendi etrafında koruduğunu iddia ederek barış girişimini önler.Hz.Ali'de Muaviye'nin bu hususta yalan ve iftirada bulunduğunu her defasında elçilere beyan eder.

(1) İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
Seyyid Radiy “ El-Muhtar “
Meclisi “ Bihar “ ...

(2) İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
Meclisi “ Bihar “ ...

Üç ay geçtikten sonra Muaviye'nin emri üzerine Hz.Ali'nin askerleri içine okun ucuna sarılı bir haber fırlatılır.Muaviye bu haberinde Fırat suyunu Hz.Ali ve askerlerinin üzerine akıtacağını bildiriyordu.Bu haber askerler arasında acele yayılır ve korku yaratır.Hz.Ali bu haberden bilgisi olduğunda , bunun sadece bir hile olduğunu ve herkesin bu oyuna gelmeden sakın olmasını istedi.Askerler

hz.Ali'nin bu sözlerine rıza göstermeden illa nehirin kenarından başka bir yere taşınmalarını isterler.Hz.Ali kendi askerlerinin itaatsizliği ile bir daha karşı karşıya gelmişti.Hz.Ali askerlerine bu haberin sadece bir hile olduğunu anlatmaya çalıştıysada askerler illa sudan uzak olan bir yere taşınmak için direndiler.Hz.Ali'nin askerleri suyun kenarından taşındıklarında Muaviye kendi askerlerini taşındıkları yere sevk eder.Hz.Ali bu durumu gördüğünde çok üzülüp askerlerinin Muaviye'nin oyununa nasıl geldiklerini göstererek onları tenkid eder.Hz.Ali'nin asker komutanları yaptıkları bu hatayı düzeltmek için Muaviye'nin ordusuna saldırıya geçer.Şiddetli bir çarpışmadan sonra hz.Ali'nin askerleri eski yerlerine hakim olurlar.Hz.Ali ordusunu kurduktan sonra bir daha Muaviye'ye elçiler ile doğru yola gelmesi için haber gönderir.Muaviye her defasında olduğu gibi bunu red eder.Muaviye her defasında hz.Ali'nin Osman'ı öldürdüğünü ve kendisinin onun intikamını almak için savaşa geldiğini söylüyordu.

Elçiler Muaviye'ye şöyle dediler : **“ Ey Muaviye! Osman öldürülmeden önce sen ona neden yardım etmedin ki kendisi aylarca muhasara altında kalmıştı !? Ayrıca senin şimdi ona karşı durduğun Ali aleyhisselam ümmetin içinde peygamberden sonra dinde en ileride ve en faziletlisi olandır ! Sana ,Osman'ı öldürenlerin arasında ‘Ammar ibin Yaser’de vardı , deseler sen ‘Ammar’ı da mı öldüreceksin ?!”** Muaviye dedi ki : **“ Allah’a yemin olsun ki bana ‘Ammar ı öldürme fırsatı verseydiniz onu Osman’ın hizmetçisi Nail’in dökülen kanı için öldürürdüm !!!”** Elçiler Muaviye'nin bu sözlerini duyduklarında onun haktan uzak olduğunu anlamışlardı.(1)

Muharrem ayı bittikten sonra hz.Ali son olarak Muaviye ve adamlarına elçiler gönderip doğru yola davet eder.Bu çağırısında onların dinden uzak ve yanlış bir yolda olduklarını açık bir şekilde beyan eder.Hz.Ali'nin bu davetine iyimser bir cevap gelmediğinde Safer ayının birinci gününde ordusuna toplu savaşı emreder.Birinci günde şiddetli bir çarpışma gerçekleşir.(2) Savaşın üçüncü gününde hz.Ali'nin tarafından hz.Ammar ibin Yaser ordunun başında olduğu halde Muaviye'nin ordusuna çıkar.Muaviye'nin ordusu başında 'Amr ibin 'As vardı.Bu günde savaş şiddetli bir şekilde başladığında hz.'Ammar kendi askerlerine hitaben şöyle buyurmuştu : **“ Ey İslam ehli ! Allah’a ve peygamberine karşı savaşı, asi ve müşriklere müslümanları yok etmek için yardımcı olan birine bakmak istiyormusunuz ? Allah’a yemin olsun ki , Allah’ın elçisi sallallahu aleyhi ve alihi ve sellem, Allah’ın isteği ile dinin zaferini ve üstünlüğünü sağladığında bu adam (Muaviye) istekli olduğu için değil de başka bir çaresi kalmadığından İslam dinine girmiştir ! Şanı yüce olan Allah peygamberini vefat ettiğinde bu adamın (Muaviye'nin) müslümanlara düşman ve yoldan çıkmışların yardımcısı olduğunu iyi biliyorduk !!! İşte bahsettiğim adam Muaviye'dir !!!Onu öldürünüz ve ona lanet ediniz !!! Kendisi Allah’ın nurunu söndürmek isteyen ve Allah’ın düşmanlarına yardım edendir !!! “(3)**

‘Amr ibin ‘As arapların içinde şeytanlığı ile ün yapmış biriydi.Bazı tarihçiler ‘Amr ın bu şeytanlığını deha ile ifade etmişlerdir.İnsanlığa zarar veren fikirlere deha demek bence yerinde olmaz.Bu adam devamlı olarak İslam dinine düşman olmuştu.Amr ibin ‘As bu şeytanlığından birini şöyle göstermişti : Savaş esnasında mızrağının ucuna bir siyah bez parçasını bağlayıp havaya kaldırır.Amr bu bezi havaya kaldırdıktan sonra bunun kendisine peygamber efendimiz tarafından verildiğini söyler.Bu haber hz.Ali’ye ulaştığında, hz.Ali askerlerine hitaben şöyle buyurur : **“ Amr’ın gösterdiği bu bayrağın ne olduğunu biliyor musunuz ?! Peygamber (S.M.) bu bayrağı Amr’a göstererek şöyle buyurmuştu : Kim bu bayrağı içinde olan şartları ile alır ? Amr sordu ki : Ey Allah’ın elçisi , bu bayrağı alma şartı nedir ? Allah’ın elçisi buyurdu ki : Bu bayrağı alıp onunla müslümanlara karşı savaşmamak ve kafir olanlara bu bayrakla taraf olmamaktır !!!”**

(1) Taberi “ Tarih “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
Meclisi “ Bihar “ ...

(2) Taberi “ Tarih “
Mes’udi “ Muruc ez-Zeheb “
Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Taberi (Şii müellif) “ Beşaaret el-Mustafa “
Meclisi “ Bihar “ ...

(3) Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
Taberi “ Tarih “ bu haberi hz.Ali’den kısmen nakletmiş.
Şeyh Mufid “ El-Ihtisaas “
Meclisi “ Bihar “ ...

Hız.Ali şöyle devam buyurdu : **“ Allah’a yemin olsunki Amr bu bayrağı müşriklerin arasında taşıdı ve bu günde müslümanlara karşı tutmaktadır.Allah’a yemin olsun ki bunlar (Muviye ve Amr) hiç müslüman olmamış sadece müslüman gibi görünüp küfürlerini gizlemişlerdir !!!**

Küfürlerini gösterebilmek için yardımcı bulduklarında ise şimdi bize karşı küfürlerini göstermektedirler !!!” (1)

Müminlerin emiri Hz. Ali savaşı dördüncü gününde askerlerini etrafına toplamış ve onlara şöyle buyurmuştu : “ **Dinin yolları birdir ve doğruya götürür ! Bu yoldan giden hakka varır ve bu yoldan şaşan yok olur ve bu yolu terkede dinden çıkar ! Müslüman olan verdiği sözü tutar ve hain olmaz ; verdiği sözü tutar, yerine getirir ve konuştuğunda ise doğruyu söyler ! Biz rahmetin Ehli Beytiyiz ! Söylediğimiz doğruluktur ve yaptığımız haklı ! Peygamberlerin sonuncusu bizdendir ! İslam’ın önderleri ve Kuran’ı yolunda taşıyanlar sizin aranızdadır (kendisini kasd ediyor) ! Bizler sizi Allah’a ve Peygamberine uymanız ve Onların düşmanlarına karşı savaşmanız için çağırıyoruz ! Allah’ın elçisi vefat ettiğinde başı benim kucağımdaydı. Onun cenazesini yalnız başıma yıkadığımda Allah’ın en yakın melekleri benim yardımcılarımıydı. Geçmişte ve bu zamanda her peygamberin vefatından sonra ümmeti ihtilafa düşmüş ve her zaman bu ihtilaftan sonra batıl ve haksız olanlar üst gelmişlerdir ! Bu akışın aksi tecellisi ancak Allah’ın hikmeti ile gerçekleşmişti.” Hz. Ali sözünü bitirdikten sonra Hz. Ammar ibin Yaser hazır olan askerlere hitaben şöyle buyurdu : “ **Müminlerin emiri (Hz. Ali) size kendisinin hak halife olduğu halde ümmetin ilk baştan ona uymadığını ve şimdi de uymak istemediğini açık bir şekilde ifade buyurmuştur.”**(2) Hz. Ammar , artık müslümanların uyanıp Hz. Ali’ye gönülden ve samimi bağlanmalarını istemişti. Nitekim peygamber efendimiz tarafından ümmet için vasiyet edilen hak imam Hz. Ali’dir.**

Savaşın yedinci gününde şiddetli bir çarpışma olur. Müminlerin emiri Hz. Ali bu günde düşmanın üzerine yaya olarak saldırır ve yanına yaklaşanı cehenneme gönderir. Bu günde müminlerin emiri Hz. Ali’nin etrafında akrabaları ve Rabia oğulları sol kanatta sabit kalmıştı. Hz. Ali yaya olarak düşmanın üzerine öyle metin bir şekilde yürümüştü ki karşı tarafta ona yürüdüğü kadar yaklaşamıyordu. Hz. Ali ordusunun sağ kolunun geri çekildiğini gördüğünde Hz. Malik ibin Eşter’e nida eder. Hz. Malik geldiğinde ona geri çekilen ordunun sağ kolunu hemen savaş alanına geri getirmesini ister. Hz. Malik , Hz. Ali’nin isteğini hemen yerine getirir ve Irak’lı askerlerine şöyle bağırır : “ **Allah’a yemin olsun ki bu size karşı duran topluluk sadece sizi dinden çıkarmak ve sünneti yok etmek için savaşmaktadır. Bunlar (Muaviye ve adamları) dinde sapıklığı bir daha canlandırmak ve sizleri Allah’ın ondan çıkarmış olduğu şirk dinine (küfre) dahil etmek istiyorlar ! Allah’a yemin olsun ki Şam ehli ile beraber bize karşı savaşanların hiç birinde sineğin kanadı kadar din yoktur !!!”** (3)

(1) Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “

İbin Ebil-Hadid “ Şerh “

Seyyid Radiy “ Muhtar “

İbin Meysem “ Nehcus-Sa’aade “

Tabressi “ İhticaac “
Suleym ibin Kays “ Kitabu Suleym “
Mecliysi “ Bihar “ ...

(2) Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
İbin Meysem “ Nehcus-Sa’aade “
Şeyh Mufid “ Amaal “
Şeyh Tusi “ Amaal “
Mecliysi “ Bihar “ ...

(3) Taberi “ Tarih “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
İbin Heysem “ Nehcus-Sa’aade “
Suleym ibin Kays “ Kitabu Suleym “
Mecliysi “ Bihar “ ...

Bunun üzerine hz.Malik İrak askerleri ile Şam ehli üzerine şiddetli bir saldırıda bulunur ve onları geri püskürtür.Müminlerin emiri hz.Ali atına binerek ordusunun ön saffına geçer ve Muaviye'ye ortaya çıkması için çağırıda bulunur.Muaviye ortaya çıkmaktan korkar ama etrafındaki askerlerinin gözünden düşmemek için 'Amr ibin 'As ile ortaya çıkar.Hz.Ali herkesin duyabileceği bir şekilde Muaviye'ye şöyle konuşur : **“ Ey Muaviye ! Neden insanları ikimizin arasında olan bir dava için öldürtyorsun !? Bana karşı teke tek savaşta bu işi kendi aramızda haledelim !!!”** Muaviye bunu duyduğunda yanında duran 'Amr ibin 'As a sorar : **“ Ey Abdullah'ın babası ! Bu teklife ne dersin ?”** 'Amr dedi ki : **“ Bu adam sana insafli davranmıştır.Şayet sen onun teklifini red edersen arapların içinde sen ve bütün soyunun yüzü kara olacaktır !!!”** Muaviye 'Amr a dedi ki : **“ Benim gibi biri kandırılmaz ! Allah'a yemin olsun ki hiç bir yiğit savaşçı Ali'ye karşı duramamış ve her ona karşı savaşının kanıyla yerler sulanmıştır !!!”**

(1) Muaviye bunun üzerine askerleri arasına karışıp kaybolur.

Rabia oğulları kabilesi hz.Ali'nin etrafında gözün beyazı gibi toplanmışlardıOnlardan yedi bin kişi arkalarına bakmadan Muaviye'nin çadırına yetişmek için yeminleştiler.Bunun üzerine şiddetli bir saldırı düzenliyerek Muaviye'nin çadırına kadar yetiştiler.Muaviye Rabia oğullarının çadırına doğru savaşarak geldiklerini gördüğünde çadırından kaçarak en arkada duran askerlerin içine gizlenir.Muaviye Rabia oğulları içinde söz sahibi olan Halid ibin Mu'ammir e haber gönderir.Muaviye bu haberinde Halid'in Rabia oğullarının saldırısının durdurursa buna karşılık Muaviye galip geldiğinde ona Horasan valiliğini vereceğine dair söz ve teminat verir.Halid bu haberi aldığıında Rabia oğullarına hitaben şöyle konuşur : **“ Ey Rabia oğulları ! Vermiş olduğunuz yemini yerine getirmiş oldunuz.Artık elinizi savaştan tutabilirsiniz !!!”** Halid'in bu ihaneti ile Muaviye askerleri ile ölümden kurtulmuştu.Muaviye Halid'e vermiş olduğu valilik sözünü hz.Hasan'ın zamanında yerine getirerek onu Horasan'a vali olarak tayin etmişti.Halid ise Horasan'a varmadan önce yolda ölür !!! (2) Halid ve adamları saldırıyı tamamlamış olsaydılar Muaviye kesin bir şekilde düşecekti.Bu gibi ihanetlerin yüzünden dünya ehli ahiret ehli üzerine bir anlıkta olsa galip gelmişlerdir.Müminlerin emiri hz.Ali askerlerini toplayarak, Allah'ı hamd ve sena ettikten ve peygamber efendimizi hakkıyla

(1) Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
Mecliyi “ Bihar “ ...

(2) İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
Mecliyi “ Bihar “ ...

zikredip övdükten sonra şöyle buyurdu : “ Allah’ın elçisinin bana ahdetmiş olduğu şeylerden asla vaz geçemem ! Sizler düşmanınızın başında duranın münafık oğlu münafık olduğunu iyi biliyorsunuz ! O (Muaviye) kendi tarafını cehennemin ateşine davet ediyor ! Peygamberinizin amcasının oğlu ise (kendisini kasd ediyor) sizleri cennete, Allah’ın itaatine ve peygamberin sünneti ile amel etmenize davet ediyor !!! Herkesten önce peygamber ile namaz kılan benimle kimse eş değerde olamaz !!! Ben Bedir savaşının ehliyim Muaviye ise babası ile uzaklaştırılan ve terkedilenlerdendir !Allah’a yemin olsun ki bizler hak üzerindeyiz onlar ise batıl üzerindedir.Onlar batıl olan davalarında birleşiyorlarsa siz sakın hak olan davanızda ihtilafa düşmeyiniz !!! Aksi takdirde batıl olanlar sizin hakkınıza galip gelirler ! Onlara karşı savaşın ki Allah sizin elleriniz ile onları azaplandırınsın ! Sizler bu işi şayet yapmazsanız Allah başkalarınızı elleri ile bu toplumu azaplandıracaktır !!!”

Hız.Ali’nin askerleri bu hitabı duyduklarında şöyle dediler : “ Ey müminlerin emiri ! Bizim ve senin düşmanlarımız olan bu toplumun üzerine yürü de hepimiz seninle beraber olalım.Allah’a yemin olsun ki bizler seni hiç kimseye değişmeyiz ! Bizler seninle ölür ve seninle hayatta kalırız !!!” Bunun üzerine hız.Ali şöyle buyurdu : “ Allah’a yemin olsun ki ben Rasulallah’ın (S.M.) önünde savaşırken bana bakarak şöyle buyurmuştu : Ali’den gibi bir yiğit ve Zulfikar gibi bir kılıç yoktur !!! Peygamber bana yine şöyle buyurmuştu : Ey Ali , sen benden Harun’un Musa’ya olan menzilindesin.Bir farkla ki benden sonra peygamber yoktur !!! Ey Ali, hayatında ve ölümünde benimle beraber olacaksın !!!” Hız.Ali sözüne şöyle devam etti : “ Allah’a yemin olsun ki hiç bir zaman ne yalan söyledim nede yalanlandım ! Ne doğru yoldan çıktım nede doğru yoldan çıkardım ! Peygamberin bana vermiş olduğu ahdi de unutmadım ! Bu ahde göre Rabbimin apaçık olan beyanı üzerindeyim ! Bu ahde göre şüphesiz ve aşikar olan doğru yolun üzerindeyim !!!” Bu hitabı duyan askerler hep birden hız.Ali ile düşmanların üzerine saldırıp akşama kadar savaştilar.(1)

Ertesi gün Şam ehlinden bir savaşçı ortaya çıkıp hız.Ali’nin askerlerinden vuruşmak için birini talep eder.Kureyb adındaki bu Şam’lı hız.Ali’nin ordusundan üç battal savaşçıyı arka arkaya öldürerek üst üste yığar.Bunun üzerine hız.Ali onun karşısına çıkarak onu dine , doğru yola davet eder.Kureyb bu daveti red ettiğinde hız.Ali onu bir vuruşla öldürür.Daha sonra Şam askerlerinden iki kişiyi daha öldürüp Kureyb’in cesedi üzerine yığar.Hız.Ali , Şam ehlinden ona karşı savaşmak için er talep ettiğinde onlardan hiç biri ona karşı savaşmak için ortaya çıkmaya cesaret edemez.Bunu gören hız.Ali Şam ehline hitaben şöyle buyurur : “ Ey Muaviye ! Ortaya çıkta bu işi ikimizin arasında bitirelim ! İnsanlar ikimizin arasında duran bu mesele için ölmesin !!!” ‘Amr ibin ‘As Muaviye’yi ortaya çıkıp savaşması için teşvik eder.Muaviye ise ‘Amr a şöyle cevap verir : “ Allah’a yemin olsun ki sen benim iyiliğimi istediğin için bunları bana söylemiyorsun ! Sen, benim

Ali tarafından öldürülmemi ve böylece benim yerimin sana kalmasını istiyorsun ! Benim gibi biri oyuna getirilemez !!!” (2) Amr ibin As Muaviye’nin tarafında savaştığı halde Muaviye’den kurtulmaya çalışmıştı.Bu gibilerinin yapısı yaptıkları işten belli olmuştu.Abbas’ın oğlu Abdullah, (hz.Ali’nin amcasının oğlu) ortaya çıkıp hz.Ali’nin askerlerine hitaben şöyle konuştu : “ Muaviye yoldan çıkmış insanları etrafında toplayıp peygamberimizin damadına , amcası oğluna , Bedir savaşının ehlinden olan ve ilk namaz kılan Ali aleyhisselama karşı savaşılmaktadır ! Ali, peygamberin etrafında müşriklere karşı savaşarak bu şimdiki faziletine nail olmuştur.Muaviye ise o zamanda müşrik olup putlara tapıyordu ! Allah’a yemin olsun ki Ali ibin Ebi Talib , Rasulallah (S.M.) ile beraber müşriklere karşı savaştığında devamlı olarak: Allah ve peygamberi doğruyu söylüyorlar, diyordu.Muaviye ise : Allah ve peygamberi yalan söylüyorlar, diyordu ! Ey insanlar, Allah’a yemin olsun ki bizler doğru yol üzerindeyiz ! Muaviye ve adamları ise batıl olan yoldalar !!!” (3)

(1) İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
Şeyh es-Saduk “ Amaal “
Kuleyni “ Usul el-Kaafi “
Suleym ibin Kays el-Hileli “ Kitabu Suleym “
Meclisi “ Bihar “ ...

(2) İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
İbin Şehraaşub “ Menakib “
Meclisi “ Bihar “ ...

(3) Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Şeyh Saduk “ Me’aani el-Ahbar “
Meclisi “ Bihar “ ...

Hız.Ammar ibin Yaser’de ortaya çıkarak hz.Ali’nin askerlerine hitaben şöyle buyurdu : “ Ey Allah’ın kulları ! Benimle beraber bu zanna düşmüş topluma

karşı savaşın ! Bunlar , kendi nefesine zulmeden Osman ibin ‘Affan’ın kanının intikamını talep etmek için savaştıklarını söylüyorlar.Halbuki Osman kendisi Allah’ın kulları üzerine Kuran’ın haricinden hüküm yürütüyordu.Osman’ı öldürenler salih kişilerdir ki kendileri iyiliği emreden ve düşmanlığı inkar edenlerdir !!! Osman’ın kanını talep etmek için savaşanlar iyi bilmelidir ki , Osman dini değiştirdiği için öldürülmüştü !!! Şimdi Osman’ın kanını talep etmek için gelenler onun zamanında etrafında para ve mal bolluğu içinde yaşayan kişilerdir ! Allah’a yemin olsun ki şimdi Osman’ın kanını talep edenler sadece ellerinden giden dünya malı için savaşıyorlar !!! Bunların hepsi Osman’ın zalim olduğunu iyi biliyorlardı ! Dünya malı davası olmasaydı bu adamlar (Muaviye ve adamları) dağlar yıkılsaydı hiç biri kan davasında bulunmazdı ! Muaviye ve adamları iyi biliyorlarki halifelik makamına sahibi olan Ali geldiğinde onların haksız yere şimdiye kadar yediklerine bir daha fırsat vermiyecektir !!! Onların tek üzüldükleri ve uğruna savaştıkları şey dünya malıdır !!!” Hz.Ammar bunun üzerine askerler ile Muaviye’nin ordusuna doğru gider ve şöyle nida eder : “ Ey ‘Amr ibin ‘As ! Dinini Mısır’a vali olmak şartıyla sattın, sana yazıklar olsun ! Sen devamlı olarak İslam’a karşı yan çizdin ! Ey Allah’ım , Senin rızanı kazandıracak her şeyi yapmaya hazır olduğumu biliyorsun.Ey Allah’ım , doğru yoldan çıkan asilere (Muaviye ve adamlarına) karşı bu savaşımın , cihadımın en hayırlı şey olduğunu bildiğimi Sen biliyorsun.Senin rızanı kazanabilmek için bu cihadımdan daha hayırlı bir şey olsaydı onu yapacağımıda biliyorsun !!!” (1)

Hız.Ali’nin askerlerinden biri hız.Ammar’ın buyurduklarından haberdar olduğunda hız.Ammar’ın yanına gelerek şöyle dedi : “ Ammar ibin Yaser hanginizdir ?” Hız.Ammar buyurdu ki : “ Ammar benim !” Soran adam dedi ki : “ Bir konuda benim sana ihtiyacım var.Bu konuyu ikimizin arasında mı sana sorsam yoksa herkesin önünde mi sana sorayım !?” Hız.Ammar buyurdu ki : “ Bunu istediğin şekilde sorabilirsin !” O adam dedi ki : “ O zaman istediğimi açık bir şekilde söylemek istiyorum.Ben ehlimi terk edip Muaviye ve adamlarına karşı savaşmak için yola çıktığımda

(1) Taberi “ Tarih “
Ebul Kasem Ca’far El-İskafi “ El-Mi’yaar vel-Muvaazene “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
Ebu Mihnef “ Tarih “
İbn’ul-Esir “ Tarih “
Şeyh Mufid “ Amaal “
Mecliysi “ Bihar “ ...

onların şüphesiz olarak haksız ve bizim ise haklı olduğumuzu biliyordum.Bu görüşüm geçen geceye kadar öyleydi.Fakat bu gün iki

toplumun aynı şahadet ile namaza çağırıldığını gördüm.Namazımız aynı, peygamberimiz aynı ve ona uyduğumuz kitabımız da aynıdır.Beni şaşırtan bu durumu anlamak için müminlerin emiri Ali'ye gidip sorduğumda bana buyurdu ki : Ammar ibin Yaser'le hiç görüştün mü ? Ben de dedim ki : Hayır, görüşmedim.Bana buyurdu ki : O zaman Ammar'ı bul ve şüphesi içinde kaldığın bu durumu ona sor ve Ammar'ın sana göstereceği yola uy ! Ben de sana bunu sormak için yanına geldim !" Hz.Ammar bunları adamdan duyduğunda , Amr ibin As'ın altında durduğu bayrağa işaret ederek o soran adama şöyle buyurdu : “ Bu gördüğün bayrakların sahibini biliyor musun ?! İşte bu bayrakların altında duranlara (Muaviye ve adamlarına) karşı Rasulallah (S.M.) ile defalarca karşı savaşımtım.Bu şimdiki savaşım ise dördüncüsüdür.Bu savaşım önceki savaşlara nazaran onlar için aynıdır ! “ Hz.Ammar sözlerine devam ederek şöyle buyurdu : “ Sen Bedir, Uhud veya Huneyn savaşlarına katıldın mı ? Senin baban veya deden bu saydığım savaşlara katıldı mı ki sana bu savaşların haberlerini anlatsın !?” Adam dedi ki : “ Hayır, bizden kimse katılmamıştı !” Hz.Ammar buyurdu ki : “ Şimdi (Ali ile) durduğumuz yer tıpkı Rasulallah (S.M.) ile bayrağının altında Bedir, Uhud ve Huneyn savaşlarında durduğumuz yerin aynıdır !!! Şimdi karşımızda duran Muaviye ve adamların durumuda tıpkı Rasulallah'ın (S.M.) zamanında ona karşı müşriklerin bayrakları altında duran İslam düşmanlarının aynıdır !!! Sen , bu karşımızda duran askerleri ve içindekilerini biliyor musun ?! Allah'a yemin olsun ki Muaviye ve adamları bana karşı tek bir yaratık olarak görünselerdi hepsini parça parça kesmek isterdim ! Allah'a yemin olsun ki bunların kanı bir kuşun kanından daha helaldir !!! Bir kuşun kanının dökülmesinin haram olarak görüyor musun ?! “ O adam dedi ki : “ Hayır, helal olarak görüyorum !” Hz.Ammar buyurdu ki : “ Bunların kanlarını dökmekte öyle helaldir !!! Senin bilmek istediğini beyan ettiğini gördün mü ?” Adam dedi ki : “ Evet, bana durumu beyan etmiş oldun !” Hz.Ammar buyurdu ki : “ O zaman sen istediğin gibi hareket edebilirsin !” Adam oradan ayrıldığında Hz.Ammar mevcut olan askerlere hitaben şöyle nida etti : “ Muaviye ve adamları sizleri kılıçları ile öyle vuracaklar ki içinizde hakkı inkar edenler şüpheye düşeceklerdir ! Hak konusunda şüpheye düşenler diyecekler ki : Muaviye ve adamları haklı olmasaydı bizim üzerimize galip gelmezlerdi ! Allah'a yemin olsun ki Muaviye ve adamları bir sineğin gözünü açtığı kadar hak üzere değillerdir !!! Allah'a yemin olsun ki Muaviye ve adamları bizleri geri püskürtene kadar kılıçları ile vursalarda bizim hak üzere olduğumuzu ve onların batıl üzere olduklarını biliyoruz !!!” (1)

Hız.Ammar savaşın sonunda olacak ihaneti biliyormuş gibi önceden askerlerin hidayet üzerinde kalmalarını sağlamak için açıklama getirmişti.Hız.Ammar eshabın içinde Peygamber efendimizin Hz.Ali'ye yapmış olduğu vasiyeti inkar etmeyen kişilerdendi.Hız.Ammar devamlı olarak peygamber efendimizden sonra Hz.Ali'nin ümmetin hak halifesi ve imamı olduğunu bilenlerdendi.Hız.Ammar,

Muaviye, Amr ibin As ve adamlarının müşriklere eş değerde olduklarını açık bir şekilde beyan ederek askerlerin bilinçli olarak savaşmalarını istiyordu.Hz.Ammar, peygamber efendimiz ile müşriklere karşı yaptığı savaşları şimdi hz.Ali ile Muaviye ve adamlarına karşı yaptığı savaşa eş olarak beyan etmişti.Peygamber efendimiz hz.Ammar hakkında şöyle buyurmuştu : “ **Ammar onları cennete davet edecek onlar ise onu cehenneme davet edecekler !!!**” (2) Allah’ın elçisi önceden , sonra olacaklara işaret buyurarak beyan getirmiştir.Hz.Ammar insanları hz.Ali’ye uymalarını ve böylece cennete nail olmalarını davet etti. Muaviye ve adamları ise onu ve geri kalan askerleri hz.Ali’ye karşı savaşmak için davet etmişlerdi ki bu cehenneme yapılan bir davetti.Nitekim peygamber efendimiz de buyurmuş olduğu hadisinde hz.Ali’ye karşı savaşanların kendisine karşı savaşmış gibi olduklarını beyan etmişti.Bu hadisi önce zikrettiğim için bir daha kanıtlarını saymıyorum.

(1) İbin Ebil-Hadid “ Şerh “ ; Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “ ; İbn’ul-Esir “ En-Nihaye “ ; İbin Sa’d “ Tabakaat “ (kısmen) ; Şeyh Mufid “ El-İhtisaas “ ; Mecliysi “ Bihar “ ...

(2) Muslim “ sahih “
Hamiydi “ El-Cam’u beynes-Sahihayn “
Hakim “ Mustedrek “
Zehebi “ Talhis “
İbin ‘Asakir “ Tarih “
Nesei “ Hasais “
İbin Batriyk “ ‘Umdat’ul-Kaari “
Suyuti “ Cam’ el-Cevami’ “
İbin Kesir “ Tarih”
Mecliysi “ Bihar “ ...

Müminlerin emiri hz.Ali’ye askerlerden bazıları şöyle sormuşlardı : “ **Ey Müminlerin emiri ! Onlara karşı şimdi savaştığımız toplumun peygamberi, namazı, dini ve haccı bizimkinin aynısıdır ! Bu durumda karşımızda duran**

bu topluma ne ad verelim ? “ Müminlerin emiri hz.Ali şöyle buyurdu : “ Onlara, Allah’ın Kuran’da vermiş olduğu adı verin !!!” Soran kişiler dediler ki : “ Allah’ın Kuran’da bütün buyurduklarını bilmiyoruz !” Hz.Ali buyurdu ki : “ Şanı yüce olan Allah Kuran’da şöyle buyuruyor : Allah dileseydi peygamberlerden sonra gelen milletler, kendilerine açık deliller geldikten sonra birbiriyle savaşmazlardı.Fakat onlar (beyan edilen hak konusunda) ihtilafa düştüler.Bazısı (beyan edilen hakka) inandı ve bazısı da onu inkar etti, kafir oldu ...(Bakara suresi : 253) İhtilaf düştüğünde biz Allah’a, peygambere, kitaba ve hakka en yakın olanlarız !!!İman edenler biziz ve kafir olanlarda Muaviye ve adamlarıdır !!! Allah, bizim onlara karşı savaşmamızı istedi bizde onlara karşı savaşıyoruz !!! Onlara karşı savaşmamız Allah’ın çizmiş olduğu yol ve iradesi üzere olmuştur !!!” (1)

Günler geçtikçe savaş daha hızlanıyordu.Bununla beraber ölü sayısı da artıyordu.Bu arada hz.Ammar ibin Yaser ordu ile Muaviye’nin ordusuna karşı şiddetli saldırılar düzenlemişti.Hz.Ammar bu saldırıların içinde Muaviye’nin adamları tarafından şehid edilir.Peygamber efendimiz hz.Ammar hakkında şöyle buyurmuştu : “ **Ammar’ı , asi yoldan çıkmış bir topluluk öldürecektir !!!**” Bu hadis en muteber hadis ve tarih kitaplarında çok sayıda yer almıştır.Hz.Ammar şehid edildiğinde savaş daha da alevlenmişti.Ortada feci bir manzara oluşmuştu.Hz.Ali’nin etrafındaki askerler gevşeklik gösterdiklerinde hz.Ali’nin onları ayıplaması ile bir daha canlanmışlardı.Amr ibin As ortaya çıkarak ona karşı savaşacak bir er talep ettiğinde hz.Ali ona karşı çıkar.Amr ibin As, hz.Ali’nin vuruşundan kurtulmak için kendisini yere atar.Hz.Ali onun üzerine geldiğinde Amr ibin As avret yerini (gösterilmesi ayıp olan yerini) açarak kurtuluşu aradı.Hz.Ali, Amr’ın bu edepsizliğini gördüğünde sırtını ona dönerek savaş alanından ayrılır.Muaviye , Amr’ın yaptıklarını takip etmişti.Amr, Muaviye’nin yanına geldiğinde, Muaviye ona şöyle dedi : “ **Allah’a ve avret yerine şükürler olsun !!!**” (2)

Sonra “Herir” denilen meşhur gece gerçekleşmişti.Bu gün gecesi ile beraber sabaha kadar savaşmış ve otuz ile kırk bin kişi arasında savaşçı ölmüştü.Bu geceden sonra hz.Ali’nin askerleri Şam ehli üstüne zafere ulaşmak üzereydiler.Hz.Ali savaşçıların sabırla devam etmeleri için tenbih ediyor ve bu minval üzere devam ederlerse en yakın bir zamanda zafere ulaşacaklarını müjdeliyordu.Müminlerin emiri hz.Ali kendisi bizzat bu gün ve gece içinde arapların içinde en meşhur savaşçılardan beşyüz kişiden fazlasını kesip öldürmüştü.Hz.Ali Zulfikaar ile ortaya girdiğinde yanına yaklaşanları adeta biçiyordu.(3) Muaviye durumun nereye varacağını fark etmiş ve ne yapılması gerektiği konusunda Amr ibin As’a danışmıştı.

---

(1) İbin Ebil-Hadid “Şerh “
Nasır ibin Muzahim “Sıffin “
İbin Şehraaşub “Menakib “

(2) Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
İbin Şehraaşub “ Menakib “
İrbili “ Keşf el-Ğumme “
Şeyh et-Tusi “ Amaal “
İbin Kuteybe “ Uyun el-Ahbaar “
Mes’udi “Muruc ez-Zeheb”
Sıbt ibin Cuvzi “Tezkire”
İbin Kesir “Tarih”
Beyhaki “El-Mehasin vel-Mesaviy”
Vakidi “Tarih”
Mecliyisi “ Bihar “

(3) İrbili “ Keşf el-Ğumme “
Taberi “ Beşaret el-Mustafa “
İbin Furat el-Kufi “ Tefsir “
Ayyaşi “ Tefsir “
Şeyh Saduk “ Amaal “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
Mecliyisi “ Bihar “

Amr ibin As Muaviye’ye şöyle dedi : “ Ali’nin seninle onun uğruna savaştığı mesele senin onun uğruna savaştığın davadan uzaktır ! Sen hayatta kalmayı

ve dünyayı yeğlerken Ali ise ölümü ve ahireti istiyor ! Ali'nin adamları senin zafere ulaşmandan korkuyor çünkü senin onlara savaştan sonra zulmedeceğini biliyorlar ! Senin adamların ise Ali'nin zafere ulaşmasından korkmuyorlar çünkü yenilgiden sonra Ali'nin onlara zulm etmeyeceğini biliyorlar ! Sen en iyisi Ali'nin tarafını Allah'ın kitabına (Kuran'a) davet et ! Bu davetini kabul ederlerse veya etmezlerse yine de aralarında ihtilafa düşeceklerdir ! Allah'ın kitabını iki tarafın arasında hakem olarak önerirsen muhakkak gayene ulaşacaksın ! Ben sana bu tedbirimi gerçekleştiren bu an için saklamıştım !!!”

Şiddetli geçen bu gecenin savaşımdan sonra sabahlayan Hz.Ali'nin askerleri Muaviye tarafındaki askerlerin mızrakların uçlarına Kuran'lar astıklarını görürler.Şam ehlinin beraberlerinde getirdikleri en büyük Kuran'ı üç mızrağın ucuna başlayarak on kişi ön tarafta taşıyordu.Muaviye'nin askerleri beşyüz Kuran kadar mızrakların uçlarına takıp kaldırmışlardı.Muaviye'nin askerlerinden üç kişi öne geçerek hep bir ağızdan Hz.Ali'nin askerlerine hitaben şöyle bağırıldılar : “ **Ey arap toplumu ! Birbirimizi yok edersek arkamızda bırakacağımız kadınlarımızı ve evlatlarımızı düşünün ! Onları geride bırakırsak ,Rumlardan , Türklerden ve Farisilerden onları kim koruyacak !? Dininizin yok olmasından sakının ! Aramızda Allah'ın kitabı bulunmaktadır !!!**” Hz.Ali söylediklerini duyduğunda şöyle buyurdu : “ **Ey Allah'ım ! Sen iyi biliyorsun ki bunların istedikleri ve davet ettikleri Senin kitabın değildir !!! Sen aramızda hükmet , Sen apaçık hak olan hakemsin !!!**” Hz.Ali'nin askerleri bu olaydan sonra ikiye ayrılır.Bir taraf Kuran'ın hakem olarak kabul edilmesini ister bir tarafta savaşa devam edilmesinden yana olur.Savaş Hz.Ali'nin zaferi ile bitmek üzereyken durdurulur ve askerlerin arasına soğukluk girer.Hz.Malik ibin Eşter askerlere bu oyuna gelmemelerini ve zaferi elde etmek için devam etmelerine ısrarla davet eder.Hz.Ali durumun nereye vardığını gördüğünde kendisinin fikrinden ayrılan askerlerine hitaben şöyle buyurur : “ **Ey insanlar ! Allah'ın kitabına icabet etmekle benden daha haklı davranan yoktur ! Muaviye, Amr ibin As ve adamları Kuran ve din ehli değildir !!! Ben onları sizlerden daha iyi tanırım !!! Onların yaşça küçük olduklarında ve şimdi büyüdüklerinde ben onları sizden daha yakından tanıyorum ! Bunlar yaşça küçüklerin ve büyüklerin içinde en şerhli olanlarıdır !!! Ey insanlar, kendinize gelin ! Bunlar size hak kelimesi ile batılı kabul ettirmek istiyorlar ! Bunlar Kuran'ı anladıkları ve kabul ettikleri için mızrakların ucuna bağlayıp kaldırmadılar ! Bunların yaptıkları hile , oyun ve düşmanlıktan başka bir şey değildir !!! Ey insanlar , kendinizi var gücünüz ile bana bir saat kadar teslim ediniz ! Savaş öyle bir yere vardı ki zalimlerin arkası kesilmek üzeredir !!!**” Bunun üzerine Hz.Ali'nin askerlerinden takriben yirmi bin kişi öne çıkarak şöyle dediler : “ **Ey Ali ! Karşı tarafın teklif ettiği Kuran muhakemesini kabul etmezsen bizlerde sana karşı durur ve savaşıyoruz !!!**” Bu topluluk sonra “ Nehrivan “ denilen yerde toplanıp “Harici “ olarak Hz.Ali'ye karşı savaşırlar.Hz.Ali bu

zavallı adamlarına hitaben yine şöyle buyurdu : “ Sizlere yazıklar olsun ! Ben, Allah’ın kitabına ilk davet eden ve icabet getirenim ! Nasıl olurda ben Allah’ın kitabına davet edilirim de icabet etmem !? Benim onlara karşı savaşmamın nedeni onların Allah’ın kitabına rıza getirmeleri içindi ! Çünkü kendileri Allah’ın emrettiklerine karşı asi olmuş, vasiyet etmiş olduğunu terketmiş ve Kuran’ı hiçe saymışlardı !!! Ben sizlere önceden bunların sizi oyuna getirmek istediklerini söylemiştim.Bunlar Kuran’la amel eden kişiler değillerdir !!!” Harici olan toplum dediler ki : “ Malik ibin Eşter’e haber yolla ki savaştan elini çeksin ve senin huzuruna gelsin !!!” Hz. Malik Muaviye’nin askerleri arasında ordusu ile öyle bir yere gelmişti ki zafere ulaşmak an meselesiydi.Hz.Ali etrafında kendisine asilik yapan askerlerinin bozgunculuk yapmaması için Malik’in yanına gelmesi için haber gönderir.Hz.Malik haberi aldığında şöyle dedi : “ Beni şimdi bu durumda yanına çağırmasıyla savaşın sonunu etkileyecektir.Şimdi savaşa devam etmemin sırasındır !” Haberi getiren adam bu sözleri Hz.Ali’ye götürüp söylediğinde etrafta bekleyen asi gurup hiddetlenip tehdit ederek şöyle dediler : “ Bizler sana Malik’i geri çağırman için söyledik sen ise onun savaşa devam etmesi için haber gönderiyorsun !!!”

Hz.Ali onlara buyurdu ki : “ Gönderdiğim haberciye ne söylemesi gerektiğini ona dediğimde ona başka bir şey söylediğimi duydunuz mu ?! Bu haberciyi gönderdiğimde hepinizin duyacağı bir şekilde Malik’e ne söyleyeceğini demedim mi ?!” Asi olan gurup dedi ki : “ Malik’e bir daha haber gönder ki savaştan elini çekip huzuruna gelsin ! Allah’a yemin olsun ki şayet Malik hemen huzuruna gelmezse seni halife olarak tanımayacağız !!!” Hz.Malik haberi aldığında savaşı bırakarak Hz.Ali’nin huzuruna gelir ve asi olan topluma karşı haykırarak şöyle konuşur : “ Ey zillet ve kötülük ehli ! Sizin düşmanınıza galip geleceğinizi bilen Muaviye ve adamları Kuran’ları kaldırarak sizleri ona davet ediyorlar ! Allah’a yemin olsun ki Muaviye ve adamları Allah’ın Kuran’da buyurmuş olduğunu ve Peygamberin sünnetini terk etmişlerdir !!! Onların oyununu kabul etmeyin ve bana az bir mühlet tanıyın ki zafere ulaşacağımızı hisediyorum !!!” Asi olan gurup dedi ki : “ Bu isteğini kabul edersek işleyeceğin hataya iştirak etmiş oluruz !” Hz.Malik ibin Eşter buyurdu ki : “ Sizler şimdi bana kendinizden haber verin ! Bu savaşta hak davası için ölenler gitti ve ancak sizin gibi reziller kaldı ! Sizler acaba ne zaman hak ehli oldunuz da bu davranışınızı ortaya koyuyorsunuz ?! Önceleri Şam ehlini öldürdüğünüz zaman mı hak üzereydiniz yoksa şimdi onların öldürülmesine karşı olduğunuz için mi batıl ehli oldunuz ?! Yoksa onları öldürmekten vaz geçtiğiniz için mi hak ehli oldunuz ?! Bu savaşta sizden daha hayırlı olupta Şam askerleri tarafından şehit edilenler şimdi cehennemlik mi oldular ?!” Asi olan gurup dedi ki : “ Ey Eşter, bizi rahat bırak ! Bizler Şam ehline karşı Allah için savaştık ve Allah için şimdi onlara karşı savaşı bırakıyoruz ! Bizler sana itaat etmeyiz, bizden uzak dur !” Hz.Malik asilere hitaben şöyle buyurdu : “ Allah’a yemin olsun ki sizler

oyuna getirildiniz ! Onlar sizin savaşı bırakmanız için sizi kandırdı ve siz de bu oyuna geldiniz !Ey siyah anlı seccad kişiler, Bizler sizin kıldığınız namazınızın zühdünüzden ve Allah’a varmak için olan isteğinizden dolayı olduğunu zanediyorduk ! Lakin sizin savaşı bırakmak istemeniz sadece dünya hayatı için olduğunu görüyorum ! Sizler bundan sonra bir daha doğru yola gelmez ve asla izzet sahibi olamazsınız !!!” Asi olan gurup çok namaz kılan ve Kuran okuyan topluluktu.Bunların alınları secde etmekten siyahlaşmıştı.Ama doğruyu batıldan ayırta bilecek akla sahip değillerdi.(1)

(1) Taberi “ Tarih “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
İbin Diyzil “ Sıffin “
Şeyh Mufid “ El-İrşaad “
Ebi Mihnef “ Tarih “
İbin Şehraaşub “ Menakib “
İbrahim ibin Muhammed es-Sakafiy “El-Ğaarat”
Muhammed ibin ‘Akiyl “En-Nasaih el-Kafiye”
Kadı Ebu Hanife et-Temiyimi “Şerh el-Ahbar”
Mecliysi “ Bihar “ ...

MUHAKEME OLAYI

Hız.Ali'nin askerlerinden ona karşı asi olanlar iki tarafın Kuran-ı Kerim ile muhakeme yapmaları için dayatma yaptıktan sonra bu istekleri kabul edilir.Bu asi gurubun başında Eş'as ibin Kays vardı ve bunlar sonra "Harici" olarak hız.Ali'ye karşı Nehrivan denilen yerde savaşımlardı.Eş'as ibin Kays Muaviye'nin yanına giderek ne istediğini sorar ve Muaviye Kuran'ın her iki taraf için hakem kılınmasını istediğini söyler.Hız.Ali Eş'as ve adamlarına defalarca Muaviye'nin hiç bir zaman Kuran ehli olmadığını ve olmayacağını buyurduğu halde onlar bir türlü ikna olmadılar.Bu ön görüşmeye göre her taraf kendisini temsil edecek bir heyeti seçecekti.Şam ehli kendilerini temsil edecek gurubun başına Amr ibin As'ı seçer.Eş'as ibin Kays ve adamları hız.Ali'nin tarafını temsil etmesi için illa Ebu Musa el-Eş'ari yi isterler.Hız.Ali, Ebu Musa'nın kendisini temsil etmesine karşı çıkar ve kabul etmez.Nitekim Ebu Musa hız.Ali'nin tarafına katılmamış ve ona katılmak isteyenleri de bu isteklerinden vaz geçirmek için uğraşmıştı.Hız.Ali, Ebu Musa yerine Abdullah ibin Abbas'ın temsilci olarak gönderilmesini ister.Eş'as ve adamları ise şöyle konuşurlar : **" Ey Ali ! Ha sen gitmişsin ha Abbas'ın oğlu Abdullah, ikinizin arasında ne fark var ki !? Biz Ebu Musa'dan başkasına razı olmayız ! Çünkü kendisi bu içine düştüğümüz işin sonunu bize önceden söylemişti ! Allah'a yemin olsun ki bizim istediğimiz bu adam sana ve Muaviye'ye aynı uzaklıkta olan biridir !"** Hız.Ali bu asilerin söz dinlemek istemediklerini gördüğünde onlara hız.Malik ibin Eşter'i önerir.Asi olanlar bunu red ederek şöyle derler : **" Bizim bu duruma gelmemizi sağlayan Eşter değildir ?! Bizler şimdiye kadar Eşter'in hükmü altında kalmamış mıydık ?!"** Hız.Ali onlara buyurur ki : **" Eşter'in hükmü nedir ki ?!"** Asiler dediler ki : **" Eşterin hükmü birbirimizi kılıç ile vurdurup senin ve onun isteğini yerine getirmek olmuştu !!!"** Hız.Ali onlara buyurdu ki : **" Muaviye bu tahkim işinde onun görüşünü ve isteğini yerine getirebilecek bir adamı ancak kendi temsilcisi olarak kabul eder.Muaviye'nin bu isteğini en iyi bir şekilde yapabilecek kişi de Amr ibin As'tır ! Kureys'ten olan Amr'a ancak Kureys'ten olan Abdullah ibin Abbas durabilir ! Abdullah'ı Amr'a karşı gönderin nitekim Amr'ın düzenliyeceği her tezgahı ancak Abdullah çözebilir !!!"** Asilerin başkanı Eş'as ibin Kays dedi ki : **" Allah'a yemin olsun ki kıyamet gününe kadar Madar'lı(*) birini asla üzerimize emir sahibi olarak kabul etmeyeceğiz !!! Fakat Yemen ehlinden olan birini üzerimize hakem olarak tayin edebiliriz !"** Hız.Ali onlara buyurdu ki : **" Sizin Yemenlinizin kandırılmasından korkarım !!!Çünkü Amr ibin As'ın Allah'a karşı bir korkusu yoktur !!! Amr'ın sadece menfi görüşü vardır !!!"** Asi olan gurup illa Ebu Musa el-Eş'ari yi istediklerinde hız.Ali onları bu istekleri ile baş başa bırakıp çekilir.Ebu Musa savaşa katılmamış ve Şam'a yakın bir yerde yaşamına çekilmişti.Asi olan gurup onun kendilerine gelmesi için haber gönderirler.Ebu Musa haberi aldıktan sonra hakem olmak için asilerin yanına gelir.Muhakeme zamanı geldiğinde her iki taraf heyetleri ile bir yerde buluşurlar.Amr ibin As

onun karşısında duran Ebu Musa'yı nasıl alt edebileceğini hemen kestirebilmişti.Amr ibin As devamlı olarak Ebu Musa'ya hürmet ederek onu tazim ediyordu.Ebu Musa , Amr'ın bu hürmetini samimi olarak görüyordu.Amr , devamlı olarak önceliği her şeyde Ebu Musa'ya veriyordu.İkisi antlaşmayı yazmak için bir araya oturduklarında aralarında şu metin üzere anlaşır ve okumaya başlarlar : **“ Bu antlaşma müminlerin emiri Ali ve Ebu Sufyan'ın oğlu Muaviye'nin arasında gerçekleşen antlaşmadır...”** Hazır olan Muaviye onlara şöyle dedi : **“ Ali'nin müminlerin emiri olduğunu kabul ettikten sonra neden ona karşı savaşmış olayım !? Ben o kadar kötü bir insan mıyım !?”** Amr ibin As , Muaviye'nin isteğini hemen anlamış ve müdahale ederek şöyle demişti : **“ Müminlerin emiri ifadesi yerine Ali'nin ve babasının isimlerini yazalım ! Çünkü Ali sizin emir sahibinizdir bizim emir sahibimiz değildir !!!”** Amr ibin As emirel müminin (Müminlerin emiri) ifadesinin silinmesi için ısrarlı olduğunda Hz.Ali'nin taraftarlarından hazır olan Ahnef ibin Kays müdahale ederek şöyle konuşur :

“ Müminlerin emiri ifadesini silme ! Bunu yapacak olursan bir daha yazılmamasından korkarım !!!” Hz.Ali olanları gördüğünde şöyle buyurdu : **“ Bu gün Hudeybiye günü gibidir !!! O günde ben Rasulallah'ın (S.M.) yerine antlaşmayı yazıyordum.Yazdığım anlaşmaya şöyle yazmıştım : Bu anlaşma Rasulallah Muhammed ve Suheyl ibin Amr arasında yapılan antlaşmadır... Suheyl bunu okuduğunda bana dedi ki : Ben, Muhammed'in Allah'ın peygamberi olduğunu kabul etmiş olsaydım ona karşı ne savaşır ne de muhalif olurum ! Sen bu ifade yerine Abdullah'ın oğlu Muhammed olarak yaz ! Bunu duyan Allah'ın elçisi bana buyurdu ki : Ey Ali, ben Allah'ın peygamberiyim ve ben de Abdullah'ın oğluyum .Benim için Allah'ın peygamberi ifadesini kullanmasanda yine de ben Allah'ın elçisiyim! Benim için Abdullah'ın oğlu Muhammed olarak yaz ve Allah'ın elçisi ifadesini sil ! Ey Ali, bir gün sana da bu durum gibi bir olay hasıl olacak ! İşte ben de o günkü müşriklerin evlatları ile bu gün aynı duruma düştüm.Tıpkı Rasulallah'ın müşrikler ile yaptığı anlaşmayı şimdi ben de onların evlatları ile yapıyorum !!! “ Amr ibin As bunları Hz.Ali'den duyduğunda dedi ki : **“ Subhanallah ! Bizler müslüman olduğumuz halde bizleri kafirlere mi benzetiyorsun !?”** Hz.Ali şöyle buyurdu : **“ Ey kötü****

(*) Madar , Kureyş toplumunun bir aşiretidir.

kadının oğlu ! Sen her zaman müslümanlara düşman ve kafirlere yardımcı değil miydin !? “ Amr ibin As bunları duyduğunda dedi ki : **“ Allah'a yemin**

ediyorum ki bu günden sonra seninle aynı mecliste hiç bulunmayacağım !!!” Hz.Ali onu buyurdu ki : “ Allah’a yemin olsun ki senden ve senin gibi adamlardan meclisimin temiz olmasını dua ediyorum !!!” (1)

Sonunda bu anlaşma yazılarak her iki tarafın bir yıl sonra bir araya gelene kadar savaş yapılmaması kararına varırlar.Alınan bu karar bir yıl sonra bir daha toplanılarak gerçekleştirilecekti.Hz.Ali bu yapılan antlaşmayı her kabilenin önünde okuttu.Asi olan gurup bu yapılan antlaşmaya razı olmazlar.Bu gurup askerlerin arasında şöyle bağırırlar : “ **Allah’tan başka hiç kimseye hüküm vermek düşmez ! Hüküm ancak Allah’ın dır !!! Ey Ali, bir insanın dinin hakkında hüküm vermesine razı olamayız ! Allah’ın , Muaviye ve adamları hakkında vermiş olduğu hükme göre onlar bize tabi olacaklar ve bunu kabul etmezlerse bizler onları öldüreceğiz !!! Bizler hakem işini kabul etmekle hata işledik ! Biz bu hatamızı gördükten sonra tevbe edip Allah’a yöneliyoruz ! Ey Ali, sende tevbe edip yolundan dön aksi takdirde senden uzaklaşır ve sana karşı dururuz !!!” Hz.Ali bu asilere hitaben şöyle buyurdu : “ **Size yazıklar olsun ! Bir antlaşmaya, sözleşmeye veya yemine rıza gösterdikten sonra bundan geri dönmek olur mu !? Şanı yüce olan Allah şöyle buyuruyor : Verdiğiniz sözü yerine getirin.Çünkü verilen söz, sorumluluğu gerektirir.(İsra suresi : 34) Şanı yüce olan Allah yine şöyle buyurdu : Antlaşma yaptığınız zaman, Allah’ın ahdini yerine getirin ve Allah’ı üzerinize şahit tutarak, pekiştirdikten sonra yeminleri bozmayın.” (Nahl suresi: 91)** Bu asi olan gurup burada Hz.Ali’nin askerlerinden ayrılıp tarihte “Hariciler” ismini alırlar.Hz.Ali, bu gurubun ileride dine sadece bozgunculuk ve kötülük yapacaklarına dair beyan etmişti.Hz.Ali geri kalan askerlerine neden bu davadan zafer içinde çıkmadıklarını anlatır.Hz.Ali, kendi askerlerine neden hatalı olduklarını beyan eder.Peygamber efendimizin zamanında yapılan savaşların sonuna kadar iman ile sürdürüldüğünü ve bu sebepten zafere ulaştıklarını anlatır.Hz.Ali askerlerine kırıgın olarak yaptıkları hatalarını beyan eder ve herkesin şehid düşenleri defnetmeleri için emir verir.(2)**

(1) Taberi “Tarih “
İbin Ebil-Hadid “Şerh “
Nasır ibin Muzahim “Sıffin “
İbin Diyziyl “Sıffin “
Ebi Mihnef “Tarih “
İbin Şehraaşub “menaakib “
Şeyh Tusi “Amaal “
Şeyh Saduk “El-Hisaal “
Ali ibin İbrahim “Tefsir “
Keşşi “Er-Ricaal “
Mecliysi “Bihar “ ...

(2) Taberi “Tarih “
El-İskaafi “El-Mi’yaar vel-Muvazene “
Şeyh el-Mufid “El-İrşaad “
Seyyid Radiyy “El-Muhtar “
İbin Ebil-Hadid “Şerh “
Nasır ibin Muzahim “Sıffin “
Mecliysi “Bihar “ ...

Sıffin savaşı takriben bir ay kadar sürmüş ve 60 ile 70 bin kişi kadar bu savaşta hayatını kaybetmişti.(1)

Hız.Ali askerleri ile Kufe şehrine geri döner ve muhakeme yapılacağı tarihi bekler.Muhakeme yapılana kadar o arada önemli olaylar olmuştu.Hariciler her fırsatta hız.Ali'ye muhalefet yapmaya devam etmişlerdi.Haricilere göre hız.Ali'nin muhakemeyi kabul etmesi ile günah işlemiş oluyordu.Bu günahından dolayı tevbe getirmesinin gerektiğini toplumun içinde devamlı dile getiriyorlardı.Hız.Ali , Haricilere kendilerinin bu muhakeme işi için ısrar ettiklerini bir daha hatırlatarak onların rahat durmaları için uyardı.Muhakeme yapıldığında her hazır olan taraf buna rıza göstererek işe başlanmıştı.Muhakeme zamanı belirtildikten sonra bunu bozmak din açısından hız.Ali için mümkün değildi.Herkes muhakemenin olacağı günü beklemeye başladı.

(1) İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Belazuri “ Ensab'ul-Eşraf “
İbin Şehraaşub “ Menakib “
Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
Meclisi “ Bihar “ ...

MUHAKEME OLAYININ DEVAMI

Muhakeme antlaşması günü geldiğinde her taraftan bir heyet buluşma yerine gönderilir.Haricilerin baskısı ile Hz.Ali'nin tarafını temsil etmesi için Ebu Musa el-Eş'ari gönderilir ve Muaviye ise kendisini temsil etmesi için Amr ibin As'ı gönderir.Hz.Ali, Ebu Musa'nın hak ehli olmadığını ve bu göreve ehil olmadığını çok iyi biliyordu.Fakat tarihte hep gerçekleştiği gibi batıl ehli hak ehlinin üzerine bir anda olsa galip gelmişti.Hz.Ali'nin samimi arkadaşları Ebu Musa'ya , Amr ibin As'a karşı uyanık kalmasını tenbih ederler.Amr ibin As'ın güven ve imanla hiç ilgisi olmayan biri olduğunu ona beyan ederler.(1) Ebu Musa ise Hz.Ali'ye olan ihaneti halen kalbindeydi.Kendisi bu antlaşmaya Hz.Ali'nin temsilcisi olarak gittiği halde aklında Hz.Ali'yi halifelik makamından uzaklaştırma planları vardı.Muaviye, Amr ibin As ve yardımcıları Muğire ibin Şu'be gibi hilebazlar Ebu Musa'nın içindeki meyili iyi öğrenmişlerdi.Nitekim Ebu Musa Siffin savaşından önce Hz.Ali'nin valisi olduğu halde ona yardım etmekten çekinmiş ve yardım etmek isteyenlerede mani olmuştu.Muaviye ve adamları Amr ibin As'ın Ebu Musa'yı nasıl işleyeceğini önceden düşünmüşler ve hazırlamışlardı.Ebu Musa buluşmanın olacağı çadıra geldiğinde Amr ibin As ona karşı çok hürmet göstererek tezgahladıkları oyuna başlamıştı.Amr ibin As , Ebu Musa'ya o kadar ihtiram ve saygı göstermişti ki Ebu Musa Amr hakkında ona yapılan tenbihleri hemen unutmuştu.Amr , devamlı olarak önceliği Ebu Musa'ya vererek onun daha değerli olduğunu göstermek için elinden geleni yapmıştı.Ebu Musa bu iltifatı ve hürmeti gördüğünde Amr'ın tuzağına fark etmeden düşmüştü.Ebu Musa , Amr ile yaptığı ön görüşmede Hz.Ali ve Muaviye'nin halifelik makamından uzaklaştırılmasını ve halkın yeniden kendi aralarında birini halife seçmelerini önerir.Amr bu fikri benimseyip Ebu Musa'nın bunu hazır olan iki tarafın heyetlerine açıklaması için onu öne takdim eder.Ebu Musa ona saygıdan dolayı öncülüğün verildiğine kanaat getirerek söze başlar.Konuşmasında Hz.Ali'yi onun temsilcisi olarak halifelikten uzaklaştırdığını ve halifelik işini halkın seçimine bıraktığını açıklar.Amr ibin As bu açıklamadan sonra hemen söze başlayarak şöyle konuşur : “ **Kendisi onu temsil ettiği şahısı halifelikten uzaklaştırdığı gibi bende onu temsil ettiğim kişiye halifelik makamına getiriyorum !!!**” Ebu Musa , Amr'ın dediklerini duyduğunda rengi değişir.Amr'ın dinsiz ve emanetsiz olduğunu ve oyuna getirildiğini anlar.Amr ibin As , Ebu Musa'yı ağır bir şekilde ahmaklık ile suçlar.Ebu Musa bunu duyduğunda Amr'ı bir köpeğe benzetip onu söver.Amr'da , Ebu Musa'yı bir eşşeğe benzetip cevap verir.(2) Hz.Ali'nin tarafını temsil etmek için hazır olan heyet Ebu Musa'yı ağır bir şekilde tenkid edip söverler.Ebu Musa işlediği hatanın utancı içinde oradan ayrılıp gider.Hz.Ali olanlardan haber aldığında çok üzülmüştü.

Haz.Ali bu haberi aldıktan sonra her öğlen ve akşam namazından sonra Muaviye'ye, Amr ibin As'a ve bütün yardımcılarına lanet etmeye

başlar.(3)Muaviye bunu haber aldığıında kendiside hz.Ali'ye, hz.Hasan'a ve hz.Hüseyin'e lanet etmeye başlar.(4)

(1) İbin Ebil-Hadid “Şerh “
Nasır ibin Muzahim “Sıffin “
Ali ibin el-Medaini “Sıffin “
İbin Diyzil “Sıffin “
Mecliysi “Bihar “ ...

(2) İbin Diyzil “Sıffin “
Nasır ibin Muzahim “Sıffin “
İbin Ebil-Hadid “Şerh “
Mecliysi “Bihar “ ...

(3) Taberi “Tarih”
Ebu Yusu el-Kadi “El-Asaar”
Kadi Ebu Hanife et-Temiyi “Şerh el-Ahbar”
Mecliysi “Bihar”
İbin Ebil Hadid “Şerh”
İbin Hazm “El-Muhalla”
Vatvat “El-Hasais”
İbn’ul-Esir “Usud’ul-Ğaabe”
İbin ‘Abdelbirr “El-İstiy’aab”
Ebil-Fida “Tarih”
Sıbt ibin Cuvzi “Et-Tezkire”
İbin Diyziyl “Kitab Sıffin”
Nasır ibin Muzahim “Sıffin”
Şeyh et-Tusi “Amaal”
Şeyh Saduk “Ma’aani el-Ahbar” ....

(4) Nasır ibin Muzahim “Sıffin “
İbin Ebil-Hadid “Şerh “
İbin Taavus “Ferhet el-Ğura “
Taberi “Tarih “
Şeyh Tusi “Amaal “
Suleym ibin Kays “Kitabu Suleym “
Şeyh Saduk “Ma’aani el-Ahbar “
İbin Diyzil “Sıffin “
Mecliysi “Bihar “ ...

Ebu Musa , peygamber efendimizin dilinden tenkide ve lanete uğramıştı.(1)
Hz.Ali hazır olan halka hitaben şöyle buyurdu : “ **Rasulallah’ın (S.M.) hakkını muhafaza edenler iyi bilirler ki, peygamber kendisi Siffin’de bana karşı savaşanları hayatında lanetlemişti !!!**” (2)

(1) İbin ‘Adeyy “ El-Kamil “
İbin ‘Asakir “ Tarih “
Muttaki el-Hindi “ Muntahab el-Kenz “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
İbin ‘Abdelbirr “ El-İstiy’aab “
Mecliyi “ Bihar “ ...

(2) Şeyh Saduk “ ‘Uyun ahbar er-Rida “
Mecliyi “ Bihar “ ...

MUAVİYE , AMR İBİN AS VE YARDIMCILARININ DURUMU

Muaviye ve adamlarını kısa bir şekilde tanıtmak istiyorum.Peygamber efendimiz , Muaviye'nin babası Ebu Sufyan'ın önden ve onun arkasından Muaviye'nin geçtiğini gördüğünde şöyle buyurdu : “ **Ey Allah'ım ! Önde gideni ve arkasından geleni lanet et !!! Ey Allah'ım , Muaviye'nin takibçisi Sen ol !!!**” (1)

Muğire ibin Şu'be devamlı olarak Muaviye'nin meclisinde bulunan kişilerden biriydi.Muğire bir gün Muaviye'nin sohbetinde bulunduktan sonra evine üzüntülü bir şekilde geri döner.Muğire evinde ona takdim edilen yemeğe üzüntüsünden elini uzatmaz.Muğire'nin oğlu babasının bu üzüntülü halini gördüğünde ona şöyle sorar : “ **Bu gün seni üzüntülü görüyorum.Bizim ailemiz ile ilgili kötü bir şey mi hasıl oldu ?!**” Muğire dedi ki : “ **Ey oğlum ! İnsanların içinde en kötüsü olan Muaviye'nin huzurundan eve geldim ! Biraz önce onunla oturup sohbet ediyordum.Ona dedim ki neden Haşim oğullarına yardım elini uzatmıyorsun ? Zaten onlardan sana zarar gelebilecek bir halleri kalmadı artık ! Muaviye bunu benden duyduğunda dedi ki : Bu benden istediğin Haşim oğullarına çok çok uzaktır !Görmezmissin Ebu bekr halife oldu ve öldükten sonra ancak zikri bir yerde geçerse ismi anılır.Ömer'de aynı şekilde uzun bir müddet halifelik yaptı öldükten sonra da ancak zikri geçerse ismi anılır.Osman'ın durumu farklı değil, kendisi büyük bir aileden (Emevilerden) olmasına rağmen ona ne yaptıklarını biliyorsun ! Osman'ın da hiç bir zikri kalmadı.Ama Haşimoğullarının adamına (peygambere) bakmaz mısın her gün beş kere minarelerde ismi haykırılıyor !!! Her müezzin : Şehadet ederim ki Muhammed Allah'ın elçisidir , diye haykırıyor !!! Anası yok olası Muğire ! Bu kadar zikrin ona kalmasından daha ötürü Haşimoğullarına ne verelim !? Allah'a yemin olsun ki onlara ancak onları toprağa gömmek, toprağa gömmek kalmıştır !!!**” Muaviye bunları Muğire'ye saltanatı devrinde söylemişti.(2)

Ehli Beyt imamlarından hz.Cafer es-Sadık hazretleri şöyle buyurdu : “ **Bu ümmetin Firavn'u Muaviye'dir !!!**” (3)

Peygamber efendimiz şöyle buyurdu : “ **Muaviye'yi mimberim üzerinde görürseniz onu öldürünüz !!!**” (4)

Peygamber efendimiz şöyle buyurdu : “ **Muaviye müslüman olmadığı bir halde ölecektir !!!**” (5)

---

(1) Şeyh Saduk “ Ma’aani el-Ahbar “
Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Taberi “ Tarih “ (Abbasiler bölümü)
İbin Hacer “ El-İsaabe “
İbin ‘Abdelbirr “ El-İstiy’aab “
Tabarani “ Mu’cim el-Kebir “
Tabressi “ El-İhticaac “
Kadı Ebu Hanife “Şerh el-Ahbar”
Mecliysi “ Bihar “

(2) İrbili “ Keşf el-Ğumme “
Zubeyr ibin Bekkar “ El-Muvafekiyaat “
Mecliysi “ Bihar “

(3) Kuleyni “ El-Kaafi “
Seyyid Haşim el-Bahrani “ tefsir “
Mecliysi “ Bihar “ ...

(4) İbin ‘Adeyy “ El-Kamil “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
Belazuri “ Ensab’ul-Eşraaf “
Taberi “ Tarih “ (Abbasiler bölümü)
Hatib el-Bağdadi “Tarih”
Suyuti “Leali el masnu’a “
Munavi “Kunuz ed-Dekaik”
İbin Hacer el-‘Askalani “Tehzib et-Tehzib”
Zehebi “Miyzan el-İ’tidaal”
İbin Hubban el-Busti hadisi nakledenlerden
Mecliysi “ Bihar “ ...

(5) Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Mecliysi “ Bihar “ ...
Taberi “Tarih”
Balazuri “Tarih el-Kebir”
Kadı Ebu Hanife “Şerh”

Peygamber efendimizin eshabından hz.Ebu Berze el-Eslemi anlatıyor : Bizler peygamber (S.M.) ile beraber iken şarkı söylendiğini duyduk.Şarkı sesinin geldiği yere birimiz bakıp geri döndüğünde bize dedi ki : “ **Şarkıyı sarhoş halde söyleyen Muaviye ve Amr ibin As’tır !**” Bu olay içkinin haram kılındığı günlerde cereyan etmişti.Peygamber bunları duyduğunda ellerini havaya kaldırarak şöyle buyurdu : “ **Ey Allah’ım ! Muaviye’yi ve Amr’ı fitnenin içinde ve başında kıl !!! Ey Allah’ım , ikisini şiddetle ateşin içine at !!!**” (1)

Eshabtan olan Zeyd ibin Erkam, Muaviye ve Amr ibin As’ın yanyana oturduklarını görmüş.İkisinin arasına geçerek kendisine yer edinip oturmuş.Amr Zeyd’in bu hareketinden dolayı kızmış ve ona demiş ki : “ **Benim ve Maviye’nin arasına geçip oturacak başka bir yer bulamadın mı !?**” Zeyd ona demiş ki : “ **Allah’ın elçisi sizleri bir savaşta üç kere yanyana olduğunuzu gördüğünde bizlere buyurdu ki : Muaviye ve Amr ibin As’ı yanyana gördüğünüzde onları birbirinden ayırın !!! İkisi bir hayır için asla yanyana gelmezler !!!**” (2)

Muteber tarih ve neseb bilginlerinin kitaplarında yapılan kayıtlara göre Muaviye’nin annesi cahiliyye devrinde meşhur fahişelerden biriydi.Muaviye kendisi bizzat annesinden zina yoluyla dünyaya gelmişti.Muaviye’nin babası Ebu Sufyan’da zina etmekle ün salmış biriydi.(3)

Amr ibin As, müminlerin emiri hz.Ali hakkında yalan ve iftira haberleri yaymaya başladığında, hz.Ali halka hitaben Amr’ın kimliğini açıklamıştı.Hz.Ali bu hitabında Amr ibin As’ın bir fahişenin oğlu , yani zina çocuğu olduğunu beyan etmişti.(4)

(1) Ebu Ya’la “ Musned “

Bezzar “ Musned “

Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ Olayı aynen zikretmiş fakat Muaviye ve Amr isimleri yerine “falan” ve “filan” ifadesini kullanmış.Ahmed ibin Hanbel efendisi Muaviye’yi korumaya çalışmış.

Zehebi “ Miyzan’ul-‘İtidaal “

İbin Kayyim el-Cevzi “ Menaar el-Munif “

Tabarani “ Mu’cim “

Suyuti “ El-Leali el-Masnu’a ...”

Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “

İbin Ebil-Hadid “ Şerh “

Seyyid el-‘Alevi “En-Nasaih”

Kadı Ebu Hanife et-Temiyi “Şerh el-Ahbar”

Mecliysi “ Bihar “ ...

(2) İbin Ebil-Hadid “ Şerh “

Nasır ibin Muzahim “ Sıffin “

İbin ‘Abdrabbih “El-‘Akd-ul Feriyd “ olayı kısmen aktarmış.
El-Ba’uuni “ Cevahir el-Mataalib “
İbin Meysem “Nehc’us-Se’aade “
Mecliysi “ Bihar “

(3) Ebu Munzir Hişşam ibin Muhammed el-Kelbi “ Kitabu el-Meselib “
‘Allame eş-Şirazi “ Nezhet el-Kulub “
Zamahşeri “ Rebi’ul-Ebraar “
İbrahim ibin Muhammed es-Sakafiy “ Kitabul-Ğaarat “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Mecliysi “ Bihar “ ...

(4) Tabressi “ İhticaac “
Seyyid Radiyy “ El-Muhtar “
Şeyh Tusi “ Amaal “
İbrahim ibin Muhammed es-Sakafiy “ El-Ğaraat “
Belazuri “ Ensab’ul-Eşraf “
Zamahşeri “ Rebi’ul-Ebraar “
Mecliysi “ Bihar “ ...

Amr ibin As'ın annesi Nabîğa ona hamile olduğunda, bu hamileliğinin beş meşhur Kureyşli erkekten olduğu kitaplarda beyan edilmiş. Bu beş Kureyşli erkeklerden bir Muaviye'nin babası Ebu Sufyan ve öbürü ise Amr'ın ona intisab olduğu As ibin Vaail idi. Amr'ın annesi Mekke'de fahişelik yapıyordu. Amr'ın annesi hamile kaldığında Ebu Sufyan çocuğun kendisinden olduğunu açık bir şekilde ifade eder. Nabîğa ise karnındaki çocuğun babasının As ibin Vaail olmasını istemişti. Çünkü Ebu Sufyan cimriydi As ibin Vaail ise Nabîğa'ya devamlı cömertçe para veriyordu. Paranın ağır basması ile Amr'ın babası As ibin Vaail seçildi. (1) Muaviye Siffin savaşına gitmeden önce Amr'ın yanında olmasını istemesindeki hevesi belki onun kardeşi olduğunu bildiğine dayanır.

Ebu Musa el-Eş'ari nin akabe geçitinde Rasulallah'ı (S.M.) öldürmeye kasd edenlerin içinde olduğuna dair haberler nakledilmiştir. Hz. Ammar ibin Yaser Siffin savaşından önce Ebu Musa'ya şöyle demişti : **“ Ey Ebu Musa ! Neden müminlerin emiri Ali aleyhisselamın itaatine girmiyorsun ? Allah'a yemin olsun ki Ali'nin hakkaniyeti hususunda şüpheye düşersen İslam dininden çıkmış olursun !!!”** Ebu Musa dedi ki : **“ Bunu bana söyleme , ben senin kardeşimim!”** Hz. Ammar buyurdu ki : **“ Ben senin kardeşin değilim ! Akabe gecesinde yanındakiler ile beraber Rasulallah'ı yapmak istediğiniz sabit olduğunda, Rasulallah'n seni lanet ettiğini kendim duymuştum !!!”** Ebu Musa dedi ki : **“ Beni bu olaydan dolayı afetmemiş miydi ?!”** Hz. Ammar buyurdu ki : **“ Seni lanet ettiğini duydum fakat sana mağfiret dilediğini duymadım !”** (2)

Muaviye ve adamlarının kötülüklerini ve İslam dinine yapmış oldukları zararları ileride yeri geldiğinde bir daha zikredeceğim. Müminlerin emiri Hz. Ali , Amr ibin As'ın muhakemede yapmış olduğu ihanetin , bir daha savaşmanın gerekliliğini getirdiğini askerlerine ifade eder. Herkesin ordunun karargahına bir daha gelmesi için emir verir. Hz. Ali'nin bu emrine sayıları az askerler icabet eder. Hz. Ali'nin askerlerinden takriben onbin kişi ayrılıp “ Harici “ olmuştu. Bu gurup Hz. Ali'nin muhakemeyi kabul etmesiyle hata işlediğini söyleyen taraftı. Bu hariciler de kendileri muhakemenin olmasını zorlayan kişilerdi. Bu açık mantıksızlığa rağmen bu hariciler kendi görüşlerine sabit kalıp ortalığı karıştırmışlardı.

- (1) Zamaşeri “ Rebi'ul-Ebraar “ ; Ebu 'Ubeyde Ma'mar ibin el-Mesni “ Kitab'ul-Ensaab “ ; İbin Ebil-Hadid “ Şerh “ ; Tabressi “ İhticaac “ ; Sıbt ibin Cevzi “ Tezkiret'ul-Havvas “ ; Hişşam ibin muhammed el-Kelbi “ El-Mesaalib “ ; Ahmed ibin Ebi Tahir “ Belağat en-Nisa” ; Halebi “Sire” İbin 'Asakir “Tarih” ; İbin Hacar “El-İsabe” Mubarrid “El-Kamil” Mecliyisi “ Bihar “ ; İbin Kuteybe “Uyun el-Ahbar” ; İbin 'Abdelberr “İstiy'aab” ....

- (2) Şeyh Tusi “ Amaal “
-

HARİCİLER VE NEHRİVAN SAVAŞI

Peygamber efendimiz hayatında kendisinden sonra Haricilerin ortaya çıkacaklarını ve bu toplumun dinsiz olduğunu açık bir şekilde ifade buyurmuştu. Peygamber efendimiz , Haricilerin hangi insanlardan oluştuklarını da açık bir şekilde beyan etmişti, buyurdu ki : **“ Hariciler Kuran’ı okur ama okudukları hiç bir şey değildir ! Hariciler namaz kılar ama kıldıkları hiç bir şey değildir! Hariciler oruç tutarlar ama tutukları oruçları hiç bir şey değildir ! Hariciler okun hedefine girip öbür tarafından çıktığı gibi dinden çıkacaklar !!!” (1)**

Müminlerin emiri Hz. Ali , Haricileri doğru yola davet etmek için amcasının oğlu Hz. Abdullah ibin Abbas’ı onlara gönderir. Abdullah ibin Abbas , Haricileri ikna etmek için bütün bilgisini kullanır. Hz. Ali ona gitmeden önce şöyle vasiyet etmişti : **“ Haricilere karşı Kuran’dan delil getirme ! Onlara Peygamberin (S.M.) sünnetinden deliller göster ! Çünkü sen onlara bir ayet okursan onlarda sana bir ayet ile cevap verecekler ! Peygamberin sünnetinde ise onların durumu daha açıktır ona karşı cevap veremezler !!!” (2)**

Abdullah ibin Abbas’ın bütün çabalarına rağmen Hariciler kötü yollarından vaz geçmek istemezler. Hz. Ali, Hariciler kendi hallerinde kaldıkları ve başkalarına zarar vermedikleri müddet içinde onlara ileşilmemesini kendi adamlarına bildirir. Hariciler suçsuz ve günahsız insanları öldürmeye başladıklarında onların üzerine gidilmesi için Hz. Ali emir verir. Haricilerin bulundukları bölgede mevcut olan nehrin öbür tarafına geçtikleri haberi Hz. Ali’ye ulaştırıldığında, Hz. Ali şöyle buyurur : **“ Allah’a yemin olsun ki onlar nehrin bu tarafına geçmediler !!! Allah’a yemin olsun ki , onlara karşı savaştığımızda bizden on kişiden az asker şehid edilecek ve onlardan ancak on askerden daha az kişi savaştan canlı olarak kurtulabilecek !!! “ (3)**

- (1) Buhari “ Sahih “ ; Nesei “ Hasais “ ; Muslim “ Sahih “ ; İbin Cerir et-Tabari “ Tefsir “ ; Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ; Zehebi “ Miyzen’ul-İ’tidaal “ ; İbin Maace “ Sunen “ ; Ebu Davud “ Sunen “ ; Beyhaki “ Sunen “ ; Hakim “ Mustedrik “ ; İbin Sa’d “ Tabakaat “ ; Tabarani “ Mu’cim “ ; Şeyh Tusi “ Amaal “ ; İbin Şehraaşub “ Menakib “ ; Mecliyisi “ Bihar “ ...
- (2) Seyyid Radiyy “ Muhtar “ ; İbin Ebil-Hadid “ Şerh “ , Mecliyisi “ Bihar “ ...
- (3) Mubrid “ El-Kamil “ ; Şeyh Saduk “ El-Hisaal “ ; Kutubeddin er-Ravendi “ Haraic “ ; İbin Şehraaşub “ Menaakib “ ; İrbili “ Keşf el-Ğumme “ ; Ebu Davud “ Sunen “ ; İbin Batta “ El- İbaane “ ; İbin ‘Asem el-Kufi “ Futuhat “ Mecliyisi “ Bihar “ ...

Müminlerin emiri Hz. Ali savaştan önce savaşın sonucunu kendi askerlerine açık bir şekilde bildirmişti. Nitekim kendi askerleri içinde ona karşı şüphe içinde kalanların sayıları hayli kabarıktı. Hz. Ali'nin bu olacak olaylara önceden haber vermesi ve bu haberinin gerçekleşmesi ile kendi askerleri içinde bir sükunete sebep olmuştu. Hz. Ali'nin savaştan önce bildirmiş olduğu gibi iki ordu, binlerce kişi birbirine girdikten sonra Hz. Ali'nin askerlerinden ancak yedi kişi şehid olmuş ve Haricilerden ancak dokuz kişi kurtulabilmişti. Nehrivan savaşı hicretin 38. Yılında gerçekleşmişti. Bu savaşta Haricilerden dört bin kişi kadar öldürüldü. Hariciler savaştan kurtulan bu dokuz kişinin propagandası ile devam etmişti. Hariciler bu zamana kadar ilk ecdadlarının sünneti üzere halen yaşamlarını sürdürmektedirler.

MISIR'IN DURUMU

Muaviye tahkim olayından sonra Amr ibin As'ın hilesi ve ihaneti ile kendisini Şam halkına halife olarak tanıtır.Şam halkının ona halife olarak beyat etmesine çağrıda bulunur ve halk buna icabet eder.Muaviye'nin gözünde ona varılması gereken hedeflerden en önde geleni Mısır'a hakim olmaktır.Nitekim Mısır'ın her yönden önemi başkaydı.Muaviye Mısır'ı eline geçirebilmek için bu işi Amr ibin As'a verir.Amr , Mısır'ın hemen ele geçirilmesi için altı bin asker ile oraya doğru hareket eder.Hz.Ali tarafından o zamanda Mısır üzerine vali olarak Ebu Bekr'in oğlu Muhammed vardı.Muaviye Amr ibin As'ı Mısır'a göndermeden önce Muhammed ibin Ebi Bekr'e mektuplar göndererek onu kendi tarafına çekmeye uğraşmıştı.Hz.Muhammed ibin Ebi Bekr ise Muaviye'ye çok sert cevaplar göndermişti.Muhammed mektuplarında Muaviye'nin dinden çıktığını ve münafık olduğunu yazıyordu.Muaviye bu mektubu okuduğunda Muhammed'e cevaben halifelik konusunda Hz.Ali'ye ilk karşı çıkıp hakkını gasb edenlerin başında babası Ebu Bekr ibin Kuhafe geldiğini yazar.Muaviye cevabında ilk muhaliflerin ve dinden çıkanların Ebu Bekr ve Ömer olmaları gerektiğine işaret etmiş .Çünkü Ebu Bekr ve Ömer'in Hz.Ali'ye karşı hakkı olan halifelğe muhalefet etmemiş olsalardı Muaviye gibi kişilerin Hz.Ali'ye karşı çıkıp halifelik konusunda münazaa etmeleri mümkün olamazdı diye cevap yazmıştı.Muaviye bütün önceki oyunlardan haberdardı.(1)

Muaviye, Muhammed ibin Ebi Bekr'in Mısır'dan zon ile çıkarılması gerektiğine karar verdikten sonra Amr'ı oraya gönderir.Hz.Ali, Muhammed'in Mısır'ı yalnız başına müdafaa edemeyeceğini bildiğinden onu güçlendirmek için takviye olarak Hz.Malik ibin Eşter'i askerler ile gönderir.Muaviye'nin casusları Malik'in Mısır'a doğru hareket ettiğini ona haber verdiklerinde , Malik'i yolda öldürtmek için adam gönderir.Hz.Malik yolu üzerinde olan bir mekanda konaklamak için durduğunda Muaviye'nin adamları onun içeceği içine zehir katarak onu şehid ederler.Hz.Ali Malik'in ölümünden haberdar edildiğinde buna çok üzülür ve Hz.Malik'e rahmet dualarında bulunur.(2)

- (1) İbin 'Abdrabbih "Akd-ul Ferid" ; Tabressi "İhticaac" ; Mes'udi "Muruc ez-Zeheb" ; İbin Muzahim "Sıffin" ; Şeyh Mufid "İhtisaas" ; İbin Ebil-Hadid "Şerh" ; Taberi "Tarih" (sadece bu yazışmaya işaret etmiş) ; Mecliyi "Bihar" ...
- (2) Şeyh Mufid "Amaal" ; Taberi "Tarih" ; Ebi Mihnef "Tarih" ; İbrahim es-Sakafiy "El-Ğaraat" ; İbin Ebil-Hadid "Şerh" Seyyid Radiy "El-Muhtar" ; Mecliyi "Bihar" ...

Amr ibin As Mısır'a vardığında Muhammed ibin Ebi Bekr'in askerlerine bir şey yapamadı.Bunu üzerine Muaviye ibin Hudeyc'in askerleri ile Amr'a takviye olarak gelmesi için haber gönderilir.Amr ibin As , Muaviye ibin Hudeyc'in askerleri ile Muhammed ibin Ebi Bekr'in askerlerinin çoğunluğunu öldürürler.Muhammed ibin Ebi Bekr ordunun merkezinde kalıyordu, etrafındakiler onu yalnız bırakıp kaçtıklarında bir harabeye girip orada saklanır.Onu arayan Muaviye ibin Hudeyc bir müddet sonra saklandığı yerde bulur.Muhammed silahsızdı, onun etrafını sararak esir alırlar.Hz.Muhammed ibin Ebi Bekr , Muaviye ibin Hudeyce şöyle dedi : **“ Elimde silahım olsaydı beni bu şekilde göremezdin.Çok susamışım, bana bir damla olsun su verin !”** Muaviye ibin Hudeyc dedi ki : **“ Sana bir damla suyu verirsem bana bir damla suyu Allah haram kılsın ! Sizler Osman ibin ‘Affan’ı susuz ve oruçlu olarak öldürmüştünüz ! Allah ona tertemiz suyundan içirdi.Ey Ebu Bekr'in oğlu ! Allah'a yemin olsun ki seni susamış olarak öldüreceğim ki Allah sana cehennemın pis suyundan içirsin !!!”** Hz.Muhammed ibin Ebi Bekr dedi ki : **“ Ey Yahudi kadının oğlu ! Ölümünden sonra gelen o su içirme günü ne sana nede Osman'a aittir ! O gün Allah'a aittir ki suyunu dostlarına içirir ve düşmanlarına da men eder ! Allah'ın düşmanları ise sensin ve seni bu işin başına getiren kişidir !!!”** Muaviye ibin Hudeyc dediki : **“ Sana ne yapacağımı biliyor musun ?! Bu gördüğün eşşek leşinin içine koyup yakacağım !!!”** Hz.Muhammed ibin Ebi Bekr dedi ki : **“ Bana bunu yapmanız acaib iş değildir ! Sizler bu gibi şeyleri bütün Allah'ın dostlarına yaptınız ! Bu dediğini yaparsan , Allah'tan dileğim o ateşi bana selamet ve hoş kılsın tıpkı İbrahim aleyhisselama ateşi hoş ve selamet kıldığı gibi !!! Allah , İbrahim için yapılan ateşi Nemrud'a ve dostlarına ceza olarak kıldığı gibi sana ve adamlarınada bu ateşi ceza olarak kılsın !!! Allah'tan rica ediyorum ki seni, senin imamın Muaviye ibin Ebi Sufyan'ı ve Amr ibin As'ı cehennemın korkunç ateşi ile yakсын ve onu size ziyade kılsın !!!”** İbin Hudeyc dedi ki : **“ Ben seni zalimce öldürüyorum ! Ben seni Osman'ın dökülen kanı için öldürüyorum !”** Hz.Muhammed ibin Ebi Bekr dedi ki : **“ Kötülük eden , Allah'ın hükmünü ve Kuran'ın emrini hiçe sayan Osman'la senin ilgin nedir ?! Allah'ın hükmü ile amel etmeyenler ancak kafir , zalim ve fasık olanlardır !!! Osman çok hatalar işledi bizde onun halifelikten geri çekilmesini söyledik ,kendisi geri çekilmediyinde onu öldürdüler !!!”** İbin Hudeyc bunu duyduğunda sinirlenip hemen kılıcı ile Hz.Muhammed ibin Ebi Bekr'in başını keser.Ebi Bekr'in kızı Aişe kardeşi Muhammed'in öldürüldüğünü duyduğunda her kıldığı namazın sonunda Muaviye ibin Ebi Sufyan'a , Amr ibin As'a ve Muaviye ibin Hudeyc'e beddua etmeye başlar.(1)

Hız.Ali , hı.Muhammed ibin Ebi Bekr öldürölmeden önce ona yardım etmek için etrafındaki askerlerine şöyle buyurur : “ **Bu imdat çağırısı Muhammed ibin Ebi Bekr ve Mısırlı kardeşlerinizden gelmektedir ! Kötü kadının oğlu , Allah’ın düşmanı , Allah dostunun da düşmanı ve Allah’ın düşmanlarının dostu olan Amr ibin As Mısır’a gitmiştir !!! Sapıklık ehli olanlar kendi davalarında şeytanlarına uymaktalar.Onlar kendi batıl işlerinde, sizin hakkınıza sahip olmanızda , sizden daha itaatli olmasınlar !!! Sizler Mısır’a gidip kardeşlerinize yardım edip karşı tarafa direnin ! Ey Allah’ın kulları , Mısır Şam’dan daha hayırlıdır ve daha hayırlı insanlara sahiptir !!!Mısır elinizde kalırsa size yücelik ve düşmanlarınıza da eziyet getirir ! Haydi hepiniz Kufe’nin dışında yarın Mısır’a hareket etmek üzere toplanın !!!” Hız.Ali ertesi gün sabahıtan askerlerin toplanması için tarif ettiğı yere gider ve askerlerin gelmesini bekler.Hız.Ali öğlen vaktine beklemesine rağmen ancak yüz kişı civarında ancak oraya gelir.Hız.Ali bu durumu gördüğünde oradan ayrılıp şehire geri döner.Hız.Ali Kufe’nin eşrafını bir araya çağırıldıktan sonra onları hak ettikleri şekilde tenkid eder ve şöyle devam buyurur : “ **Acaib değildir ki, Muaviye zalim ve yoldan çıkmış canileri ona itaat etmeye çağırıldığında hepsi ona karşılıksız itaat ederler !!! Muaviye onları yılda bir , iki , üç veya daha fazlası ile gönderdiği her işine koşarak giderler.Ben ise sizleri , ki sizler doğruyu yanlıştan seçebilen kişiler olduğunuz halde , bana itaat etmeniz içir çağırıldığında ihtilafa düşüyor bana muhalefet ve asilik edip benden ayrılıyorsunuz !!!” Hız.Ali toplumu bu kadar ayıpladıktan ve tenkid ettikten günlerce sonra zar zor ancak iki bin asker toplanır.İşte bu askerler yola çıktığında hı.Muhammed ibin Ebi Bekr Mısır’da şehid edilir.Bu toplum hı.Ali’ye karşı 50 gün itaatsiz davrandıktan sonra ancak hareket edebilmişti.(2)****

(1) Taberi “ Tarih “
Ebi Mihnef “ Tarih “
İbrahim es-Sakafiy “ El-Ğaraat “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
İbin Heysem “ Nehc’us-Sa’aade “
Mecliyi “ Bihar “ ...

(2) Tabari “ Tarih “
Ebi Mihnef “ Tarih “
İbrahim es-Sakafiy “ El-Ğaraat “
Zubeyr ibin Bekkar “ El-Muvafekiyyat “
İbin ‘Asakir “ Tarih “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Mecliyi “ Bihar “

Hız.Muhammed ibin Ebi Bekr hayatı boyunca hı.Ali'ye sadık ve bağılı olan müminlerdendi.Hız.Muhammed ibin Ebi bekr , hı.Ali'ye iki kere beyat ettiğinde hı.Ali ona buyurdu ki : “ **Ey Muhammed ! Bana önceden beyat etmedin mi !?**” Muhammed dedi ki : “ **Bir daha şahidlik ederim ki sen , ona itaat edilmesi farz kılınan imamsın !!! Babam (Ebu Bekr) ise cehennemın ateşindedir !!!**” (1) Hız.Muhammed bu asaletini annesi hı.Esma bint 'Umeys'ten almıştı.(2)

Hız.Malik ibin el-Eşter şehid edilmeden önce Muaviye Şam'da kendi adamlarına hitaben şöyle diyordu : “ **Namazlarınızdan sonra Malik ibin Eşter'e bedduada bulunun ki Allah onu yok ederek duanızı kabul etsin !!!**” Muaviye , hı.Malik'i öldürmeleri için gönderdiği adamlara hitaben şöyle demişti : “ **Malik'i öldürdüğünüzde bunu hiç kimseye fark ettirmeden bana haber vereceksiniz !**” Hız.Malik şehid edildiğinde bu haber ilk olarak Muaviye'ye iletilir.Bunun üzerine Muaviye camide adamlarına ve halka hitaben şöyle dedi : “ **Allah duanızı kabul etti , Malik ölmüştür !!!**” (3)

Hız.Ali gelişen bütün bu olumsuz olayların içinde Ehli Beyti ve sayıları az olan samimi adamları ile yalnız kalmıştı.Muaviye'ye karşı bir daha savaşılmaması gerektiği haberi bütün etrafa gönderdiği halde tereddüt içinde ancak onbin kişi toplanabilmişti.Hız.Ali kendi askerlerinin ona karşı itaatsizlikte son hadlerini bulduklarını görmüştü.Hız.Ali bir saltanat uğruna savaşa çağırılmamıştı.Hız.Ali , Muaviye'nin müslümanlar üzerinde hüküm sahibi olmasıyla hangi felaketlerin geleceğini iyi biliyordu.Hız.Ali, kendi toplumuna çağırıda bulunduğunda Muaviye ve adamlarının acımasızlığına her defasında işaret buyurmuştu.Muaviye ve adamlarının din açısından müslümanlara bakmıyacıklarını bunların ancak hakimiyet ve servet açısından hareket edeceklerini defalarca açıklamıştı.Muaviye ve adamlarının onları takib edeceklerini ve onları yok etmek için bütün imkanlarını kullanacaklarını haber verir.Hız.Ali'nin bütün bu açıklamalarına rağmen kendi askerleri ordunun toplanma yerine gelmiyordu.Herkes yaşamı yeğlediğini sanarak savaşa gitmek istemiyordu.Halbu ki tarihin gösterdiği gibi ve hı.Ali'nin önceden onlara bildirdiği gibi esas ölüm bu itaatsizlikten sonra onların üzerine gelmişti.Hız.Ali insanların bu kadar duyarsız olduklarını gördüğünde onları kendi hallerinde bırakıp evine çekilir.

(1) Şeyh Mufid “ El-İhtisaas “ ; El-Keşşi “ Ricaal “ ; Mecliyi “ Bihar “ ...

(2) Şeyh Mufid “ El-İhtisaas “ ; Keşşi “ Ricaal “ ;Mecliyi “ Bihar “ ...

(3) Ali ibin Muhammed el-Medaini “ Siffin “ ; İbrahim es-Sakafiy “ El-Ğaaraat “

MÜMINLERİN EMİRİ HZ. ALİ' NİN VEFATI

Hicretin 40. Yılında Abdurrahman ibin Mulcem adındaki şahıs hz.Ali'nin başına bir darbe vurarak sonunda vefat etmesine sebep olmuştu.Hz.Ali, Abdurrahman ibin Mulcem'i önceden tanıyor ve kendisini bu şahısın öldüreceğini biliyordu.Hz.Ali sadece takdir edilmişin ne zaman gerçekleşeceğini bekliyordu.Hz.Ali vurulduktan sonra hz.Hasan'a şöyle vasiyet etti : **“ Beni vuran bu adama ben hayatta kaldığım müddet içinde iyi bakın ! Ben bu darbeden ölürsem bu adama işkence yapmadan cezasını verin ! Bana vurduğu tek bir vuruş gibi sizde ona bir vuruş ile karşılık verin ! “** (1) Müminlerin emiri hz.Ali vefat etmeden önce Ehli Beytini ve samimi eshabını etrafına toplayarak kendisinden sonra ona tutunmaları gereken imam ve halifeyi onlara tanıtmıştı.Hz.Ali kendisinden sonra ümmetin üzerine vasiyet ettiği imam ve halife oğlu hz.Hasan'dı.(2)

Hz.Hasan , hz.Ali'nin hayatında müslümanların üzerine imam ve halife olarak vasiyet edilir.Hz.Ali her iman eden müslümanın hz.Hasan'a itaat etmesini açık bir şekilde vasiyet etmişti.

Müminlerin emiri hz.Ali'nin vefat ettiği gün ve toprağa verildiği yer hakkında değişik haberler mevcuttur.Kesin olarak vefat ettiği günün hicretin 40. Yılındaki Ramazan ayı içinde olduğu kabul edilmiştir.Ramazan ayının 17. Ve 27. Günleri arasında vefat ettiği de kesin olarak söylenebilir.(3)

Hz.Ali'nin nasıl ve nerede toprağa verildiği konusunda çeşitli haberler nakledilmiştir.Fakat hz.Ali'nin cenazesinin esrarengiz bir şekilde toprağa verildiği de şüphesiz olarak haberlerden görülmektedir.(4)

- (1) Şeyh et-Tusi “ Amaal “ ; Kuleyni “ El-Kafi “ ; Suleym ibin Kays “ Kitabu Suleym “ ; Şeyh Mufid “ El-İrşad “ ; Mecliyi “ Bihar “ ...
- (2) Şeyh et-Tusi “ Ğaybe “ ; Suleym ibin Kays “ Kitabu Suleym “ ; Kuleyni “ Kafi “ , “ Men la yahdurahu el-Fakih “ ; Mecliyi “ Bihar “ ...
- (3) İbin Şehraaşub “ Menakib “ ; Şeyh Mufid “ Aded “ ; Kuleyni “ El-Kafi “ ; Şeyh et-Tusi “ Et-Tehzib “ ; Şeyh Saduk “ Amaal “ ; Mecliyi “ Bihar “ ...
- (4) Şeyh Tusi “ Ğaybe “ ; Şeyh Mufid “ El-İrşad “ ; İbin Şehraaşub “ Menakib “ Kutbeddin er-Ravendi “ Haraic “ ; Mecliyi “ Bihar “

Bir habere göre Hz. Ali cenazesi taşınırken Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'e atın üzerinde görünerek şöyle buyurmuş : “ **Ben her ölen nefsin üzerine şahid oluyorum da kendi nefsimin üzerine şahid olmayacak mıyım !?**” (1) Başka bir habere göre Hz. Ali'yi Peygamber efendimiz bizzat meleklerin yardımı ile defnetmiştir.(2)

(1) Receb el-Bursi “Meşarık Envar’ul-Yakin”
Meclisi “Bihar” ...

(2) Şeyh Tusi “Ferhet el-Ğura”
Meclisi “Bihar” ...

Müminlerin emiri hz.Ali 63 veya 65 yaşında bu dünyadan göçer.Hz.Ali'nin vefatından sonra hz.Hasan mimberin üzerine çıkarak halka hitaben şöyle buyurmuştu : **“ Ey insanlar ! Bu gecede Kuran inmişti, bu gecede Meryem'in oğlu İsa peygamber göke alınmıştı, bu gecede Nun oğlu Yuşa' peygamber vurulmuştu ve bu gecede müminlerin emiri olan babam da ölmüştür ! Allah'a yemin olsun ki babamdan önce hiç bir vasi cennete daha evvel yetişemez ! Allah'ın elçisi onu askerlerin başında bir yere gönderdiğinde Cebrail aleyhisselam sağında ve Mikail aleyhisselam da solunda olurdu ! “**
(1)

Müminlerin emiri hz.Ali'nin yerine geçen hz.Hasan'ın etrafına bütün samimi taraftarları , iman ehli toplanmıştı.Hz.Hasan ilk olarak herkesin orduya geri dönüp İslam düşmanı Muaviye'ye karşı savaşa gidilmesi için haber gönderir.Muaviye hz.Ali'nin vefatını haber aldığı anda sevinmiş ve Şam halkıda bu sevincini tekbir getirerek izhar etmişti.Muaviye'nin İslam'a yaptığı en büyük zarar hz.Hasan'ın devrinde yaşanmıştı.Hz.Hasan'ın askerlerin toplanması için verdiği emire rağmen az sayıda asker toplanır.Muaviye'nin casusları hz.Hasan'ın zayıf kaldığını bildirdiklerinde Muaviye kendisini müslümanların genel halifesi olarak tanıtmaya başlar.Muaviye hz.Ali'ye olan düşmanlığını yalnız kendinde taşımakla yetinmedi halkı da bu düşmanlık üzere yetiştirilmesi için din adamlarına görev vermişti.Muaviye bütün din görevlilerine gönderdiği emirnamesinde şöyle yazmıştı : **“ Her kim Ali ibin Ebi Talib'in hakkında herhangi bir övgüyü hadis veya haber olarak ifade ederse takibe alınacak.Böyle davranan kişilere maaş verilmeyecek ve divandan silinecektir ! Namaza toplanan herkes Ali'ye ve Ehli Beytine lanet ederek onlardan uzak olduğunu ifade edecek !!!”** (2)

- (1) Şeyh Saduk “ Amaal “ ; Hakim “ Mustedrik “ ; Ahmed ibin Hanbel “ Musned “ ; Ebu Nu'aym el-İsfahani “ Hilyet'ul-Evliya “ ; İbin Sa'd “ Tabakaat “ ; Nesei “ Hasais “ ; İbin 'Asakir “ Tarih “ ; Tabarani “ Mu'cim “ Ebu Ya'la “ Musned “ ; Şeyh Mufid “ El-İrşad “ ; Şeyh Tusi “ Amaal “ ; Ebu Mihnef Yahya ibin Lut “ Tarih “ ; Mecliysi “ Bihar “ ...
- (2) Ebu Hasan Ali el-Medaini “ El-Ahdaas “ ; İbin 'Urfa Nuftuveyh “ Tarih “ ; İbin Ebi-Hadid “ Şerh “ ; Ahmed ibin Ebi Tahir “ Ahbar el-Muluk “ ; Cahiz “ Tecrid “ ? ; Ebul Kasem Cafer el-İskaafi “ El-Mi'yar vel-Muvazane “ ; Suleym ibin Kays “ Kitabu Suleym “ ; Kutbeddin er-Ravendi “ Navadir “ ; Tabressi “ İhticaac “ ; Mecliysi “ Bihar “ ...

Muaviye bununla yetinmemiş ve bütün şehirlerde hatib olan kişilerin mimberlerde Hz. Ali'yi ve Ehli Beytini lanet edip kötölemeleri için emir gönderir. Bu durumdan en çok eziyet gören Kufe halkı olmuştu. Çünkü bu şehirde Hz. Ali'nin taraftarları (şiası) çoktu. Muaviye bütün valilerine bu emirnameyi göndermişti : **“ Ali'nin Ehli Beytinin ve taraftarlarının hiç bir şahidliği mahkeme önünde kabul edilmeyecektir ! Osman ibin 'Affan'ın taraftarlarını , muhiplerini ve onun hakkında iyi şeyleri anlatıp yayan kişileri kendinize yakın edineceksiniz ! Osman'ı öven şeyleri yayan kişilere bol para ikramında bulunun ve onların adlarını bana bildirin !!!”** Valiler Muaviye'nin emrini yerine getirerek Osman hakkında ellerinden geldiği kadar faziletler icad ettirip onları halkın arasına yaymaya başlamışlardı. Muaviye de bu yapılan iş için onları bol bol mükafatlandırıyor. Bu durum uzun bir müddet öyle devam etti. Herkes Muaviye'nin dünya malından nasibini alabilmek için gidişatın emrettiği gibi hareket ederek istediklerine nail oluyorlardı. Muaviye Osman hakkında istediklerinin fazlasıyla yerine getirdiğini gördüğünde bütün şehirlere şu emirnameyi gönderir : **“ Osman hakkındaki hadisler bütün şehirlere ve ücra yerlere kadar yayılmıştır. Bu haberim size ulaştığında artık Ebu Bekr ve Ömer için de hadisler uydurulması için teşvik etmeye başlayın ! Ali'nin hakkında bilinen bir hadise mukabil Ebu Bekr ve Ömer için de aynısını uydursunlar !!! Bu aksi hadislerin yayılması ile benim sevincim yükselir ve bu hadisler Osman hakkında yaydığınız hadislerden daha ziyade Ali'nin taraftarlarını huccet olarak eziyet altında bırakır !!! “** Muaviye'nin bu emri üzerine Ebu Bekr ve Ömer hakkında yalan hadisler uydurularak Hz. Ali'yi ve taraftarlarının elindeki sahih olan hadis delillerini çürütmek için hareket edilir. Yalan hadisler yayılmaya başladığında halk bunun ne derecede doğru olup olmadığını bilmiyordu. Fakat halk mimberlerin üzerinden hep bu yalan hadisleri duyduğu için bu yalanlara bağlanmıştı. Muaviye'nin din görevlileri bu yalanları gençlere ve çocuklara tıpkı Kuran'ı öğrettikleri gibi öğretiyorlardı. Bu yalanlar kadınlara , kızlara , hizmetçilere ve kölelere bile öğretilmişti. Muaviye valilerine şu haberi gönderir : **“ Her kimin Ali'yi ve Ehli Beytini sevdiğini görürseniz veya fark ederseniz o kişiyi maaş divanından siliniz ! Bu gibi kişilerin malına ve mülküne el koyunuz ! Ali'nin ve Ehli Beytinin sevgisi üzere bildiğiniz kişileri eziyet edip evlerini yakınız !!! “** Bu durum özellikle Irak'ta ezici bir şekilde yaşanmıştı. Hz. Ali'yi seven bir kişi tam güvenmediği birine Hz. Ali'nin faziletlerini ve gerçek değerini anlatamıyordu. Bu gerçekler ancak yemin ve söz alındıktan sonra sır olarak saklanmak üzere tanıdıkları kişilere verilebiliyordu. Hz. Ali'yi samimi sevenler kendi yanında çalışanlarından ve hizmetçilerinden bile çekiniyordu. İşte bu zaman içinde Muaviye tarafından yalan hadisler ve haberler çoğaltılmış ve yayılmıştı. Bu minval üzere de din alimleri (Fakihler) ve kadılar (mahkeme başkanları)

yetiştirildi.Bu yalanları en çok yayan ve ona sahip çıkanlar halk tarafından dindar olarak görülüyor ve kabul ediliyordu.Gerçekten de din alimi olarak bilinen kişiler Muaviye'ye bu yalanları yayabilmesi için en çok yardımcı olanlardı.Bu din alimleri olmazsaydı Muaviye'nin kendisi ve adamları bu yalanları halka inandıramazdı.Din alimleri bu yaptıkları tahrif ve yalan hizmetine karşılık mal ve mülke sahip olmuşlardı.Muaviye'nin bu yalanlarını uzaktan duyan dürüst din alimleri bunların doğru olduğunu sanarak oyuna gelmişlerdi.Nitekim İslam dininin yayılış alanı epey genişlemişti.Herkes gerçeklerin ne olduğunu bilemezdi.Fakat hükümdarın din bilginleri ile ilettiği bilgiler hakkında şüpheye düşmek her alimin işi değildi.Yalanı kabul etmeyen din alimleri bu hadislerin ve haberlerin doğru olmadığını bilseydiler elbette onları kabul etmeyip redederlerdi.Özellikle bu gibi yalanları halka da anlatmazlardı.

Muaviye'nin bu kötü ve İslam'ı içerden vuran hareketi Hz.Hasan'ın vefatına kadar devam etmişti.Hz.Hasan'ın vefatından sonra bu iş daha şiddetlenmiş ve Ehli Beyt taraftarları daha da eziyet görmüşlerdi.(1)

Muaviye , Hz.Ali'yi şahsen tanımayan ve yeni müslüman olmuş insanları Hz.Ali'ye lanet etmeleri için inandırmıştı.Hz.Ali'yi tanıyıptı zayıf olan bazı eshabı da bu kötü işine iştirak etmeleri için davet etmişti.Çok meşhur olan rivayetlere göre Muaviye , herkesin tanıdığı eshabın Hz.Ali'yi toplumun önünde lanet etmeleri için davet etmişti.Dirayeti olan eshab Muaviye'nin bu davetini kabul etmemişlerdi.(2) Muaviye'nin bu küfrüne eshabtan yardımcı olanlar da vardı , bunlar : Ebu Hureyre , Amr ibin As ve Muğire ibin Şu'be idi.Eshabtan sonra gelen tabiin olarak bilinen insanların içinde Hz.Ali'yi lanet ederek ona olan düşmanlığını izhar edenlerin başında da 'Urve ibin Zubeyr vardı.(3) Muaviye'nin etrafında olan Emevilerden bazıları ona şöyle demişlerdi : “ **Sen , Ali hususunda istediğine nail oldun . Artık onu lanet ettirmekten vaz geçseydin !?**” Muaviye onlara dedi ki : “ **Allah'a yemin olsun ki küçük yaşta olanlar Ali'yi lanet ederek büyüyene ve yaşlı olanlarda bunun üzerine vefat edene kadar bu işten vaz geçmiyeceğim !!! Bu durum öyle devam etsin ki Ali'nin hiç bir fazileti zikredilmez olsun !!!**” (4)

(1) Ebil-Hasan Ali el-Medaini “ El-Ahdaas “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
İbin 'Urfa el-Neftuveyh “ Tarih “
Ebul Kasem Cafer el-İskaafi “ El-Mi'yaar ...”
Suleym ibin Kays “ Kitabu Suleym “
Cahiz “ Tecrid “
Mecliysi “ Bihar “ ...

(2) Muslim “ Sahih “
Tirmizi “ Sahih “
İbin 'Asakir “ Tarih “

Nesei “ Hasaais “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Cahiz “ Tecrid “
Yakut el-Hamavi “ Mu’cim el-Bulden “
Seyyid Murtada el-Huseyni “ Tabsirat’ul-‘Avvaam “
İbin ‘Abdrabbih “ ‘Akd’ul-Ferid “
Zamahşeri “ Rebi’ul-Ebraar “
Ahmed ibin Ebi Taher “ Ahbar el-Muluk “
Vakidi “ Tarih “
Şeyh et-Tusi “ Amaal “
Şeyh Saduk “ Ma’aani el-Ahbar “
Mecliysi “ Bihar “ ....

(3) Ebul Kasem Cafer el-İskaafi “ El-Mi’yaar ...”
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Mecliysi “ Bihar “

(4) Cahiz “ Tecrid “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Mecliysi “ Bihar “ ...

İMAM-I HASAN HAZRETLERİNİN DEVRİ

Hicretin 40. Yılında hz.Hasan imamet makamına geçmiş ve peygamber efendimizin vasiyet ettiği üzere müslümanlara halife olmuştu.Mümin olan müslümanlar ona hemen beyat etmiş ve onu hz.Ali'nin yerine önder olarak kabullenmişlerdi.Hz.Hasan ilk olarak valileri tayin edip gidecekleri yerlere gönderir.(1) Hz.Hasan halkı , Muaviye'ye karşı savaşmak için çağrıda bulunur.Hz.Hasan'ın bütün çağrılarına ve haberlerine rağmen çok az sayıda asker toplanır.Kufe ehli hz.Ali'ye vefa göstermediği gibi hz.Hasan'a da vefasız davranmıştı.Hz.Hasan toplumun bu durumundan dolayı müteessir olur.Toplumun içinde bazıları yalnız dilleri ile hz.Hasan'ı destekliyorlardı.Hz.Hasan toplumun çoğunluk olarak samimi olmadığını ve Muaviye'nin vaad ettiği mal ve mülke rağbet gösterdiklerini biliyordu.Hz.Hasan kurmuş olduğu ordu merkez çadırında iken eşyaları yağmalanır ve hatta üzerinde oturduğu halı bile altından alınır.Hz.Hasan bu durum karşısında tek çekindiği nokta samimi olan Şiasının (tarafhtarlarının) sonu ne olacağıydı.Hz.Hasan ona sadık kalan samimi tarafhtarlarını Muaviye'ye karşı koruyabilmek için bir girişimde bulunmasını düşünmüştü.Hz.Hasan , samimi olmayan taratar olarak görünen insanların hemen Muaviye'nin tarafına geçeceklerini ve bu durumda ancak ona samimi kalan tarafhtarlarının tehlike altında kalacaklarını iyi biliyordu.Durum içler acısıydı , Hz.Hasan ve Ehli Beyt hariç hiç kimse Muaviye'nin onların üzerine galip gelmesi ile onun ne yapmayı tasarladığını düşünemiyordu.(2) Toplum bu kadar vefasızlık ile yetinmedi , bazıları Muaviye'nin casusları tarafından teşvik edilerek hz.Hasan'ı öldürmeye kayıştılar.Hz.Hasan topluma namaz kıldırmak için çıktığında üzerine zırh giyerek çıkıyordu.Bir münafık kişi hz.Hasan'ı bacağından bıcaklamıştı.Durum buraya kadar varmıştı.(3) Hz.Hasan , Muaviye'nin İrak'a geçmemesi için onu durduracak öncü bir ordu göndermişti.Bu ordunun başında öz akrabası Abbas'ın oğlu Ubeydullah vardı.Muaviye , Ubeydullah'a bol para vaad ederek onu tarafına çekmeyi başarır.Ubeydullah ordunun komutanı olarak askerlerin haberi olmadan geceleyin akrabaları ve yakın adamları ile Muaviye'nin tarafına geçer.İrakta belli başla kabileler de Muaviye'ye haber gönderip kendilerinin onun tarafından olduklarını beyan ederler.Hz.Hasan olanları bildiğinde bu ihanetin neticesini hemen düşünmüştü.Hz.Hasan'a sadık kalanların başında hz.Kays ibin Sa'd vardı.(4)

(1) Ebu Mihnef Lut ibin Yahya “ Tarih “
İbin Şehraaşub “ Menakib “
Şeyh Sa'id Ali el-Kummi “ El-Kifaye “

Ravendi “ El-Haraic “
Mecliysi “ Bihar “ ...

(2) Seyyid el-Murtada “ Tenzih’ul-Enbiya “
İbin Cevziy “ Tezkire “
İbin Sa’d “ Tabakaat “
Ebul-Ferec el-İsfahani “ Maktel et-Talibiyyin “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Şeyh Mufid “ El-İrşaad “
İbin Şehraaşub “ Menakib “
Ravendi “ El-Haraic “
Mecliysi “ Bihar “

(3) İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Şeyh Mufid “ El-İrşaad “
Ravendi “ El-Haraic “
Şeyh Saduk “ ‘Allel eş-Şerai’ “
Mecliysi “ Bihar “ ...

(4) Ebu Ferec el-İsfahani “ Makatil et-Talibiyyin “
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Şeyh et-Tusi “ Amaal “
Tabressi “ El-İhticaac “
İrbili “ Keşf el-Ğumme “
Keşşi “ Rical “ ; Mecliysi “ Bihar “ ...

Muaviye'nin Ehli Beyt taraftarlarına eziyeti , zulmü ve düşmanlığı tehlikeli bir boyut aldığında hz.Hasan onunla barış anlaşması yapmaya karar verir.Hz.Hasan bu anlaşma ile samimi olan taraftarlarını (şiasını) korumayı amaçlamıştı.Nitekim Sıffin savaşına hz.Ali ile katılan kabileleri ve insanların isimlerini Muaviye yazdırmıştı.Böylece Muaviye kimi cezalandıracağını iyi biliyordu.Hz.Hasan , Muaviye'nin listesinde olan insanların kanlarını dökülmekten korumak için bu anlaşmaya girmişti.(1) Hz.Hasan , Muaviye ile şartlı bir anlaşma yapmıştı.Anlaşmanın şartları şunlardı :

- Muaviye ve adamları hz.Ali'yi , Ehli Beytin geri kalan efradını ve onların şialarını (taraftarlarını) camilerde sövmeyecek ve lanet etmeyecek.
- Cemel ve Sıffin savaşlarında hz.Ali'nin tarafından savaşa katılıp şehid düşen kişilerin evlatlarına geçim için aylık bağlanacak.
- Hz.Ali'nin şiası (taraftarları) takibe uğrayıp öldürülmeyecek.
- Muaviye'nin ölümünden sonra hz.Hasan tekrar halifelik makamına geçecek.
- Hz.Hasan , Muaviye'yi "müminlerin emiri " (iman edenlerin başkanı) olarak kabul etmeyecek...

Bu ana şartlar üzere anlaşma yapılır.Hz.Hasan'ın bu anlaşmayı yapmasından dolayı onu kötüleyen insanlar çıkar.Hz.Hasan bu insanlara hitaben şöyle buyurur : **" Allah'ın yaratmış olduğu insanların üzerine benim O'nun hucyeti ve zikri olduğumu bilmiyor musunuz ?! Babam dan sonra bütün müslümanların üzerine onların imamları olduğumu bilmiyor musunuz ?! Allah'ın elçisinin hakkında : Hasan ve Hüseyin iki imamdır , ayakta olsalar veya otursalar ikisi de imamdır ! diye buyurduğu kişi ben değil miyim ?!"** Hz.Hasan'ı dinleyenler dediler ki : **" Evet , sensin !"** Hz.Hasan bunun üzerine şöyle devam buyurdu : **" Bu durumda otursam da ayakta olsam da imam benim ! Muaviye ile anlaşma yapmamın sebebi tıpkı Peygamberin (S.M.) Mekke ehli ve geri kalan müşrik kabileler ile Hudeybiye anlaşmasını yapmasının sebebi gibidir.Peygamberin zamanında ona karşı durunların durumu kafir olmaları ile sabitti.Şimdi onunla anlaşma yaptığım Muaviye ise Kuran'ın tevil hükmü ile kafir olduğu sabittir.Ben, şanı yüce olan Allah tarafından tayin edilen imamım , Muaviye ile anlaşmaya girmiş olmam beni esas makamım olan imamlıktan aşağı almaz ! Benim bu anlaşma ile kasd ettiğim hikmet gizli kalmıştır ! Hani Hızır aleyhisselam gemiyi batırdığında , çocuğu öldürdüğünde ve duvarı ördüğünde bu yaptıkları Musa aleyhisselamı kızdırmıştı.Çünkü Hızır aleyhisselamın yaptıklarının hikmeti Musa aleyhisselama gizli kalmıştı.Ta ki Hızır aleyhisselam yaptıklarının hikmetini Musa aleyhisselama anlatana kadar !Musa aleyhisselam , Hızır aleyhisselamın yaptıklarının hikmetini anladığında rıza göstermişti. Sizlerde cehaletinizden dolayı Muaviye ile yapmış olduğum anlaşmanın**

hikmetini bilmiyorsunuz ! Şayet bu anlaşımayı Muaviye ile yapmamış olsaydım yer yüzünde hiç bir şiamız (tarafımız) kalmazdı !!!” (2)

(1) Tabressi “ El-İhticaac “
Şeyh Saduk “ ‘Alel eş-Şerai’ “
Deylemi “ A’lam ed-Din “
İbin Esir “ Usud’ul-Ğaabe “
İbin Cevziy “ Tezkire “
Şeyh Mufid “ El-İhtisaas “ “ El-İrşaad”
Keşşi “ Ricaal “
Kuleyni “ El-Kaafi “
Ebi Nu’aym el-İsfahani “ Hilyet’ul-Evliya”
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “
Seyyid Murtada “ Tenzih el-Enbiya “
Ebu Ferec el-İsfahani “ Makatil et-Talibiyyin “
İbin Şehraaşub “ Menakib “
Ravendi “ El-Haraic “
Şeyh Saduk “ İkmal ed-Din “
Mecliyi “ Bihar “ ...

(2) Muhammed ibin Bahr eş-Şeybani “El-Furuk”
Tabaressi “El-İhticaac”
Şeyh Saduk “İkmal ed-Din”
Mecliyi “Bihar” ...

Hız.Hasan bu hikmetli anlaşmasını Muaviye ile yaparak kendisinin samimi taraftarlarını (şiasını) Muaviye'nin takibinden korumuştı.Hız.Hasan , Muaviye ile anlaşmayı yaptıktan sonra halka hitaben şöyle buyurdu : “ Ey insanlar ! Muaviye , benim kendisini halifelik makamına uygun gördüğümü iddia ederek sizleri aldatmak istiyor ! Muaviye aynı zamanda benim halifelik makamının ehli olmadığını iddia ederek sizleri çelmek istiyor ! Muaviye yalan söylüyor ! Allah'ın kitabında ve peygamberin buyurmuş olduğu kelimasında sabit olduğu gibi şu anda insanların üzerine emir sahibi olabilecek tek kişi benim !!! Allah'a yemin ederim ki şayet toplum bana beyat edip ve gerektiği gibi yardımcı olsaydı gökten ve yerden bütün mevcut olan nimetlere nail olacaktı !!! Sen de ey Muaviye , toplum bana itaat etmiş olsaydı asla bu makama rağbet gösteremezdin !!! Allah'ın elçisi , Allah'ın hayır duası onun ve Ehli Beytinin üzerine olsun , şöyle buyurmuştu : Bir ümmet , içinde en bilgini olana değilde başkasına beyat ederse o ümmet aşağı düşmeye mahkum olur ve buzağa ibadet eden ümmetin durumuna düşer !!! Bildiğiniz gibi zamanında İsrail oğulları Harun aleyhisselamı terk edip buzağa yönelmişlerdi.İsrail oğulları Harun'un Musa'nın halifesi olduğunu iyi biliyorlardı.Bu ümmette , Allah'ın elçisinin Ali hakkında : Sen benden Harun'un Musa'ya olan menziline değin ancak benden sonra peygamber yoktur ! buyurduğunu iyi bildiği halde Ali'yi terkedip başkalarına uymuştu.Allah'ın elçisi Mekke'den Medine'ye göçene kadar kavmini ancak Allah'a ibadet etmeleri için çağırıda bulunmuştu ! Şayet Allah'ın elçisi Mekke'de ona yardımcı olabilecek bir toplum bulsaydı asla Medine'ye hicret etmezdi ! Bende bana yardımcı olabilecek bir toplum bulmuş olsaydım asla Muaviye ile anlaşmaya girmezdim !!! Harun aleyhisselam kendi ümmeti tarafından zamanında terk edildiğinde kendisini koruyabilmek için Allah'a sığınmıştı ! Aksi takdirde Harun ve Ehli Beytini yok ederlerdi.Ben ve babam da aynı duruma geldik ! Ümmet bizi terk edip başkalarına uyduğunda yardımcı bulamadığımız için bizlerde kendimizi Allah'ın koruması altına verdik ! Bu durum tarihte bir biri ardında takib edilmiş ve bir sünnet haline gelmiştir.Her vasiyet edilen imama (halifeye) itaat edilmemiştir !!! Ey insanlar , dünyanın her tarafına bakıp araştırırsanız benden ve kardeşim Hüseyin'den başka peygamber evladı (zürriyeti) bulamazsınız !!!” (1)

(1) Suleym ibin Kays “ Kitabı Suleym “ ; Radiyeddin el-Hilli “ ‘Aded el-Kaviy “ ; Tabressi “ El-İhticaac “ ; Seyyid Murtada “ Tenziyh el-Enbiya “ ; Şeyh Mufid

“ El-İrşaad “ (kısmen) ; İbin Şehraaşub “ Menakib “ (kısmen) ; Şeyh et-Tusi
“ Amaal “ (kısmen) ; İrbili “ Keşf el-Ğumme “ (kısmen) ; Mecliyi “ Bihar “

Muaviye bütün bu sözleri dinledikten sonra Hz.Hasan'ı halkın huzurunda küçük düşürmek için girişimde bulunur.Muaviye , Hz.Hasan'ın kendisini toplumun huzurunda medhetmesini ister.Hz.Hasan , Muaviye'nin bu isteğine karşı Allah'ı hamd ettikten sonra şöyle söze başlar : **“ Beni tanıyan tanır, beni tanımyana kendimi tanıtmak istiyorum ! Ben , Rasulallah'ın oğlu Hasan'ım !Ben, müjdeleyenin ve Allah'ın azabıyla korkutanın (peygamberin) oğluyum ! Ben, peygamberlik vazifesi ile seçilmişin oğluyum ! Ben, meleklerin duaları ile zikettiği kişinin oğluyum ! Ben, ümmetin onunla şereflendiği kişinin oğluyum ! Ben, Cebail aleyhisselamın Allah tarafından ona elçi olarak gönderilmiş olduğunun oğluyum ! Ben, bütün insanlara rahmet olarak gönderilenin oğluyum !!!”** ... Muaviye bunları duyduğunda içindeki hasedi ve düşmanlığını gizleyemeden şöyle dedi : **“ Ey Hasan ! Sen bize hurmanın nasıl olgunlaştığını anlat !!!”** Hz.Hasan hurmanın nasıl gelişip olgunlaştığını anlattıktan sonra sözüne şöyle devam eder : **“ Ben, duası kabul edilenin oğluyum ! Ben, Mi'raç ta Rabbine karşı yüz yüze gelenin oğluyum ! Ben, itaat edilen şefaatinin oğluyum ! Ben, Mekke ve Mina'nın oğluyum ! Ben, Kureş'in kerhinde olsa ona boyun ettiği kişinin oğluyum ! Ben, ona uyanları mutlu edenin oğluyum ! Ben, ona karşı çıkanları küçük düşüren kişinin oğluyum ! Ben, ona yeryüzünün mescid ve teahret kılınan kişinin oğluyum ! Ben, ona göklerin haberlerinin getirildiği kişinin oğluyum ! Ben, Allah'ın onlardan her türlü pislği giderdiği ve tertemiz kıldığı kişinin oğluyum !!!”** Muaviye bunları duyduğunda dayanmayıp dedi ki : **“ Ey Hasan ! Zannedirim ki , nefsin seni halifelik makamına çekiyor !!! “** Hz.Hasan buyurdu ki : **“ Vay haline olsun ey Muaviye ! Allah'ın elçisinin yolunda giden ve Allah'ın istediğine itaat eden kişi hak halifedir ! Ömrüme yemin olsun ki biz Ehli Beyt , hidayetin bayrağı ve takvanın meşalesiyiz ! Sen ise ey Muaviye , sünneti yok eden, sapıklığı dine getiren ve Allah'ın dinini oyuncak haline çeviren kişisin ..!”**(1)

Muaviye, Hz.Hasan ile barış anlaşmasını yaptıktan sonra Kufe şehrine girip orada halktan kendisi için beyat alır.Muaviye Kufe'de bir kaç gün içinde kendisine beyati alıp itaat edildiğini gördüğünde halkı mescitte topladı.Hz.Hasan'ın hazır olduğu halde Muaviye mimbere çıkıp Hz.Ali'yi ve Hz.Hasan'ı söver.Hz.Hüseyin'de orada hazır idi.Hz.Hüseyin , Muaviye'nin sözlerini duyduğunda ayağa kalkıp ona cevap vermek istediğinde Hz.Hasan ona mani olur.

(1) Harrani “ Tuhaf-ul 'Ukul “
Ravendi “ El-Haraic “
Mecliyi “ Bihar “ ...

Hz.Hasan kendisi ayağa kalkarak şöyle buyurdu : “ **Ey Ali’yi zikreden kişi ! Ben Hasan’ım , Ali’de babamdır.Sen ise Muaviye’sin baban da Sahr’dır (Ebu Sufyan’dır) !Benim annem Fatime’dır , senin annen ise Hind-tir !Benim dedem Rasulallah’tır (S.M.) senin deden ise Harb’tır ! Benim ninem Hadice’dır , senin ninen ise Kuteyle’dır ! İkimizin geçmişleri arasında iyilik ile anılmayanların ve ikimizin geçmişleri arasında küfre ve nifakta önde olanların üzerine Allah’ın laneti olsun !!!**” Mescidin içinde bulunan bazı kişiler yüksek sesle şöyle nida ettiler : “ **Amin , amin !!!**” (1)

Hz.Hasan’ın bu laneti elbette Muaviye ve geçmişlerine şamil olmuştur.

Muaviye bir müddet sonra Medine’ye gider.Hz.Hasan ve Ehli Beyti’de Medine’ye geri dönmüşlerdi.Muaviye orada hz.Ebu Talib’in oğlu hz.Cafer et-Tayyar’ın oğlu Abdullah’ı görür.Muaviye Abdullah’a hitaben şöyle konuşur : “ **Senin , Hasan ve Hüseyin’e karşı gösterdiğin hürmet ve tazime karşı şaşıyorum ! Halbuki onlar senden daha değerli değillerdir ! Onların babası Ali senin baban Cafer’dan daha değerli değildir !Onların annesi Fatime Rasulallah’ın kızı olmasaydı senin annen Esmâ bint ‘Umeys’in ondan geri durmadığını söylerdim !**” Hz.Abdullah Muaviye’nin söylediklerine kızarak şöyle cevap verir : “ **Ey Muaviye ! Sen , Hasan’ı , Hüseyin’i annelireni ve babalarını iyi tanırsın ! Allah’a yemin olsun ki Hasan ve Hüseyin benden daha hayırlıdırlar ! Onların babaları benim babamdan ve anneleri benim annemden daha hayırlıdırlar ! Rasulallah’ın (S.M.) onların hakkında buyurmuş olduklarını ben iyice aklımda tutmuşumdur !!!**” Muaviye bu konuşmayı yaptığında orada hz.Hasan, hz.Hüseyin ve Abdullah ibin Abbas’ın kardeşi Fadl ibin Abbas vardı.Muaviye hz.Abdullah’ın söylediklerini duyduğunda şöyle dedi : “ **Hasan ve Hüseyin hakkında peygamberden duyduklarını anlatta biz de duyalım ! Allah’a yemin olsun ki sen bu hususta yalancı değilsin!**” Hz.Abdullah ibin Cafer bunun üzerine şöyle buyurdu : “ **Ey Muaviye ! Benim sana anlatacaklarım senin bildiklerinden daha ağırdır !!!**” Muaviye dedi ki : “ **Senin anlatacakların Uhud vi Hira dağlarından daha ağır olsada ne olacak !? Meclisimizde Şam ehlinden biri olmadığı müddetçe senin anlatıkların bana zarar veremez ! Allah sizin başınız olan Ali’yi öldürdükten sonra etrafınızdakiler sizlerden ayrılıp dağılmışlardır.Aynı zamanda emir sahipliği elimize geçtiğine göre sizin söyleyecekleriniz bana asla zarar veremez !!!**”

---

(1) Şeyh Mufid “ El-İrşaad “ ; Ebul-Ferec el-İsfahani “ Makatil et-Talibiyyin “ ; Seyyid Murtada “ Tenzih’ul-Enbiya “ ; İbin Ebil-Hadid “ Şerh “ ; Tabressi “ El-İhticaac “ ; Meclisi “ Bihar “ ...

Bunun üzerine Hz. Abdullah ibin Cafer şöyle buyurdu : “ Ben , Rasulallah’ın şöyle buyurduğunu duydum : Ben bütün müminlerin üzerine emir sahibiyim ! Ben her kimin üzerine emir sahibi isem bu hazır olan kardeşim Ali’de o kişinin üzerine emir sahibidir !!! Rasulallah bunu buyurduğunda evin içinde Hasan, Hüseyin , Umm Seleme’nin oğlu Ömer , Zeyd’in oğlu Usame , Fatime, Umm Eymen , Ebu Zerr , Mikdad ve Zubeyr ibin ‘Avvam bulunuyordu ! Rasulallah bunları buyurduğunda elini Ali’nin üzerine koyarak üç kere tekrarlamıştı ! Daha sonra Rasulallah bizlere kendisinden sonra gelecek Ehli Beytinden olan oniki imamın isimlerini birer birer saydı ! Rasulallah bizlere Ehli Beytinden gelecek oniki imamı tanıttıktan sonra bize hitaben şöyle buyurdu : Benden sonra ümmetimin başına benim saydıklarımın başka imamlar gelecektir ki hepsi sapıklık içinde olacak ve ümmeti sapıklığa götüreceklerdir ! Bu sapık imamlardan onu Emevi ve geri kalan ikisi de Kureyş’ten dir !!! Rasulallah bizlere bu sapık olan imamların yapacakları bütün kötülükleri birer birer anlattı. Rasulallah bizlere doğru yoldan şaşacak olan bu oniki imamın isimlerini birer birer saydı ve bildirdi, kendileri bu kişilerdir : Ebu Bekr ibin Ebi Kuhafe , Ömer ibin Hattab , Osman ibin ‘Affan , Muaviye , Muaviye’nin oğlu Yezid , ‘As ın oğlu Hakem ve Hakem’in zürriyetinden gelen altı kişi daha !” Muaviye , Hz. Abdullah’ın dediklerini duyduğunda şöyle konuştu : “ Senin dediğin hak ise o zaman ben ve benden önceki üçü (Ebu Bekr, Ömer ve Osman) hepimiz mahvolduk demektir !!! Onları ve beni kabul eden ümmetin bütün fertlerinde mahvolmuştur ! Siz Ehli Beyt ve şianız (taftarlarınız) hariç bütün eshab, muhacir, ansar ve onlardan sonra gelen tabiinlerde mahvolmuşlardır !!!” Hz. Abdullah ibin Cafer dedi ki : “ Allah’a yemin olsun ki sana anlattıklarım benim Rasulallah’tan duymuş olduğum hak sözlerinden başka bir şey değildir !!!” Orada hazır olanların hepsi Hz. Abdullah’ın doğruyu söylediğine dair şahidlik ederler. Muaviye Umm Seleme’nin oğlunu ve Usame’yi yanına çağırarak Abdullah’ın anlatıklarının doğru olup olmadığını sorduğunda onlarda bunu kendilerinnide Rasulallah’tan duyduklarını ve hak olduğunu şahidlik ederler.(1)

(1) Suleym ibin Kays “Kitabu Suleym “
Kuleyni “ Kaafi “
Tabressi “ İhticaac “
Meclisi “ Bihar “ ...

Muaviye, Hz. Hasan'dan kurtulabilmek için onu öldürmeye karar verir. Muaviye Hz. Hasan ile yapmış olduğu barış anlaşmasını dışarıya karşı zedelemekten onu öldürtmek istiyordu. Bu işi yapabilmesi için yardımcı olabilecek kişileri aramıştı. Muaviye yapmak istediği bu iş için Hz. Hasan'ın hanımı Cu'de'nin elverişli olduğunu görmüş ve onu bu iş için kandırmayı başarmıştı. Muaviye Cu'de'ye vaatlerde bulunarak Hz. Hasan'ı zehirleyerek öldürmesi için ikna eder. Cu'de Hz. Hasan'a içeceğine zehir katarak şehid düşmesine sebep olur. İmam-ı Hasan hazretleri hicretin 49. Yılında Muaviye'nin isteği üzere şehid edilir.(1)

(1) Şeyh et-Tusi “ Tehziyb “
İbin Şehraaşub “ Menakib “
İbn'ul-Esir “ Usud'ul-Gaabe “
Ebu Nu'aym el-İsfahani “ Hilyet'ul-Evliya “ (kısmen)
Şeyh Sa'id Ali el-Kummi “ El-Kifaya “
Huseyn ibin 'Abdelvahhab “ ‘Uyun el-Mu’cizaat “
Kuleyni “ Kaafi “
İbun Ebil-Hadid “ Şerh “
Ebu Ferec “ Makatil et-Talibiyyin “
Tabressi “ El-İhticaac “
İbin 'Abdel-Berr “ El-İstiy'aab “
Mes'udi “ Muruc ez-Zeheb “ (kısmen)
Şeyh Saduk “ Amaal “
Mecliysi “ Bihar “ ...

Muaviye hz.Hasan ile yapmış olduğu anlaşmaya göre kendisinin ölümünden sonra halifelik makamının resmiyetini hz.Hasan'a bırakacaktı.Muaviye bu şarttan kurtulabilmek için hz.Hasan'ı ortadan kaldırmanın kendisi için en uygunu olacağını düşünmüştü.Nitekim Muaviye hayatında oğlu Yezid için halktan halifelik için beyat almıştı.Muaviye halifelik makamını bir saltanat olarak kendi zürriyetine ve toplumuna bırakmak istedi.Muaviye hz.Hasan'ı zehirlemesi için Cu'de ye mükafat vaadinde bulunmuştu.Tarihçilerin zikrettiklerine göre Cu'de nin hz.Hasan'ı zehirlemesi için üç noktadan etkilenmişti :

- Muaviye , hz.Hasan'ı zehirlemesi için Cu'de ye para ve mülk vaad etti.
- Cu'de hz.Hasan'ı zehirletip öldürürse Muaviye onu oğlu Yezid ile evlendireceğini vaad etmesi.
- Cu'de nin babası Eş'as ibin Kays hz.Ali'ye düşmanlık besleyen kişilerdendi.Kızı Cu'de babasının düşmanlığını hz.Hasan'a göstererek intikam almıştı.

Gerçektende Sıffin savaşında Eş'as ibin Kays hz.Ali'ye en büyük ihaneti yapanlardan biriydi.Muaviye bu düşmanlığı bilip onun kızı olan Cu'de yi bu şeytani işi yapmaya ikna etmiş olabilir.(1)

Muaviye hz.Hasan'ın ölüm haberini aldığında şükür secdesi ederek etrafındakiler ile tekbir getirir.(2)

Muaviye hz.Hasan'ın ölümüne çok sevinmiş ve oğlu Yezid'in halifelik makamına çıkabilmesi için hiç bir engelin kalmadığını düşünmüştü.Hz.Hasan vefat etmeden önce cenazesinin neredede defnedileceği hususunda kardeşi hz.Hüseyin'e vasiyet etmişti.Hz.Hasan vefat etmeden önce Ehli Beytini ve en yakın eshabını etrafına toplayarak kendisinden sonra imam ve halife olarak hz.Hüseyin'i onlara vasiyet eder.Hz.Hasan cenazesinin dedisi peygamber efendimizin mezarı yanında defnedilmesini istemişti.Hz.Hasan olabilecekleri göz önünde bulundurmuş gibi hz.Hüseyin'e şöyle buyurmuştu : “ **Cenazemin dedimin kabri yanında defnedilmesine karşı çıkılırsa sakın zor kullanarak bunu yapmaya kalkışmayın !!!**”

(1) Ebul-Ferec el-İsfahani “ Makatil et-Talibiyyin “ ; Huseyn ibin ‘Abdelvehhab “ ‘Uyun el-Mu’cizaat “ ; Kuleyni “ Kaafi “ ; Tabressi “ El-İhticaac “ ; İbin

‘Abdelberr “ El-İstiy’aab “ ; Ravendi “ Haraic “ ; Şeyh Mufid “ El-İrşaad “ ;
İbin Şehraaşub “ Menakib “ ; Mecliysi “ Bihar “ ...

(2) Zamahşeri “ Rebi’ul-Ebraar “
İbin ‘Abdrabbih “ ‘Akd el-Feriyd “
İbin Şehraaşub “ Menakib “
Mecliysi “ Bihar “ ...

Hız.Hasan toplumun içinde mukaddes olarak bilinen bazı kişilerin içlerinde sakladıkları Ehli Beyt düşmanlığını iyi biliyordu.Hız.Hasan vefat ettikten sonra cenazesi dedesi peygamber efendimizin mezarı yanında defnedilmek istendiğinde Ebu Bekr’in kızı Aişe bir katıra binerek cenazenin oraya defnedilmemesi için silah zoruyla mani olur.Hız.Hüseyin, abisi hız.Hasan’ın “ sakın zor kullanmayın !” vasiyetine uyarak cenazeyi annesi hız.Fatime’nin mezarı yanında defneder.Ebu Bekr’in kızı Aişe Ehli Beyte olan düşmanlığını bir daha açık bir şekilde göstermişti.Abbas’ın oğlu Abdullah , Aişe’nin bu düşmanlığını gördüğünde ona hitaben şöyle dedi : “ **Ey Aişe ! Senin bu gün gösterdiğin düşmanlık Ehli Beyte olan düşmanlığının ilki değildir !!! Ey Aişe , deveye binip yaptıkların yetmiyormuş gibi şimdi katıra mı binyorsun !? Ey Aişe sen , Rasulallah’ın (S.M.) sana vurmuş olduğu perdeyi yırtıp Allah’ın nurunu söndürmek istiyorsun !!! Lakin Allah , müşrikler bunu istemesede nurunu tamamlayacaktır !!! ...**” Hız. Hasan vefatından önce Aişe’nin onun cenazesinin önünü keseceğini ve daha neler yapacağını Ehli Beytine bildirmişti.Hız.Hasan kardeşi hız.Hüseyin’e hitaben şöyle buyurmuştu : “ **Vefatımdan sonra Aişe’nin cenazeme karşı neler yapacağını iyi biliyorum ! Kendisi nefsinde olan Allah, peygamber ve Ehli beytinin düşmanlığını bir daha benim cenazeme karşı gösterecektir !!!**” (1)

(1) Kuleyni “El-Kafi”
Huseyn ibin ‘Abdelvehab “Uyun el-Mu’cizaat”
Şeyh Saduk “İlel eş-Şerai” “
Şeyh et-Tusi “Amaal”
Ravendi “Haraic”
Şeyh Mufid “El-İrşaad”
İbin Şehraaşub “Menakib”
Emineddin et-Tabarasiy “A’laam el-Vara”
Mecliysi “Bihar” ...

İMAM-I HUSEYN HAZRETLERİNİN DEVRİ

İmam-ı Hasan hazretleri vefatından önce kendisinin yerine Allah tarafından peygamber efendimize bildirilmiş olduğu gibi Hz.Huseyn'i imamet makamına vasiyet eder.Hz.Hasan bu vasiyeti Ehli Beytinin ve eshabının önünde yapmıştı ki herkes bunun doğruluğunu bilsin ve şüpheyi düşmesin.Böylece imamet Hz.Hasan'ın sulbünden (zürriyetinden) devam etmeyecek Hz.Huseyn'in sulbünde devam etmişti.(1)

Haz.Hasan'ın vefatından sonra Muaviye, Hz.Ali'nin şiasını (tarafdarlarını) şiddetli bir şekilde takibe alır ve zulmünü her tarafa yayar.Muaviye Hz.Ali ile ilgili ne kadar haber ve bilgi varsa hepsini yok etmeye çalışır.Valilerine Hz.Ali'nin şiasını takip edip tesbit ettikten sonra yok etmelerini emretmişti.Hz.Ali'nin en yakın eshabından ve iman ehlinde olan Hz.Hucr ibin 'Adeyy , Hz.Amr ibin Humk el-Huza'iyi ve sayıları daha nice olan mümin ve salih müslümanların kanlarını Muaviye hiç çekinmeden akıtmıştı.Bu halis mümin müslümanların tek suçları Hz.Ali'ye bağlı olup onun mimberlerin üzerinden lanet edilmesine karşı çıkmış olmalarıydı.Muaviye Hz.Hasan ile yaptığı anlaşmanın bütün maddelerini arkasına atıp sözünde durmamıştı.Hz.Ali'ye bütün camilerde lanet edilmesi için emirler vermişti.Hz.Ali'nin halis iman ehli olan eshabı (şiası) Muaviye'nin emretmiş olduğu bu küfre boyun eğmek istememişlerdi.Bu salih iman ehil peygamber efendimizden sonra en hayırlı olan Hz.Ali'nin mimberlerin üzerinden lanet edilmesine razı olamazlardı.Muaviye bu kötü sünnetini bütün müslüman topluluklarında tatbik ettiriyordu.Halk namaz için gittiği camilere Hz.Ali'ye lanet etmeden namazını kılamiyordu.Hz.Ali'yi lanet etmeyenler ehli sünnet vel-cemaatten hariç sayılıyorlardı.Bu gibi halis iman ehline "rafizi" kabullenmeyenler ismi verilerek böylece sünnetten ayrılanlar olarak tanıtılıyorlardı.Ehli sünnet vel-cemaat Muaviye'nin kurmuş olduğu bu gibi kötü ve dinden uzak düzene uyanlar olarak bilindi.Hz.Ali'ye lanet etmek istemeyip bu küfre karşı çıkanlarda "rafizi" veya "şii" olarak tarihte isim aldı.Muaviye ve sonraki Emevilerin bu gibi ahlaksızlığı ve dinsizliği o kadar yayıldı ki sonradan dünyaya gelen müslümanların çoğunluğu Muaviye'nin bu kötü sünneti üzere İslam dinini öğrenmiş oldu.Muaviye, Hz.Ali'nin zikrini her alanda yok etmek

için çaba harcamıştı. Muaviye'nin bu küfrü o kadar yayılmıştı ki Medine'de peygamber efendimizin mescidinde Hz. Ali'ye lanet edilmeye başlanmıştı. (2)

(1) Kuleyni “Kaafi” ; Tabarasi “A'laam el-Varaa” ; Meclisi “Bihar” ...

(2) Şeyh Mufid “El-Mecaalis” ; Şeyh et-Tusi “Amaal” ; Tabaresi “El-İhticaac” ; Keşşi “Er-Ricaal” ; İrbili “Keşf el-Ğumme” ; İbin ‘Abdelberr “El-İstiy’aab” ; Ebil-Ferec el-İsfahani “Makatil et-Talibiyyin” ; İbn’ul-Esir “Usud’ul-Ğaabe” ; Taberi “Tarih” ; İbin Ebil-Hadid “Şerh” ; Suleym ibin Kays “Kitabu Suleym” Meclisi “Bihar” ...

Hız. Ali bu gibi mukaddes yerde Muaviye'nin emir üzere lanet edildiğinde , peygamber efendimizin hanımı Hz. Umm Seleme Medine'deydi. Hz. Umm Seleme bu dinsizliği gördüğünde halka hitaben şöyle buyurmuştu : “ **Aranızda mı Rasullallah'a lanet ediliyor !?**” Hazır olanlar dediler ki : “ **Allah korusun , öyle şey mi olur !?**” Hz. Umm Seleme buyurdu ki : “ **Rasulallah'ın şöyle buyurduğunu duydum : Ali'yi söven beni sövmüş olur ve beni söven de Allah'ı sövmüş olur !**” (1) Hz. Umm Seleme'nin buyurduğu bu hadise yakın çok sayıda haberler tarih ve hadis kitaplarında aktarılmıştır.

(1) Hakim en-Nişaburi “Mustedrik”

Ahmed ibin Hanbel “Musned”

Nesei “Hasais”

İbin Ebi Şeybe “Musned”

Muttaki el-Hindi “Kenz’ul-‘Ummaal”

Meclisi “Bihar” ...

İmamı Huseyn hazretleri peygamber efendimizin ümmetine vasiyet etmiş olduğu oniki imamların (halifelerin) üçüncüsüdür. Peygamber efendimiz hayatında her zaman Hz. Hasan ve Hz. Huseyn'i kendi oğulları gibi topluma tanıtmış ve sevgisini onlara karşı izhar etmişti. Peygamber efendimiz Hz. Huseyn hakkında çok sayıda hadisler buyurmuştu. Hz. Huseyn peygamber efendimizin evinde ve terbiyesi altında yetişmişti. Hz. Huseyn'in ahlakı ve edebi peygamber efendimizin ahlak ve edebinden türemiştir. Muaviye Hz. Huseyn'in manevi yüceliğini biliyor ve onu oğlu Yezid'in saltanatı için tehlikeli olarak görüyordu. Muaviye bütün dinsizliğine rağmen Hz. Huseyn'i de ortadan kaldırmaya cesaret edemedi. Bu küfrü oğlu Yezid'e bıraktı. Muaviye Hz. Huseyn'in öldürülmesi ile neler olabileceğini oğlu Yezid'ten daha iyi düşünebilmişti.

İMAM-I HUSEYN VE KERBELA

Muaviye hz.Hasan'ı zehirletip şehid ettikten sonra halktan oğlu Yezid için beyat alır.Muaviye vefat etmeden önce oğlu Yezid'in saltanatına tehlikeli olabilecek şahısları belirtmiş ve oğluna onlar hakkında vasiyetlerde bulunmuştu.Muaviye oğlu Yezid'in saltanatına karşı tehlikeli olabilecek şahısları şöyle sıralamıştı :

- İmam-ı Huseyn hazretleri
- Hz.Zubeyr'in oğlu Abdullah
- Ömer'in oğlu Abdullah
- Ebu Bekr'in oğlu Abdurrahman

Muaviye oğlu Yezid için en tehlikeli olabilecek şahısları hz.Huseyn ve Zubeyr'in oğlu Abdullah'ı görmüştü.Muaviye oğlu Yezid'in bu iki şahıs hakkında çok dikkatli olmasını ve onlardan vefatından sonra hemen beyat almasını vasiyet etmişti.Muaviye hicretin 60. Yılında vefat ettiğinde oğlu Yezid saltanat tahtına çıkarak bütün valilerin kendisinin halifeliği için halkat beyat almalarına dair emir gönderir.İmam-ı Huseyn hazretleri o tarihte Medine'deydi.Medine valisi Velid ibin 'Utbe ibin Ebi Sufyan idi.Velid, Yezid'in amcasının oğluydu.Velid, Yezid'in emrini aldığıında ilk olarak hz.Huseyn'in ona beyat etmesi için yanına çağırır.İmam-ı Huseyn hazretleri durumu farketmişti.Yezid mektubunda, hz.Huseyn'den hemen beyat alınmasını emretmiş aksi takdirde hz.Huseyn'in kesik başının gönderecekleri cevap ile huzuruna Şam'a gönderilmesini istemişti.İmam-ı Huseyn Velid'in huzuruna gittiğinde ona sunulan Yezid'in beyatını ertesi güne kadar düşünmek isteği ile Velid'in huzurundan ayrılır.Hz.Huseyn ertesi günü sabahtan Ehli Beyti ve en yakın arkadaşları ile Medine'den ayrılıp Mekke'ye doğru gider.Muaviye'nin vefatından sonra Kufe'de hz.Ali'nin taraftarları (şiası) hareketlenir.İmam-ı Huseyn'in Yezid'e beyat etmediği ve Mekke'ye gittiği haberi Kufe'ye geldiğinde şia dahada hareketlenir.İmam-ı Huseyn Mekke'ye yerleştiğinde etrafına samimi müslümanlar toplanıp ondan ilim ve irfan almaya gelirler.Kufe'de ki taraftarlar hz.Huseyn'i kendilerine gelmeleri için haber göndermek için bir araya toplanıp görüşme yaparlar.İmam-ı Ali hazretlerinin şiası olarak bilinen bu topluluk Süleyman ibin Surad el-Huza'i nin evinde

biraraya gelerek Hz.Huseyn'e mektup yazmak için karar verirler.Süleyman ibin Surad hazır olan topluluğa hitaben şöyle konuşur : **“ Allah’a şükürler olsun ki Muaviye ölmüştür ! Huseyn Yezid’e beyat etmeden Mekke’ye gitmiştir.Sizler Huseyn’in ve babası Ali’nin şiasısınız ! Şayet Huseyn’e düşmanına karşı savaşıp onu koruyacağınıza güveniyorsanız ona mektup yazıp buna, itaatine hazır olduğunuzu yazınız ! Fakat ona karşı ihanette bulunacaksanız onu rahat bırakınız !!!”**Hazır olanlar hepsi birden şöyle dediler : **“ Evet, onundüşmanına karşı savaşmaya ve nefsimizi onun için feda etmeye hazırız ! Onu bunu hemen yazıp bildirebilirsiniz !!!”** Bu topluluk Hz.Huseyn’e itaat etmek için hazır olduğunu ve kendisini hak imam olarak kabul ettiklerini bildirirler.İmam-ı Huseyn ilk gelen mektuplara karşı tereddüt içinde kalır.Daha sonra Kufe’den onbini aşan mektub ve ricalar geldiğinde yine Hz.Huseyn temkinli davranır.Bunun üzerine kufe’den heyetler gelip bizzat Hz.Huseyn ile görüşmeler yaparak durumun samimiyetliğini izah etmeye çalışırlar.İmam-ı Huseyn , peygamber efendimizin Allah’ın emriyle vasiyet etmiş olduğu oniki imamlardan biriydi.Kendisi ona uymak isteyen toplumun imamı olarak elbette onlara icabet edecekti.İmam-ı Huseyn hazretleri Kufe’den gelen heyetlere karşı şöyle buyurmuştu : **“ Göndermiş olduğunuz mektupları ve şimdiye kadar gelen heyetleri gördükten sonra sizin istediğinizi anlamış oldum.Ben size gelmeden önce benim yerime sizden beyat alacak amcam ‘Akil’in oğlu Muslim’i Kufe’ye yollayacağım ! Elbette hak olan imam Allah’ın kitabı ile hükmeder , adaleti sağlar , hak dini ile işini yürütür ve kendi nefsinin bu hak yolu için Allah’ın isteği doğrultusunda hapseder !!!”** İmam-ı Huseyn hazretleri bunun üzerine amcasının oğlu Hz.Muslim’i huzuruna alarak ona şöyle buyurur : **“ Kufe’ye git ! Şayet bana mektup ve elçi gönderen toplumun söylediklerine sadık olduğunı görürsen bana hemen haber gönder !”** Hz.Muslim Kufe’ye geri dönen heyet ile Medine’ye önce uğrayıp oradaki akrabası ile vedalaşır.Hz.Muslim Medine’den onlara kılavuzluk edecek iki adamı para karşılığında yanına alır.Hz.Muslim ve heyet yola çıktıktan sonra bu iki delil kişi yolu kaybederler.Sonunda bu iki delil kişi susuzluktan yolda ölürlər.Şiddetli bir mücadeleden sonra Hz.Muslim ve yanındaki heyet kufe’ye varırlar.Hz.Muslim’in Kufe’ye vardığı haberi yayıldığında bütün şia onu ziyaret etmek için toplanır.Hz.Muslim gelen herkese beraberinde getirmiş olduğu Hz.Huseyn’in mektubunu okur.Toplum mektubu dinledikten sonra ağlayarak canı gönülden Hz.Huseyn’e bağlılık yeminini verirler (beyat ederler).Hz.Muslim’e onbinlerce kişi beyat ederek samim olduğunu ifade eder.Hz.Muslim bu durumu Hz.Huseyn’e haber yollayarak bildirir.Kufe valisi şianın Muslim’in bulunduğu yere binlerce kişi olarak akın ettikleri haberini aldığı anda halka hitabta bulunur.Kufe’nin valisi Nu’mân ibin Beşîr Muaviye zamanından orada vali kalmıştı.Yezid saltanata geçtiğinde Nu’mân ı Kufe’de vali terketmişti.Nu’mân halkı Yezid’e itaat etmeleri ve sukuneti bozmamaları için çağırıda bulunur.Nu’mân Hz.Muslim’e karşı hiç bir müdahalede bulunmaz.Yezid’in Kufe’de ki casusları kendilerince Nu’mân ın bu

tedbirsizliğini Şam'a , Yezid'e bildirirler.Yezid , hzHuseyn için Kufe'de beyat alındığını haber aldığında buna karşı ne yapılması gerektiği hususunda etrafındaki güvendiği adamlarına danışır.Yezid yapmış olduğu müşaveretten Basra'daki valisi 'Ubeydullah ibin Ziyad'ın Kufe'ye getirilmesine karar alır.Yezid Basra'ya haber göndererek Ubeydullah ibin Ziyad'ın Kufe'ye gelmesini ve Nu'man'ı yerinden azletmesini emreder.Ubeydullah ibin Ziyad Kufe'ye hareket edebilmek için Basra'dan gönüllü asker toplamaya koyulur.Hz.Huseyn Basra'da ki gelişmeden haberdar olduğunda Basra'daki eşrafa haber göndererek ona itaat etmeleri için çağırıda bulunur.Basra'daki eşraf hz.Huseyn'in çağırısına çoğunluk olarak icabet ederler.Ubeydullah ibin Ziyad Basra'da gelişen bu hareketten haber aldığında halka karşı baskı yaparak bu hareketi durdurur.Ubeydullah Basra'dan askerleri ile Kufe'ye hareket eder.Ubeydullah Kufe'ye gece dahil olduğunda onunla yolda karşılaşan halk onu hz.Huseyn sanarak sevinç tezahürlerinde bulunurlar.Ubeydullah halkın bu tutumunu gördükten sonra kendisini onlara gerçek kimliği ile tanıtır.Halk, Ubeydullah'ı tanıdıktan sonra hemen etrafından dağılıp kaybolur.Halkın Ubeydullah'tan korkusu o kadar şiddetli olmuştu ki kaçarlarken birbirini ezmişlerdi.Ubeydullah valilik binabına geçip oraya yerleşir.Ubeydullah ertesi gün halkı camide toplayarak onlara hitabta bulunur.Ubeydullah hitabında halkı Yezid'in itaatine çağırır ve aksi durumda herkesin şiddetli bir şekilde cezalandırılacağına dair beyanda bulunur.En önemlisi ise herkesin Muslim'den uzak durmasını tenbih eder.Aksi takdirde hareket edenlerin evlerinin önünde öldürölüp asılacaklarını bildirir.Ubeydullah toplumu tam etkisi altına alabilmek için iki taraflı vaadlerde bulunuyordu,ona itaat edene iyilik ve karşı çıkana ise zulüm ve kötölük.Ubeydullah ibin Ziyad Kufe'de mevcut olan aşiretlerin daha iyi kontrol edilebilmesi için her aşiretin kimliği ve görüşü hakkında güvendiği çevresinden sorarak haber edindi.Kufe şehrinde hz.Ali'nin şiası olarak bilinen bütün eşrafın isimlerini liste halinde yazdırdı.Ubeydullah, hz.Muslim'i yok edebilmek için planını tamamlamıştı.Hz.Muslim Ubeydullah'ın Kufe'ye geldiğini haber aldığında kaldığı evden çıkıp Kufe'nin eşrafından ve hz.Ali'nin şiasından olan Hani ibin 'Urve'nin evine gelir.Geri kalan şia (hz.Ali taraftarları) Hani'nin evine gelip orada hz.Muslim'i ziyaret etmeye devam ederler.Aralarında aldıkları karara göre bu görüşmeler hz.Huseyn Kufe'ye gelene kadar gizli kalacaktı.Ubeydullah hz.Muslim'in nerede kaldığını anlıyabilmek için kendi hizmetçisine bir kese para vererek ona şöyle söyler : **“ Bu parayı al ve halkın arasına karış.Ehli Beyt muhiplerinden olduğunu ve Huseyn'e beyat etmek istediğini söyle.Bu sana verdiğim parayı ona düşmanına karşı güçlenmesi için vermek istediğini söylersin.Onlar senin bu halini gördüklerinde seni Muslim'in bulunduğu yere götüreceklerdir.Muslim'in yerini öğren ve hemen bana bildir !”** Hizmetçi , Ubeydullah'ın ona dediklerini tatbik edip şıayı inandırarak Muslim'in bulunduğu yere götürölmeyi başarır.Hizmetçi oradan gizlice Ubeydullah'a haberler gönderir.Ubeydullah hz.Muslim'in , Hani ibin 'Urve'nin evinde gizlendiğini öğrendiğinde buna çok hiddetlenir.Hani ibin 'Urve

devamlı Ubeydullah'ı sarayında ziyaret eden eşraftandı.Evinde Hz.Muslim'i gizledikten sonra saraya eskisi gibi gelmez olmuştu.Ubeydullah Hani'yi cezalandırmak için onu saraya davet eder.Kendisini çoktan görmediğini ve bu sebepten görüşmek istediğini onun güvendiği kişilerle haber gönderir.Hani olacıklardan habersiz ama içinde bir şüphe olduğu halde evinden çıkıp saraya doğru gider.Ubeydullah Hani'yi evinden gece çıkartıp huzuruna getirtmişti.Hani saraya girdiğinde Ubeydullah'ın huzurunda kadı Şureyh'te vardı.Ubeydullah hiç uzatmadan Hani'ye şöyle dedi : “ **Ey Hani ! Sana yazıklar olsun ! Nasıl olurda senin evinde müminlerin emiri Yezid'e ve müslümanlara karşı bir hareket oluşur ?? Muslim'i evinde tutup halktan ona beyat topluyorsun ! Bize karşı savaşmak içinde hem asker hem de silah topluyorsun ! Sen , benim bundan haberim olmayacak diye zanetmiştin !**” Hani bunları duyduğunda durumu inkar eder ve hiç bir şeyden haberi olmadığını söyler.Ubeydullah Hani'nin evine göndermiş olduğu hizmetçisini çağırıp onunla yüzleştirdiğinde, Hani her şeyin bittiğini anlamıştı.Ubeydullah Hani'den, Hz.Muslim'i ona teslim etmesini ister.Hani bunu redederek bunun ancak ihanet ve yüzüzlük olacağını söyler.Ubeydullah elindeki sopası ile Hani'nin yüzüne öyle vurur ki Hani'nin yüzünün eti sakalına kadar sarkar.Ubeydullah Hani'yi bu durumda olduğu halde bir odaya hapseder.Hani'yi evinden çıkarıp Ubeydullah'ın huzuruna getiren tanıdıklarından biri durumu gördüğünde Ubeydullah'a karşı çıkar ama hemen sindirilip köşeye sıkıştırılır.Hani Kufe'nin eşrafından ve kalabalık bir aşiretten idi.Hani'nin aşireti bu durumdan haberdar olunca hemen sarayın etrafında kalabalık bir şekilde toplanırlar.Aşiret Ubeydullah'a seslendiğinde Hani'nin öldürüldüğünü zanetmişti.Ubeydullah yanında bulunan kadı Şureyh'e şöyle dedi : “ **Hani'nin bulunduğu odaya gir ve onu gör ! Onu gördükten sonra dışarda onu bekleyen aşiretine Hani'nin hayatta olduğuna dair şahitlik et !**” Kadı Şureyh Ubeydullah'ın ona dediği gibi Hani'nin odasına girer.Hani, kadı Şureyh'i gördüğünde din namına ona yardımcı olacağını zaneder.Hani sarayın dışındaki aşiretinin sesini duymuştu.Onu kurtarmak için aşiretinin geldiğini biliyordu.Hani kendisinin gerçek durumunu aşiretine bildirebilecek tek kişinin kadı Şureyh olduğunu biliyordu.Hani din ve müslümanlık namına kadı Şureyh'ten yardım ister.Kadı Şureyh Hani'yi gördükten sonra dışarı çıkar ve beklemekte olan aşirete hitaben şöyle konuşur : “ **Ben ,Ubeydullah'ın elçisi olarak sizin adamınız (Hani) için merak ettiğiniz durumu size beyan etmek için konuşuyorum ! Sizin zanettiğiniz gibi Hani öldürülmüş değildir ! Kendisi hayatta olup Ubeydullah'ın misafiridir !!!**” Aşiretin başkanı bu sözleri kadıdan duyduğunda buna kanmış ve herkes evine geri dönmüştü.Ubuydullah ibin Ziyad ertesi gün Kufe halkını ve eşrafını mescitte toplayıp onlara hitabta bulunur.Ubeydullah bir daha halkı itaate ve sukünete çağırır.Aksi takdirde ağır bir şekilde cezalandırılacaklarını beyan eder.Ubeydullah hutbesinden sonra hemen saraya geri döner ve ardından kapıları kapatır.Hz.Muslim Hani'nin durumunu adamlarından sorduğunda onun Ubeydullah'ın sarayında hapsedildiğini anlamıştı.Hz.Muslim durumun şüpheli

olduğunu anlamış ve askerlerin toplanması için kendi aralarında anlaştıkları parolayı gönderir. Verilen parola üzerine dört bin kişi civarında Hz. Muslim'in etrafına toplanır. Ubeydullah sarayda otuz muhafıza ve yakın çevresinden takriben yirmi kişiye sahipti. Halk sarayın etrafına toplanmış taşlar atarak Ubeydullah'ı sövüyordu. Ubeydullah durumun tehlikeli bir boyut aldığını fark etmişti. Nitekim onunla beraber toplan ancak elli kişi vardı. Ubeydullah sarayın içinde yanında bulunan bazı Kufe eşrafının halka seslenerek onları Hz. Muslim'in etrafından çekmeleri için talimat verir. Bu talimata göre herkes kendi aşiretinin içine girerek Yezid'in alabileceği intikamı hatırlatarak aşiretini korkutacaktı. Aşiretlerine giden Ubeydullah'ın bu seçkinleri Hz. Muslim'in etrafından toplumun bir kısmını çekmeyi başarırlar. Hz. Muslim'in itaatinden çıkan bu toplum kendilerine gelen eşrafı ile Ubeydullah'ın sarayına giderler. Sarayın içindeki Kufe'nin seçkin eşrafıda saraydan halka hitab ederek Yezid'in güya göndermiş olduğu ordunun her an Kufe'ye yetişeceğine dair haber vererek onları akibetin şerrinden büsbütün korkuttular. Sarayın etrafında toplanan halk içlerine düşen korkudan dolayı Hz. Muslim'in itaatinde olan akraba ve tanıdıklarını Hz. Muslim'in ordusundan çekerler. Hz. Muslim dört bin kişi ile Ubeydullah'a karşı çıkmaya hazırlanırken , etrafında askerlerin azaldığını fark eder. Hz. Muslim durumu fark ettiğinde ona samimi olan ve yardımını esigemiyecek bildiği aşiretin bulunduğu yere götürmeleri , yol göstermeleri için etrafındaki adamlarına rica eder. Hz. Muslim gecenin karanlığında adamları ile yola koyulur. Hz. Muslim şehirin içine girdiğinde etrafındakilerin yavaş yavaş kaçtığını ve yanında ancak on kişi civarında asker kaldığını fark eder. Buluşmak istediği aşiretin bulunduğu yere varmadan önce etrafında hiç kimsenin kalmaz, hepsi kaçıp onu yalnız başına bırakırlar. Binlerce askerden hiç biri onunla beraber kalmamıştı. Hz. Muslim gideceği yeri çıkaramıyor ve geldiği yere de geri dönemiyordu. Hz. Muslim , evinin kapısında bekleyen bir kadını görür. Bu kadından ona içmek için su vermesini rica eder. Kadın ona suyu getirir. Hz. Muslim suyu içtikten sonra kapıda bekler, kadın bir müddet sonra kapıya geldiğinde halen Hz. Muslim'in kapıda beklediğini görür. Kadın tedirgin bir halde Hz. Muslim'in ordusuna katılan oğlunun bir daha eve geri dönmesini bekliyordu. Bu sebepten kapıya gidip oğlunun gelip gelmediğine bakmak istiyordu. Kadın kapıda bekleyen kişinin Hz. Muslim olduğunu bilmiyordu. Kadın bir daha dışarı çıkıp Hz. Muslim'in orada beklediğini gördüğünde ona evin kapısından uzaklaşmasını söyler. Hz. Muslim Kufe'de ona gidebileceği hiç bir akraba veya tanıdığının olmadığını kadına söyleyip kendisinin Akil'in oğlu Muslim olduğunu kadına açıklar. Hz. Muslim halkın onu oyuna getirip ihanet ettiğini kadına söyler. Hz. Muslim içeri alınması için kadından rica eder. Kadın Hz. Muslim'in durumuna acır ve onu içeri alır. Kadın Hz. Muslim'i 'vin kenarında duran bir odaya gizler. Kadın Hz. Muslim'e 'atabilmesi için bir yer hazırlamış ve hemen yemeği onu takdim etmişti. Hz. Muslim uğramış olduğu ihanetin etkisinden kurtulamamış olduğu halde yemeğe elini uzatamamıştı. Kadının kapıya bakıp beklediği oğlu bir müddet sonra eve gelir. Kadın Hz. Muslim'in

bulunduğu yere girip çıktığında bunu gören oğlu durumdan şüphelenir.Oğlu annesine neden o yere girip çıktığını sorduğunda kadın oğlunu geçiştirmeye uğraşır.Oğlu annesinin tek başına olduğu halde neden o meskun olmayan odaya girip çıktığını annesine defalarca ve ısrarlı sormaya devam ettiğinde annesi ona bu sırrı ifşa etmemesine karşılık açıklar.Kadının oğlu bunu annesinden duyduğunda sakinleşmiş ve yatağına uzanmıştı.Ubeydullah ve yanında bulunan Kufe'nin eşrafı sokaklarda ne olduğunun merakı içinde sarayda bekliyorlardı.Ubeydullah dışarda olanları tesbit etmeleri için güvendiği adamlarını dışarı gönderir.Dışarısı karanlık olduğunda hiç bir şey görüleliyordu.Adamlar meşaleler yakarak ilk olarak mescidin içinde topluluğun olup olmadığını araştırırlar.Mescidin içinde hiç kimsenin olmadığını fark ettiklerinde ayaklanmanın sinmiş olduğunu anlamışlardı.Bunun üzerine Ubeydullah muhafızları ve Kufe'nin eşrafı ile mescide gider.Ubeydullah mescide girdiğinde oradan halka hitap ederek çağırıda bulunur.Ubeydullah çağırısında şöyle konuşur : **“ Gecenin bu karanlığında her kim mescidin dışında namazını kılarsa töhmet altında kalacaktır !!!”**

Halk bu çağırüyı duyduğunda korkudan mescidi tıka basa doldurur.Ubeydullah etrafına muhafızlarını dikerek halka toplu namazı kıldırır.Ubeydullah namazdan sonra mimbere çıkarak halka şöyle konuşur : **“ Alçak ve cahil olan Akil'in oğlu Muslim sizlerin arasına tefrikayı yayarak sizi muhalefete sürüklemek istiyor ! Muslim'i kimin evinde bulursak o evin sahibinin kanı bize helal olacaktır ! Her kim bize Muslim'i teslim ederse mükafatını alacaktır ! Allah'tan korkun ve emir sahibinize itaat edin !Üzerinize ölümü ve tehlikeyi çekmeyin !!!”** Ubeydullah hutbesinden sonra güvendiği adamlarına Kufe'nin bütün evlerini teker teker aramaları için talimat verir.Hz.Muslim'i evinde saklayan kadının oğlu sabahlar sabahlamaz hemen evden çıkıp Ubeydullah'ın adamlarına hz.Muslim'in kendi evlerinde olduğunu bildirir.Ubeydullah hz.Muslim'in nerede olduğunu haber aldıktan sonra güvendiği adamlarını oraya gönderir.Bu adamlar kadının evine yaklaştıklarında atların ayak seslerini duyan hz.Muslim olanları anlamıştı.Adamlar evin avlusuna girdiklerinde hz.Muslim kılıcı ile onlara karşı direnir.Hz.Muslim onların kendisine yaklaşmalarına fırsat vermiyordu.Adamlar evin üzerine çıkıp oradan hz.Muslim'in üzerine taş ve ateş ile atıyorlardı.Hz.Muslim evin avlusundan çıkarak adamları dışarı çeker.Hz.Muslim ona fazla yaklaşanı öldürüyordu.Gelen bu adamların başında Muhammed adında bir kişi vardı.Bu adam devamlı olarak hz.Muslim'e şöyle diyordu : **“ Teslim ol ! Senin öldürülmeyeceğine dair bizler sana güvenlik yemini veriyoruz !!!”** Hz.Muslim yaralanmış ve bitkin bir hale düşmüştü.Halk etraftan olanları seyrediyor ve hiç bir yardımda bulunmuyordu.Adamların başında olan Muhammed hz.Muslim'e hitaben yine şöyle konuşur : **“ Sen aldatılmaz bir kişinin ve sen yalancılardan da değilsin ! Bu toplum senin akrabandır, bunlar seni öldürmez ve sana zarar vermezler ! Teslim olursan senin öldürülmeyeceğine dair bizler güven yemini veriyoruz !!!”** Hz.Muslim kendisine karşı duran topluma hitaben şöyle buyurur : **“ Bana bir şey**

olmayacağına dair güven sözü veriyor musunuz ?!” Bir kişi hariç hepsi ona bir şey yapılmıyacağına dair güvenlik sözü verirler.Hz.Muslim bunun üzerine şöyle buyurdu : **“Şayet bana güvenlik sözü vermeseydiniz asla teslim olmayı kabul etmezdim ! Sona kadar asla kılıcımı elimden çıkarmazdım !!!”** Adamlar teslim olan Hz.Muslim’i bir katıra bindirip saraya götürürler.Yolda giderken Hz.Muslim adamların başı olan Muhammed’e şöyle konuşur : **“ Ey Allah’ın kulu ! Allah’a yemin olsun ki senin bana verdiğin emanet sözünü yerine getirmekten aciz kalacaksın ! Buna karşılık senden Huseyn’e bir elçiyi göndermeni istiyorum , bunu yapar mısın ?! Huseyn benden aldığı beyat haberinden sonra muhakkak Kufe’nin yolunu tutmuştur.Bir elçi ona gidip desin ki : Beni sana Akil’in oğlu Muslim gönderdi , kendisi esir düşmüş ve geceyi geçirmeden öldürüleceğini biliyor ; kendisi sana diyor ki : Babam sana feda olsun ey Huseyn , geri dön ! Kufe halkı senin baban (Hz.Ali’yi) tiskindiren toplumdur ! Bu Kufe halkı da sana yalan söyleyip ihanet ettiler !!! “** Hz.Muslim bunları adamdan rica ederken ağlıyordu.Hz.Muslim ölümden korktuğu için ağlamıyordu, kendisi halkın Hz.Huseyn’e karşı yaptığı ihanetten dolayı ağlıyordu.Hz.Muslim saraya vardığında kapıda bekleyen topluluk sadece olabilecekleri seyretmek için bekliyordu.Hz.Muslim susamıştı , içmek için su istediğinde kapıda duran biri su verilmesine mani olur.Seyredenlerin arasından biri hizmetçisini gönderip su getirir.Hz.Muslim suyu içmek istediğinde dudaklarından akan kanlar suya karışıyordu.Hz.Muslim bir türlü suyu içemiyordu ve sonunda su içmekten vaz geçer.Ubeydullah’ın huzuruna girdiklerinde askerlerin başında olan Muhammed , Hz.Muslim’e güvenlik sözü verdiklerini Ubeydullah’a söyler.Ubeydullah bunu Muhammed’ten duyduğunda onu tahkir edip verilen emanet sözünü inkar eder.Bunun üzerine Hz.Muslim Ubeydullah’ın huzuruna alınır.Hz.Muslim bildiğinden vasiyet etmek için müsaade ister.Ubeydullah Hz.Muslim’in vasiyet etme isteyine rıza gösterir.Hz.Muslim Ubeydullah’ın etrafında olan adamlardan ona en yakın olan kişiyi arar.O toplumun içinde eshabtan olan Sa’d ibin Ebi Vakkas’ın oğlu Ömer vardı.Hz.Muslim ona vasiyetini söylemek için Ömer’e yaklaştığında Ömer onu dinlememek için yanından uzaklaşır.Ubeydullah Ömer’in yaptığını gördüğünde kızarak ona şöyle der : **“ Neden amcanın oğlunu dinlemekten çekiniyorsun !?”** Ömer Ubeydullah’ın baskısından Hz.Muslim ile bir köşeye çekilir.Hz.Muslim Ömer’e hitaben şöyle buyurur : **“ Sana şimdi söyleyeceklerimi sır olarak tutacaksın ! Ubeydullah beni öldürttüktan sonra benim onlardan Kufe’de borç aldığım kişiler var.Onlara borcumu ödeyebilmen için kılıcımı ve kalkanımı sat ve geri öde ! Ben öldükten sonra cesedimi yerde bırakma gerektiği gibi defnet ! Kufe’ye doğru gelen Huseyn’e olanlardan haber verki geri dönsün !!!”** Sa’d ın oğlu Ömer , Hz.Muslim’in gizli tutmasını istediği vasiyetini Ubeydullah’a açıklar.Ubeydullah bunları bildikten sonra babası Ziyad gibi kafir olduğunu kanıtlamak için Hz.Muslim’i , Hz.Huseyn’i , Hz.Ali’yi ve Ehli Beyti dinsizlik ile suçlayarak ağır laflar ile söver.Ubeydullah Hz.Muslim’in sarayın yüksek duvarına çıkarılmasını

emreder.Hz.Muslim'in başı kesilir ve o yükseklikten başı ve gövdesi aşağı atılır.Halk bütün bunlara seyirci kalmıştı.Hz.Muslim o yüksek yere çıkarıldığında başı kesilmeden önce seyirci olan halka bedduada bulunur.Hani ibin 'Urve'yi kendi eli ile Ubeydullah'ın sarayına getiren Muhammed ibin Eş'as idi.Bu adam Hani'nin kurtarılması için harekete geçer.Muhammed, Hani'nin öldürülmemesi için Ubeydullah'a mantıklı sebepler sayar.Ubeydullah buna rıza gösterir fakat ahlakına uygun olduğu gibi bunu hemen inkar ederek Hani'yi halkın görebilceği yere çıkararak herkesi gözü önünde başını kestirir.Halk yine seyirci kalmıştı.Hani'nin bütün feryadına ve imdadına rağmen hiç kimse müdahale etmemişti.Ubeydullah ibin Ziyad Hz.Muslim'in ve Hz.Hani'nin kesik başlarını mızrakların ucuna taktırarak bir mektup ile Yezid'e , Şam'a gönderir.Yezid haberi ve başları aldığı anda Ubeydullah'ın yaptığına çok sevinir ve onu bu işinden dolayı tebrik eder.Hz.Huseyn'in Kufe'ye doğru yol aldığını casuslardan haber alan Yezid, bu durum karşısında Ubeydullah'ın uyanık kalmasını mektup ile tenbih eder.Yezid, Ubeydullah'a gönderdiği mektubunda ona her şüpheli gördüğü kişileri hiç çekinmeden öldürmesini emreder.Ubeydullah takriben yetmiş kişilik adamları ile onbinlerce insanı sindirmiş ve Hz.Muslim'in bedduasına maruz bırakmıştı.(1)

(1) Hz.Muslim'in baştan şimdiye kadar aktardığım hareketini aktaran muteber kişiler şunlardır :

Şeyh Saduk " Amaal "

Şeyh Mufid " İrşaad "

İbin Tavus " El-Melhuf "

Şeyh Cafer ibin Muhammed ibin Nama " Mesiyir el-Ehzaan "

Ebi Ferec el-İsfahani " Makatil et-Talibiyyin "

Seyyid Muhammed ibin Ebi Talib el-Huseyni " Maktel el-Huseyn "

Mes'udi " Muruc ez-Zehab "

İbin Şehraaşub " Menakib "

Havarazmi " Maktel el-Huseyn "

Lut İbin Mihnef " Maktel el-Huseyn "

İbin Cevziy " Tezkire "

Taberi " Tarih " (kısmen)

İbn'ul-Esir " Tarih " (kısmen)

Meclisi " Bihar " ...

İmam-ı Huseyn hazretleri Kufe'ye doğru giderken Muslim'in öldürüldüğünden haberi yoktu. İmam-ı Huseyn hazretleri yoldan Kufe halkına onlara geldiğini bildirmek için bir elçiyi mektupla gönderir. Ubeydullah ibin Ziyad Kufe'ye gelen bütün yolları adamları ile kontrolü altına almıştı. Hz. Huseyn'in elçisi Kufe'ye geçmeden önce Ubeydullah'ın adamları tarafından yakalanır. Hz. Huseyn'in elçisi askerlerin ona doğru geldiğini gördüğünde getirmiş olduğu mektubu yırtarak imha eder. Askerler elçiyi Ubeydullah'ın huzuruna aldıklarında mektubu imha ettiğini bildirirler. Ubeydullah elçiye mektupun içinde ne yazılı olduğunu sorduğunda elçi ona şöyle cevap verir : “ **Mektup Ali'nin oğlu Huseyn tarafından Kufe'deki bazı kişilere gönderilmişti.**” Ubeydullah mektupun içinde ne yazılı olduğunu elçiden öğrenemeyince hiddetlenir. Ubeydullah elçiyi ikna edebilmek için ona iki teklifte bulunur ; elçi , mektupun içeriğini ve kimlere gönderildiğini söyleyecek veya mescidin içindi mimbere çıkarak Hz. Ali , Hz. Hasan ve Hz. Huseyn'i lanet edecekti !!! Elçi , mektupun içinde ne yazılı olduğunu ve kime gönderildiğini söylemek yerine Ehli Beyti lanet etmeyi seçer. Ubeydullah mescidin içinde toplanmış olan halkın huzurunda elçiyi mimbere çıkarır. Elçi Allah'ı hamd ve sena ettikten sonra müminlerin emiri Hz. Ali'yi ve evladını rahmetle anar. Ubeydullah'ı , babası Ziyad'ı ve bütün Emevileri lanet eder !!! Ubeydullah elçinin dediklerini duyduktan sonra onu sarayın en yüksek yerinden aşağı attırmış. Bunun üzerine elçi feci bir şekilde şehid edilir. (1) İmam-ı Huseyn hazretleri Kufe'ye doğru giderken yolu üzerinde çeşitli insanlarla karşılaşır. Kufe'deki durumu bilen yolcular Hz. Huseyn ile yolda karşılaşmayı istemiyorlardı. Nitekim Kufe'de onu neyin beklediğini iyi biliyorlardı. İmam-ı Huseyn hazretleri ise bu yolculuğunun sonunda ölümün olacağını iyi biliyordu. Hz. Huseyn kendi makamı itibarıyla ölümü bir korku sebebi olarak görmüyordu. İmam-ı Huseyn hazretleri bir hak davası uğruna Kufe'ye gidiyordu. Olay tamamlanmadan veya cereyan etmeden kimin mümin ve kimin yalancı ve kafir olduğu belli olamazdı. (Bu olayın tecelli etmesinden sonra zamanımıza kadar halen Hz. Huseyn'in katillerinin kafir olup olmadıkları

tartışması yapıldığına göre , hz.Huseyn Kufe'ye gitmemiş olsaydı bu ümmetin yalancı kafirleri hiç bir zaman belli olamazdı. *)

(1) Şeyh Mufid “ El-İrşaad “
Seyyid ibin Tavus “ El-Melhuf “
Havarezmi “ Maktel el-Huseyn “
Lut ibin Mihnef “ Maktel el-Huseyn “
Seyyid Muhammed ibin Ebi Talib el-Huseyni “ Maktel el-Huseyn “
Mecliysi “ Bihar “ ...

(*) Buradaki ifade bana , kitabın müellifine aittir.

Hiz.Huseyn Kufe'ye yetişmeden önce yanına bazı kişiler gelerek hz.Muslim ve hz.Hani'nin şehid edildikleri haberini verirler.Hiz.Huseyn bu haberi aldığıında hz.Akil'in geri kalan evladına şöyle buyurur : “ **Olanları duydunuz , bu konuda fikriniz nedir ?**” Hiz.Muslim'in kardeşleri ve akrabaları şöyle cevap verdiler : “ **Allah'a yemin olsun ki , Muslim'in intikamını almadan veya onun gibi şehid olmadan geri dönemeyiz !**” İmam-ı Huseyn hazretleri Ehli Beyti ile bu karara rıza gösterir.(1)

(1) Şeyh Mufid “ El-İrşaad “
Seyyid ibin Tavus “ El-Melhuf “
Huvarezmi “ Maktel el-Huseyn “
Lut ibin Mihnef “ Maktel el-Huseyn “
Seyyid Muhammed ibin Ebi Talib el-Huseyni “ Maktel el-Huseyn “
Mecliysi “ Bihar “ ...

İmam-ı Huseyn hazretleri , Ehli Beyti , akrabası ve samimi arkadaşlarından hariç beraberinde gelenlere hitaben şöyle buyurur : “ **... bize acı bir haber gelmiştir ! Muslim , Hani ve son olarak göndermiş olduğum elçi şehid edilmişlerdir ! Bizim şiamız (tarafdarlarımız) bizleri terk edip ihanette bulunmuşlardır !!! Bizleri terk edip gitmek isteyen varsa bunu şimdi yapsın ! Şimdi gitmek isteyenlerin üzerine benden yana hiç bir bağ yoktur !!!**” İmam-ı Huseyn hazretleri bunları söyledikten sonra beraberinde gelenlerin çoğunluğu sağa sola çekilerek onu az bir topluluk ile bırakıp giderler.Gelenlerin çoğu hz.Huseyn halifeliğini Kufe’de kurduktan sonra dünya malından daha fazla istifada etmek isteyenlerdi.Bu isteklerinin gerçekleşmeyeceğini bizzat hz.Huseyn’in ağzından duyduklarında onu terk edip uzaklaşmışlardı.İmam-ı Huseyn hazretleri yanında duran samimi şiasına şöyle duada bulundu : “ **Ey Allah’ım ! Bize ve şiamıza yüce bir yer ikram et ! Bizi ve şiamızı Senin rahmetinin istikrar olduğu bir yerde kıl ! Sen her şeye kadir olansın !**” İmam-ı Huseyn hazretleri onunla beraber ölüme gelecek kişilerin bilinçli ve gönüllü olmalarını istemişti.(1) İmam-ı Huseyn hazretleri kendisini yolun üzerinde görüp onu geri dönmesi için ikna etmek isteyen kişilere hitaben şöyle buyurmuştu : “ **Allah’a yemin olsun ki vücudumdaki ruhumu çıkarmadan beni asla rahat bırakmayacaklardır ! Bunu bana karşı yaparlarsa Allah onların (katillerinin ve buna sebep olanların) üzerine öyle kişileri musallat kılacak ki kendileri ümmetlerin içinde en alçakları olacaklardır !!!**” İmam-ı Huseyn yanında kalanlar ile yola devam eder.Ertesi gün öğleye doğru onların tarafına doğru atlıların geldiklerini fark ederler.Bu atlılar Ubeydullah’ın göndermiş olduğu askerlerdi.Bu askerlerin başında Hur ibin Yezid et-Temiyimiy adında biri vardı.İmam-ı Huseyn gelne askerlere karşı her taraftan saldırıya açık kalmamaları için bir yüksekliği arkalarına siper alarak oraya yerleşirler.Öğlen vaktinin çok sıcak saatleriydi.Hur ve askerleri hz.Huseyn’e yetiştiklerinde , imam-ı Huseyn hazretleri onlara hitaben Ehli Beytin haklarını hatırlatır ve kendilerine ihanet etmemeleri için davette bulunur.Hur, hz.Huseyn’e saygılı davranır.Hur adamları ile

hz.Huseyn'in arkasında namazını kılar.Hz.Huseyn yoluna devam ettiğinde Hur ve askerleri onlardan uzak ve paralel olarak yol alıyorlardı.Ubeydullah , Hur'a bir elçiyle haber ile gönderir.

(1) Seyyid ibin Tavus “ El-Melhuf “
Şeyh Mufid “ El-İrşaad “
İmam-ı Hasan el-‘Askeri “ Tefsir “
Ravendi “ Haraic “
İrbili “ Keşf el-Ğumme “
Huvarezmi “ Maktel el-Huseyn “
Lut ibin Mihnef “ Maktel el-Huseyn “
Seyyid Muhammed ibin Ebi Talib el-Huseyni “ Maktel el-Huseyn “
Meclisi “ Bihar “ ...

Ubeydullah mektubunda şöyle bildiriyordu : “ **Huseyn'i susuz ve ağaçsız bir yerde hapis altında tut ! Benim göndermiş olduğum elçim bu emrimi, senin yerine getirdiğini gördükten sonra ancak bana geri dönecektir !!!**” Hur , Ubeydullah'tan gelen bu emiri hz.Huseyn'e okur.Hz.Huseyn tarafından olan biri bu emiri duyduğunda sayıları fazla olmayan Hur'un askerlerine saldırılmasını önerir.İmam-ı Huseyn hazretleri kendisi savaşı başlatmak istemediğini söyleyerek buna karşı çıkar.İmam-ı Huseyn hazretleri savaşa ve zorlamaya karşıydı.Hicretin 61. Yılı , Muharrem ayının 8. Gününde hz.Huseyn ve yanındakiler Kerbela olarak bilinen yere varırlar.Kerbela, Fırat nehrinin kenarında olan bir yerin adıydı.Hz.Huseyn ve yanındakiler Kerbela'da durakladıklarında Hur ve adamları onlara bir saldırı düzenlerler.Hz.Huseyn ve yanındakiler bu saldırıya karşı mukavemet etmeyi başarırlar.İmam-ı Huseyn hazretleri olanlardan üzgün bir halde Kufe'nin eşrafına bir mektup daha yazarak bir elçi ile gönderir.Giden elçi yolda yakalanıp öldürülür.

Hur , hz.Huseyni beraberindekiler ile Kerbela'da haps ettiğini Ubeydullah'a bildirir.Ubeydullah hz.Huseyn'e bir mektup gönderir.Ubeydullah mektubunda şöyle diyordu : “ **Yezid'in bana vermiş olduğu emire göre ya seni hemen öldüreceğim veya benim ve Yezid'in emri altına girmeyi kabul edersin !!!**” İmam-ı Huseyn hazretleri mektubu okuduktan sonra yere bırakır ve Ubeydullah'a beddua bulunur.Allah'ın ve peygamberinin hak halife olarak ümmete tayin etmiş oldukları halife hz.Huseyn, kafır ve zalim olan Yezid ve Ubeydullah'ın emri altına girmesi isteniyordu.Ubeydullah'ın elçisi hz.Huseyn'in mektubu okuduktan sonra ona beddua ettiğini Ubeydullah'a bildirdiğinde , Ubeydullah sinirinden deliye dönmüştü.Ubeydullah, Sa'd ibin Ebi Vakkas'ın oğlu Ömer'i yanına çağırarak ona dört bin asker vererek hz.Huseyn'i öldürmesi için emir verir.Ömer bu kötü işten sıyrılmak için çalışır.Ubeydullah bunu fark ederek ona bir valilik vaadinde bulunur.Ömer vali olmayı tercih ederek askerleri ile hz.Huseyn'i öldürmek için yola çıkar.Ömer , Ninova denilen yerde karargahını kurar ve oradan hz.Huseyn'e bir mektup gönderir.Ömer'in elçisi

hz.Huseyn'den hiç bir cevap almadan geri döner.Ömer ikinci mektubunu Kufe'den hz.Huseyn'in onlara gelmesi için mektup gönderen tanınmış birini gönderir.Bu adam böyle bir yüzslüğü yaparak hz.Huseyn'i öldürmek için gelen askerlerin temsilcisi olarak hz.Huseyn'in huzuruna çıkar.Hz.Huseyn gelen adamı tanıdığından durumdan çok müteessif olur.Ubeydullah , Ömer'e mektup yazarak , yazısında hz.Huseyn ve yanındakilerin hemen Yezid'e beyat etmelerini ve teslim olmalarını ister.Ömer, hz.Huseyn'in bunu hiç bir zaman kabul edemeyeceğini iyi biliyordu.Ömer, Ubeydullah'ın işi zorlaştırarak ancak kötülüğü istediğini anlamıştı.Hz.Huseyn yanındakiler ile başka bir yere gitmek istediğinde bu isteği Ubeydullah tarafından red edilir.Ubeydullah Kufe'de halkı mescidte toplayarak bir daha Emevilere itaat içinde kalmalarını tenbih eder.Yezid'in , babası Muaviye gibi Kufe halkına ikramda bulunduğunu hatırlatır ve onlara bol para vaadinde bulunur.Halkı hz.Huseyn'e karşı savaşmak için davet eder.Ubeydullah mimberden aşağı indiğinde hazır olan halka para dağıtılmasını emreder.Parayı kabul eden herkesin hz.Huseyn'e karşı savaşmak için hazır olmasını ister.Kısa bir zamanda takriben yirmibin kişi toplanıp hz.Huseyn'e karşı savaşmak için Ömer'in ordusuna katılırlar.Bir müddet sonra otuzbin kişi daha hz.Huseyn'e karşı savaşmak için toplanır.Kufe'de durum böyleyken hz.Huseyn'in yanında Esed kabilesinden olan biri yakınlarda olan aşiretini hz.Huseyn'e yardım etmeleri için çağırmaya izin ister.Hz.Huseyn Esed oğullarından olan bu adamı kendi aşiretinden yardım talep etmesi için gönderir.Esed oğullarına yetişen adam kendi aşiretini dünya ve ahirette en şerefli olan işe yani hz.Huseyn'e yardım etmek için davette bulunur.Her kimin ahirette peygamber efendimizin yanında yer almak istiyorsa hz.Huseyn'e yardım etmesi gerektiğini beyan eder.Esed oğullarından bu davete doksan kişi icabet eder.Aşiretin içinden biri de hz.Huseyn'e yardım etmek isteyenleri Ömer'e gidip ihbar eder.Esed oğullarından hz.Huseyn'e yardım etmek için gelenlerin oraya varmamaları için Ömer ordusundan onları yol üzerinde durdurmak için dört yüz kişilik bir ordu gönderir.Ömer'in askerleri Esed oğullarına, hz.Huseyn'e varmadan önce yetişirler.İki taraf arasında şiddetli bir çarpışma olur.Esed oğulları sayıları kendilerinden çok fazla olan Ömer'in ordusuna mukavemet edemeyeceklerini bildiklerinde geri kaçarlار.Hz.Huseyn'den izin alarak aşiretine giden adam olanları üzüntü içinde hz.Huseyn'e anlatır.Ömer, Ubeydullah'tan aldığı emir üzerine hz.Huseyn ve adamlarının Fırat'ın suyundan içmemeleri için etraflarının sarılmasını sağlar.İmam-ı Huseyn ve adamlarının suyu bir müddet sonra biter.Hz.Huseyn çadırların etrafında bir yere ayağı ile yere vurur ve oradan tertemiz ve soğuk su çıkar.Bu sudan hepsi içerler.Ömer ve askerleri suyun çıktığını gördüklerinde hz.Huseyn ve adamları etrafındaki çemberi daha da daraltırlar.Ömer'in adamları oraya ayak bastıklarında su ortadan kaybolur.Daha sonra hz.Huseyn ve yanındakiler Fırat'tan su almak isterler.Ömer askerlerini Fırat'ın kenarına nöbetçi olarak bırakmıştı.Hz.Huseyn kardeşi hz.Abbas'ı elli kişi ile su getirmek için gönderir.Hz.Abbas ve yanındakiler Fırat'ın kenarına yetiştiklerinde Ömer'in nöbetçi askerleri ile şiddetli bir şekilde

çarptırlar.Sonunda Hz.Abbas su tulumlarını doldurarak Hz.Huseyn'in yanına döner.Hz.Huseyn Sa'd ibin Ebi Vakkas'ın oğlu Ömer'le görüşür ve ona şöyle buyurur : **“ Ey Ömer ! Bu yaptıklarından dolayı vay haline olsun ! Benim kimin oğlu olduğumu bildiğin halde bana karşı savaşmaktan dolayı Allah'tan hiç mi kork muyorsun !? Bu etrafında olan adamları bırak ve benim tarafıma gel ! Şayet bunu yaparsan Allah'a daha yakın olursun ! ”** Ömer bunları duyduğunda dedi ki : **“ Ubeydullah'ın benim evimi yakıp yıkmasından korkarım !!! ”** İmam-ı Huseyn buyurdu ki : **“ Ubeydullah senin evine yıkarsa ben sana evini bir daha bina ederim ! ”** Ömer dedi ki : **“ Ubeydullah'ın bana vermiş olduğu köyü bir daha elimden almasından korkarım !!! ”** İmam-ı Huseyn buyurdu ki : **“ Hicaz'da olan malımdan sana daha iyisini veririm ! ”** Ömer dedi ki : **“ Ubeydullah'ın etrafında ailem vardır onlara bir şey olmasından korkarım ! ”** İmam-ı Huseyn bunları Ömer'den duyduğunda yanından çekilir ve giderken ona hitaben şöyle buyurur : **“ Sana ne oluyor !? Allah seni acilen yatağında öldürsün ! Allah seni hesap gününde afetmesin ! Allah'a yemin olsun ki senin Irak'ın malından çok az faydalanmanı temenni ediyorum !!! ”** Ömer bu sözleri Hz.Huseyn'den duyduğunda alay edici sözlerle cevap verir.Ömer ve askerleri Hz.Huseyn'i ve yanındakilerini susuzluktan öldürmek istiyorlardı.Ömer, Hz.Huseyn'e saldırmaktan çekiniyordu.Kufe'de Ubeydullah'ın huzuruna gelen Şımr ibin Ziy ec-Cuşen Hz.Huseyn'in katlini üstlenmek için kendisini takdim eder.Ubeydullah , Ömer'in gevşekliğini ortadan kaldırmak için Şımr ile ona şöyle bir haber gönderir : **“ Ben seni Huseyn'den vazgeçmen için oraya askerle göndermedim ! Huseyn ve yanındakiler benim hükmüme boyun eğlerse onların hepsini selamet içinde bana gönder ! Şayet buna rıza göstermezlerse hemen onların üzerine saldırıya geç ! Onların hepsini öldürdükten sonra yerde olan cesetlerini bile rahat bırakmayacaksın !!! Çünkü bunlar böyle bir şeye müstehaktır ! Huseyn'i öldürdükten sonra onun göğüsünü ve belini atların ayakları ile çiğneteceksin !!! Çünkü kendisi inkar eden zalim biridir !!! Bunları yaparsan sana ölümünden sonra zarar vereceklerine inanmıyorum !!! Bunu Husyen'e yapacağıma dair kendime söz vermiş olduğum için yapmanı istiyorum ! Şayet bu söylediklerimi yapıp bana itaat edersen , itaat edenlerin mükafaatını alırsın ! Ama emrime karşı çıkarsan o zaman vermiş olduğum emri ve askeri bırakıp oradan çekil ! Senin yerine askerin başına geçecek Şımr ibin Ziy ec-Cuşen'i gönderiyorum !!! ”** Ömer mektubu okuduğunda Şımr'ın kendi yerine askerlerin başına geçmesini kabullenmez ve askerleri ile Hz.Huseyn'in üzerine gider.Bu olay Muharrem ayının dokuzuncu gününde cereyan eder.Hz.Huseyn askerlerin kendilerine doğru geldiklerini gördüğünde kardeşi Hz.Abbas'ı yirmi kişi ile onlara karşı gönderir.Hz.Abbas Ömer'in askerlerine yetiştiğinde neden harekete geçtiklerini sorar.Askerler Ubeydullah'ın Ömer'e göndermiş olduğu emri anlatırlar.Hz.Abbas Hz.Huseyn'in yanına dönerek Ubeydullah'ın Ömer'e göndermiş olduğu emri iletir.Hz.Huseyn Ömer'e şu haberi gönderir : **“ Bize**

yarına kadar mühlet ver ki bu gecemizi gerektiği gibi Allah’a yönelip , ibadetimizi ve şükürümüzü ifa edelim !!! Benim , Allah’ı zikretmeyi ve onun kitabını okumayı çok sevdiğimi Allah bilir !!!” Hz.Abbas bu haberi askerlere iletir ve askerler de Ömer’e yetiştirirler.Bunun üzerine Ömer Muharrem ayının onuncu gününe mühlet verir.Hz.Huseyn o geceyi Ehli Beyti ve eshabı ile beraber geçirir.Hz.Huseyn hazır olan Ehli Beytine ve eshabına hitabta bulunur.Hz.Huseyn onları övdükten sonra herkesin hiç suçlu sayılmadan gecenin karanlığından istifade ederek kendisini terk etme hakkına sahip olduğunu onlara bir daha hatırlatır.Hepsi Hz.Huseyn için bin defa canlarını feda etmeye hazır olduklarını sevgi ve iftihar ile ifade ederler.Hz.Huseyn onlarla beraber bütün geceyi ibadet ile geçirir.Ertesi günü sabah , Muharrem ayının onuncu gününde Hz.Huseyn yanındakiler ile beraber savaş yerini alır.Hz.Huseyn’in yanında yetmiş ile yüz kişi kadar vardı.Ömer’in tarafından Hz.Huseyn’i öldürmek için gelenlerin sayısı ise yirmibin ile otuzbin arasındaydı.İki taraf savaş için karşı karşıya durduklarında Hz.Huseyn’in eshabı Ömer’in askerlerini bir daha dine ve imana çağırırlar.Onların kimi öldürmek için geldiklerini bir daha hatırlatırlar.İmam-ı Husey hazretleri de askerlerin duyabileceği bir şekilde Allah’ı hamd ettikten sonra şöyle hitabta bulundu : “ **Ey İrak ehli ! ...sizleri öyle bir iş için birleştiginizi görüyorum ki bundan dolayı Allah’ın azabına müstehak ve Allah’ın sizleri terk etmesine sebep olacaksınız ! Şanı yüce olan Allah şiddetli azabını üzerinize indirmekte acele edecek ve sizleri rahmetinden uzak tutacaktır ! Rablerin en iyisi bizim Rabbimizdir ve kulların en kötüsü ise sizlersiniz ! İtaati kabul edip Allah’ın peygamberine iman ettikten sonra şimdi onun zürriyetini ve geri bıraktıklarını öldürmek için gelmişsiniz ! Şeytan sizleri çemberine alarak şanı yüce Allah’ın zikrini unutturmuştur ! Yapmak istediğinizden dolayı elleriniz kırılsın ! Bizler Allah’ın iradesi ile var olduk ve sonunda O’na döneriz ! Ey topluluk , sizler ise iman ettikten sonra küfre saptınız ! Zalim olan toplum cehenneme doğru gidip bizden uzak olsun ! Benim kim olduğumu iyi düşünün ! Düşündükten sonra beni ve ailemi öldürmenizin doğru olup olmayacağını kendinize sorun ! Ben hem peygamberinizi hem de onun vasisi ve amcasının oğlu Ali’nin oğlu değil miyim ...?!” Şımr Hz.Huseyn’in söylediklerini hiç dinlememiş gibi ve utanmadan onu Ubeydullah’ın itaatine çağırır.Hz.Huseyn bir daha askerlere hitaben şöyle hitab eder : “ **Biraz önce sizlere söylemiş olduklarımı anlamamış olduğunuzun şüphesi içinde sizlere bir daha sesleniyorum : Ben peygamberinizin kızının oğlu değil miyim ?! Allah’a yemin olsun ki dünyanın hiç bir yerinde bu zamanda benden başka bir peygamber kızının oğlunu bulamazsınız !!! Sizlerden birini öldürdüğüm için mi beni öldürmek istiyorsunuz ? Yoksa sizin malınızı elinizden alıp harcadığım için mi ? Yada sizden birini yaraladığım için mi benden karşılık talep ediyorsunuz ???**” Ömer’in askerleri hiç bir şey diyemedi.Hz.Huseyn onun Kufe’ye gelmesini mektupla bildirip şimdi ise Ömer’in ordusunda yer alanlara hitaben şöyle buyurdu : “ **Sizler bana Kufe’ye gelmem için mektup****

yazanlar değil misiniz !? Kufe’de bana itaat etmek için askerlerin beklediğini bildirenler sizler değil misiniz !?” Hz.Huseyn’e mektup yazan Eş’as ibin Kays Ömer’in ordusu içinden Hz.Huseyn’e hitaben şöyle konuşur : “ Senin söylediklerini bilmiyoruz !!! Sen , amcanın oğlu Yezid’in hükmüne teslim olmaya bak ! Teslim olursan onlar sana ancak sevdiğini sunacaklardır !” Hz.Huseyn bunu red edip şöyle cevap buyurur : “ Ey Kullar ! Yapacağınız bu işten sonra sizin göreceğiniz cezadan Rabbim ve Rabbiniz olan Allah’a sığınırım ! Rabbim ve Rabbiniz olan Allah’a , kibirli ve hesap gününe inanmayanlardan sığınırım !!!” İmam-ı Huseyn hazretleri kendisini öldürmek için gelen İrak halkına çok bedduada bulunur ve onlara bu yapacakları kötü işten sonra görecekları acı zulmü müjdeler.Hz.Huseyn ordunun başında bulunan Ömer ibin Sa’d ı öne çağırarak ona hitaben şöyle buyurur :“ Ey Ömer ! Kötü adamın oğlu Ubeydullah’ın sana vaad ettiği valilik için beni öldürmek istiyorsun ! Allah’a yemin olsun ki o vaat edildiğin ile hiç bir an sevinmeyeceksin ! Bu , bana bildirilen kesin haberlerdendir !!! Şimdi istediğini yap ama bunu iyi bil ki benden sonra sen hiç bir zaman ne dünyada nede ahirette sevinmeyeceksin !!! Bunun yerine senin başının Kufe’de bir sopanın ucuna geçirildiğini ve çocukların ona taş attığını görüyorum !!!” Ömer bunları duyduğunda hiddetlenir.Ömer’in tarafından olan Hur ibin Yezid , Hz.Huseyn’in buyurduklarını duyduktan sonra tövbe ederek Hz.Huseyn’in saffına geçer.Hur , Hz.Huseyn’den özür dileyerek onu af etmesini rica eder.Hz.Huseyn onun özürünü kabul edip af eder.Hur Kufe’li askerlere hitab etmek için Hz.Huseyn’den izin alarak öne doğru gider ve şöyle hitab eder : “ Ey Kufe halkı ! Sizler bu salih kulu (Hz.Huseyn’i) kendinize çağırdınız ve şimdi ise onu ölüme teslim ediyorsunuz ! Sizler onun için nefsinizi feda etmeye hazır olduğunuzu yazmıştınız şimdi ise onu öldürmeye mi geldiniz !? Onu burada haps edip dünyanın geniş topraklarına gitmesinde mani oluyorsunuz ! Kendisini aranızda bir esir gibi aldınız.Kendisi nefisine ne yararlı nede zararlı olabilecek durumda bırakıldı.Ona ve Ehli Beytine Fırat’ın suyunu men ettiniz ki Fırat’ın suyunu yahudiler, hiristiyanlar , mecusiler hatta domuz ve köpekler bile istediği gibi içebiliyor !!! Huseyn ve Ehli ise susuzluktan mağdur kalmış bir haldeler ! Peygamber Muhammed’e (S.M.) zürriyetine karşı yaptıklarınız ile ne kötülükte bulundunuz ! Allah sizlere hesap gününde suyu içirmesin !!!”

Ve savaş başlar.Önce toplu saldırılar yapılır daha sonra teke tek savaşlar yapılır.İmam-ı Huseyn’in yanındakiler nefislerini mert ve cömertçe hak uğruna feda ederler.Her biri karşı taraftan çok sayıda savaşçıyı öldürdükten sonra Allah’ın geniş rahmetine kavuşur.Hepsi Hz.Huseyn ile beraber savaşmayı peygamberlerine karşı bir bağlılık ifadesi olduğunu biliyorlardı.Hepsi Allah’ın kelimesinin yücelmesine ve batılın izhar edilip kıyamet gününe kadar lanet edilmesi için savaşmışlardı.Hz.Huseyn’in dostları ilk olarak şehid düşerler.Onlardan sonra teker teker Ehli Beyt fertleri şehid düşerler.Peygamber efendimizin torunları ve göz nurları teker teker şehid edilirler.Ehli Beyt

şeceresinin nurunu taşıyan imam-ı Ali Zeynelabidin hazretleri tek erkek olarak Kerbela'da sağ kalır.İmam-ı Ali Zeynelabidin hazretleri hasta olarak yatağında çadırın içindeydi.Bu sebepten ona kimse ilişmedi.Son olarak peygamber efendimizin göz nuru ve çok sevdiği Huseyn'i hicretin 61. Yılında Muharrem ayının onuncu gününde şehid edilir.Ömer'in askerleri geri kalan kadınların ve kızların bulunduğu çadırlara saldırarak bütün eşyalarını yağmalarlar.Kadınların ve kızların üstünde bulunan bütün örtüleri alırlar.Kadınlar ve kızlar onbinlerce askerin içinde perişan bir halde olurlar.Ömer ibin Sa'd ibin Ebi Vakkas , hzHuseyn ve geri kalan şehidlerin başlarının kesilip mızrakların uçlarına takılmasını emreder.Askerler kestikleri başları mızrakların uçlarına takarak Ubeydullah'ın huzuruna Kufe'ye hareket ederler.Ömer kendi askerlerinden ölenlerin defnedilmesi için emir verir.İmam-ı Huseyn ve arkadaşlarının cesetleri ise ortalıkta bırakılır.

Ömer ve askerleri gittikten sonra o etrafta yaşayan bir kabile tarafından hz.Huseyn ve arkadaşlarının cesetleri defn edilir.(1)

Ehli Beyt kadınları imam-ı Ali Zeynelabidin ile beraber Ubeydullah'ın huzuruna götürülürler.Kufe halkı Ehli Beyt kadınlarının halini gördüklerinde ağlar ve feryad ederler.İmam-ı Ali Zeynelabidin ve halası hz.Zeyneb Kufe ehlinin ağlayışlarını ve feryadlarını duyduklarında onları zem eden bir hitabta bulunurlar.Hz.Ali Zeynelabidin ve hz.Zeyneb Kufe halkına yapmış oldukları ihanetten dolayı bundan sonra çok ağlayıp çok zulüm göreceklerini bildirirler.

(1) Kerbela olayını yazmış olduğum gibi nakleden bazı kitaplar

Şeyh Mufid “ El-İrşaad “

Seyyid ibin Tavuus “ El-Melhuf “

Ebu Ferec el-İsfahani “ Makaatil et-Talibiyyin “

İbin Şehraaşub “ Menakib “

Havarezmi “ Maktel el-Huseyn “

Taberi “ Tarih “

İbn'ul-Esir “ Tarih “

İbin Kesir “ Tarih “

Şeyh Saduk “ Amaal “

Şeyh Cafer ibin Muhammed ibin Nama “ Mesiyr el-Ahzaan “

Seyyid Muhammed ibin Ebi Talib el-Huseyni “ Maktel el-Huseyn “

Mes'udi “ Muruc ez-Zeheb “

İbin Babuveyh el-Kummi “ Amaal “

Ebi Mihnef Lut ibin Yahya “ Maktel el-Huseyn “

Mecliysi “ Bihar “ ...

Ubeydullah Ehli Beyt kadınlarının Hz.Fatime'nin kızı ve Hz.Huseyn'in kız kardeşi Hz.Zeyneb'in etrafında toplandığını fark ederek Hz.Zeynebe hitaben şöyle konuşur : **“ Sizi bu duruma düşüren ve yalanınızı ortaya koyan Allah’a hamd olsun !”** Hz.Zeyneb buna karşılık şöyle buyurur : **“ Ancak fasık olanlar kötü duruma düşer ve ancak facir olanlar yalanlanır ! Bu iki durumdan bizler hariciz ve böyle bir şey bize asla yakın olamaz !”** Ubeydullah dedi ki : **“ Allah’ın , kardeşin Huseyn’e ve Ehli Beytine yaptıklarını gördün mü ?!”** Hz.Zeyneb buyurdu ki : **“ Ben sadece iyi şeyler gördüm ! Huseyn ve toplumuna Allah ölümü öngördü , kendileride bunu tatmak için şehid olacakları yere geldiler ! Allah , senin ve onların arasını bir gün (hesap gününde) birleştirdiğinde onlara yaptığının hesabını vereceksin ! O gün geldiğinde kimin kazanacağını görürsün !!!”** Ubeydullah bunları Hz.Zeyneb’ten duyduğunda öfkelenir ve onu vurmak ister.Mecliste hazır olan biri , kadınların söylediklerine ağırlık verilmemesi gerektiğini söyleyerek Ubeydullah’ı yatıştırır.Kufe’ye Hz.Huseyn ve arkadaşlarının mızraklara takılı başları getirildiğinde ortada dehşet verici bir manzara oluşmuştu.En başta Hz.Huseyn’in başı taşınmıştı.Halk bu manzarayı gördüğünde feryad ederek ağlamaya başlar.Hz.Zeyneb ve geri kalan Ehli Beyt kadıları Kufe halkının ağlayışını ve feryadını duyduklarında onları zemederek yapmış oldukları ihanetten dolayı görecekle zulmü bir daha hatırlatırlar.Ubeydullah halkı mescidte toplatıp onlara hitaben şöyle konuşur : **“ ...hakki ve ehlini ortaya çıkaran Allah’a hamd olsun ! O’na hamd olsun ki müminlerin emiri Yezid’i ve taraftarlarını galip kılmış ve yalancı oğlu yalancı olan Huseyn’i de öldürmüştür !!!”** Ubeydullah sözünü buraya getirdiğinde halkın içinden biri ayağa kalkarak şöyle dedi : **“ Ey Mercane’nin oğlu ! Yalancı oğlu yalancı olan sensin , babandır, seni bu makama getiren Yezid’tir ve onun babası Muaviye’dır !!! Ey Allah’ın düşmanı , Peygamberin oğlunu öldürüp müminlerin mimberleri üzerinden mi bu sözleri söylüyorsun ?!”** Ubeydullah

hiddetlenerek kimin konuştuğunu sorar.Bu konuşan adam Hz.Abdullah ibin ‘Afiyf el-Ezdiyy’ di, iki gözü kördü.Bir gözünü Hz.Ali’nin tarafında Cemel savaşında kaybetmişti ve öbür gözünü de Hz.Ali’nin yanında Sıffin savaşında kaybetmişti.Bu kişi Hz.Ali’nin seçkin şiasındandı.Ubeydullah bu adamın kim olduğunu bildiğinde onu hemen mescidin içinde öldürmek istemişti.Abdullah’ın aşireti onu korumaya alırlar.Ubeydullah , Hz.Abdullah’ın aşiretine karşı adamları ile şiddetli bir çarpışma yapar.Sonunda Hz.Abdullah ibin ‘Afiyf el-Ezdiyy ele geçirilir ve başı kesilerek halka ibret olması için de gövdesi çöplüğün üzerine asılır.Ubeydullah Hz.Ali’nin eski taraftarlarını tehdit altında tutarak onları takibe alır.Ubeydullah , Hz.Huseyn’in başını Kufe sokakları arasında ve etraftaki köylere taşıtarak teşhir eder.Bütün olanlar hakkında Yezid’e mektup yazarak bildirir.Haber alan Yezid kesik başların ve esir edilenlerin kendisine gönderilmesini emreder.Ubeydullah ancak kafirlere yapılan esir muamelesini Ehli Beyte yaptırarak onları bu hal üzere Şam’a , Yezid’e ’önderir.Şam halkı bir bayram ve sevinç havası içinde gelecek kesik başları ve esirleri bekler.Halkın çoğunluğu Kerbela olayını Şam’da bir zafer olarak kutluyordu.Ehli Beyti Şam’a alan kişilere kesik başların devamlı önde tutulması için Ubeydullah tenbih eder.Ubeydullah Ehli Beytin devamlı olarak kesik başları önlerinde görmeye mecbur kılarak daha da eziyet görmesini istiyordu.Hz.Zeyneb yola çıkıldıktan sonra başların arka tarafa alınması için ricada bulunur.Yetkili olan kişi küfrünü teyid etmek için başların Ehli Beytin arasında taşınmasına emir verir.Ehli Beytin kadınları üstleri açık bir şekilde Şam’a götürülür.Meşakketli olan yolculuktan Ehli Beytin hali perişandı.Şam halkı ise bayram gününe hazırlandığı gibi renk renk bayraklar asarak etrafı süslemişlerdi.Herkesi gözü önünde peygamber efendimizin Ehli Beyti teşhir edilir.Bu manzarayı gören bir ihtiyar Ehli Beytin yanına sokularak onlara hitaben şöyle konuşur : **“ Sizleri öldürüp yok eden Allah’a hamd olsun ! O’na hamd olsun ki sizin erkeklerinizden şehirleri kurtardı ve müminlerin emiri Yezid’i sizlerin üzerinize galip kıldı !!!”** İmam-ı Ali Zeynelabidin hazretleri bu ihtiyar adama hitaben şöyle buyurur : **“ Ey ihtiyar adam ! Sen Kuran’ı okudun mu ?”** İhtiyar adam dedi ki : **“ Evet okudum !”** İmam-ı Ali Zeynelabidin buyurdu ki : **“ Kuran’da olan bu ayeti : De ki , yapmış olduğum peygamberliğime (hidayetime) karşılık sizden ancak akrabalara saygı ve sevgi göstermenizi istiyorum ! (Şura suresi : 33) ayetini tanıdın mı ?”** İhtiyar adam dedi ki : **“ Evet , bu ayeti okumuşum !”** İmam-ı Ali Zeynelabidin buyurdu ki : **“ Ey şeyh ! Ayette zikri geçen akrabalar bizleriz ! Bilin ki elinize bir ganimet geçtiğinde bunun beşte biri Allah’ın dır , Peygamberinin dır ve akrabalarının dır ... (Enfal suresi 41) ayetini okudun mu ?”** İhtiyar adam dedi ki : **“ Evet okudum !”** İmam-ı Ali Zeynelabidin buyurdu ki : **“ Ey şeyh ! Ayette zikri geçen akrabalar biziz ! Ey Ehli Beyt , Allah ancak sizden her türlü pislği gidermek ve sizi tertemiz kılmak ister ...(Ahzab suresi : 33) ayetini okudun mu ?”** İhtiyar adam dedi ki : **“ Evet okudum !”** İmam-ı Ali Zeynelabidin buyurdu ki : **“ Ey ihtiyar adam ! Allah’ın ayette temizlik ile onlara özellik verdiği Ehli Beyt biziz !!!”**

İhtiyar adam bunları duyduğunda önceden söylemiş olduklarına pişman olmuş ve şöyle demiş : “ **Allah için bana söyle ! Ayetlerde zikredilen akraba ve Ehli Beyt siz misiniz ?**” İmam-ı Ali Zeynelabidin hazretleri buyurdu ki : “ **Allah hakkı için sana söylüyorum ki ayetlerde zikri geçenler biziz ! Dedem Rasulallah’ın (S.M.) hakkı için sana söylüyorum ki ayetlerde zikri geçen akrabalar ve Ehli Beyt biziz !!!**” İhtiyar adam bunları duyduğunda sarığını başından çıkarıp ellerini havaya kaldırarak şöyle konuşur : “ **Ey Allah’ım ! İnsan ve cinden olan tüm Al-i Muhammed’in (Ehli Beytin) düşmanlarından uzaklaşıyorum ! Ehli Beyt hakkında şimdiye kadar düşündüklerimden dolayı tövbe edersen kabul olunur mu ?**” İmam-ı Ali Zeynelabidin buyurdu ki : “ **Evet, tövbe edersen muhakka Allah seni bağışlayacak ve bizden biri olursun !**” İhtiyar adam dedi ki : “ **Ben tövbe ediyorum !**” Yezid ihtiyar adamın hz.Ali Zeynelabidin ile yaptığı konuşmadan haberdar olduğunda onun başını kestirir.Yahudi ve hiristiyanlar Ehli Beytin ve kesik başların dehşet verici manzarasını gördüklerinde durumu öğrenmek için sormuşlardı.Yahudi ve hirizstiyanlar müslümanların peygamberlerinin Ehli Beytine bunu yaptıklarını öğrendiklerinde , müslümanları ağır bir şekilde ayıplamış ve lanet etmişlerdi.Yahudi olan biri, kesik başları taşıyan askerlere hitaben şöyle dedi : “ **İmran’ın oğlu Musa peygamberin evladının zürriyetinde biri hayatta olsaydı biz onu kendimize kible (ibadet yönü) edinirdik ! Sizler ise peygamberinizin ilk evladını hiç çekinmeden öldürdünüz ! Allah’ın laneti peygamber evladını öldüren tolumun üzerinde devamlı olacaktır !!!**” Hiristiyan bir adam dedi ki : “ **Meryem’in oğlu İsa peygamberin eşeğini bağladığı yeri şimdiki hiristiyanlar hac edilen mukaddes bir yer olarak ziyaret etmektedirler !Her yönden hiristiyanlar o ahıra gelip Allah’a yakın olmak için kendisine vesile edinir ! Sizler ise peygamberinizin öz evladını hiç çekinmeden öldürdünüz ! Size yazıklar olsun ! Allah, size ve içinizdeki dine bereketini kılmasın !!!**”

İmam-ı Ali Zeynelabidin ve geri kalan Ehli Beyt Yezid’in sarayında bir odaya verilirler.Sarayın içinde mevcut olan kadınlar Ehli Beytin durumunu gördüklerinde ağlayıp feryad ederler.Ehli Beytin görünümü gerçekten içler acısıydı.Bir kişi imam-ı Ali Zeynelabidin’e halini sorduğunda imam hazretleri şöyle cevap buyurdu : “ **Sana yazıklar olsun ! Bizim halimizin ne olduğunu bilmen için yeterince görmedin mi ?! Bizler bu ümmetin içinde İsrail oğullarının Firavn’un ehlinin eline düştükleri durum gibiyiz ! Firavn ve ehli İsrail oğullarının evlatlarını kestirip kadınlarını kendilerine mübah saymışlardı. Bizler de bu ümmetin içinde aynı duruma düştük ! Peygamberin vefatından sonra insanların en hayırlısı olan (hz.Ali) mimberlerin üzerinde lanet edildi ! Bizim düşmanımız mal ve mülk ile boğulurken bizi sevenler ise hakir ve hakkı elinden alınmış oldu ! Gerçek iman sahipleri devamlı olarak bütün insanlık tarihinde bu minval üzere yaşamıştır ! Acem milleti araplara , Muhammed’in (S.M.) onlardan olmasından dolayı bir öncelik tanıdı ! Araplar bu önceliği peygamber**

onlardan diye Kureyş'e tanıdı ! Kureyş'te Muhammed (S.M.) kendisinden olduğu için devamlı bütün araplara karşı iftihar duydu ! Araplar da Muhammed (S.M.) kendilerinden diye bütün Acem milletine karşı iftihar duydu ! Bütün bu iftihar ve hakkı biz peygamberin ev halkı olduğumuz halde neden bize tanıımıyorsunuz ?! İşte durum böyle sonuçlandı !”

Yezid hz.Huseyn'in kesik başını önüne koyup elindeki sopa ile dudaklarına vurarak şöyle dedi : **“ Bu gün Bedir savaşının intikamını aldım !!!” (1)** Yezid Bedir savaşında peygamber efendimize karşı savaşan kafir ecdadının intikamını şimdi Kerbela'da aldığını açık bir şekilde ifade etmişti.

Ehli Beyt bir müddet Şam'da tutulduktan sonra Medine'ye geri gönderilirler.İmam-ı Ali Zeynelabidin hazretleri Allah tarafından tayin edilen oniki imamların dördüncüsü olarak iman edenlerin velisi sıfatıyla mücadelesine devam eder.

(1) Aktarmış olduğum bütün kısmın kaynakları şunlardır :

Seyyid ibin Tavus “ El-Melhuf “
Şeyh Mufid “ El-İrşaad “
Şeyh Saduk “ Amaal “
İbin Şehraaşub “ Menakib “
Ebul-Ferec el-İsfahani “ Makatil et-Talibiyyin “
Taberi “ Tarih “
Şeyh Cafer ibin Muhammed ibin Nama “ Mesiyr el-Ahzaan “
Seyyid Muhammed ibin Ebi Talib “ Maktel el-Huseyn “
Lut ibin Mihnef “ Maktel el-Huseyn “
Havarezmi “ Maktel el-Huseyn “
Mecliysi “ Bihar “
İbn'ul-Esir “ Tarih “ (kısmen)
Belazuri “ Ensaab'ul-Eşraaf “ (kısmen)
İbin Ebil-Hadid “ Şerh “ (kısmen)
Tabressi “ El-İhticaac “ (kısmen)
Şeyh et-Tusi “ Amaal “ (kısmen)

ONİKİ İMAMIN GENEL DURUMU

Ehli Beyt imamları ile ilgili tarihi imam-ı Ali Zeynelabidin zamanına kadar yetişen olaylar ile bitirmek istiyorum.İmam-ı Ali Zeynelabidin hazretlerinden sonra gelen, imam-ı Mehdi hazretleri hariç, bütün Ehli Beyt imamları aynı akibeti yaşamışlardır.Yaptıkları mücadeleleri ve yaşantıları sadece başka bir zamanda ve başka şahıslar ile gerçekleşmişti.Ehli Beyt imamları şanı yüce olan Allah'ın bu son olan ümmete tayin etmiş olduğu huccetleri ve hidayet yollarıdır.Peygamber efendimiz kendisinden sonra oniki imamların geleceklerini ve kim olduklarını ümmetine açık bir şekilde beyan etmişti.Ehli Beyt imamları da peygamber efendimiz tarafından vasiyet edildiği şekilde bu ümmetin içinde iman edenlere yol gösterici olmuşlardır.Kendileri yeryüzünde Allah'ın kullarına karşı huccetleri olmuşlardır.Ehli Beyt imamları İslam dinini korumak ve doğru yaşatmak için en büyük mücadeleyi vermişlerdi.İslam dini zalim hükümdarların elinde hakimiyet aracı olarak kullanıldığında onlara karşı halkı aydınlatan Ehli Beyt imamları olmuşlardı.İslam dini, Allah tarafından sadece hakimiyeti sağlamak için bir sistem olarak insanlara verilmedi.İslam dini bir araç değil bir yaşam düzenidir.Bu düzende iyilik ve adaletten başka bir şey olamaz.Tarihte İslam namına yapılan bütün kötülükler elbette İslam dini ile bağdaşamaz.İşte bu alandaki mücadeleyi hükümdarlar ve inananlar arasında yürüten Ehli Beyt imamları olmuştu.Ehli Beyt imamları İslam'ın bekçileriydi.Ehli Beyte uyanlar hiç şüphesiz peygamber efendimize uymuş gibiydiler.Onların yolu , yaşantısı ve şahsiyetleri peygamber efendimizin yolu, yaşantısı ve şahsiyeti ile beraberdi.Ehli Beyt imamların sözü hak sözüdür , onlar ancak hakkı söyledi ve hak için yaşadı.Onların ağızından şüpheli veya yersiz söz çıkmadı.Onlar ancak doğruyu ve insanlara yararlı olanları konuştu ve öğretti.Bu ümmetin tarihinde takriben

ikiyüz elli senelik ilk aşamadaki gelişmelerin içinde en önemli yeri işgal eden Ehli Beyt imamları olmuştur.Ehli Beyt imamların ümmet içinde halka gerektiği gibi yansımamasının sebebi onlardan kaynaklanmamıştır.Ehli Beytin halka geniş bir şekilde yetişmemesinin en büyük sebebi hakim olanların dinden uzak olmasına dayanır.İlk üç halife ve sonra gelen Emevi ve Abbasi devirlerinde Ehli Beytin hakkı ve özelliği toplumdan gizli tutulmuş ve yeniden İslam'a girenler de Ehli Beytin gerçek kimliğini öğrenme imkanından uzak tutulmuşlardı.İnsanlar tabiatlarında belli olduğu gibi akımın yönünden gitmeyi , daha kolay olduğu için , yeğlemektedirler.

Allah'ın rahmeti ve geniş duası Ehli Beytin ve sevenleri üzerine olsun .Ehli Beytin hakkını inkar edenlerin ve onlara zalim olanların kötü akibetlerini Allah'ın eline bırakıyorum.Allah , yolunu bozanlara ve insanları doğru yoldan çıkaranlara hazırlamış olduğu akibeti Kuran-ı Kerim de zikretmiştir.Peygamber efendimiz Ehli Beytine uyanlara ve onları samimi sevenlere devamlı hayır duasında bulunmuştu.Peygamber efendimiz Ehli Beytini zulm edenlere ve haklarını inkar edenlere de bedduasını hayatında ifade etmişti.Hakkı görmek isteyenler için hak uzak değildir.Hakka tutunmak isteyenlere de hak mechul değildir.Her şey ortada güneşin ışığı gibi görülmektedir.Allah'ın rahmeti , selamı ve bereketi iman edenlerin üzerine olsun.

KİTABIN SONUNDA

Bu tarih çalışmamda elimden geldiği kadar muteber (saygın) ve doğru olan kaynaklardan faydalanmaya özen gösterdim.Bu gayretime rağmen hatalar yapılmış olabilir.Bu çalışmamda okurlarımın tarihin bilinmeyen tarafına dair aydınlanmalarını sağladığıma inanıyorum.

İslam tarihi insanlara çok değişik bir şekilde aktarılmış ve hükümdarların isteği ve arzusuna göre yönlendirilmişti.Tarihin hükümdarların etkisi altında bize ulaştığını inkar etmek ilmen mümkün değildir.İslam dininin şimdiki yaşama nasıl yansıdığına baktığımızda tarihin akışı içinde çok şeyin doğru aktarılmadığını bize göstermeye yeterlidir.İslam dinine bağlı olduklarını söyleyen toplumların başka toplumlara nazaran bilgi ve yaşam alanında geri kalmalarının İslam ile ilgisi olmadığı herkesin bildiği bir gerçektir.Peygamber efendimiz de insanlara ancak rahmet olarak gönderilmiştir.Bu rahmetin devamı Ehli Beyt imamları ile sürmüştü.Ehli Beytin rahmetini ilk inkar edenler şimdi yaşayan müslümanlar değildir.Fakat şimdiki müslümanlar öncekilerin yaşantısı ile bağlantılı olarak aynı inkarın içine saplanmışlardır.Allah insanlara ancak rahmeti istemiştir.Zalimler ise hakimiyetlerini sürdürebilmek için rahmete asla yer vermediler.İşte başlangıçta ekilen bu zulüm ve cehalet şimdiye kadar toplumun içinde aşılınmış bir şekilde devam etmektedir.Peygamber efendimiz ve Ehli Beyti kendi düşmanlarına karşı devamlı merhametli ve adil davranmışlardır.Ehli Beytin düşmanları ise onlara karşı zalim ve gaddar olmuşlardır.Ehli Beyt bize İslam'ı , güzellik , iyilik ve merhametin dini olarak öğretmişlerdir.Bu değerlerin dışında olan bir din anlayışı asla İslam dini ile bağdaşamaz.

Bütün insanların iyilik , güzellik ve rahmet içinde olmasını yüce olan Allah'tan dua ediyorum.Her insanın gerçeğin nuruna bir gün varacağına inanıyor ve

temenni ediyorum.İyiliği isteyenlerin ve kötülüğe karşı çıkanların üzerine Allah'ın rahmeti olsun.Allah'ın hayır duası , bereketi ve rahmeti en geniş bir şekilde peygamber efendimiz Muhammed'in ve tertemiz Ehli Beytinin üzerine olsun.Hamd ve şükür Allah'ın dır.
Allah'ın rahmetine muhtac kulu Enis Emir.
Almanya , Augsburg şehri 01.01.2003 Çarşamba günü.
Hicri 1423 , Zilki'de ayının 29. Günü.

KAYNAKLAR

Bu tarih çalışmamda kaynak olarak faydalanmış olduğum kitaplar müslümanların iki ana fırkasından oluşmaktadır.İlk sıralamak istediğim kaynaklar Ehli Beyt imamlarını peygamber efendimizden sonra kendilerine önder olarak tanımış olan “ Şii “ alimlerin kitapları olacaktır.İkinci olarak sıralamak istediğim kaynaklar şimdi “Sünni” olarak tanıtılan ve peygamber efendimizden sonra daha çok eshabı kendilerine önder edinen alimlerin kitaplar olacaktır.Bazı bilginler hakkında kısa bir şekilde size , muhterem okuruma bilgi sunmaya çalışacağım.

1- Kitabın adı : El-Kafi fil-Hadis

Müellifin adı : İslam'ın güvenilir alimi Muhammed ibin Ya'kub ibin İshak el-**Kuleyni**.Bu muteber şia alimi Ehli beytten gelen hadisleri en sağlam ve güzel bir şekilde bir araya getiren dört alimden biridir.Şia'nın temel kaynaklarından sayılmaktadır.Bu eser 34 kitaptan oluşmakta ve 16000 hadisi ihtiva etmektedir.Bu muteber alimin vefatı hicri 328 yılında olmuştur.

2- Kitabın adı : Tehzib el-Ahkaam ; Mecalis veya Amali ; Kitab el-Ğaybe Tefsir et-Tıbyan ; kitab el-Misbah ...

Müellifin adı : Şianın şeyhi olarak bilinen Muhammed ibin Hasan et-**Tusi**. Bu muteber şia alimi Ehli Beytten gelen hadisleri birarayan getiren en önemli olarak kabul edilen dört alimden biridir. Bu eserinde 13590 hadisi toplamıştır. Bu alimin çok sayıda önemli kitapları bu zamana kadar kalmıştır. Aktarılan bilgilere göre bu alimin kendi eliyle yazdığı 80000 kitap olmuştur. Bu alimin doğumu hicri 385 yılında olmuştur.

3- Kitabın adı : ‘Uyun ahbar er-Rida ; Kitab ‘İlal eş-Şerai’ ; İkmal eddin ve itmam en-Ni’me fil-Ğaybe ; Kitab el-Hisal ; Kitab el-Mecalis veya el-Amaal ; kitab Ma’aani el-Ahbar ; kitab el-Mukni’ ...

Müellifin adı : Şeyh Saduk Ebi Ca’far Muhammed ibin Ali ibin Babaveyh el-Kummi er-Razi. Şianın en büyük alimlerinden biridir. İlme ve habere en sadık olanlardandı. Vefatı hicri 381 yılında olmuştur.

4- Kitabın adı : Kurb el-İsnad

Müellifin adı : Ebi Ca’far Muhammed ibin Abdullah ibin Ca’far el-Humeyri el-Kummi. Bu alim Şianın en önde gelen bilginlerindendir. Kendisi Ehli Beyt imamlarından gelen haberleri hicretin üçüncü yüzyılında biraraya toplamıştı. Vefatı tarihinin konusunda kesin bir haber olmadığı halde ölümünün 300 ve 400 hicri yılı arasında olduğu kesindir.

5- Kitabın adı : Basair ed-Deracaat

Müellifin adı : Ebi Ca’far Muhammed ibin Hasan ibin Furu es-Saffar el-Kummi. Vefatı hicri 290 yılındaydı. Bu zat imam-ı Hasan el-‘Askeri’den rivayet eden önemli alimlerden biridir.

6- Kitabın adı : El-İrşad fi ma'rifet Hucec-Allah 'alel 'İbad ; Kitab el-Mecaalis veya Amaal ; Kitab en-Nusus ; Kitab el-İhtisaas ; Risalet el-Kafiye fi ibtal tevbet el-hatiye ; Kitab el-Mukni' ...

Müellifin adı : Şeyh el-Mufid Ebi 'Abdullah Muhammed ibin Muhammed ibin Nu'man el-Harisi el-Bağdadi.Bu zat Şianın en önde gelen muteber alimlerinden biridir.Kendisi bu kitabında Ehli Beytin imamları hakkında etraflı bilgileri toplamıştır.Doğumu hicri 338 yılında olmuş ve vefatı ise hicretin 413 yılında idi.

7- Kitabın adı : Tefsir el-Kummi

Müellifin adı : Şeyh Ebi Hasan Ali ibin İbrahim ibin Haşim el-Kummi el-Kuleyni.İslam'ın güvenilir şeyhlerinden ve Şianın en önde gelen alimlerindendir.Bu zat Ehli beyt imamlarından hz.Hasan el-'askerinin devrini yaşayan kişilerdendi.Bu tefsirinde Ehli Beyte en yakın bir şekilde haberleri aktarmıştır.Vefatı hicretin 329 yılında olmuş.

8- Kitabın adı : Tefsir el-'Ayyaşî

Müellifin adı : Ebi Nadr Muhammed ibin Mes'du ibin Muhammed ibin 'Ayyaş es-Sulmi es-Samarkandi.Bu zat çok geniş çapta bilgiler ile kitaplar yazmış ve Şianın güvenilir alimlerden sayılmıştır.Bu zatın hicretin üçüncü yüzyılında yaşadığına dair haberler mevcuttur.

9- Kitabın adı : Tefsir el-'Askeri

Müellifin adı : Ehli Beyt imamlarının onbirincisi hz.Ebu Muhammed Hasan ibin Ali el-'Askeri.Bu değerli tefsir Ehli beyt imamlarından olan hz.Hasan el-'Asker'den nakledilmiştir.İmam-ı Hasan el-'Askeri hazretleri hicretin 232. Yılında dünyaya gelmiş ve hicretin 260. Yılında vefat etmişti.

10- Kitabın adı : Ravdat el-Va'iziyn

Müellifin adı : Şeyh Sa'id Ebi Ali Muhammed ibin Ali el-Vaiz el-Farisi
Bu kitabın müellifinin kimliği hakkında kesin bir bilgi yoktur.Nitekim isim benzerliğinden dolayı bu kitaba üç müellifin isimleri zikredilmiştir.

11- Kitabın adı : İ'lam el-Vara ; Tefsir Mecma' el-Beyan

Müellifin adı : Şeyh Emineddin Ebi Ali el-Fadıl et-Tabarasiy.Şianın tanınmış ve muteber alimlerinden biridir.Kendisi hicretin 548. Yılında vefat etmiştir.

12- Kitabın adı : El-İhticac

Müellifin adı : Şeyh Ebi Mansur Ahmed ibinAli et-Tabarasiy.Şianın önde gelen alimlerindendir.Vefatı hicri 588 yılındaydı.

13- Kitabın adı : Menakib Al Ebi Talib

Müellifin adı : Reşiydeddin Muhammed ibin Ali ibin Şehraaşub.Şianın muteber alimlerinden biridir.Vefatı hicri 588 yılındaydı.

14- Kitabın adı : Keşf el-Ğumma 'an ma'rifet ahval el-Eimme ve Ehl el-Beyt el-'Usma.

Müellifin adı : Şeyh Behaiddin Ebi Hasan Ali ibin Fahreddin el-Erbili.Şianın meşhur alimlerinden olup hicretin 692 yılında vefat etmişti.

15- Kitabın adı : Tuhef el-'Ukul

Müellifin adı : Şeyh Ebi Muhammed Hasan ibin Ali ibin Şu'be el-Harrani el-Halabi.Şianın muteber alimlerinden olup hicretin dördüncü yüzyılında yaşamıştı.

16- Kitabın adı : El-'Umdatü fi 'Uyun Sihah el-Ahbar fi Menakib İmam el-Ebrar.

Müellifin adı : Şemseddin Ebi Huseyn Yahya ibin Hasan ibin Batriyk.Hadis ve kalam bilgisinde meharet sahibi alimlerden biridir.Vefatı hicretin 600. Yılındaydı.

17- Kitabın adı : Meşarik Envar’ul-Yakin fi hakaik keşfi esrar Emirelmüminin.

Müellifin adı : Receb ibin Muhammed ibin Receb el-Bursi el-Hilli.Hafız olan bu alim hicretin 7. Ve 8. Yüzyılında yaşamış olduğuna dair haberler nakledilmiştir.

18- Kitabın adı : Tenzih el-Enbiya ; Eş-Şafi ...

Müellifin adı : Seyyid Şerif el-Murtada Ali ibin Huseyn ibin Musa el-Musavi.Ehli Beyt neslinden gelen en muteber ulamadan biridir.Kendisi geniş çapta bilgileri ihtiva eden kitapları yazmıştı.Vefatı hicretin 436. Yılındaydı.

19- Kitabın adı : ‘Uyun el-Mu’cizat

Müellifin adı : Şeyh Huseyn ibin ‘Abdelvahhab.Bu alim hicretin 5. Yüzyılında yaşamıştı.

20- Kitabın adı : Nehcel-Belağa ; Hasais el-Eimme

Müellifin adı : Şerif Radiyy Muhammed ibin Huseyn ibin musa el-Ebreş.Şiainın en muteber bilginlerinden biridir.Önemli telifleri gerçekleştiren alimlerden biridir.En önemlisi hz.Ali’nin hutbelerini , mektuplarını , vasiyetlerini ... ihtiva eden Nehcul Belağa eseri dünya çapında çeşitli dillere çevirilmiş bir kitap haline gelmiştir.Bu alim hicretin 402. Yılında vefat etti.

21- Kitabın adı : El-Haraiyc vel-Cerayih ; Kasas el-Enbiya

Müellifin adı : Kutubeddin Sa’id ibin Hibetullah er-Ravandiy.Bu muteber alim hicretin 573. Yılında vefat etti.

22- Kitabın adı : Sa'd es-Su'du ; Keşf el-yakiyn fi tesmiyet mevlana Emirelmuminin ; Et-Taraif ; el-Melhuf 'ala ehlil-Tufuf ...

Müellifin adı : Seyyid Ebi Kasem Ali ibin musa ibin Ca'far ibin Muhammed ibin Tavus. Ehli Beyt şeceresinin önde gelen alim ve ariflerinden biridir.Çok geniş konulu kitapları yazmıştı.Vefatı hicretin 664 yılndaydı.

23- Kitabın adı : Ferhet el-Ğariyyi

Müellifin adı : Seyyid Ebi Muzaffar Ğiyaseddin 'abdelkerim ibin Tavus el-Hilli.Vefatı 692 hicri yılndaydı.

24- Kitabın adı : Tevil el-Ayet ez-zahira fi fadail 'itret et-tahira ; Kenz cami' el-Fevaid.

Müellifin adı : Seyyid Şerefeddin Ali el-Huseyni el-Esterabadiy.Vefatı 940 hicri yılndaydı.

25- Kitabın adı : Cami'ul-Ahbar

Müellifin adı : Bu kitabın müellifi hakkında çeşitli görüşler mevcuttur.Fakat bu kitabın hicretin 5. Ve 6. Yüzyılı içinde kaleme alındığı kesin olarak bilinmektedir.

26- Kitabın adı : El-Ğaybe

Müellifin adı : Muhammed ibin İbrahim en-Nu'mani.Bu zat Kuleyn'nin talabeleridendir.Hicretin 3. Ve 4. Yüzyılları arasında yaşadığına dair haberler mevcuttur.

27- Kitabın adı : Kitab Suleym ibin Kays

Müellifin adı : Suleym ibin Kays el-Hilali Ebi Sadek el-'Amiri el-Kufi.İmam-ı Ali hazretlerinin en yakın adamlarından biridir.Kendisi hz.Ali'nin zamanınad ve sonrasını yaşayan muteber bir zattır.Kendisi hz.Hasan, hz.Huseyn , hz.Ali Zeynelabidin ve hz.Muhammed el-Bakır'ın zamanında da yaşamış ve zalim Haccac'ın eline düşmemek için hayatını gizli sürdürmüştü.Kitabı Ehli Beyt haberlerini en doğru ve sağlam bir şekilde bizim zamanımıza kadar aktaran temel kitaplardan biridir.İmam-ı Ca'fer es-Sadık hazretleri şöyle buyurmuş : “ **Bizim şiamızın ve sevenlerimizin elinde Suleym ibin Kays'ın kitabı olmayanların bizim ilmimizden ve emrimizden hiç haberleri yok demektir.Suleym'in kitabı bizim şiamızın Ebced ilminin makamındadır.Bu kitab Al-i Muhammed'in sırlarından bir sırdır.**” Bu mübarek zat hakkında geniş bilgiyi Şeyh Agaa Bozorgi Tehrani Muhammed Muhsin “Ez-Zeri'a ila tasanif eş-Şia” adlı eserinde okuyabilirsiniz.(cilt : 2 ; sayfa : 152-159). Suleym ibin Kays hazretleri hicretin 90. Yılında vefat etti.

28- Kitabın adı : Sirat el-Mustakim

Müellifin adı : Şeyh Zeyneddin Ebi Muhammed Ali ibin Muhammed el-Bayadiy.Şianın alimlerinden olup hicretin 877. Yılında vefat etti.

29- Kitabın adı : Basair ed-Deracat

Müellifin adı : Ebi Ca'far Muhammed ibin Hasan ibin Faruh es-Saffar el-Kummi.Şianın önde gelen alimlerindendir.Vefatı hicretin 290. yılında oldu.

30- Kitabın adı : İrşad el-Kulub

Müellifin adı : Şeyh Ebi Muhammed Hasan ibin Ebil-Hasan ed-Deylemi.Şianın alimlerinden biridir.Hicretin 8. Yüzyılında vefat ettiği nakledilmiştir.

31- Kitabın adı : Er-Ricaal

Müellifin adı : Ebu ‘Amr Muhammed ibin ‘Umar el-Keşşı.Rical bilgisinde önde gelen dört kişiden biridir.Hicretin 3. Yüzyılında yaşamış olduğu nakledilmiştir.

32- Kitabın adı : Beşaret el-Mustafa li Şi’ati el-Murtada.

Müellifin adı : Şeyh ‘İmadeddin Ebi Ca’far Muhammed ibin Ebi Kasem et-Tabari.Çok geniş bir çalışması ile zamanının şiasına yönelik açıklamalar getirmiştir.Hicretin 6. Yüzyılında yaşadığına dair kayıtlar mevcuttur.

33- Kitabın adı : Keşf el-Hak ve nehc es-Sıdk ; Keşf el-yakin fil-İmama ...

Müellifin adı : Şeyh Cemaleddin Hasan ibin Yusuf ibin Mutahhar el-Hilli.Vefatı hicri 726 yılında.

34- Kitabın adı : ‘Aded el-kaviye li def’i mahavif el-yevmiye.

Müellifin adı : Şeyh Radiyeddin Ali ibin Sedideddin Yusuf ibin Ali el-Hilli.Doğumu hicretin 635 yılındaydı.

35- Kitabın adı : Mesiyir el-ahzan ve muniyr subul el-eşcaan.

Müellifin adı : Şeyh Necmeddin Ca’far ibin Necibeddin Muhammed ibin Ca’far ibin Nama el-Hilli.Vefatı hicretin 645 yılındaydı.

36- Kitabın adı : En-Nusus ; Kenz el-Fevaid ; el-İstinsar ...

Müellifin adı : Şeyh Ebil-Feth Muhammed ibin Ali ibin ‘Usman el-Karacakiy.Vefatı hicretin 449 yılındaydı.

37- Kitabın adı : Fihrist ; el-Erba’in ...

Müellifin adı : Şeyh Muntecebeddin Ali ibin ‘Ubeydullah ibin Şems el-İslam ibin Babaveyh el-Kummi.Vefatı hicretin 585 yılındaydı.

38- Kitabın adı : Tuhfetul-Ebrar.

Müellifin adı : Seyyid Huseyn ibin Musa’id ibin Hasan el-Hairiy.Hicretin 9. Yüzyılında yaşadığına dair kayıtlar mevcuttur.

39- Kitabın adı : El-Menakib veya el-Fadail

Müellifin adı : Şeyh Ebil Hasan Muhammed ibin Ahmed İbin Şazen el-Kummi.Nakledilen kayıtlara göre hicretin 4. Ve 5. Yüzyılı arasında yaşamış olması gerekir.

40- Kitabın adı : Menakib veya Fadail

Müellifin adı : Şaazen ibin Cebail ibin İsmail ibin Ebi Talib el-Kummi.Hicretin 6. Ve 7. Yüzyılında yaşamıştı.

41- Kitabın adı : El-Vasiye(İsbat el-Vasiye) ; Muruc ez-Zeheb ; Et-Tenbih vel-Eşraf ...

Müellifin adı : Şeyh Ali ibin el-Huseyn el-Mes’udi.Bu dünya çapında meşhur olan İslam bilgini şianın en önemli alimlerinden biridir.Vefatı 346 hicri yılındaydı.

42- Kitabın adı : Siffin

Müellifin adı : İbrahim ibin Diyzil el-Hamadani.Tarihçilerin içinde ilklerinden sayılır.Hicretin 2. Ve 3. Yüzyılında yaşamış olduğu kaydedilmiş.

43- Kitabın adı : Siffin ; El-Ğaarat ...

Müellifin adı : Nasır ibin Muzahim el-Munkiri el-Kufi.Tarih ehlinin en önemli zatlarından biridir.Hicretin 212. Yılında vefat ettiği nakledilmiş.

44- Kitabın adı : Maktel el-Huseyn ; Kitab Siffin ; Futuh el-İslam ; El-Ğaarat ...

Müellifin adı : Ebi Muhnef Lut ibin Yahya el-Ezdiy.Tabari ve çok sayıda muteber tarihçilerin ondan nakletmiş oldukları en önde ve muteber olan ilk tarihçilerdendir.Vefatı hicretin 180. yılı civarındaydı.

45- Kitabın adı : Siffin (Tarih)

Müellifin adı : Ebi Munzir Hişşam ibin Muhammed ibin Es-Saib el-Kelbi Tanınmış ve muteber neseb bilginlerinden biridir.Yüzelli kitabı aşan çalışmaları olmuştu.Vefatı hicretin 205. Yılındaydı.

46- Kitabın adı : El-Ğaarat ; Fedek ; Kıyam el-Hasan ...

Müellifin adı : Ebu İshak İbrahim ibin Muhammed ibin Sa'iyd es-Sakfiy.Vefatı hicretin 283. Yılındaydı.

47- Kitabın adı : El-İstiğase fi bid'u es-Selase

Müellifin adı : Şerif Ebi Kasem Ali ibin Ahmed el-Kufi el-Alevi.Ehli Beyt şeceresinden olan bu zat İslam tarihi akışı içinde ilk dönemin perde arkasında kalan önemli hareketleri kitabına kaydetmiştir.Vefatı hicri 325 yılındaydı.

48- Kitabın adı : Şerhi Nehcil Belağa

Müellifin adı : Şeyh Kemaleddin Meysem el-Baharani.Vefatı 679. Hicri yılındaydı.

49- Kitabın adı : Tefsir ibin Furat

Müellifin adı : Furat ibin İbrahim ibin Furat el-Kufi.Kuran-ı Kerimin tefsirini Ehli Beyt imamlarından biraraya getiren en önemli kitaplardan biridir.Bu muhterem zatın vefatı hicri 300 yılı tarihi civarında olduğu kaydedilmiş.

50- Vesail eş-Şia

Müellifin adı : Şeyh Muhammed ibin Hasan el-Hurr el- ‘Amiliy.Büyük çapta haberleri ve hadisleri biraraya getiren meşhur alimlerden biridir.Hicri 1104 yılında vefat etmiştir.

51- Kitabın adı : Hidayet el-Kubra veya Tarih el-Eimme ...

Müellifin adı : Ebi ‘Abdullah el-Huseyn ibin Hamden el-Hasiybi el-Cunbulani.Vefatı 358 hicri yılında olduğu kaydedilmiş.

52- Kitabın adı : El-Musterşid

Müellifin adı : Ebi Ca’far Muhammed ibin Cerir ibin Rustem et-Tabari.Bu alim Şianın alimlerindenidir. Tarih el-Umam vel-Muluk tarihinin sahibi sünni olan İbin Cerir et-Tabari ile isim benzerliği mevcuttur.Bu alim hicretin 4. Yüzylında vefat etmişti.

53- Kitabın adı : Delail el-Eimme

Müellifin adı : Şerif Ebi Muhammed Hasan ibin Hamza et-Tabari.Vefatı hicretin 358. Yılinda olduğu kaydedilmiş.

54- Kitabın adı : Misbah el-Envar

Müellifin adı : Haşim ibin Muhammed.Vefatı hicretin 6. Yüzylında olduğu kaydedilmiş.

55- Kitabın adı : El-Keşkul fima cara ‘ala Al-i er-Rasul

Müellifin adı : Seyyid Haydar ibin Ali el-Huseyni el-Amaliy.Ariflerden olup yüce ilme sahipti.Vefatı hicretin 8. Yüzyılındaydı.

56- Kitabın adı : İhkak el-Hak

Müellifin adı : Seyyid eş-Şehid Kadı Nurallah et-Tusteriy.Yazmış olduğu bu eserinden dolayı şehid edilmişti.Ehli Beytin hakkını izhar etmekle yetinen bu mübarek zat hicretin 1019 yılında şehid edildi.

57- Kitabın adı : Belağat en-Nisa

Müellifin adı : Ebi Fadl Ahmed ibin Ebi Tahir Tayfur el-Hurasaniy el-Bağdadi.Vefatı hicretin 280. Yılındaydı.

58- Kitabın adı : Ravd el-Cenan ve ruh el-cenan fi tefsir el-Kuran
Müellifin adı : Cemaleddin Ebi-Futuh Huseyn ibin Ali en-Nisaburi er-Razi.Vefatı 6. Hicri yüzyılındaydı.

59- Kitabın adı : Bihar’ul-Envar el-cami’ati li durari ahbari el-Eimmetil-Athar.

Müellifin adı: Şeyh Muhammed Bakır el-Mecliysi.Şianın araştırmacı alimlerinden biridir.Bu eserini Ehli beytten gelen haberler ile doldurmuştur.Her konuda Ehli Beytten gelen haberleri bu eserine çeşitli kaynaklardan nakletmiştir.Ehli Beytin ilmini Ansiklopedi şeklinde sıralamıştır.Hicretin 1110 yılında vefat etti.

60- Kitabın adı : Ez-Zeri’a ila tasaniyf eş-Şi’a

Müellifin adı : Şeyh huccet’ul-İslam Muhammed Muhsin er-Razi .Bu muhterem zat Şianın kitaplarının müellifleri ve tarihleri ile en güzel bir şekilde bir araya getirmiştir.Hicretin 1293 yılında doğmuştur.

61- Kitabın adı : El-Ğadiyru fil-kitabi ves-sunneti vel edebi

Müellifin adı : Şeyh ‘Abdelhuseyn Ahmed el-Emiyni en-Necefi.Bu muhterem Şia alimi Ğadir Humm hadisi ile ilgili bütün bilgileri ve haberleri bu muhalled eserine kaydetmiştir.Bu eser birçok müslüman ve hiristiyan alimin gönlünü fethetmiştir.Şianın kimliğine ve tarihine bakmak isteyen bu eserle yetinebilir.Bu mübarek zat Miladi 20. Asrın alimlerindendir.

62- Kitabın adı : A’yan eş-Şi’a

Müellifin adı : Seyyid Muhsin el-Emin el-‘Amili.Bu muhalled eserinde Şianın kimliği ve tarihini çok güzel bir şekilde ortaya koymuştur.Bu eseri

okuyanların Şianın kimliği konusunda en doğru bilgiyi edineceklerine inanıyorum.Bu muhterem alim miladi 19. Asrın şia bilginlerindendi.

63- Kitabın adı : Es-Sahihu min sireti en-Nebiyyul-A'zam

Müellifin adı : Şeyh Ca'far Murtada el-'Amili.Halen hayatta olduğunu temenni ettiğimiz Şianın muhterem alimlerinden biridir.Bu eserinde İslam tarihinin bilinmeyen yönlerine işaret ederek çok meselenin aydınlanmasında katkısı olmuştur.Mevcut olan tarih kitapları içindeki yanlışlıklara akli ve nakli düzeltmeleri yapmıştır.

64- Kitabın adı : Fadail el-Hamseti min sihah es-siteti ...

Müellifin adı : Seyyid Murtada el-Huseyni el-'Amili.Bu kitapta sünni kaynakların en muteber olanlarından Ehli Beytin faziletleri biraraya toplanmıştır.

65- Kitabın adı : Şerh el-Ahbar fi fadail el-Eimmetil-Athar

Müellifin adı : Kadı Ebu Hanife Nu'man ibin muhammed et-Temiymi el-Mağribi.Ehli Beytin haberleri nakledilmiş.Müellif hicretin 363 yılında vefat etmiştir.

66- Kitabın adı : Tefsir el-Burhan ; Medinat'ul-Ma'aciz ; Hilyet'ul-Ebrar

Müellifin adı : Seyyid Haşim ibin suleyman ibin İsmail el-Musavi el-Bahrani.Vefatı hicretin 1109 yılındaydı.

Ve daha nice muteber alimlerin kitabı ....

Bu kısımda sünni itikadından olan ve onların kitaplarından faydalandığım bazı alimlerin kitaplarını sıralamak istiyorum.Burada her kaynağın müellifi hakkında bir açıklama yapmıyacağım.Fakat açıklık getirilmesi ile yarar sağlanacağına inandığım kişiler hakkında kısa bilgi vereceğim.

1- Kitabın adı : Sahih el-Buhari ; Edeb el-Mufred ; Tarih'ul-Kebir
Müellifin adı : Ebu Abdullah Muhammed ibin İsmail el-Buhari.Sünni itikadının hadis temsilcisidir.Bu müellifin kitabı Kuran-ı kerim'den sonra sünni itikadından olanların çoğunluğu için en muteber kaynak olarak kabul edilmektedir.Bu zat hadis toplamak için çok gayret sarfettiği halde Ehli beyt yolundan şaşmış kişilerden biri olarak tarihe kayıt olmuştur.Kendisi Ehli Beyt imamlarını hadiste itibar ehli olarak görmeyerek onlardan hiç bir hadisi aktarmış değildir.Bu sahih bilinen

kitabını altıyüz bin hadis arasından seçerek bir araya getirdiğini yazmıştır.Bu zatın vefatı hicretin 256 yılındaydı.

2- Kitabın adı : Sahih-i Muslim

Müellifin adı : Ebu Huseyn Muslim ibin Haccac ibin Muslim el-Kuşeyri en-Nişapuri.Buhari'den sonra sünni itikadından olanlar için temel kaynaklarından biri olarak sayılır.kendisi Buhari'ye nazaran daha insafli olmuş ve sahih bildiği hadisleri takriben tam metni ile kitabında zikretmiştir.Bunari'nin muhtasar olarak veya hiç nakletmediği hadisleri Muslim tam metni ile kitabına almıştır.Özellikle Ehli Beyt ile ilgili olan hadisleri Buhari hiç zikretmezken Muslim bu hadisleri takriben tam metni ile zikretmiştir.Peygamber efendimizin hadisine karşı yapmış olduğu emanete bağlılığından dolayı Muslim'e Allah'tan rahmet diliyorum.Muslim , Ğadir Hadisini tam metni ile gerektiği gibi nakletmiş olsaydı Allah'ın rahmetine daha layık olacaktı.Buhari'nin Muslim'den daha değerli sayılması belkide Buhari'nin Ehli Beyte yapmış olduğu ihanete dayanır.Gerçekten de Ehli Beyte karşı hain olanların kitapları daha prim yapmıştır.Nitekim hakim tabakanın isteği bu doğrultudaydı ve kendileri bunun eğitimi ile büyütölmüşlerdi.Bu kadar ile yetinerek hadis ile yapılan oyunları kendine özel bir kitaba yazmak istiyorum.Muslim hicretin 261 yılında vefat etti.

3- Kitabın adı : Sunen (Sahih-i) Tirmizi

Müellifin adı : Ebu İsa Muhammed ibin İsa et-Tirmizi.Altı sahih (en doğru) olarak kabul edilen temel altı hadis kitabın biridir.Ebu İsa et-Tirmizi , Muslim'den daha Ehli Beyte yakınlığını nakletmiş olduğu hadisler ile tesbit etmiştir.Tirmizi sahih bir rivayet ile Ğadir ve ona yakın olan hadisleri kitabına almıştır.Vefatı hicretin 279 yılındaydı.

4- Kitabın adı : Sunen ; Kitab'ul-Hasais fi fadli Emirelmüminin Ali ibin Ebi Talib ve Ehl-il Beyt.

Müellifin adı : Ebu Abdurrahman Ahmed ibin Ali en-Nesai.Altı temel hadis kitaplarından birini yazmış muteber alimlerden biridir.Kendisi Ehli Beyte özel bir ilgi göstererek onların faziletleri hakkında bir kitabı yazmıştı.Ona : “ Neden sadece Ehli Beyt ve Ali hakkında fazilet kitabını yazdın ? “ diye sorduklarında şöyle cevap verdi : “ Bu kitabı yazmamın

sebebi , Şam'a geldiğimde, etraf halkın , emirülmüminin Ali'den uzak ve ayrılmış gördüm.İstedim ki , Allahu teala onlara doğru yolu nasib etsin.Bunun için bu kitabı yazdım.” Nesai hazretleri hicretin 303 yılında Allah'ın rahmetine kavuşmuştu.

5- Kitabın adı : Sunen

Müellifin adı : Ebu Davud Suleyman ibin Eş'as ibin İshak es-Sicistani.Altı temel hadis kitaplarından birini yazmıştır.Vefatı 275 hicri yılındaydı.

6- Kitabın adı : Sunen

Müellifin adı : Ebu Abdullah Muhammed ibin Yezid ibin Mace el-Kazvini.Altı temel hadis kitaplarından biridir.İbn-i Mace hicretin 273 yılında vefat etmiştir.

7- Kitabın adı : Musned ; Fadail es-Sahabe ; Menakib ...

Müellifin adı : Ahmed ibin Hanbel eş-Şeybani.Hanbeli mezhebinin imamı olarak bilinir.Hadis ilminde geniş çalışmaları olduğu nakledilmiş.Vefatı hicretin 241 yılındaydı.

8- Kitabın adı : Musned

Müellifin adı : Suleyman ibin Davud et-Tayalisi.Meşhur hadis ehliendir.Hicretin 204 yılında vefat etmiştir.

9- Kitabın adı : Sunen ; Menakib ; el-Muhtefel vel-Mu'tefel ; el-Efrad ; ayrıca hadis ve tefsir bilgisinde olan görüşleri çok sayıda muteber hadis ve tefsir kitaplarında zikredilmiştir.

Müellifin adı : Ebul-Hasan Ali ibin Umar Darekutni.Meşhur hadis alimlerinden biridir.Hicretin 385 yılında vefat etti.

10- Kitabın adı : Musned

Müellifin adı : Ebu Muhammed Abdullah ibin Abdurrahman ed-Darimi.Tanınmış hadis alimlerinden biridir.Vefatı hicri 255 yılındaydı.

11- Kitabın adı : Sunen ; Delail en-Nubuvve ; Şu'b el-İman ; Fadail es-Sahabe ; el-Mehasin vel-Mesaavi ...

Müellifin adı : Ebu Bekr Ahmed ibin Huseyn el-Beyhaki.Şafii mezhebine tabi meşhur bilginlerden biridir.Vefatı hicretin 458 yılındaydı.

12- Kitabın adı : Mustedrek

Müellifin adı : Ebu Abdullah Muhammed ibin Abdullah Hakim en-Nişaburi.Hadis ilminde en son dereceye varan alimlerden biridir.Ehli Beytin hakkını vermeye çalışan az alimlerden biridir.Bazı bilginler bu zatın Şii olduğuna işaret etmişler.Fakat bunu tam kesin söylemek mümkün değildir.Vefatı hicretin 405 yılındaydı.

13- Kitabın adı : Sunen

Müellifin adı : Sa'id ibin Mansur ibin Şu'be en-Nesai el-Hurasani.Muteber hadis alimlerinden biridir.Vefatı 227 hicri yılındaydı.

14- Kitabın adı : Musned

Müellifin adı : Osman ibin Muhammed ibin Ebi Şeybe Ebul-Hasan el-Kufi.Muteber ve meşhur hadis alimlerinden biridir.Vefatı hicretin 239 yılındaydı.

15- Kitabın adı : Musned

Müellifin adı : Ahmed ibin Mansur ibin Seyyar Ebu Bekr el-Bağdadi.Muteber hadis alimlerinden biridir.Vefatı hicretin 265 yılındaydı.

16- Kitabın adı : Ensab'ul-Eşraf ; Futh el-Buldan ...

Müellifin adı : Ahmed ibin Yahya el-Balazuri.Meşhur ve muteber hadis alimlerindenidir.Vefatı 279 hicri yılındaydı.

17- Kitabın adı : Musned

Müellifin adı : Ahmed ibin Amr Ebu Bekr el-Bezzar el-Basri.Muteber hadis alimlerindenidir.Vefatı hicretin 292 yılındaydı.

18- Kitabın adı : Musned

Müellifin adı : Ahmed ibin Ali el-Musuli Ebu Ya'la.Meşhur hadis alimlerindenidir.Vefatı hicretin 307 yılındaydı.

19- Kitabın adı : Mu'cim

Müellifin adı : Abdullah ibin Muhammed Ebul-Kasem el-Bağaviy.Muteber hadis alimlerindenidir.Vefatı 317 hicri yılındaydı.

20- Kitabın adı : Muşkil el-Asaar

Müellifin adı : Ebu Ca'far Ahmed ibin Muhammed el-Ezdi et-Tahavi.Muteber ve meşhur hadis bilginlerindindir.Vefatı 321 hicri yılındaydı.

21- Kitabın adı : Nevadir el-Usul ; Kitab el-Furuk

Müellifin adı : El-Hakiym Muhammed ibin Ali et-Termizi eş-Şafii es-Sufi.Hadis bilginlerindendir.Vefatı hicretin 3. Yüzyılında olduğu kaydedilmiş.

22- Kitabın adı : 'İkd ('Akd'ul) Ferid

Müellifin adı : Ebu ‘Umar Ahmed ibin ‘Abdrabbih.Meşhur bilginlerdendir.Vefatı hicretin 328 yılındaydı.

23- Kitabın adı : El-Cerhu vet-Ta’diyl

Müellifin adı : Ebi Muhammed Abdurrahman ibin Ebi Hatim er-Razi.Muteber hadis bilginlerindendir.Vefatı hicri 327 yılındaydı.

24- Kitabın adı : Sahih

Müellifin adı : Ebu Hatim Muhammed ibin Hubban el-Bustiyu.Muteber hadis bilginlerdendir.Vefatı hicri 354 yılındaydı.

25- Kitabın adı : Hadis ve tefsir rivayetleri

Müellifin adı : Ahmed ibin Musa ibin Mardeveyh el-İsfehani.Bu muteber ve meşhur olan bilginden çok sayıda sonra gelen alimler faydalanmıştır.Alimlerin kitaplarından bu zattan gelen haberler çok sayıda yer almıştır.Vefatı hicri 416 yılındaydı.

26- Kitabın adı : El-Keşfu vel-Beyan

Müellifin adı : Ebu İshak Ahmed ibin Muhammed ibin İbrahim es-Sa’alabiyyu.Muteber ve meşhur bilginlerdendir.Vefatı 427 hicri yılındaydı.

27- Kitabın adı : Hilyet’ul-Evliya ; Fadail es-Sahabe ; ma nuzila minel-Kuran fi Aliyyin...

Müellifin adı : Ahmed ibin Abdullah Ebu Nu’aym el-İsfehaniyu.Meşhur ve muteber bilginlerdendir.Vefatı hicretin 430 yılındaydı.

28- Kitabın adı : El-İstiy’ab fi ma’rifetil-Eshab

Müellifin adı : Ebu ‘Umar Yusuf ibin Abdullah ibin ‘Abdelbirr.Muteber ve meşhur bilginlerden biridir.Vefatı hicri 463 yılındaydı.

29- Kitabın adı : Tarih Bağdad ; el-Muttafik ...

Müellifin adı : Ahmed ibin Ali ibin Sabit Ebu Bekr el-Hatib el-Bağdadi.Muteber ve meşhur bilginlerdendir.Vefatı hicretin 463 yılındaydı.

30- Kitabın adı : Esbab en-Nuzul

Müellifin adı : Ebul-Hasan ibin Ahmed ibin Muhammed el-Vahidi.Muteber ve meşhur bilginlerdendir.Tefsir dalında en önde olanlardandır.Vefatı hicretin 468 yılındaydı.

31- Kitabın adı : Menakib

Müellifin adı : Ebul-Hasan Ali ibin Muhammed el-Culabiyu ibin Meğaziliyyi.Muteber hadis bilginlerindendir.Vefatı hicri 483 yılındaydı.

32- Kitabın adı: Şevahidu et-Tenzil ; Ğadir Humm hadisi ile ilgili bir kitap ...

Müellifin adı : ‘Ubeydullah ibin Abdullah ibin Ahmed Ebul-Kasem Hakim en-Nisaburiyyu ibin Hadad el-Hisikaniy.Hadis ve tefsir bilgini.Vefatı hicretin 495 yılı civarındaydı.

33- Kitabın adı : Zeyn el-Feta fi şerhi Hel-Eta

Müellifin adı : Ebu Muhammed Ahmed ibin Muhammed el-‘Asimiyyu.Hadis ve tefsir alimi.Vefatı hicretin 5. Yüzyılındaydı.

34- Kitabın adı : İhya ‘ulum ed-Din ; Sirrul-‘Alemeyn

Müellifin adı : Ebu Hamid Muhammed ibin Muhammed et-Tusi el-Ğazali.Meşhur bilginlerdendir.Vefatı 505 hicri yılındaydı.

35- Kitabın adı : El-Misbah ; el-cam’u beyne es-Sahihayn ...

Müellifin adı : Huseyn ibin Mes’du Ebu Muhammed el-Ferra el-Bağavi.Muteber ve meşhur tefsir ve hadis bilginidir.Vefatı hicretin 516 yılındaydı

36- Kitabın adı : Rebi’ul Ebrar ; Tefsir el-Keşşaf ; el-Faik fi ğarib el-Hadis

---

Müellifin adı : Ebul-Kasem Carullah Mahmud ibin ‘Umar ez-Zamahşeri.Muteber ve meşhur bilginlerdendir.Vefatı hicretin 538 yılındaydı.

37- Kitabın adı : Eş-Şıfa

Müellifin adı : Kadı ‘İyad ibin Musa el-Yahsabiyyu es-Sebtîy.Meşhur ve muteber bilginlerdendir.Vefatı hicretin 544 yılındaydı.

38- Kitabın adı : el-Milelu ven-Nihal

Müellifin adı : Ebul-Feth Muhammed ibin Ebil-Kasem ‘Abdelkerim eş-Şehristaniy.Meşhur ve muteber bilginlerdendir.Vefatı 548 hicri yılındaydı.

39- Kitabın adı : Hasais el-‘Aleviyye

Müellifin adı : Ebul-Feth Muhammed ibin Ali ibin İbrahim en-Natanziyyu.Hadis bilginidir.Doğumu hicretin 480 yılındaydı.

40- Kitabın adı : El-Ensab ; Fadail es-Sahabe

Müellifin adı : Ebu Sa’d ‘Abdelkerim ibin Ahmed es-Sam’aniy.Muteber bilginlerdendir.Vefatı hicretin 563 yılındaydı.

41- Kitabın adı : Tefsir el-Kurtubiy

Müellifin adı : Ebu bekr Yahya ibin Sa’dun ibin Temam el-Ezdiy el-Kurtubiy.Meşhur ve muteber bilginlerdendir.Vefatı hicretin 567 yılındaydı.

42- Kitabın adı : Menakib ; Maktel el-Huseyn ...

Müellifin adı : Muvaffak ibin Ahmed Ebul-Mueyyed el-Havarezmiy.Muteber bilginlerdendir.Vefatı hicretin 568 yılındaydı.

43- Kitabın adı : Tarih Dimaşk ; El-Erba’in ...

Müellifin adı : Ali ibin Hasan ibin Hibettullah Ebul-Kasem ibin ‘Asakir ed-Dimaşkiy.Meşhur ve muteber bilginlerdendir.Vefatı hicretin 571 yılındaydı.

44- Kitabın adı : El-Munzam fi tevarih el-umem ; el-Muğni

Müellifin adı : Abdurrahman ibin Ali ibin Muhammed Ebul-Ferec el-Cevziy.Meşhur ve muteber bilginlerden biridir.Vefatı hicretin 597 yılındaydı.

45- Kitabın adı : El-Muvciz fi fadail el- Hulefa el-Arba'a

Müellifin adı : Es'ed ibin Ebil-Fadail Mahmud ibin Halef el-İcliyyu Ebul-Futuh.Hadis bilginidir.Vefatı hicretin 600 yılındaydı.

46- Kitabın adı : Tefsir'ul-Kebir

Müellifin adı : Ebu Abdullah Muhammed ibin 'Umar Fahreddin er-Razi.Meşhur ve muteber bilginlerdendir.Vefatı hicretin 606 yılındaydı.

47- Kitabın adı : Cami'ul-USul ; En-Nihaye ; Ğarib el-Hadis ...

Müellifin adı : Mubarak ibin Muhammed ibin Abdelkerim ibin Esir el-Cezeriy.Muteber ve meşhur bilginlerdendir.Vefatı hicri 606 yılındaydı.

48- Kitabın adı : Elif-Ba

Müellifin adı : Ebul-Haccac Yusuf ibin Muhammed ibin eş-Şeyh.Vefatı hicretin 605 yılındaydı.

49- Kitabın adı : Mu'cim el-Buldan ; Mu'cim el-Edba

Müellifin adı : Ebu Abdullah Yakut ibin Abdullah el-Hamaviyyu.Meşhur bilginlerdendir.Vefatı hicri 626 yılındaydı.

50- Kitabın adı : El-Kamil fit-Tarih ; Usud'ul-Ğaabe

Müellifin adı : Ebu Hasan Ali ibin Muhammed ibin Esir el-Cezeriy.Meşhur ve muteber bilginlerdendir.Vefatı hicretin 630 yılındaydı.

51- Kitabın adı : Matalib es'su-ul

Müellifin adı : Ebu Salim Muhammed ibin Talha eş-Şafi'i.Muteber hadis bilginidir.Vefatı hicri 652 yılındaydı.

52- Kitabın adı : Tezkiret Havvas el-Umma

Müellifin adı : Ebu Muzaffar Yusuf ibin Abdullah Sıbt ibin Cevzi.Muteber ve meşhur bilginlerdendir.Vefatı hicri 654 yılındaydı

53- Kitabın adı : Şerhi Nehcil-Belağa
Müellifin adı : ‘İzzuddin ‘Abdelhamiyd ibin Hibetullah el-Medaini ibin Ebil Hadid el-Mu’ezili.Çok ilim dalında meharet sahibi ve tanınmış bilginlerdendir.Vefatı hicretin 655 yılındaydı.

54- Kitabın adı : Kifayet et-Talib
Müellifin adı : Ebu Abdullah Muhammed ibin Yusuf el-Kenciy eş-Şafi’i.Muteber hadis bilginlerindendir.Vefatı hicretin 658 yılındaydı.

55- Kitabın adı : Riyad en-Nadara ; Zahair el-‘Ukba
Müellifin adı : Ahmed ibin Abdullah Muhibeddin et-Tabariyu.Muteber bilginlerdendir.Vefatı hicretin 694 yılındaydı.

56- Kitabın adı : Feraid es-Samatayn fi fadail el-Murtada vel-Betul ves-Sıbtayn.
Müellifin adı : Şeyh’ul-İslam Ebu İshak İbrahim ibin Sa’deddin el-Hamaviyyu el-Cuveyniyu.Muteber bilginlerdendir.Vefatı hicretin 722 yılındaydı.

57-Kitabın adı : Tarih ; Miyzan’ul-İ’tidal...; Talhis el-Mustedrek ; Tezkiret’ul-Huffaz ...
Müellifin adı : Şemseddin Muhammed ibin Ahmed ibin ‘Usman ez-Zehebi.Muteber hadis bilginlerindendir.Vefatı hicretin 748 yılındaydı.

58-Kitabın adı : Tarih
Müellifin adı : Zeyneddin ‘Umar ibin Muzaffar el-Halabi ibn’ul-Verdi.Muteber bilginlerdendir.Vefatı hicretin 749 yılındaydı.

59-Kitabın adı : El-Muntaka fi sireti el-Mustafa
Müellifin adı : Sa’ideddin Muhammed ibin Mes’du ibin Huvace Mes’du el-Kaazruniy.Muteber bilginlerdendir.Vefatı hicretin 758 yılındaydı.

60-Kitabın adı : Meraat el-Cenan

Müellifin adı : Ebu Sa'aade Abdullah ibin Es'ad el-Yafi'iyu.Muteber bilginlerdendir.Vefatı hicretin 768 yılındaydı.

61-Kitabın adı : Tefsir ; Tarih ...

Müellifin adı : İmadeddin İsmail ibin 'Umar ibin Kesir ed-Dimaşkiy.Muteber bilginlerdendir.Vefatı hicretin 774 yılındaydı.

62-Kitabın adı : Meveddet el-Kurba

Müellifin adı : Seyyid Ali Şihabeddin ibin Şihab el-Hamadaniy.Muteber bilginlerdendir.Vefatı hicretin 786 yılındaydı.

63-Kitabın adı : Şerh el-Makasid

Müellifin adı : Sa'deddin Mes'du ibin 'Umar el-Haraviyu et-Tefatazaniyu.Muteber bilginlerden olup hicretin 791 yılında vefat etmişti.

64-Kitabın adı : Mecma'u ez-Zevaid

Müellifin adı : Ali ibin Ebi Bekr ibin Suleyman el-Heysemy.Meşhur ve muteber bilginlerden olup hicretin 807 yılında vefat etmiştir.

65-Kitabın adı : El-Hutat

Müellifin adı : Takiyeddin Ahmed ibin Ali ibin Abdelkadir el-Makriyziy.Muteber ve meşhur bilginlerden olup hicretin 845 yılında vefat etmişti.

66-Kitabın adı : El-İsabe fi temyiz es-Sahabe ; Tehzib et-Tehzib ...

Müellifin adı : Ahmed ibin Ali ibin Muhammed Ebul-Fadl el-'Askalaniyu.Muteber ve meşhur bilginlerden olup hicretin 852 yılında vefat etmişti.

67-Kitabın adı : Fusul el-muhimme lima'rifeti el-Eimme

Müellifin adı : Nureddin Ali ibin Muhammed ibin Ahmed el-Mekki el-Maliki ibin Sabbağ.Muteber ve meşhur bilginlerden olup hicretin 855 yılında vefat etmişti.

68-Kitabın adı : ‘Umdat’ul-Kaari fi şerhi sahihi Buhari

Müellifin adı : Mahmud ibin Ahmed ibin Musa ibin Ahmed el-‘Ayaniyyu Kadi el-Kudat Bedreddin.Muteber ve meşhur bilginlerden olup hicretin 855 yılında vefat etmiştir.

69-Kitabın adı : Şerh et-Tecrid

Müellifin adı : ‘Alaeddin Ali ibin Muhammed el-Kuşciy (Kuşçu).Muteber bilginlerden olup hicretin 879 yılında vefat etmişti.

70- Kitabın adı : Cami’ el-Cavami’ ; Cami’ es-Sağiy ; Tefsir Dur’el-Mensur ; İhya el-meyyit fi fadail Ehlil-Beyt ; Tarih el-Hulafa ...

Müellifin adı : Celaleddin Abdurrahman ibin Kemaleddin el-Mısri es-Suyutiy.Muteber ve meşhur bilginlerden olup hicretin 911 yılında vefat etmişti.

71- Kitabın adı : Cevahir el-‘İkdayn ; Vefa el-vefaa ...

Müellifin adı : Nureddin Ali ibin Abdullah ibin Ahmed es-Samhudiyyu.Muteber bilginlerden olup hicretin 911 yılında vefat etti.

72- Kitabın adı : El-Muvahib el-Ledunniye bil-menhi el-Muhammediyye Şerhi sahih-i Buhari

Müellifin adı : Ahmed ibin Muhammed ibin Ebi Bekr el-Kastalaniyyu..Meşhur ve muteber bilginlerden olup hicretin 926 yılında vefat etmişti.

73- Kitabın adı : Sava’ik el-Muhrika

Müellifin adı : Şihabeddin Ahmed ibin Muhammed ibin Ali el-Heytemi ibin Hacer.Muteber ve meşhur bilginlerinden olup hicretin 926 yılında vefat etmişti.

74- Kitabın adı : Kenz'ul-'Ummal ...
Müellifin adı : Muttaki Ali ibin Husameddin el-Kureyşi el-Hindi.Meşhur ve muteber bilginlerden olup hicretin 975 yılında vefat etmişti.

75- Kitabın adı : Sirec el-Munir
Müellifin adı : Şemseddin Muhammed ibin Ahmed eş-Şerbiniyyu.Muteber ve meşhur bilginlerden olup hicretin 977 yılında vefat etmişti.

76- Kitabın adı : Kitab el-erba'in fi menakibi Emirilmuminin ; Ravdat'ul-Ahbab fi siyreti en-Nebiyyi vel-Aali vel-Ashab
Müellifin adı : Cemaleddin 'Ataullah ibin Fadlallah el-Huseyni eş-Şiraziyy.Muteber bilginlerden olup hicretin 1000 yılında vefat etmişti.

77- Kitabın adı : Fayd'ul-Kadir ; Kunuz el-Hakaik
Müellifin adı : Zeyneddin 'Abdurrauf ibin Tacel'arifin ibin Ali el-Munaviyy.Muteber ve meşhur bilginlerden olup hicretin 1031 yılında vefat etmişti.

78- Kitabın adı : Siret en-Nebeviy

Müellifin adı : Nureddin Ali bin İbrahim ibin Ahmed el-Halabi.Meşhur ve muteber bilginlerden olup hicretin 1044 yılında vefat etmişti.

79- Kitabın adı : Siret en-Nebeviyye

Müellifin adı : Muhammed ibin İshak el-Mediniyu.İlk tarihçilerden ve en muteber olarak bilinen bilginlerdendir.Vefatı hicretin 151 yılındaydı.

80- Kitabın adı : ‘Uyun el-Ahbar ; Futuh el-Buldan ; el-ğariyb fil-Hadis ; el-İmamatu ves-siyase (Tarih el-Hulafa) ; el-Ma’arif ...

Müellifin adı : Ebu Muhammed Abdullah ibin Muslim ibin Kuteybe.Meşhur ve muteber bilginlerdendir.Vefatı hicretin 267 yılındaydı.

81- Kitabın adı : Tarih el-Umam vel-Muluk ; Tefsir Cami’ul-Beyan ; Kitab el-Velaye (Ğadir Humm)

Müellifin adı : Muhammed ibin Cerir Ebu Ca’far et-Tabari.Tarih denildiğinde ilk olarak bu zatın kitabı akla gelir.Meşhur ve muteber bilginlerden olup hicretin 310 tarihinde vefat etmişti.

82- Kitabın adı : Kitab el-Velaye fi turuki hadis el-Ğadir

Müellifin adı : Ebul-‘Abbas Ahmed ibin Muhammed el-Hamadaniyu ibin ‘Ukda.Meşhur ve muteber bilginlerden olup hicretin 333 yılında vefat etmişti.

83- Kitabın adı : Men rava hadis Ğadiri Humm ; Nahabul Menakib

Müellifin adı : Ebu Bekr Muhammed ibin ‘Umar et-Temiymi el-Bağdadiyu el-Cu’abiyi.Muteber ve meşhur bilginlerden olup hicretin 355 yılında vefat etmişti.

84- Kitabın adı : Ed-Du’fa

Müellifin adı : Ebu Ca'far Muhammed ibin 'Amr ibin Musa el-'Ukayliy.Muteber ve meşhur bilginlerdendir.Hicretin 322 yılında vefat etmiş.

85- Kitabın adı : El-Kuna vel-Esma

Müellifin adı : Ebu Başar Muhammed ibin Ahmed ed-Duvalabiy.Muteber ve meşhur bilginlerden olup hicretin 320 tarihinde vefat etmiştir.

86- Kitabın adı : Muruc ez-Zeheb ; Et-Tenbih vel-İşraf ; İsbat el-Vasiy ...

Müellifin adı : Ali ibin Huseyn el-Bağdadi el-Mısri el-Mes'udi.Meşhur ve muteber bilginlerdendir.Hicretin 346 yılında vefat etmişti.

87- Kitabın adı : Tarih

Müellifin adı : Ahmed ibin Ebi Ya'kub İshak ibin Ca'far ibin Vehb el-Ya'kubi.Meşhur ve muteber bilginlerdendir.İtikadta şii olduğu zikredilmiş olmasına rağmen kesin bir delil yoktur.Hicretin 284 yılında vefat etmişti.

88- Kitabın adı : Amaal

Müellifin adı : Ebu Abdullah el-Muhameli.Muteber ve meşhur bilginlerden olup hicretin 330 yılında vefat etmişti.

89- Kitabın adı : Ma nuzila minel-Kuran fi Emirilmuminin

Müellifin adı : Ebu Bekr el-Farisi eş-Şirazi.Muteber bilginlerden olup hicretin 408 yılında vefat etmişti.

90- Kitabın adı : Kitab'ul-Velaye

Müellifin adı : Mes'du ibin Naser ibin Abdullah Ebu Sa'id es-Sucziy es-Sicistani.Muteber bilginlerden olup hicretin 477 yılında vefat etmişti.

91- Kitabın adı : Tefsir

Müellifin adı : Ebu Muhammed Abdurrazzak ibin Abdullah er-Ras'aniyu.Muteber bilginlerden olup hicretin 661 yılında vefat etmişti.

92- Kitabın adı : Tefsir

Müellifin adı : Nizamuddin el-Kummi en-Nisaburi.Muteber bilginlerden olup hicretin 9. Yüzyılında vefat etmişti.

93- Kitabın adı : Menakib Ali ibin Ebi Talib

Müellifin adı : Ahmed ibin Muhammed et-Tabari el-Haliyli.Meşhur ve muteber bilginlerden olup hicretin 5. Yüzyılında vefat atmişti.

94- Kitabın adı : El-Musannaf

Müellifin adı : Ebu Bekr Abdullah ibin Muhammed ibin Ebi Şeybe.Meşhur ve muteber bilginlerden olup hicretin 235 yılında vefat etmişti.

95- Kitabın adı : El-Muhtasar fi ahbar el-Beşar (Tarih)

Müellifin adı : 'İmadeddin Ebi-Feda İsmail ibin Ali ibin Şahenşah ibin Eyyub.Sultanlardan biridir, muteber ve meşhur bilginlerdendir.Vefatı hicretin 732 yılındaydı.

96- Kitabın adı : Surkat eş-Şu'r

Müellifin adı : Ebu Abdullah el-Merzabaniy el-Bağdadi.Muteber bilginlerden olup hicretin 384 yılında vefat etmişti.

97- Kitabın adı : El-İbane

Müellifin adı : Ebu Abdullah ibin Batta el-Hanbeli.Muteber bilginlerden olup hicretin 387 yılında vefat etmişti.

98- Kitabın adı : Et-Temhid fi usul ed-Din

Müellifin adı : Kadı Muhammed ibin Tayyib ibin Muhammed Ebu Bekr el-Bakalaniyu.Muteber ve meşhur bilginlerden olup hicretin 403 tarihinde vefat etmiştir.

99- Kitabın adı : Şeref el-Mustafa

Müellifin adı : Ebu Sa'id el-Harkuşi en-Nisaburi.Muteber bilginlerden olup hicretin 407 yılında vefat etmiştir.

100- Kitabın adı : Muşkil el-Kuraan

Müellifin adı : Ebu Bekr el-Anbariy Muhammed ibin Kasem el-Lağaviyyu en-Nahaviyyu.Muteber bilginlerden olup hicretin 328 yılında vefat etmişti.

101- Kitabın adı : Tarih Mısır

Müellifin adı : İbin Zuvlaak Hasan ibin İbrahim Ebu muhammed el-Mısri.Muteber bilginlerden olup hicretin 387 yılında vefat etmişti.

102- Kitabın adı : Şerh et-Taiyet ibin Farid el-Hamaviyyu

Müellifin adı : Sa'ideddin el-Farağaniyyu.Muteber bilginlerden olup hicretin 699 yılında vefat etmiştir.

103- Kitabın adı : El-Kaaşif

Müellifin adı : Et-Tayyibi Hasan ibin Muhammed .Muteber bilginlerden olup hicretin 743 yılında vefat etmişti.

104- Kitabın adı : Et-Tezkire

Müellifin adı : Taceddin ibin Mektum el-Hanefi.Muteber bilginlerden olup hicri 749 yılında vefat etmişti.

105- Kitabın adı : El-Ağaani ; Makatil et-Talibiyin

Müellifin adı : Ebul-Ferec Ali ibin el-Huseyn el-Kureyşi el-İsfahani.Meşhur ve muteber tarihçilerden olup hicretin 356 yılında vefat etmişti.

106- Kitabın adı : Mağazi veya Tarih’ul-Kebir ; Kitabu Cemel ...

Müellifin adı : Ebu Abdullah Muhammed ibin ‘Umar ibin Vakidi el-Medeni.Vakidi olarak meşhur ve muteber olan bu tarhiçi hicretin 207 yılında vefat etmişti.

107- Kitabın adı : El-Beyan vet-Tebyin ; Er-Raseil (çeşitli eserleri) ...

Müellifin adı : Ebu Osman Amr ibin Bahr ibin Mahbub el-Cahiz.Meşhur ve muteber bilginlerden olup hicretin 255 yılında vefat etmişti.

108- Kitabın adı : Mesalib el-‘Arab

Müellifin adı : Ebu Munzir Hişşam el-Kelbi.Meşhur ve muteber bilginlerden olup hicretin 206 yılında vefat etmişti.

109- Kitabın adı : El-Ensab

Müellifin adı : Ebu ‘Ubeyde Mu’ammer ibin Musenna et-Teymi.Meşhur ve muteber bilginlerden olup hicretin 209 / 11 yılında vefat etmişti.

110- Kitabın adı : Enba Nucba el-Ebna

Müellifin adı : Muhammed ibin Muhammed ibin Zafer el-Mekki.Muteber bilginlerden olup hicretin 567 yılında vefat etmişti.

111- Kitabın adı : Maktel el-Huseyn ; Tarih

Müellifin adı : Ebu Mihnef Lut ibin Yahya el-Ezdiy.Meşhur ve muteber tarihçilerden olup hicretin 157 yılında vefat etmişti.Bazıları bu zatın şii olduğuna işaret ederek onun güvenilirliğini şüphe altında bırakmaya çalışmışlardır.Fakat tarihçilerin en muteber ve en meşhurları Muhammed ibin Cerir et-TABERİ , MES’UDİ ve BELAZURİ kitaplarında Ebu Mihnef’in kaynaklarından faydalanmışlardır.Bu sebepten Ebu Mihnef’i bu kısımda zikrettim.

-
- 112-** Kitabın adı : Risalet er-reddu ‘alal ‘Usmaniye ...
Müellifin adı : Ebu Ca’fer Muhammed ibin Abdullah el-İskaafi.Meşhur ve muteber bilginlerden olup hicretin 240 yılında vefat etmişti.
- 113-** Kitabın adı : Ez-Zurriyetu et-Tahira
Müellifin adı : Ebu Beşar Muhammed ibin Ahmed ed-Devalabiy.Muteber bilginlerden olup hicretin 310 yılında vefat etmişti.
- 114-** Kitabın adı : Musned
Müellifin adı : Ebu Hafs ‘Umar ibin Ahmed ibin Şahin.Muteber bilginlerden olup hicretin 385 yılında vefat etmişti.
- 115-** Kitabın adı : Vefiyat’ul A’yaan ve enbau ebnai ez-zaman
Müellifin adı : Şemsuddin Ahmed ibin Muhammed ibin Hillikaan.Meşhur ve muteber tarihçilerden olup hicretin 681 yılında vefat etti.
- 116-** Kitabın adı : Ma’alim et-Tenzil
Müellifin adı : Ebu Muhammed el-Ferra el-Bağavi.Meşhur ve muteber bilginlerdendir.Hicretin 516 yılında vefat etmişti.
- 117-** Kitabın adı : Tefsir
Müellifin adı : Nasereddin el-Baydaviy.Muteber ve meşhur bilginlerden olup hicretin 685 yılında vefat etmişti.
- 118-** Kitabın adı : Tefsir
Müellifin adı : Hafızeddin en-Nesefi.Muteber ve meşhur bilginlerden olup hicretin 701-710 yılları arasında vefat etmişti.
- 119-** Kitabın adı : Es-Sunne
Müellifin adı : Ebu Muhammed Abdullah ibin Ca’far ibin Hayyan ibin eş-Şeyh el-İsfahani.Meşhur ve muteber bilginlerden olup hicretin 369 yılında vefat etmişti.
-

120- Kitabın adı : El-Mecaalis

Müellifin adı : Ebul-Leys Nasır ibin Muhammed es-Samarkandi.Muteber bilginlerden olup hicretin 379 yılında vefat etmişti.

121- Kitabın adı : Hayat el-Hayvan

Müellifin adı : Kemaleddin Muhammed ibin Musa ed-Demiyri.Meşhur ve muteber bilginlerden olup hicretin 808 yılında vefat etmişti.

122- Kitabın adı : Bahr el-Eseniyd fi sahih el-Eseniyd

Müellifin adı : Ebu Muhammed Hasan ibin Ahmed es-Samarkandi.Muteber bilginlerden olup hicretin 491 yılında vefat etmişti.

123- Kitabın adı : Firdevsil-Ahbar

Müellifin adı : Ebu Şeca' Şiyruveyh ibin Şehridar el-Hamadani ed-Deylemi.Meşhur ve muteber bilginlerden olup hicretin 509 yılında vefat etmişti.

124- Kitabın adı : En-Nakdu es-Sahih

Müellifin adı : Mecededdin Muhammed ibin Ya'kub el-Fiyruz-aabaadiy.Muteber bilginlerden olup hicretin 816 yılında vefat etmişti.

125- Kitabın adı : El-Makasid el-Hasane

Müellifin adı : Şemseddin Ebul-Hayr Muhammed ibin Abdurrahman es-Sahaviy.Muteber bilginlerden olup hicretin 902 yılında vefat etmişti.

126- Kitabın adı : Hazin (Tefsir)

Müellifin adı : 'Alaeddin el-Bağdadi.Muteber bilginlerden olup hicretin 841 yılında vefat etmişti.

127- Kitabın adı : Şerh sahih Muslim

Müellifin adı : Ebu Zekerıyya en-Nuvaviy eş-Şafı'ı.Muteber bilginlerden olup hicretin 676 yılında vefat etmişti.

128- Kitabın adı : Tarih'ul-Hamiys

Müellifin adı : Kadı Diyarbekri el-Maliki.Muteber tarihçilerden olup hicretin 966 veya 982 yılında vefat etmişti.

129- Kitabın adı : Tabakaat el-Kubra

Müellifin adı : Ebu Abdullah Muhammed ibin Sa'd.Meşhur tarihçi Vakidi'nin eli altında yazı işini yapan şahıstır.Muteber ve meşhur bilginlerden olup hicretin 230 yılında vefat etmişti.

130- Kitabın adı : Kitab'ul-Ahdaas ; Kitab'ul-Cemel ; kitab Siffin ...

Müellifin adı : Ebul-Hasan Ali ibin Muhammed el-Medaini.Meşhur ve muteber bilginlerden olup hicretin 225 yılında vefat etmişti.

131- Kitabın adı : El-Mi'yaar vel-Muvaazene

Müellifin adı : Ebul-Kasım Ca'far ibin Muhammed el-İskafi.Meşhur ve muteber Ebu Ca'far el-İskafi'nin oğludur.Kendiside babası gibi itibar sahibi alimlerden olup hicretin 3. Yüzyılında vefat etmişti.

132- Kitabın adı : Sireti ibni Hişaaam

Müellifin adı : Ebu muhammed Abdulmelik ibin Hişaaam.Meşhur ve muteber tarihçilerden olup hicretin 218 yılında vefat etmişti.

133- Kitabın adı : El-Fehrest

Müellifin adı : Ebul-Ferec Muhammed ibin Ebi Ya'kub İshak el-Varrak en-Nediym.Meşhur ve muteber bilginlerden olup hicretin 380 yılında vefat etmişti.

134- Kitabın adı : Musned ; Kitab'ul-Umm

Müellifin adı : Muhammed ibin İdris eş-Şafi'i.Şafi'i mezhebinin başkanı.Hicretin 204 yılında vefat etmişti.

135- Kitabın adı : Musned

Müellifin adı : Ebu Hanife Nu'man ibin Sabit el-Kufi.Hanefi mezhebinin başkanı.Hicretin 150 yılında vefat etmişti.

136- Kitabın adı : Es-Sakifatu ve Fedek

Müellifin adı : Ebu Bekr Ahmed ibin Abdelaziz el-Cevheri.Vefat tarihi bulunacak ???
